

PROTOKOŁY

z 6. sesyi V. peryodu Sejmu krajowego

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

w roku 1888

Posiedzenie 1 — 25

(od 15. Września 1888. do 19. Października 1888.)

Przytem spis petycyj.

LWÓW.

Z DRUKARNI I LITOGRAFII PILLERA i SPÓŁKI.

1888.

418422

III 1888, 1-25

~~7479~~

10 u

~~100-2284~~
III

Protokół

1. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 15. Września roku 1888.

Początek o godzinie 12. minut 20.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. hr. Jan Tarnowski.

Obecných posłów 108.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik JE. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i na mocy najwyższego patentu cesarskiego z dnia 12. Września b. r. otwiera 6. sesję V. peryodu Sejmu galicyjskiego.

Na prowizorycznych sekretarzy powołuje Marszałek pp. Stanisława hr. Badeniego, Władysława ks. Sapiechę, Adama Jędrzejowicza i księdza Siczynskiego.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru czterech sekretarzy, czterech kwestorów i dwunastu rewidentów i uprasza o równoczesne oddanie kartek. Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. Antoniewicza, Brykezyńskiego, Łozińskiego Czesława, Lasockiego i Merunowicza.

Zanim pp. skrutatorowie zbiorą kartki odczytuje sekretarz St. hr. Badeni spis petycji wniesionych po dzień 15. Września b. r. od nr. 1. do nr. 32. włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji budżetowej l. 1, 2, 3, 10, 11, 12, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 30.

Komisji podatkowej l. 4.

Komisji gospodarstwa krajowego l. 5, 9, 20.

Komisji prawniczej l. 6, 7, 32.

Komisji szkolnej l. 8, 14, 15, 16, 17, 18, 25 i 27.

Komisji asekuracyjnej l. 13.

Komisji drogowej l. 31.

Marszałek oznajmia, iż udzielił 8 dniowych urlopów pp. hr. Arturowi Potockiemu i Michałowskiemu.

Na wniesione prośby Izba udziela następujących urlopów: JE. p. bar. Ziemiałkowskiemu 14 dni, JE. p. Grocholskiemu 3 tygodnie, p. Edwardowi Jędrzejowiczowi 2 tygodnie.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie następujących przedłożeń Wydziału krajowego:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o administracji jednomilionowym funduszem pożyczkowym dla gmin na budowę koszar dla ces. król. wojska.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego z przedłożeniem projektu ustawy, zmieniającej §. 3. ustawy krajowej z dnia 20. Marca r. 1874.

nr. 29 Dz. ust. kr. o założeniu i wewnętrznym urządzeniu ksiąg hipotecznych.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji prawnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego z ponownym przedłożeniem projektu ustawy o stosunkach służb.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie o budżecie krajowym na rok 1889.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie ustanowienia wędrownych nauczycieli rolnictwa.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o regulacji dolnej sekiy rzeki Gniłej Lipy.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie reorganizacji szkół wydziałowych żeńskich w Rzeszowie, Stanisławowie, Tarnopolu i Tarnowie.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji szkolnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o projekcie ustawy o ubezpieczeniu budynków kościelnych i plebańskich od ognia.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie kodyfikacji ustaw krajowych.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego za czas od 1. Lipca 1887. do końca Czerwca 1888. roku.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi stosownie do uchwały przez Izbę w roku zeszłym powziętej, ażeby sprawozdanie z czynności Departamentu I. przydzielono komisji gminnej, Dep. II. komisji gospodarstwa krajowego, Dep. III. komisji szkolnej, Dep. IV. komisji drogowej, Dep. V. komisji administracyjnej, wreszcie Dep. VI. komisji prawnej.

Izba uchwała zgodnie z powyższymi wnioskami.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego ze statutem emerytalnym dla urzędników i służb krajowych tudzież zakładów krajowych.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciach rachunków fundacji Stanisława hr. Skarbka za rok 1885, 1886 i 1887.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o fundacji Skarbkowskiej.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie petycji klasztoru PP. Bazylianek

w Jaworowie o subwencję na rozszerzenie konwiktów.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie daru z łaski dla byłego nauczyciela ludowego Jana Rogoszewskiego.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie petycji Julii Jankowskiej, wdowy po nauczycielu szkół ludowych, o przyznanie stałego daru z łaski.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie obsadzenia posady siódmego sekundaryusza dla oddziału chorych przy lwowskim szpitalu powszechnym.

Sprawozdawca poseł Hoszard wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

P. Brykezyński ogłasza wynik wyboru 12. rewidentów. Głosujących 78.

Wybrani jednogłośnie: pp. Antoniewicz, Bartoszewski, Goldman, Kowalski, Łoziński Czesław, Merunowicz, Rozwadowski Bolesław, Weissmann, Wernicki, Wolański Mikołaj, Mochnacki, Sieczyński.

Poseł Merunowicz ogłasza wynik wyboru czterech kwestorów. Głosujących 78.

Wybrani jednogłośnie: pp. Antoniewicz, Gołajewski, Korytowski, Torosiewicz.

P. Łoziński Czesław ogłasza wynik wyboru czterech sekretarzy. Głosujących 78.

Wybrani jednogłośnie: Badeni Stanisław, Sapięha Władysław, Jędrzejowicz Adam, Sieczyński.

Z porządku dziennego następuje wybór komisji administracyjnej z 17 członków, budżetowej z 17 członków, szkolnej z 16 członków, drogowej z 12. członków, prawniczej z 10 członków, petycyjnej z 24 członków, bankowej z 13 członków, gminnej z 18 członków, górniczej z 8 członków, asekuracyjnej z 9 członków, podatkowej z 12 członków, gospodarstwa krajowego z 18 członków, przemysłowej z 10 członków.

Na wniosek p. Hoszarda Izba zgadza się na przystąpienie do wyboru wszystkich komisji na raz, zaś na wniosek p. Wł. Koziębrodzkiego na wzmocnienie komisji skrutacyjnej do 15 członków.

Marszałek wzywa Izbę do oddania kartek na wybór powyżej wymienionych komisji i zaprasza na skrutatorów pp: Bilińskiego Feliksa, Wasilewskiego, Goldmana, Gniewosza, Skrzyńskiego, Romańczuka, Scipiona, Moyse, Gnoińskiego Jana, Kaprego, Romanowicza, Sapięhę Leona, Tyszkowskiego, Jędrzejowicza Stanisława, ks. Kowalskiego.

Dla dokonania skrutymium wyboru Marszałek zawiesza posiedzenie na pół godziny.

Po przerwie podejmuje Marszałek posiedzenie na nowo i udziela głosu p. Goldmanowi, który ogłasza wyniki wyboru wszystkich 13 komisji a mianowicie na 85 głosujących obrane komisje przedstawiają skład posłów następujący:

Komisja administracyjna: Biliński Leon, Chamiec, Czerkawski, Dzieduszycki Tadeusz, Jędrzejowicz Adam, Kaszewko, Koziębrodzki Szczepny, Kozłowski, Leniński, Max, Onyszkiewicz, Pilat, Romer, Siemiginowski, Szeptycki, Henzel, Żywicki.

Komisja budżetowa: Abrahamowicz, Badeni Stanisław, Badeni Kazimierz, Bobrzyński, Chrzastowski, Goldman, Hausner, Jędrzejowicz Stanisław, Ks. Kowalski, Madeyski, Potocki Artur, Sapięha Władysław, Scipio, Skałkowski, Stadnicki Jan, Stadnicki Stanisław, Wrotnowski.

Komisja szkolna: Badeni Stanisław, Bobrzyński, Czartoryski, Czerkawski, Dunajewski Albin, Łoziński Władysław, Majer, Małecki, Pilat, Rey, Romańczuk, Romanowicz, Solecki, Ks. Spis, Wierzbicki, Zoll.

Komisja drogowa: Borkowski, Brykezyński, Czaykowski, Dembowski, Gnoiński Wincenty, Gross, Jaworski, Koziębrodzki Władysław, Męciń-

ski, Tarnowski Stanisław junior, Torosiewicz, Żurowski.

Komisya prawnicza: Fruchtmann, Gniewosz, Lenartowicz, Madeyski, Rosenstock, Rybicki, Waygart, Weigel, Zoll, Żywicki.

Komisya petycyjna: Biliński Feliks, Bobczyński, Golejewski, Kapri, Kopyciński, Korytowski, Kuczkowski, Lenartowicz, Lubomirski, Mazaraki, Merunowicz, Michałowski, Moysa, Pławicki, Płaziński, Rosner, Rozwadowski Bolesław, Sawa, Siemiginowski, Sieczyński, Strasser, Tyszkiewicz, Tyszkowski, Zborowski.

Komisya bankowa: Abrahamowicz, Scipio, Gorayski, Gross, Łubieński, Mandyczewski, Mieroszowski, Polanowski, Russocki, Simon, Skrzyński, Weigel, Wodzicki.

Komisya gminna: Badeni Kazimierz, Chrzanowski, Czaykowski, Fruchtmann, Gorecki, Jędrzejowicz Adam, Koziębrodzki Władysław, Lasocki, Lenartowicz, Męciński, Pilat, Rogoyski, Romanowicz, Rozwadowski Tomisław, Rybicki, Starowieyski, Wasilewski, Wolański Władysław.

Komisya górnicza: Chamiec, Gorayski, Hausner, Łubieński, Ochrymowicz, Sapieha Władysław, Skrzyński, Uderski.

Komisya asekuracyjna: Biliński Feliks, Dembowski, Gniewosz, Gross, Męciński, Onyszkiewicz, Polanowski, ks. Sawa, Słonecki.

Komisya podatkowa: Abrahamowicz, Chamiec, Chrzanowski, Czaykowski, Hausner, Jaworski, Jędrzejowicz Edward, Płaziński, Romer, Skrzyński, Stadnicki Jan, Wernicki.

Komisya gospodarstwa kraj: Augustynowicz, Gnoiński Jan, Gorayski, Gross, Henzel, Jędrzejowicz Edward, Klucki, Langie, Mycielski, Polanowski, Popiel, Potocki Roman, Sanguszko, Sapieha Leon, Struszkiewicz, Wierzbicki, Wodzicki Ludwik, Zamoyski.

Komisya przemysłowa: Abrahamowicz, Bobrzyński. Chrzanowski, Dzieduszycki Tadeusz, Golejewski, Lanckoroński, Romanowicz, Sanguszko, Weigel, Wierzbicki.

Marszałek uprasza, by obrane komisye jak najwcześniej się ukonstatuowały, podając uwiadomienie o ukonstytuowaniu biurowi Marszałkowskiemu.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 19. Września b. r. z usilną prośbą do komisyj, by dostarczyły przedmiotu do obrad.

Porządek dzienny tego posiedzenia będzie pp. posłom do domu rozesłanym.

Koniec posiedzenia o godz. 1 minut 10.

Marszałek krajowy:

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze:

Stanisław hr. Badeni w. r.

A. Jędrzejowicz w. r.

Protokół

2. posiedzenia, 6 sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 19. Września 1888.

Początek o godzinie 11 minut 30.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapieha, Adam Jędrzejowicz, ks. Siczynski.

Obecnych posłów 90.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski i c. k. Radca Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół 1-go posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Marszałek oznajmia, iż udzielił następujących urlopów: P. Władysławowi Łozińskiemu na 8 dni, posłom zaś Wierzbickiemu i Brykczyńskiemu na 1 dzień.

Na wniesioną prośbę Izba udziela JE. posłowi Dunajewskiemu 3 tygodnie urlopu.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni czyta spis petycyj wniesionych po dzień 19. Września b. r. od nr. 33 do nr. 80 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji gminnej l. 33, 34, 63, 72.

Komisji gospodarstwa krajowego l. 35, 64.

Komisji petycyjnej l. 36, 44, 53, 78.

Komisji budżetowej l. 37, 38, 39, 45, 46, 50, 51, 54, 55, 56, 57, 58, 60, 61, 62, 65, 70, 71, 73, 79, 80.

Komisji przemysłowej l. 40.

Komisji administracyjnej l. 41, 42, 43, 47, 52, 66, 67, 75.

Komisji prawniczej l. 48.

Komisji drogowej l. 49, 76, 77.

Komisji szkolnej l. 59, 68, 69, 74.

Marszałek uwiadamia Izbę o otrzymaniu pismem c. k. Prezydium Namiestnictwa z d. 18. Września b. r. l. 10.313/pr. przedłożenia rządowego, zawierającego projekt ustawy, którą zmienione zostają postanowienia ustawy krajowej z d. 30. Grudnia 1875 (dz. u. kr. nr. 55 z r. 1877) o zniesieniu prawa propinacyi.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni odczytuje powyższe pismo i projekt rządowy w brzmieniu następującem:

U S T A W A

dla Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, którą zmienione zostają postanowienia ustawy krajowej z dnia 30. Grudnia 1875 Dz. u. k. Nr. 55 ex 1877 o zniesieniu prawa propinacyi.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, zmieniając niektóre postanowienia ustawy krajowej z dnia 30. Grudnia 1875 Dz. u. kr. Nr. 55 ex 1877, co następuje:

Art. I. Postanowienia §§. 3, 4, 5, 19, 25, 38, 39, 40, 41 oraz drugiego ustępu §. 24. ustawy krajowej z dnia 30. Grudnia 1875 Dz. u. kr.

Nr. 55 ex 1877 zostają uchylone, a w ich miejsce obowiązują mają następujące postanowienia:

§. 1. Prawo wyszynku i sprzedaży napojów propinacyjnych pozostaje w całej swej wyłączności i w całej rozciągłości w posiadaniu uprawnionych jeszcze do końca roku 1890.

Po upływie tego terminu przechodzi to prawo na kraj, a względnie na krajowy fundusz propinacyjny i pozostaje w zarządzie Wydziału krajowego jako ustanowionej ustawą z dnia 30. Grudnia 1875 Dz. u. k. Nr. 55 ex 1877 Dyrekcji tego funduszu do końca roku 1910.

Po upływie roku 1910 prawo to ustaje zupełnie i raz na zawsze.

§. 2. Właściciele prawa propinacji otrzymują za odjęcie, względnie uchylenie tego prawa wynagrodzenie, które wypłacone im zostanie przez Dyrekcję funduszu propinacyjnego w gotówce zaraz po nadejściu przekazu sądowego.

§. 3. W tym celu Wydział krajowy jako Dyrekcja funduszu propinacyjnego upoważniony zostaje zaciągnąć imieniem tegoż funduszu pożyczkę i wydać na jej pokrycie czteroprocentowe obligacje w ogólnej sumie 57,700.000 zł.

§. 4. Gotówka uzyskana przez wydanie tych obligacji rozdzielona zostanie przez Wydział krajowy pomiędzy uprawnionych właścicieli prawa propinacji według stosunku czystego dochodu, jaki prawomocnymi orzeczeniami krajowej Komisji propinacyjnej w myśl ustawy z d. 30. Grudnia 1875 Dz. u. k. Nr. 55 ex 1877 dla każdego z uprawnionych ustanowiony został.

Przy wypłacie tego wynagrodzenia zastosowane być mają postanowienia §§. 26, 27, 28 i 29 powyższej ustawy z tą zmianą, że wspomniony tamże przekaz sądowy celem bezpośredniego wypłacenia kapitału wynagrodzenia do rąk uprawnionego przedłożony być musi najpóźniej do dnia objęcia prawa propinacji przez Wydział krajowy.

§. 5. Obligacje funduszu propinacyjnego opiewać mają na kwoty okrągłe przez sto podzielne. Kupony do obligacji dołączyć się mające są półrocznie z dołu płatne.

Obligacje te mają być umorzone w przeciągu 20 lat poczynawszy od 1. Stycznia 1891

w drodze losowania według oznaczyć się mającego planu umorzenia.

Losowanie odbywa się dwa razy w roku z końcem Czerwca i z końcem Grudnia każdego roku; spłata wylosowanych obligacji nastąpi po upływie półrocza po losowaniu następującego.

§. 6. Należytą spłatę zapadłych kuponów oraz wylosowanych obligacji poręcza w pierwszym rzędzie fundusz propinacyjny i fundusz rezerwowy.

Do funduszu propinacyjnego wpływają następujące dochody:

a) dochód uzyskany przez wykonywanie prawa propinacji w zarządzie Dyrekcji funduszu propinacyjnego;

b) oznaczony w §§. 20—23 i 31—35 ustawy krajowej z dnia 30. Grudnia 1875 Dz. u. k. Nr. 55 ex 1877 dochód z opłat szynkarskich, opłat za zakładanie gorzelni, browarów i miodosytni, oraz z grzywien za przekroczenia propinacyjne — wreszcie

c) przyznana ustawą państwową z dnia 20. Czerwca 1888 §. 2. b) ze Skarbu państwa roczna kwota, z wyłączeniem udziału przypadającego miastom, które na swoich obszarach gminnych wykonują wyłączne prawo propinacji (§§. 16, 17, 18).

§. 7. Z uzbieranego w myśl ustawy z dnia 30. Grudnia 1875. Dz. u. k. Nr. 55 ex 1877 ogólnego funduszu propinacyjnego, oraz z przychodów wpływających do tegoż funduszu do końca roku 1890. w myśl §. 6. lit. b) i c) tej ustawy, utworzony zostanie fundusz rezerwowy, którego przychód i majątek zarodowy mają następujące przeznaczenie:

a) Z przychodów pokrywane być mają przede wszystkim koszta administracji funduszu propinacyjnego, pozostała reszta zaś użyta zostanie na rzecz przypadającej na każde półrocze raty amortyzacyjnej.

b) Majątek zarodowy stanowi w ciągu całego peryodu amortyzacyjnego gwarancję za ewentualne niedobory, które w rocznych wymogach funduszu propinacyjnego na spłatę zapadłych kuponów i wylosowanych obligacji (w razie amortyzacyjnej) nie mogłyby być pokryte z przychodów funduszu propinacyjnego w §. 6.

tej ustawy wymienionych, oraz z wskazanych pod a) dochodów funduszu rezerwowego.

c) O ile majątek zarodowy funduszu rezerwowego nie będzie na ten ostatni cel użyty, rozdzielony zostanie po upływie peryodu amortyzacyjnego i po zabezpieczeniu ewentualnie niepokrytych pretensyj obligacyj propinacyjnych pomiędzy tych byłych uprawnionych względnie ich prawonabywców, którym prawomocnymi orzeczeniami Krajowej Komisji propinacyjnej przyznane zostało prawo rzeczowe do jednego szynku, a to według liczby przyznanych szynków realnych.

Fundusz rezerwowi będzie oddzielnie administrowany. Do funduszu tego będą wcielane ewentualne nadwyżki funduszu propinacyjnego niepotrzebne na pokrycie rat amortyzacyjnych.

§. 8. Należyte dopełnianie zobowiązań funduszu propinacyjnego w obec posiadaczy obligacyj tego funduszu poręcza w drugim rzędzie fundusz krajowy.

§. 9. Sposób wyzyskania dochodu z prawa propinacji pozostawiony zostaje Wydziałowi krajowemu, jednakże z wykluczeniem ryczałtowej całej kraj obejmującej dzierżawy.

§. 10. W wypadkach, w których prawo propinacji przez dotychczasowych uprawnionych wydzierżawione zostało, kraj przyjmuje na siebie zobowiązanie, iż w obec dzierżawców dopełni w zupełności umów odnośnych, o ile przedmiotem ich jest wydzierżawienie prawa propinacji jako takiego i o ile prawomocnie zawarte zostały przed 1. Lipca 1888, jeżeli wpływający do funduszu propinacyjnego czynsz dzierżawny co najmniej równa się kwocie prawomocnie oznaczonego czystego dochodu z odnośnego prawa propinacji.

Natomiast w razie, gdyby czynsz dzierżawny wpływający do funduszu propinacyjnego nie osiągał powyższej wysokości, oraz w ogóle w wypadkach, że kontrakty dzierżawne dopiero po 1. Lipca 1888 były zawarte, służy Dyrekcji funduszu propinacyjnego prawo decyzji według własnego uznania, czy takie przez uprawnionych zawarte kontrakty dzierżawne mają być z dzierżawcami dalej utrzymywane lub tymże w terminie prawnym 6 miesięcy wypowiedziane.

Postanowienia te nie naruszają jednak ani służącego dzierżawcom prawa wypowiedzenia w terminie prawnym dzierżawy prawa propinacji krajowej jako nowemu nabywcy tego prawa, ani służącego krajowi, względnie funduszowi propinacyjnemu wobec dzierżawców prawa żądania uiszczenia czynszu dzierżawnego za czas od 1. Stycznia 1891 aż do dnia, w którym gąśnie dzierżawa przez kraj lub przez dzierżawców wypowiedziana.

§. 11. W wypadkach, w których prawo propinacji wydzierżawione jest łącznie z innymi prawami użytkowania, jak na przykład z gruntami, karczmami, gorzelniami, browarami, młynami i t. p. Dyrekcya funduszu propinacyjnego zbadać ma tak z dotychczasowymi uprawnionymi jak i z dzierżawcami, jaka część całego czynszu dzierżawnego przypada za czas począwszy od 1. Stycznia 1891 na prawo propinacji.

Jeżeli przytem porozumienia się nie osiągnie, to za okres czasu, co do którego istniejący stosunek dzierżawny zostaje przez kraj przyjęty, jako kwotę czynszu dzierżawnego przypadającą na prawo propinacji i odtąd krajowi względnie funduszowi propinacyjnemu uiścić się mającą, przyjąć należy cyfrę tego dochodu propinacyjnego, który przez władzę podatkową ostatecznie przyjęty został za podstawę wymiaru podatku dochodowego uiścić się mającego od prawa propinacji jako takiego za rok 1888.

§. 12. Dotychczasowi uprawnieni są obowiązani najpóźniej w przeciągu 14 dni po wejściu w życie tej ustawy oddać Dyrekcji funduszu propinacyjnego do dyspozycji wszystkie dokumenta dotyczące się dzierżawy prawa propinacji, a to celem objęcia zarządu tego prawa względnie co do umów ustnie zawartych, podać, w tym terminie do wiadomości pomienionej Dyrekcji warunki tych umów. Dokumenta zostaną po zrobionym użytku urzędowym bezzwłocznie zwrócone.

Dopóki dotychczasowy uprawniony do wykonywania prawa propinacji nie uczynił zadość temu obowiązкови wydania dokumentów dzierżawy, względnie wskazania warunków ustnie zawartej umowy dzierżawnej, lub nie wykaże niemożności przedłożenia kontraktu dzierżawnego, nie ma prawa żądania wypłaty wynagrodzenia za propinację.

Nadto w każdym razie zastrzega się Dyrekcji funduszu propinacyjnego wolność udania się na zwykłą drogę prawa.

§. 13. We wszystkich wypadkach, w których uprawniony otrzymał od dzierżawcy uiszczony z góry całkowicie lub częściowo czynsz dzierżawny za czas od 1. Stycznia 1891 aż do chwili, w której gaśnie dzierżawa kontraktowa, względnie przy wypowiedzeniu kontraktu w myśl §. 10 tej ustawy, dzierżawa wypowiedziana — dalej w wypadkach, w których czynsz dzierżawny, na powyżej wskazany okres czasu przypadający, został całkowicie lub częściowo przez osoby trzecie dla zabezpieczenia zakondykowany, lub trzecim osobom egzekucyjnie przysądzony, odnośna kwota czynszu dzierżawnego potrącona zostanie przy wypłacie kapitału wynagrodzenia należącego się dotychczasowemu uprawnionemu.

§. 14. Po dokonaniem zabezpieczeniu dochodu z prawa propinacji Wydział krajowy winien plan umorzenia ułożyć i Rządowi do zatwierdzenia przedłożyć, następnie zająć się spieniężeniem obligacji propinacyjnych pod ile możliwości jak najkorzystniejszymi warunkami i zawiadomić uprawnionych urzędowym obwieszczeniem, jaki iloczyn czystego dochodu, oznaczonego prawomocnymi orzeczeniami krajowej Komisji propinacyjnej, przypada na nich jako kapitał wynagrodzenia. Nadto udzielić ma Wydział krajowy każdemu z właściwych sądów realnych spis uprawnionych do wynagrodzenia ciał tabularnych a względnie spis właścicieli prawa wyszynku propinacyjnego z wykazaniem kapitału wynagrodzenia, jaki na każdego z uprawnionych przypada — celem przekazania tego kapitału interesentom.

§. 15. Wszystkie postanowienia tej ustawy zastosowane będą także do tych miast, które nie-wyłącznie wykonywały prawo propinacji na swoich obszarach gminnych, a dla których czysty dochód z prawa propinacji już oznaczony został prawomocnymi orzeczeniami Komisji krajowej.

Odrębne fundusze propinacyjne, które dla tych miast istniały, mają być przyłączone do ogólnego funduszu propinacyjnego, do którego w przyszłości wpływać będą także przychody przyznane tym odrębnym funduszom w §§. 20

do 23 i 31—35 ustawy krajowej z 30. Grudnia 1875 Dz. u. kr. Nr. 55 ex 1877.

§. 16. Miasta, które na swoich obszarach gminnych posiadają wyłączne prawo propinacji, pozostają i nadal w samoistnem wykonywaniu tego prawa do końca roku 1910.

Osobne fundusze propinacyjne utworzone dla tych miast w myśl ustawy z dnia 30. Grudnia 1875 Dz. u. kr. Nr. 55 ex 1877 mają nadal istnieć a wpływać będzie do nich oprócz przychodów wskazanych w §§. 20—23. i 31—35. powyżej powołanej ustawy także jeszcze oznaczyć się mający według następnych paragrafów udział w kwocie przyznanej ustawą państwową z dnia 20. Czerwca 1888 Dz. u. p. Nr. 95 a to od chwili, gdy kwota ta zaasygnowana zostanie ze skarbu państwa.

§. 17. Celem oznaczenia tego udziału krajowa Komisja propinacyjna zarządzić ma dochodzenie z analogicznem zastosowaniem postanowień §§. 11—16. ustawy z dnia 30. Grudnia 1875 Dz. u. kr. Nr. 55 ex 1877 i na podstawie dochodzenia tego oznaczyć orzeczeniami czysty dochód z prawa propinacji tych miast według przecięcia z lat 1869 do 1874, przyczem jednak ma być wyłączonym przychód uzyskany z wyszynku propinacyjnego za pomocą opłat.

Udział każdego miasta w subwencji państwowej oznaczony zostanie następnie po prawomocności orzeczenia przez Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem w stosunku, jaki zachodzi między czystym dochodem z prawa propinacji miastu przyznanym a czystymi dochodami przyznanymi takimi samymi orzeczeniami ogółowi wszystkich innych uprawnionych z wyjątkiem miast w §. 16. wskazanych.

W razie jeżeli między Namiestnictwem a Wydziałem krajowym porozumienie do skutku nie przyjdzie, rozstrzygać ma Ministerstwo spraw wewnętrznych.

§. 18. Jeżeliby czysty dochód takiego miasta z prawa propinacji dla braku potrzebnych dat nie mógł być oznaczony według przecięcia z lat 1869 do 1874, to zbadany być ma przez rzeczoznawców według postanowień §. 12 ustawy krajowej z dnia 30. Grudnia 1875 Dz. u. kr. Nr. 55 ex 1877 przyczem rzeczoznawcy przy złożeniu opinii swej wziąć mają pod rozwagę także

stosunki innych miast z równą w przybliżeniu ludnością, których czysty dochód jest zbadany.

Koszta połączone z temi dochodzeniami mają być jako koszta zarządu funduszu propinacyjnego (§. 7. a) uważane i pokrywane.

§. 19. Prawo propinacyi miast w §. 16. tej ustawy wspomnianych gaśnie z upływem r. 1910.

Może ono jednak być wcześniej osobnemi ustawami za wynagrodzeniem zniesione.

Ustawy te zawierać będą postanowienia, jakie opłaty mają być pobierane celem uzyskania tego wynagrodzenia.

Osobny fundusz propinacyjny utworzony dla takiego miasta zostanie mu po zgaśnięciu względnie po zniesieniu jego prawa propinacyi jako majątek zakładowy na własność oddany.

W każdym razie miasto takie pozostaje przy poborze swojego udziału w subwencji państwowej do końca roku 1910.

§. 20. Przy wydaniu kapitału wynagrodzenia gminom uwzględnione być mają oprócz ogólnych ostrożności przepisanych dla reszty uprawnionych także osobne przepisy obowiązujące co do zabezpieczenia majątku gminnego.

§. 21. Umieszczone stosownie do §. 13. ustawy krajowej z dnia 30. Grudnia 1875 Dz. u. kr. Nr. 55. ex 1877 w wydanych już orzeczeniach krajowej Komisji propinacyjnej postanowienie co do pozostawienia jednego szynku w posiadaniu dotychczasowych uprawnionych (§. 4. ustawy z 30. Grudnia 1875 Dz. u. kr. Nr. 55 ex 1877) zostaje uchylone.

Posiadaczy tych majątków, co do których w odnośnych księgach hipotecznych uwidocznione zostały wpisy wskazane w §. 18. ustawy krajowej z 30. Grudnia 1875 Dz. u. kr. Nr. 55 ex 1877, zawiadomi krajowa Komisja propinacyjna za pomocą urzędowego obwieszczenia, które ogłoszone zostanie równocześnie z wspomnionem w §. 14. tej ustawy obwieszczeniem Wydziału krajowego o zgaśnięciu przyznanego im prawa realnego, a nadto udzieli ta Komisja każdemu z właściwych sądów hipotecznych wykaz odnośnych ciał tabularnych.

Na podstawie tego wykazu oraz wspomnianego w §. 14. tej ustawy wykazu Wydziału krajowego należy przy każdym majątku, przy któ-

rym w odnośnej księdze hipotecznej uwidocznione zostały wpisy wspomniane w §. 18. ustawy krajowej z 30. Grudnia 1875 Dz. u. kr. Nr. 55 ex 1877 uwidocznnić w odnośnych księgach hipotecznych z urzędu, że prawo propinacyi ustaje z końcem roku 1890, że właściciel tego majątku jest uprawniony do pobrania oznaczonego w niniejszej ustawie wynagrodzenia pieniężnego i że przyznane właścicielowi majątku prawo realne do wyszynku napojów spirytusowych wygaśnie raz na zawsze.

§. 22. Pobór opłat szynkarskich oznaczonych w §§. 20, 21 i 22 ustawy krajowej z 30. Grudnia 1875 Dz. u. kr. Nr. 55 ex 1877 ustaje dla funduszu propinacyjnego z końcem Grudnia 1910.

Osobna ustawa krajowa postanowi, na jakie cele i w jakiej wysokości opłaty te i nadal pobierane być mają.

Art. II. Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu.

Marszałek oświadcza, iż przedłożenie powyższe zamieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń Sejmu.

Sekretarz p. St. hr. Badeni czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. załączoną ustawę gminną dla miast: Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Buczacz, Drohobycz, Gorlice, Gródek, Jarosław, Jasło, Jaworów, Kołomyja, Krosno, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Sanok, Śniatyn, Sokal, Stanisławów, Stary Sącz, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Trembowla, Wadowice, Wieliczka, Złoczów, Żółkiew.

2. następującą rezolucję:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na następnej sesji przedłożył Sejmowi projekt do ustawy normującej ordynacją wyborezą gminną dla tych miast“.

Wnioskodawca *Fruchtmann*.

Rybiecki, Lenartowicz, Ochrymowicz, Dr. Antoniewicz, Hausner, Romanowicz, Waygart, Goldman, A. Jędrzejowicz, Dr. Rosner, Pilat, Dr. Horszard, Kopyciński, Tyszkowski, C. Łoziński, Mieroszewski, Żuk-Skarszewski, Gorecki, Płaziński,

Abrahamowicz, Łubieński, Czaykowski, Kapri, Gross, Moysa, Madeyski, Mandyczewski m. p.

Dołączony do powyższego wniosku projekt ustawy zamieszczony jest w sprawozdaniu stenograficznem 3. posiedzenia Sejmu z dnia 21 września 1888 jako alegat l. 27.

Marszałek oświadcza, iż wniosek powyższy traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Marszałek oznajmia o następującem ukonstytuowaniu się komisyj:

Komisya szkolna: Przewodniczący p. Czartoryski, zastępca przewodniczącego p. Czerkawski, sekretarze p. p. Romańczuk i Romanowicz.

Komisya gminna: Przewodniczący p. Kazimierz hr. Badeni, zastępca przewodniczącego p. Czaykowski, sekretarz p. Adam Jędrzejowicz.

Komisya drogowa: Przewodniczący p. Męciński, zastępca przewodniczącego p. Jaworski, sekretarz p. Wincenty Gnoiński.

Komisya petycyjna: Przewodniczący p. Golejewski, zastępcy przewodniczącego pp. Lenartowicz i Mazaraki, sekretarze pp. Strasser i Rosner.

Komisya prawnicza: Przewodniczący p. Rybicki, zastępca przewodniczącego p. Zoll, sekretarz p. Lenartowicz.

Komisya administracyjna: Przewodniczący p. Czerkawski, zastępca przewodn. p. Szczęśny hr. Koziembrodzki, sekretarze pp. Onyszkiewicz i Adam Jędrzejowicz.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczej dla 130 znaczniejszych miejscowości (miast i miasteczek) w Galicyi, tudzież o ustawie budowniczej dla wsi.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie stosunków służbowych pisarzy gminnych w gminach wiejskich.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gminnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

J.E. p. Smolka stawia wniosek upoważnienia przez Wys. Izbę Wydziału krajowego do przedstawienia Wysokiemu Sejmowi bez drukowania sprawozdań i wniosków Wydziału krajowego, odnoszących się do administracyjnego zakresu działania Reprezentancyi krajowej i będących mniejszej wagi.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie pokrycia kosztów komisji opieki nad obłąkanymi.

Sprawozdawca poseł Hoszard wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie udzielania 2 dozorcóm i jednej dozoreczyni w zakładzie kulturalnym premii po 10 dukatów w złocie.

Sprawozdawca poseł Hoszard wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie nadzwyczajnego wydatku na osuszenie części gruntów dóbr Tropiszowa.

Sprawozdawca poseł Hoszard wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. obszarom dworskim w Bobrownikach i Gumniskach od przewozów przez rzekę Dunajec;
2. obszarowi dworskiemu w Rozhureczu od przewozu przez rzekę Stryj;
3. obszarowi dworskiemu w Iskani od przewozu przez rzekę San.

Sprawozdawca poseł Romer czyta sprawozdanie Wydziału krajowego w powyższym przedmiocie z następującym projektem uchwały:

Uchwała o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. obszarom dworskim w Bobrownikach i Gumniskach od przewozów przez rzekę Dunajec;

2. obszarowi dworskiemu w Rozhurezu od przewozu przez rzekę Stryj;

3. obszarowi dworskiemu w Iskani od przewozu przez rzekę San.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

Art. I. Na przeciąg lat pięciu, od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do poboru opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem:

1. Obszarowi dworskiemu w Bobrownikach powiatu Tarnowskiego od przewozu przez rzekę Dunajec przy drodze z Tarnowa do Radłowa.

2. Obszarowi dworskiemu w Gumniskach powiatu Tarnowskiego od przewozu przez rzekę Dunajec pomiędzy Świerchowem a Ostrowem.

3. Obszarowi dworskiemu w Rozhurezu powiatu Stryjskiego od przewozu przez rzekę Stryj w Rozhurezu.

Od każdego z tych trzech myt (pod poz. 1, 2, 3, poszczególnionych) pobierać należy opłaty podług następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu, 4 (cztery) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych, 2 (dwa) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego, 1 (jeden) ct.

d) od każdej osoby bez różnicy wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 2 (dwa) ct.

4. Obszarowi dworskiemu w Iskani powiatu Dobromilskiego od przewozu przez rzekę San w Iskani podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 6 (sześć) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych, 3 (trzy) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1¹/₂ (półtora) ct.

d) od każdej osoby bez różnicy wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 2 (dwa) ct.

Art. II. Konie, woły, krowy, muły i osły należą do bydła ciężkiego, zaś cieleta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości. Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III. Mieszkańcy gminy Rozhureza wolni są zupełnie od opłaty myta od przewozu przez rzekę Stryj w Rozhurezu, pod warunkiem udzielania obszarowi dworskiemu pomocy do ochrony promu w czasie wylewów rzeki.

Art. IV. Przy poborze opłat mytniczych zachowywane być mają ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub znizeniu tejże.

Przewodnictwo obejmuje Zastępcę Marszałka krajowego.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca wnosi przyjęcie *en bloc* całego projektu uchwały.

Izba w głosowaniu *en bloc* przyjmuje cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzeciem czytaniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór myta na drodze gminnej Jarosław-Kańczuga.

Sprawozdawca poseł Romer czyta sprawozdanie w powyższym przedmiocie z następującym projektem uchwały:

Uchwała o udzieleniu koncesyi na pobór myta na drodze gminnej Jarosław-Kańczuga.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomoryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

Art. I. Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta na drodze gminnej Jarosław-Kańczuga, Wydziałowi powiatowemu w Jarosławiu jako władzy nadzorującej, do utrzymywania

której obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie, przez których terytoryum omycona droga przechodzi, uiszczać prestacye w myśl postanowień ustawy drogowej.

Art. II. Opłatę myta drogowego pobierać należy według następującego wymiaru:

1. Przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzężonego 3 (trzy) ct.

2. Od bydłał przepędzanych:

a) od każdego konia dorosłego, bydłęcia rogatego, osła, muła 1 (jeden) ct.

b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) ct.

c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

Art. III. Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie „*en bloc*” całego projektu uchwały.

Izba w głosowaniu „*en bloc*” przyjmuje cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzeciem czytaniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Brzozdowcach od mostu na rzece Wiśniowiec;

2. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Wybranówce od mostu na rzece Hlebówce;

3. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Boryniczach od mostu na rzece Suchodołce;

4. obszarowi dworskiemu w Husakowie od mostów na rzece Słotwinie;

5. gminie wspólnie z obszarem dworskim w Krościenku wyżnem od mostu na rzece Wiśloku;

6. obszarowi dworskiemu w Sufczyźnie od mostów na rzece Stubnicy;

7. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Tomaszowcach od mostów na rzece Bołochówce;

8. gminie wspólnie z obszarem dworskim w Sokołowie od mostów na drodze gminnej z Bołechowa do kolei Lwowsko-Czerniowieckiej;

9. obszarowi dworskiemu w Glinny od mostów na rzece Strypie.

Sprawozdawca poseł Romer czyta sprawozdanie Wydziału krajowego w powyższym przedmiocie z następującym projektem uchwały:

Uchwała o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Brzozdowcach od mostu na rzece Wiśniowiec;

2. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Wybranówce od mostu na rzece Hlebówce;

3. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Boryniczach od mostu na rzece Suchodołce;

4. obszarowi dworskiemu w Husakowie od mostów na rzece Słotwinie;

5. gminie wspólnie z obszarem dworskim w Krościenku wyżnem od mostu na rzece Wiśloku;

6. obszarowi dworskiemu w Sufczyźnie od mostów na rzece Stubnicy;

7. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Tomaszowcach od mostów na rzece Bołochówce;

8. gminie wspólnie z obszarem dworskim w Sokołowie od mostów na drodze gminnej z Bołechowa do kolei Lwowsko-Czerniowieckiej;

9. obszarowi dworskiemu w Glinny od mostów na rzece Strypie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, rozporządzam jak następuje:

Art. I. Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do poboru opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem:

1. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Brzozdowcach powiatu Bobreckiego, od mostu na rzece Wiśniowiec, z obowiązkiem wyłożenia kamieniem i wyszutrowania drogi gminnej z Rozdołu do Chodorowa wiodącej po obu stronach omyconego mostu na przestrzeni 1½ kilometra.

2. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Wybranówce powiatu Bobreckiego od mostu na rzece Hlebówce.

3. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Boryniecach powiatu Bobreckiego od mostu na rzece Suchodołce, z obowiązkiem utrzymania tak tego mostu jak i wszystkich innych mostów w obrębie gminy położonych, oraz utrzymania w obrębie gminy drogi szutrowanej, przy której most omycony jest położony.

Od każdego z tych trzech myt (pod poz. 1, 2 i 3 poszczególnionych) pobierać należy opłaty, podług następującego wymiaru:

1. Przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzęzonego 1 (jeden) et.

2. Od bydłał przepędzanych:

a) od każdego konia dorosłego, bydłęcia rogatego, osła, muła 1 (jeden) et.

b) od pięciu świń, albo cieląt 1 (jeden) et.

c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) et.

4. Obszarowi dworskiemu w Hasakowie powiatu Mościskiego od dwóch mostów na rzece Słotwinie przy dwóch zaporach mytniczych oddzielnie przy omyconych mostach ustawionych, podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 1 (jeden) et.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) et.

c) od 5 świń lub cieląt, od 10 owiec $\frac{1}{2}$ (pół) et.

5. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Krościeńku wyżnem powiatu Krośnieńskiego od mostu na rzece Wisłoku przy drodze gminnej z Krościeńka wyżnego do Korezyny, podług następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) et.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) et.

6. Obszarowi dworskiemu w Sufeczynie powiatu Dobromilskiego od dwóch mostów na

rzece Stubnicy, przy jednej zaporze mytniczej, podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) et.

c) od pięciu świń, cieląt, owiec lub innego bydła drobnego 1 (jeden) et.

7. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Tomaszowcach powiatu Kałuskiego od dwóch mostów na rzece Bołuchówce przy drodze gminnej z Żurawna do Wojniłowa, przy jednej zaporze mytniczej, podług następującego wymiaru:

1. Przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzęzonego 2 (dwa) et.

2. Od bydłał przepędzanych:

a) od każdego konia dorosłego, bydłęcia rogatego, osła, muła, 2 (dwa) et.

b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) et.

c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) et.

8. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Sokołowie powiatu Stryjskiego do pobierania myta mostowego na drodze gminnej prowadzącej od Bolechowa do kolei Lwowsko-Czerniowieckiej z obowiązkiem utrzymania trzech mostów na tejże drodze położonych.

9. Obszarowi dworskiemu w Glinny powiatu Brzeżańskiego od mostów na rzece Strypie przy drodze gminnej z Pomorzan przez Glinę do Kozłowa. Przy każdym z tych dwóch myt (pod poz. 8 i 9 wyszczególnionych) pobierać należy opłaty podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) et.

c) od pięciu świń, cieląt, owiec, lub innego bydła drobnego 1 (jeden) et.

Art. II. Przy poborze tych myt mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże.

Po przemówieniu posła hr. Golejewskiego, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie *en bloc* całego projektu uchwały.

Izba w głosowaniu *en bloc* przyjmuje cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzeciem czytaniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. Radzie powiatowej w Pilźnie na drodze powiatowej Pilzno-Radomyśl;

2. Radzie powiatowej w Nisku od mostu powiatowego na rzece Tanwi pod Ulanowem;

3. Radzie powiatowej w Dolinie od mostów powiatowych na rzece Czeczwie w Spasie i na rzece Dubie w Cieniawy;

4. Radzie powiatowej w Borszczowie na drogach powiatowych Iwanków-Germakówka i Uście biskupie-Jezierzany;

5. Radzie powiatowej w Wieliczce od mostu powiatowego na rzece Wildze przy drodze Świątniki-Swoszowice;

6. Radzie powiatowej w Stryju od mostu powiatowego na rzece Opór w Hrebenowie;

7. Radzie powiatowej w Limanowy od mostu powiatowego na rzece Łososinie.

Sprawozdawca poseł Romer odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego w powyższym przedmiocie z następującym projektem uchwały:

Uchwała o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. Radzie powiatowej w Pilźnie na drodze powiatowej Pilzno-Radomyśl;

2. Radzie powiatowej w Nisku od mostu powiatowego na rzece Tanwi pod Ulanowem;

3. Radzie powiatowej w Dolinie od mostów powiatowych na rzece Czeczwie w Spasie i na rzece Dubie w Cieniawy;

4. Radzie powiatowej w Borszczowie na drogach powiatowych Iwanków-Germakówka i Uście biskupie-Jezierzany;

5. Radzie powiatowej w Wieliczce od mostu powiatowego na rzece Wildze przy drodze Świątniki-Szwowice;

6. Radzie powiatowej w Stryju od mostu powiatowego na rzece Opór w Hrebenowie;

7. Radzie powiatowej w Limanowy od mostu powiatowego na rzece Łososinie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

Art. I. Radom powiatowym w Pilźnie, Nisku, Dolinie, Borszczowie, Wieliczce, Stryju i w Limanowy nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały, prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie, kosztem właściwych funduszków powiatowych — a mianowicie:

1. Radzie powiatowej w Pilźnie prawo do pobierania myta drogowego i mostowego na drodze powiatowej Pilzno-Radomyśl przy trzech rogatkach, jako to:

1. drogowego w Pilznionku,

2. mostowego w Czarny,

3. drogowego w Zasowie, podług następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

2. Radzie powiatowej w Nisku prawo do pobierania myta mostowego od mostu na rzece Tanwi pod Ulanowem, podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 3 (trzy) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

d) od jednej osoby, czy to idącej, czy to jadącej na wozie, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

3. Radzie powiatowej w Dolinie prawo do pobierania myta mostowego od dwóch mostów

powiatowych a mianowicie od mostu na rzece Czeczwie w Spasie i od mostu na rzece Dubie w Cieniawy, przy dwóch rogatkach, podług następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

4. Radzie powiatowej w Borszczowie prawo do pobierania myta drogowego na dwóch drogach powiatowych, a mianowicie na drodze Iwanków-Germakówka i na drodze Uście biskupie-Jezierzany, przy dwóch rogatkach, podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

5. Radzie powiatowej w Wieliczce prawo do pobierania myta mostowego od mostu powiatowego na rzece Wildze przy drodze Swoszowice-Świątniki, podług następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

6. Radzie powiatowej w Stryju prawo do pobierania myta mostowego od mostu powiatowego na rzece Opór w Hrebenowie podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 3 (trzy) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.

c) od pięciu sztuk bydła pędzonego drobnego jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny i t. p. 1 (jeden) ct.

7. Radzie powiatowej w Limanowy prawo do pobierania myta mostowego od mostu powiatowego nr. 92. na rzece Łososinie przy drodze Sowińsko-Laskowskiej podług następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 3 (trzy) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.

c) od pięciu świń lub cieląt oraz od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

Art. II. Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wziętego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III. Mieszkańcy gminy i obszaru dworskiego w Spasie wolni są od opłaty myta przy moście na rzece Czeczwie w Spasie.

Art. IV. Mieszkańcy gmin Cieniawy i Olchowy wolni są od opłaty myta przy moście na rzece Dubie w Cieniawy.

Art. V. Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej i o znizeniu tejże.

Podczas odczytywania projektu uchwały Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

P. Płaziński żąda głosu.

Po objaśnieniu sprawozdawcy i Marszałka pod względem formalnym, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Na zapytanie Marszałka co do punktów 1, 2, 3 i 4 projektu uchwały nikt głosu nie żąda.

Do punktu 5 przemawia p. Płaziński, i wnosi przejście do porządku dziennego nad wnioskiem Wydziału krajowego udzielenia Radzie powiatowej w Wieliczce koncesyi na pobór myta od mostu na rzece Wildze przy drodze Świątniki-Swoszowice.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba odrzuca wniosek p. Płazińskiego, a na wniosek sprawozdawcy, w głosowaniu *en bloc* przyjmuje cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na dalszy wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Z porządku następuje sprawozdanie komisji administracyjnej z projektem ustawy o ubezpieczeniu budynków kościelnych i plebańskich od ognia.

Sprawozdawca poseł Pilat uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący projekt ustawy:

Ustawa z dnia o ubezpieczeniu budynków kościelnych i plebańskich od ognia.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1. Komitet parafialny, utworzony w myśl §. 13. ustawy o konkurencyi kościelnej z dnia 15. Sierpnia 1866 L. 28 Dz. u. kr. powinien bez przerwy ubezpieczać od ognia budynki kościelne i plebańskie w zakładzie asekuracyjnym.

§. 2. Wydatki na rzeczne ubezpieczenie mają być w ten sam sposób pokryte, jak koszt stawiania i utrzymywania budynków kościelnych i plebańskich.

Jednakowoż c. k. Rząd i fundusze w administracyi państwowej pozostające, nie są obowiązane przyczyniać się z jakiegokolwiek tytułu do tych wydatków i nie biorą też udziału w korzyściach z ubezpieczenia wynikających.

§. 3. Wynagrodzenie, uzyskane za szkodę pożarem wyrządzoną, wpływa do funduszu konkurencyjnego i użyte być winno w pierwszym rzędzie na odbudowanie lub naprawę budynku przez ogień zniszczonego lub uszkodzonego.

§. 4. Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi wyznań i oświaty.

W rezprawie ogólnej przemawia p. Rosner i stawia wniosek odesłania przedstawionego projektu ustawy napowrót do komisji celem zbadania i ponownego przedłożenia.

Przemawia p. Abrahamowicz i p. Pietruski.
Przemawia sprawozdawca.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Rosnera.

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek i przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Do §. 1. nikt głosu nie żąda, a Izba uchwała ten paragraf zgodnie z wnioskiem komisji.

Do §. 2. przemawia p. ks. Sawa i wnosi opuszczenie w ostatnim wierszu §. 2. wyrazów: „i nie biorą też udziału w korzyściach z ubezpieczenia wynikających”.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia p. Gross i zapowiada do §. 3. poprawkę.

Przemawia p. Abrahamowicz. P. ks. Sawa cofa swój wniosek postawiony przy §. 2., zapowiadając dodatek do §. 3.

Przemawia p. Lasocki i podejmuje wniosek p. ks. Sawy do §. 2., a na wypadek gdyby tenże się nie utrzymał, zapowiada poprawkę do §. 3.

Przemawia p. Gross pod względem formalnym.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Lasocki i wnosi pod względem formalnym równoczesne traktowanie paragrafów 2. i 3. projektu ustawy.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. St. hr. Badeni pod względem formalnym.

Izba przystępuje do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek ks. Sawy podniesiony przez p. Lasockiego.

Izba odrzuca ten wniosek i uchwała §. 2. w brzmieniu proponowanem przez komisję.

Przemawia p. Gross i stawia następującą poprawkę do §. 3. mianowicie: w alinei 2-giej opuścić wyrazy: „w pierwszym rzędzie”, a wstawić natomiast wyrazy: „na pokrycie tej części kosztów, którą ponoszą ubezpieczający” nadto w alinei 3-ciej zmienić wyraz „budynku” na „budynków” wyrazy zaś: „zniszczonego lub uszkodzonego” zastąpić słowami: „zniszczonych lub uszkodzonych”.

Izba popiera dostatecznie tę poprawkę.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

P. Hausner prosi o skonstatowanie liczby głosów.

Izba w głosowaniu 57 głosami uchwala §. 3. wniosku komisji z poprawką p. Grossa.

Sprawozdawca czyta §. 4. tytuł i wstęp.

Izba w głosowaniu uchwala §. 4. oraz tytuł i wstęp projektu ustawy w brzmieniu proponowanem przez komisję.

Marszałek oświadcza, iż z powodu uchwalonych poprawek trzecie czytanie projektu ustawy dopiero na następnej posiedzeniu nastąpić będzie mogło.

Sekretarz p. St. hr. Badeni czyta następujące wnioski:

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pierwszy ustęp pierwszego Dodatku do prawizorycznego regulaminu sejmowego, który brzmi: „Marszałek urzęduje w języku polskim. Na podania ruskie daje Marszałek odpowiedź w języku ruskim na wszelkie zaś inne podania w języku polskim“, — uchyla się w dotychczasowem brzmieniu i ma brzmieć, jak następuje: „Marszałek urzęduje w języku polskim, nie wyłączając ruskiego, zaś sesję sejmową zagaja i zamyka w językach polskim i ruskim. Na podania ruskie daje Marszałek odpowiedź w języku ruskim, na wszelkie zaś inne podania, w języku polskim“.

Julian Romańczuk wnioskodawca.

Leniński, Bereźnicki, Antoniewicz, Sieczyński, Ochrymowicz, Kaczała, Mandyczewski, M. Kaszewko, Sembratowicz, Wasilewski, Moysa, S. Badeni, Rosner, Hausner, Fruchtman, Tyszkowski, Czerkawski, A. Lubomirski, Władysław Struszkiewicz, T. Merunowicz, Kowalski, Romanowicz, Feliks Biliński, Płaziński, Goldman, Waygart, F. Pławicki, ks. Sawa.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał i na najbliższej sesji sejmowej odpowie-

dnie wnioski przedłożył co do pytania: czy i w jaki sposób mogłyby zastosowane być w naszym kraju postanowienia §. 4. ustawy z 24 Maja 1885 Nr. 89 Dz. ust. państw. w celu łagodzenia nałogowego próżniactwa i włóczęgostwa, jak niemniej także dla zniżenia ciężaru gmin i kraju na koszt szupaśnictwa?

Teofil Merunowicz, w. r. wnioskodawca.

Ks. Dr. Kopyciński, Kowalski, Czerkawski, Czesław hr. Lasocki, Rosner, Romanowicz, Waygart, Goldman, Romańczuk, ks. Sawa, Henzel, Simon, Wasilewski, Strasser, Lenartowicz, Gorecki, Onyszkiewicz, Skałkowski, Gnoiński.

Marszałek oznajmia, iż wnioski powyższe traktowane będą regulaminowo.

Sekretarz p. St. hr. Badeni czyta następujący wniosek naglący:

Dnia 10. Września zgorzała z wyjątkiem 6 zagród — cała wieś Ulwówek w powiecie Sokalskim położona. Spłonęły wszystkie zapasy zboża i paszy tudzież inwentarza martwego. Z powodu długotrwałej posuchy i głównego jarmarku na tym dniu w Sokalu odbywającego się o ratunku mowy być nie mogło.

Wobec tej strasznej klęski, która całą wieś dotknęła wnoszę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Udziela się 400 zł. w. a. natychmiastowej zapomogi dla pogorzalców wsi Ulwówka“.

We Lwowie dnia 19. Września 1888.

Tytus Kowalski *m. p.* poseł Żółkiewski.

Dr. Antoniewicz, St. Jędrzejowicz, Mazuraki, Tadeusz Langie, Kaszewski, St. Stadnicki, J. Romańczuk, Romanowicz, X. Spiss, Gorecki, Tomisław Rozwadowski, Skałkowski, Ochrymowicz, ks. Sawa, J. Popiel, Zborowski, Goldmann, St. Tarnowski jun., Borkowski, S. Mandyczewski, Moysa, Scipio, Wł. Struszkiewicz, Goldman, St. Badeni, Fruchtman, Żywiecki, Kozłowski, T. Merunowicz.

Marszałek udziela głosu wnioskodawcy dla uzasadnienia nagłości postawionego wniosku.

P. ks. Kowalski uzasadnia nagłość i motywuje wniosek.

Izba uchwala nagłość wniosku ks. Kowalskiego i uchwala następnie ten wniosek.

Marszałek oznajmia Izbie, iż p. Abrahamowicz zrezygnował z wyboru do komisji podatkowej i przemysłowej do czego w myśl postanowień regulaminu jest uprawnionym, będąc prócz tego wybranym do dwóch innych komisji t. j. budżetowej i bankowej, których członkiem pozostaje.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 21 Września b. r. godz. 11 przed południem z porządkiem dziennym odczytanym przez sekretarza p. St. hr. Badeniego.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. m. 30. po południu.

Marszałek krajowy:

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze:

Władysław Sapięha w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

3. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 21. Września 1888.

Początek o godzinie 11 minut 30.

Przewodniczący : Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Taruowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapieha, Adam Jędrzejowicz.

Obecných posłów 115.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstataje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół 2. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Marszałek uwiadamia Izbę o udzielenie urlopu 3 dni p. Janowi Gnoińskiemu.

Na wniesioną prośbę Izba udziela p. Bobrzyńskiemu urlopu dni 14.

Sekretarz p. St. hr. Badeni czyta spis petycyj wniesionych po dzień 21. Września b. r. od Nr. 81 do Nr. 130 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji drogowej nr. 81.

Komisji gminnej nr. 82, 83.

Komisji prawniczej nr. 84.

Komisji szkolnej nr. 85, 88, 90, 94, 95, 96, 99, 115, 120, 121, 122, 127.

Komisji administracyjnej nr. 86, 87.

Komisji budżetowej nr. 89, 92, 93, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 107, 109, 110, 111, 112, 114, 116, 117, 118, 119, 123, 124, 125, 126, 128, 129, 130.

Komisji petycyjnej nr. 91, 97, 108, 113.

Komisji propinacyjnej nr. 98.

Komisji gospodarstwa krajowego nr. 103.

Co do petycyi do l. 129 gminy miasta Żurawna o bezprocentową pożyczkę, lub zapomogę dla pogorzalców, przemawia p. Wernicki i wnosi odesłanie tej petycyi do Komisji budżetowej z poleceniem, iżby sprawozdanie swoje w tym przedmiocie przedłożyła w ciągu dni ośmiu.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Wernickiego.

P. Stanisław hr. Badeni interpeluje Wydział krajowy w przedmiocie niesankcyonowanej ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego.

Członek Wydziału krajowego p. Pietruski odpowiada na tę interpelację wyjaśniając, iż Wydział krajowy otrzymał w ostatnich czasach pismo Prezydium c. k. Namiestnictwa, zawiadmiające o nieuzyskaniu Najwyższej Sankeyi dla ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego. Wydział krajowy przedłoży projekt tej ustawy w jak najkrótszym czasie.

Marszałek uwiadamia Izbę o następującem ukonstytuowaniu się obranych komisji:

Komisya budżetowa: Przewodniczący p. Artur hr. Potocki, zastępca przewodniczącego p. Hausner, sekretarze pp. hr. Scipio i Jędrzejowicz Stanisław.

Komisya aseknracyjna: Przewodniczący p. Polanowski, zastępca przewodniczącego p. hr. Męciński, sekretarz p. ks. Sawa.

Marszałek uprasza te komisji, które dotąd się nie ukonstytuowały, ażeby jak najspieszniej do tej czynności przystąpiły.

Sekretarz p. St. hr. Badeni odczytuje pismo c. k. Prezydium Namiestnictwa z d. 21. Września b. r. l. 7.436 zawierające przedłożenie rządowe z projektem ustawy zaprowadzającej zmianę w ustawie z dnia 8. Grudnia 1881. o używaniu ogierów, prywatną własnością będących, do stanowienia.

Marszałek oświadcza, iż przedłożenie to zamieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń Sejmu.

Sekretarz p. St. hr. Badeni czyta następujące dostatecznie poparte wnioski:

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, iżby się starał pod kierownictwem ceramicznej stacyi doświadczalnej, wprowadzić i rozszerzyć w kraju wyrób „felcowanych dachówek“.

Na częściowe pokrycie kosztów w powyższym celu utrzymuje się w mocy uchwały Wysockiego Sejmu z dnia 16. Grudnia 1887. r.

Lwów dnia 21. Września 1888.

Wnioskodawca Władysław Żuk-Skarszewski.

Uderski, ks. Dr. Kopyciński, Pilat, Henzel, W. Struszkiewicz, Tom. Rozwadowski, Romer, Waygart, Płaziński, J. Kapri, Scipio, Starowiejski, Gorecki, Biliński, Mieroszowski, S. Koziebrodzki, ks. Spiss, J. Mochnacki, Wernicki, ks. Sawa, Bobczyński, Tyszkowski, Fruchtman, Ant. Wrotnowski, Bereźnicki, Wład. Wolański, Max, Borkowski, Klucki, Wład. Koziebrodzki, Chamiec, Zborowski.

W n i o s e k:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby po zbadaniu stosunków gospodarstwa nabiłowego w kraju, przedstawił na następnej sesji sejmowej wnioski do organizacyi i popierania rozwoju tego ważnego przemysłu rolniczego.

Wnioskodawcy Władysław Struszkiewicz i Tadeusz Langie.

Popiel, Madeyski, Fruchtman, Henzel, Borkowski, Czartoryski, A. Czaykowski, Łoziński, Onyszkiewicz, Płaziński, Scipio, Ant. Wrotnowski, J. Męciński, Koziebrodzki, Żuk-Skarszewski, St. Sta-

dnicki, W. Sapieha, Brykczyński, Kapri, Gross, Żubieński, Zoll, Mazaraki, Wernicki, ks. Sawa, F. Biliński, A. Jędrzejowicz, Wasilewski, Jaworski, Abrahamowicz.

Marszałek oznajmia, iż wnioski powyższe traktowane będą podług przepisów regulaminu.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest: pierwsze czytanie przedłożenia rządowego o zmianie postanowień ustawy z dnia 30. Grudnia 1875. o zniesieniu prawa propinacyi.

Sekretarz p. hr. St. Badeui wnosi wybór komisji propinacyjnej z 15 członków i odesłanie powyższego przedmiotu do tej komisji.

Przemawia p. Golejewski i wnosi wybór komisji propinacyjnej z 25 członków i postawienie wyboru tejże na porządku dziennym posiedzenia, mającego się odbyć w poniedziałek dnia 24. b. m.

P. Henzel wnosi wybór komisji propinacyjnej z 17 członków.

Przemawia St. hr. Badeni powtórnie i przystępuje do wniosku p. Henzla.

Marszałek oznajmia, że stosując się do życzenia p. hr. Golejewskiego, postawi wybór komisji na posiedzeniu w poniedziałek dnia 24. września br. odbyć się mającem.

Izba w głosowaniu uchwała wniosek p. hr. Golejewskiego tj. wybór komisji propinacyjnej z 25 członków i odesłanie powyższego przedmiotu do tej komisji.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o uzupełnieniu obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim. Sprawozdawca poseł Wereszczyński prostuje błędy druku zawarte w sprawozdaniu a mianowicie:

Na str. 2 sprawozdania w wierszu 20. z dołu zamiast „wykonanych“ należy czytać „wykazanych“; w wierszu 12. z dołu zamiast „obszar“ należy czytać „obsiew“; w wierszu 4 z zdołu zamiast „oszacowanej“ należy czytać „zaszacowanej“. Wreszcie w projekcie ustawy na ostatniej stronie w §. 6. w wierszu 8. między słowami „konserwacyę“ a „administracyi“ opuszczono przecinek (,).

Pod względem formalnym wnosi sprawozdawca odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycyach gminy i obszaru dworskiego Rybotycze, tudzież innych piętnastu gmin powiatu Dobromilskiego w sprawie ustanowienia w tej miejscowości nowego c. k. Sądu powiatowego. Sprawozdawca p. Bereźnicki wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje sprawozdanie z wyborów poselskich. Sprawozdawca p. Pietruski czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyboczego miasta Jarosławia z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Karola Bartoszewskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kurii wyborczej miejskiej okręgu wyborczego miasta Stanisławowa z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór Dra Leona Bilińskiego na posła z kurii miejskiej okręgu wyborczego miasta Stanisławowa uznać za ważny.

Przemawiają p. Golejewski, i p. Romanowicz po dwakroć.

Po zrzeczeniu się przemawiania sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z powyższym wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o uzupełniającym wyborze posła z kurii gmin wiejskich okręgu wyborczego Rudki-Komarno z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór hr. Karola Lancorońskiego na posła z kurii gmin wiejskich okręgu wyborczego Rudki-Komarno uznać za ważny.

Przemawia p. Antoniewicz, p. ks. Kowalski, p. Antoniewicz powtórnie (dla sprostowania faktu).

Przemawia p. Gross.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z powyższym wnioskiem Wydziału krajowego.

Marszałek wzywa posłów, których wybór sprawdzonym został, iżby złożyli przyrzeczenie. Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta rotę przyrzeczenia, które p. Leon Biliński w ręce Marszałka składa.

Z kolei następuje pierwsze czytanie wniosku posła Fruchtmanna w przedmiocie uchwalenia ustawy gminnej dla znaczniejszych miast w Galicji.

P. Fruchtmann zasadnia swój wniosek.

Podczas przemówienia p. Fruchtmanna przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Pod względem formalnym wnosi p. Fruchtmann odesłanie swego wniosku do komisji gminnej. Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Romańczuka w przedmiocie używania przez Marszałka krajowego przy zagajeniu i zamykaniu Sesi sejmowej także i języka ruskiego.

Przemawia p. Romańczuk w uzasadnieniu swego wniosku.

Pod względem formalnym wnosi p. Romańczuk odesłanie swego wniosku do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie zastosowania w naszym kraju postanowień §. 4. ustawy z 24. Maja 1885 Dz. u. p. nr. 89 w celu zapobieżenia nałogowemu próżniactwu i włóczęgostwu, jako też dla zniżenia ciężaru gmin i kraju przy wydatkach na szupaśnictwo.

P. Merunowicz zasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodzie z wnioskiem.

Z kolei następuje trzecie czytanie ustawy o ubezpieczeniu budynków kościelnych i plebańskich od ognia. Sprawozdawca p. Pilat.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Na wniosek sprawozdawcy Izba zgadza się na odczytanie tylko §. 3. projektu ustawy, który uległ zmianie w drugim czytaniu — i czyta ten paragraf w brzmieniu następującem:

§. 3. Wynagrodzenie, uzyskane za szkodę pożarem wyrządzoną, wpływa do funduszu konkurencyjnego i użyte być winno na pokrycie tej części kosztów, którą ponoszą ubezpieczający na odbudowanie lub naprawę budynków przez ogień zniszczonych lub uszkodzonych.

Uchwalwszy na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania,

uchwala Izba cały projekt ustawy o ubezpieczeniu budynków kościelnych i plebańskich w trzecim czytaniu.

Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się komisji gospodarstwa krajowego, która obrała przewodniczącym p. JE. Ludwika hr. Wodzickiego, zastępcą przewodniczącego p. Polanowskiego, Sekretarzami pp. Gnoińskiego Jana i Henzla,

i komisji górniczej, która obrała przewodniczącym p. Gorayskiego, zastępcą przewo-

dniczącego p. Chamea, sekretarzem p. Ochrymowicza.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie, i naznacza następne na dzień 24. Września br. godzinę 11. przed południem.

Porządek dzienny tego posiedzenia zostanie pp. posłom do domu rozesłanym.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. m. 30. po południu.

Marszałek krajowy :

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze :

Stanisław Badeni w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

4. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 24. Września 1888.

Początek o godzinie 11 minut 30.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapieha, Adam Jędrzejowicz.

Obecnych posłów 124.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski i c. k. Radea Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół 3. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Marszałek uwiadamia Izbę o udzieleniu następujących urlopów: p. Polanowskiemu na dni ośm, p. Tomisławowi Rozwadowskiemu na dzień jeden, p. Karolowi hr. Lanckorońskiemu na dni ośm.

Sekretarz p. St. hr. Badeni czyta spis petycyj wniesionych po dzień 24. Września b. r. od Nr. 131 do Nr. 175 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji gminnej nr. 131, 157.

Komisji gospodarstwa krajowego l. 132, 137, 165, 169.

Komisji prawniczej nr. 133.

Komisji drogowej nr. 134, 158, 161.

Komisji budżetowej nr. 135, 139, 140, 141, 143, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 159, 162, 163, 164, 167, 168, 171, 172, 173, 174, 175.

Komisji administracyjnej nr. 136, 138, 142.

Komisji szkolnej nr. 144, 145, 146, 147, 154, 155, 156, 160, 166, 170.

Sekretarz p. St. hr. Badeni czyta pismo c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 22. Września b. r. L. 10.427/pr. z przedłożeniem rządowem preliminarzy funduszków indemnizacyjnych Galicyi wschodniej i zachodniej, oraz Wielkiego Księstwa Krakowskiego na rok 1889.

Marszałek oświadcza, iż przedmiot powyższy zamieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń Sejmu.

Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się następujących komisyj:

Komisji bankowej, która obrała przewodniczącym JE. hr. Russockiego, zastępcą przewodniczącego JE. hr. Wodzickiego, sekretarzem p. hr. Mieroszowskiego.

Komisji podatkowej, która obrała przewodniczącym p. Hausnera, zastępcą przewodniczącego p. Edwarda Jędrzejowicza, sekretarzem p. Wernickiego.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni czyta następujący nagłący wniosek:

Wysoki Izba raczy uchalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził praktyczne próby we Lwowie w ciągu trwania bieżącej sesyi sejmowej uogniotrwalenia dachów słomianych wedle złożonych opinii Wydziałowi krajowemu przez Komisję Towarzystwa technicznego w Krakowie, Związku krajowego Straży ochotniczej lwowskiej i metody pana Cypryana Ciepanowskiego. W powyższym celu przeznaczają się kwotę 500 (pięćset) zlr.

Wnioskodawca Wład. Żuk Skarszewski.

Mochnacki, Wincenty Gnoiński, ks. Kopyciński, Wrotnowski, Antoniewicz, Rosner, Struszkiewicz, Mieroszowski, Waygart, Kapri, Bobczyński, Klucki, Zborowski, ks. Sawa, Henzel, Kowalski, Płaziński, Lubomirski, Łoziński.

Marszałek otwiera rozprawę nad nagłością powyższego wniosku.

Przemawia p. Antoniewicz i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wniosek p. Skarszewskiego w przedmiocie rozszerzenia w kraju wyrobu fałcowanych dachówek i ogniotrwałych mat systemu Ciepanowskiego traktować jako nagły.

2. Otworzyć kredyt Wydziałowi krajowemu do wysokości 300 zł., aby przeprowadził próbę najdalej w pierwszych dniach października b. r.

P. Żuk-Skarszewski motywuje nagłość powyższego wniosku.

Przemawia p. St. hr. Badeni i p. Antoniewicz powtórnie.

Izba nie popiera nagłości wniosku p. Skarszewskiego.

Przemawia p. Skarszewski.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym i oświadcza, że wniosek p. Żuka-Skarszewskiego będzie traktowany podług przepisów regulaminu.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie przedłożenia rządowego w przedmiocie zmiany w ustawie z 8. Grudnia 1881. D. u. k. Nr. 70 o używaniu ogierów prywatną własnością będących, do stanowienia.

Sekretarz p. St. hr. Badeni wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

P. Antoniewicz wnosi odesłanie przedłożenia powyższego do Wydziału krajowego jako komisji.

Izba w głosowaniu uchwała wniosek p. St. hr. Badeniego.

Na wniosek p. Szczęsnego Koziębrodzkiego Izba uchwała wzmocnienie komisji administracyjnej o jednego członka. Marszałek oświadcza iż wybór postawi na porządku najbliższego posiedzenia.

Przemawia p. Czerkawski co do uzupełnienia komisji szkolnej. Marszałek objaśnia.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku p. Żuka-Skarszewskiego w przedmiocie rozszerzenia w kraju wyrobu „fałcowanych dachówek”.

Przemawia p. Skarszewski w uzasadnieniu swego wniosku, i wnosi pod względem formalnym odesłanie takowego do Wydziału krajowego jako komisji.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Struszkiewicza i Langiego w przedmiocie organizacyi i popierania rozwoju gospodarstwa nabiłowego w kraju.

P. Struszkiewicz uzasadnia swój wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje wybór komisji propinacyjnej z 25 członków.

Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru i powołuje na skrutatorów p. p. Skarszewskiego, Skalkowskiego, Goreckiego, Kaszewkę, Żywickiego, Słoneckiego i Mieroszowskiego.

Następuje wybór jednego członka, celem uzupełnienia komisji przemysłowej.

Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do tego wyboru i zaprasza na skrutatorów pp. Langiego, Uderskiego, Kaprego, Rozwadowskiego, Bolesława i Ochrymowicza.

P. Skarszewski ogłasza wynik wyboru komisji propinacyjnej.

Głosujących 81. Wybrani zostali jednogłośnie: Abrahamowicz, Badeni Stanisław, Biliński Leon, Czaykowski, Gorayski, Gniewosz, Gnoiński Wincenty, Hausner, Jaworski, Jędrzejowicz Adam, Koziębrodzki Szczęśny, Mandyczewski, Męciński, Pilat, Potocki Artur, Rey, Romanowicz, Romer, Sanguszek, Sapieha Władysław, Skalkowski, Skrzyński, ks. biskup Solecki, Stądniecki Stanisław i Wrotnowski.

Marszałek wzywa obraną komisję do ukonstytuowania się zaraz po posiedzeniu.

Sekretarz p. St. hr. Badeni czyta następujący wniosek:

Zważywszy, iż myszy polne w wielu okolicach kraju coraz większe wyrządzają szkody, które stają się groźną dla rolnictwa klęską;

Zważywszy, iż wszelkie pojedyncze usiłowania, celem tępienia myszy polnych, okazują się niewystarczające i w skutek tego bezskuteczne ;

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył projekt do ustawy, względem przymusowego tępienia myszy polnych“.

Wnioskodawca: Władysław Koziebrodzki.

Antoniewicz, Tadeusz Langie, Gnoiński, Pilat, Leniński, Mazaraki, Seweryn Henzel, A. Lubomirski, Łubieński, Romanowicz, Wernicki, A. Sapieha, Solecki, Augustynowicz, Gorecki, Rey, Stan. Jędrzejowicz, Hausner, W. Struszkiewicz, Goldman, Scipio, Płaziński, Kowalski, Cz.

Łoziński; Kapri, Słonecki, Wrotnowski, Skrzyński, Badeni, Wł. Wolański, S. Koziebrodzki.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

P. Kapri ogłasza wynik wyboru jednego członka komisji przemysłowej.

Głosujących 81. Wybrany jednomyślnie p. Goldman.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 25. Września br. godzinę 11. przed południem z porządkiem dziennym, odczytanym przez sekretarza p. Stanisława hr. Badeniego.

Koniec posiedzenia o godzinie 12. m. 30. z południa.

Marszałek krajowy :

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze :

Stanisław Badeni w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

5. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 25. Września 1888.

Początek o godzinie 11. minut 30.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław książę Sapieha, Adam Jędrzejowicz.

Obecnych posłów 121.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik JE. Filip Zaleski i c. k. Rada Namiestnictwa Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów, zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół 4-go posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze sejmowym.

Na wniesioną prośbę Izba udziela p. Gnońskiego Janowi urlopu do 10. Października br.

Marszałek uwiadamia Izbę o otrzymaniu pisma c. k. Prezydium Namiestnictwa z d. 23. Września b. r. l. 10.453/pr. zawierającego uwagi objaśniające do przedłożenia rządowego w sprawie wykupna prawa propinacyi, celem udzielenia takowych komisji propinacyjnej.

Na wniosek sekretarza p. Adama Jędrzejowicza uchwała Izba wydrukowanie powyższego przedłożenia rządowego i rozdanie takowego posłom.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 25. Września b. r. od nru 176 do nru 232 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji drogowej nr. 176.

Komisji asekuracyjnej nr. 177.

Komisji gminnej nr. 178.

Komisji drogowej nr. 179, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198.

Komisji szkolnej nr. 180, 185, 213, 214, 215, 216, 227.

Komisji przemysłowej nr. 181.

Komisji administracyjnej nr. 182, 210.

Komisji petycyjnej nr. 183, 184, 211, 226.

Komisji budżetowej nr. 186, 187, 188, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 212, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 228, 229, 230, 231.

Komisji gospodarstwa krajowego nr. 232.

Nakoniec na wniosek p. hr. Scipiona Izba uchwała odesłanie do Wydziału krajowego petycji L. s. 263, p. 209 Kazimierza hr. Łubieńskiego i reprezentacji powiatowej w Krakowie o pozostawienie siedziby Sądu powiatowego w Krakowie.

Sekretarz p. St. hr. Badeni czyta następujący wniosek:

Zważywszy, że daleko większa część Galicyi i to właśnie ta część, gdzie ludności ruskiej jest najwięcej, nie ma ruskich szkół średnich;

Zważywszy, że na 1666 ruskich szkół ludowych w Galicyi nie ma ani jednego ruskiego seminarium nauczycielskiego, i kandydaci na nauczycieli ruskich szkół ludowych nie mają możności nabycia w swojej zawodowej szkole potrzebnej znajomości tego języka, w którym następnie mają nauczać;

Zważywszy, że prócz Lwowa po innych miastach Galicyi, i to nawet takich, gdzie znaj-

duje się po 3, 4 i 5 tysięcy albo i większość Rusinów, nie ma ruskich szkół ludowych, że zatem dzieci ruskie po miastach już samą początkową naukę muszą pobierać nie w swoim języku;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, by się postarał:

a) Ażeby w gimnazjum w Stanisławowie lub w Kołomyi, tudzież w gimnazjum w Tarnopolu lub w Brzeżanach zaprowadzone zostały ruskie paralelki;

b) Ażeby seminaria nauczycielskie we wschodniej części naszego kraju miały charakter przeważnie ruski, i ażeby przynajmniej w jednym seminarjum już z początkiem roku szkolnego 1889/90. język ruski był wykładowym;

c) Ażeby w miastach Tarnopolu, Kołomyi, Drohobyczu, Stryju, Horodence, Jaworowie i w Śniatynie zaprowadzono 4-klasowe szkoły ludowe z ruskim językiem wykładowym, ewentualnie z funduszków krajowych za porozumieniem się z Wydziałem krajowym.

II. Na cel pod c) wstawia się do krajowego budżetu szkolnego na rok 1889 sumę 3.000 zł.

Wnioskodawca p. Jul. Romańczuk.

Sylwester Sembratowicz, Julian Pelesz, Feliks Biliński, Antoniewicz, T. Merunowicz, Kowalski, Kaczała, Bereźnicki, Leniński, Mandyczewski, M. Siczynski, Kaszewko, Ochrymowicz, Stupnicki Jan.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się komisji propinacyjnej, która obrała przewodniczącym p. Jaworskiego, zastępcą przewodniczącego p. ks. Sanguszkę, sekretarzami p. p. Skrzyńskiego i Stanisława hr. Stadnickiego.

P. Bartoszewski składa w ręce Marszałka przyrzeczenie poselskie podług roty przyrzeczenia, którą sekretarz p. St. hr. Badeni odczytał.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Wieliczce na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 10.000 zł.

Sprawozdawca p. Smolka wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie nadania gminie miasta Brzeżan prawa na pobór opłaty od psów.

Sprawozdawca p. Smolka czyta sprawozdanie w powyższym przedmiocie, z następującym projektem ustawy:

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, nadająca gminie miasta Brzeżan prawo do poboru opłat od psów.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

§. 1. Na pokrycie ogólnych potrzeb gminy, przyzwala się gminie miasta Brzeżan prawo poboru przez przeciąg lat dziesięciu licząc od dnia wejścia tej ustawy w życie, opłatę od psów utrzymywanych w obrębie miasta Brzeżan i przedmieść jego.

§. 2. Opłata ta wynosić ma kwotę trzech złr. rocznie od każdego psa a jednego złr. a. w. od każdej suki i uiszczałą będzie w dwóch ratach półrocznych z góry w dniu 1. Stycznia i 1. Lipca płatnych.

§. 3. Od opłaty wolne są:

a) szczenięta nie mające więcej nad dni trzydzięści;

b) psy, które służą do strzeżenia lub przemysłu. Pierwsze o ile przez dzień są trzymane na uwięzi; drugie o ile służą trudniącym się pędzeniem bydła lub używane bywają do ciągnięcia ciężarów w zaprzęgu;

c) psy należące do osób nie miejscowych t. j. osób, które mają swe stałe zamieszkanie poza obrębem Brzeżan, a przytem dłużej nad trzy miesiące w Brzeżanach się nie zatrzymują.

§. 4. Spis psów odbywa się corocznie.

Tak posiadacze domów jak i posiadacze psów, obowiązani są do zgłaszania psów. W tym celu zgłosi się do Zwierzchności gminnej każdy posiadacz domu lub jego zarządca o dwie karty zgłoszenia, jedną na psy podlegające opłacie, drugą na psy od niej uwolnione. Karty te po wypełnieniu przez posiadaczy psów, winny być w terminie dni ośmiu przez posiada-

eza lub zarządcę domu podpisane i Zwierzchności gminnej zwrócone a to pod karą 2 zł. a. w.

Jeżeli posiadacz psa nie wypełnił karty, uskuteczni to za niego posiadacz lub zarządca domu i robi stosowną wzmiankę we właściwej rubryce uwag.

Posiadacz psa wzbraniający się wypełnić kartę, ulegnie karze do 2 zł. a. w.

§. 5. W karcie zgłoszenia dla psów uwolnionych od opłaty, wyrazić należy przyczynę uwolnienia.

§. 6. W ciągu dni 14. po rozpoczęciu półroczu t. j. po 1. Stycznia i po 1. Lipca — każdy posiadacz psa obowiązany jest uiścić półroczną opłatę, na którą odbierze pokwitowanie wraz ze znaczkiem wyrażającym rok i liczbę porządkową spisu psów.

Posiadacze psów uwolnionych od opłaty winni zgłosić się w powyższym terminie o kartę uwolnienia wyrażającą czas i dom, dla którego służy. Dla psów używanych do pędzenia bydła, niemniej dla psów osób czasowo bawiących w Brzeżanach wydane będą za opłatą 10 centów marki odmiennego kształtu.

§. 7. Szczenięta, które mają więcej jak dni trzydzieści, winny być po upływie tego terminu najdalej w dni ośm ustnie lub pisemnie do opłaty zgłoszone.

Również i psy, które po upływie peryodycznego terminu zgłoszenia nabyte zostaną lub po upływie tego terminu na własność nowego posiadacza przechodzą, winny być najdalej w ciągu dni ośmiu, ustnie lub pisemnie na nowo zgłaszane i opłata od nich za bieżące półrocze złożoną, o ile już przedtem uiszczoną nie była.

Jeżeli posiadacz psa zgłoszonego, który w ciągu półroczu padł, zaginął, sprzedany został lub w inny sposób wyszedł z jego posiadania, chce uwolnić się od obowiązku poniesienia opłaty za następujące półrocze, winien w terminie dni 14 od rozpoczęcia nowego półroczu rachując, donieść o ubytku psa dla uwidocznienia w spisie.

Zaniechanie tego doniesienia pociąga za sobą obowiązek uiszczenia półrocznej opłaty.

§. 8. Uiszczone opłaty zwracaniem nie będą.

§. 9. Kto psa przed opłatą ukrywa, lub cudzej marki używa, ulegnie karze w wysokości potrójnej opłaty.

§. 10. Marka winna być przymocowaną na obroży psa. Psy nieopatrzone markami będą przez rakażschwywane, a po upływie 3 dni zgładzone, jeśli posiadacz się nie zgłosi. — Schwywane psy wydawać będzie rakaż zgłaszającemu się posiadaczowi tylko po udowodnieniu uiszczenia opłaty lub kary w §. 9. przepisanej i zapłaceniu rakażowi kwoty 1 zł.

Psy, które służą do strzeżenia, nietrzymane na uwięzi, będą jako wałęsające się chwywane, posiadacze zaś żądający w powyższym terminie ich zwrotu, winni będą wykazać się kartą uwolnienia a nadto ulegną karze 1 zł.

§. 11. W razie zagubienia marki można za opłatą 20 ct. a. w. otrzymać nową markę, przedtem atoli udowodnić należy, że opłata uiszczoną została.

§. 12. Kary z mocy postanowień §. 4. 9. i 10. orzeka Zwierzchność gminna. Od takich orzeczeń Zwierzchności gminnej odwoływać się można w terminie dni 14 do politycznej władzy powiatowej.

Kary te wpływają do funduszu miejscowych ubogich.

§. 13. Ustawa ta wchodzi w życie w najbliższym dniu 1. Stycznia lub 1. Lipca po jej ogłoszeniu.

§. 14. Bliższe instrukcje co do przeprowadzenia tej ustawy wyda Reprezentacja gminna.

§. 15. Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Sekretarz p. St. hr. Badeni wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu ustawy.

Izba w głosowaniu przyjmuje „en bloc“ cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Żuka-Skarszewskiego w przedmiocie przeprowadzenia jeszcze w ciągu bieżącej sesji praktycznych prób z pomysłami dążącymi do użyczenia strzechom słomianym ogniotrwałości.

Posel Żuk-Skarszewski uzasadnia swój wniosek. Podczas przemówienia p. Skarszewskiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Pod względem formalnym wnosi p. Skarszewski odesłanie wniosku swego do Wydziału krajowego jako komisji.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje sprawozdanie komisji szkolnej w przedmiocie reorganizacji szkoły wydziałowej żeńskiej w Tarnowie. Sprawozdawca p. Zoll.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Sprawozdawca zostaje uwolniony od czytania sprawozdania i czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Szkoła wydziałowa żeńska w Tarnowie z początkiem roku szkolnego 1889/90. będzie zreorganizowaną na 4-klasową szkołę wydziałową żeńską, połączoną z kursami uzupełniającymi, mianowicie z kursem praktycznym robót kobiecych i kursem teoretycznym dla młodzieży dorosłej płci żeńskiej, a to w myśl załączonego statutu.

2) Koszta utrzymania szkoły wydziałowej żeńskiej w Tarnowie ponosić będą strony do utrzymania tej szkoły dotychczas obowiązane i w tym samym co dotychczas stosunku, z tą jednak zmianą, że gmina miasta Tarnowa po nad prestacje prawne i dobrowolne na rzecz tej szkoły dotychczas uiszczane, obowiązana będzie dopłacać jeszcze corocznie kwotę 1.060 zł. na płacę nauczycieli zreorganizowanej szkoły wydziałowej i uzupełniającego jej kursu praktycznego.

3) Wydatki na utrzymanie uzupełniającego kursu teoretycznego pokryte być mają wyłącznie z opłat szkolnych i dobrowolnych datków.

4) Sejm przyjmuje załączony projekt statutu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta punkt 1, 2, 3 i 4 wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała udzielenie punkt 1, 2, 3 i 4 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

S t a t u t

szkoły wydziałowej żeńskiej, tudzież kursów nauki dopełniającej w Tarnowie.

§. 1.

Cel szkoły wydziałowej żeńskiej wskazuje art. IX. krajowej ustawy z dnia 2. Lutego 1885. (Nr. 28 Dz. u. kr.)

§. 2.

Ze szkołą wydziałową łączą się kursa uzupełniające teoretyczny i praktyczny.

§. 3.

Szkoła wydziałowa wraz z kursami uzupełniającymi tworzy organiczną całość i zostaje pod jedną Dyrekcyą, która kieruje zarazem 4 klasami szkoły pospolitej ze szkołą wydziałową połączoną.

§. 4.

Językiem wykładowym w szkole i w kursach uzupełniających jest język polski.

I. Szkoła wydziałowa.

§. 5.

Szkoła wydziałowa urządzona na podstawie orzeczenia c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 27. Lipca 1879 roku L. 3.134 i z dnia 28. Września 1879 L. 10.008 ulega o tyle zmianie, o ile tego żąda art. VI. do IX. ustawy krajowej z dnia 2. Lutego 1885 i obejmuje kurs nauki czteroletni o 4 klasach (5, 6, 7, 8).

§. 6.

Warunkiem przyjęcia uczenia do tej szkoły jest świadectwo z IV. klasy szkoły pospolitej, lub pomyślny wynik z egzaminu wstępnego, przy którym kandydatka wykazać ma znajomość wszystkich przedmiotów, przepisanych planem naukowym dla klasy IV. czteroklasowych szkół żeńskich.

§. 7.

Prócz przedmiotów wskazanych art. VII. i IX. ust. kraj. z 2. Lutego 1885 będzie także udzielany język francuski jako przedmiot nadobowiązkowy.

§. 8.

Plan naukowy zatwierdzony rozporządzeniem Ministra wyznań i oświecenia z dnia 13. Lipca 1886 L. 11.518 dla szkół wydziałowych żeńskich we Lwowie i Krakowie będzie obowiązywał także w 4 klasach tej szkoły w Tarnowie.

§. 9.

Grono nauczycielskie składa się z Dyrektora, katechety i 4 nauczycielek z kwalifikacją do szkół wydziałowych. Dwie z nich mają posiadać kwalifikację z grupy pierwszej, jedna z grupy drugiej, jedna z grupy trzeciej egzaminu nauczycielskiego, dyrektor zaś ma posiadać wykształcenie uniwersyteckie wydziału filozoficznego i wykazać się patentem nauczycielskim

dla szkół wydziałowych. Zwolnienie dyrektora z warunku wykształcenia uniwersyteckiego udzielić może wyjątkowo Rada szkolna krajowa.

§. 10.

Dyrektor i 4 nauczycielki dla 4 klas szkoły wydziałowej, mają posady stałe, nauczycielka zaś robót i nauczycielka śpiewu w klasach od I. do IV. (5—8) otrzymają osobne wynagrodzenie. Katecheta pełni na razie obowiązki swe także za osobnem wynagrodzeniem, dopóki ustawa jego stanowiska w inny sposób nie określi.

II. Kurs uzupełniający teoretyczny.

§. 11.

W myśl art. XII. ustawy krajowej z dnia 2. Lutego 1885 urządza się kurs teoretyczny dla dorosłej młodzieży plei żeńskiej.

Czas trwania tego kursu oznaczy Rada szkolna krajowa na przedstawienie Rady szkolnej miejscowej.

§. 12.

Kurs ten ma na celu uzupełnienie wykształcenia, udzielanego przez szkołę wydziałową i obejmować może następujące przedmioty:

- a) Religję;
- b) pedagogię;
- c) język polski z historią literatury polskiej;
- d) język niemiecki;
- e) język francuski;
- f) historię literatury powszechnej;
- g) historię powszechną nowszych czasów;
- h) estetykę z szczególnem uwzględnieniem utworów ducha polskiego;
- i) higienę;
- j) fizykę kosmiczną;
- k) gospodarstwo domowe;
- l) śpiew.

Liczbę godzin wyznacza Rada szkolna miejscowa, nauka zaś tak będzie rozłożoną, by uczniom tego kursu umożliwić korzystanie z niektórych działów kursu praktycznego.

§. 13.

Warunkiem przyjęcia jest ukończenie szkoły wydziałowej z dostatecznym postępem lub złożenie egzaminu wstępnego z nauk w szkole wydziałowej udzielanych, a ilość uczennic nie może przekraczać w jednej klasie 45.

§. 14.

Nauk udzielać będą zawodowi nauczyciele

lub nauczycielki, przedstawieni corocznie przez Radę szkolną miejscową do zatwierdzenia Radzie szkolnej krajowej. Remuneracye wyznacza im Rada szkolna miejscowa.

§. 15.

Nadzór wykonywać będą Rady szkolne: miejscowa, okręgowa i krajowa.

§. 16.

Udzielający nauk na tym kursie zbierać się będą pod przewodnictwem dyrektora na konferencye peryodyczne, celem omawiania kwestyi dotyczących ich kursu, a uchwalone przez nich wnioski przedstawiane będą władzy nadzorczej.

§. 17.

Uczennice kursu teoretycznego składają na ręce dyrektora z początkiem każdego roku prócz wpisowego 1 zł. miesięczną opłatę szkolną 4 zł., która wpływa do kasy Rady szkolnej miejscowej i służyć będzie na pokrycie wydatków, z utrzymaniem kursu teoretycznego połączonych. Radzie szkolnej miejscowej służy prawo podwyższenia ewentualnie zmniejszenia opłaty, także uwolnienia od połowy opłaty ubogich, odznaczających się w naukach uczennic na przedstawienie grona nauczycielskiego, jednak liczba uwolnionych nie ma przenosić $\frac{1}{3}$ ogółu uczennic.

III. Kurs praktyczny robót kobiecych.

§. 18.

W myśl ustawy krajowej z 2. Lutego 1885. art. XI. i w myśl rozporządzenia c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 2. Sierpnia 1884. L. 7.669 urządza się kurs praktyczny robót kobiecych, mający na celu uzdolnienie uczennic do wykonywania robót kobiecych domowych i przemysłowych, tudzież wykształcenie kierowniczek dla pracowni kobiecego przemysłu domowego i fachowych nauczycielek robót ręcznych.

§. 19.

Kurs ten obejmować może następujące przedmioty:

- a) rysunki;
- b) roboty ręczne, mianowicie:

- I. oddział szycia ręcznego i maszynowego,
- II. oddział krawieczyzny,
- III. oddział robót drutowych, szydełkowych, deskowych i siatkowych,
- IV. oddział haftu sztucznego i koronkarstwa.

c) rachunki kupieckie w połączeniu z buchalterią;

d) geografję handlową w połączeniu z towaroznawstwem.

§. 20.

Czas trwania tego kursu oznaczy Rada szkolna krajowa, na przedstawienie Rady szkolnej miejscowej.

§. 21.

Na kurs praktycznych robót wpisać się mogą uczennice po ukończeniu 4 klasowej szkoły pospolitej, jeżeli ukończyły 14 lat życia.

§. 22.

Nauki na kursie praktycznych robót udziela kwalifikowana nauczycielka, której dodaną będzie kwalifikowana pomocnica z płacą wyznaczoną na przedstawienie Rady szkolnej miejscowej przez Radę szkolną krajową, w porozumieniu z Wydziałem krajowym. Mogą być nadto przyjęte dwie bezpłatne praktykantki.

§. 23.

Warunkiem uzyskania posad powyższych jest świadectwo z ukończonych kursów robót kobiecych.

Posady te są na razie tymczasowe, a obsadzenie ich odbywa się w sposób w szkołach etatowych przyjęty.

Przedmiotów pod c) i d) udzielać będą zawodowi nauczyciele lub nauczycielki, przedstawieni corocznie przez Radę szkolną miejscową do zatwierdzenia Radzie szkolnej krajowej.

Liczbę godzin do wykładania tych przedmiotów, tudzież remuneracye za wykłady wyznacza na przedstawienie Rady szkolnej miejscowej, Rada szkolna krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 24.

Uczennice kursu praktycznego uiszczają z początkiem każdego roku szkolnego wpisowe 1 zł. i czesne miesięczne w kwocie 1 zł. w sposób oznaczony w §. 17. z tą tylko różnicą, że dochód z tych opłat obrócony być winien na pokrycie wydatków z utrzymaniem kursu praktycznego połączonych. Uczennice kursu teoretycznego, uczęszczające na kurs robót, nie składają osobnej opłaty.

§. 25.

Gdyby dochód z opłat powyższych pokrywał w zupełności wydatki na utrzymanie kursu

praktycznego, lub gdyby gmina miasta Tarnowa resztę wydatków, nie pokrytych owym dochodem, z własnych funduszków sama pokryć chciała, natenczas wyznaczenie liczne godzin wykładowych, tudzież remuneracyi i płac dla sił nauczycielskich (§. 22, 23) należałoby wyłącznie do Rady szkolnej miejscowej.

§. 26.

Po ukończeniu kursu praktycznego lub teoretycznego otrzymuje uczennica świadectwo stwierdzające postęp w naukach.

§. 27.

Co do ingerencyi Dyrekcyi zakładu do kursu praktycznego, obowiązuje §. 16. Dyrekcyja winna także za pośrednictwem Rady szkolnej miejscowej, względnie okręgowej, składać roczne sprawozdania Radzie szkolnej krajowej.

§. 28.

Rok szkolny rozpoczyna się 1. Września, a kończy się 30. Czerwca uroczystem zamknięciem z wystawą prac uczennic.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba w głosowaniu uchwała powyższy statut w brzmieniu przez sprawozdawcę odczytanem, i na wniosek sprawozdawcy uchwała tak powyższe wnioski komisji jakoteż statut w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1889. Sprawozdawca poseł Madeyski.

Sprawozdawca zostaje uwolnionym od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

A. Wydatki

krajowego funduszu szkolnego na rok 1889.

Dział I. Zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych.

Rubr. I. poz. 1. i 2. Na pokrycie niedoboru z powodu płac nauczycieli i nauczycielek etatowych, tudzież z powodu remuneracyi dla katechetów, wedle preliminarzy Rad szkolnych okręgowych 311.830 zł.

Rubr. II. poz. 3. Na mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe 37.978 zł.

Izba uchwała Rubr. I. i Rubr. II. działu wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. III. pozyc. 4. na przybory naukowe 12.520 zł.

Przemawia c. k. Radea Namiestnictwa Laskowski jako komisarz rządowy.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba uchwała Rubr. III. poz. 4. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. IV. poz. 5. Na konferencye okręgowe 17.305 zł.

Rubr. V. pozyc. 6. Na biblioteki okręgowe 4.125 zł.

Izba uchwała Rubr. IV. i V. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. VI. pozyc. 7. Na rozmaite wydatki 3.500 zł.

Przemawia c. k. Radea Laskowski jako komisarz rządowy i prosi o uchwalenie Rubr. VI. poz. 7. w kwocie proponowanej przez krajową Radę szkolną 15.196 zł.

Przemawia p. Chrzanowski.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba uchwała Rubr. VI. poz. 7. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. VII. poz. 8. i 9. Na utrzymanie szkół nowych 11.720 zł.

Rubr. VIII. poz. 10. Na płace dla nauczycieli i nauczycielek nadetatowych . . . 180.585 zł.

Izba uchwała Rubr. VII. i VIII. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. IX. poz. 11. Zaliczki zwrotne dla funduszków szkolnych okręgowych . . 20.000 zł.

Przemawia p. hr. Stanisław Badeni.

Przemawia p. komisarz rządowy radea Laskowski.

Po zrzeczeniu się przemawiania przez sprawozdawcę, Izba uchwała Rubr. IX. poz. 11. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Dział II. Wydatki własne krajowego funduszu szkolnego.

Rubr. X. poz. 12. i 13. Substytucye 12.000 zł.

Rubr. XI. poz. 14. do 17. Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye 3.775 zł.

Rubr. XII. poz. 18. Adjuta 5.000 zł.

Rubr. XIII. poz. 19. do 21. Remuneracye i zapomogi 37.783 zł.

Rubr. XIV. poz. 22. Remuneracye zmienne dla inspektorów okręgowych 2.000 zł.

Rubr. XV. poz. 23 i 24. Podatki i daniny 650 zł.

Rubr. XVI. poz. 25. Koszta podróży i dyety 500 zł.

Rubr. XVII. poz. 26. do 28. Dodatki pięcioletnie 91.868 zł.

Rubr. XVIII. poz. 29. Dodatek do funduszu emerytalnego 12.800 zł.

Rubr. XIX. poz. 30. Emerytury 5.900 zł.

Rubr. XX. pozyc. 31. do 49. Dary z ła-
ski 3.541 zł.

Rubr. XXI. poz. 50 i 51. Potrzeby szkół ogólnej natury 3.500 zł.

Rubr. XXII. pozyc. 52. Rozmaite wydatki 4.200 zł.

Rubr. XXIII. poz. 53 i 34. Zasiłki na budowę szkół 15.000 zł.

Izba uchwała Rubr. X. do włącznie XXIII. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

B. Dochody.

Rubr. I. poz. 1. do 10. Odsetki od kapitałów 14.058 zł.

Rubr. II. poz. 11. do 15. Dochody z dóbr, realności i innych praw 171 zł.

Rubr. III. poz. 16. do 18. Dodatki 580 zł.

Izba uchwała Rubr. I. II. i III. działu dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. IV. poz. 19. Zysk ze sprzedaży książek szkolnych 2.835 zł.

Przemawia p. Zoll i wnosi uchwalenie następującej rezolucyi:

„Wzywa się Radę szkolną krajową, ażeby dotychczasowe postępowanie przy rozdawaniu książek szkolnych, wyznaczonych przez wydawnictwo tych książek dla ubogich uczniów szkół ludowych, zmieniła w ten sposób, iżby owe książki mogły być udzielane uczniom zaraz na początku roku szkolnego.“

Izba popiera dostatecznie powyższą rezolucyę.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje imieniem komisji budżetowej rezolucyę proponowaną przez p. Zolla.

Izba w głosowaniu uchwala najpierw Rubr. IV. poz. 19. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji, następnie uchwala powyższą rezolucję p. Zolla.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. V. poz. 20. Zapisy i darowizny — zł.

Rubr. VI. pozyc. 21. Taksy od spadków 9.600 zł.

Rubr. VII. poz. 22. do 26. Rozmaite wpływy 44.215 zł.

Rubr. VIII. poz. 27. Dodatek z c. k. Skarbu państwa 54.943 zł.

Rubr. IX. poz. 28. Zwroty zaliczek gminom na budynki szkolne udzielonych 17.200 zł.

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. V. do włącznie IX. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

II. Wysoki Sejm raczy pozwolić na przenoszenie kredytów w Rubrykach XVI. i XXI. Działu II. wydatków uchwalonych.

Izba uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej z petycji p. Mieczysława Tretera względem poparcia jego prośby wniesionej o zreasumowanie likwidacji wynagrodzenia za zniesione w dobrach Dzwiniaczu górnym obowiązki poddańcze.

Sprawozdawca poseł Waygart czyta sprawozdanie komisji w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem:

Nad prośbą p. Mieczysława Tretera l. s. 68. o poparcie jego zażalenia wniesionego do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, względem zreasumowania likwidacji wynagrodzenia za zniesione w dobrach Dzwiniaczu górnym obowiązki poddańcze, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji.

Z kolei następuje wybór jednego członka celem uzupełnienia komisji administracyjnej.

Marszałek wzywa Izbę do wyboru i powołuje na skrutatorów pp. Maxa, Moysę, Ochrymowicza, Siemiginowskiego, hr. Wolańskiego Władysława.

Zanim p. skrutatorowie zbiorą kartki, Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni odczytuje pismo c. k. Prezydium Namiestnictwa z d. 23. września 1888. L. 10.429 pr. z przedłożeniem rządowym projektu ustawy, która na mocy ustawy z dnia 17. Czerwca 1888. dz. p. p. Nr. 99 postanawia o wynagrodzeniu za udzielenie nauki religii w publicznych szkołach ludowych.

Marszałek oświadcza, iż przedłożenie to zamieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń Sejmu.

Marszałek wzywa Izbę do oddania kartek na wybór jednego członka celem uzupełnienia komisji szkolnej i powołuje na skrutatorów pp. Lasockiego, Pławickiego, Bobczyńskiego, Skrzyńskiego, Lenińskiego.

P. Moysa ogłasza wynik wyboru jednego członka komisji administracyjnej.

Głosujących 81. Wybrany został Rektor Kasparek.

P. Lasocki ogłasza wynik wyboru jednego członka komisji szkolnej. Głosujących 78. Wybrany został Rektor Pięta.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i назнача następne na dzień 27. Września b. r. godzinę 11 przed południem.

Porządek dzienny tego posiedzenia zostanie pp. posłom rozesłany.

Koniec posiedzenia o godz. 1. min. 20 po południu.

Marszałek krajowy:

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze:

Władysław Sapieha w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

6. posiedzenia, 6 sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 27. Września 1888.

Początek o godzinie 11. min. 30.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapieha, Adam Jędrzejowicz.

Obechnych posłów 108.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik JE. Filip Zaleski i c. k. radca Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokoły 4. i 5. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie wniesiono zarzutów.

Marszałek uwiadamia Izbę o udzieleniu urlopów księciu J. Czartoryskiemu na dni cztery, p. Rapoportowi na dni ośm.

Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się komisji przemysłowej, która obrała przewodniczącym p. ks. Eustachego Sanguszkę, zastępcą przewodniczącego p. Chrzanowskiego, sekretarzem p. Romanowicza.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni czyta spis petycji, wniesionych po dzień 27. Września b. r. od nr. 233 do nr. 259 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji gminnej l. 233.

Komisji budżetowej l. 234, 238, 239, 241, 242, 243, 244, 248, 249, 250, 252, 253, 256, 258, 259, 260.

Komisji szkolnej l. 235, 240, 246, 247, 255.

Komisji administracyjnej l. 236, 237.

„ propinacyjnej l. 245.

„ petycyjnej l. 251, 257.

„ gospodarstwa krajowego l. 254.

P. Romanowicz interpeluje Wydział krajowy, czy tenże zamierza ponowić w r. b. przedłożenie projektu ustaw o policyi ogniowej, i o opodatkowaniu przedsiębiorstw asekuracyjnych na rzecz straży pożarnych.

JE. p. Smolka, Członek Wydziału krajowego odpowiada, iż przedłożenia i sprawozdania w powyższym przedmiocie są już wygotowane i tymi dniami wejdą do Wys. Izby.

Sekretarz. p. Stanisław hr. Badeni czyta następującą interpelację do JE. p. Komisarza rządowego:

Interpelacya

do JE. p. Namiestnika jako Komisarza rządowego.

Gmina Białoskórka, w Starostwie Tarnopolskiem postanowiła założyć u siebie publiczną szkołę ludową i zeznała w tym celu w dwóch egzemplarzach pisemne oświadczenie z daty 14. Czerwca 1886., w którym zobowiązała się do następujących prestacyi na rzecz utworzyć się mającej szkoły, a mianowicie: do dostarczenia odpowiedniego budynku szkolnego, jako też potrzebnych sprzętów szkolnych wraz z obowiązkiem utrzymywania tak budynku jak i urządzeń zawsze w należytych stanie; do dodania jednego morga

gruntu na cele szkoły; do dostarczenia na opał szkoły corocznie po ośm kop okłotów żytnich; do uiszczania na utrzymanie nauczyciela rocznie po 125 zł. w gotowiznie, oraz w naturaliach po 1½ korca pszenicy, po 10 korey żyta, 10 korey jęczmienia i 10 korey hreczki.

Powyższy dokument, zawierający zobowiązania gminy na rzecz przyszłej szkoły ludowej dostał się w roku 1887. do wiadomości c. k. Urzędu podatkowego w Tarnopolu, który nie miał nic pilniejszego, jak wymierzyć gminie od aktu wezwaniem płatniczem z dnia 31. Marca 1888. do l. B. Rej. poz. 4.180 ex 1887. należność prawną, przyjmując za podstawę do wymiaru następujące obliczenie:

a) kosztu budowy szkoły z urządzeniem	1.800 zł.
b) wartość jednego morga pola . . .	200 „
c) wartość ośm kop okłotów rocznie po 48 zł., w 20-krotnej ilości . .	960 „
d) płaca nauczyciela po 125 zł. rocznie w 20-krotnej ilości	2.500 „
e) wartość prestacyi w naturze t. j. zboża rocznie po 175 zł. 50 ct. w 20-krotnej ilości	3.410 „
f) kosztu obsługi szkoły w rocznej wartości 18 zł. w 20-krotnej ilości	360 „
Razem . .	9.230 zł.

Od powyższej wartości prestacyi na sumę 9.230 zł. obliczonej, a następnie na sumę 9.240 zł. zaokrąglonej (1) wymierzono należność jako od darowizny w ten sposób:

8% od wartości całej prestacyi	739 zł. 20 ct.
25% dodatku od powyższej pojedynczej należności . . .	180 „ 80 „
od 2.000 zł. dodatkowo po 1½% . . .	30 „ — „
25% dodatku do powyższego dodatku	7 „ 50 „
Razem .	961 zł. 50 ct.

a gdy dokument w przepisanim terminie do wymiaru zgłoszonym nie został, w myśl §. 80. jako podwyżkę (alternum tantum) 961 „ 50 „
gdy nakoniec dokument nie był ostemplowany, należność stemplową od dwóch egzemplarzy wraz z karą 3 „ — „
Razem . 1.926 zł. — ct.

Wymierzono zatem dla gminy Białoskórki za zeznanie pomienionego dokumentu, a względnie od przyjęcia zobowiązań w takowym zawartych, łączną należność w sumie Tysiąc dziewięćset dwadzieścia i sześć złotych wal. austr.

Gmina zaniepokojona żałuje dziś swojej ofiarności, uczynionej na założenie szkoły, narzeka na Radę szkolną okręgową i na władze autonomiczne które ją do założenia tej szkoły nakłaniały, a fakt sam, gdy do wiadomości innych gmin dojdzie, nie zachęci ich z pewnością do zakładania szkół u siebie i do ofiar na rzecz takowych.

Ponieważ obowiązek gmin do zakładania i utrzymywania szkół ludowych, ciąży na gminach z mocy prawa publicznego i odnośnie prestacye nie są darowizną, lecz tylko dopełnieniem prawnego obowiązku, gdy następnie według obowiązujących ustaw i według praktyki, tego rodzaju pisemne oświadczenia, normujące i ustalające prestacye gminy na założenie i utrzymanie publicznej szkoły ludowej, wolne są tak od stempla jak i od należności prawnej, — przeto chociaż podpisani nie wątpią, że c. k. wyższe władze skarbowe w toku instancyi, gminę od płacenia nielegalnej należności ostatecznie uwolnią, to jednak z uwagi,

że postępowania urzędów wymiarowych w tym rodzaju jak powyższy, zdradza albo kompletną nieznanomość przepisów prawnych, albo ducha bezwzględego fiskalizmu, jakim się urzędy te kierują, co wszystko na udręczenie i szkodę ludności wychodzi, — następnie z uwagi, że wypadek jak obecny, wzbudzić może w gminach wiejskich tylko niechęć do zakładania szkół ludowych i nieufność do władz i do ludzi dobrej woli, protegujących zakładanie takowych — zważywszy nakoniec, że wymiary nielegalne, podobne do powyższego, zbyt często w kraju naszym się wydarzają i szczególnie ludność wiejską na dotkliwe koszta rekursów i na inne wydatki niepotrzebne narażają,

przeto podpisani mają zaszczyt zapytać JE. pana Komisarza rządowego, czy Mu wiadomy jest powyżej przedstawiony wypadek wymierzenia należności dla gminy Białoskórki? czy w razie sprawdzenia faktu pociągnie ów urząd podatkowy do odpowiedzialności za taką dowolność i nie-

prawność w postępowaniu? na ostatek, czy Wysoki Rząd poczyni odpowiednie zarządzenia, aby podobne wypadki w sprawach wymiaru należności skarbowych na przyszłość się nie powtarzały?

Juliusz Korytowski,
poseł okręgu Tarnopolskiego.

Z. Dembowski, Koziebrodzki, J. Mochnaeki, Gniewosz, Mikołaj Wolański, K. Badeni, C. Lasocki, Szeptycki, Abrahamowicz, Wład. Wolański, Dr. Max, St. Stadnicki, St. Badeni, Skalkowski, Popiel, Sew. Henzel, A. Rey, A. Jędrzejowicz, Scipio, Gorayski, Żurowski, Skrzyński, L. Sapieha, Wernicki, Sanguszko, Chamiec, Wład. Struszkiewicz, Torosiewicz.

Marszałek oświadcza, iż interpelację powyższą zakomunikuje J.E. p. Komisarzowi rządowemu.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z preliminarzami funduszów indemnizacyjnych Galicyi wschodniej i zachodniej oraz Wielkiego Księstwa Krakowskiego na rok 1889.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ustawy o wynagrodzeniu za udzielanie nauki religii w publicznych szkołach ludowych.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji szkolnej. Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z wnioskiem zmiany niektórych postanowień ustawy „o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych” — uchwalonej w roku zeszłym na posiedzeniu Sejmu z dnia 22. Grudnia.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji szkolnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Władysława Koziebrodzkiego w przedmiocie uchwalenia ustawy o przymusowym tępieniu myszy.

P. Władysław hr. Koziebrodzki uzasadnia powyższy wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Romańczuka w przedmiocie a) zaprowadzenia ruskich paralelek w gimnazyum w Stanisławowie lub w Kołomyi, tudzież w gimnazyum w Tarnopolu lub w Brzeżanach; b) nadania seminariom nauczycielskim we wschodniej części kraju charakteru przeważnie ruskiego; c) zaprowadzenia 4-klasowych szkół ludowych z ruskim językiem wykładowym w miastach Tarnopolu, Kołomyi, Drohobyczu, Stryju, Horodence, Jaworowie i w Śniatynie.

P. Romańczuk uzasadnia swój wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji szkolnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej z petycji gminy miasta Żurawna o zapomogę z powodu pogorzeleli.

Sprawozdawca poseł Wrotnowski czyta sprawozdanie powyższe z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Udziela się gminie miasta Żurawna z funduszu krajowego jednorazowa bezzwrotna zapomoga w kwocie 500 zł.

2. petycję tejże gminy o pożyczkę bezprocentową z funduszów państwowych na odbudowanie miasta, odstępuje się c. k. Rządowi do możliwego uwzględnienia.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 1. i ustęp 2. wniosku zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następują z kolei sprawozdania komisji petycyjnej z petycyj:

1. L. s. 110. Wolfa Engelberga i Chaima Wiesenfelda, dzierżawców myta na drodze krajowej Rzeszów-Nadbrzezie w Jeżowem i Nowosielcu (pow. Niskim) o opust z czynszu lub rozwiązanie dalszej dzierżawy, i

2. L. s. 73 i 265. Emanuela Kriss i Jakóba Halberthala, dzierżawców myt krajowych w Pod-

wołoczyskach o przyznanie odszkodowania z powodu strat poniesionych.

Sprawozdawca poseł Pławicki czyta sprawozdanie w przedmiocie petycyi pod 1) przytoczonej, z następującym wnioskiem komisji:

„Nad petycją pp. Wolfa Engelberga i Chaima Wiesenfelda dzierżawców myt na drodze kraj. w stacyach Jeżów i Nowosielec o opust czynszu lub rozwiązanie dalszego kontraktu dzierżawnego — przechodzi się do porządku dziennego“.

Przemawia poseł Stanisław Jędrzejowicz i stawia następujący dostatecznie poparty wniosek:

„Prośbę dzierżawców myta w Jeżowie popartą przez Radę powiatową Niżańską przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia“.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Stanisława Jędrzejowicza.

Przy głosowaniu okazał się brak kompletu.

Marszałek usuwa na teraz przedmiot powyższy z porządku dziennego do chwili zgromadzenia się wymaganej liczby posłów.

Marszałek oznajmia po chwili, że Izba ponownie w komplecie, wskutek nadejścia odpowiedniej liczby posłów i udziela głosu sprawozdawcy p. Pławickiemu, który czyta sprawozdanie w przedmiocie petycyi pod 2) wymienionej z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycję pp. Emanuela Kriss i Jakóba Halberthal dzierżawców myta na drodze krajowej w Żalipiu, Podkamieniu, Demianowie, Monasterzyskach, Buczacz, Zaleszczykach małych, Białej Karczmie, Podwołoczyskach, Krzywem i Panaszówce, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i odpowiedniego załatwienia“.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej z petycyj:

3. L. s. 64. gminy Krzyszkowice o udzielenie pożyczki w kwocie 5.000 zł. na uzupełnienie kongruy dla proboszcza przy utworzyć się mającej parafii w Krzyszkowicach.

4. L. s. 151. Barbary Jeż o udzielenie zapomogi jej matce lub przyjęcie takowej do zakładu ubogich.

5. L. s. 135. ks. Marcelego Krzeczowskiego, plebana w Międzybrodzu lipnickim o przyspieszenie sprawy z Michałem Ćwiertnią i Franciszkiem Kopiecznym, dotyczącej niedotrzymania zawartej umowy służbowej.

6. L. s. 129. parafian obrz. łac. w Brzozie królewskiej o uwolnienie od konkurencji do kościoła w Giedlarowej.

7. L. s. 146. Alojzego Hlawatego, emerytowanego konduktora drogowego, o wliczenie lat służby wojskowej do emerytury.

Sprawozdawca poseł Rosner czyta sprawozdanie w przedmiocie petycyi pod 3) zamieszczonej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm kraj. raczy uchwalić:

Petycję gminy Krzyszkowice o udzielenie pożyczki w kwocie 5.000 zł. w. a. na uzupełnienie kongruy dla duszpasterza, przy utworzyć się mającej rzymsko-kat. parafii w Krzyszkowicach, odstępuje się Wydziałowi krajowemu, celem pouczenia gminy proszącej, pod jakimi warunkami żądana pożyczka udzieloną jej być może.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Rosner czyta sprawozdanie o petycyi pod 4) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm krajowy raczy uchwalić:

Nad petycją Barbary Jeż, o udzielenie jej matce Rozalii Dreweckiej recte Liczmanowskiej zapomogi lub przyjęcie takowej do jakiegokolwiek zakładu ubogich, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Rosner czyta sprawozdanie o petycyi pod 5) wymienionej z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm krajowy raczy uchwalić:

Petycję ks. Marcelego Krzeczowskiego, proboszcza w Międzybrodzu Lipnickim o przyspieszenie wiszącej sprawy z Michałem Ćwiertnią z powodu niedotrzymania umowy służebnej przez tegoż ostatniego z petentem zawartej, odstępuje się

c. k. Rządowi do zbadania i ile możności spieszego załatwienia.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Rosner czyta sprawozdanie o petycji pod 6) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm krajowy raczy uchwalić:

Nad petycją parafian rz. kat. kościoła filialnego w Brzozie królewskiej, o uwolnienie od konkurencji do kościoła parafialnego w Giedlarowie, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Rosner czyta sprawozdanie o petycji pod 7) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm krajowy raczy uchwalić:

Nad petycją Alojzego Hlawatego, o wliczenie lat służby wojskowej do lat emerytury, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Izba przystępuje ponownie do obrad nad wnioskiem komisji petycyjnej w przedmiocie petycji l. s. 110. Wolfa Engelberga i Chaima Wiesenfelda, dzierżawców myta na drodze krajowej Rzeszów-Nadbrzezie w Jeżowie i Nowosielsku o opust z czynszu lub rozwiązanie dzierżawy.

Marszałek wzywa p. Pławickiego do zajęcia miejsca sprawozdawcy.

Przemawiają pp. Stanisław Jędrzejowicz i p. hr. Golejewski po dwakroć.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Stanisława Jędrzejowicza, co do przekazania powyższej petycji Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia, — i uchwała zgodnie z wnioskiem komisji petycyjnej tj. przejście do porządku dziennego nad petycją do l. 110.

Marszałek uwiadamia Izbę o skutecznym wydrukowaniu i rozdaniu posłom uwag objaśniających do przedłożenia rządowego w sprawie wykupna propinacyi.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, sekretarz p. hr. Stanisław Badeni odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia, które Marszałek naznacza na dzień 28. Września b. r. godz. 11 przed południem.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta następujący wniosek:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w myśl uchwały ogólnego zgromadzenia Towarzystwa rolniczego Krakowskiego z dnia 27. Lutego 1887. r. utworzył wydział rolniczy przy Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie albo przynajmniej zaprowadził przy wydziale filozoficznym tegoż Uniwersytetu kilka katedr dla wyższych nauk rolniczych.

F. Mycielski, wnioskodawca.

Brykezyński, Szeptycki, Starowieyski, Gniewosz, Zurowski, W. Siemiginowski, J. Męciński, Polanowski, Leon Biliński, Stan. Jędrzejowicz, Skrzyński, A. Gorayski, Kasperek, W. Rogoyski, Zoll, Scipio, Popiel, Gross, S. Badeni, Sanguszko, Pietruski, W. Koziembrodzki, W. Sapięha, G. Romer, L. Wodziecki, Stanisław Tarnowski jun., A. Jędrzejowicz, J. Stadnicki, Majer, Solecki, Małecki, Stan. Stadnicki.

Marszałek oświadcza, iż wniosek powyższy traktowany będzie podług przepisów regulaminu, a zamykając posiedzenie, wzywa komisję do możliwie spieszego dostarczenia materiału do obrad.

Koniec posiedzenia o godz. 1. z południa.

Marszałek krajowy:

Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

A. Jędrzejowicz w. r.

Protokół

7. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 28. Września 1888.

Początek o godzinie 11 minut 40.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław książę Sapieha, Adam Jędrzejowicz.

Obecnych posłów 110.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski i c. k. Radea Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów, zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół z 6. posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze sejmowym.

Marszałek oznajmia, iż udzielił p. Tadeuszowi hr. Dzieduszyckiemu 8 dni urlopu.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni czyta spis petycyj wniesionych po dzień 28. Września b. r. od Nr. 261 do Nr. 284 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji budżetowej L. 261, 263, 264, 269, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 282, 283, 284.

Komisji prawnej L. 262.

„ administracyjnej L. 265.

„ drogowej L. 266, 267, 268.

„ propinacyjnej L. 270.

„ gospodarstwa krajow. L. 271, 272.

„ szkolnej L. 281.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych.

Sprawozdawca poseł Wereszezyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału kraj. w przedmiocie spraw górniczych.

Sprawozdawca poseł Wereszezyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji górniczej.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem.

Następuje z porządku sprawdzenie wyborów.

Sprawozdawca poseł Pietruski czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi wyborczej gmin wiejskich okręgu wyborczego Dębica-Pilzno z następującym wnioskiem:

Wys. Sejm raczy wybór p. Czesława Łozińskiego na posła z kuryi wyborczej gmin wiejskich okręgu wyborczego Dębica-Pilzno uznać za ważny.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Pietruski czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o uzupełniającym wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego Jasło-Brzostek-Frysztak z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Franciszka hr. Mycielskiego na posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego Jasło-Brzostek-Frysztak uznać za ważny.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego bez rozprawy.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni czyta rotę przyrzeczenia poselskiego, poczem pp. Czesław Łoziński i Franciszek hr. Mycielski wręce Marszałka składają przyrzeczenie.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu szkół rolniczych i kursu gorzelniczego w Dublanach na rok 1889.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej nad sprawozdaniem komisji budżetowej o preliminarzu wyższej szkoły rolniczej w Dublanach przemawia p. Henzel i zapowiada wnioski przy rozprawie szczegółowej.

Przemawia sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

W y d a t k i. Zwyczajne

Rubr. I. Płace profesorów i docentów.

Poz. 1. Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca 2.360 zł. dodatki pięcioletnie 233 zł.	2.593 zł.
„ 2. Sześciu profesorów fachowych, płaca po 1.440 zł., dodatki pięcioletnie dla pięciu po 400 zł., dla jednego 200 zł. i dodatek osobisty dla jednego 300 zł.	11.140 „
„ 3. Kahane Zygmunt, profesor fachowy, bezprocentowa zaliczka na płacę	— „
„ 4. Dwóch adjunktów, płaca po 800 zł., dodatek osobisty dla jednego 200 zł.	1.800 „
„ 5. Trzech asystentów, płaca po 600 zł.	1.800 „
„ 6. Docent fizyki	800 „
„ 7. „ weterynaryi	480 „
„ 8. „ leśnictwa	240 „
„ 9. „ ustaw rolnych	360 „
„ 10. „ ogrodnictwa	200 „
„ 11. „ melioracyi	240 „
„ 12. „ zoologii	360 „
„ 13. „ historii i literatury polskiej	600 „

Suma rubryki I. . 20.613 zł.

Izba uchwala Rubr. I. poz. 1. działu wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Do poz. 2. przemawia p. Lasocki i ze względu na śmierć profesora Dr. Juliusza Ana żąda wykreślenia z tej pozycyi jednego dodatku pięcioletniego w kwocie 400 zł. i dodatku osobistego dla jednego profesora w kwocie 200 zł. i wnosi:

Rubr. I. poz. 2. ma brzmieć:

„Sześciu profesorów fachowych, płaca po 1.440 zł., dodatki pięcioletnie dla czterech po 400 zł., dla jednego 200 zł. . . . 10.440 zł.“

Izba popiera ten wniosek.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje imieniem komisji wniosek p. Lasockiego, o ile tenże domaga się wykreślenia jednego dodatku pięcioletniego, nie zgadza się jednak na wykreślenie dodatku osobistego.

P. Lasocki przystępuje do tej modyfikacyi swego wniosku.

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I. poz. 2 wydatków w następującem brzmieniu:

„Rubr. I. poz. 2. Sześciu profesorów fachowych, płaca po 1.440 zł., dodatki pięcioletnie dla czterech po 400 zł., dla jednego 200 zł. i dodatk osobisty dla jednego 300 zł. . . 10.740 zł.“

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I. poz. 3. do włącznie 13. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

W powyższy sposób uchwalono sumę Rubr. I. wydatków w kwocie 20.213 „

Sprawozdawca czyta:

Rubr. II. Inne płace.

Zwyczajne

Poz. 14. Lekarz zakładowy	400 zł.
„ 15. Dr. Skałkowski Władysław, emerytowany lekarz zakładowy, stały datek roczny	200 „
„ 16. Kapelan	300 „
„ 17. Kasyer, zarazem rachmistrz	600 „
„ 18. Pisarz dyrekeyi	480 „
„ 19. Remuneracya za pomoc manipulacyjną w bibliotece	100 „

Suma rubryki II. . 2.080 zł.

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. II. poz. 14. do włącznie 19. działu wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. III. Z a s ł u g i.

Zwyczajne

Poz. 20	Sługa szkolny, oraz ubranie dla tegoż	290 zł.
" 21.	Dwóch stróżów domowych	420 "
" 22.	Usługa dla uczniów w laboratoriach	1.020 "
" 23.	Pasiecznik i dozorca pola doświadczonego	180 "

Suma rubryki III. . 1.910 zł.

Przemawia p. Henzel i wnosi uchwalenie preliminarnej przez Wydział krajowy pod poz. 20. w swym preliminarzu: „Preparator dla muzeum zoologicznego“ kwoty 180 zł.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński i popiera wniosek p. Henzla.

Przemawiają sprawozdawca i sekretarz p. Stanisław hr. Badeni

Przemawia sprawozdawca powtórnie.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński i wnosi. ażeby nad poprawką p. Henzla głosować przy poz. 22. preliminarza komisji t. j. ażeby powiększyć preliminarzowaną przez komisję pod poz. 22. kwotę o sumę 180 zł.

Przemawia p. Henzel i przystępuje do wniosku p. Wereszczyńskiego.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. III. poz. 20, 21 i 23 zgodnie z wnioskiem komisji, pozycę zaś 22. „Usługa dla uczniów w laboratoriach“ uchwała Izba w kwocie 1200 zł.

W ten sposób uchwalono sumę Rubr. III. wydatków w kwocie 2090 zł.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. IV. Koszta administracyjne.

Poz. 24 Zarząd: zwyczaj. nadzw.

- a) potrzeby kancelaryjne . 100 zł.
- b) druki i inseraty 100 "
- c) portorya i posyłki 70 "
- d) koszta podróży dyrektora 150 " 420 zł.

zwyczaj. nadzw.

- " 25. Opał. 900 zł.
- " 26. Oświetlenie . . . 300 "
- " 27. Utrzymanie budynków i ogrodzeń 1 000 " 400 zł.
- " 28. Utrzymanie dziedzińca 300 "
- " 29. Ubezpieczenie budynków 400 "
- " 30. Najem pomieszczeń:
 - a) dla kasyera . 180 zł.
 - b) dla sługi szkolnego 40 . 220 "
- " 31. Płaca kominiarza 90 "
- " 32. a) Sprzęty i ruchomości . . 120 "
- b) Uzupełnienie szaf, stołów i innych sprzętów — 858 zł.
- " 33. Koszta przewozu prelegentów, lekarza i kapelana 1.400 "
- " 34. Koszta lustracyi zakładu . . . 100 "
- " 35. Koszta nabożeństw. 50 "
- " 36. Apteka i rozmaite inne 100 "

Suma rubryki IV. 5.400 zł. 1.258 zł. 6.658 zł.

Izba uchwała Rubr. IV. poz. 24. do włącznie 46. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. V. Potrzeby naukowe.

zwyczaj. nadzw.

Poz. 37. Eksperymenta przy wykładach:

- a) dla profesora rolnictwa 50 zł.
- b) dla profesora hodowli zwierząt . . . 50 "
- c) dla profesora anatomii i fizjologii . . 25 "
- d) dla profesora weterynaryi . . . 25 "
- e) dla profesora botaniki 25 "
- f) dla profesora chemii rolniczej . . . 50 "

- g) dla profesora chemii zwierząt . . . 20 zł.
 h) dla profesora fizyki 40 „
 i) dla profesora mier-
 nictwa 15 „ 300 zł.

Poz. 38. Zbiory i muzea, miano-
 wicie utrzymanie i uzu-
 pełnienie: zwycz. nadzw.

- a) zbioru rolnicze-
 go 50 zł. 100 zł.
 b) zbioru hodowla-
 nego 60 „ — „
 c) zbioru fizykal-
 nego 150 „ 200 „
 d) zbioru botani-
 cznego 75 „ 50 „
 e) zbioru zoologi-
 cznego 150 „ 200 „
 f) zbioru mecha-
 nicznego . . . 300 „ — „
 g) zbioru minera-
 logicznego . . 40 „ — „
 h) zbioru technolo-
 gicznego . . . 60 „ — „
 i) zbioru okazów
 leśnych 10 „ — „
 k) zbioru okazów
 ogrodniczych . 10 „ — „
 l) zbioru okazów
 weterynarskich 25 „ — „
 m) zbioru instru-
 men. miernicz. 10 „ — „
 n) zbioru modeli
 do budow. . . 50 „ — „
 o) zbioru okazów
 do geogr. fiz. 10 „ — „
 p) zbioru okazów
 meliorac. . . . 10 „ — „ 1.010 „ 550 zł.

Poz. 39. Laboratoria:

- a) laboratorium
 rolnicze . . . 225 zł. 685 zł.
 b) laboratorium
 chemiczne . . . 600 „ 150 „
 c) laboratorium
 roślinno-fizy-
 ologiczne . . . 250 „ 150 „
 d) laboratorium
 zootonomiczne. 100 „ — „ 1.175 „ 985 „

Poz. 40. Biblioteka i czytelnia:

zwycz. nadzw.

- a) na przykupno
 dzieł . . . 400 zł.
 b) na oprawę
 książek . . . 50 „
 c) na czasopi-
 sma 300 „ 750 zł.

Poz. 41. Utrzymanie pola

doświadczalnego. . 350 „ 200 zł.

„ 42. Wycieczki naukowe
 profesorów z ucznia-
 mi 500 „

„ 43. Utrzymanie i uzupeł-
 nienie pasieki . . 30 „

„ 44. Ogród:

a) płaca ogro-
 dnika . . . 600 zł.

b) utrzymanie
 ogrodu bo-
 tanicznego
 i uzupełnie-
 nie sadu,
 szkólek, ja-
 koteż ogro-
 du warzy-
 wnego . . . 400 „

c) druk kata-
 logu i jego
 rozesłanie. 25 „ 1.025 „

„ 45. Wynagrodzenie dla
 folwarku dublań-
 skiego za straty,
 ponoszone w sku-
 tek zastosowania
 stanu inwentarza
 do potrzeb szkoły 1.000 „

Suma rubryki V. 6.140 zł. 1.735 zł. 7.875 zł.

Izba uchwała Rubr. V. poz. 37. do włącznie
 45. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez
 rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. VI. Podatki i opłaty.

zwycz. nadzw.

Poz. 46. Podatek grun-

towy i domowy 66 zł.

zwycz. nadzw.

Poz.47. Opłata od przeniesienia szkół dublańskich na własność kraju, dziesiąta rata

(ostatnia) . . . — „ 227 zł.

Suma rubr. VI. 66 zł. 227 zł. 293 zł.

Izba uchwała rubr. VI. poz. 46 i 47. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubryka VII. poz. 48. Stacja kontroli nasion 100 zł.

Izba uchwała rubr. VII. poz. 48 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, że w skutek powyższych uchwał suma wydatków wynosi 39.309 zł.

Sprawozdawca czyta:

D o c h o d y :

Rubr. I. Poz. 1. Subwencja z c. k. Skarbu Państwa 5.500 zł.

„ II. „ 2. Subwencja z funduszu kultury krajowej 3.431 zł.

„ III. „ Opłaty od uczniów.

„ 3. Wpisowe od 70 uczniów po 5 zł. 350 zł.

„ 4. Czesne od 70 uczniów po 100 zł. 7.000 zł.

„ 5. Opłaty za ćwiczenia w laboratorium:

a) chemicznem od 25 uczniów po 10 zł. 250 zł.

b) roślinno - fizyologicznem od 25 uczn. po 5 zł. 125 „

c) zoologicznem od 25 uczniów po 5 zł. 125 „ 500 „

„ 6. Na bibliotekę od 70 uczniów po 4 zł. 280 „

„ 7. Na usługę 780 „

Suma rubryki III. 8.910 zł.

„ IV. „ 8. Dochód z pasieki 230 zł.

„ V. „ 9. Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu 250 zł.

„ VI. „ 10. Dochód ze stacji kontroli nasion 65 zł.

Suma dochodów 18.386 zł.

W porównania z wydatkami 39.309 zł.

okazuje się niedobór 20.923 zł.

Izba w głosowaniu uchwała Rubryki I. do włącznie VI. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje niedobór w sumie 20.923 zł. do pokrycia z funduszu krajowego.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu szkoły parobków i dozorców gospodarskich w Dublanach na r. 1889.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie zabiera a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz czyta:

Szkoła parobków i dozorców gospodarskich w Dublanach.

W y d a t k i.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

Zwycz. Nadzw.

Poz. 1. a) Nauczyciel fachowy —

b) Zastępstwo nauczyciela fachowego 1.375 zł.

„ 2. Dwóch nauczycieli pomocniczych, płaca 600 zł. i 500 zł., dodatk osobisty dla jednego 200 zł. 1.300 zł.

„ 3. Docent weterynaryi 150 „

„ 4. Katecheta 200 „

„ 5. Instruktor robót ręcznych 540 „

Suma rubr. I. . 2.190 zł. 1.375 zł. 3.565 zł.

Izba uchwała Rubr. I. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. II. Koszta administracyjne.

Poz, 6. Zarząd:

a) remuneracja dyrektora 400 zł.

b) potrzeby kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 100 „ 500 zł.

„ 7. Opał i oświetlenie 240 „

„ 8. Utrzymanie budynku szkolnego i ruchomości, ubezpieczenie i kominiarz 300 „

„ 9. Koszta nabożeństwa ob. gr. kat. 300 „

Suma rubr. II. . 1.340 zł.

Izba uchwała rubr. II. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. III. Utrzymanie uczniów.

Poz. 10. Stołowanie 36 uczniów po 144 zł. 5.184 zł.

„ 11. Odzież, pościel i pranie dla 36 uczniów po 60 zł. 2.160 „

Suma rubr. III. . 7.344 zł.

Izba uchwała rubrykę III. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. IV. Potrzeby naukowe.

Poz. 12. Zaprzęgi do demonstracji . . . 80 zł.

„ 13. Przybory do pisanja i nauki uczniów 120 „

„ 14. Przykupno zwierząt do sekcji . 30 „

„ 15. „ modeli, machin i narzędzi 200 zł.

Suma rubr. IV. . 430 zł.

Izba uchwała rubrykę IV. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. V. Poz. 16. Kurs

ćwiczeń dla szkolnej

straży pożarnej . 40 zł.

Suma wydatków 11.344 zł. 1.375 zł. 12.719 zł.

Izba uchwała rubrykę V. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje sumę wydatków w kwocie 12.719 zł.

Sprawozdawca czyta:

D o c h o d y.

Rubr. I. Poz. 1. Subwencya z c. k. Skarbu Państwa 1.500 zł.

Rubr. II. Opłaty i datki.

„ 2. Opłata na utrzymanie uczniów 480 zł.

„ 3. Datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i innych . . . 360 zł.

Suma rubr. II. . 840 zł.

„ III. „ 4. Zarobek 36 uczniów po 18 zł. 648 zł.

Suma dochodów . . 2.988 zł.

W porównaniu z wydatkami 12.719 „ okazuje się niedobór . . 9.731 zł.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie rubryki I., II. i III. dochodów zgodnie z wnioskiem

komisji bez rozprawy i przyjmuje niedobór w kwocie 9.731 zł. do pokrycia z funduszu krajowego.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej z preliminarza kursu gorzelnictwa w Dublanach na r. 1889.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz czyta:

Kurs gorzelnictwa w Dublanach.

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

Zwycz.

Poz. 1. Kierownik kursu 250 zł.

„ 2. Prelegent za wykłady:

a) arytmetyki, geometrii i stereometrii 115 „

b) fizyki 75 „

c) chemii 100 „

d) gorzelnictwa 375 „

e) o maszynach i kotłach . . 150 „

f) o opodatkowaniu 100 „

g) o rachunkowości 60 „

h) za ćwiczenia w laboratorium 150 „

Suma rubr. I. . 1.375 zł.

Izba uchwała rubrykę I. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. II. Kosztą administracyjne.

Poz. 3. Druki, inseraty, portorya itp. . 15 zł.

„ 4. Kosztą przewozu prelegentów . 30 „

Suma rubr. II. . 45 zł.

Izba uchwała rubr. II. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. III. Potrzeby naukowe.

zwycz. nadzw.

Poz. 5. Szkole rolnicze.

w Dublanach za użycie laboratorium 40 zł.

„ 6. Wycieczki profesorów z uczniami . . . 100 „

„ 7. Książki, czasopisma, aparaty do kontroli służące, modele

maszyn i ry-			
sunki	45 zł.	100 zł.	
Suma rubr. III. .	185 zł.	100 zł.	285 zł.

Izba w głosowaniu uchwala rubr. III. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

zwyczaj. nadzw.

Rubr. IV. poz. 8. Zapomogi dla uczniów .	250 zł.	—
Rubr. IV. poz. 9.		
Rozmaite drobne .	5 „	—
Suma wydatków .	1.860 zł.	100 zł. 1.960 zł.

Izba uchwala rubr. IV. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje sumę wydatków w kwocie 1.960 zł.

Sprawozdawca czyta:

D o c h o d y.

Rubr. I. Poz. 1. Subwencya c. k. z Skarbu Państwa	1.000 zł.
Rubr. II. Poz. 2. Opłaty od uczniów	240 zł.
Rubr. III. Poz. 3. Rozmaite przypadkowe	—

Suma dochodów . .	1.240 zł.
W porównaniu z wydatkami 1.960 „	
Okazuje się niedobór . .	720 zł.

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie rubr. I., II. i III. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje niedobór w sumie 720 zł. do pokrycia z funduszu krajowego.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek oznajmia, iż udzielił p. Uderskiemu urlopu do 2. Października b. r.

Sekretarz poseł hr. Stanisław Badeni czyta porządek dzienny następnego posiedzenia, które się odbędzie dnia 1. Października b. r. o godz. 11. przed południem.

Marszałek zamyka posiedzenie i oświadcza, iż zamieszczone na porządku dziennym przysłego posiedzenia sprawozdanie komisji gminnej o wniosku p. Fruchtmanna z projektem ustawy gminnej dla znaczniejszych miast zostanie p. p. posłom w ciągu dnia dzisiejszego rozesłanem.

Koniec posiedzenia o godz. 12. min. 30 po południu.

Marszałek krajowy :

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze.

Władysław Sapieha w. r

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

8. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 1. Października roku 1888.

Początek o godzinie 11. minut 35.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Adam Jędrzejowicz, ks. Siczynski.

Obecných posłów 88.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski i c. k. Radca Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokoły 6. i 7. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie wniesiono zarzutów.

Na wniesioną prośbę Izba udziela p. Czerkawskiemu urlopu na dni 14.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 1. Października b. r. od l. 286 do l. 312 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji drogowej l. 286.

„ gminnej l. 285, 309.

„ szkolnej l. 287, 294, 297, 310.

„ budżetowej l. 288, 291, 292, 293,
295, 296, 298, 299,
300, 301, 302, 304,
305, 306, 307, 308,
312.

Komisji petycyjnej l. 289.

„ prawniczej l. 290.

„ gospodarstwa krajowego l. 303.

„ administracyjnej l. 311.

Przy odczytywaniu petycji do L. s. 360, pet. 288 gminy Kaśna górna o zapomogę i bezprocentową pożyczkę z powodu klęsk elementarnych przemawia p. Żuk-Skarszewski i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, iżby w drodze telegraficznej zasiągnął niezwłocznie wiadomości w Wydziale powiatowym grybowskiem:

„W jakich rozmiarach w r. b. dotknięte zostały gradem i wylewem wody gminy: Kaśna górna, Kaśna dolna, Jastrzębin, Siekierczyna i Ciężkowice, czy i o ile wystarczy w tych gminach własnego zboża na opędzenie zasiewów ozimych i na wyżywienie ludności do końca Lipca 1889 roku?

Wniosek powyższy poparli podpisami posłowie: Kapri, Mazaraki, Kuczkowski, Moysa, Ochrymowicz, Weigel, Ks Sawa, Waygart, Feliks Biliński, Kopyeński, J. Mochnacki, Zborowski, W. Rogoyski, W. Struszkiewicz, Tyszkiewicz, Torosiewicz.

Marszałek objaśnia, iż wniosek powyższy uważać musi jako samoistny, że zatem dopiero

po odczytaniu spisu petycji podda takowy i w ogóle kwestyą nagłości pod głosowanie Izby.

Przy odczytywaniu petycji do l. 303, pet. 376 sejm. gmin i obszarów dworskich konkurujących do regulacji rzeki Łęgu w powiecie Tarnobrzeskim o zmianę §. 3. ustawy o ponoszenie kosztów regulacji tej rzeki, przemawia p. St. Jędrzejowicz, popierając tę petycję.

Przy odczytywaniu petycji do l. s. 387, pet. 312 gminy miasta Kamionki Strumiłowej o zapomogę dla pogorzalców na odbudowanie się, przemawia p. St. Badeni i wnosi odesłanie takowej do Komisji budżetowej z poleceniem zdania o niej sprawy na najbliższym posiedzeniu bez drukowania sprawozdania.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. hr. St. Badeniego.

Marszałek poddaje do poparcia nagłosć wniosku p. Żuka-Skarszewskiego zamieszczonego powyżej.

Izba nie popiera nagłości tego wniosku.

Marszałek oświadcza, że wniosek p. Skarszewskiego traktowanym będzie tedy podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta następujący wniosek nagłący:

Jak świadczy załączona wewnątrz petycja, zniszczył pożar na dniu 27. Września b. r. w gminie Medenice powiatu Drohobyckiego 550 budynków, 120 gospodarzy i 35 zagrodników, a wśród tych i gr. kat. plebania, ze wszystkimi zapasami zboża i żywności — 165 rodzin około 1.000 dusz, pozostało bez chleba i dachu. Klęska jest tem cięższą, że jest w odstępie kilku lat powtórna, i że dotknęła tę gminę przed zimą. — Zważywszy te okoliczności:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Pogorzecom gminie Medenice w powiecie Drohobyckim, udziela Sejm bezzwrotną zapomogę w kwocie 500 zł. w. a.

St. Tarnowski (junior) wnioskodawca.

J. Stadnicki, Stanisław Jędrzejowicz, Sembratowicz, Hausner, Żubieński, Małecki, Skałkowski, Popiel, Kasperek, Kowalski, Bereźnicki, Stan. Stadnicki, Antoniewicz, Zamoyski, Z. Słonecki,

Gorecki, Tomisław Rozwadowski, S. Polanowski, Mycielski, Wład. Wolański, M. Siczynski.

Marszałek poddaje pod głosowanie nagłosć wniosku p. Stanisława hr. Tarnowskiego młodszego.

Izba uchwała nagłosć powyższego wniosku.

Wnioskodawca p. Stanisław hr. Tarnowski (junior) motywuje wniosek.

Przemawia p. Wrotnowski i oświadczając się przeciw nagłości powyższego wniosku, proponuje odesłanie takowego do komisji budżetowej.

Marszałek objaśnia, iż nagłosć już uchwalona poprzednio.

Przemawia p. Wrotnowski powtórnie.

Przemawia p. Henzel i wnosi odesłanie wniosku p. St. Tarnowskiego do komisji budżetowej z poleceniem zdania sprawy na najbliższej sesji bez drukowania sprawozdania.

Przemawiają pp. Ochrymowicz, Chrzanowski, Wernicki w kwestyi formalnej i wnioskodawca p. St. Tarnowski.

Marszałek objaśnia pod względem porządku głosowania nad postawionymi powyżej wnioskami.

Przemawia p. St. hr. Badeni pod względem formalnym.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Henzla, mianowicie, co do odesłania wniosku p. Stanisława hr. Tarnowskiego młodszego, do komisji budżetowej z poleceniem zdania sprawy na najbliższym posiedzeniu, bez drukowania sprawozdania.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie wniosku p. Mycielskiego w przedmiocie ustanowienia wydziału rolniczego przy Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

P. Mycielski uzasadnia swój wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie takowego do Komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje sprawozdanie Komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie ustanowienia wędrownych nauczycieli rolnictwa. Sprawozdawca poseł Leon Sapieha.

Z powodu nieobecności sprawozdawcy, Marszałek odracza obrady nad powyższym przedmiotem i zarządza obrady nad punktem 3. dzisiejszego porządku dziennego, którym jest sprawozdanie Komisji podatkowej z petycji gminy Wola ryszkowa w powiecie Jarosławskim o odpisanie zaległych podatków gruntowych i domowych z tytułu niemożności ściągnięcia. Sprawozdawca poseł Płaziński.

W zastępstwie sprawozdawcy p. Wernicki czyta sprawozdanie w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem Komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Zwierzchności gminy Woli ryszkowej o odpisanie zaległych podatków gruntowych i domowych od 21 kontrybuentów w załączonej konsygnacji wymienionych odstępuje się Wys. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Izba uchwala powyższy wniosek bez rozprawy.

Marszałek oświadcza, iż na objawione ze strony wielu pp. posłów życzenie, ażeby obrady nad punktem ostatnim porządku, mianowicie: nad sprawozdaniem Komisji gminnej z wniosku posła Fruchtmana w przedmiocie uchwalenia ustawy gminnej dla znaczniejszych miast w Galicyi, odroczyć do posiedzenia następnego, celem bliższego porozumienia się — cofa przedmiot ten z dzisiejszego porządku dziennego.

Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 2. Października b. r. o godzinie 12. w południe, z porządkiem dziennym odczytany przez sekretarza p. Stanisława hr. Badeniego.

Koniec posiedzenia o godzinie 12. m. 25. po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

Stanisław Badeni w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

9. posiedzenia, 6 sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 2. Października 1888.

Początek o godzinie 12. min. 10.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Adam Jędrzejowicz, ks. Sieczyński.

Obecnych posłów 104.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J.E. Filip Zaleski i c. k. radca Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów, zagaja posiedzenie, i oznajmia, że protokół 8. posiedzenia wyłożonym został do przejrzenia w biurze sejmowym.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 2. Października b. r. od Nr. 313 do 348 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji gminnej l. 313, 344, 347, 348.

„ gospodarstwa krajowego l. 314, 315, 323.

„ drogowej l. 316, 317.

„ petycyjnej l. 318, 319, 321, 329.

„ budżetowej l. 320, 322, 325, 327, 328, 330, 324, 325, 326, 327, 339, 340, 341, 342, 343, 345.

Komisji szkolnej l. 324, 326, 331, 332, 333, 338, 346.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy nakładającej na Towarzystwa ubezpieczeń od ognia, operujące w Galicyi, obowiązek przyczyniania się do kosztów utrzymania służby pożarnej

Sprawozdawca p. Smolka wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustaw o policyi ogniowej a) dla miast i miasteczek; b) dla wsi.

Sprawozdawca p. Smolka wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie założenia domów składowych w Krakowie i we Lwowie.

Sprawozdawca p. Wereszezyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji o wyjątkowe podwyższenie płac nauczycielskich.

Sprawozdawca p. Pietruski wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji szkolnej.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej:

- a) z petycji gminy miasta Kamionki Strumiłowej o zapomogę dla pogorzalców na odbudowanie się;
- b) z wniosku naglącego p. Stanisława Tarnowskiego młodszego o zapomogę dla pogorzalców Medenic.

Sprawozdawca p. Wrotnowski czyta sprawozdanie o petycji pod a) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Pogorzalcem miasta Kamionka Strumiłowa udziela się z funduszu krajowego bezzwrotna zapomoga w sumie 1.000 zł. w. a.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Wrotnowski czyta sprawozdanie komisji budżetowej z wniosku pod b) wymienionego, z następującym wnioskiem komisji:

Komitetowi ratunkowemu w gminie Medenice udziela się bezzwrotna zapomoga w sumie 200 zł. z funduszu krajowego.

Przemawia p. ks. Kowalski i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dla pogorzalców w Medenicach udziela się 500 zł. bezzwrotnej zapomogi.

Przemawia p. Gross i popiera wniosek p. ks. Kowalskiego.

Przemawia p. Władysław hr. Wolański.

Przemawia p. Stanisław hr. Tarnowski (młodszy).

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. ks. Kowalskiego.

Izba uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajo-

wego w przedmiocie ustanowienia wędrownych nauczycieli rolnictwa. Sprawozdawca poseł Leon Sapięha.

Z powodu nieobecności sprawozdawcy Marszałek oświadcza, iż powtórnie cofnąć musi przedmiot powyższy z dzisiejszego porządku obrad.

Przemawia p. Antoniewicz i wnosi, iżby nieobecnego sprawozdawcę zastąpił jeden z członków komisji w Izbie obecnych.

Marszałek daje objaśnienia pod względem formalnym.

Przemawia p. Henzel wyjaśniając, iż ze względu, że akta dotyczące powyższego przedmiotu znajdują się w rękach sprawozdawcy, nie może go zastąpić inny członek komisji.

Marszałek oświadcza, iż przedmiot powyższy zamieści na porządku dziennym jednego z następnych posiedzeń.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji drogowej z petycji gości kąpielowych w Zakopanem w sprawie poprawy dróg gminnych i uznania drogi z Nowego Targu do Zakopanego, kosztem funduszu krajowego rekonstruowanej, za krajową.

Sprawozdawca p. Wincenty Gnoiński zostaje uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje następującą omyłkę druku, mianowicie w projekcie do ustawy opuszczono: „Artykuł II. Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych“.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I. Drogę przebudowaną kosztem kraju a wiodącą od rynku w Nowym Targu do kościoła w Zakopanem uznaje się za krajową.

Izba w głosowaniu uchwala Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Art. II. Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba w głosowaniu uchwala Art. II. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta tytuł i wstęp projektu ustawy w brzmieniu następującem:

Ustawa

uznająca drogę gminną rekonstruowaną z Nowego Targu do Zakopanego za drogę krajową.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Izba uchwała tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Sprawozdawca czyta następującą rezolucję:
Poleca się Wydziałowi krajowemu:

- a) aby po dokładnem zbadaniu stanu dróg komunikacyjnych w gminie Zakopane przez organa techniczne, celem uregulowania najpotrzebniejszych komunikacji, przyszedł w pomoc miejscowym funduszom drogowym po myśli okólnika Wydziału krajowego z dnia 22. Grudnia 1882.;
- b) aby zarządził studia techniczne drogi z Poronina do Jurgowa ku Węgrom prowadzącej i na najbliższej sesji sejmowej przedłożył wnioski co do rekonstrukcji tej drogi;
- c) aby co do innych żądań w petycji wyrażonych załatwił takowe według obowiązujących ustaw.

Izba w głosowaniu uchwała ustępy a), b) i c) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji gminnej z wniosku p. Fruchtmanna w przedmiocie uchwalenia ustawy gminnej dla znaczniejszych miast w Galicyi.

Sprawozdawca p. Fruchtmann zostaje uwolnionym od czytania sprawozdania.

Sprawozdawca objaśnia, iż komisja po porozumieniu się z p. komisarzem rządowym uchwaliła wprowadzić do przedstawionego projektu ustawy zmiany, zamieszczone w osobno wydrukowanym dodatku do sprawozdania komisji.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższym przedmiotem.

Przemawia p. Merunowicz i zapowiada wnioski przy rozprawie szczegółowej.

Przemawia p. Chrzanowski.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Dział I.

O gminie w ogólności.

§. 1.

Każde miasto niniejszej ustawie podlegające stanowi w dotychczasowych granicach swoich osobną gminę miejską.

Izba uchwała §. 1. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Zmiana granic.

§. 2.

Zmiana granic miasta nastąpić może tylko za uchwałą Rady miejskiej. Uchwała taka do swej ważności wymaga potwierdzenia Rady powiatowej, które udzielone być może tylko za poprzedniem oświadczeniem politycznej władzy krajowej, że przeciw temu ze względów publicznych nie ma nic do zarzucenia.

Przemawia p. ks. Sawa i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

§. 2. winien brzmieć:

Zmiana granic miasta nastąpić może tylko za uchwałą Rady miejskiej. Uchwała taka do swej ważności wymaga potwierdzenia Rady powiatowej, poczem zmiana granic udzieloną być może przez Wydział krajowy tylko za poprzedniem oświadczeniem politycznej władzy krajowej, że przeciw temu ze względów publicznych nie ma nic do zarzucenia.

Izba popiera dostatecznie powyższy wniosek.

Przemawia p. Romanowicz, p. ks. Sawa i p. ks. Siciński.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę p. ks. Sawy.

Izba w głosowaniu odrzuca tę poprawkę i uchwała §. 2. w osnowie proponowanej przez komisję.

Sprawozdawca czyta:

Dział II.

O c z ł o n k a c h g m i n y.

Członkowie gminy i obcy.

§. 3.

Członkami gminy są:

- a) Przynależni do gminy, t. j. osoby mające w gminie prawo przynależności;
- b) uczestnicy, t. j. osoby nie mające w gminie prawa przynależności, jeżeli w granicach gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeżeli od przedsiębiorstwa zarobkowego samoistnie wykonywanego, albo od dochodu bezpośredni podatek w gminie opłacają.

Pod tymi warunkami należą do uczestników gminy także korporacje, stowarzyszenia, zakłady i fundacje.

Wszystkie inne osoby w gminie są obcymi.

Posel Pilat wnosi głosowanie nad §§. 3., 4., 5., 6., 7. i 8. *en bloc*, jeśli do takowych poprawki nie będą zgłoszone.

Ponieważ na zapytanie Marszałka do §§. 3., 4., 5., 6., 7. i 8. projektu ustawy nikt głosu nie żąda, — Izba zgadza się na głosowanie *en bloc* nad powyższymi paragrafami i przyjmuje następnie takowe w głosowaniu *en bloc* zgodnie z wnioskiem komisji w brzmieniu następującem:

Przynależność do gminy.

§. 4.

Stosunki przynależności do gminy określone są ustawą z dnia 3. Grudnia 1863. l. 105. Dz. pr. p.

Za nadanie prawa przynależności do gminy może gmina pobierać opłatę, nie przewyższającą sumy 50 zł.

Obywatele miejscy i honorowi.

§. 5.

Obywatelami miejskimi są ci, którym gmina miejska prawo obywatelstwa nadała.

Obywatelstwo miejskie tylko przynależnym do gminy nadawanem być może.

Za nadanie obywatelstwa może gmina pobierać opłatę.

Gminy miejskie mogą w uznaniu zasług publicznych nadawać obywatelstwo honorowe osobom, będącym obywatelami Państwa austriackiego.

Prawa i obowiązki członków gminy.

§. 6.

Członkom gminy służy prawo swobodnego pobytu w gminie. Mają oni udział podług postanowień niniejszej ustawy w prawach i korzyściach, jako też w obowiązkach i ciężarach gminy. Przynależni do gminy mają nadto w razie zubożenia i niezdolności do pracy prawo do wsparcia, stosownie do ustawy z dnia 3. Grudnia 1863. l. 105. Dz. pr. p. Obywatelom miejskim zastrzega się prawo do udziału w fundacjach i zakładach osobno dla nich utworzonych.

Obywatelstwo honorowe nadaje prawa uczestników gminy, ale nie nakłada udziału w ich obowiązkach.

Prawo pobytu w gminie.

§. 7.

Obcym, którzy przynależność swoją do pewnej gminy wykazą, lub przynajmniej dowiodą, iż poczynili potrzebne kroki ku wykazaniu przynależności, nie może gmina wzbronić pobytu w swym obrebie, dopóki tak oni, jak i mieszkający z nimi członkowie ich rodzin nieskazitelny żywot prowadzą i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Jeżeli obcy rozporządzeniem gminy w tym względzie czuje się pokrzywdzonym, służy mu prawo odwołania się do politycznej władzy powiatowej.

Utrzymanie prywatnych stosunków prawnych.

§. 8.

Niniejsza ustawa nie narusza prywatnych stosunków prawnych w ogóle, a w szczególności praw własności i użytkowania, służących bądź członkowi gminy, bądź też częściom gminy, lub całym klasom mieszkańców.

Sprawozdawca czyta:

Dział III.

O reprezentacyi gminnej.

§. 9.

Gminę reprezentuje we wszystkich jej sprawach Rada miejska.

Rada zawiaduje sprawami gminy przez Magistrat.

Na czele Rady i Magistratu stoi burmistrz.

A. Rada miejska.

Skład Rady miejskiej.

§. 10.

Rada miejska składa się z 36 radnych, wybranych przez członków gminy, czynne prawo wyboru mających.

Do zastępowania radnych ubytych lub nie mogących brać udziału w czynnościach Rady, wybrani będą równocześnie zastępcy w liczbie 18.

Bliższe postanowienia o uprawnieniu do wyboru, obieralności i postępowaniu przy wyborach, zawiera ordynacya wyborcza.

§. 11.

Radni i zastępcy pełnią swoje obowiązki bezpłatnie. Wstępując do Rady, składają do rąk burmistrza przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

Peryod wyborczy.

§. 12.

Radni i zastępcy wybierani będą na lat 6. Co trzy lata jednak ustępuje połowa radnych i zastępców z każdego koła wyborczego, a w miejsce ustępujących wybrani będą nowi radni i zastępcy.

Po upływie trzech lat od pierwszego wyboru po wejściu w życie niniejszej ustawy dokonanego, tudzież po upływie trzech lat od wyboru rady miejskiej, dokonanego skutkiem rozwiązania rady (§. 112), losowanie oznaczy tych radnych i zastępców, którzy mają ustąpić. Burmistrz losowaniu nie podlega.

Na przyszłość zaś ustępować będą ci radni i zastępcy, którzy już przez lat 6 ten urząd sprawowali.

Ustępujący radni i zastępcy urzędować będą aż do przeprowadzenia nowego wyboru.

Ustępujący radni i zastępcy mogą być ponownie wybrani.

Izba uchwała §§. 9. do włącznie 12. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wybór uzupełniający.

§. 13.

W miejsce radnego, ubywającego przed końcem peryodu wyborczego, powoła rada miejska do grona swego na wniosek burmistrza zastępcę z tego samego koła wyborczego, z którego radny ubył. Z pomiędzy zastępców ten będzie powołany, który przy wyborze największą ilość głosów otrzymał.

W razie równości głosów rozstrzyga los.

Jeżeli radny dłużej niż przez trzy miesiące nie może brać udziału w czynnościach Rady, powoła Rada miejska w sposób wyżej oznaczony zastępcę na czas, przez który ów radny w czynnościach Rady miejskiej udziału brać nie może.

Gdyby jednak tylu radnych ubył, iżby liczby radnych z jednego koła wyborczego nawet przez powołanie wszystkich z tego koła zastępców uzupełnić nie można, będzie bezzwłocznie na podstawie ostatniej listy wyborczej rozpisany wybór uzupełniający z tegoż koła wyborczego.

Radni i zastępcy, w wyborze uzupełniającym wybrani, urzędować będą tylko do końca okresu wyborczego tych radnych i zastępców, w których miejsce zostali wybrani.

Przemawia p. ks. Sawa i wnosi opuszczenie w ustępie pierwszym, wierszu 2. wyrazów: „na wniosek burmistrza“.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. ks. Sawy i uchwała §. 13. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

B. Magistrat.

Skład Magistratu.

§. 14.

Magistrat składa się z Burmistrza, jego zastępcy i trzech asesorów.

Izba uchwała §. 14. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Płaca członków Magistratu.

§. 15.

Burmistrz, jego zastępca i jeden asesor otrzymują stałe wynagrodzenie z funduszków miejskich.

Minimum tego wynagrodzenia oznaczy Wydział krajowy dla każdego z miast tej ustawie podlegających, po wysłuchaniu Rad miejskich. Burmistrzowi, jego zastępcy i płatnemu asesorowi nie wolno zrzec się swojego wynagrodzenia ani w całości, ani częściowo.

Przemawia p. Bobczyński i wnosi opuszczenie w ustępie 2. wierszu ostatnim wyrazów: „Burmistrzowi, jego zastępcy i płatnemu asesorowi nie wolno zrzec się swojego wynagrodzenia, ani w całości, ani częściowo“.

Przemawia p. Chrzanowski, p. Bobczyński powtórnie i p. Chrzanowski powtórnie.

Po zrzeczeniu się przemawienia sprawozdawcy, przystąpiono do głosowania.

Izba w głosowaniu odrzuca poprawkę p. Bobczyńskiego i uchwała §. 15. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wybór Magistratu.

§. 16.

Burmistrza, jego zastępcę i asesorów wybiera Rada miejska, a to burmistrza z grona swego lub z poza swego grona, zastępcę burmistrza i asesorów tylko z grona swego.

Burmistrz, z po za grona Rady miejskiej wybrany, musi mieć prawo obieralności do Rady miejskiej. Burmistrz obrany będzie na lat sześć, zastępca burmistrza i asesorowie na czas trwania ich mandatu do Rady miejskiej.

Przemawia p. Merunowicz i wnosi poprawkę do §. 16., której jednak Izba nie popiera.

Przemawia p. Romanowicz i proponuje uchwalenie ustępu pierwszego §. 16. w brzmieniu następującem:

§. 16. ma opiewać:

Burmistrza, jego zastępcę i asesorów wybiera Rada miejska ze swego grona.

Burmistrz obrany będzie na lat sześć, zastępca burmistrza i asesorowie na czas trwania ich mandatu do Rady miejskiej.

Izba popiera powyższą poprawkę.

Przemawia p. Pilat, p. Chrzanowski i p. hr. Władysław Wołański.

Na wniosek p. Adama Jędrzejowicza uchwała Izba zamknięcie dyskusji nad §. 16.

Po zrzeczeniu się przemawienia zapisanego do głosu p. ks. Kopycińskiego, przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek objaśnia pod względem sposobu głosowania nad wnioskiem p. Romanowicza, zawiadamiając Izbę za zgodą sprawozdawcy, iż podda pod głosowanie naprzód pierwszy ustęp poprawki p. Romanowicza.

P. Romanowicz zgadza się na rozdzielenie głosowania nad jego wnioskiem.

Marszałek poddaje pod głosowanie pierwszą część wniosku p. Romanowicza w brzmieniu następującem:

Burmistrza, jego zastępcę i asesorów wybiera Rada miejska ze swego grona.

Izba głosuje nad powyższym ustępem wniosku p. Romanowicza.

Marszałek oznajmia, że za wnioskiem p. Romanowicza głosowało 37 posłów, przeciw wnioskowi zaś 38 posłów.

P. Antoniewicz wnosi imienne głosowanie.

Przemawia p. Kozłowski pod względem formalnym.

Przemawia p. Romanowicz pod względem formalnym, oświadczając się za imiennem głosowaniem.

Marszałek daje wyjaśnienia pod względem formalnym, mianowicie co do obliczenia głosów i wymaganej liczby obecnych posłów w Izbie.

Przemawia p. ks. Kopyciński pod względem formalnym i wnosi imienne głosowanie.

Przemawia p. Kozłowski powtórnie pod względem formalnym.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym.

Przemawia p. Chrzanowski pod względem formalnym i wnosi odesłanie §. 16. projektu komisijnego napowrót do komisji.

P. Goldman wnosi imienne głosowanie nad §. 16. projektu ustawy według wniosku komisji.

Przemawia p. Wrotnowski i wnosi odroczenie posiedzenia.

Izba popiera wniosek imiennego głosowania, na zapytanie zaś Marszałka Izba oświadcza się przeciw odroczeniu posiedzenia.

Na wezwanie Marszałka Izba przystępuje do głosowania imiennego. Sekretarz p. hr. Stanisław Badeni czyta spis posłów.

W czasie głosowania obejmuje przewodnictwo Zastępcą Marszałka krajowego.

Po oddaniu głosów Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Przemawia p. Chrzanowski i przypomina, iż wniósł poprzednio odesłanie §. 16. projektu komisijnego napowrót do komisji.

Marszałek konstatuje komplet.

Sprawozdawca przemawia i przystępuje do wniosku p. Chrzanowskiego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Chrzanowskiego.

Dla pory spóźnionej Marszałek zamyka posiedzenie i назнача następne na dzień 3. Października b. r. godz. 11. przed południem z porządkiem dziennym, Izbie odczytanym.

Koniec posiedzenia o godzinie 3. min. 15. po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

Stanisław hr. Badeni w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

10. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 3. Października 1888.

Początek o godzinie 11. minut 40.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: p. p. Stanisław hr. Badeni, Adam Jędrzejowicz, Władysław książę Sapieha. Obecnych posłów 115.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik JE. Filip Zaleski i c. k. Rada Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół 8. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów. Protokół zaś z 9. posiedzenia złożonym został do przeglądu w biurze sejmowym.

Marszałek uwiadamia Izbę o udzieleniu urlopów pp. Henzlowi na dni 2, zaś p. Siemiginiowskiemu na dni 3.

Marszałek uwiadamia, Izbę iż p. Rektor Kasperek dla zajęć zawodowych nie będzie obecnym w Izbie przez dni ośm.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 3. października b. r. od Nr. 349 do Nr. 359 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji przemysłowej l. 349.

Komisji szkolnej l. 351.

Komisji budżetowej l. 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359.

Wydziałowi krajowemu zaś przekazano petycję do L. 350.

Marszałek uwiadamia Izbę, iż z powodu Imienia Najjaśniejszego Pana, odbędzie się jutro

t. j. w dniu 4. Października b. r. o godz. 9. rano uroczyste nabożeństwo w Katedrach wszystkich 3 obrządków i zaprasza posłów do wzięcia udziału w takowem.

Marszałek wznosi okrzyk na cześć Najjaśniejszego Pana, który Izba trzykrotnie powtarza, i na wniosek Marszałka jednomyślnie uchwała złożyć życzenia u Stóp Najwyższego Tronu.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta następującą interpelację do JE. p. komisarza rządowego:

Interpelacya.

do JE. pana c. k. Namiestnika jako komisarza rządowego.

Jak świadczy załączony dokument, podpisany odciskiem pieczęci „k. k. Landsturm-Bezirks Kommando. Stanislau Nr. 62“ odbierają obowiązani do służby w obronie krajowej tak zwane „Widmungs-Karte“ w języku niemieckim i ruskim.

Zważywszy, że §. 1. rozporządzenia Ministrów: spraw wewnętrznych, wyznań i oświecenia, sprawiedliwości, skarbu, handlu i rolnictwa, tudzież obrony krajowej i bezpieczeństwa publicznego z dnia 5. Czerwca 1869 r. l. 2.354 ogłoszonego w Dz. U. i rozp. kraj. Nr. 24 brzmi: „C. k. Władze i Urzędy podwładne Ministerstwu spraw wewnętrznych, skarbu, handlu i rolnictwa, tudzież obrony krajowej i bezpieczeństwa publicznego, dalej c. k. Rada szkolna krajowa i c. k. Sądy używać będą tak w służbie wewnętrznej jakoteż w korespondencji z rządowy-

mi, nie wojskowymi urzędami i sądami w kraju, języka polskiego“;

Zważywszy, że żadne inne rozporządzenie, któreby powyższe postanowienia zmieniał, do tej chwili nie jest nam znane;

Zważywszy, że do ścisłego wykonywania Najwyższego postanowienia z dnia 4. Czerwca 1869, na którym powyższe rozporządzenie ministerjalne się opiera, kraj najwyższą przywiązuje wagę;

Zważywszy jednak, że dla celów administracji wojskowej, użycie języka niemieckiego na takiej „karcie przeznaczenia“ wydaje się potrzebnem, to przecież dla tychże samych względów i celów wykluczenie polskiego tekstu w kraju naszym nie wydaje się stosownem, a tem mniej usprawiedliwionem;

podpisani pozwalają sobie zapytać Jego Ekscelencyą pana c. k. Namiestnika, czy znane Mu są: „Widmungs-Karte“ przez „k. k. Landsturm-Bezirks-Kommando Stanislau Nr. 62“ rozdane i co Wysoki c. k. Rząd uczynić zamierza, by podwładny ten c. k. Ministerstwu obrony krajowej Urząd zastosował się do powyżej przytoczonego rozporządzenia ministerjalnego.

Wład. Struszkiewicz, W. Koziebrodzki, X. Lubomirski, Czartoryski, Sapieha, Guoiński, Mazaraki, Stau. Stadnicki, Ks. Sawa, Hoszard, Płaziński, Jaworski, Tadeusz Langie, M. Rey, Łubieński, Wasilewski, Łoziński, Wierzbicki, J. Męciński, Klncki, Z. Słonecki, Łoziński, Tyszkowski, Szeptycki, A. Jędrzejowicz, K. Badeni, Kapri, Mieroszowski, Hausner, Romanowicz, Popiel.

Sekretarz p. Adam Jędrzejewicz czyta następującą interpelację:

Interpelacya

do J. Wielmożnego pana komisarza Wys. C. K. Rządu.

Ubiegłego roku 1887/8 sprowadzono większe ilości zboża z pogranicza państwa Rosyjskiego do Galicyi w snopie bez cła.

Miało to miejsce w powiecie Kamioneckim, a podobno także w Sokalskim i Brodzkim. W powiecie Kamioneckim utworzyła się spółka spekulantów, która pod firmą posiadających korezun-

ki zagranicą, za zezwoleniem c. k. krajowej Dyrekeyi Skarbu, przewiozła przez komorę Stojanowską kilka tysięcy korecy zboża w snopie, rozdając takowe w omlot sąsiednim folwarkom, z pozostawieniem sobie w zysku czystego zboża. Skutkiem tego cena zboża upadła w tamtej okolicy w owym czasie o całego złotego w. a. na czterdzieści metrycznym.

Gdy zaś te powiaty w pasie nadgranicznym już wiele cierpią w swoich gospodarstwach, skutkiem ustaw o zarazie bydła przez niemożność rozwinięcia chowu i handlu bydłem, nie mogłyby się zupełnie ostać, gdyby jeszcze ten sposób przewozu zboża bez cła ustalili się; gdy następnie również interes państwa na tem cierpi. a artykuł XI. ustawy z dnia 25. Maja 1882 o powszechnej taryfie cłowej, cłowego okręgu austriacko-węgierskiego nie może być w ten sposób interpretowanym, by upoważniał c. k. krajową Dyrekeyą Skarbu do udzielenia zezwoleń na sprowadzanie płodów rolnictwa bez cła ze względu na potrzeby obrotu rolniczego;

Podpisani zapytują Wysoki c. k. Rząd czy podobne fakta są Mu wiadome i co zamierza uczynić celem stanowczego ukrócenia tego rodzaju nadużyć, praktykowanych ze szkodą państwa i kraju?

Tadeusz Wasilewski, Gnoiński, W. Koziebrodzki, A. Lubomirski, Kowalski, Moysa, Wład. Struszkiewicz, M. Siczynski, Antoniewicz, Waygart, Kapri, Czartoryski, Stanisław Stadnicki, M. Rey, Łoziński, Hoszard, Mazaraki.

Marszałek oświadcza, iż interpelacje powyższe zakomunikuje p. Komisarzowi rządowemu.

Na wezwanie Marszałka składa p. Karol hr. Lanckoroński przyrzeczenie poselskie według rotę którą Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni odczytuje.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest: propozycja Wydziału krajowego w sprawie wyboru członków i zastępców członków Rady nadzorczej Banku krajowego.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński odczytuje następującą propozycję Wydziału krajowego:

Propozycya Wydziału krajowego
w sprawie wyboru członków i zastępców członków
Rady nadzorczej Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Z końcem r. 1888 ustępują z grona Rady nadzorczej Banku krajowego członkowie: Edward Jędrzejowicz, Karol Kiselka i Karol hr. Scipio, tudzież zastępcy członków: Ignacy Drexler i Dr. Władysław Kraiński.

Na podstawie §. 71. statutu bankowego Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi do wyboru na członków Rady nadzorczej Banku krajowego pp.: Edwarda Jędrzejowicza, Karola Kiselkę, Karola hr. Scipiona; a na zastępców członków Rady nadzorczej pp.: Dr. Władysława Kraińskiego, i adwokata krajowego Dra Stanisława Krzyżanowskiego.

Sprawozdawca wnosi przystąpienie natychmiast do wyboru.

Izba zgadza się na ten wniosek bez rozprawy.

Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru, i powołuje na skrutatorów pp. Tomisława Rozwadowskiego, Kaszewkę, ks. Kopycińskiego, Moysę i Kluckiego.

Zanim pp. skrutatorowie ukończą swą czynność, Izba na wezwanie Marszałka przystępuje do drugiego punktu porządku dziennego, którym jest pierwsze czytanie wniosku posła Żuka-Skarszewskiego w przedmiocie zbadania rozmiarów klęski gradobicia i wylewu wód w Kąśnie górnej i innych sąsiednich gminach.

P. Żuk-Skarszewski uzasadnia swój wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie takowego do Wydziału krajowego jako komisji.

Przemawia p. Płaziński, i wnosi odesłanie wniosku p. Skarszewskiego do komisji budżetowej.

Przemawia p. Wrotnowski i przystępuje do wniosku p. Płazińskiego.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem p. Płazińskiego.

P. Moysa ogłasza rezultat skrutynium wyboru na członków i zastępców członków Rady nadzorczej Banku krajowego.

Głosujących 85.

Obrani na członków Rady nadzorczej Banku krajowego: pp. Jędrzejowicz Edward, Kiselka Karol, hr. Scipio Karol.

Na zastępców członków Rady nadzorczej wybrani: pp. Dr. Kraiński Władysław, Dr. Krzyżanowski Stanisław.

Następuje dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji gminnej z wniosku posła Fruchtmana w przedmiocie uchwalenia ustawy gminnej dla znaczniejszych miast w Galicyi.

Sprawozdawca poseł Fruchtman przemawia i oświadcza iż komisya uchwaliła opuścić ustęp b) w Art. III. ustawy wprowadzającej, wskutek czego dawne ustępy c) i d) oznaczone być mają literami b) i c).

Następnie wnosi sprawozdawca imieniem komisji następującą osnowę §. 16.:

Wybór Magistratu.

§. 16.

Burmistrza, jego zastępcę i asesorów wybiera Rada miejska na lat sześć.

Warunki obieralności na te urzędy, i sposób dokonania wyboru oznacza ordynacya wyboreza.

Izba uchwala §. 16 zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następnie wnosi sprawozdawca do §. 17. dwie modyfikacye:

a) Na początku drugiego zdania słowa: „Tak wybrany“ mają być opuszczone, i zastąpione słowami: „Wybrany przy wyborze uzupełniającym“

b) ustęp końcowy od wyrazu „Gdyby“ aż do końca ma być opuszczony, i czyta ten paragraf w brzmieniu następującem:

Wybór uzupełniający.

§. 17.

W razie opróżnienia posady burmistrza, jego zastępcy lub asesora w ciągu okresu wyborczego, Rada miejska dokona w jego miejsce nowego wyboru najdalej do dui 14. Wybrany przy wyborze uzupełniającym burmistrz, zastępca burmistrza lub asesor urzędować będzie do końca sześciolęcia swego poprzednika.

Izba uchwala §. 17. zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 18.:

Przyrzeczenie.

§. 18.

Burmistrz, jego zastępca i asesorowie winni przy objęciu urzędu w obecności delegata Wy-

działu Rady powiatowej i wobec Rady miejskiej złożyć w ręce naczelnika politycznej władzy powiatowej lub jego delegata w miejsce przysięgi przyrzeczenie, iż zachowają Cesarzowi wierność i posłuszeństwo, przestrzegać będą ustaw i wypełniać sumiennie obowiązki swoje.

Izba uchwała §. 18. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 19.:

§. 19.

Rada miejska może uchwalić większą liczbę niepłatnych asesorów, aniżeli w §. 14, ustanowiono, jednak nie więcej jak 5.

Izba uchwała §. 19. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi iż §. 20. uległ następującej zmianie, a mianowicie: w ustępie drugim po wyrazach: „jego wybieralność“ dodać należy słowa: „na członka Rady miejskiej lub Magistratu“.

Następnie czyta sprawozdawca §. 20. w następującem brzmieniu:

C. Postanowienia ogólne.

Ustąpienie z posady.

§. 20.

Za przyzwoleniem Rady miejskiej może burmistrz, asesor, radny lub zastępca urząd swój złożyć.

Burmistrz, asesor, radny lub zastępca traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralność na członka Rady miejskiej lub Magistratu była wykluczyła, lub jeżeli się do innej gminy przesiedla.

Jeżeli burmistrz, asesor, radny lub zastępca popadnie w śledztwo sądowe z powodu zbrodni, przekroczenia lub przestępstwa z chciwości popełnionego, lub jednego z przekroczeń w §. 501, 504, 511, 512, 515 i 516 ustawy karnej wskazanych — lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony zostanie, wtedy nie będzie on mógł sprawować swego urzędu, dopóki trwa to postępowanie karne lub krydalne.

Jeżeli radny lub zastępca wchodzi w stosunki prawne z gminą jako przedsiębiorca, do stawca lub dzierżawca, nie będzie on mógł sprawować swego urzędu, dopóki ten stosunek trwa i rachunki ztąd wynikłe ostatecznie załatwione nie będą.

Izba uchwała §. 20. zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 21.:

Obowiązek przyjęcia wyboru.

§. 21.

Każdy podług przepisów wybrany członek gminy winien przyjąć wybór, bądź na członka Rady miejskiej lub też zastępcę, bądź na niepłatnego asesora. Prawo wypowiedzenia się od przyjęcia wyboru, lub też od dalszego sprawowania urzędu służy tylko:

- a) duchownym wszelkiego wyznania i nauczycielom publicznym;
- b) urzędnikom i sługom c. k. Dworu państwa, kraju, zakładów i funduszy publicznych, dopóki w czynnej służbie zostają;
- c) wojskowym, chociażby w czynnej służbie nie zostającym;
- d) osobom liczącym przeszło 60 lat życia;
- e) tym, którzy przez cały jeden okres wyborezy piastowali posadę w Magistracie, jednak tylko na okres bezpośrednio następujący;
- f) tym, którym ułomności fizyczne lub znacznie i trwale nadwątłone zdrowie nie pozwalają obowiązków urzędowych wykonywać;
- g) tym, którzy z powodu zwykłego zatrudnienia corocznie często lub przez dłuższy czas nie bywają w gminie obecni;
- h) zostającym w służbie prywatnej, jeżeliby przez przyjęcie wyboru w stosunku swoim służbowym uszczerbku doznać mogli.

Kto bez takiego uwalniającego powodu wzbrania się przyjąć wyboru, lub przyjęty urząd dalej sprawować, podpada karze pieniężnej, którą Rada miejska aż do wysokości 50 zł. w. a. wymierzyć może.

Przeciw takiemu orzeczeniu Rady służy odwołanie się do Wydziału powiatowego.

Kara pieniężna wpływa do kasy gminnej na fundusz ubogich.

Izba uchwała §. 21. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

P. Antoniewicz wnosi głosowanie „en bloc“ nad tymi paragrafami, co do których nie będą zgłoszone poprawki.

Izba zgadza się na ten wniosek.

Sprawozdawca czyta Dział IV. Rozdział I. §§. 22, 23 i 24 w brzmieniu następującem:

DZIAŁ IV.

O zakresie działania gminy.

Rozdział I.

O zakresie działania gminy w ogóle.

§. 22.

Zakres działania gminy jest:

- a) własny, i
- b) poruczony.

Własny zakres działania.

§. 23.

Własny zakres działania, t. j. zakres, w którym gmina z zachowaniem ustaw samodzielnie zarządzać i rozporządzać może, obejmuje w ogóle wszystko, co bezpośrednio dotyczy interesu gminy i w jej granicach własnymi jej siłami załatwionem i przeprowadzonem być może.

W myśl tego należą do własnego zakresu działania gminy w szczególności:

- a) wolny zarząd majątkiem gminnym i załatwianie spraw, odnoszących się do związku gminy;
- b) czuwanie nad bezpieczeństwem osób i ich mienia;
- c) staranie o zakładanie i utrzymanie gminnych dróg, mostów, ulic i placów, niemniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacji po drogach i wodach;
- d) policja polowa;
- e) dozór policyjny nad przedmiotami żywności, nad targami, nad miarą i wagą;
- f) policja zdrowia;
- g) policja nad czeladzią i wyrobnikami, niemniej wykonywanie przepisów o czeladzi służebnej;
- h) policyjny dozór nad obyczajnością publiczną;
- i) sprawy ubogich, opieka nad zakładami dobroczynnymi gminy, zapobieganie żebractwu;
- k) policja ogniowa, policja budownictwa, wykonywanie przepisów porządku budowniczego i udzielanie policyjnego pozwolenia na budowy;
- l) ustawą oznaczyć się mający wpływ na szkoły średnie, przez gminy utrzymywane i na szkoły ludowe, staranie o zakładanie, nposażenie i utrzymywanie szkół ludowych, z uwzględnieniem istniejących jeszcze patronatów szkolnych i przepisów konkurencyi do szkół;

m) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych;

n) przedsięwzięcie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacyi.

Z wyższych względów państwa mogą pewne czynności policyi miejscowej w pojedynczych miastach w drodze ustawy krajowej przekazane być osobnym organom rządowym.

Poruczony zakres działania.

§. 24.

Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, t. j. jej obowiązek do współdziałania w sprawach publicznej administracyi.

Izba uchwała Dział IV. Rozdział I. §§. 22, 23 i 24 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta Rozdział II. §. 25.:

Rozdział II.

O zakresie działania Rady miejskiej.

§. 25.

Rada miejska jest w sprawach gminnych władzą uchwalającą i nadzorującą.

Władza wykonawcza jej nie służy.

Rada miejska zastępuje gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, wydaje w granicach ustawami oznaczonych imieniem gminy postanowienia obowiązujące i uchwała sposób ich wykonania. Ona jest władzą zwierzchnią miasta we wszystkich sprawach gminy, obowiązana strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

Izba w głosowaniu uchwała §. 25. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż w myśl uwag na wstępie obrad nad niniejszym przedmiotem poczynionych, dodać należy po ustępie pierwszym §. 26. następujące wyrazy: „w granicach ustaw obowiązujących“ — i czyta §. 26. w brzmieniu następującem:

§. 26.

Rada miejska obraduje i uchwała o wszystkich sprawach gminy, jej majątku, dobra lub zakładów w granicach ustaw obowiązujących.

W szczególności należy do zakresu działania Rady miejskiej:

- a) zmiana granic miasta (§. 2);
- b) ustanawianie zasad zarządu, tudzież sposobu użytkowania majątku i dobra gminy i zakładów gminnych;

- e) sprawy należące do zwyczajnego zarządu majątkiem, które Rada miejska osobną uchwałą sobie zastrzegła (§. 27);
 - d) nabywanie lub pozbywanie nieruchomości lub praw, według ustaw za nieruchomości uważanych, obciążanie majątku gminy, zaciąganie pożyczek i lokowanie kapitałów;
 - e) stawianie kosztem gminy nowych budowli, przekształcanie lub znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające;
 - f) zaprowadzenie nowych zakładów gminnych lub zwiniecie istniejących;
 - g) zawieranie, rozwiązywanie, zmiany kontraktów najmu i dzierżaw;
 - h) uchwalanie budżetu rocznego, wydatków budżetem nieprzewidzianych i kredytów dodatkowych, przyzwalanie na przenoszenie uchwalonych kredytów z jednej rubryki do drugiej, uchwalanie wszelkich zmian w budżecie, staranie się o pokrycie niedoboru, uchwalanie dodatków do podatków, opłat, prestacyj i usług i oznaczenie dziennych cen takich prestacyj i robót;
 - i) sprawdzanie i załatwianie rachunków rocznych;
 - k) przyzwalanie na rozpoczęcie spraw prawnych i na odstąpienie od nich, zatwierdzanie ugód spór umarzających, ustanawianie zastępców prawnych;
 - l) zatwierdzanie wyników wszelkich licytacyj;
 - m) wybór burmistrza, jego zastępcy i asesorów;
 - n) uchwalanie etatu i płac urzędników i służb gminnych, jako też instrukcyj służbowych i statutu emerytalnego dla tychże;
 - o) wyznaczanie wynagrodzenia dla burmistrza, jego zastępcy i płatnego asesora;
 - p) mianowanie i oddalanie urzędników i wymiar emerytury dla nich — na wniosek burmistrza;
 - q) nadzór i kontrola nad czynościami burmistrza i magistratu;
 - r) nadawanie prawa przynależności do gminy, i obywatelstwa miejskiego i honorowego; ustanawianie opłat za nadawanie prawa przynależności i obywatelstwa miejskiego;
 - s) wykonywanie służącego gminie prawa patronatu, lub prezentowania, rozdawanie miejsc fundacyjnych, nie uwłaczając prawom na różnicy wyznań opartym;
 - t) wybór mężów zaufania do jednania stron;
 - u) uchwalanie regulaminu dla własnych czynności;
 - v) udzielanie zdania swego władzom wyższym na ich żądanie;
 - w) rozstrzyganie zażaleń przeciw zarządzeniom burmistrza i Magistratu.
- Przemawia p. ks. Sawa i wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę do ustępu p) §. 26: Po wyrazie: „na wniosek“ dodać należy wyrazy: „lub po wysłuchaniu“.
- Przemawiają pp. Chrzanowski i Romanowicz.
- Na wniosek p. Uderskiego uchwała Izba zamknięcie dyskusji.
- Przemawia zapisany do głosu p. ks. Sawa.
- Przemawia sprawozdawca.
- Izba w głosowaniu uchwała najpierw brzmienie §. 26. zgodnie z wnioskiem komisji, następnie odrzuca poprawkę p. ks. Sawy.
- Sprawozdawca czyta §§. 27 i 28. w brzmieniu następującem:
- Zwyczajny zarząd majątkiem.
- §. 27.
- Zwyczajny zarząd majątkiem nie należy do zakresu działania Rady miejskiej, lecz Rada może poszczególnie sprawy tego zarządu na wniosek lub po wysłuchaniu Magistratu swojej uchwale zastrzedz.
- Etat urzędników i służ.
- §. 28.
- Etat urzędników i służ, ich płace, instrukcję służbową i statut emerytalny uchwała Rada miejska na wniosek lub po wysłuchaniu Burmistrza.
- W każdym mieście co najmniej następujące posady mają być ustanowione: sekretarza, rachmistrza, kasyera, lekarza, budowniczego i inspektora policyi. Rachmistrz jest zarazem kontrolorem, jeżeli Rada miejska osobnej posady kontrolora nie ustanowi.
- Izba uchwała paragrafy 27 i 28. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.
- Sprawozdawca czyta:
- Nadzorowanie Magistratu.
- §. 29.
- Rada miejska ma prawo i obowiązek urzędowanie burmistrza i Magistratu ciągle nadzorować.

Nadzór ten wykonywa Rada miejska za pomocą jednej lub kilku komisji z grona swego wybieranych, które obowiązane będą o każdej dostrzeżonej nieprawidłowości lub wadliwości w urzędowaniu burmistrza lub Magistratu bezwzględnie Radę miejską zawiadomić i poczynić wnioski o usunięcie złego, zaś po upływie każdego roku administracyjnego przedłożyć Radzie miejskiej sprawozdanie o swoich czynnościach z wnioskami, jakie uznają za stosowne. Skoro Rada miejska przekona się o nieprawidłowościach lub wadliwościach, winna się postarać o bezwzględne ich usunięcie, a gdyby to nie odniosło skutku, donieść o tem Wydziałowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału powiatowego.

Dla komisji kontrolujących uchwali Rada miejska osobne instrukcje i przedłoży je Wydziałowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału powiatowego, do wiadomości.

Burmistrz winien najdalej do dni 30 po upływie każdego roku administracyjnego przedłożyć Wydziałowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału powiatowego odpisy sprawozdań komisji kontrolujących o ubiegłym roku, jako też odpis uchwał Rady miejskiej na podstawie tych sprawozdań zapadłych, lub donieść w tym terminie o zachodzących przeszkodach.

Rada miejska może także ustanawiać osobne komisje do nadzorowania przedsiębiorstw gminnych, tudzież do udzielania zdań i przedstawiania wniosków w sprawach gminnych.

Do takich komisji Rada miejska powołać może mężów zaufania z poza grona swego.

Ani komisje kontrolujące ani specjalne komisje w myśl niniejszego paragrafu ustanowione, władzy wykonawczej nie mają, a zatem ani same nie zarządzić ani Magistratowi poleceń wydawać nie mogą.

Przemawia p. Lasocki.

W czasie przemówiania p. Lasockiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

P. Lasocki wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę do §. 29.: Paragraf ten ma opiewać:

„Rada miejska ma prawo i obowiązek urzędowanie burmistrza i Magistratu ciągle nadzorować.

„Rada miejska może ustanawiać osobne komisje do nadzorowania przedsiębiorstw, tudzież do udzielania zdań i przedstawiania wniosków w sprawach gminnych.

„Do takich komisji Rada miejska powołać może mężów zaufania z poza grona swego.

„Komisje wszakże władzy wykonawczej nie mają a zatem ani same zarządzać, ani Magistratowi poleceń wydawać nie mogą“.

Przemawia p. Romanowicz, p. Chrzanowski i p. Lasocki.

Izba uchwala zamknięcie rozprawy.

Przemawia zapisany do głosu p. Rybicki.

Przemawia sprawozdawca i prostuje jeszcze w alinei 5tej §. 29. wyraz „ustanowić“ na „ustanawiać“.

Izba w głosowaniu uchwala §. 29. zgodnie z wnioskiem komisji a odrzuca poprawkę posła Lasockiego.

Sprawozdawca czyta §§. 30. do włącznie 40. w brzmieniu następującem:

Rewizja kasy.

§. 30.

Rada miejska winna wybrać osobną komisję, której obowiązkiem będzie przynajmniej cztery razy do roku przedsięwziąć rewizję kasy miejskiej i kas zakładów i funduszków pod zarządem gminy zostających i o każdej rewizji Radzie miejskiej zdać sprawę.

Sprawy policji miejscowej.

§. 31.

O ile sprawowanie policji miejscowej nie jest mocą ustawy przekazane organom rządowym, może Rada w granicach ustaw wydawać obowiązujące w obrębie gminy przepisy co do policji miejscowej i za przekroczenie tychże zagrażać karą pieniężną aż do wysokości 50 zł., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, karą aresztu do 10 dni.

Uchwały takie Rada miejska powziąć może tylko na wniosek lub po wysłuchaniu Magistratu.

§. 32.

Rada winna uchwalać środki pieniężne na utrzymanie zakładów i urzędów policji miejscowej i jest odpowiedzialną za wszelkie zaniedbanie w tej mierze, pochodzące z jej winy.

Odpowiedzialność gminy.

§. 33.

Gdyby kto poniósł szkodę z powodu zaniedbania przez gminę obowiązków względem policyi miejscowej na niej ciążących, winna gmina poniesioną szkodę wynagrodzić. W szczególności obowiązana jest gmina wynagrodzić szkodę wyrządzoną w jej obrębie przez gwałt publiczny, przy zbiegowisku dokonany, jeżeliby ani jeden ze sprawców nie był schwytanym, a na gminie ciążyła wina niedbałości w zapobieżeniu temu gwałtowi.

Orzeczenie względem obowiązku wynagrodzenia szkody wyda polityczna władza powiatowa za poprzedniem wysłuchaniem Wydziału powiatowego.

Jeżeli co do wysokości wynagrodzenia porozumienie się między gminą a poszkodowanym nie nastąpi, wynagrodzenie to ma być poszukiwanem zwykłą drogą prawa.

Zaopatrywanie ubogich.

§. 34.

Rada miejska winna czuwać nad tem, aby ubodzy według ustaw zaopatrzeni byli. Gdyby zakłady i fundusze na ten cel przeznaczone nie wystarczały, Rada postara się o potrzebne środki i oznaczy sposób ich użycia.

Udzielanie zdania.

§. 35.

Na żądanie władz rządowych lub autonomicznych winna Rada miejska udzielać im swojego zdania.

Rozstrzyganie zażaleń.

§. 36.

Rada miejska rozstrzyga zażalenia przeciw rozporządzeniom burmistrza i Magistratu w sprawach, dotyczących się majątku i dobra gminnego lub zakładów gminnych, nie mniej w tych sprawach, w których burmistrz lub Magistrat tylko uchwały Rady miejskiej wykonywa.

We wszystkich innych sprawach własnego zakresu działania rozstrzyganie rekursów przeciw postanowieniom burmistrza lub Magistratu należy do Wydziału powiatowego, zaś w sprawach poruczonego zakresu działania do politycznej władzy powiatowej.

Regulamin.

§. 37.

Rada miejska winna uchwalić regulamin dla własnych czynności i przedłożyć go za pośrednictwem Wydziału powiatowego Wydziałowi krajowemu do wiadomości.

Zwoływanie Rady.

§. 38.

Rada miejska zbiera się na posiedzenie, ile razy zajdzie tego potrzeba, najmniej zaś raz na miesiąc. Burmistrz lub jego zastępca zwołuje Radę na posiedzenie. Każde posiedzenie, które nie jest tym sposobem zwołane, jest nieprawne, a powzięte na niem uchwały są nieważne.

Burmistrz musi zwołać Radę, jeżeli tego zażąda przynajmniej trzecia część radnych, polityczna władza powiatowa, albo też Wydział krajowy lub Wydział powiatowy.

O nastąpić mającemu posiedzeniu burmistrz w każdym razie winien zawiadomić wszystkich w gminie obecnych radnych.

Komplet do uchwał.

§. 39.

Rada miejska nie może powziąć uchwały, jeżeli więcej niż połowa radnych nie jest na posiedzeniu obecna.

Do uchwały ustanawiającej budżet, jakoteż do uchwały podlegającej wyższemu zatwierdzeniu, potrzebną jest obecność dwóch trzecich części radnych.

Jeżeli na posiedzeniu nie zbierze się ilość radnych, potrzebna do powzięcia uchwał, winien burmistrz najdalej do 3 dni zwołać Radę powtórnie i zarazem zawiadamiać zastępców.

Na każdego radnego i zastępcę, który nie stawia się na to drugie posiedzenie i nie usprawiedliwi swojej nieobecności, winien burmistrz nałożyć karę pieniężną aż do wysokości 10 zł. Przeciw takiemu orzeczeniu służy odwołanie się do Wydziału powiatowego.

Grzywnę tę ściągnie Magistrat.

Radnego lub zastępcę, który bez usprawiedliwienia się na trzech po sobie następujących posiedzeniach się nie jawi, może Rada miejska na czas oznaczony lub też na cały w toku będący peryod wyborczy od udziału w obradach i uchwałach Rady wykluczyć. Przeciw tej uchwale służy wykluczonemu rekurs do Wydziału powiatowego.

Przeszkody uczestnictwa w obradach.

§. 40.

Członek Magistratu lub Rady miejskiej nie może być obecnym na posiedzeniu, jeżeli przedmiot obrady lub uchwały dotyczy jego urzędowania, jego własnych interesów prywatnych, lub też interesów jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub powinowatych; winien jednak na żądanie Rady stawić się dla udzielenia żądanych wyjaśnień.

Izba w głosowaniu uchwała paragrafy 30. do włącznie §. 40. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 41.:

§. 41.

Członkowie Magistratu są obowiązani być obecnymi na każdym posiedzeniu Rady i mogą w każdym czasie głos zabrać. W głosowaniu przy sprawdzaniu rachunków i udzielaniu Magistratowi absolutorium nigdy udziału brać nie mogą.

Przemawia p. ks. Sawa i wnosi następującą poprawkę do §. 41. jako dodatek końcowy: „wyjawszy przewodniczącego w razie równości głosów“.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała §. 41. zgodnie z wnioskiem komisji — a odrzuca poprawkę p. ks. Sawy.

Sprawozdawca czyta §§. 42 i 43. w brzmieniu następującem:

Przewodniczenie na posiedzeniach.

§. 42.

Na posiedzeniach Rady miejskiej przewodniczy burmistrz, a w razie przeszkody jego zastępca.

Burmistrz, a w razie przeszkody jego zastępca, zwołuje Radę, zagaja i zamyka posiedzenie, układa porządek dzienny, kieruje rozprawami i przestrzega porządku w zgromadzeniu.

Sekretarz Rady.

§. 43.

Rada miejska wybiera sekretarza swojego bądź z grona swego, bądź z pomiędzy urzędników gminy.

Izba uchwała §. 42 i §. 43. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż stosownie do uchwalonego brzmienia §. 16. opuścić należy w §.

44. końcowe wyrazy pierwszej alinei a mianowicie wyrazy: „przy których głosuje jeżeli jest z grona Rady wybrany“.

Następnie odczytuje sprawozdawca §. 44. w brzmieniu następującem:

Warunki ważności uchwał.

§. 44.

Do ważności uchwały potrzebną jest bezwzględna większość głosów obecnych radnych. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący. W innych wypadkach przewodniczący nie głosuje z wyjątkiem wyborów.

Głosowanie odbywa się jawnie; wolno jest jednak Radzie uchwalić głosowanie tajne.

Izba uchwała §. 44. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §§. 45, 46, 47. w brzmieniu następującem:

Jawność posiedzeń.

§. 45.

Posiedzenia Rady odbywają się publicznie; wyjątkowo jednak może Rada uchwalić posiedzenie tajne. Posiedzenia, na których przedmiotem obrad jest budżet lub zamknięcie rachunków w każdym razie będą publiczne.

Gdyby publiczność mieszała się do obrad, lub w inny sposób przeszkadzała obradom, przewodniczący ma prawo i obowiązek po uprzednim bezskutecznym napomnieniu, nakazać wydalenie publiczności z miejsca posiedzeń.

Protokół posiedzenia i księga uchwał.

§. 46.

Z każdego posiedzenia spisany będzie protokół, obejmujący nazwiska radnych obecnych, wnioski na posiedzeniu czynione i zapadłe uchwały. Protokół ma być stwierdzony podpisem przewodniczącego, dwóch obecnych na posiedzeniu radnych i sekretarza. Prócz tego prowadzoną będzie księga uchwał. Każdemu członkowi gminy wolno przeglądać protokoły i księgę uchwał.

Rozdział III.

O zakresie działania burmistrza.

§. 47.

Burmistrz jest w sprawach gminy organem zarządzającym i wykonawczym.

W razie przeszkody zastępuje burmistrza jego zastępca, tego zaś jeden z asesorów.

Rada miejska na początku każdego roku oznaczy, który asesor w razie przeszkody zastępcy ma zastępować burmistrza.

Izba w głosowaniu uchwala §§. 45. do włącznie 47. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż w myśl objaśnienia na poprzednim posiedzeniu przedstawionego w ustępie f) §. 48. słowo: „przedstawienia“ zmienić należy na: „przedstawianie“, a nadto dodać należy na końcu tego ustępu wyrazy: „z zastrzeżeniem przepisów zawartych w §. 64“.

Następnie czyta sprawozdawca §. 48. w brzmieniu następującem:

§. 48.

Do zakresu działań burmistrza należy:

- a) przewodniczenie w Radzie miejskiej i na posiedzeniach Magistratu;
- b) wykonywanie wszelkich uchwał i zarządzeń Rady miejskiej i Magistratu;
- c) kierownictwo urzędem miejskim, nadzór nad urzędnikami i sługami;
- d) wykonywanie policyi miejscowej;
- e) zarządzenie w razach nagłych za następem usprawiedliwieniem wobec Rady miejskiej;
- f) przedstawianie do mianowania i oddalania urzędników gminnych i wykonywanie władzy dyscyplinarnej nad urzędnikami i sługami z zastrzeżeniem przepisów zawartych w §. 64.
- g) wykonywanie wszelkich spraw poruczonego zakresu działania.

Izba uchwala §. 48. zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §§. 49 i 50. w brzmieniu następującem:

§. 49.

Burmistrz reprezentuje gminę na zewnątrz.

Dokumenta, mocą których gmina przyjmuje zobowiązania względem trzecich osób, muszą być podpisane przez burmistrza i jednego asesora.

Dokument, dotyczący interesu, do którego zawarcia potrzebne jest przyzwolenie Rady lub wyższe zatwierdzenie, musi nadto być podpisany przez dwóch radnych i powołać się na to przyzwolenie lub zatwierdzenie.

W każdym razie dokument, wydany imieniem gminy, musi być zaopatrzony pieczęcią gminną.

Sprawowanie policyi miejscowej.

§. 50.

Do burmistrza należy odpowiednie ustawom sprawowanie policyi miejscowej, o ile pojedyncze jej czynności nie są przekazane w drodze ustawy krajowej organom rządowym.

W nagłych wypadkach nieszczęścia n. p. przy pożarach lub powodziach i t. p. burmistrz ma prawo zarządzić wykonanie robót wszelkiego rodzaju, o ile są niezbędne do usunięcia niebezpieczeństwa chwilowego i zmusić do tych robót każdego zdolnego do nich członka gminy a nawet i obcych.

Gdyby środki policyi miejscowej w gminie nie były dostateczne do zabezpieczenia dobra publicznego, (jak n. p. w razie epidemii), lub gdyby własne siły gminy nie wystarczały do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa, burmistrz winien zawiadomić o tem natychmiast polityczną władzę powiatową.

Izba uchwala §§. 49 i 50. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż w myśl objaśnień na poprzednim posiedzeniu poczynionych i w drukowanym dodatku zawartych, dodać należy w §. 51. w alinei drugiej po wyrazach: „Wydział krajowy“ wyrazy: „w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem“.

Następnie czyta sprawozdawca §. 51. w brzmieniu następującem:

Przedstawienie urzędników do mianowania i przeniesienia w stan spoczynku.

§. 51.

Na podstawie etatu przez Radę miejską uchwalonego, burmistrz po wysłuchaniu Magistratu przedstawia Radzie miejskiej urzędników miejskich do mianowania.

Mianowani urzędnicy posiadać muszą przepisaną kwalifikacyę. Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem oznaczy w drodze rozporządzenia, jakie kwalifikacye dla każdej kategorii posad są potrzebne, z uwzględnieniem różnicy potrzeb i stosunków miast większych a mniejszych i z pozostawieniem odpowiedniego czasu przejściowego.

Burmistrz przedstawia Radzie miejskiej wnioski o przeniesienie urzędników w stan spoczynku i wymierzenie emerytury dla nich.

Burmistrz po wysłuchaniu Magistratu mianuje i oddala sługi miejskie i wyznacza im zapłatę.

Izba uchwała §. 51. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 52.:

Poruszony zakres działania.

§. 52.

Burmistrz załatwia wszystkie sprawy należące do poruczonego zakresu działania gminy w sposób ustawami przepisany, lub przez władzę wskazany. Jeżeli oznaczenie sposobu wykonania pozostawione jest w całości lub częściowo gminie, burmistrz winien zastosować się w tym względzie do uchwały Rady miejskiej.

Wszakże w razach nadzwyczaj nagłych, gdyby uchwała Rady bez szkody lub niebezpieczeństwa poprzednio nie mogła być osiągnięta, może burmistrz działać według własnego zdania. winien jednak następnie w jaknajkrótszym czasie wyjednać sobie zatwierdzenie Rady.

Rząd może polecić załatwianie spraw, należących do poruczonego zakresu działania, w całości lub części, na swój koszt organom własnym.

Izba uchwała §. 52. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 53 :

Wykonywanie władzy karnej.

§. 53.

O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą policyi miejscowej, należące do zakresu działania gminy, wyrzeczona jest sankcja karna, i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, służy prawo orzekania kar za takie przekroczenia burmistrzowi a względnie jego zastępcy.

W ten sposób mają być także orzekane kary wyznaczone przez Radę miejską (§. 31.) lub przez Magistrat (§. 63.). Tylko kary pieniężne lub w razie niemożności ich uiszczenia kary aresztu mogą być orzekane.

Wszelkie orzeczenia kar mają być w osobną księgę wpisywane.

Przemawia p. Merunowicz i wnosi do tego paragrafu poprawkę, której jednak Izba nie popiera.

Izba w głosowaniu uchwała §. 53. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca prostuje błąd druku w §. 54. t. j. zacytowanie: „§. 54.“ w miejsce „§. 53.“, a następnie czyta §. 54. i §. 55. w brzmieniu następującem :

Tok instancyi.

§. 54.

Od orzeczeń wydanych według §. 53. odwołać się można do politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli orzeczenia tyczą się duchownych, uznanych wyznań religijnych, nauczycieli publicznych, urzędników rządowych lub krajowych, zostających w czynnej służbie, albo członków Sejmu krajowego, natenczas winien burmistrz przedłożyć to orzeczenie politycznej władzy powiatowej do poprzedniego zbadania i zatwierdzenia.

Przeznaczenie kar.

§. 55.

Kary pieniężne, orzeczone podług §. 53, wpływają do kasy miejskiej na fundusz ubogich gminy.

Izba uchwała §§. 54. i 55. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż w myśl objaśnień na poprzednim posiedzeniu złożonych, dodać należy do ostatniego ustępu §. 56. następujące wyrazy: „o ile nie zachodzi wypadek w §. 108. przewidziany“.

Sprawozdawca czyta §. 56. w brzmieniu następującem :

Wstrzymanie wykonania uchwał.

§. 56.

Jeżeli burmistrz sądzi, że uchwała przez Radę miejską powzięta, narusza ustawę, przekracza zakres działania Rady lub jest szkodliwą interesom gminy, — winien po wysłuchaniu Magistratu, wstrzymać wykonanie takiej uchwały i najdalej do trzech dni po jej powzięciu odnieść się do wyższej władzy o rozstrzygnięcie, czy uchwała wykonaną być ma lub nie.

Orzeczenie to należy do politycznej władzy powiatowej, jeżeli burmistrz sądzi, że uchwała narusza ustawę lub przekracza zakres działania gminy, zaś do Wydziału powiatowego, jeżeli sądzi, że uchwała jest szkodliwą interesom gminy.

Władza wyższa winna wydać swoje orzeczenie w ciągu dni 8, a jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, polityczna władza powiatowa zawiadomi o swoim orzeczeniu Wydział powiatowy.

Orzeczenie tych władz jest dla burmistrza stanowczem i nie służy mu prawo wyższego odwołania się.

Rada miejska jednak ma prawo wnieść rekurs od takiego orzeczenia do Namiestnictwa a względnie do Wydziału krajowego w terminie 14-dniowym.

O wstrzymaniu wykonania uchwały burmistrz ma Radę miejską na najbliższem posiedzeniu zawiadomić.

Jeżeli burmistrz nie przedłoży władzy wyższej w terminie 3 dniowym uchwały wstrzymanej do rozstrzygnięcia, uchwała ta staje się prawomocną i bezzwłocznie wykonaną być musi, o ile nie zachodzi wypadek w §. 108. przewidziany.

Przemawia p. ks. Sawa i wnosi opuszczenie ostatniego ustępu tego paragrafu t. j. od słowa: „Jeżeli“ aż do końca.

Przemawia p. Chrzanowski, ks. Sawa powtórnie.

Izba na wniosek p. ks. Kopycińskiego uchwała zamknięcie rozprawy.

Przemawia zapisany do głosu p. Chrzanowski

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie §. 56. bez ustępu ostatniego, zakwestyonowanego przez p. ks. Sawę.

Izba uchwała §. 56. z wyjątkiem ostatniego ustępu zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie uchwała Izba także ustęp ostatni §fu 56. a odrzuca wniosek p. ks. Sawy.

Sprawozdawca czyta §. 57 i 58.:

Władza dyscyplinarna.

§. 57.

Burmistrz wdraża postępowanie dyscyplinarne przeciw urzędnikom i sługom miejskim a w razach nagłych może ich suspendować.

Odpowiedzialność burmistrza.

§. 58.

Burmistrz jest za swoje czynności urzędowe odpowiedzialnym gminie. Co do poruczonego za

kresu jest on odpowiedzialnym także Rządowi. Pretensye gminy do wynagradzania szkód, pochodzące z odpowiedzialności orzeczonej w tym paragrafie, mają być poszukiwane zwykłą drogą prawa.

Izba uchwała §. 57. i §. 58. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca oznajmia, iż w §. 59. a mianowicie w alinei a) należy opuścić wyrazy: „ogłaszanie“ i łącznik „i“, zaś przed wyrazem: „zakres“ dodać wyrazy: „we własny“.

Sprawozdawca czyta §. 59. w brzmieniu następującem:

Rozdział IV.

O zakresie działania Magistratu.

§. 59.

Magistrat jest organem doradczym i wykonawczym burmistrza. Pod kierownictwem i odpowiedzialnością burmistrza zawiaduje on sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszy i załatwia czynności bieżące sobie przekazane.

W szczególności należy do zakresu działania Magistratu;

- Wykonywanie ustaw i rozporządzeń we własny zakres działania gminy wchodzących;
- przygotowywanie wniosków do uchwał Rady miejskiej;
- zarząd majątkiem, dobrem, dochodami i wydatkami gminy, zakładów i funduszy gminnych lub pod zarządem gminy zostających;
- prowadzenie kasowości i rachunkowości gminy.

Izba uchwała §. 59. zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż w §. 67. ustępie drugim w miejsce słów: „z jej grona“ zamieścić należy słowa: „ze swego grona“, tudzież, że słowa: „z poza jej grona“ zmienić należy na: „z poza grona swego“.

Następnie czyta sprawozdawca Rozdział IV. §§. 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69 i 70. w następującem brzmieniu:

§. 60.

W sprawach niniejszą ustawą Magistratowi przekazanych obraduje on kolegialnie.

Burmistrz zwołuje Magistrat na posiedzenia, ile razy zajdzie potrzeba, przynajmniej zaś raz na tydzień, wzywając wszystkich jego członków.

Do ważności uchwał Magistratu potrzebną jest obecność najmniej trzech członków Magistratu.

Uchwały zapadają większością głosów.

W razie równości głosów, rozstrzyga burmistrz.

Przeszkody w urzędowaniu.

§. 61.

Członek Magistratu nie może być obecnym przy obradach i uchwałach nad przedmiotem, dotyczącym się jego własnych interesów prywatnych lub też interesów jego żony, albo z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub powinowanych.

Zarząd majątkiem.

§. 62.

Magistrat zarządza majątkiem gminy, nadzoruje użytkowanie i zarząd dobra gminnego, kieruje przedsiębiorstwami gminy, czuwa nad ich wykonaniem i załatwia sprawy ubogich według ustaw.

Magistrat zawiaduje zakładami gminnymi i nadzoruje zakłady własny zarząd mające, o ile akt fundacyi lub umowy innych nie zawiera postanowień.

Zagrażanie karami.

§. 63.

Magistrat ma wyjątkowo prawo zagrażania karą pieniężną do 10 zł. lub w razie niemożności jej uiszczenia karą aresztu do dwóch dni, jeżeli tego wymaga wykonanie przepisu tymczasowego policyi miejscowej, niedopuszczającego zwłoki.

Sledztwa dyscyplinarne.

§. 64.

Na żądanie Burmistrza przeprowadza Magistrat sledztwa dyscyplinarne przeciw urzędnikom i sługom miejskim i orzeka o karach dyscyplinarnych.

Magistrat może w drodze dyscyplinarniej urzędnika suspendować. Oddalenie urzędnika ze służby w drodze dyscyplinarnej nastąpić może tylko za uchwałą Rady miejskiej.

Orzeczenia dyscyplinarne przeciw rachmistrzowi tylko Rada miejska po wysłuchaniu Magistratu wydawać może.

Kasowość i rachunkowość.

§. 65.

Magistrat jest odpowiedzialny za należyte prowadzenie kasowości i rachunkowości; jest

przeto obowiązany kasę przynajmniej raz na miesiąc szkntrować.

Kolaudacye.

§. 66.

Magistrat zarządza wszelkie roboty i dostawy dla gminy, rozpisuje i przeprowadza licytacye, odbiera i kolauduje wykonane roboty lub dostawy. O każdej kolaudacyi zawiadomić ma Magistrat komisję kontrolującą Rady miejskiej, a to w takim czasie, aby komisya czynność tę z swej strony nadzorować mogła.

Komisye.

§. 67.

Rada miejska może na wniosek lub po wysłuchaniu Magistratu uchwalić, aby sprawowanie poszczególnych czynności ogólnego zarządu gminnego lub policyi miejskiej powierzone zostało osobnym komisjom.

Każda taka komisya składa się z jednego członka Magistratu, jako przewodniczącego, i kilku członków przez Radę miejską ze swego grona lub z po za grona swego wybranych.

Dla takich komisyj winna Rada miejska na wniosek Magistratu uchwalić osobne instrukcyje.

Komisye te podlegają Burmistrzowi i polecenia jego ściśle wykonywać są obowiązane.

Dobrowolne licytacye.

§. 68.

Magistrat zezwala na przedsięwzięcie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacyi i czuwa nad zachowaniem i ściśłem wypełnieniem istniejących w tej mierze przepisów.

Odpowiedzialność członków Magistratu.

§. 69.

Członkowie Magistratu obowiązani są wykonywać pilnie i sumiennie wszystkie zlecenia burmistrza. Każdy członek Magistratu odpowiedzialny jest gminie za zaniedbanie lub nienależyte wykonanie czynności przez ustawę niniejszą w ogóle lub przez burmistrza albo Radę miejską w szczególności mu poruczonych. Pretensye gminy do wynagradzania szkód z odpowiedzialności tym paragrafem orzeczonej — mają być dochodzone zwykłą drogą prawa.

Wstrzymanie wykonania uchwał Magistratu.

§. 70.

Jeżeli burmistrz nie zgadza się z uchwałą Magistratu, może on wykonanie takiej uchwały

wstrzymać, winien jednak bezzwłocznie zasięgać decyzji Rady miejskiej.

W razach nagłych może burmistrz bez względu na zapadłą uchwałę Magistratu zarządzić, co uważa za potrzebne i zwłoki niecierpiące, lecz winien zarządzenie swoje na najbliższym posiedzeniu Rady miejskiej usprawiedliwić i jej uchwały zasięgnąć.

Izba w głosowaniu uchwała Rozdział IV. §§. 60. do włącznie 70. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta Dział V. §§. 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77. 78. 79, 80, 81, 82, 83, 84. i 85. w następującem brzmieniu:

DZIAŁ V.

O gospodarstwie gminnem i nakładaniu ciężarów na gminę.

Inwentarz majątku.

§. 71.

Wszelka ruchoma i nieruchoma własność, niemniej wszelkie prawa i przywileje gminy i jej zakładów, winny być utrzymywane w ciągłej widoczności za pomocą dokładnego inwentarza.

Inwentarz ten ma być spisany w ciągu pierwszego roku po zaprowadzeniu niniejszej ustawy; każda następna zmiana ma być w nim uwidoczniiona.

Każdemu członkowi gminy wolno jest przejrzeć inwentarz.

Zakładanie i utrzymywanie inwentarza należy do Magistratu.

Pierwszy inwentarz przedłożony będzie Radzie miejskiej do zatwierdzenia, a dwa odpisy zatwierdzonego inwentarza przedłoży Magistrat Wydziałowi powiatowemu, który jeden z tych odpisów przesła Wydziałowi krajowemu.

O zmianach w inwentarzu zawiadomi Magistrat najdalej w dwa miesiące po upływie każdego roku Radę miejską bezpośrednio, a Wydział krajowy za pośrednictwem Wydziału powiatowego.

Utrzymywanie majątku zakładowego.

§. 72.

Zakładowy majątek i dobro gminy i jej zakładów mają być utrzymywane w całości i w dobrym stanie.

Do podziału zakładowego majątku lub dobra między członków gminy potrzebna jest uchwała Sejmu krajowego.

Użytkowanie z majątku gminnego.

§. 73.

Majątek gminy i jej zakładów ma być w ten sposób administrowany, aby przyniósł ile możności największy stały dochód. Nadwyżki roczne mają być użyte do pokrycia potrzeb w roku następnym, o ileby zaś na ten cel nie były potrzebne, należy je ulokować pożytecznie i do majątku zakładowego przyłączyć.

§. 74.

Dotychczasowy niezaprzeczony zwyczaj rozstrzyga, którzy członkowie gminy i w jakim wymiarze w użytkach dobra gminnego udział mają.

Jeżeli o ile nie istnieje taki zwyczaj, Rada miejska, z uwzględnieniem istniejących specjalnych tytułów prawnych, uchwali postanowienia regulujące to uczestnictwo, przyczem ustanowić może opłatę za użytkowanie z dobra gminnego.

Nadwyżka dochodu z dobra gminnego, pozostająca po zaspokojeniu osób uprawnionych, wpływa do kasy gminnej.

Rok administracyjny.

§. 75.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się równocześnie z rokiem administracyjnym państwa.

Budżet i rachunki roczne.

§. 76.

Magistrat winien corocznie ułożyć budżet gminy i zakładów gminnych na następny rok administracyjny i przedłożyć go Radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem roku administracyjnego.

Rada miejska ma budżet uchwalić na miesiąc przed rozpoczęciem roku administracyjnego.

Rachunki z przychodów i wydatków gminy i zakładów gminnych winien Magistrat najpóźniej we dwa miesiące po upływie roku administracyjnego przedłożyć Radzie miejskiej do rozpoznania i załatwienia.

Tak budżet jako i rachunki roczne, zanim Radzie do rozpoznania przedstawione zostaną, winny być poprzednio najmniej przez dwa tygodnie złożone do przejrzenia przez członków gminy, których spostrzeżenia przy rozpoznaniu budżetu i rachunków wzięte będą pod rozwagę.

Gdyby Rada miejska nie wstawiła w swój budżet należności, którą gmina uiścić jest obo-

wiązaną, bądź na mocy ustawy, bądź na mocy wyroku lub dokumentu, mającego wedle ustaw moc egzekucyjną, ma Rada powiatowa prawo i obowiązek wstawić te należitości w budżet gminy i nałożyć na ich pokrycie dodatki do podatków.

§. 77.

O dniu, w którym projekt budżetu i rachunki roczne Radzie miejskiej przedłożone zostały, zawiadomi Magistat Wydział powiatowy.

Uchwalony przez Radę budżet i sprawdzone przez nią rachunki przedłożyć należy w odpisach Wydziałowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału Rady powiatowej.

§. 78.

W zarządzie gminy i przy zawiadywaniu jej majątkiem należy trzymać się ściśle uchwalonego budżetu. Na wydatki, które odłożyć się nie dadzą, a we właściwej rubryce budżetu nie znajdują całkowicie lub w części pokrycia, potrzebne jest przyzwolenie Rady miejskiej.

W razach nagłych, w których poprzednie przyzwolenie bez szkody i bez niebezpieczeństwa nie może być uzyskane, może Magistat opędzić potrzebny wydatek, winien jednak pod własną odpowiedzialnością wyjednać sobie w przeciągu ośmiu dni zatwierdzenie Rady.

Pokrycie wydatków.

1. Z dochodów.

§. 79.

Wydatki na cele gminne mają być przede wszystkim pokrywane z dochodów gminy.

Z majątku osobnego.

§. 80.

Jeżeli na pokrycie pewnych wydatków przeznaczony jest osobny majątek, należy przede wszystkim dochody z tego majątku na ten cel obracać.

Przeznaczenie tych dochodów nie może być zmienionem.

Wydatki połączone z posiadaniem dobra gminnego.

§. 81.

Podatki i inne opłaty, tudzież kosztą dozoru, uprawy z posiadaniem i używaniem dobra gminnego połączone, o ile do ich pokrycia dochody, z dobra gminnego do kasy gminnej wpływające (§. 74.) nie wystarczają, mają być po-

noszone przez uczestniczących w pożytkach z dobra gminnego, a to w miarę tego uczestnictwa.

Wydatki odrębne.

§. 82.

Wydatki dotyczące tylko interesu pewnych klas mieszkańców lub posiadaczy gruntów lub domów, mają być ponoszone przez same tylko strony interesowane, o ile nie istnieją inne urządzenia obowiązujące.

2. Prestaeye.

§. 83.

O ile dochody w §. 79. oznaczone, nie wystarczają do pokrycia wydatków na cele gminne, może Rada nakładać:

- a) dodatki do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego;
- b) inne opłaty nie należące do kategorii dodatków do podatków;
- c) posługi i roboty na cele gminne.

a) Dodatki do podatków.

§. 84.

Dodatki do podatków bezpośrednich mają być zazwyczaj rozkładane na wszystkie w gminie przypisane podatki bezpośrednie, a to na wszystkie równo, to jest podług tej samej stopy procentowej.

Dodatki te mają być rozkładane równo w całym obrębie gminy. Wyjątki od tych przepisów objęte są §§. 89. i 90.

§. 85.

Dodatkiem do podatku konsumcyjnego można obciążać tylko konsumcyę w obrębie gminy, nie można nim obciążać produkeyi i obrotu handlowego.

Sprawozdawca podnosi, iż w myśl objaśnień na wczorajszem posiedzeniu złożonych, umieścić należy przed §. 86. następujący ustęp:

„Do nałożenia dodatków przenoszących 20% do 50% podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego, potrzebnem jest przyzwolenie Rady powiatowej“.

Sprawozdawca czyta §. 86. w brzmieniu następującem:

§. 86.

Do nałożenia dodatków przenoszących 20% do 50% podatków bezpośrednich lub podatku

konsumcyjnego, potrzebne jest przyzwolenie Rady powiatowej.

Do nałożenia dodatków do podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego, przenoszących 50% do 100% potrzebnem jest zezwolenie Wydziału krajowego za zgodą c. k. Namiestnictwa.

Takie zezwolenie jednak tylko na lat 5 udzielonem być może.

Gdyby porozumienie między Wydziałem krajowym a c. k. Namiestnictwem do najbliższej sesji sejmowej nie nastąpiło, sprawa winna być przedłożoną do uchwały Sejmowi krajowego.

Dodatki na dłuższy okres aniżeli 5 lat, lub przenoszące 100% podatków bezpośrednich albo podatku konsumcyjnego, nakładane być mogą tylko na podstawie uchwały sejmowej i za Najwyższem zezwoleniem.

Po przemówieniu p. Pilata i sprawozdawcy Izba uchwala §. 86. zgodnie z powyższym wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta §§. 87, 88, 89, 90, 91, 92 i 93 w brzmieniu następującem:

§. 87.

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategorii dodatków do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego, jakoteż do podwyższenia istniejących już opłat tego rodzaju, potrzebną jest ustawa krajowa.

Zezwolenie na dalszy pobór tego rodzaju opłat po zgaśnięciu mocy obowiązującej ustawy, którą zaprowadzone zostały, udzielone być może przez Wydział krajowy za zgodą c. k. Namiestnictwa, jednakże zawsze nie w wyższym wyniarze i nie na dłuższy okres czasu jak dotychczas ustawą dotąd dozwolone były.

Odmowa na prośby tego rodzaju może nastąpić tylko za uchwałą Sejmu krajowego.

Pobór taks gminnych za pojedyncze przez reprezentację gminną w zakresie jej kompetencji udzielone uprawnienia, tudzież za używanie zakładów gminnych i za inne w interesie stron przez organa gminne podejmowane czynności urzędowe, dozwolony być może przez Wydział krajowy za zgodą c. k. Namiestnictwa, jednak bez naruszenia już dawniej dla poszczególnych poborów tego rodzaju istniejących postanowień prawnych.

b) Posługi i roboty.

§. 88.

Za uchwałą Rady miejskiej mogą być wymagane posługi i roboty tak ciągle jak ręczne.

Rada winna rokrocznie, na następujący rok administracyjny ustanowić cenę dziennych posług i robót.

Posługi będą wymagane kolejno.

Wyjawszy nagłe wypadki, wskazane §. 50. wolno jest każdemu, wymagane od niego posługi lub roboty, albo osobiście, albo przez zdolnego zastępcę wykonać albo też wykupić się od nich, składając do kasy miejskiej ich wartość obliczoną podług cen przez Radę ustanowionych.

Wyjątki.

§. 89.

Do opłacania dodatków do podatków bezpośrednich, niemniej do posług i robót, nie mogą być pociągani:

- a) urzędnicy i studzy c. k. Dworu, państwa, kraju, gminy, zakładów krajowych i gminnych, nauczyciele publiczni, wojskowi, jako też wdowy i sieroty tych osób co do ich płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego pensyj, prowizyj, zapomóg i innych poborów;
- b) pasterze dusz co do ich kongruy.

§. 90.

Do rozkładu dodatków na podatki bezpośrednie podług rozmaitej stopy procentowej, potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

Ogłoszenie uchwał dotyczących prestacyj.

§. 91.

Uchwała Rady dotycząca prestacyj, musi być w gminie ogłoszona.

Jeżeli taka uchwała potrzebuje wyższego zatwierdzenia, wolno natenczas każdemu członkowi gminy wnieść względem niej w ciągu ośmiu dni uwagi, które przy zasiąganiu wyższego zatwierdzenia przedłożone być mają.

Pobór prestacyj

§. 92.

Dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa i ściągane za pomocą tych samych środków, co podatki.

Inne należitości pieniężne, na cele gminne nałożone na podstawie ustawy lub prawomocnej

uchwały Rady miejskiej, niemniej kary pieniężne, orzeczone podług niniejszej ustawy, pobiera burmistrz przez swoje organa, a w razie nieuszczerbienia ściaga je w drodze egzekucyi na ruchomości w taki sam sposób, jak zaległości podatkowe.

Jeżeli obowiązany, nie wykupiwszy się z posługi lub roboty, wzbrania się ją wykonać, burmistrz poleci wykonanie takiej posługi lub roboty trzeciej osobie na koszt obowiązanego i ściąganie wydaną kwotę w sposób przepisany dla ściągania innych należitości pieniężnych.

W nagłych wypadkach, wskazanych w §. 50, mogą obowiązani wprost być zmuszeni do wypełnienia posług albo robót.

Konkurencyje.

§. 93.

Konkurencyja do budowli kościelnych, parafialnych i szkolnych, tudzież do budowy dróg, jest przedmiotem osobnych ustaw.

Konkurencyje do pewnych potrzeb, oparte na specjalnych tytułach prawnych, pozostają w swej mocy.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 87. do włącznie §. 93. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta Dział VI. §§. 94 i 95:

Dział VI.

O zawiadywaniu specjalnemi sprawami ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.

Prawa ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.

§. 94.

W gminach, składających się z ludności chrześcijańskiej i izraelskiej, pozostaje tak chrześcijańska jak i izraelska ludność przy własności, posiadaniu i używaniu zakładów i funduszy, przeznaczonych wyłącznie na swoje własne cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza z własnych zasobów wydatki na takie zakłady i inne cele religijne, naukowe i dobroczynne, w których wyłączny udział tylko jej samej służy.

O ile jednak te wydatki dotychczas opędzane były z ogólnych dochodów gminy powinny one i nadal z tychże dochodów być opędzane.

Zawiadywanie specjalnemi sprawami ludności chrześcijańskiej.

§. 95.

Specjalne sprawy ludności chrześcijańskiej (§. 96), o ile zawiadywanie niemi podług ustaw

należy do Rady miejskiej lub Magistratu, zawiadywane będą przez tęże Radę lub Magistrat podług przepisów niniejszej ustawy, z tem jednak ograniczeniem, że izraeliccy członkowie Rady miejskiej i Magistratu w głosowaniu nad temi sprawami i w załatwieniu tych spraw w ogólności udziału mieć nie będą.

Gdyby jednak liczba chrześcijańskich członków Rady miejskiej nie wynosiła przynajmniej połowy wszystkich jej członków, wybierają chrześcijańscy wyborcy gminy, w sposób ordynacyą wyborczą oznaczony, dla załatwienia spraw ludności chrześcijańskiej tylu chrześcijan, ile będzie potrzeba dla uzupełnienia tej połowy.

Do ważności uchwał Rady miejskiej w sprawach tego rodzaju potrzebną jest obecność więcej niż połowy chrześcijańskich członków Rady i bezwzględna większość głosów tychże członków.

Jeżeli burmistrzem Rady jest niechrześcijanin, wybierze chrześcijańska część Rady miejskiej a wedle potrzeby uzupełniona, ze swego grona przewodniczącego, któremu służyć będą co do załatwienia spraw ludności chrześcijańskiej te same prawa i obowiązki, które na mocy ustawy służą burmistrzowi.

Izba uchwała §§. 94 i 95 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Przemawia p. Merunowicz i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić paragraf 96 (nowy), jak następuje:

§. 96.

Gdyby jednak z ostatniego przed ogólnymi wyborami członków Rady miejskiej dokonanego obliczenia ludności okazało się, iż ludność chrześcijańska stanowi w którym z miast, objętych niniejszą ustawą, mniej niż $\frac{3}{4}$ ogółu ludności — wówczas dla zawiadywania sprawami specjalnemi ludności chrześcijańskiej wybraną zostanie osobna Komisja zarządzająca, złożona z 18-tu członków. Wybór ich ma być dokonywany wedle przepisów ordynacyi wyborczej z tem ograniczeniem, iż izraeliccy wyborcy w głosowaniu udziału nie biorą.

Komisja, zarządzająca sprawami specjalnemi ludności chrześcijańskiej wybiera ze swojego grona przewodniczącego (przełożonego gminy chrześcijańskiej) któremu służyć będą w zakresie działania tejże Komisji (§. 97) te same

prawa i obowiązki, które przysługują burmistrzowi.

Magistrat obowiązany jest dostarczyć przełożonemu gminy chrześcijańskiej pomocy do wykonywania uchwał Komisji zarządzającej specjalnymi sprawami ludności chrześcijańskiej, o ile one nie przekraczają jej zakresu działania. W razie zachodzącej w tym względzie różnicy zdania pomiędzy Magistratem a przełożonym gminy chrześcijańskiej rozstrzyga właściwy Wydział Rady powiatowej, a w ostatniej instancji Wydział krajowy.

Te same władze, które wedle przepisów niniejszej ustawy powołane są do wykonywania nadzoru nad gminami (Dział VIII.) wykonują także nadzór nad tokiem załatwiania spraw specjalnych ludności chrześcijańskiej przez Komisję i przełożonego gminy chrześcijańskiej.

Izba popiera dostatecznie powyższy wniosek.

Posel Merunowicz wnosi pod względem formalnym odesłanie swego wniosku oraz §§. 96 i 97. projektu ustawy do komisji.

Przemawia p. Popiel i stawia następujący wniosek:

Poprawkę p. Merunowicza przekazuje się Komisji gminnej do sprawozdania na przyszłym posiedzeniu, do tego czasu zawiesza się szczegółową dyskusję nad nieuchwalonymi dotąd artykułami projektu do ustawy gminnej.

Przemawia sprawozdawca i zgadza się na wniosek odesłania wniosku p. Merunowicza do komisji gminnej, podnosząc, iż wypada odesłać do komisji gminnej §§. 96 do włącznie 99 projektu ustawy celem odpowiedniej stylizacji.

Przemawia sekretarz p. Stanisław hr. Badeni i wnosi zawieszenie obrad nad §§. 96, 97, 98 i 99 oraz odesłanie takowych do komisji, a rozpoczęcie dalszej rozprawy od Działu VII. §. 100.

Izba uchwała zawieszenie obrad nad §§. 96, 97, 98 i 99. i przystępuje do obrad nad Działem VII.

Posel Merunowicz zgłasza poprawkę także do §. 99.

Marszałek objaśnia p. Merunowicza, że poprawkę tę w obec uchwalonego odesłania powyższych paragrafów do komisji, może jej w krótkiej drodze złożyć do rozpatrzenia.

Sprawozdawca czyta:

Dział VII.

O łączeniu gmin.

§. 100.

Do gminy miejskiej, niniejszej ustawie podlegającej, wcieloną być może granicząca z nią gmina wiejska lub małomiejska, lub część takiej gminy, jeżeli reprezentacje obu tych gmin na to się zgodzą, a Wydział krajowy w porozumieniu z c.k. Namiestnictwem na wcielenie zezwoli.

Wcielenie takie nastąpić może w drodze ustawy krajowej nawet wbrew woli gmin, jeżeli należyte wykonywanie policyi miejscowej tego wymaga.

W razie takiego wcielenia należy w drodze dobrowolnej zgody między gminami, a w razie nieudania się takiej zgody w drodze ustawy krajowej uregulować stosunki co do posiadania i użytkowania własności gmin połączonych.

Dział VIII.

O nadzorze nad gminami.

§. 101.

Rada powiatowa, a w jej zastępstwie Wydział powiatowy czuwa nad tem, aby zakładowy majątek i zakładowe dobro gmin i zakładów gminnych nie zostały uszczuplone.

Sejm, a w jego zastępstwie Wydział krajowy ma najwyższy nadzór nad całością zakładowego majątku i zakładowego dobra gminy i zakładów gminnych.

Wydział krajowy może w tym celu żądać objaśnień i usprawiedliwień od Rady miejskiej i Magistratu albo za pośrednictwem Wydziału powiatowego, albo też bezpośrednio, może również i przez delegowanie komisji zarządzić dochodzenia na miejscu.

W wykonaniu tego prawa nadzoru, upoważniony jest Wydział krajowy w razie potrzeby użyć stosownych środków zaradczych.

Zatwierdzanie uchwał przez Radę powiatową.

§. 102.

Do spraw, w których uchwały Rady miejskiej muszą być przedkładane Radzie powiatowej do zatwierdzenia, należą prócz spraw wymienionych w §§. 2, 86 i 87 także następujące:

a) pozbywanie, zamiana, przeistaczanie, zastawianie lub stałe obciążanie rzeczy, należącej do zakładowego majątku lub dobra gminy, albo jej zakładów;

- b) zaciąganie pożyczki lub przyjmowanie zobowiązań, jeżeli kwota pożyczki lub wartość ciężaru, wynikającego ze zobowiązania, łącznie z długami już istniejącymi przewyższa roczne dochody gminy, a względnie zakładów gminnych;
- c) nabytki i przedsiębiorstwa, nie należące do zwykłego zarządu, jeżeli dla pokrycia wynikającego ztąd wydatku potrzeba zaciągnąć pożyczkę, lub obciążyć gminę prestacyami;
- d) wydzierżawiania na dłuższy czas, niż na lat sześć, lub w inny sposób, niż przez publiczną licytację najwięcej ofiarującemu;
- e) opuszczanie czynszu najmu lub dzierżawy w części lub całości

§. 103.

Uchwały Rady miejskiej, do których ważności potrzeba przyzwolenia Sejm, mają być podawane do Rady powiatowej, która je wraz z swoim zdaniem przez Wydział krajowy Sejmowi przedłoży.

Rekurs do Wydziału powiatowego.

§. 104.

Wydział powiatowy rozstrzyga rekursy przeciw uchwałom Rady miejskiej i Magistratu we wszystkich sprawach własnego zakresu działania.

Przeciw dodatkom do podatków rekurs wnoszonym być może, o ile dodatki te przechodzą wysokość ustawami dozwoloną, lub o ile w granicach tej wysokości nastąpił niestosowny rozkład.

Rekurs ma być wnoszony na ręce burmistrza w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od dnia obwieszczenia uchwały lub zawiadomienia o niej.

Władza dyscyplinarna nad Magistratem.

§. 105.

W sprawach własnego zakresu działania może Wydział powiatowy Magistratowi i pojedynczym jego członkom dawać upomnienia i nakładać na nich kary pieniężne do wysokości 20 zł. w. a.

Kary te wpływają do kasy miejskiej na fundusz ubogich gminy.

W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może członek Magistratu na wniosek Wydziału powiatowego

być zawieszony w urzędowaniu przez polityczną władzę powiatową.

W razie niezgodności tych władz, orzeka polityczna władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego.

Po przeprowadzonym śledztwie dyscyplinarnem może polityczna władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego złożyć z urzędu członka Magistratu, a nawet na przeciąg czasu, nieprzekraczający lat trzech, uznać go niezdolnym do piastowania tej posady.

Członek Magistratu, uznany winnym, ponosi kosztą dochodzenia.

Władza dyscyplinarna, służąca Wydziałowi powiatowemu, trwa jeszcze przez lat trzy po zgaśnięciu mandatu członka Magistratu w tym celu, aby go zagnieć do zdania urzędu i złożenia rachunków z czasu urzędowania jego.

Mianowanie zastępcy dla gminy.

§. 106.

Jeżeli w sprawie prywatnej spornej między gminą a pewną klasą członków gminy lub pojedynczymi jej członkami, Rada miejska ze względu na prywatny interes radnych nie byłaby bezstronna, Wydział powiatowy starać się będzie sprowadzić dobrowolną ugodę, gdyby zaś ta do skutku nie przyszła, przeznaczy dla gminy zastępcę do przeprowadzenia sprawy drogą prawa. Prawo Rządu do nadzoru i wstrzymania uchwał.

§. 107.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminami w tym kierunku, aby swego zakresu działania nie przekraczały i nie działały wbrew ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza powiatowa.

W tym celu może ona żądać ndzielenia sobie uchwał Rady miejskiej i potrzebnych wyjaśnień.

Przełożony władzy politycznej lub jego delegowany ma także prawo być obecnym na posiedzeniach Rady gminnej, może jednak zabierać głos tylko wtenczas, gdyby Rada zamierzała naruszyć ustawy lub przekroczyć swój zakres działania.

§. 108.

Polityczna władza powiatowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonania uchwały powziętej przez Radę miejską, jeżeli ta uchwała prze-

kracza zakres działania Rady, lub sprzeciwia się ustawom. Przeciw takiemu zakazowi służy rekurs do politycznej władzy krajowej.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, winna polityczna władza powiatowa o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział powiatowy.

§. 109.

Polityczna władza powiatowa ma także rozstrzygać zażalenia przeciw zarządzeniom burmistrza lub Magistratu, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na takich uchwałach Rady miejskiej, względem których rozstrzyganie rekursów należy do Wydziału powiatowego.

W sprawach poruczonego zakresu działania rekurs w każdym razie ma być wnoszony do politycznej władzy powiatowej.

Środki zaradcze na koszt gminy.

§. 110.

Jeżeli Rada miejska zaniedbuje, albo wzbrania się dopełnić obowiązków, w moc ustaw na gminie ciążących, polityczna władza powiatowa ma na koszt i stratę gminy zarządzić środki zaradcze.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, a nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, polityczna władza powiatowa winna przed zarządzeniem środków zaradczych porozumieć się z Wydziałem powiatowym.

§. 111.

Polityczna władza powiatowa ma prawo nałożyć na burmistrza lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swoje obowiązki w sprawach poruczonego zakresu działania karę aż do 20 zł.

Kara ta wpływa do kasy miejskiej na fundusz ubogich gminy.

Jeżeli uchybienie obowiązków jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione burmistrzowi, bez narażenia dobra publicznego i jeżeli Rada miejska na wezwanie temu nie zaradzi, może polityczna władza powiatowa na czas trwania tego stanu ustanowić na koszt gminy inny organ do sprawowania rzeczonych czynności.

Tak w tym razie, jak i w razach wskazanych w §. 110. należy postępować z wszelką

możliwą oszczędnością tak, aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążoną nie była.

Izba w głosowaniu uchwała Dział VII. §§. 100. do włącznie §. 111. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, że §§. 112. i 113. w brzmieniu przez komisję proponowanem należy opuścić, a natomiast komisya wnosi jedynie §. 112. w następującem brzmieniu:

Rozwiązanie Rady miejskiej.

§. 112.

Namiestnik może rozwiązać Radę miejską. Gminie służy rekurs do właściwego Ministerstwa.

Rekurs taki musi być podpisany przez burmistrza, jeżeli tenże nie jest równocześnie złożony z urzędu, lub przynajmniej przez jedną trzecią część członków rozwiązanej Rady miejskiej. Rekurs ten nie ma mocy wstrzymującej.

Najdalej w sześć tygodni po rozwiązaniu winien być rozpisany nowy wybór.

Tymczasowy zarząd prowadzić ma burmistrz z przydanymi mężami zaufania, których c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym wyznaczy.

Jeżeli zaś równocześnie z rozwiązaniem Rady burmistrz został złożony z urzędu lub zawieszony w urzędowaniu, natenczas Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym zarządzi co potrzeba dla tymczasowego załatwiania spraw bieżących.

Sprawy w §. 102. wymienione nie należą do zakresu działania tymczasowego zarządu.

Izba w głosowaniu uchwała §. 112. zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek konstatuje, iż z wyjątkiem wymienionych powyżej czterech paragrafów zwróconych komisji — uchwalonym został cały projekt ustawy gminnej dla znaczniejszych miast Galicji, oraz wzywa Marszałek sprawozdawcę do odczytania projektu ustawy wprowadzającej.

Sprawozdawca czyta następujący projekt ustawy wprowadzającej:

U s t a w a

z dnia zaprowadzająca ustawę gminną dla miast: Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Buczacz, Drohobycz, Gorlice, Gródek pod Lwowem, Jarosław, Jasło, Jaworów, Kołomyja, Krosno, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Sa-

nok, Śniatyn, Sokal, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Trembowla, Wadowice, Wieliczka, Złoczów, Żółkiew.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Art. I.

Załączona tu ustawa gminna obowiązywać będzie miasta: Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Buczacz, Drohobycz, Gródek pod Lwowem, Jarosław, Jasło, Jaworów, Kołomyja, Krosno, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Sanok, Śniatyn, Sokal, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Trembowla, Wadowice, Wieliczka, Złoczów, Żółkiew.

Art. II

Ustawa gminna tu załączona wejdzie w wykonanie po upływie sześciu miesięcy od dnia jej ogłoszenia.

Art. III.

Ordynacya wyborcza dla gmin z dnia 12. Sierpnia 1866 Nr. 19 Dz. u. kraj. wraz z ustawą z dnia 19. Listopada 1868 L. 30 Dz. u. kr. obowiązywać będzie i nadal miasta w art. I. wymienione, jednak z następującymi zmianami:

- a) każde koło wyborcze bez względu na liczbę wyborców w nim głosujących, wybiera 12 radnych i 6 zastępców (§. 15 ord. wyb. dla gmin);
- b) §. 40 ordynacyi wyborczej dla gmin przestaje obowiązywać miasta w art. I. wymienione;
- c) wszędzie gdzie w ordynacyi wyborczej dla gmin mowa o naczelniku gminy lub zwierzchności gminnej, rozumieć przez to należy burmistrza, względnie Magistrat.

Art. IV.

Zaraz po wejściu w wykonanie załączonej ustawy, we wszystkich miastach w artykule I. wymienionych, nowe wybory do Rady miejskiej i Magistratu przeprowadzone być mają.

Art. V.

Aż do ukonstytuowania się nowych Rad miejskich, w myśl załączonej ustawy wybranych, urzędować będą dotychczasowe reprezentacje gminne, na podstawie obecnie obowiązującej ustawy gminnej.

Art. VI.

Z dniem ukonstytuowania się nowych Rad miejskich, przestaje ustawa gminna z dnia 12. Sierpnia 1866 obowiązywać w miastach w art. I. wymienionych.

Art. VII.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Waygart.

Sprawozdawca prostuje omyłkę druku a mianowicie iż w Art. I. po słowach: „Buczacz, Drohobycz“ dodać należy słowo: „Gorlice.“

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. Przemawia p. Waygart powtórnie i stawia następujący dostatecznie poparty dodatek do Art. I.

Po słowach: „Wieliczka, Złoczów, Żółkiew“. należy domieścić: „a to tak długo dopóki dla pojedynczych gmin miejskich tu wymienionych nie zostały nadane i w życie wprowadzone osobne statuta miejskie.“

Przemawia p. Onyszkiewicz i wnosi wliczenie miasta Rohatyna do rzędu miast w Art. I. wymienionych.

Przemawia p. Męciński.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji, następnie uchwała Izba wniosek p. Waygarta, jako dodatek do Art. I

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Onyszkiewicza.

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek.

Sprawozdawca czyta Art. II.

Izba w głosowaniu uchwała Art. II. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta Art. III.

Izba w głosowaniu uchwała Art. III. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta Art. IV., V., VI. i VII., tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała Art. IV., V., VI. i VII. tudzież tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek oświadcza, iż z powodu przyjętych poprawek w projekcie ustawy gminnej, nadto odesłania czterech paragrafów do komisji celem ponownego opracowania, trzecie czytanie projektu ustawy dopiero na jednym z następnych posiedzeń odbyć się będzie mogło.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o projekcie Wydziału krajowego dla uzupełnienia obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzskim. Sprawozdawca poseł Popiel.

P. ks. Kopyciński wnosi zamknięcie posiedzenia dla spóźnionej pory.

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek.

Marszałek wzywa posła Popiela do zajęcia miejsca sprawozdawcy.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi po wtórnie zamknięcie posiedzenia, a to z uwagi na

ważność przedmiotu i potrzebę porozumienia się.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Abrahamowicza.

Przy głosowaniu okazał się brak kompletu.

Marszałek zamyka posiedzenie, a z powodu uroczystości Imienin Najjaśniejszego Pana naznacza następne na dzień 5. Października o godzinie 11. przed południem.

Porządek dzienny tego posiedzenia zostanie pp. posłom rozesłany.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. min. 30. po południu.

Marszałek krajowy :

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze.

Władysław Sapięha w. r

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

11. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 5. Października roku 1888.

Początek o godzinie 11. minut 45.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni i ks. Siczynski.

Obecnych posłów 107.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski i c. k. Radca Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów, zagają posiedzenie i oznajmia:

Protokół z 10. posiedzenia złożonym został do przejrzenia w biurze sejmowym.

Marszałek oznajmia, iż udzielił p. Wernickiemu na dwa dni urlopu, a p. Mikołajowi Wolańskiemu urlopu na dni ośm.

Na wniesioną prośbę Izba udziela p. J. E. Ziemiałkowskiemu urlopu do końca bieżącej sesyi sejmowej.

Sekretarz p. hr. Stanisław Badeni czyta spis petycyj wniesionych po dzień 5. Października b. r. od l. 360, do l. 392 włącznie, które przydzielono następującym Komisjom:

Komisji budżetowej l. 360, 361, 362, 371, 372, 373, 374, 375, 377, 378, 379, 381, 382, 385, 386, 388, 389, 390, 392.

Komisji administracyjnej l. 363, 364, 365, 366.

„ szkolnej l. 367, 368, 369, 370, 383, 387.

„ petycyjnej l. 376, 380.

„ górniczej l. 384.

„ gospodarstwa krajowego l. 391.

Marszałek podaje do wiadomości Izby, iż Najjaśniejszy Pan polecił Najwyższym rozkazem telegraficznym wyrazić Sejmowi galicyjskiemu Monarsze swe podziękowanie za złożone życzenia z powodu Imienin.

Przystąpiono do porządku dziennego, który rozpoczyna:

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym.

3. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopływami. Sprawozdawca poseł Wereszczyński.

W zastępstwie nieobecnego sprawozdawcy p. Hoszard wnosi odesłanie przedmiotu pod 1. wymienionego do Komisji przemysłowej, przedmiotu pod 2. wymienionego do Komisji bankowej, wreszcie przedmiotu pod 3. wymienionego do Komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z tymi wnioskami bez rozprawy.

Następuje dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji gminnej z wniosku posła Fruchtmanna w przedmiocie uchwalenia ustawy gminnej dla znaczniejszych miast w Galicyi.

Sprawozdawca poseł Fruchtmann przemawia i przedstawia imieniem Komisji uchwalenie czterech paragrafów projektu ustawy tj. 96, 97, 98, i 99 w brzmieniu proponowanem przez Komisję gminną, oraz następującej rezolucyi, jako wniosku Komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zważywszy, że według postanowień ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 i nowo uchwalonej ustawy gminnej dla 30 miast specjalne sprawy ludności izraelskiej załatwiane być mają przez Zwierzchności religijne tej ludności, a zatem przez reprezentację li tylko przez ludność izraelską wybieraną, zaś specjalne sprawy ludności chrześcijańskich zawiadywane być mają przez chrześcijańskich członków Rady gminnej, w których wyborze bierą udział także wyborcy izraelicy, zważywszy, że postanowienia takie tworzą zasadniczą nierówność w traktowaniu specjalnych spraw ludności chrześcijańskiej i takichże spraw ludności izraelskiej;

zważywszy dalej, że nierówność ta zasadniczo usprawiedliwić się nie da i w danym razie mogłaby za sobą pociągnąć skutki niezgodne z duchem i zamiarami ustawy;

zważywszy nareszcie, że usunięcie tej nierówności wymagałoby daleko sięgającej zmiany w ustroju reprezentacyjnym gminy i dla tego właśnie dorywczo uchwalić się nie da, zaś wniesioną przez posła Merunowicza poprawkę po §. 96 ustawy gminnej dla 30 miast tej nierówności ani zasadniczo ani we wszystkich gminach nie usuwa;

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zbadał jakie zmiany poczynić by należało w postanowieniach krajowego ustawodawstwa gminnego co do sposobu zawiadywania specjalnemi sprawami ludności chrześcijańskiej i ludności izraelskiej i aby porozumiewając się w tym przedmiocie z c. k. Rządem, na następnej sesji sejmowej wnioski swoje Sejmowi przedłożył.

Sprawozdawca czyta §§. 96, 97, 98 i 99 projektu ustawy w brzmieniu następującem:

§. 96.

Do specjalnych spraw ludności chrześcijańskiej należą:

- a) sprawy kościołów i innych miejsc religijnych, sprawy obrzędowe, wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie lub mianowanie pasterzy dusz, nauczycieli religii i sług kościelnych;
- b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszków przeznaczonych dla chrześcian, lub na cele, w których tylko chrześcianie udział mają;
- c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności chrześcijańskiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności lub też zostającego w wyłącznem jej używaniu.

Zawiadywanie specjalnemi sprawami ludności izraelskiej.

§. 97.

Zawiadywanie specjalnemi sprawami ludności izraelskiej pozostaje przy dotychczasowej zwierzchności religijnej tej ludności.

Do tych spraw należą:

- a) sprawy bóżnic, cmentarzy, sprawy obrzędowe, mianowanie rabinów, kaznodziei, nauczycieli religii i sług obrzędowych;
- b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszków, przeznaczonych dla izraelitów lub na cele, w których tylko izraelici udział mają;
- c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności izraelskiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w jej wyłącznem używaniu.

Prawo nadzoru Rady miejskiej.

§. 98.

Prawo Rady miejskiej do nadzoru, o ile takowy służy jej w ogóle na mocy ustaw, pozostaje nienaruszonem także względem przedmiotów w §§. 96. i 97. wymienionych.

§. 99.

Nakładanie dodatków do podatków, jako też innych prestacyj na członków gminy, na

cele w §§. 96. i 97. wskazane, nastąpić może tylko za przyzwoleniem Rady miejskiej, o ile ustawy specyałne nie stanowią inaczej.

Jeżeli jednak w Radzie miejskiej nie ma $\frac{2}{3}$ chrześcian, nakładanie dodatków do podatków i innych prestacyj na chrześciańskich członków gminy na cele w §. 96. wskazane, nastąpić może za przyzwoleniem Wydziału powiatowego.

Przeciw uchwałom w tej mierze, tak Rady miejskiej jak i Wydziału powiatowego, służą te same środki, co i przeciw innym uchwałom tych władz.

Izba w głosowaniu uchwala §§. 96, 97, 98 i 99 zgodnie z wnioskiem Komisji bez rozprawy.

Następnie uchwala Izba powyżej odczytaną rezolucyą również bez rozprawy zgodnie z wnioskiem Komisji.

Sprawozdawca czyta następującą dalszą rezolucyę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wypracował ordynacyę wyborczą dla większych miast, nową ustawą gminną objętych i wnioski swoje na przyszłej sesji Sejmowi przedłożył“.

Izba uchwala powyższą rezolucyę bez rozprawy zgodnie z wnioskiem Komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwala Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia
zaprowadzająca ustawę gminną dla miast: Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Buczacz, Drohobycz, Gorlice, Gródek pod Lwowem, Jarosław, Jasło, Jaworów, Kołomyja, Krosno, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Sanok, Śniatyn, Sokal, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Trembowla, Wadowice, Wieliczka, Złoczów, Żółkiew.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Art. I.

Załączona ./. ustawa gminna obowiązywać będzie miasta: Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany,

Buczacz, Drohobycz, Gorlice, Gródek pod Lwowem, Jarosław, Jasło, Jaworów, Kołomyja, Krosno, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Sanok, Śniatyn, Sokal, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Trembowla, Wadowice, Wieliczka, Złoczów, Żółkiew, a to tak długo, dopóki dla pojedynczych gmin miejskich tu wymienionych nie zostały nadane i w życie wprowadzone osobne statuta miejskie.

Art. II.

Ustawa gminna tu załączona wejdzie w wykonanie po upływie sześciu miesięcy od dnia jej ogłoszenia.

Art. III.

Ordynacya wyborcza dla gmin z dnia 12. Sierpnia 1866. Nr. 19. Dz. u. kraj. wraz z ustawą z dnia 19. Listopada 1868. l. 30. Dz. u. kr. obowiązywać będzie i nadal miasta w art. I. wymienione, jednak z następującemi zmianami:

- a) każde koło wyborcze bez względu na liczbę wyborców w nim głosujących, wybiera 12. radnych i 6 zastępców (§. 15 ord. wyb. dla gmin);
- b) §. 40. ordynacyi wyborczej dla gmin przestaje obowiązywać miasta w art. I. wymienione;
- c) wszędzie, gdzie w ordynacyi wyborczej dla gmin mowa o naczelniku gminy lub zwierzchności gminnej, rozumieć przez to należy burmistrza, względnie Magistrat.

Art. IV.

Zaraz po wejściu w wykonanie załączonej ustawy, we wszystkich miastach w artykule I. wymienionych, nowe wybory do Rady miejskiej i Magistratu przeprowadzone być mają.

Art. V.

Aż do ukonstytuowania się nowych Rad miejskich, w myśl załączonej ustawy wybranych, urzędować będą dotychczasowe reprezentacye gminne, na podstawie obecnie obowiązującej ustawy gminnej.

Art. VI.

Z dniem ukonstytuowania się nowych Rad miejskich, przestaje ustawa gminna z dnia 12. Sierpnia 1866. obowiązywać w miastach w art. I. wymienionych.

Art. VII.

Wykonania tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Dział I.

O gminie w ogólności.

§. 1.

Każde miasto niniejszej ustawie podlegające stanowi w dotychczasowych granicach swoich osobną gminę miejską.

Zmiana granic.

§. 2.

Zmiana granic miasta nastąpić może tylko za uchwałą Rady miejskiej. Uchwała taka do swej ważności wymaga potwierdzenia Rady powiatowej, które udzielone być może tylko za poprzedniem oświadczeniem politycznej władzy krajowej, że przeciw temu ze względów publicznych nie ma nic do zarzucenia.

Dział II.

O członkach gminy.

Członkowie gminy i obcy.

§. 3.

Członkami gminy są:

- a) Przynależni do gminy, t. j. osoby mające w gminie prawo przynależności;
- b) uczestnicy, t. j. osoby nie mające w gminie prawa przynależności, jeżeli w granicach gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeżeli od przedsiębiorstwa zarobkowego samoistnie wykonywanego, albo od dochodu bezpośredni podatek w gminie opłacają.

Pod tymi warunkami należą do uczestników gminy także korporacje, stowarzyszenia, zakłady i fundacje.

Wszystkie inne osoby w gminie są obcymi.

Przynależność do gminy.

§. 4.

Stosunki przynależności do gminy określone są ustawą z dnia 3. Grudnia 1863. l. 105. Dz. pr. p.

Za nadanie prawa przynależności do gminy może gmina pobierać opłatę, nie przewyższającą sumy 50 zł.

Obywatele miejscy i honorowi.

§. 5.

Obywatelami miejskimi są ci, którym gmina miejska prawo obywatelstwa nadała.

Obywatelstwo miejskie tylko przynależnym do gminy nadawanem być może.

Za nadanie obywatelstwa może gmina pobierać opłatę.

Gminy miejskie mogą w uznaniu zasług publicznych nadawać obywatelstwo honorowe osobom, będącym obywatelami Państwa austriackiego.

Prawa i obowiązki członków gminy.

§. 6.

Członkom gminy służy prawo swobodnego pobytu w gminie. Mają oni udział podług postanowień niniejszej ustawy w prawach i korzyściach, jako też w obowiązkach i ciężarach gminy. Przynależni do gminy mają nadto w razie zubożenia i niezdolności do pracy prawo do wsparcia, stosownie do ustawy z dnia 3. Grudnia 1863. l. 105. Dz. pr. p. Obywatelom miejskim zastrzega się prawo do udziału w fundacjach i zakładach osobno dla nich utworzonych.

Obywatelstwo honorowe nadaje prawa uczestników gminy, ale nie nakłada udziału w ich obowiązkach.

Prawo pobytu w gminie.

§. 7.

Obcym, którzy przynależność swoją do pewnej gminy wykażą, lub przynajmniej dowiodą, iż poczynili potrzebne kroki ku wykazaniu przynależności, nie może gmina wzbronąć pobytu w swym obrębie, dopóki tak oni, jak i mieszkający z nimi członkowie ich rodzin nieskazitelny żywot prowadzą i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Jeżeli obcy rozporządzeniem gminy w tym względzie czuje się pokrzywdzonym, służy mu prawo odwołania się do politycznej władzy powiatowej.

Utrzymanie prywatnych stosunków prawnych.

§. 8.

Niniejsza ustawa nie narusza prywatnych stosunków prawnych w ogóle, a w szczególności

praw własności i użytkowania, służących bądź członkowi gminy, bądź też częściom gminy, lub całym klasom mieszkańców.

Dział III.

O reprezentacyi gminnej.

§. 9.

Gminę reprezentuje we wszystkich jej sprawach Rada miejska.

Rada zawiaduje sprawami gminy przez Magistrat.

Na czele Rady i Magistratu stoi burmistrz.

A. Rada miejska.

Skład Rady miejskiej.

§. 10.

Rada miejska składa się z 36 radnych, wybranych przez członków gminy, czynne prawo wyboru mających.

Do zastępowania radnych ubytych lub nie mogących brać udziału w czynnościach Rady, wybrani będą równocześnie zastępcy w liczbie 18.

Bliższe postanowienia o uprawnieniu do wyboru, obieralności i postępowaniu przy wyborach, zawiera ordynacya wyborcza.

§. 11.

Radni i zastępcy pełnią swoje obowiązki bezpłatnie. Wstępując do Rady, składają do rąk burmistrza przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

Peryod wyborczy.

§. 12.

Radni i zastępcy wybierani będą na lat 6. Co trzy lata jednak ustępuje połowa radnych i zastępców z każdego koła wyborczego, a w miejsce ustępujących wybrani będą nowi radni i zastępcy.

Po upływie trzech lat od pierwszego wyboru po wejściu w życie niniejszej ustawy dokonanego, tudzież po upływie trzech lat od wyboru rady miejskiej, dokonanego skutkiem rozwiązania rady (§. 112), losowanie oznaczy tych radnych i zastępców, którzy mają ustąpić. Burmistrz losowaniu nie podlega.

Na przyszłość zaś ustępować będą ci radni i zastępcy, którzy już przez lat 6 ten urząd sprawowali.

Ustępujący radni i zastępcy urzędować będą aż do przeprowadzenia nowego wyboru.

Ustępujący radni i zastępcy mogą być ponownie wybrani.

Wybór uzupełniający.

§. 13.

W miejsce radnego, ubywającego przed końcem peryodu wyborczego, powoła rada miejska do grona swego na wniosek burmistrza zastępcę z tego samego koła wyborczego, z którego radny ubył. Z pomiędzy zastępców ten będzie powołany, który przy wyborze największą ilość głosów otrzymał.

W razie równości głosów rozstrzyga los.

Jeżeli radny dłużej niż przez trzy miesiące nie może brać udziału w czynnościach Rady, powoła Rada miejska w sposób wyżej oznaczony zastępcę na czas, przez który ów radny w czynnościach Rady miejskiej udziału brać nie może.

Gdyby jednak tylu radnych ubył, iżby liczby radnych z jednego koła wyborczego nawet przez powołanie wszystkich z tego koła zastępców uzupełnić nie można, będzie bezzwłocznie na podstawie ostatniej listy wyborczej rozpisany wybór uzupełniający z tegoż koła wyborczego.

Radni i zastępcy, w wyborze uzupełniającym wybrani, urzędować będą tylko do końca okresu wyborczego tych radnych i zastępców, w których miejsce zostali wybrani.

B. Magistrat.

Skład Magistratu.

§. 14.

Magistrat składa się z Burmistrza, jego zastępcy i trzech asesorów.

Płaca członków Magistratu.

§. 15.

Burmistrz, jego zastępca i jeden asesor otrzymują stałe wynagrodzenie z funduszków miejskich.

Minimum tego wynagrodzenia oznaczy Wydział krajowy dla każdego z miast tej ustawie podlegających, po wysłuchaniu Rad miejskich. Burmistrzowi, jego zastępcy i płatnemu asesorowi nie wolno zrzec się swojego wynagrodzenia ani w całości, ani częściowo.

Wybór Magistratu.

§. 16.

Burmistrza, jego zastępcę i asesorów wybiera Rada miejska na lat sześć.

Warunki obieralności na te urzędy i sposób dokonania wyboru oznacza ordynacya wyborcza.

Wybór uzupełniający.

§. 17.

W razie opróżnienia posady burmistrza, jego zastępcy lub asesora w ciągu okresu wyborczego, Rada miejska dokona w jego miejsce nowego wyboru najdalej do dni 14. Wybrany przy wyborze uzupełniającym burmistrz, zastępca burmistrza lub asesor urzędować będzie do końca sześćdziesięciu lat swego poprzednika.

Przyrzeczenie.

§. 18.

Burmistrz, jego zastępca i asesorowie winni przy objęciu urzędu w obecności delegata Wydziału Rady powiatowej i wobec Rady miejskiej złożyć w ręce naczelnika politycznej władzy powiatowej lub jego delegata w miejsce przysięgi przyrzeczenie, iż zachowają Cesarzowi wierność i posłuszeństwo, przestrzegać będą ustaw i wypełniać sumiennie obowiązki swoje.

§. 19.

Rada miejska może uchwalić większą liczbę niepłatnych asesorów, aniżeli w §. 14. ustanowiono, jednak nie więcej jak 5.

*C. Postanowienia ogólne.**Ustąpienie z posady.*

§. 20.

Za przyzwoleniem Rady miejskiej może burmistrz, asesor, radny lub zastępca urząd swój złożyć.

Burmistrz, asesor, radny lub zastępca traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralność na członka Rady miejskiej lub Magistratu była wykluczyła, lub jeżeli się do innej gminy przesiedla.

Jeżeli burmistrz, asesor, radny lub zastępca popadnie w śledztwo sądowe z powodu zbrodni, przekroczenia lub przestępstwa z chciwości popełnionego, lub jednego z przekroczeń w §. 501, 504, 511, 512, 515 i 516 ustawy karnej wskaza-

nych — lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony zostanie, wtedy nie będzie on mógł sprawować swego urzędu, dopóki trwa to postępowanie karne lub krydalne.

Jeżeli radny lub zastępca wchodzi w stosunki prawne z gminą jako przedsiębiorca, dostawca lub dzierżawca, nie będzie on mógł sprawować swego urzędu, dopóki ten stosunek trwa i rachunki ztąd wynikłe ostatecznie załatwione nie będą.

Obowiązek przyjęcia wyboru.

§. 21.

Każdy podług przepisów wybrany członek gminy winien przyjąć wybór, bądź na członka Rady miejskiej lub też zastępcę, bądź na niepłatnego asesora. Prawo wypowiedzenia się od przyjęcia wyboru, lub też od dalszego sprawowania urzędu służy tylko:

- a) duchownym wszelkiego wyznania i nauczycielom publicznym;
- b) urzędnikom i sługom c. k. Dworu, państwa, kraju, zakładów i funduszy publicznych, dopóki w czynnej służbie zostają;
- c) wojskowym, chociażby w czynnej służbie nie zostającym;
- d) osobom liczącym przeszło 60 lat życia;
- e) tym, którzy przez cały jeden okres wyborczy piastowali posadę w Magistracie, jednak tylko na okres bezpośrednio następujący;
- f) tym, którym ułomności fizyczne lub znacznie i trwale nadwątłone zdrowie nie dozwalają obowiązków urzędowych wykonywać;
- g) tym, którzy z powodu zwykłego zatrudnienia corocznie często lub przez dłuższy czas nie bywają w gminie obecni;
- h) zostającym w służbie prywatnej, jeżeliby przez przyjęcie wyboru w stosunku swoim służbowym uszczerbku doznać mogli.

Kto bez takiego uwalniającego powodu wzbrania się przyjąć wyboru, lub przyjęty urząd dalej sprawować, podpada karze pieniężnej, którą Rada miejska aż do wysekości 50 zł. w. a. wymierzyć może.

Przeciw takiemu orzeczeniu Rady służy odwołanie się do Wydziału powiatowego.

Kara pieniężna wpływa do kasy gminnej na fundusz ubogich.

Dział IV.

O zakresie działania gminy.

Rozdział I.

O zakresie działania gminy w ogóle.

§. 22.

Zakres działania gminy jest:

- a) własny, i
- b) poruczony.

Własny zakres działania.

§. 23.

Własny zakres działania, t. j. zakres, w którym gmina z zachowaniem ustaw samodzielnie zarządzać i rozporządzać może, obejmuje w ogóle wszystko, co bezpośrednio dotyczy interesu gminy i w jej granicach własnymi jej siłami załatwionem i przeprowadzonem być może.

W myśl tego należą do własnego zakresu działania gminy w szczególności:

- a) wolny zarząd majątkiem gminnym i załatwianie spraw, odnoszących się do związku gminy;
- b) czuwanie nad bezpieczeństwem osób i ich mienia;
- c) staranie o zakładanie i utrzymanie gminnych dróg, mostów, ulic i placów, niemniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacji po drogach i wodach;
- d) policja polowa;
- e) dozór policyjny nad przedmiotami żywności, nad targami, nad miarą i wagą;
- f) policja zdrowia;
- g) policja nad czeladzią i wyrobnikami, niemniej wykonywanie przepisów o czeladzi służebnej;
- h) policyjny dozór nad obyczajnością publiczną;
- i) sprawy ubogich, opieka nad zakładami dobroczynnymi gminy, zapobieganie żebractwu;
- k) policja ogniowa, policja budownictwa, wykonywanie przepisów porządku budowniczego i udzielanie policyjnego pozwolenia na budowy;

l) ustawą oznaczyć się mający wpływ na szkoły średnie, przez gminy utrzymywane i na szkoły ludowe, staranie o zakładanie, uposażenie i utrzymywanie szkół ludowych, z uwzględnieniem istniejących jeszcze patronatów szkolnych i przepisów konkurencji do szkół;

- m) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych;
- n) przedsięwzięcie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacji.

Z wyższych względów państwa mogą pewne czynności policyi miejscowej w pojedynczych miastach w drodze ustawy krajowej przekazane być osobnym organom rządowym.

Poruczony zakres działania.

§. 24.

Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, t. j. jej obowiązek do współdziałania w sprawach publicznej administracji.

Rozdział II.

O zakresie działania Rady miejskiej.

§. 25.

Rada miejska jest w sprawach gminnych władzą uchwalającą i nadzorującą.

Władza wykonawcza jej nie służy.

Rada miejska zastępuje gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, wydaje w granicach ustawami oznaczonych imieniem gminy postanowienia obowiązujące i uchwała sposób ich wykonania. Ona jest władzą zwierzchnią miasta we wszystkich sprawach gminy, obowiązana strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

§. 26.

Rada miejska obraduje i uchwała o wszystkich sprawach gminy, jej majątku, dobra lub zakładów w granicach ustaw obowiązujących.

W szczególności należy do zakresu działania Rady miejskiej:

- a) zmiana granic miasta (§. 2);
- b) ustanawianie zasad zarządu, tudzież sposobu użytkowania majątku i dobra gminy i zakładów gminnych;
- c) sprawy należące do zwyczajnego zarządu majątkiem, które Rada miejska osobną uchwałą sobie zastrzegła (§. 27).

- d) nabywanie lub pozbywanie nieruchomości lub praw, według ustaw za nieruchomości uważanych, obciążanie majątku gminy, zaciąganie pożyczek i lokowanie kapitałów;
- e) stawianie kosztem gminy nowych budowli, przekształcanie lub znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające;
- f) zaprowadzenie nowych zakładów gminnych lub zwinienie istniejących;
- g) zawieranie, rozwiązywanie, zmiany kontraktów najmu i dzierżaw;
- h) uchwalanie budżetu rocznego, wydatków budżetem nieprzewidzianych i kredytów dodatkowych, przyzwalanie na przenoszenie uchwalonych kredytów z jednej rubryki do drugiej, uchwalanie wszelkich zmian w budżecie, staranie się o pokrycie niedoboru, uchwalanie dodatków do podatków, opłat, prestacyj i usług i oznaczenie dziennych cen takich prestacyj i robót;
- i) sprawdzanie i załatwianie rachunków rocznych;
- k) przyzwalanie na rozpoczęcie spraw prawnych i na odstąpienie od nich, zatwierdzanie ugód spór umarzających, ustanawianie zastępców prawnych;
- l) zatwierdzanie wyników wszelkich licytacji;
- m) wybór burmistrza, jego zastępcy i asesorów;
- n) uchwalanie etatu i płac urzędników i służb gminnych, jako też instrukcyj służbowych i statutu emerytalnego dla tychże;
- o) wyznaczanie wynagrodzenia dla burmistrza, jego zastępcy i płatnego asesora;
- p) mianowanie i oddalanie urzędników i wymiar emerytury dla nich — na wniosek burmistrza.
- q) nadzór i kontrola nad czynnościami burmistrza i magistratu;
- r) nadawanie prawa przynależności do gminy, i obywatelstwa miejskiego i honorowego; ustanawianie opłat za nadawanie prawa przynależności i obywatelstwa miejskiego;
- s) wykonywanie służącego gminie prawa patronatu, lub prezentowania, rozdawanie

miejsce fundacyjnych, nie uwłaczając prawom na różnicy wyznań opartym;

- t) wybór mężów zaufania do jednania stron;
- u) uchwalanie regulaminu dla własnych czynności;
- v) udzielanie zdania swego władzom wyższym na ich żądanie;
- w) rozstrzyganie zażaleń przeciw zarządzeniom burmistrza i Magistratu.

Zwyczajny zarząd majątkiem.

§. 27.

Zwyczajny zarząd majątkiem nie należy do zakresu działania Rady miejskiej, lecz Rada może poszczególne sprawy tego zarządu na wniosek lub po wysłuchaniu Magistratu swojej uchwale zastrzedz.

Etat urzędników i służ.

§. 28.

Etat urzędników i służ, ich płace, instrukcję służbową i statut emerytalny uchwała Rada miejska na wniosek lub po wysłuchaniu burmistrza.

W każdym mieście co najmniej następujące posady mają być ustanowione: sekretarza, rachmistrza, kasyera, lekarza, budowniczego i inspektora policyi. Rachmistrz jest zarazem kontrolorem, jeżeli Rada miejska osobnej posady kontrolera nie ustanowi.

Nadzorowanie Magistratu.

§. 29.

Rada miejska ma prawo i obowiązek urzędowanie burmistrza i Magistratu ciągle nadzorować.

Nadzór ten wykonywa Rada miejska za pomocą jednej lub kilku komisji z grona swego wybieranych, które obowiązane będą o każdej dostrzeżonej nieprawidłowości lub wadliwości w urzędowaniu burmistrza lub Magistratu bezwzględnie Radę miejską zawiadomić i poczynić wnioski o usunięcie złego, zaś po upływie każdego roku administracyjnego przedłożyć Radzie miejskiej sprawozdanie o swoich czynnościach z wnioskami, jakie uznają za stosowne. Skoro Rada miejska przekona się o nieprawidłowościach lub wadliwościach, winna się postarać o bezwzględne ich usunięcie, a gdyby to nie odniosło

skutku, donieść o tem Wydziałowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału powiatowego.

Dla komisji kontrolujących uchwały Rada miejska osobne instrukcje i przedłoży je Wydziałowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału powiatowego, do wiadomości.

Burmistrz winien najdalej do dnia 30 po upływie każdego roku administracyjnego przedłożyć Wydziałowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału powiatowego odpisy sprawozdań komisji kontrolujących o ubiegłym roku, jako też odpis uchwał Rady miejskiej na podstawie tych sprawozdań zapadłych, lub donieść w tym terminie o zachodzących przeszkodach.

Rada miejska może także ustanawiać osobne komisje do nadzorowania przedsięwzięć gminnych, tudzież do udzielania zdań i przedstawiania wniosków w sprawach gminnych.

Do takich komisji Rada miejska powołać może mężów zaufania z poza grona swego.

Ani komisje kontrolujące ani specjalne komisje w myśl niniejszego paragrafu ustanowione, władzy wykonawczej nie mają, a zatem ani same nie zarządzić ani Magistratowi poleceń wydawać nie mogą.

Rewizja kasy.

§. 30.

Rada miejska winna wybrać osobną komisję, której obowiązkiem będzie przynajmniej cztery razy do roku przedsięwziąć rewizję kasy miejskiej i kas zakładów i funduszków pod zarządem gminy zostających i o każdej rewizji Radzie miejskiej zdać sprawę.

Sprawy policji miejscowej.

§. 31.

O ile sprawowanie policji miejscowej nie jest mocą ustawy przekazane organom rządowym, może Rada w granicach ustaw wydawać obowiązujące w obrębie gminy przepisy co do policji miejscowej i za przekroczenie tychże zażądać karę pieniężną aż do wysokości 50 zł., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, karę aresztu do 10 dni.

Uchwały takie Rada miejska powziąć może tylko na wniosek lub po wysłuchaniu Magistratu.

§. 32.

Rada winna uchylać środki pieniężne na utrzymanie zakładów i urządzeń policji miejscowej i jest odpowiedzialną za wszelkie zaniedbanie w tej mierze, pochodzące z jej winy.

Odpowiedzialność gminy.

§. 33.

Gdyby kto poniósł szkodę z powodu zaniedbania przez gminę obowiązków względem policji miejscowej na niej ciążących, winna gmina poniesioną szkodę wynagrodzić. W szczególności obowiązana jest gmina wynagrodzić szkodę wyrządzoną w jej obrębie przez gwałt publiczny, przy zbiegowisku dokonany, jeżeliby ani jeden ze sprawców nie był schwytanym, a na gminie ciążyła wina niedbałości w zapobieżeniu temu gwałtowi.

Orzeczenie względem obowiązku wynagrodzenia szkody wyda polityczna władza powiatowa za poprzedniem wysłuchaniem Wydziału powiatowego.

Jeżeli co do wysokości wynagrodzenia porozumienie się między gminą a poszkodowanym nie nastąpi, wynagrodzenie to ma być poszukiwanem zwykłą drogą prawa.

Zaopatrywanie ubogich.

§. 34.

Rada miejska winna czuwać nad tem, aby ubodzy według ustaw zaopatrzeni byli. Gdyby zakłady i fundusze na ten cel przeznaczone nie wystarczały, Rada postara się o potrzebne środki i oznaczy sposób ich użycia.

Udzielanie zdania.

§. 35.

Na żądanie władz rządowych lub autonomicznych winna Rada miejska udzielać im swojego zdania.

Rozstrzyganie zażaleń.

§ 36.

Rada miejska rozstrzyga zażalenia przeciw rozporządzeniom burmistrza i Magistratu w sprawach, dotyczących się majątku i dobra gminnego lub zakładów gminnych, nie mniej w tych sprawach, w których burmistrz lub Magistrat tylko uchwały Rady miejskiej wykonywa.

We wszystkich innych sprawach własnego zakresu działania rozstrzyganie rekursów przeciw

postanowieniom burmistrza lub Magistratu należy do Wydziału powiatowego, zaś w sprawach poruczonego zakresu działania do politycznej władzy powiatowej.

Regulamin.

§. 37.

Rada miejska winna uchwalić regulamin dla własnych czynności i przedłożyć go za pośrednictwem Wydziału powiatowego Wydziałowi krajowemu do wiadomości.

Zwoływanie Rady.

§. 38.

Rada miejska zbiera się na posiedzenie, ile razy zajdzie tego potrzeba, najmniej zaś raz na miesiąc. Burmistrz lub jego zastępca zwołuje Radę na posiedzenie. Każde posiedzenie, które nie jest tym sposobem zwołane, jest nieprawne, a powzięte na niem uchwały są nieważne.

Burmistrz musi zwołać Radę, jeżeli tego zażąda przynajmniej trzecia część radnych, polityczna władza powiatowa, albo też Wydział krajowy lub Wydział powiatowy.

O nastąpić mającym posiedzeniu burmistrz w każdym razie winien zawiadomić wszystkich w gminie obecnych radnych.

Komplet do uchwał.

§. 39.

Rada miejska nie może powziąć uchwały, jeżeli więcej niż połowa radnych nie jest na posiedzeniu obecna.

Do uchwały ustanawiającej budżet, jakoteż do uchwały podlegającej wyższemu zatwierdzeniu, potrzebną jest obecność dwóch trzecich części radnych.

Jeżeli na posiedzeniu nie zbierze się ilość radnych, potrzebna do powzięcia uchwał, winien burmistrz najdalej do 3 dni zwołać Radę po wtórnie i zarazem zawozać zastępców.

Na każdego radnego i zastępcę, który nie stawi się na to drugie posiedzenie i nie usprawiedliwi swojej nieobecności, winien burmistrz nałożyć karę pieniężną aż do wysokości 10 zł. Przeciw takiemu orzeczeniu służy odwołanie się do Wydziału powiatowego.

Grzywnę tę ściągnie Magistrat.

Radnego lub zastępcę, który bez usprawiedliwienia się na trzech po sobie następujących posiedzeniach się nie jawi, może Rada miejska na czas oznaczony lub też na cały w toku będący peryod wyborezy od udziału w obradach i uchwałach Rady wykluczyć. Przeciw tej uchwale służy wykluczonemu rekurs do Wydziału powiatowego.

Przeszkody uczestnictwa w obradach.

§. 40.

Członek Magistratu lub Rady miejskiej nie może być obecnym na posiedzeniu, jeżeli przedmiot obrady lub uchwały dotyczy jego urzędowania, jego własnych interesów prywatnych, lub też interesów jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub powinowacanych; winien jednak na żądanie Rady stawić się dla udzielenia żądanych wyjaśnień.

§. 41.

Członkowie Magistratu są obowiązani być obecnymi na każdym posiedzeniu Rady i mogą w każdym czasie głos zabrać. W głosowaniu przy sprawdzaniu rachunków i udzielaniu Magistratowi absolutorium nigdy udziału brać nie mogą.

Przewodniczenie na posiedzeniach.

§. 42.

Na posiedzeniach Rady miejskiej przewodniczy burmistrz, a w razie przeszkody jego zastępca.

Burmistrz, a w razie przeszkody jego zastępca, zwołuje Radę, zagaja i zamyka posiedzenie, układa porządek dzienny, kieruje rozprawami i przestrzega porządku w zgromadzeniu.

Sekretarz Rady.

§. 43.

Rada miejska wybiera sekretarza swojego bądź z grona swego, bądź z pomiędzy urzędników gminy.

Warunki ważności uchwał.

§. 44.

Do ważności uchwały potrzebną jest bezwzględna większość głosów obecnych radnych. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący. W innych wypadkach przewodniczący nie głosuje z wyjątkiem wyborów.

Głosowanie odbywa się jawnie; wolno jest jednak Radzie uchwalić głosowanie tajne.

Jawność posiedzeń.

§. 45.

Posiedzenia Rady odbywają się publicznie: wyjątkowo jednak może Rada uchwalić posiedzenie tajne. Posiedzenia, na których przedmiotem obrad jest budżet lub zamknięcie rachunków, w każdym razie będą publiczne.

Gdyby publiczność mieszała się do obrad, lub w inny sposób przeszkadzała obradom, przewodniczący ma prawo i obowiązek po uprzednim bezskutecznym napomnieniu, nakazać wydalenie publiczności z miejsca posiedzeń.

Protokół posiedzenia i księga uchwał.

§. 46.

Z każdego posiedzenia spisany będzie protokół, obejmujący nazwiska radnych obecnych, wnioski na posiedzeniu czynione i zapadłe uchwały. Protokół ma być stwierdzony podpisem przewodniczącego, dwóch obecnych na posiedzeniu radnych i sekretarza. Prócz tego prowadzoną będzie księga uchwał. Każdemu członkowi gminy wolno przeglądać protokoły i księgę uchwał.

Rozdział III.

O zakresie działania burmistrza.

§. 47.

Burmistrz jest w sprawach gminy organem zarządzającym i wykonawczym.

W razie przeszkody zastępuje burmistrza jego zastępca, tego zaś jeden z asesorów.

Rada miejska na początku każdego roku oznaczy, który asesor w razie przeszkody zastępcy ma zastępować burmistrza.

§. 48.

Do zakresu działań burmistrza należy:

- a) przewodniczenie w Radzie miejskiej i na posiedzeniach Magistratu;
- b) wykonywanie wszelkich uchwał i zarządzeń Rady miejskiej i Magistratu;
- c) kierownictwo urzędem miejskim, nadzór nad urzędnikami i sługami;
- d) wykonywanie policyi miejscowej;
- e) zarządzenie w razach nagłych za następstwem usprawiedliwieniem wobec Rady miejskiej;

f) przedstawianie do mianowania i oddalania urzędników gminnych i wykonywanie władzy dyscyplinarnej nad urzędnikami i sługami, z zastrzeżeniem przepisów zawartych w §. 64.;

g) wykonywanie wszelkich spraw poruczonego zakresu działania.

§. 49.

Burmistrz reprezentuje gminę na zewnątrz.

Dokumenta, mocą których gmina przyjmuje zobowiązania względem trzecich osób, muszą być podpisane przez burmistrza i jednego asesora.

Dokument, dotyczący interesu, do którego zawarcia potrzebne jest przyzwolenie Rady lub wyższe zatwierdzenie, musi nadto być podpisany przez dwóch radnych i powołać się na to przyzwolenie lub zatwierdzenie.

W każdym razie dokument, wydany imieniem gminy, musi być zaopatrzony pieczęcią gminną.

Sprawowanie policyi miejscowej.

§. 50.

Do burmistrza należy odpowiednie ustawom sprawowanie policyi miejscowej, o ile pojedyncze jej czynności nie są przekazane w drodze ustawy krajowej organem rządowym.

W nagłych wypadkach nieszczęścia n. p. przy pożarach lub powodziach i t. p. burmistrz ma prawo zarządzić wykonanie robót wszelkiego rodzaju, o ile są niezbędne do usunięcia niebezpieczeństwa chwilowego i zmusić do tych robót każdego zdolnego do nich członka gminy a nawet i obcych.

Gdyby środki policyi miejscowej w gminie nie były dostateczne do zabezpieczenia dobra publicznego, (jak n. p. w razie epidemii), lub gdyby własne siły gminy nie wystarczały do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa, burmistrz winien zawiadomić o tem natychmiast polityczną władzę powiatową.

Przedstawienie urzędników do mianowania i przeniesienia w stan spoczynku.

§. 51.

Na podstawie etatu przez Radę miejską uchwalonego, burmistrz po wysłuchaniu Magistratu przedstawia Radzie miejskiej urzędników miejskich do mianowania.

Mianowani urzędnicy posiadać muszą przepisaną kwalifikacyę. Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem oznaczy w drodze rozporządzenia, jakie kwalifikacye dla każdej kategorii posad są potrzebne, z uwzględnieniem różnicy potrzeb i stosunków miast większych a mniejszych i z pozostawieniem odpowiedniego czasu przejściowego.

Burmistrz przedstawia Radzie miejskiej wnioski o przeniesienie urzędników w stan spoczynku i wymierzenie emerytury dla nich.

Burmistrz po wysłuchaniu Magistratu mianuje i oddala sługi miejskie i wyznacza im zaopatrzenie.

Poruczony zakres działania.

§. 52.

Burmistrz załatwia wszystkie sprawy należące do poruczonego zakresu działania gminy w sposób ustawami przepisany, lub przez władzę wskazany. Jeżeli oznaczenie sposobu wykonania pozostawione jest w całości lub częściowo gminie, burmistrz winien zastosować się w tym względzie do uchwały Rady miejskiej.

Wszakże w razach nadzwyczaj nagłych, gdyby uchwała Rady bez szkody lub niebezpieczeństwa poprzednio nie mogła być osiągnięta, może burmistrz działać według własnego zdania, winien jednak następnie w jaknajkrótszym czasie wyjednać sobie zatwierdzenie Rady.

Rząd może polecić załatwianie spraw, należących do poruczonego zakresu działania w całości lub części, na swój koszt organom własnym.

Wykonywanie Władzy karnej.

§. 53.

O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą policyi miejscowej, należące do zakresu działania gminy, wyrzeczona jest sankcyja karna, i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, służy prawo orzekania kar za takie przekroczenia burmistrzowi a względnie jego zastępcy.

W ten sposób mają być także orzekane kary wyznaczone przez Radę miejską (§. 31.) lub przez Magistrat (§. 63.). Tylko kary pieniężne lub w razie niemożności ich uiszczenia kary aresztu mogą być orzekane.

Wszelkie orzeczenia kar mają być w osobną księgę wpisywane.

Tok instancyi.

§. 54.

Od orzeczeń wydanych według §. 53 odwołać się można do politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli orzeczenia tyczą się duchownych, uznanych wyznań religijnych, nauczycieli publicznych, urzędników rządowych lub krajowych, zostających w czynnej służbie, albo członków Sejmu krajowego, natenczas winien burmistrz przedłożyć to orzeczenie politycznej władzy powiatowej do poprzedniego zbadania i zatwierdzenia.

Przeznaczenie kar.

§. 55.

Kary pieniężne, orzeczone podług §. 53. wpływają do kasy miejskiej na fundusz ubogich gminy.

Wstrzymanie wykonania uchwał.

§. 56.

Jeżeli burmistrz sądzi, że uchwała przez Radę miejską powzięta, narusza ustawę, przekracza zakres działania Rady lub jest szkodliwą interesom gminy, winien po wysłuchaniu Magistratu, wstrzymać wykonanie takiej uchwały i najdalej do trzech dni po jej powzięciu odnieść się do wyższej władzy o rozstrzygnięcie, czy uchwała wykonana być ma lub nie.

Orzeczenie to należy do politycznej władzy powiatowej, jeżeli burmistrz sądzi, że uchwała narusza ustawę lub przekracza zakres działania gminy, zaś do Wydziału powiatowego, jeżeli sądzi, że uchwała jest szkodliwą interesom gminy.

Władza wyższa winna wydać swoje orzeczenie w ciągu dni 8, a jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, polityczna władza powiatowa zawiadomi o swoim orzeczeniu Wydział powiatowy.

Orzeczenie tych władz jest dla burmistrza stanowczem i nie służy mu prawo wyższego odwołania się.

Rada miejska jednak ma prawo wnieść rekurs od takiego orzeczenia do Namiestnictwa a względnie do Wydziału krajowego w terminie 14-dniowym.

O wstrzymaniu wykonania uchwały burmistrz ma Radę miejską na najbliższym posiedzeniu zawiadomić.

Jeżeli burmistrz nie przedłoży władzy wyższej w terminie 3-dniowym uchwały wstrzymanej do rozstrzygnięcia, uchwała ta staje się prawomocną i bezzwłocznie wykonaną być musi, o ile nie zachodzi wypadek w §. 108. przewidziany.

Władza dyscyplinarna.

§. 57.

Burmistrz wdraża postępowanie dyscyplinarne przeciw urzędnikom i sługom miejskim, a w razach nagłych może ich suspendować.

Odpowiedzialność burmistrza.

§. 58.

Burmistrz jest za swoje czynności urzędowe odpowiedzialnym gminie. Co do poruczonego zakresu jest on odpowiedzialnym także Rządowi. Pretensye gminy do wynagradzania szkód, pochodzące z odpowiedzialności orzeczonej w tym paragrafie, mają być poszukiwane zwykłą drogą prawa.

Rozdział IV.

O zakresie działania Magistratu.

§. 59.

Magistrat jest organem doradczym i wykonawczym burmistrza. Pod kierownictwem i odpowiedzialnością burmistrza zawiaduje on sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszków i załatwia czynności bieżące sobie przekazane.

W szczególności należy do zakresu działania Magistratu:

- a) Wykonywanie ustaw i rozporządzeń we własny zakres działania gminy wchodzących;
- b) przygotowywanie wniosków do uchwał Rady miejskiej;
- c) zarząd majątkiem, dobrem, dochodami i wydatkami gminy, zakładów i funduszków gminnych lub pod zarządem gminy zostających;
- d) prowadzenie kasowości i rachunkowości gminy.

§. 60.

W sprawach niniejszą ustawą Magistratowi przekazanych obraduje on kolegialnie.

Burmistrz zwołuje Magistrat na posiedzenia ile razy zajdzie potrzeba, przynajmniej zaś raz na tydzień, wzywając wszystkich jego członków.

Do ważności uchwał Magistratu potrzebną jest obecność najmniej trzech członków Magistratu.

Uchwały zapadają większością głosów.

W razie równości głosów, rozstrzyga burmistrz.

Przeszkody w urzędowaniu.

§. 61.

Członek Magistratu nie może być obecnym przy obradach i uchwałach nad przedmiotem, tyczącym się jego własnych interesów prywatnych lub też interesów jego żony, albo z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych.

Zarząd majątkiem.

§. 62.

Magistrat zarządza majątkiem gminy, nadzoruje użytkowanie i zarząd dobra gminnego, kieruje przedsiębiorstwami gminy, czuwa nad ich wykonaniem i załatwia sprawy ubogich według ustaw.

Magistrat zawiaduje zakładami gminnymi i nadzoruje zakłady własny zarząd mające, o ile akt fundacyi lub umowy innych nie zawiera postanowień.

Zagrażanie karami.

§. 63.

Magistrat ma wyjątkowo prawo zagrażania karą pieniężną do 10 zł. lub w razie niemożności jej uiszczenia karą aresztu do dwóch dni, jeżeli tego wymaga wykonanie przepisu tymczasowego policyi miejscowej, niedopuszczającego zwłoki.

Śledztwa dyscyplinarne.

§. 64.

Na żądanie Burmistrza przeprowadza Magistrat śledztwa dyscyplinarne przeciw urzędnikom i sługom miejskim i orzeka o karach dyscyplinarnych.

Magistrat może w drodze dyscyplinarnej urzędnika suspendować. Oddalenie urzędnika ze służby w drodze dyscyplinarnej nastąpić może tylko za uchwałą Rady miejskiej.

Orzeczenia dyscyplinarne przeciw rachmistrzowi tylko Rada miejska po wysłuchaniu Magistratu wydawać może.

Kasowość i rachunkowość.

§. 65.

Magistrat jest odpowiedzialny za należyte prowadzenie kasowości i rachunkowości; jest przeto obowiązany kasę przynajmniej raz na miesiąc szkontować.

Kolaudacye.

§. 66.

Magistrat zarządza wszelkie roboty i dostawy dla gminy, rozpisuje i przeprowadza licytacye, odbiera i kolauduje wykonane roboty lub dostawy. O każdej kolaudacyi zawiadomić ma Magistrat komisję kontrolującą Rady miejskiej a to w takim czasie, aby komisya czynność tę z swej strony nadzorować mogła.

Komisye.

§. 67.

Rada miejska może na wniosek lub po wysłuchaniu Magistratu uchwalić, aby sprawowanie poszczególnych czynności ogólnego zarządu gminnego lub policyi miejskiej powierzone zostało osobnym komisjom.

Każda taka komisya składa się z jednego członka Magistratu, jako przewodniczącego i kilku członków przez Radę miejską ze swego grona lub z po za grona swego wybranych.

Dla takich komisyj winna Rada miejska na wniosek Magistratu uchwalić osobne instrukcyje.

Komisye te podlegają Burmistrzowi i polecenia jego ściśle wykonywać są obowiązane.

Dobrowolne licytacye.

§. 68.

Magistrat zezwala na przedsięwzięcie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacji i czuwa nad zachowaniem i ściśłem wypełnieniem istniejących w tej mierze przepisów.

Odpowiedzialność członków Magistratu.

§. 69.

Członkowie Magistratu obowiązani są wykonywać pilnie i sumiennie wszystkie zlecenia burmistrza. Każdy członek Magistratu odpowiedzialny jest gminie za zaniedbanie lub nienale-

żyte wykonanie czynności przez ustawę niniejszą w ogóle lub przez Burmistrza albo Radę miejską w szczególności mu poruczonych. Pretensye gminy do wynagradzania szkód z odpowiedzialności tym paragrafem orzeczonej — mają być dochodzone zwykłą drogą prawa.

Wstrzymanie wykonania uchwał Magistratu.

§. 70.

Jeżeli burmistrz nie zgadza się z uchwałą Magistratu, może on wykonanie takiej uchwały wstrzymać, winien jednak bezzwłocznie zasięgać decyzji Rady miejskiej.

W razach nagłych może burmistrz bez względu na zapadłą uchwałę Magistratu zarządzić, co uważa za potrzebne i zwłoki niecierpiące, lecz winien zarządzenie swoje na najbliższem posiedzeniu Rady miejskiej usprawiedliwić i jej uchwały zasięgnąć.

Dział V.

O gospodarstwie gminnem i nakładaniu ciężarów na gminę.

Inwentarz majątku.

§. 71.

Wszelka ruchoma i nieruchoma własność, niemniej wszelkie prawa i przywileje gminy i jej zakładów, winny być utrzymywane w ciągłej widoczności za pomocą dokładnego inwentarza.

Inwentarz ten ma być spisany w ciągu pierwszego roku po zaprowadzeniu niniejszej ustawy; każda następna zmiana ma być w nim uwidoczniiona.

Każdemu członkowi gminy wolno jest przejrzeć inwentarz.

Zakładanie i utrzymywanie inwentarza należy do Magistratu.

Pierwszy inwentarz przedłożony będzie Radzie miejskiej do zatwierdzenia, a dwa odpisy zatwierdzonego inwentarza przedłoży Magistrat Wydziałowi powiatowemu, który jeden z tych odpisów przesła Wydziałowi krajowemu.

O zmianach w inwentarzu zawiadomi Magistrat najdalej w dwa miesiące po upływie każdego roku Radę miejską bezpośrednio, a Wydział krajowy za pośrednictwem Wydziału powiatowego.

Utrzymywanie majątku zakładowego.

§. 72.

Zakładowy majątek i dobro gminy i jej zakładów mają być utrzymywane w całości i w dobrym stanie.

Do podziału zakładowego majątku lub dobra między członków gminy potrzebna jest uchwała Sejmu krajowego.

Użytkowanie z majątku gminnego.

§. 73.

Majątek gminy i jej zakładów ma być w ten sposób administrowany, aby przyniósł ile możności największy stały dochód. Nadwyżki roczne mają być użyte do pokrycia potrzeb w roku następnym, o ileby zaś na ten cel nie były potrzebne, należy je ulokować pożytecznie i do majątku zakładowego przyłączyć.

§. 74.

Dotychczasowy niezaprzeczony zwyczaj rozstrzyga, którzy członkowie gminy i w jakim wymiarze w użytkach dobra gminnego udział mają.

Jeżeli i o ile nie istnieje taki zwyczaj, Rada miejska, z uwzględnieniem istniejących specjalnych tytułów prawnych, uchwali postanowienia regulujące to uczestnictwo; przyczem ustanowić może opłatę za użytkowanie z dobra gminnego.

Nadwyżka dochodu z dobra gminnego, pozostająca po zaspokojeniu osób uprawnionych, wpływa do kasy gminnej.

Rok administracyjny.

§. 75.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się równocześnie z rokiem administracyjnym państwa.

Budżet i rachunki roczne.

§. 76.

Magistrat winien corocznie ułożyć budżet gminy i zakładów gminnych na następny rok administracyjny i przedłożyć go Radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem roku administracyjnego.

Rada miejska ma budżet uchwalić na miesiąc przed rozpoczęciem roku administracyjnego.

Rachunki z przychodów i wydatków gminy i zakładów gminnych winien Magistrat najpóźniej we dwa miesiące po upływie roku administracyjnego przedłożyć Radzie miejskiej do rozpoznania i załatwienia.

Tak budżet jako i rachunki roczne, zanim Radzie do rozpoznania przedstawione zostaną, winny być poprzednio najmniej przez dwa tygodnie złożone do przejrzenia przez członków gminy, których spostrzeżenia przy rozpoznaniu budżetu i rachunków wzięte będą pod rozwagę.

Gdyby Rada miejska nie wstawiła w swój budżet należności, którą gmina uiścić jest obowiązana bądź na mocy ustawy, bądź na mocy wyroku lub dokumentu, mającego wedle ustaw moc egzekucyjną, ma Rada powiatowa prawo i obowiązek wstawić te należności w budżet gminy i nałożyć na ich pokrycie dodatki do podatków.

§. 77.

O dniu, w którym projekt budżetu i rachunki roczne Radzie miejskiej przedłożone zostały, zawiadomi Magistrat Wydział powiatowy.

Uchwalony przez Radę budżet i sprawdzone przez nią rachunki przedłożyć należy w odpisach Wydziałowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału Rady powiatowej.

§. 78.

W zarządzie gminy i przy zawiadywaniu jej majątkiem należy trzymać się ściśle uchwalonego budżetu. Na wydatki, które odłożyć się nie dadzą, a we właściwej rubryce budżetu nie znajdują całkowicie lub w części pokrycia, potrzebne jest przyzwolenie Rady miejskiej.

W razach nagłych, w których poprzednie przyzwolenie bez szkody i bez niebezpieczeństwa nie może być uzyskane, może Magistrat opędzić potrzebny wydatek, winien jednak pod własną odpowiedzialnością wyjednać sobie w przeciągu ośmiu dni zatwierdzenie Rady.

Pokrycie wydatków.

1. Z dochodów.

§. 79.

Wydatki na cele gminne mają być przede wszystkim pokrywane z dochodów gminy.

Z majątku osobnego.

§. 80.

Jeżeli na pokrycie pewnych wydatków przeznaczony jest osobny majątek, należy przede-

wszystkiem dochody z tego majątku na ten cel obracać.

Przeznaczenie tych dochodów nie może być zmienionem.

Wydatki połączone z posiadaniem dobra gminnego.

§. 81.

Podatki i inne opłaty, tudzież koszta dozoru, uprawy z posiadaniem i używaniem dobra gminnego połączone, o ile do ich pokrycia dochody, z dobra gminnego do kasy gminnej wpływające (§. 74.), nie wystarczają, mają być ponoszone przez uczestniczących w pożytkach z dobra gminnego, a to w miarę tego uczestnictwa.

Wydatki odrębne.

§. 82.

Wydatki dotyczące tylko interesu pewnych klas mieszkańców lub posiadaczy gruntów lub domów, mają być ponoszone przez same tylko strony interesowane, o ile nie istnieją inne urządzenia obowiązujące.

2. Prestacje.

§. 83.

O ile dochody w §. 79. oznaczone, nie wystarczają do pokrycia wydatków na cele gminne, może Rada nakładać:

- a) dodatki do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego;
- b) inne opłaty nie należące do kategorii dodatków do podatków;
- c) posługi i roboty na cele gminne.

a) Dodatki do podatków.

§. 84.

Dodatki do podatków bezpośrednich mają być zazwyczaj rozkładane na wszystkie w gminie przypisane podatki bezpośrednie, a to na wszystkie równo, to jest podług tej samej stopy procentowej.

Dodatki te mają być rozkładane równo w całym obrębie gminy. Wyjątki od tych przepisów objęte są §§. 89. i 90.

§. 85.

Dodatkiem do podatku konsumcyjnego można obciążać tylko konsumcyę w obrębie gminy, nie można nim obciążać produkcy i obrotu handlowego.

§. 86.

Do nałożenia dodatków przenoszących 20% do 50% podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego, potrzebne jest przyzwolenie Rady powiatowej.

Do nałożenia dodatków do podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego, przenoszących 50% do 100% potrzebnem jest zezwolenie Wydziału krajowego za zgodą c. k. Namiestnictwa.

Takie zezwolenie jednak tylko na lat 5 udzielonem być może.

Gdyby porozumienie między Wydziałem krajowym a c. k. Namiestnictwem do najbliższej sesji sejmowej nie nastąpiło, sprawa winna być przedłożoną do uchwały Sejmu krajowego.

Dodatki na dłuższy okres aniżeli 5 lat, lub przenoszące 100% podatków bezpośrednich albo podatku konsumcyjnego nakładane być mogą tylko na podstawie uchwały sejmowej i za Najwyższem zezwoleniem.

§. 87.

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategorii dodatków do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego, jakoteż do podwyższenia istniejących już opłat tego rodzaju, potrzebną jest ustawa krajowa.

Zezwolenie na dalszy pobór tego rodzaju opłat po zgaśnięciu mocy obowiązującej ustawy, którą zaprowadzone zostały, udzielone być może przez Wydział krajowy za zgodą c. k. Namiestnictwa, jednakże zawsze nie w wyższym wymiarze i nie na dłuższy okres czasu jak dotychczas ustawą dotąd dozwolone były.

Odmowa na prośby tego rodzaju może nastąpić tylko za uchwałą Sejmu krajowego.

Pobór taks gminnych za pojedyncze przez reprezentacyę gminną w zakresie jej kompetencji udzielone uprawnienia, tudzież za używanie zakładów gminnych i za inne w interesie stron przez organa gminne podejmowane czynności urzędowe, dozwolony być może przez Wydział krajowy za zgodą c. k. Namiestnictwa, jednak bez naruszenia już dawniej dla poszczególnych poborów tego rodzaju istniejących postanowień prawnych.

b) Posługi i roboty.

§. 88.

Za uchwałą Rady miejskiej mogą być wymagane posługi i roboty tak ciągle jak ręczne.

Rada winna rokrocznie, na następujący rok administracyjny ustanowić cenę dziennych posług i robót.

Posługi będą wymagane kolejno.

Wyjawszy nagłe wypadki, wskazane §. 50 wolno jest każdemu, wymagane od niego posługi lub roboty, albo osobiście, albo przez zdolnego zastępcę wykonać, albo też wykupić się od nich, składając do kasy miejskiej ich wartość obliczoną podług cen przez Radę ustanowionych.

Wyjątki.

§. 89.

Do opłacania dodatków do podatków bezpośrednich, niemniej do posług i robót, nie mogą być pociągani:

- a) urzędnicy i słudzy c. k. Dworu, państwa, kraju, gminy, zakładów krajowych i gminnych, nauczyciele publiczni, wojskowi, jako też wdowy i sieroty tych osób co do ich płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego pensyj, prowizyj, zapomóg i innych poborów;
- b) pasterze dusz co do ich kongruy.

§. 90.

Do rozkładu dodatków na podatki bezpośrednio podług rozmaitej stopy procentowej, potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

Ogłoszenie uchwał dotyczących prestacyj.

§. 91.

Uchwała Rady dotycząca prestacyj, musi być w gminie ogłoszona.

Jeżeli taka uchwała potrzebuje wyższego zatwierdzenia, wolno natenczas każdemu członkowi gminy wniesić względem niej w ciągu ośmiu dni uwagi, które przy zasiąganiu wyższego zatwierdzenia przedłożone być mają.

Pobór prestacyj.

§. 92.

Dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa i ściągane za pomocą tych samych środków, co podatki.

Inne należitości pieniężne, na cele gminne nałożone na podstawie ustawy lub prawomocnej uchwały Rady miejskiej, niemniej kary pieniężne, orzeczone podług niniejszej ustawy, pobiera burmistrz przez swoje organa, a w razie nieuiszczenia ściąga je w drodze egzekucyi na ruchomości w taki sam sposób, jak zaległości podatkowe.

Jeżeli obowiązany, nie wykupiwszy się z posługi lub roboty, wzbrania się ją wykonać, burmistrz poleci wykonanie takiej posługi lub roboty trzeciej osobie na koszt obowiązanego i ściąganie wydaną kwotę w sposób przepisany dla ściągania innych należitości pieniężnych.

W nagłych wypadkach, wskazanych w §. 50., mogą obowiązani wprost być zmuszeni do wypełnienia posług albo robót.

Konkurencyje.

§. 93.

Konkurencyja do budowli kościelnych, parafialnych i szkolnych, tudzież do budowy dróg, jest przedmiotem osobnych ustaw.

Konkurencyje do pewnych potrzeb, oparte na specyalnych tytułach prawnych pozostają w swej mocy.

Dział VI.

O zawiadywaniu specyalnemi sprawami ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.

Prawa ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.

§. 94.

W gminach, składających się z ludności chrześcijańskiej i izraelskiej, pozostaje tak chrześcijańska jak i izraelska ludność przy własności, posiadaniu i używaniu zakładów i funduszków, przeznaczonych wyłącznie na swoje własne cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opęda z własnych zasobów wydatki na takie zakłady i inne cele religijne, naukowe i dobroczynne, w których wyłączny udział tylko jej samej służy.

O ile jednak te wydatki dotychczas opędzane były z ogólnych dochodów gminy, powinny one i nadal z tychże dochodów być opędzane.

*Zawiadywanie specjalnemi sprawami
ludności chrześcijańskiej.*

§. 95.

Specyalne sprawy ludności chrześcijańskiej (§. 96.), o ile zawiadywanie niemi podług ustaw należy do Rady miejskiej lub Magistratu, zawiadywane będą przez tęże Radę lub Magistrat podług przepisów niniejszej ustawy, z tem jednak ograniczeniem, że izraeliccy członkowie Rady miejskiej i Magistratu w głosowaniu nad temi sprawami i w załatwieniu tych spraw w ogólności udziału mieć nie będą.

Gdyby jednak liczba chrześcijańskich członków Rady miejskiej nie wynosiła przynajmniej połowy wszystkich jej członków, wybierają chrześcijańscy wyborcy gminy, w sposób ordynacyą wyborczą oznaczony, dla załatwienia spraw ludności chrześcijańskiej tylu chrześcijan, ile będzie potrzeba dla uzupełnienia tej połowy.

Do ważności uchwał Rady miejskiej w sprawach tego rodzaju potrzebną jest obecność więcej niż połowy chrześcijańskich członków Rady i bezwzględna większość głosów tychże członków.

Jeżeli burmistrzem Rady jest niechrześcijanin, wybierze chrześcijańska część Rady miejskiej, a wedle potrzeby uzupełniona, ze swego grona przewodniczącego, któremu służyć będą co do załatwienia spraw ludności chrześcijańskiej te same prawa i obowiązki, które na mocy ustawy służą burmistrzowi.

§. 96.

Do specyalnych spraw ludności chrześcijańskiej należą:

- a) sprawy kościołów i innych miejsc religijnych, sprawy obrzędowe, wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie lub mianowanie pasterzy dusz, nauczycieli religii i sług kościelnych;
- b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszków przeznaczonych dla chrześcijan, lub na cele, w których tylko chrześcijanie udział mają;
- c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności chrześcijańskiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w wyłącznem jej używaniu.

*Zawiadywanie specjalnemi sprawami
ludności izraelickiej.*

§. 97.

Zawiadywanie specjalnemi sprawami ludności izraelickiej pozostaje przy dotychczasowej zwierzchności religijnej tej ludności.

Do tych spraw należą:

- a) sprawy bóżnic, cmentarzy, sprawy obrzędowe, mianowanie rabinów, kaznodziei, nauczycieli religii i sług obrzędowych;
- b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszków, przeznaczonych dla izraelitów lub na cele, w których tylko izraelici udział mają;
- c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności izraelickiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w jej wyłącznem używaniu.

Prawo nadzoru Rady miejskiej.

§. 98.

Prawo Rady miejskiej do nadzoru, o ile takowy służy jej w ogóle na mocy ustaw, pozostaje nienaruszonym także względem przedmiotów w §§. 96. i 97. wymienionych.

§. 99.

Nakładanie dodatków do podatków, jako też innych prestać na członków gminy, na cele w §§. 96. i 97. wskazane, nastąpić może tylko za przyzwoleniem Rady miejskiej, o ile ustawy specyalne nie stanowią inaczej.

Jeżeli jednak w Radzie miejskiej nie ma $\frac{2}{3}$ chrześcijan, nakładanie dodatków do podatków i innych prestać na chrześcijańskich członków gminy na cele w §. 96. wskazane, nastąpić może za przyzwoleniem Wydziału powiatowego.

Przeciw uchwałom w tej mierze, tak Rady miejskiej jak i Wydziału powiatowego, służą te same środki, co i przeciw innym uchwałom tych władz.

Dział VII.

O łączeniu gmin.

§. 100.

Do gminy miejskiej, niniejszej ustawie podlegającej, wcieloną być może granicząca z nią gmina wiejska lub małomiejska, lub część takiej gminy, jeżeli reprezentacye obu tych gmin na

to się zgodzą, a Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem na wcielenie zezwoli.

Wcielenie takie nastąpić może w drodze ustawy krajowej nawet wbrew woli gmin, jeżeli należyte wykonywanie policyi miejscowej tego wymaga.

W razie takiego wcielenia należy w drodze dobrowolnej zgody między gminami, a w razie nieudania się takiej zgody w drodze ustawy krajowej uregulować stosunki co do posiadania i użytkowania własności gmin połączonych.

Dział VIII.

O nadzorze nad gminami.

§. 101.

Rada powiatowa, a w jej zastępstwie Wydział powiatowy, czuwa nad tem, aby zakładowy majątek i zakładowe dobro gmin i zakładów gminnych nie zostały uszczuplone.

Sejm, a w jego zastępstwie Wydział krajowy ma najwyższy nadzór nad całością zakładowego majątku i zakładowego dobra gminy i zakładów gminnych.

Wydział krajowy może w tym celu żądać objaśnień i usprawiedliwień od Rady miejskiej i Magistratu albo za pośrednictwem Wydziału powiatowego, albo też bezpośrednio, może również i przez delegowanie komisji zarządzić dochodzenia na miejscu.

W wykonaniu tego prawa nadzoru, upoważniony jest Wydział krajowy w razie potrzeby użyć stosownych środków zaradczych.

Zatwierdzanie uchwał przez Radę powiatową.

§. 102.

Do spraw, w których uchwały Rady miejskiej muszą być przedkładane Radzie powiatowej do zatwierdzenia, należą prócz spraw wymienionych w §§. 2, 86 i 87 także następujące:

- a) pozbywanie, zamiana, przeistaczanie, zastawianie lub stałe obciążanie rzeczy, należących do zakładowego majątku lub dobra gminy, albo jej zakładów;
- b) zaciąganie pożyczki lub przyjmowanie zobowiązania, jeżeli kwota pożyczki lub wartość ciężaru, wynikającego ze zobowiązania, łącznie z długami już istniejącymi przewyższa roczne dochody gminy, a względnie zakładów gminnych;

- c) nabytki i przedsiębiorstwa, nie należące do zwykłego zarządu, jeżeli dla pokrycia wynikającego ztąd wydatku potrzeba zaciągnąć pożyczkę, lub obciążyć gminę prestacjami;
- d) wydzierzawiania na dłuższy czas, niż na lat sześć, lub w inny sposób, niż przez publiczną licytację najwięcej ofiarującemu;
- e) opuszczanie czynszu najmu lub dzierżawy w części lub całości.

§. 103.

Uchwały Rady miejskiej, do których ważności potrzeba przyzwolenia Sejmu, mają być podawane do Rady powiatowej, która je wraz z swoim zdaniem przez Wydział krajowy Sejmowi przedłoży.

Rekurs do Wydziału powiatowego.

§. 104.

Wydział powiatowy rozstrzyga rekursy przeciw uchwałom Rady miejskiej i Magistratu we wszystkich sprawach własnego zakresu działania.

Przeciw dodatkom do podatków rekurs wnoszonym być może, o ile dodatki te przechodzą wysokość ustawami dozwoloną, lub o ile w granicach tej wysokości nastąpił niestosowny rozkład.

Rekurs ma być wnoszony na ręce burmistrza w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od dnia obwieszczenia uchwały lub zawiadomienia o niej.

Władza dyscyplinarna nad Magistratem.

§. 105.

W sprawach własnego zakresu działania może Wydział powiatowy Magistratowi i pojedynczym jego członkom dawać upomnienia i nakładać na nich kary pieniężne do wysokości 20 zł. w. a.

Kary te wpływają do kasy miejskiej na fundusz ubogich gminy.

W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może członek Magistratu na wniosek Wydziału powiatowego być zawieszony w urzędowaniu przez polityczną władzę powiatową.

Z razie niezgodności tych władz, orzeka polityczna władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego.

Po przeprowadzonym śledztwie dyscyplinarnym może polityczna władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego złożyć z urzędu członka Magistratu, a nawet na przeciąg czasu, nieprzekraczający lat trzech, uznać go niezdolnym do piastowania tej posady.

Członek Magistratu, uznany winnym, ponosi koszt dochodzenia.

Władza dyscyplinarna, służąca Wydziałowi powiatowemu, trwa jeszcze przez lat trzy po zgaśnięciu mandatu członka Magistratu w tym celu, aby go znaglić do zdania urzędu i złożenia rachunków z czasu urzędowania jego.

Mianowanie zastępcy dla gminy.

§. 106.

Jeżeli w sprawie prywatnej spornej między gminą a pewną klasą członków gminy lub pojedynczymi jej członkami, Rada miejska ze względu na prywatny interes radnych nie byłaby bezstronną, Wydział powiatowy starać się będzie sprowadzić dobrowolną ugodę, gdyby zaś ta do skutku nie przysłała, przeznaczy dla gminy zastępcę do przeprowadzenia sprawy drogą prawa.

Prawo Rządu do nadzoru i wstrzymania uchwał.

§. 107.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminami w tym kierunku, aby swego zakresu działania nie przekraczały i nie działały wbrew ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza powiatowa.

W tym celu może ona żądać udzielenia sobie uchwał Rady miejskiej i potrzebnych wyjaśnień.

Przełożony władzy politycznej lub jego delegowany ma także prawo być obecnym na posiedzeniach Rady gminnej, może jednak zabierać głos tylko wtenczas, gdyby Rada zamierzała naruszyć ustawy lub przekroczyć swój zakres działania.

§. 108.

Polityczna władza powiatowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonania uchwały, powziętej przez Radę miejską, jeżeli ta uchwała przekracza zakres działania Rady, lub sprzeciwia się ustawom. Przeciw takiemu zakazowi służy rekurs do politycznej władzy krajowej.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, winna polityczna władza po-

wiatowa o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział powiatowy.

§. 109.

Polityczna władza powiatowa ma także rozstrzygać zażalenia przeciw zarządzeniom burmistrza lub Magistratu, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na takich uchwałach Rady miejskiej, względem których rozstrzyganie rekursów należy do Wydziału powiatowego.

W sprawach poruczonego zakresu działania rekurs w każdym razie ma być wnoszony do politycznej władzy powiatowej.

Środki zaradcze na koszt gminy.

§. 110.

Jeżeli Rada miejska zaniedbuje, albo wzbrania się dopełnić obowiązków, w moc ustaw na gminie ciążących, polityczna władza powiatowa ma na koszt i stratę gminy zarządzić środki zaradcze.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, a nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, polityczna władza powiatowa winna przed zarządzeniem środków zaradczych porozumieć się z Wydziałem powiatowym.

§. 111.

Polityczna władza powiatowa ma prawo nałożyć na burmistrza lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swoje obowiązki w sprawach poruczonego zakresu działania karę aż do 20 zł.

Kara ta wpływa do kasy miejskiej na fundusz ubogich gminy.

Jeżeli uchybienie obowiązków jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione burmistrzowi, bez narażenia dobra publicznego i jeżeli Rada miejska na wezwanie temu nie zaradzi, może polityczna władza powiatowa na czas trwania tego stanu ustanowić na koszt gminy inny organ do sprawowania rzeczonych czynności.

Tak w tym razie, jak i w razach wskazanych w §. 110. należy postępować z wszelką możliwą oszczędnością tak, aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążoną nie była.

Rozwiązanie Rady miejskiej.

§. 112.

Namiestnik może rozwiązać Radę miejską. Gminie służy rekurs do właściwego Ministerstwa.

Rekurs taki musi być podpisany przez burmistrza, jeżeli tenże nie jest równocześnie złożony z urzędu, lub przynajmniej przez jedną trzecią część członków rozwiązanej Rady miejskiej. Rekurs ten nie ma mocy wstrzymującej.

Najdalej w sześć tygodni po rozwiązaniu winien być rozpisany nowy wybór.

Tymczasowy zarząd prowadzić ma burmistrz z przydanymi mężami zaufania, których c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym wyznaczy.

Jeżeli zaś równocześnie z rozwiązaniem Rady, burmistrz został złożony z urzędu lub zawieszony w urzędowaniu, natenczas Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym zarządzi co potrzeba dla tymczasowego załatwiania spraw bieżących.

Sprawy w §. 102. wymienione nie należą do zakresu działania tymczasowego zarządu.

Marszałek oznajmia, iż punkt 5. porządku dzisiejszego posiedzenia, którym jest sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o projekcie Wydziału krajowego dla uzupełnienia obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim, — cofnąć musi z porządku obrad z powodu nieobecności referenta spraw dotyczących w Wydziale krajowym, p. dra Wereszczyńskiego.

Następuje sprawozdanie komisji szkolnej:

a) z petycyi L. s. 34. grona nauczycielek 3-klasowej szkoły żeńskiej w Buczaczu o zreorganizowanie szkoły na 4-klasową;

b) z petycyi L. s. 91. Rady szkolnej miejscowej w Horożance o rozpisanie konkursu na posadę nauczyciela w Horożance;

c) z petycyi L. s. 126. Zwierzchności gminnej Czerniowu o przeistoczenie szkoły jednoklasowej na dwuklasową;

d) z petycyi L. s. 133. Jana Hoffmana, kierownika przy czteroklasowej szkole w Siemianówce, o przyznanie dodatku za kierownictwo;

e) z petycyi L. s. 132. zarządu prowizorycznej czteroklasowej szkoły w Siemianówce o

zorganizowanie tamtejszej szkoły na czteroklasową;

f) z petycyi L. s. 210. miejscowej Rady szkolnej w Strusowie powiatu Trembowelskiego o remunerację dla tymczasowej nauczycielki Maryi Dobrowolskiej;

g) z petycyi L. s. 297. gminy Niedary powiatu Bocheńskiego, o zamienienie szkoły filialnej na etatową;

h) z petycyi L. s. 359. gminy miasteczka Niepołomic o spieszne zorganizowanie tamtejszej szkoły dwuklasowej na czteroklasową;

i) z petycyi L. s. 166. miejscowej Rady szkolnej w Ochotnicy o przeistoczenie szkoły jednoklasowej na dwuklasową.

Sprawozdawca p. Małeckieczyta sprawozdania w załatwieniu petycyi pod a) do włącznie h) wyszczególnionych z następującym wnioskiem komisji w załatwieniu powyższych petycyj:

Petycyje te odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do zbadania i załatwienia.

W załatwieniu zaś petycyi powyżej pod i) wymienionej, wnosi sprawozdawca imieniem komisji szkolnej: „Odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do zbadania i ewentualnie do możliwego uwzględnienia“.

Izba w głosowaniu uchwała najpierw załatwienie petycyj od litery a) do włącznie litery h) wyszczególnionych, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następnie uchwała Izba wniosek komisji szkolnej w załatwieniu petycyi pod i) wymienionej również bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego:

a) z petycyi L. s. 25. Rady gminnej Dąbrówki Breńskiej o uwolnienie od płacenia datków konkurencyjnych na regulację rzeki Nowego Brnia, tudzież rzeki Żabnicy;

b) z petycyi L. s. 29. Spółki wodnej dla regulacji Wisłoka i Pielnicy w Besku o subwencję;

c) z petycyi L. s. 40. Jędrzeja Bogacza, rolnika z Łęki Samockiej, o uwolnienie go od płacenia datku konkurencyjnego na budowę opaski na Wiśle pod Samocicami;

d) z petycyi L. s. 187. właścicieli obszarów dworskich i gminnych z Płaszowa, Bierza-

nowa, Prokocima, Przewozu i Rybitw z prośbą o wykończenie planów regulacyjnych celem przeprowadzenia robót regulacyjnych w tej okolicy i usunięcia szkód wyrządzonych przez rzekę Drwina i Serafa.

Sprawozdawca p. Mycielski czyta sprawozdanie komisji o petycyi pod a) wymienionej z następującym wnioskiem komisji:

Petycyę gminy Dąbrówki Breńskiej do L. 25/5 odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta sprawozdanie komisji o petycyi pod b) wymienionej, z następującym wnioskiem:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał sprawę, polecił wykonanie zdjęcia projektów wraz z kosztorysami, i przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej odpowiednie wnioski.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta sprawozdanie komisji o petycyi pod c) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Petycyę Jędrzeja Bogacza rolnika z Łęki Samockiej, odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta sprawozdanie komisji o petycyi pod d) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wzywa się Wydział krajowy do możliwego uwzględnienia zbiorowej petycyi powołanych obywateli i gmin.

Przemawia p. Płaziński i stawia następujący wniosek:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby jak najrychlej wykończył polecił plany regulacyjne celem przeprowadzenia regulacji rzeki Drwina i Serafa, które nie są objęte regulacją międzynarodową rzeki Wisły i jej dopływów.

Przemawia p. JE. Ludwik hr. Wodzicki.

Przemawia p. Płaziński powtórnie.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie najpierw wniosek p. Płazińskiego.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek posła Płazińskiego a uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej z petycyi L. s. 237. Zwierzchności gminnej miasteczka Jagielnicy o przyjęcie kosztów kuracyi Jaśka Biłousa vel Lundraka w szpitalu w Serajewie w kwocie 130 zł. 30 ct. w. a. na fundusz krajowy.

Sprawozdawca p. Zborowski czyta to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyą Zwierzchności gminnej miasteczka Jagielnicy o przyjęcie kosztów leczenia Jaśka Biłousa recte Lundraka vel Józefa Kołundraka w szpitalu powszechnym i publicznym w Serajewie w kwocie 130 zł. 30 ct. na fundusz krajowy, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek objaśnia, iż sprawozdawcy punktu 9. porządku, ks. Leonowi Sapeże udzielił był ustnie urlopu — i tylko przez pomyłkę przedmiot ten zamieszczonym był poprzednio dwukrotnie na porządku dziennym.

Marszałek wzywa sprawozdawcę punktu 9., którym jest sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie ustanowienia wędrownych nauczycieli rolnictwa, do zajęcia miejsca sprawozdawcy.

Izba uwalnia sprawozdawcę p. Leona Sapechę od czytania sprawozdania, w skutek czego tenże odczytuje tylko następujący wniosek komisji:

1. Sejm wyznacza z funduszu krajowego na zaprowadzenie nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan rocznie po 2.000 zł. w. a. na lat sześć, począwszy od 1. Stycznia r. 1889 i upoważnia Wydział krajowy do zużycia powyższych dotacyj, pod warunkiem, że c. k. Rząd będzie udzielał ze skarbu państwa na tenże cel rocznie po 2.000 zł. w. a. przez przeciąg lat pięciu, począwszy od 1. Stycznia 1890. Upoważnia zarazem Wydział krajowy do użycia powyższej kwoty 2.000 zł. celem zamianowania jednego

nauczyciela wędrownego już począwszy od 1. Stycznia 1889. roku.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby robił dalsze starania u c. k. Rządu celem uzyskania wyższych dotacyj, będących w słusznej proporcji do funduszków państwowych, jakie państwo przeznaczają dla innych prowincyj na cel powyższy.

3. Upoważnia się Wydział krajowy do sprawienia w razie potrzeby dla wędrownych nauczycieli przedmiotów demonstracyjnych, mających służyć dla uzmysłowienia wykładów, — i wyznacza się na ten cel kredyt Wydziałowi krajowemu jednorazowo w kwocie aż do 250 zł.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Kozłowski i stawia następujący wniosek:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego odsyła się do Wydziału krajowego z poleceniem, ażeby w myśl uchwały Sejmu z d. 4. Stycznia 1888 poczynił dalsze starania u Wys. Rządu w celu uzyskania subwencji ze Skarbu państwa na ustanowienie stałych lustratorów gospodarstw wiejskich z zastrzeżeniem kierownictwa dla Zarządu Tow. Kółek rolniczych.

Izba popiera dostatecznie wniosek p. Kozłowskiego.

Przemawia JE. hr. Wodzicki.

Przemawia p. Antoniewicz.

Podczas przemówienia p. Antoniewicza przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. Struszkiewicz.

Izba uchwala zamknięcie dyskusji.

Przemawia zapisany do głosu p. Augustynowicz i p. Kozłowski.

Przemawia sprawozdawca.

Zastępca Marszałka krajowego poddaje pod głosowanie wniosek p. Kozłowskiego powyżej przytoczony.

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp 1. wniosku komisji powyżej zamieszczonego.

Przewodnictwo odbiera Marszałek krajowy napowrót.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp pierwszy wniosku zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp 2. wniosków.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp 2. wniosków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp 3. wniosku.

Izba w głosowaniu uchwala ustęp 3. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Przemawia p. Antoniewicz i wnosi uchwalenie następujących rezolucyj jako dodatku do wniosków komisyjnych:

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby porozumiał się z c. k. Ministerstwem oświaty i krajową Radą szkolną i wpłynął, aby i w seminariach nauczycielskich a następnie w szkołach ludowych nauka gospodarstwa była skuteczniej pielęgnowaną.

5. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby rezultaty swojej w tym kierunku działalności zakomunikował W. Sejmowi na przyszłej sesji.

Izba popiera wniosek p. Antoniewicza.

Przemawia p. Brykczyński.

Przemawia p. Madeyski.

Izba uchwala zamknięcie rozprawy.

Przemawia zapisany do głosu p. Brykczyński powtórnie.

Przemawia zapisany do głosu p. Antoniewicz.

Przemawia sprawozdawca i przystępując do wniosków p. Antoniewicza, wnosi odesłanie takowych do komisji gospodarstwa krajowego z poleceniem zdania sprawy bez drukowania sprawozdania.

Izba uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje sprawozdanie komisji szkolnej o wnioskach Wydziału krajowego co do zmiany niektórych postanowień ustawy „o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych“ uchwalonej na posiedzeniu Wys. Sejmu z d. 22. Grudnia 1887.

Sprawozdawca p. Stanisław Bądeni zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższym przedmiotem.

Przemawia p. Romańczuk i zapowiada poprawki przy rozprawie szczegółowej.

Przemawia p. Madeyski.

Przemawia JE. p. Namiestnik jako komisarz rządowy.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Romańczuk dla sprostów. faktu.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

P. Romanowicz przemawia i wnosi pod względem formalnym, iżby dyskusję prowadzić

tylko nad tymi paragrafami, co do których zgłoszone zostaną poprawki.

Marszałek objaśnia pod względem sposobu poddawania pod głosowanie pojedynczych paragrafów projektu ustawy.

Sprawozdawca czyta tytuł I. i Art. 1. w brzmieniu następującem:

TYTUŁ I.

O mianowaniu nauczycieli.

Art. 1.

Posady nauczycielskie w publicznych szkołach ludowych nadaje stale Rada szkolna krajowa, a to:

- a) bezpośrednio, jeżeli posadę utrzymuje wyłącznie fundusz szkolny krajowy;
- b) na podstawie prezenty udzielonej przez uprawnionych do jej udzielania (art. 2.);
- c) we wszystkich innych przypadkach na podstawie ternu przedstawionego przez Radę szkolną okręgową, która je ułoży po wysłuchaniu Rady szkolnej miejscowej.

Przemawia p. ks. Siczynski i wnosi następującą poprawkę do ustępu c) Art. 1.:

Lit. c) Art. 1. ma brzmieć: „we wszystkich innych przypadkach na podstawie prezenty udzielonej przez miejscową Radę szkolną“.

Izba popiera dostatecznie poprawkę p. ks. Siczynskiego.

Przemawia sprawozdawca.

Marszałek poddaje pod głosowanie najpierw lit. a) i b) Artykułu 1.

Izba uchwała Art. 1. z poddziałami a) i b) zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek poddaje pod głosowanie poprawkę p. ks. Siczynskiego.

Izba odrzuca tę poprawkę i uchwała ustęp c) zgodnie z wnioskiem komisji.

Na zapytanie Marszałka, żądają głosu do artykułów następujących posłowie:

P. ks. Siczynski do Art. 2, p. Popiel do Art. 15, p. ks. Mycielski do Art. 16, p. Romańczuk do Art. 13 i radca Laskowski, jako komisarz rządowy do Art. 13.

Sprawozdawca prosi jeszcze następujące błędy druku w projekcie ustawy, a mianowicie w artykule 11. wierszu 14. od dołu po słowach: „nauczyciel w klasach drugiej, trzeciej, czwartej

i piątej“ dodać należy słowa: „szkół pospolitych“. W artykule 52 ustępie e) zamiast: „w artykule 49“ ma być: „w artykule 50“.

Sprawozdawca czyta:

Art. 2.

Jeżeli gmina, obszar dworski, powiat, korporacya, instytucya lub inna osoba prywatna utrzymuje szkołę wyłącznie własnym nakładem, służy prawo prezentowania nauczyciela w tejże szkole temu, kto ją utrzymuje.

Jeżeli gmina z obszarem dworskim, lub kilka gmin z jednym lub kilkoma obszarami dworskimi albo powiat wspólnie z gminami lub obszarami dworskimi, utrzymują szkołę wyłącznie własnym nakładem, natenczas prawo prezentowania nauczyciela służy mu wspólnie. Gdyby jednogodna prezenta nie została przedłożoną w terminie przepisany, natenczas Rada szkolna okręgowa przedstawia Radzie szkolnej krajowej wszystkie odnośne propozycje wraz ze swoim wnioskiem.

Prawo prezentowania nauczyciela ma także gmina lub obszar dworski w tej szkole, w której uiszcza na płacę nauczyciela prestacyę w wysokości pokrywającej przynajmniej 75% wydatku na płacę nauczycieli, a prestacya ta jest przynajmniej dwa razy wyższą od tej prestacyi, którąby z mocy ustawy płacić miała.

Dawniejsze prawa prezentowania nauczycieli, pochodzące z czasów przed wejściem w życie ustawy z dnia 2. Maja 1873 (Nr. 251 Dz. u. kr.) a przyznane na podstawie aktów fundacyjnych osobom, które przyczyniły się do zakładowego majątku szkoły, albo też przynajmniej w $\frac{1}{10}$ części przyczyniają się stale do ogólnych rocznych wydatków na szkołę, pozostają nienaruszone.

Przemawia p. ks. Siczynski i stawia poprawkę do Artykułu 2., której jednak Izba nie popiera.

Przemawia sprawozdawca, podnosi i przyjmuje dwie pierwsze poprawki gramatyczne ks. Siczynskiego w dwóch pierwszych ustępach Art. 2. a mianowicie w ustępie pierwszym wierszu trzecim i w ustępie drugim, wierszu czwartym, zamiast: „nauczyciela“ ma być „nauczyciel“.

Izba w głosowaniu uchwała Art. 2. zgodnie z wnioskiem komisji i sprostowaniami sprawozdawcy.

Sprawozdawca czyta Art. 3. do włącznie Art. 12. w brzmieniu następującem:

Art. 3.

Skoro posada nauczycielska w publicznej szkole ludowej się opróżni, winna Rada szkolna miejscowa bezzwłocznie zawiadomić o tem Radę szkolną okręgową, która ogłosi konkurs najdalej do dni 14.

Obwieszczenie konkursu powinno być zamieszczone w dzienniku urzędowym.

W konkursie należy:

- a) wymienić miejsce i kategorię posady, połączone z nią korzyści, nakoniec stopień wymaganego uzdolnienia, którego dowody wraz z podaniem mają być wniesione do Rady szkolnej okręgowej.
- b) oznaczyć do wniesienia podać termin sześciotygodniowy, licząc od pierwszego umieszczenia konkursu w dzienniku urzędowym. Kandydaci będący już w służbie mają wnieść podania swoje za pośrednictwem swych przełożonych i tych Rad szkolnych okręgowych, pod których są zwierzechnictwem.

Podania spóźnione lub nie opatrzone w potrzebne dowody nie będą uwzględniane.

Art. 4.

Rada szkolna okręgowa odrzuca podania tych kandydatów, którzy skutkiem wyroku karnego są wykluczeni od wybieralności do reprezentacji gminnej, oraz takich, na którychby ciążyły postęпки niemoralne lub zdrożności, narażające mianowanego nauczyciela na usunięcie z posady.

Z reszty podań układa Rada szkolna okręgowa najdalej w trzy tygodnie po upływie terminu konkursowego listę kompetentów według formularza przepisanego przez Radę szkolną krajową i przesyła ją miejscowej Radzie szkolnej do zaopiniowania, zaś w wypadkach art. 2. mającym prawo prezentowania do prezenty; poczem przedkłada terno (względnie prezenty) wraz z wnioskiem swoim jakoteż z podaniami wszystkich kompetentów i dokumentami Radzie szkolnej krajowej.

Art. 5.

Rada szkolna miejscowa przedłożyć ma opinię, a uprawnieni do prezentowania prezenty

najdalej do sześciu tygodni od dnia doręczenia im listy kompetentów okręgowej Radzie szkolnej.

W razie spóźnienia nie usprawiedliwionego ważnymi powodami, przedłoży krajowej Radzie szkolnej propozycję terna okręgowa Rada szkolna, z pominięciem Rady szkolnej miejscowej, a względnie uprawnionych do prezentowania.

Art. 6.

Rada szkolna krajowa mianuje nauczyciela (art. 1. i 2.), wydaje mu patent nominacyjny, poleca, aby nowo mianowany nauczyciel wykonał przysięgę przed delegatem Rady szkolnej okręgowej według przepisanej rot, i zarządza wprowadzenie go do szkoły tudzież w używanie należącego mu się uposażenia.

Jeżeli Rada szkolna krajowa uzna, że kandydat prezentowany, a w razie terna przez Radę szkolną okręgową przedstawionego, żaden z przedstawionych nie jest odpowiedni, zwróci akta okręgowej Radzie szkolnej z przytoczeniem powodów, dla których patentu nominacyjnego odmawia i wezwie ją, aby zażądała innej prezenty, względnie ułożyła inne terno z pośród ubiegających się kandydatów.

Jeżeli powtórnie czy to ci sami, czy też inni na tę posadę nieodpowiedni zostaną przedstawieni albo prezentowani, Rada szkolna krajowa zamianuje jednego z kompetentów podług swojego wyboru.

Art. 7.

Jeżeli się na konkurs nie zgłosi trzech kandydatów odpowiadających jego warunkom, Rada szkolna okręgowa może nowy konkurs ogłosić, a obowiązana jest uczynić to na żądanie uprawnionych do prezentowania. Dalszych obwieszczeń konkursu nie dopuszcza się.

Brak odpowiedniej liczby kandydatów na ułożenie terna nie przeszkadza propozycji do nominacji, względnie aktowi prezenty.

Art. 8

W szkołach o dwóch lub więcej klasach postanawia Rada szkolna krajowa na wniosek Rady szkolnej okręgowej, który z nowomianowanych nauczycieli ma pełnić stale obowiązki kierownika szkoły.

Do zakresu działania Rady szkolnej krajowej należy także posuwanie nauczycieli na

wyższe stopnie płacy w szkołach tej samej kategorii.

Art. 9.

Każde mianowanie nauczyciela jakiegokolwiek kategorii, dokonane w powyższy sposób, jest stałem. Stała nominacya nie wyklucza przecież możliwości przeniesienia ze względów służbowych na inną posadę, i to tak nauczyciela mianowanego z terna, jak mianowanego na podstawie prezenty, byleby przy tem, w razie, jeżeli to przeniesienie nie jest skutkiem jego winy (art. 23), nie ponosił uszczerbku w pobieranej przez niego płacy.

Nauczyciela przeniesionego z urzędu lub za karę nie można umieszczać na posadzie, której nadanie zależy od prezenty, chyba za zgodą tego, komu prawo prezentowania służy.

Nauczycielowi przeniesionemu ze względów służbowych należy się z funduszu szkolnego krajowego zwrot kosztów przeniesienia, których wysokość oznaczy Rada szkolna krajowa.

Rekurs lub przedstawienie przeciw przeniesieniu ze względów służbowych nie mają mocy odraczającej.

Art. 10.

Tymczasowe nadanie posad nauczycielskich, jako też wyznaczanie tymczasowych kierowników, należy do Rady szkolnej okręgowej.

Nauczycieli przedmiotów nadobowiązkowych i nauczycielek robót ręcznych mianuje także Rada szkolna okręgowa zarówno stale jako też prowizorycznie, a to bądź wprost, bądź na podstawie przedstawienia zastrzeżonego tym, którzy posady te z funduszy swych całkowicie utrzymują.

TYTUŁ II.

O płacach i innych służbowych korzyściach nauczycieli.

Art. 11.

a) Roczne płace nauczycieli publicznych szkół ludowych dzielą się na następujące klasy:

A) W szkołach pospolitych.

I. klasa we Lwowie i w Krakowie, w połowie posad 900 zł.; w drugiej połowie 800 zł.

II. klasa w gminach z ludnością ponad 10.000 — 600 zł.

III. klasa z ludnością od 6.000 do 10.000 — 500 zł.

IV. klasa z ludnością od 2.000 do 6.000:

a) w gminach miejskich 450 zł.

b) w gminach wiejskich 400 zł.

V. klasa z ludnością niżej 2.000 — 300 zł.

B) W szkołach wydziałowych osobnych i w klasach szkół wydziałowych połączonych z pospolitemi:

I. klasa we Lwowie i Krakowie 900 zł.

II. klasa w gminach z ludnością po nad 10.000 — 800 zł.

III. klasa w gminach z ludnością od 6.000 do 10.000 — 700 zł.

IV. klasa w gminach z ludnością niżej 6.000 — 600 zł.

Podział ten uskutecznia Rada szkolna krajowa na podstawie urzędownie ogłoszonych rezultatów ostatniego spisu ludności i rewiduje go bezpośrednio po każdym ponownym spisie.

W miastach i w miasteczkach pobiera nauczyciel w klasach drugiej, trzeciej, czwartej i piątej szkół pospolitych, dodatek na mieszkanie wynoszący 10% stałej płacy, o ile nie jest uprawniony do żądania mieszkania, a względnie spłaty za mieszkanie.

b) Płaca młodszego nauczyciela wynosi 60% płacy starszego nauczyciela szkoły, przy której młodszy nauczyciel pełni służbę. W żadnym razie jednak nie może być niższą od 200 zł. rocznie.

Płacę młodszego nauczyciela, zawiadującego stale szkołą filialną, ustanawia się na 250 zł. rocznie.

Za podstawę do obliczenia płacy młodszego nauczyciela w szkołach pospolitych klasy pierwszej przyjmuje się płacę starszego nauczyciela w kwocie 800 zł.

c) Nauczyciel tymczasowo ustanowiony pobiera płacę nauczyciela stałego, którego miejsce zastępuje, jeżeli zaś ustanowiony jest na posadzie nadetatowej, w każdym razie płacę młodszego nauczyciela.

Art. 12.

Jeżeli w skutek niniejszej ustawy, albo w skutek rewizyi klas po spisie ludności nau-

czyciel w swoich poborach miałby ponosić uszczerek, zatrzymuje dotychczasowe pobory jako dodatek osobisty dopóty, póki na wyższą posadę przeniesiony nie zostanie.

Uwzględniając szczególne stosunki pojedynczych miejscowości, może Sejm krajowy uchwalać powziętą na propozycję Wydziału krajowego, którą tenże przedłoży po porozumieniu się z Radą szkolną krajową, dla nauczycieli tychże miejscowości ustanowić dodatek miejscowy, do emerytury nie wliczalny.

Izba w głosowaniu uchwala Art. 3. do włącznie Art. 12. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Art. 13.

Oprócz płacy przyznaje rada szkolna krajowa nauczycielom na przedstawienie Rady szkolnej okręgowej z funduszu szkolnego krajowego dodatek pięcioletni za każde pięć lat nienaganej i skutecznej służby, licząc od dnia stałej nominacji przy publicznych szkołach ludowych.

Każdy dodatek pięcioletni, zarówno przyznany przed wejściem w życie niniejszej ustawy, jako też na przyszłość przyznać się mający, wynosi od wejścia w życie tej ustawy dla wszystkich nauczycieli szkół wydziałowych i pospolicich stale zamianowanych bez różnicy 50 zł. rocznie.

Przyznawanie dodatku pięcioletniego powtarza się tylko do lat trzydziestu służby na posadzie stałego nauczyciela.

Dodatek pięcioletni przyznany być może najwięcej razy pięć.

Jeżeli nauczyciel, przenosząc się do innej miejscowości, otrzyma posadę, do której przywiązana jest płaca wyższa od jego płacy dotychczasowej, wówczas z uzyskanych poprzednio dodatków pięcioletnich potrąca mu się ta kwota, o którą płaca jego się podwyższyła. Zresztą uzyskanie wyższej posady nie wpływa na liczenie mu dalszych pięcioletnich dodatków.

Nauczycielom młodszym, mianowanym stale przed wejściem w życie niniejszej ustawy, pięcioletnie liczyć należy od chwili, kiedy ustawa ta wejdzie w życie. Tylko u tych nauczycieli młodszych, którzy stale zawiadują szkołą filialną i

którym prawo do pięcioletnia przyznanem już było na mocy ustawy z dnia 2. Lutego 1885. (Dz. u. kr. Nr. 27), pierwsze pięcioletnie liczy się od tego czasu, od którego owe prawo na mocy powyższej ustawy nabyli.

Nauczycielom, mianowanym stale przed wejściem w życie ustawy z dnia 2. Maja 1873, Dz. u. kraj. Nr. 251, którzy otrzymali następnie stale posady z płacą wymierzoną podług co tylko przytoczonej lub według niniejszej ustawy, należy się pierwszy dodatek pięcioletni dopiero z upływem piętnastego roku całej dotychczasowej służby, lub z upływem piątego roku stałej służby na nowym etacie.

Przemawia p. Romanowicz i wnosi do tego artykułu poprawkę, której jednak Izba nie popiera.

Przemawia komisarz rządowy radca La-skowski.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba uchwala Art. 13. zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek poddaje pod głosowanie Art. 14. projektu ustawy w brzmieniu następującem:

Art. 14.

Za kierownictwo pobiera dyrektor szkoły wydziałowej, połączonej ze szkołą pospolitą, dodatek do płacy w kwocie 200 zł., dyrektor każdej osobnej szkoły wydziałowej, jako też nauczyciel kierujący szkołą ludową pospolitą, należący do I. lub II. klasy płacy, takiż dodatek w kwocie 100 zł., zaś nauczyciel kierujący z płacą III. lub następnych klas 50 zł. rocznie, jeżeli w szkole takiej oprócz niego ustanowiony jest przynajmniej jeszcze jeden nauczyciel etatowy.

Dodatek ten ma być uważany przy wymiarze emerytury tylko stałych dyrektorów, a względnie stałych nauczycieli kierujących, za część ich płacy.

Zastępcy dyrektora lub nauczyciela kierującego należy się remuneration w wysokości dodatku za kierownictwo przywiązanego do tej posady, jeżeli zastępstwo trwa dłużej jak trzy miesiące.

prawy.

Izba w głosowaniu uchwala Art. 14. zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Art. 15.

Udzielanie nauki religii w szkołach wydziałowych i wyższych klasach szkół ludowych pospolitych o czteru lub więcej klasach i wynagrodzenie za tę naukę, unormowane zostanie osobną ustawą krajową.

Przemawia p. Popiel i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w ramach ustawy państwowej z dnia 17. Czerwca 1888. Dz. p. pr. I. 99. ułożony projekt ustawy krajowej przedłożył Sejmowi na najbliższej sesji.

Po przemówieniu p. komisarza rządowego i p. księcia Czartoryskiego, p. Popiel cofa swój wniosek — a Izba w głosowaniu uchwala Art. 15. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. 16.

Każdemu dyrektorowi, kierownikowi szkoły, tudzież nauczycielowi (także młodszemu nauczycielowi), który sam jeden w szkole naucza, należy się stosowne bezpłatne pomieszkanie ile możliwości w budynku szkolnym. W braku pomieszkania należy im się z funduszu szkolnego miejscowego wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna okręgowa w każdym szczególnym wypadku, porozumiewszy się z stronami obowiązany do dostarczenia pomieszkania nauczycielowi.

W gminach wiejskich należy wyznaczyć nauczycielowi kierującemu lub samoistnemu przynajmniej jeden morg ziemi ornej dla użytku własnego.

O ile tego gruntu gmina lub obszar dworski nie dostarczy dobrowolnie, pokryje fundusz szkolny miejscowy kosztą wydzierżawienia gruntu dla nauczyciela.

Gdyby w pojedynczych wypadkach dostarczenie lub wynajęcie ziemi ornej dla nauczyciela było niemożliwym, co przez Radę szkolną okręgową ma być stwierdzone, nie służy nauczycielowi prawo do żądania z tego tytułu żadnego odszkodowania lub wynagrodzenia.

Przemawia p. hr. Mycielski i wnosi opuszczenie ustępu 4. (ostatniego) Art. 16.

Izba popiera wniosek p. Mycielskiego.

Przemawia p. Popiel.

Przemawia p. Płaziński i wnosi następującą poprawkę do Art. 16.:

W gminach wiejskich należy wyznaczyć nauczycielowi kierującemu lub samoistnemu przynajmniej jeden morg ziemi ornej dla własnego użytku, o ile to jest możliwe. Ustęp 3 i 4 Art. 16. ma być opuszczony.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia sprawozdawca.

Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp 1. Artykułu 16.

Izba uchwala ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek poddaje pod głosowanie powyższą poprawkę p. Płazińskiego do ustępu 2.

Izba odrzuca tę poprawkę i uchwala ustęp 2. zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie uchwala Izba ustępy 3. i 4. Artykułu 16. zgodnie z wnioskiem komisji, a odrzuca wniosek p. Mycielskiego.

Sprawozdawca czyta Art. 17. do włącznie Art. 58. w brzmieniu następującem:

Art. 17.

Nauczyciel pobiera $\frac{1}{2}$ % płacy miesięcznej za każdą godzinę nauki udzielanej po nad obowiązkowe 30 godzin tygodniowo z polecenia Rady szkolnej okręgowej, jeżeli nauka udzielana po nad obowiązek trwa najmniej przez jeden miesiąc.

Art. 18.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych i nauczycielki robót ręcznych pobierają wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna krajowa na wniosek Rady szkolnej okręgowej w każdym poszczególnym wypadku, jeżeli nie ma na ten cel specjalnych funduszy.

Art. 19.

Do objęcia ubocznych zatrudnień potrzeba przyzwolenia Rady szkolnej krajowej, która w każdym wypadku zbada, czyli zajęcia te nie uwłaczają stanowisku nauczyciela i nie czynią uszczerbku jego obowiązkom szkolnym.

Pisarstwo pokątne, a niemniej udzielanie korepetycji szkolnych, jest nauczycielom szkół ludowych bezwarunkowo wzbronione.

Art. 20.

Czysty dochód z pól ornych, łąk, pastwisk i innych gruntów, przydanych do użytku nauczycielowi, wykazany według zasad katastralnych, wlicza się po strąceniu podatku gruntowego wraz z dodatkami do płacy nauczyciela.

Art. 21.

Płace i dodatki dyrektorów i nauczycieli stale zamianowanych, tudzież emerytury mają być wypłacane miesięcznie z góry.

Art. 22.

Powyższe postanowienia o płacach nauczycieli tyczą się także nauczycielek.

Tytuł III.

O karach dyscyplinarnych i wydaleniu ze służby.

Art. 23.

Za drobne przewinienia upomni nauczyciela sam kierownik szkoły, a w razie potrzeby Rada szkolna okręgowa, przyczem należy mu wskazać następstwa, na jakieby się naraził powtórne przewinieniem.

Zachowanie się zaś nauczyciela w szkole sprzeczne z jego obowiązkiem, tudzież zachowanie się jego po za szkołą, uwłaczające powadze stanu i udaremniające jego działanie jako wychowawcy i nauczyciela, pociągnie za sobą zastosowanie środków dyscyplinarnych, które należy zarządzić bez względu na możliwe dochodzenie sądowo-karne.

Art. 24.

Kary dyscyplinarne są następujące:

- a) nagana;
- b) chwilowe lub stałe odjęcie przyznanego już dodatku pięcioletniego;
- c) odjęcie kierownictwa szkoły, przeniesienie na inną posadę z tą samą lub niższą płacą, lub przeniesienie starszego nauczyciela na posadę młodszego nauczyciela;
- d) utrata posady z pozostawieniem prawa do ubiegania się o inną posadę;
- e) wydalenie z publicznego zawodu nauczycielskiego.

Art. 25.

Naganę należy udzielać na piśmie z zagrożeniem użycia surowszych środków w razie ponownego przewinienia.

Każda udzielona nagana odracza przyznanie pięcioletniego dodatku o trzy lata; pod innymi względami zaś po upływie trzech lat dobrego zachowania się nauczyciela traci dana mu nagana swoje znaczenie.

Art. 26.

W razie odjęcia kierownictwa lub przeniesienia za karę na inną posadę, należy oznaczyć w orzeczeniu stopień, jaki ma zająć skazany w etacie szkoły, do której go przeniesiono.

Kara tego rodzaju odracza przyznanie dodatku pięcioletniego o lat pięć.

Art. 27.

W każdej sprawie dyscyplinarnej Rada szkolna okręgowa zbada istotę czynu bądź z własnej inicjatywy, bądź na żądanie Rady szkolnej miejscowej, bądź z polecenia Rady szkolnej krajowej. Tego samego dopełnić może komisya śledcza, przez Radę szkolną krajową wydelegowana. Sprawdzoną istotę czynu należy przedstawić obżalowanemu i usprawiedliwienie się jego zapisać do protokołu, lub gdyby je wniósł na piśmie, załączyć do aktów.

Jeśli usprawiedliwienie to będzie uznane dostatecznem, należy uwiadomić go na piśmie, że jest niewinnym zarzuconego mu przestępstwa.

Art. 28.

W sprawach dyscyplinarnych dyrektorów stałych lub tymczasowych, jako też stałych nauczycieli, tudzież o wydaleniu z publicznego zawodu nauczycielskiego w każdym razie orzeka Rada szkolna krajowa.

Sprawy dyscyplinarne nauczycieli tymczasowych należą do Rad szkolnych okręgowych, które mogą zastosowywać kary powyżej wymienione pod lit. a, c, d.

Art. 29.

Rada szkolna krajowa po przeprowadzonem śledztwie orzec może karę dyscyplinarną wyższą, choć pierwiej nauczyciel karą niższą karany nie był.

Nauczyciel dopuszczający się czynów, wywołujących publiczne zgorszenie, może być wydalony ze służby, chociaż poprzednio dyscyplinarnie nie był karany.

Na wydalenie ze służby w innych wypadkach skazać można tylko nauczyciela, który mimo poprzedniego w drodze dyscyplinarnej ukarania, zachowaniem się swoim na nową karę dyscyplinarną zasłużył.

Art. 30.

Nauczyciela, skazanego sądownie na karę, połączoną z utratą prawa obieralności do Reprezentacji gminnej, wydali Rada szkolna krajowa ze służby bez śledztwa dyscyplinarnego.

Art. 31.

Jeżeli przeciw nauczycielowi wytoczone zostało śledztwo o zbrodnię lub przestępstwo hańbiące, odejmie mu Rada szkolna okręgowa na czas śledztwa urzędowanie i płacę.

To samo może Rada szkolna okręgowa zarządzić w razie śledztwa dyscyplinarnego, jeśli wymagała tego powaga stanu nauczycielskiego lub dobro szkoły.

O odjęciu nauczycielowi stałemu urzędowania i płacy zawiadania Rada szkolna okręgowa natychmiast Radę szkolną krajową, która może odjęcie urzędowania i płacy zatwierdzić lub znieść.

Rekurs przeciw uchwale Rady szkolnej okręgowej lub krajowej, którą na czas śledztwa sądowego lub dyscyplinarnego odjęto nauczycielowi urzędowanie i płacę, nie ma mocy odraczającej.

Art. 32.

W ciągu takiego odjęcia urzędowania wyznacza się nauczycielowi na utrzymanie $\frac{1}{3}$ do $\frac{2}{3}$ płacy przedtem pobieranej, przyczem należy uwzględnić stosunki jego rodzinne i lata służby.

Uniewinnionemu należy zwrócić całą niewypłaconą należność.

Art. 33.

O każdym wydaleniu ze służby (art. 24. lit. e) należy donieść Ministrowi wyznań i oświecenia celem uwiadomienia o tem władz innych krajów reprezentowanych w Radzie państwa.

Tytuł IV.

O przenoszeniu w stan spoczynku i zaopatrywaniu wdów i sierót po nauczycielach.

Art. 34.

Nauczyciela, który dla podeszłego wieku, ciężkich ułomności fizycznych lub umysłowych,

stwierdzonej niezdolności lub też z innych powodów ważnych okaże się niezdolnym do dalszego pełnienia swych obowiązków, przenosi Rada szkolna krajowa w stan spoczynku.

Art. 35.

Po czterdziestoletniej służbie nie można żadnemu nauczycielowi odmówić stałego przeniesienia w stan spoczynku.

Dobrowolne zrzeczenie się posady lub samowolne jej opuszczenie, utrata posady lub wydalenie ze służby (Art. 24. lit. d, e,) pozbawia prawa do emerytury jako też do odprawy. Dopóki trwa śledztwo dyscyplinarne przeciw nauczycielowi nie może tenże zrzekać się posady.

Art. 36.

Do zawarcia ślubów małżeńskich przez nauczycielkę w ogóle i przez nauczyciela nie mającego stałej posady, potrzeba przyzwolenia Rady szkolnej okręgowej. Śluby zawarte bez takiego przyzwolenia uważane będą za dobrowolne zrzeczenie się posady.

Art. 37.

Tylko z końcem kursu lub roku szkolnego można dobrowolnie zrzec się posady albo przejść w stan spoczynku.

Rada szkolna krajowa w poszczególnych wypadkach może pozwolić na wyjątek od tego postanowienia.

Równocześnie ma się odbyć oddanie budynków i gruntów należących do uposażenia szkoły.

Co do pożytków niezebranych z pól i ogrodów, należy postąpić jak w razie śmierci nauczyciela (art. 48.).

Art. 38.

Stale zamianowani nauczyciele i nauczycielki wszelkich kategorii mają prawo do emerytury, a wdowy i sieroty po takich nauczycielach prawo do zaopatrzenia.

Art. 39.

Wymiar emerytury zależy od wysokości płacy i od lat służby.

Co się tyczy pierwszej, będzie podstawą wymiaru płacy ze wszystkimi dodatkami pięcioletnimi, jako też z dodatkami za kierownictwo (Art. 14.), które nauczyciel pobiera w chwili przeniesienia w stan spoczynku. Co się tyczy

drugich, policzy mu się wszystkie lata spędzone przy szkołach etatowych, poczynawszy od pierwszego choćby tymczasowego mianowania po uzyskaniu przepisanej kwalifikacji nauczycielskiej.

Przerwa w służbie, która zaszła bez winy nauczyciela, nie pozbawia go prawa policzenia wszystkich lat wysłużonych.

Art. 40.

Stały nauczyciel, który nie wysłużył jeszcze lat dziesięciu, nie ma prawa do emerytury. Przy uwolnieniu od służby otrzyma on stosowną odprawę, którą Rada szkolna krajowa wyznaczy, a która nie może przekraczać półtorarocznej należitości, obliczonej według artykułu poprzedniego.

Po wysłużonych dziesięciu latach dostaje emeryt „ $\frac{10}{40}$ ” części, a za każdy rok dalszy jeszcze „ $\frac{1}{40}$ ” część należitości obliczonej jak wyżej.

Nauczyciel stały, który w czasie służby stracił wzrok lub zmysły, tudzież nauczyciel, który z powodu wykonywania obowiązków nauczycielskich stał się zupełnie nieudolnym do pełnienia służby, otrzyma „ $\frac{10}{40}$ ” pobieranej płacy jako emeryturę, chociaż dziesięciu lat nie wysłużył.

Art. 41.

Przeniesienie w stan spoczynku jest albo stałe albo czasowe. W ostatnim razie, jeżeli przyczyna, dla której przeniesienie to nastąpiło, została uchylona, powinien ten, którego to dotyczy, na wezwanie Rady szkolnej krajowej albo wstąpić na nowo do służby szkolnej, albo też rzec się emerytury.

Art. 42.

Nauczyciel, któryby po otrzymanej odprawie powrócił do służby przed upływem półtora roku, winien będzie zwrócić taką część odprawy, jakaby na resztę tego czasu przypadła.

Art. 43.

Wdowy i sieroty po stałych nauczycielach wszelkich kategorii mają tylko wtedy prawo do zaopatrzenia, jeżeli ich mężowie i ojcowie mieli prawo do emerytury.

Art. 44.

Wdowy po nauczycielach, którzy nie wysłużyli jeszcze lat dziesięciu, otrzymają stosowną odprawę, którą Rada szkolna krajowa wyznaczy, a która nie może przekraczać jednej czwartej części półtorarocznej należitości męża, obliczonej według art. 39.

Taka sama odprawa należy się sierotom niżej lat dwudziestu życia po nauczycielach, którzy nie wysłużyli lat dziesięciu.

Jeżeli prócz wdowy pozostało potomstwo niżej lat dwudziestu życia, otrzyma wdowa dla tego potomstwa jako odprawę połowę należitości, którą sama tytułem odprawy otrzymała.

Art. 45.

Wdowie po nauczycielu, który służył lat dziesięć albo więcej, należy się stała roczna pensja wdowa, wynosząca jedną trzecią część ostatniej płacy rocznej zmarłego nauczyciela, o ile się ona miała liczyć przy wymiarze emerytury.

W tej samej wysokości otrzyma pensję wdowa po nauczycielu zmarłym w stanie spoczynku, jeżeli jego emerytura przynajmniej tyle wynosiła, w przeciwnym razie otrzyma wdowa pensję równającą się emeryturze zmarłego męża.

Jeżeli jednak małżeństwo było zawarte już po przeniesieniu nauczyciela w stan spoczynku, lub jeżeli z winy żony nastąpiła separacja sądowa od stołu i łoża lub nastąpił rozwód, w takim razie wdowa a względnie rozwiedziona żona po zmarłym nauczycielu nie ma prawa do pensji wdowiej ani do odprawy.

Z chwilą zawarcia ponownego małżeństwa wypłata pensji wdowiej ustaje. Wdowa jednak ma prawo albo żądać tytułem odprawy wypłacenia dwuletniej pensji wdowiej, którą przed powtórne zamążdżeniem pobierała, albo zastrzedz sobie tę samą pensję wdowią na wypadek powtórnego owdowienia.

Art. 46.

Wdowa po nauczycielu zmarłym w czynnej służbie, mająca prawo do pensji wdowiej (Art. 45), otrzyma na każde po zmarłym mężu pozostałe dziecko dodatek na wychowanie, który tak należy wymierzyć, aby zaopatrzenie wdowy wraz z wszy-

stkimi dodatkami nie przewyższało połowy ostatniej płacy męża.

Pensya wdowy po nauczycielu emerytowanym wraz z dodatkami na wychowanie nie może być w żadnym razie wyższą od kwoty emerytalnej, jaką pobierał zmarły w stanie spoczynku nauczyciel.

Wysokość dodatku na wychowanie każdego dziecka oznacza Rada szkolna krajowa.

Dodatek na wychowanie ustaje, gdy dziecko ukończy lat dwadzieścia lub uzyska inne utrzymanie.

Art. 47.

Jeżeli żona zmarłego nauczyciela także już nie żyje lub nie ma prawa do pensyi wdowiej, (Art. 45), wówczas należy się dzieciom zmarłego, które nie skończyły jeszcze lat dwudziestu i nie mają innego utrzymania, pensya sierocińska, wynosząca dla wszystkich dzieci razem corocznie jedną szóstą część ostatniej płacy ojca.

Wypłata tej pensyi ustaje wtedy dopiero, gdy już nie ma ani jednego dziecka, które nie skończyło lat dwudziestu.

Powyższe postanowienia stosują się i do sierót po nauczycielce, mającej prawo do emerytury.

Art. 48.

Wdowy i sieroty po nauczycielu zmarłym w czynnej służbie zatrzymują przez kwartał jeszcze pomieszkanie jego lub dostają kwartalną ratę pobieranego przezeń wynagrodzenia za pomieszkanie.

Jeżeli do uposażenia szkoły należą grunta, dostają się pożytki z nich spadkobiercom zmarłego w czynnej służbie nauczyciela wtedy jedynie, gdy śmierć zaszła między 1. Czerwca a 31. Października.

W każdym innym razie należy im się tylko zwrot wydatków poniesionych dla osiągnięcia owych pożytków.

Art. 49.

Jeżeli spadek nie wystarcza na opędzenie kosztów choroby i pogrzebu, należy się wdowie a w braku tejże dzieciom $\frac{1}{4}$ część onej płacy jako kwartał pogonny.

Art. 50.

Nauczyciele, którzy po przeistoczeniu szkół dawniejszych w etatowe przeszli lub przejdą na nowy etat, uważani będą pod względem prawa emerytury i zaopatrzenia ich wdów i sierót z funduszu emerytalnego tak zupełnie, jak gdyby byli od razu na tym etacie służbę swoją rozpoczęli.

Zapłacić jednakże mają funduszowi owemu jednorazową kwotę równającą się dwóm procentom od każdorazowej płacy przez wszystkie te lata poprzedniej służby nauczycielskiej, które do emerytury policzone zostały.

Splata tej kwoty uiszczoną być może ratami za przyzwoleniem Rady szkolnej krajowej.

Art. 51.

Nauczyciele, którzy z powodu przeistoczenia dawniejszych szkół w etatowe utracą swe posady a w nowym etacie stałej posady nie otrzymają, mają prawo do emerytury z funduszu szkolnego krajowego pod tymi samymi warunkami, jak nauczyciele na etat przeniesieni, z tą jednak różnicą, że za podstawę wymiaru służyć ma płaca, którą pobierali w ostatnim roku jako stałe umieszczeni nauczyciele.

Wdowy i sieroty pobierać będą takie jedynie zapomogi, jakie im się należą według ustaw lub przepisów dawniej obowiązujących.

Art. 52.

Na pokrycie wydatków wpływających z tytułu IV. niniejszej ustawy służy osobny krajowy fundusz szkolny emerytalny, do którego wpływają:

- a) dochody majątku zakładowego;
- b) stały corocznie udzielany datek z funduszu szkolnego krajowego;
- c) zapisy i darowizny na ten cel przeznaczone;
- d) interkalarya od opróżnionych posad, o ile nie przypadną spadkobiercom zmarłego dyrektora, starszego nauczyciela lub nauczyciela w ogóle albo też nie zostaną użyte na wynagrodzenie dla zastępcy nauczyciela, jednak nie dłużej, jak przez trzy miesiące od dnia opróżnienia posady nauczyciela;
- e) spłaty kwot dwuprocentowych powyżej oznaczonych w artykule 50;

f) stałe wkładki samych nauczycieli, które w pierwszym roku po zamianowaniu wynoszą 10% pobieranej przez nich płacy, a przy każdym podwyższeniu tejże 10% od nadwyżki, oprócz tego corocznie 2% od rocznej płacy;

g) dodatek z funduszu krajowego, o ile wpływy z powyższych źródeł nie starczą na pokrycie rocznych wydatków.

Po 40-letniej służbie ustaje obowiązek uiszczania opłat pod lit f) wymienionych.

Art. 53.

Jeżeli nauczyciel przed skończeniem lat 10 służby dającej prawo do emerytury umrze, lub otrzyma odprawę, należy jemu lub spadkobiercom jego zwrócić wkładki, jakie do funduszu emerytalnego uiszczał.

Art. 54.

Zarząd funduszu emerytalnego należy do Rady szkolnej krajowej, która wyda szczegółowe instrukcje o poborze należności funduszu tego i o ich obrocie.

Rada szkolna krajowa winna zbierającym się co sześć lat krajowym konferencyom nauczycielskim przedkładać wykaz stanu majątkowego i obrotu funduszu emerytalnego i ogłaszać co rok zamknięcie rachunków.

Rada szkolna krajowa przeszle co roku szczegółowe zamknięcie rachunków funduszu emerytalnego wraz z objaśnieniami Wydziałowi krajowemu, który je sprawdzi i wraz ze swemi uwagami Sejmowi krajowemu przedłoży.

Udzielenie absolutoryum z rachunków funduszu emerytalnego należy do Sejmu krajowego.

Art. 55.

Miasta rządzące się własnym statutem mogą zaprowadzić u siebie swój własny fundusz szkolny emerytalny; mają jednak przy wymierzaniu odpraw i emerytur nauczycieli, jako też zaopatrzeń pozostałych po nich wdów i sierót postępować w myśl artykułów powyższych.

W takim razie wpływy w art. 52 od c) do f) wymienione, mają wpływać do ich własnej kasy, zarząd należy do magistratu, a udzielenie absolutoryum do Rady miejskiej.

Art. 56.

Dochody funduszu emerytalnego należy przede wszystkim obracać na wydatki bieżące, do których fundusz ten w myśl niniejszej ustawy jest obowiązany; resztę kapitalizować i wcielać do majątku zakładowego.

Art. 57.

Z wejściem w wykonanie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe ustawy i rozporządzenia odnoszące się do przedmiotów, objętych tą ustawą.

Art. 58.

Wykonanie tej ustawy polecam Ministrowi wyznań i oświecenia.

Izba uchwała artykuły 17. do włącznie 58. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta tytuł i wstęp projektu ustawy w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia
dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Izba uchwała tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu ustawy bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w 3. czytaniu.

Sekretarz p. ks. Siczyński czyta następujące wnioski naglące:

Wniosek.

Według wiadomości nadesłanych w drodze telegraficznej, zniszczył pożar na dniu 4. Października b. r. w mieście Sołotwina powiatu Bohorodeżańskiego około 200 domów, a wśród tych łącińską plebanję i cały rynek.

Kilkaset rodzin pozostało bez chleba i dachu.

Zważywszy te okoliczności,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Pogorzelcom miasta Sołotwiny w powiecie Bohorodezańskim, udziela Sejm bezzwrotną zapomogę w kwocie 600 złr.“

Kornel Strasser wnioskodawca.

Płaziński, Kuczkowski, Moysa, Romańczuk, Bartoszewski, Antoniewicz, Romanowicz, Gniewosz, K. Badeni, Z. Dembowski, Brykczyński, Issakowicz, Kapri, Mazaraki, Mieroszowski.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Dotkniętym pożarem w dniu 3 b. m. mieszkańcom gminy Bobrowniki w powiecie Tarnowskim, udziela się z funduszu krajowego zapomogę w kwocie 300 zł. w. a.“

Lwów dnia 5. Października 1888.

J. Męciński wnioskodawca.

Płaziński, Popiel, Ant. Wrotnowski, Tad. Langie, M. Rey, Skrzyński, Gross, K. Badeni, S. Badeni, Dembowski, Romer, Skałkowski, Rybiecki, Madeyski, Sanguszek, Brykczyński.

Izba nie popiera nagłości wniosków powyższych.

Marszałek oświadcza tedy, iż wnioski te traktowane będą podług przepisów regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 6. Października b. r. o godz. 11. przed południem z porządkiem dziennym w Izbie odczytanym.

Koniec posiedzenia o godz. 3. m. 30. po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

Stanisław Badeni w. r.

Mikołaj Siczynski w. r.

Protokół

12. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 6. Października 1888.

Początek o godzinie 11 minut 55.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, ks. Syczynski.

Obecnych posłów 109.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski i c. k. Radca Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokoły 9. i 10. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie wniesiono zarzutów. Protokół zaś z 11. posiedzenia złożonym został do przejrzenia w biurze sejmowym.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni czyta spis petycyj wniesionych po dzień 6. Października b. r. od Nr. 393 do Nr. 415 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji gminnej L. 393, 395, 396, 397.

Komisji propinacyjnej L. 394.

Komisji prawniczej L. 398.

Komisji budżetowej L. 399 do włącznie L. 408. L. 411, 412 i 413.

Komisji przemysłowej L. 409, 414.

Komisji szkolnej L. 410.

Komisji drogowej L. 415.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie wniosku posła Strassera w przedmiocie udzielenia zapomogi pogorzelcom gminy miasta Sołotwiny.

P. Strasser uzasadnia swój wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji budżetowej z poleceniem zdania sprawy na jednym z najbliższych posiedzeń bez drukowania sprawozdania.

Izba uchwala zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Męcińskiego w przedmiocie udzielenia zapomogi pogorzelcom we wsi Bobrowniki z powiatu Tarnowskiego.

P. Męciński uzasadnia swój wniosek pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji budżetowej z poleceniem zdania sprawy na jednym z najbliższych posiedzeń bez drukowania sprawozdania.

Izba uchwala zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji L. s 56 Zwierzchności gminy Ciche, powiatu Nowotarskiego o przyjęcie sumy 252 zł. w. a. za utrzymanie Józefa Dragosza w peszteskim komunalnym Domu ubogich, a przez gminę Ciche uiścić się mającą, w drodze łaski na fundusz krajowy.

Sprawozdawca poseł Pławicki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Należytość za utrzymanie Józefa Dragosza w domu ubogich, przez gminę Ciche w pow. Nowotarskim w kwocie 252 zł. w. a. do rąk Ma-

gistratu w Peszcie uiścić się mającą, przyjmuje się w drodze łaski na fundusz krajowy.

Przemawia p. Romanowicz.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba uchwala powyższy wniosek komisji.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji L. s. 238 Zwierzchności gminy Czajkowa w powiecie Mieleckim, która prosi o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Macieja i Ewy Meilingerów, małoletnich sierót po zmarłym Karolu Meilingerze, w kwocie 207 zł. 60 ct. należące się gminie miasta Buda-Pesztu za żywienie i leczenie tychże w czasie od 12. Maja 1886 do 17. Grudnia 1887 roku.

Sprawozdawca poseł Lubomirski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Koszta 207 zł. 60 ct., należące się gminie miasta Buda-Peszt od gminy Czajkowa za utrzymanie i leczenie Macieja i Ewy Meilingerów, małoletnich sierót, przyjmuje się na fundusz krajowy.

Izba uchwala powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej:

a) z petycji L. s. 89. gminy Horożanka, powiatu Podhajeckiego, o potwierdzenie jarmarków i pozwolenie na pobór kopytkowego;

b) z petycji L. s. 124. miasta Mielnicy i dziewięciu innych gmin o spowodowanie zarządzenia, ażeby pobór rekrutów z powiatu sądowego Mielnickiego odbywał się w Mielnicy;

c) z petycji L. s. 125. miasta Mielnicy o rychłe utworzenie c. k. Urzędu podatkowego w rzeczonem mieście.

Sprawozdawca poseł Chamiec czyta sprawozdanie o petycji pod a) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję gminy Horożanka o potwierdzenie dawnych koncesyj na jarmarki i przyzwolenie na pobór opłaty od zwierząt, na takowe przypędzanych, odstępuje się c. k. Rządowi do załatwienia.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy

Sprawozdawca p. Chamiec czyta sprawozdanie o petycji pod b) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję gmin powiatu sądowego Mielnickiego, ażeby komisya poborowa urzędowała dla tych gmin w Mielnicy, odstępuje się c. k. Rządowi z usilnem poparciem do załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta sprawozdanie o petycji pod c) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję miasta Mielnicy o utworzenie c. k. Urzędu podatkowego tamże, odstępuje się c. k. Rządowi do rychłego uwzględnienia.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie z komisji gospodarstwa krajowego z petycji komitetu L. s. 340. c. k. galicyjskiego Towarzystwa rolniczego, dotyczącej wykonania ustawy krajowej o tępieniu ostów i kianianki.

Sprawozdawca poseł Struszkiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd do energicznego wykonania ustawy z dnia 17. Lutego 1885 o tępieniu kianianki i szkodliwych ostów w myśl petycji załączonej komitetu c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego do L. 340/272.

Izba uchwala powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posłów Struszkiewicza i Langiego w sprawie podniesienia gospodarstwa nabiwałowego.

Sprawozdawca poseł Langie uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

I. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z obu Towarzystwami rolniczemi przedłożył na następnej sesji sejmowej wnioski, dotyczące popierania rozwoju przemysłu mlecznego i zorganizowania handlu produktami nabiwałowymi.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wyjednał u Wysokiego Rządu pomoc dla gospodarstwa nabiałowego w Galicyi.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Marszałek poddaje pod głosowanie ustęp I. i ustęp II. wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie ustęp I. i ustęp II. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje z kolei sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z projektem ustawy budowniczej dla znaczniejszych miejscowości w Galicyi.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Abrahamowicz i zapowiada wnioski przy dyskusji specjalnej.

Przemawia p. Pilat.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta Rozdział I. §. 1.

Ustawa budownicza

dla znaczniejszych miejscowości.

Rozdział I.

O pozwoleniu na budowę (konsensie).

§. 1.

Budowy wymagające konsensu w ogóle.

Do budowy nowego i przekształcenia starego budynku, do zaprowadzenia w istniejącym budynku zmian, które wpłynąć mogą na jego trwałość, bezpieczeństwo od ognia, warunki sanitarne lub na prawa sąsiadów, potrzebnem jest zezwolenie Zwierzchności gminnej (konsens).

Temu obowiązкови nie podlegają budowle wykonywane na cele publiczne przez państwo, kraj lub powiat, niemniej budowle kolei żelaznych i obok kolei żelaznych. (§§. 16. i 17.)

Izba uchwała Rozdział I. §. 1. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Przemawia p. Pilat i wnosi, iżby tylko te paragrafy osobno były poddawane pod głosowanie, co do których zgłoszone zostaną ewentualne poprawki, albo co do których ktoś zażąda głosu.

Izba zgadza się na ten sposób postępowania.

Marszałek zapytuje, czy kto z pp. posłów nie żąda głosu do poszczególnych paragrafów.

P. Koziebrodzki żąda głosu do §. 46, p. Abrahamowicz do §. 83, p. Uderski do §. 6.

Sprawozdawca prostuje następujące omyłki druku zawarte w projekcie ustawy, mianowicie:

Na str. 11. w §. 7. wierszu 8 zamiast „a oznaczeniem“ ma być „z oznaczeniem“; na str. 15. w §. 21. w ustępie drugim wierszu trzecim zamiast „uawiadomić“ ma być „uawiadamiać“; następnie na str. 26. §. 74. w wierszu 13. od dołu ma być: „winna Rada gminna załatwić“ zamiast „winna gmina załatwić“; w końcu w ustawie wprowadzającej w art. II. wierszu 3. zamiast „w ars. I.“ ma być „w art. I“.

Sprawozdawca czyta §. 2. do włącznie §. 6. projektu ustawy.

Marszałek poddaje pod głosowanie §§. 2, 3, 4 i 5 w brzmieniu następującem:

§. 2.

Roboty w szczególności konsensu wymagające.

W szczególności wymagają konsensu w §. 1. przepisane następujące roboty:

a) dobudowanie nowej części do istniejącego budynku, lub dobudowanie nowej części nad nim (nadbudowanie);

b) budowa studni i piwnie;

c) budowa nowego lub zmiana istniejącego kanału, ścieku, jany kloacznej, wychodków, zbiorników na wodę lub nawóz;

d) budowa nowych lub zmiana istniejących ognisk i kominów;

e) przeistoczenie pomieszczeń na sklepy, szopy, warsztaty, budynki gospodarskie lub łazienki i odwrotnie;

f) przeistoczenie niezamieszkałych budynków lub ich części na mieszkanie;

g) wyprowadzenie lub zniesienie murów ogniowych, wyprowadzenie lub zniesienie wszelkich ścian;

h) zmiana frontu od ulicy;

i) wybiecie drzwi lub okien ku ulicy lub ku domom sąsiednim i urządzenie wystawy sklepowej;

k) przeistoczenie lub podwyższenie dachu;

l) zmiana powały, belków, wiązań, sklepień i t. p.;

m) stawianie słupów przy ulicy lub placu publicznym, oraz ustawianie ciężkich przedmiotów (posągów, kopuł i t. p.) nad gzymsami okapowymi;

n) wszelkie roboty połączone z wykopami ziemnymi;

o) odgraniczenie i odgradzanie gruntów prywatnych od ulic i placów publicznych.

§. 3.

Pomniejsze zmiany.

Pomniejsze zmiany w istniejącym budynku, które nie należą do rzędu robót w §. 2. wymienionych, nie wpływają na trwałość budynku, jego bezpieczeństwo od ognia, ani warunki sanitarne, wreszcie nie dotyczą praw sąsiadów, mogą być wykonane bez konsensu, jeżeli Zwierzchność gminna, którą strona interesowana o tem na-przód ustnie lub pisemnie uwiadomić winna, do trzech dni po uwiadomieniu nie oznajmi, że potrzebnym jest konsens do wykonania zamierzonej zmiany.

Przeciw orzeczeniu Zwierzchności gminnej, uznającemu potrzebę konsensu, rekurs nie ma miejsca.

§. 4.

Utrzymanie budynków w dobrym stanie.

Bez uwiadomienia Zwierzchności gminnej (§. 3.) mogą być tylko takie roboty wykonane, które mają na celu utrzymanie budynków w dobrym stanie a w szczególności: zewnętrzne oczyszczenie lub odświeżenie, ułożenie nowej podłogi, naprawa komina bez zmiany konstrukcji jego wewnętrznej lub zewnętrznej, — wreszcie przestawianie pieców i ognisk na dotychczasowym miejscu.

§. 5.

Linia regulacyjna i poziom.

Jeżeli nowy budynek ma stać przy ulicy lub placu publicznym, budujący jest obowiązany wyjednać sobie u Zwierzchności gminnej przed wniesieniem podania o konsens, albo równocześnie z tem podaniem, oznaczenie linii regulacyjnej i poziomu.

W tym celu należy wnieść podanie do Zwierzchności gminnej o zarządzenie oględzin na miejscu.

Zwierzchność gminna zarządzi wskutek takiego podania oględziny w obecności zawezwa-

nych sąsiadów, którym służy prawo wnoszenia zarzutów do protokołu.

Na podstawie takiego dochodzenia oznaczy Zwierzchność gminna w ciągu dni ośmiu linię regulacyjną i poziom zamierzonej budowy.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 2, 3, 4 i 5 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 6.

Wywłaszczenie.

Jeżeli wskutek oznaczenia linii regulacyjnej okaże się potrzeba cofnięcia budowy po za dotychczasową linię frontową, albo wysunięcia jej naprzód, wówczas w pierwszym przypadku właściciel gruntu budowlanego obowiązany jest odstąpić za wynagrodzeniem gminie na własność część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, w drugim przypadku zaś tak długo nie będzie miał prawa przystąpić do wykonania projektowanej budowy, póki nie nabędzie na własność od dotychczasowego właściciela za wynagrodzeniem część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, którą to część gruntu właściciel jemu odstąpić winien. Orzeczenie o wywłaszczeniu (§. 365. ust. cyw.) należy do władzy politycznej.

Gdyby w tych przypadkach co do wysokości wynagrodzenia ugoda do skutku nie przyszła, oznaczy ją orzeczenie sądowe. Niedojście ugody nie wstrzymuje ostatecznego ustanowienia linii regulacyjnej i dalszej rozprawy budowniczej.

W razie zajęcia obcego gruntu pod budowę, konsens budującemu tylko wówczas udzielonym być może, jeżeli budujący wykaże, że otrzymał zezwolenie właściciela tego gruntu, albo że dał zabezpieczenie dostateczne wypłaty wynagrodzenia, które sąd oznaczy. Co do kwestji jak należy oznaczyć linię regulacyjną i jaką przestrzeń odstąpić lub zająć pod budowę, wykluczona jest droga sądowa.

Przemawia p. Uderski i stawia do §. 6. następujący wniosek jako dodatek do tego §u:

„Gdyby dla celów publicznej komunikacji, uznana została potrzeba otwarcia nowej drogi, placu lub ulicy przez grunta prywatne, bądź puste, bądź zabudowane, lub też rozszerzenia albo sprostowania istniejącej drogi, placu lub ulicy, obowiązany jest właściciel odnośnej realności,

potrzebną na ten cel część gruntu za wynagrodzeniem odstąpić, a nawzajem służy mu prawo nabyć od gminy na własność część gruntu, pozostałą z drogi, placu lub ulicy.

O wywłaszczeniu na powyższe cele przez powołane władze autonomiczne za potrzebne uznane, orzekają odpowiednie władze polityczne według obowiązujących w tej mierze prawnych przepisów.

Gdyby w obydwu powyższych przypadkach ugoda dobrowolna, co do ceny wynagrodzenia nie przyszła do skutku, cena ta będzie oznaczona przez sądowe oszacowanie.

Izba popiera dostatecznie tę poprawkę.

Przemawia p. Romanowicz, popiera poprawkę p. Uderskiego i wnosi odesłanie §. 6. wraz z poprawką p. Uderskiego do komisji celem ponownego opracowania.

Przemawia p. Uderski повторно.

Przemawia p. Pilat, przemawia p. Romanowicz повторно.

Przemawia sprawozdawca i zgadza się na odesłanie poprawki p. Uderskiego do komisji.

Izba w głosowaniu uchwala odesłanie wniosku p. Uderskiego wraz z §. 6. projektu ustawy do komisji celem ponownego przedstawienia.

Sprawozdawca czyta §§. 7 do włącznie 45. projektu ustawy.

Marszałek poddaje pod głosowanie §. 7. do włącznie §. 45. w brzmieniu następującem:

§. 7.

Plan budowy.

Do każdego podania o konsens ma być dołączony plan budowy w 2 egzemplarzach, podpisany przez jego autora i przez budującego.

Plan ten ma obejmować:

a) plan sytuacyjny, uwidoczniający położenie i granice gruntu, zabudować się mającego przyszłego budynku, starych zabudowań istniejących na gruncie budowlanym, dziedziców i ogrodów, sąsiednich realności z wymiennieniem ich właścicieli i oznaczeniem liczb konskrypcyjnych lub katastralnych, oraz wykazujący kierunek przylegającej ulicy lub placu publicznego, z oznaczeniem ich szerokości i linii frontowych;

b) jeżeli budynek stawianym być ma bezpośrednio przy ulicy lub placu publicznym, plan niwelacyjny, wykazujący przekrój podłużny i po-

przezny przez środek ulicy lub placu z dokładnem oznaczeniem liczbami wysokości progu drzwi wchodowych nowej budowy; w innych wypadkach wystarczy oznaczenie poziomu gruntu budowlanego i wysokości progu drzwi wchodowych nowej budowy;

c) plany poziome wszystkich piąter, piwnic i poddasza, przekrój podłużny i poprzeczny, fasadę budynku, tudzież, jeżeli budynek stawianym być ma bezpośrednio przy ulicy lub placu publicznym, oznaczenie wysokości domów sąsiednich.

Na planie piwnic powinny być uwidocznione doły kloaczne, kanały domowe, ich połączenie z kanałem głównym, przekrój poprzeczny i spadek, wreszcie ścieki i studnie.

Na planie poddasza przedstawić należy wszystkie mury strychowe, kominowe i ogniowe.

Niezwykle konstruемые mianowicie żelazne, przedstawić należy rysunkami szczegółowymi.

Wszystkie plany winne być rysowane według miary metrycznej; a mianowicie:

a) plany sytuacyjne, obejmujące większą przestrzeń, według skali 1 : 500 albo 10 cm. = 50 m. naturalnej wielkości, przy mniejszych przestrzeniach według skali 1 : 250 albo 10 cm. = 25 m. naturalnej wielkości;

b) plany poziome mają być rysowane w wymiarach długości według skali planu sytuacyjnego, w wymiarach wysokości zaś według dziesięć razy większej skali;

c) plany budowli mają być sporządzane według skali 1 : 100 albo 10 cm. = 10 m. naturalnej wielkości.

Rysunki szczegółowe i konstrukcyjne mają być wykonywane według skali, która by ich dokładne zbadanie umożliwiła, a mianowicie w stosunku jak 1 : 10, 1 : 20, 1 : 50.

Jeżeli chodzi o budowę zwykłego włościańskiego lub małomieszczańskiego domu mieszkalnego, albo też o zwykłe budynki gospodarskie w tych częściach gminy, gdzie według §. 24. wolno jest stawiać budynki z drzewa lub pruskiego muru, wystarczy przedłożenie prostego szkicu budowy i planu sytuacyjnego, oznaczającego położenie budynku tudzież położenie i odległość najbliższych sąsiednich budynków. Zwierzchność gminna osądzi, czyli plan przedłożony

jest wystarczający, czyli też ma być zwrócony do uzupełnienia.

§. 8.

Komisyjne badanie planów.

W przeciągu dni ośmiu po wniesieniu podania o konsens, odpowiadającego wszelkim wymaganiom niniejszej ustawy, Zwierzchność gminna zarządzi zbadanie planów przez organa swoje techniczne i administracyjne w obecności budującego lub pełnomocnika jego, sąsiadów i fachowego kierownika budowy, jeżeli ustanowionym został.

W braku własnego organu technicznego powoła Zwierzchność gminna do komisyjnego badania planów znawcę nieinteresowanego w tej sprawie. Koszta, jakieby z tem powołaniem znawcy połączone były, ponosi podający o konsens. Naczelnik gminy oznacza termin komisyjnego zbadania planów, wzywa do udziału osoby wyżej wskazane i deleguje do tego innego członka Zwierzchności gminnej, gdyby sam nie mógł kierować czynnością.

§. 9.

Postępowanie przy badaniu planów.

Komisya mająca zbadać plan budowy spiszze ze swej czynności protokół.

Czynność rozpoczyna się od technicznego zbadania planu i wyświecenia zachodzących wątpliwości.

Następnie przystępuje komisya do przesłuchania sąsiadów, zapytując ich, czy i jakie zarzuty czynią przeciw zamierzonej budowie.

W razie podniesienia zarzutów ze strony sąsiadów, zawezwie komisya zamierzającego budować do oświadczenia się na nie, starać się będzie o usunięcie ich w drodze ugody, a podniesione zarzuty i wynik rokowań zapisze do protokołu.

Protokół ten, podpisany przez wszystkich uczestników komisyi, lub zawierający wymienienie nie podpisane przez członków komisyi, którzy z uczestniczących w komisyi i z jakiego powodu odmówili podpisu, służyć będzie za podstawę ostatecznego załatwienia podania o konsens ze strony Zwierzchności gminnej, która w przeciągu dni dziesięciu po odbyciu komisyi wydać ma orzeczenie pisemne, pozwalające na zamierzoną budowę lub odmawiające pozwolenia.

W orzeczeniu tem ma być dokładnie oznaczone :

- a) miejsce budowy;
- b) rodzaj budynku;
- c) materiał, z którego ściany i dach mają być stawiane;
- d) długość, szerokość i wysokość budynku, w miarze metrycznej;
- e) ilość i wymiar okien i drzwi;
- f) ilość i rodzaj ognisk.

Względy bezpieczeństwa ogniowego, względy sanitarne i inne publiczne, są dostatecznymi powodami do odmówienia konsensu.

Warunki lub zmiany przez Zwierzchność gminną zastrzeżone winny być w orzeczeniu dokładnie wskazane i ile możności w planach oznaczone. Jeden egzemplarz planu w każdym razie zwrócić należy podającemu, a drugi zachować w aktach.

W wypadkach w §. 3. wymienionych winno załatwienie nastąpić w ciągu trzech dni.

§. 10.

Prawo prywatne.

Jeżeli przeciw zamierzonej budowie podniesiono zarzuty, pochodzące z tytułu prawa prywatnego i takowe przy komisyjnem zbadaniu planów nie mogły być w drodze ugody usunięte, może być udzielony konsens na budowę, której względy publiczne nie stoją na przeszkodzie. Co do zarzutów z tytułu prawa prywatnego podniesionych, ma Zwierzchność gminna odesłać strony do drogi prawa. W uchwale, konsensu na budowę udzielającej, należy wyraźnie wymienić zarzuty z tytułu prawa prywatnego podniesione i do drogi prawa odesłane.

Sąd rozstrzyga, czy budowa dopuszczona ze względów publicznych, przeciw której podniesiono zarzuty z tytułu prawa prywatnego, ma być wstrzymaną aż do rozstrzygnięcia sporu, czy też i pod jakimi warunkami tymczasem prowadzoną być może (§§. 340, 341 i 342 ust. cyw.). O innych zarzutach rozstrzyga Zwierzchność gminna.

§. 11.

Zawiadomienie o konsensie.

Zwierzchność gminna zawiadomi pisemnie budującego i te strony interesowane, które poczyniły zarzuty, o załatwieniu podania o kon-

sens (§§. 9 i 10), a dowód doręczenia tych pisemnych zawiadomień przechowa w aktach.

§. 12.

Rozpoczęcie budowy.

Budowa może być rozpoczętą dopiero wtedy, gdy konsens dany stał się prawomocnym. Prawomocnym staje się konsens, gdy do 14 dni po jego doręczeniu nie wniesiono żadnego rekursu.

§. 13.

Gaśnięcie i odnawianie konsensu.

Konsens na budowę gaśnie, jeżeli budowa dozwolona nie została rozpoczętą w ciągu dwóch lat od prawomocności konsensu.

W razie przerwania przez przeciąg dwóch lat budowy, rozpoczętej przed upływem powyższego terminu, należy naprzódawiadomićZwierzchność gminną o zamierzonym dalszym prowadzeniu budowy i oczekiwać jej rozstrzygnięcia, czy budowa może być dokończoną na podstawie pierwotnego planu, czyli też ze względu na zmienione stosunki zachodzi potrzeba rewizyi planów i odnowienia konsensu.

Postępowanie przy odnawianiu konsensu przeprowadzać należy podług postanowień §§. 8, 9, 10 i 11.

§. 14.

Budowy na cele przemysłowe.

Przy budowach na cele przedsiębiorstw przemysłowych, które w myśl ustawy przemysłowej wymagają zezwolenia władzy politycznej, należy ile możności łączyć rozprawę budowniczą z rozprawą przemysłowo-policyjną.

W każdym razie konsens na taką budowę udzielonym być może dopiero po prawomocnem zezwoleniu na prowadzenie przedsiębiorstwa.

§. 15.

Inne wyjątkowe postanowienia.

Przy budowach w rejonie fortyfikacyjnym, tudzież obok dróg państwowych, mają być zastosowane przepisy w tej mierze obowiązujące.

Odległość budynku od drogi krajowej i powiatowej ma wynosić przynajmniej trzy metry, a od drogi gminnej dwa metry. Wyjątek stanowią w tej mierze ulice i place, mające ustalone linie regulacyjne.

O rozprawie zarządzanej względem udzielenia konsensu na budowę przy drogach krajo-

wych, względnie powiatowych, należy co najmniej na trzy dni przed terminem badania planuawiadomićwładzę zarządzającą temi drogami, pozostawiając jej wybór bądź to wzięcia udziału w rozprawie komisyjnej przez delegata, bądź też nadesłania pisemnie wniosku swojego.

W razie zamierzonej budowy na nadanem polu górniczem lub naftowem, albo też w jego sąsiedztwie, należy do rozprawy przepisanej §§. 8 i 9zawezwać także przedsiębiorcę górniczego, względnie naftowego. Jeżeli nowy budynek stawianym być ma na ustroniu w nie większym oddaleniu, jak dwu kilometrów od granicy państwa, należy o wniesieniu podania o konsensawiadomić c. k. Starostwo. Starostwo może do rozprawy delegować zastępcę, albo też pisemnie przesłać swe uwagi w tej mierze.

§. 16.

Budowy kolejowe i obok kolei żelaznych.

Przy budowach na gruntach kolei żelaznych (w myśl §. 2. ust. o budowie kolei żelaznych z dnia 19. Maja 1874 L. 70. Dz. u. p.) i przy nowych budowach, dobudowaniach i przebudowaniach budynków, obok kolei żelaznych już istniejących, lub w budowie będących, względnie w ich rejonie pożarnym, należy się stosować do osobnych przepisów w tej mierze istniejących.

Do przedsiębrania czynności urzędowych przy budowach w rejonie pożarnym kolei powołaniem jest stosownie do ustawy z dnia 26. Grudnia 1882. L. 3. Dz. u. kr. z roku 1883. c. k. Starostwo, przyczem zastosowane być mają prócz szczegółowych w tej mierze obowiązujących przepisów, także postanowienia niniejszej ustawy.

§. 17.

Budowy publiczne wykonywane przez państwo, kraj lub powiat.

Przy budowach na cele publiczne, przedsiębranych przez państwo, kraj lub powiat, powołaniem jest do przeprowadzenia komisji (§. 8.) tudzież do przesłuchania sąsiadów i innych osób interesowanych, c. k. Starostwo, które co do linii regulacyjnej i poziomu przesłucha Zwierzchność gminną.

Jeżeli przeciw zamierzonej budowie nie wniesiono zarzutów, lub jeżeli wniesione w toku rozprawy usunięte zostały,awiadomi o tem c. k. Starostwo władzę budującą.

Zarzuty nie usunięte, nie pochodzące z tytułu prawa prywatnego, rozstrzyga c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Władzą, która budowę wykonuje. Co do zarzutów opartych na tytule prawa prywatnego, postąpi c. k. Namiestnictwo według §. 10. ustawy.

§. 18.

Zabudowanie znaczniejszego obszaru.

Jeżeli na budowę ma być użytą część obszaru znaczniejszego, do zabudowania przeznaczonego, właściciel tego obszaru jest obowiązany najpierw postarać się o zatwierdzenie podziału obszaru tego na parcele budowlane. W tym celu winien przedłożyć Zwierzchności gminnej w dwóch egzemplarzach plan podziału na parcele z oznaczeniem wymiaru całego obszaru i poszczególnych parceli, niemniej plan sytuacyjny i niwelacyjny. Zwierzchność gminna zarządzi oględziny, a spisany protokół przedłoży Radzie gminnej, która projektowany podział zatwierdzi bezwarunkowo lub pod pewnemi zastrzeżeniami.

Przy zatwierdzaniu planów takiego podziału powinny być uwzględnione potrzeby komunikacji publicznej, bezpieczeństwo przyszłych budynków na wypadek pożaru i ich warunki sanitarne.

Jeżeli celem stosownego podziału gruntu na parcele budowlane nastąpić ma na żądanie właściciela sprostowanie lub rozszerzenie przylegającej albo utworzenie nowej ulicy, grunt ten przerynkającej, właściciel obowiązany jest bezpłatnie odstąpić gminie przestrzeń gruntu na to potrzebną, jednak nie w większej szerokości jak metrów dwudziestu.

Gdyby zaś ze względów publicznych uznana została potrzeba utworzenia nowej ulicy przez grunta prywatne albo sprostowania lub rozszerzenia istniejącej ulicy, winien będzie właściciel gruntu odstąpić potrzebną na to przestrzeń za wynagrodzeniem. Wysokość wynagrodzenia będzie sądownie oznaczoną, jeżeli strony o nią nie zgoda się.

§. 19.

Odbudowanie zniszczonych części miasta lub miasteczka.

W razie zniszczenia całej miejscowości lub znaczniejszej części jej przez pożar, wylew lub inne wypadki elementarne, winna Zwierzchność gminna donieść o tem Wydziałowi powiatowemu.

Wydział powiatowy zarządzi w przeciągu ośmiu dni od chwili zawiadomienia komisyonalne oględziny przestrzeni zniszczonej.

W skład Komisji wchodzi delegat Wydziału powiatowego, naczelnik gminy lub jego zastępca, tudzież powołani przez Wydział powiatowy rzeczoznawcy.

Strony interesowane winny otrzymać zaproszenie do udziału z oznaczeniem terminu oględzin.

Na podstawie protokołu oględzin sporządzonym zostanie plan regulacyjny, który przedłożonym zostanie Radzie gminnej do uchwalenia, a następnie Wydziałowi powiatowemu do zatwierdzenia.

Dopiero na podstawie uchwalonego a zatwierdzonego planu regulacyjnego, mogą być dawane konsensy do budowy na zniszczonej przestrzeni.

§. 20.

Plan regulacyjny.

Przy sporządzeniu tego planu regulacyjnego przestrzegać należy głównie:

- a) aby w części mającej być odbudowaną usunięto ile możności wszystko, coby w przyszłości grozić mogło ponowieniem klęski;
- b) aby rozkład i położenie budynków odpowiadały wymaganiom sanitarnym;
- c) aby ścieki, kanały i w ogóle środki odprowadzania nieczystości zostały w system ujęte;
- d) aby drogi i ulice były szerokie, proste i równe.

Rozdział II.

Szczegółowe przepisy o budowlach.

§. 21.

Kierownictwo budowy.

Budujący winni przy prowadzeniu budowy posługiwać się tylko osobami do tego prawnie upoważnionymi. Postanowienie to obowiązuje zwłaszcza przy budowlach na cele publiczne przemysłowe i wszelkich znaczniejszych budowlach prywatnych.

Do wykonywania mniejszych budowli parterowych, o pojedynczych konstrukcjach bez sklepień i urządzeń podziemnych (suterenu), wolno używać osób, posiadających dla wykonywania przemysłu budowlanego koncesję najniższej kategorii. Wreszcie, o ile w miejscu budowy nie znajdują się tacy przemysłowcy, może wła-

dza udzielająca konsensu przy budowlach nieznaucznych (chaty, budynki włościańskie) nie wymagać ustanowienia prawnie upoważnionego kierownika budowy.

Nazwisko kierownika budowy należy zawsze podać do wiadomości Zwierzchności gminnej i uwiadamiać ją o wszelkich zmianach w tej mierze zachodzących.

Kierownik budowy jest zarówno jak i budujący odpowiedzialnym za wszelkie naruszenie warunków konsensu, za odstąpienie od zatwierdzonych planów i w ogóle za wszelkie uchybienie przepisom tej ustawy. Nie wyklucza to jednak odpowiedzialności innych w budowie udział biorących osób, o ile na nich ciąży winą.

Odstąpienie od zatwierdzonych planów jest tylko w takich wypadkach dozwolone, w których według §. 3. wystarcza uwiadomienie Zwierzchności gminnej. Każde odstąpienie od zatwierdzonego planu winno być jednak podane do wiadomości Zwierzchności gminnej.

§. 22.

Skład materiałów budowlanych.

Bez pozwolenia Zwierzchności gminnej nie wolno składać na ulicy lub placu publicznym ani rumowiska, ani materiału budowlanego.

Udzielając takie pozwolenie, może Zwierzchność gminna ustanowić opłatę stósowną, która wpływać ma do kasy gminnej na rzecz utrzymania ulic i placów w stanie odpowiednim.

Pozwolenie na zajęcie kawałka ulicy lub placu nie powinno atoli żadną miarą powodować ujmy dotkliwej dla komunikacji publicznej.

§. 23.

Środki utrzymania porządku.

Miejsce budowy przy ulicach i placach publicznych należy na czas trwania jej oddzielić od nich parkanem lub w inny stósowny sposób. Dla poanania możności zarządzenia środków ostrożności potrzebnych do utrzymania porządku przy budowie, obowiązany jest budujący uwiadomić Zwierzchność gminną o rozpoczęciu budowy na dni trzy przed przystąpieniem do niej.

Przy budowlach i naprawie ścian przypie-
rających do ulic i placów publicznych, winien budujący ustawić przepisane znaki ostrzeżenia, a nadto w przypadkach, w którym nieuniknio-
nem staje się chwilowe chociażby częściowe

przerwanie komunikacji publicznej, dać baryerę, w noey zaś oświetlić miejsce budowy latarnią.

§. 24.

Materiał do budowy.

W regule ma być użyty do budowy materiał ogniotrwały.

Wyjątek od tego postanowienia stanowią mogą:

a) budowle parterowe na odleglejszych ulicach i przedmieściach, gdzie zabudowania nie łączą się bezpośrednio, lecz są oddzielone od siebie dziedzińcami, ogrodami lub wolnymi placami.

Rada gminna obowiązana jest w ciągu roku licząc od dnia wejścia niniejszej ustawy w życie, oznaczyć część obszaru, w którym domy lub inne zabudowania tylko z materiału ogniotrwałego stawiane być mogą.

b) wszelkie budynki w miejscach kąpielowych lub klimatyczno-kuracyjnych, przeznaczone stale na mieszkania dla gości;

c) w gminach, w których materiał ogniotrwały jest nader kosztowny lub ludność zamieszkała uboga, może Rada gminna postanowić, iż z wyjątkiem mieszkalnych domów piętrowych (które jedynie z materiału ogniotrwałego wznoszone być mają) wszystkie inne budowy na całym obszarze miejskim z muru pruskiego lub drzewa stawiane być mogą.

Taka uchwała Rady gminnej wymaga do ważności swej zatwierdzenia przez Radę powiatową i nie może obowiązywać na dłuższy przeciąg czasu, jak lat dziesięć, licząc od dnia zatwierdzenia jej przez Radę powiatową.

Powyższe postanowienie może być jednak ponawianem w razie nie zaszłej zmiany w stosunkach, które ją pierwotnie spowodowały.

§. 25.

M u r y

Grubość murów powinna być dokładnie oznaczoną w planach budowy.

Komisya badająca plany orzeka, czy projektowana grubość murów odpowiada bezpieczeństwu publicznemu, czy też winna uleść zmianie.

Grubość murów ceglanych w budynkach mieszkalnych parterowych i jednopiętrowych powinna wynosić przy ścianach zewnętrznych co

najmniej 45 cm., a 30 cm. przy ścianach wewnętrznych, na których pułapy spoczywają.

Przy budynkach mieszkalnych, mających więcej pięter, dwa piętra najwyżej położone winny mieć grubość murów takich samych rozmiarów, to jest najmniej 45 cm. względnie 30 cm., w każdym zaś następujących dwóch niżej położonych piętrach, grubość murów o 15 cm. powiększoną być musi.

Budynki z materiału nieogniotrwałego wznieszone, a położone przy rynku lub placu głównym, tudzież innych ulicach i placach publicznych, które Rada gminna oznaczy, winny być stawiane na fundamentach murowanych i na podmurowaniu 50 cm. wysokości.

Mury fundamentów mają być o 15 cm. grubsze od ściany na nich spoczywającej.

Rozmiary powyższe odnoszą się do murów niewyprawionych w stanie surowym.

§. 26.

Odpowiedzialność za gatunek materiału budowlanego.

Kierownik budowy jest odpowiedzialny za jakość i trwałość materiału użytego do budowy.

§. 27.

Wysokość pokoi, wysokość i szerokość drzwi i okien.

Budynki mieszkalne winny być suche i posiadać dostateczny przystęp powietrza i światła. Wysokość pokoi wynosić winna przynajmniej 2-50 m., wysokość okna najmniej 1 m., szerokość najmniej 60 cm., wysokość drzwi wchodowych w pokojach najmniej 2 m. i szerokość 1 m.

§. 28.

Podłoga parterowych pokoi.

Podłoga parterowych pokoi powinna w budynkach mieszkalnych leżeć przynajmniej 30 cm. po nad powierzchnią terenu budowlanego a w budynkach mieszkalnych położonych w miejscu wystawionem na wylew wód, winna się i podłoga w parterze być najmniej 32 cm. wzniesioną nad najwyższy stan wody, a gdyby to niemożliwym było, najmniej 32 cm. nad stan wody, powtarzający się w krótszych odstępach czasu.

Do powyższego przepisu należy według możliwości stosować się także przy przebudowywaniu takich budynków.

§. 29.

P i w n i c e.

Piwnice pod budynkami mieszkalnymi winny być sklepione. Nie wolno budować piwnic pod ulicą lub placem publicznym, ani urządzać leżących drzwi do piwnic.

Okna z piwnic ku ulicy lub placowi publicznemu należy tak urządzać, aby nie przeszkadzały komunikacji publicznej, nie zagrażały bezpieczeństwu publicznemu i nie szpeciły ulicy lub placu.

§. 30.

Zamieszkanie piwnic.

Urządzenie pomieszczeń w piwnicach jest wzbronione. Sklepione piwnice mogą tylko w takim razie być użyte na warstwy, kuchnie i stajnie, jeżeli wysokość ich od podłogi do podniebienia w sklepieniu wynosi 2-50 m. a najwyższy punkt sklepienia góruje o 85 cm. nad poziomem. Do takich piwnic winno powietrze i światło mieć dostateczny przystęp za pomocą okien do otwierania.

§. 31.

Schody i klatka schodowa.

W domach piętrowych powinna istnieć za pomocą schodów komunikacja do wszystkich mieszkań, na strych, do piwnicy, na podwórze i na ulicę.

Schody mają być przynajmniej na 1 m. szerokie. Wysokość stopnia na schodach nie powinna wynosić więcej jak 16 cm. szerokość zaś nie mniej jak 29 cm. w linii podziałowej. Linia podziałowa przyjmuje się w obrębie 45 cm. od ściany. Poręcze muszą być tak urządzone, ażeby zesuwanie się po nich było niemożliwym. W domach piętrowych przynajmniej główne schody winny być ogniotrwałe.

Władza może stosownie do przeznaczenia i rozmiarów budynku zarządzić wybudowanie jednych lub kilku ogniotrwałych schodów ubocznych. Podsklepione schody i podesty o drewnianych stopniach uważane będą za ogniotrwałe.

Pod schodami jakoteż w klatce schodowej, nie wolno urządzać ognisk i otworów kominiowych.

Klatkę schodową oddzielać ma od strychu powała u dołu wyprawiona, a na strychu wyłożona cegłą albo polepą z gliny 8 cm. grubą. Drzwi na strych prowadzące w domach muro-

wanych powinny być żelazne, albo pobite żelazną blachą, od strony strychu; drzwi te należy umieszczać w ogniotrwałej osadzie; drzwi leżące do podnoszenia są wzbronione.

§. 32.

Urządzenia wewnętrzne ogniochronne.

W budynkach z pruskiego muru lub drewnianych ściany, przy których znajdują się kominy, piece i ogniska, mają być w przestrzeni przynajmniej metra od komina, a dwóch metrów od pieca lub ogniska, zupełnie murowane z cegieł lub kamienia.

Powała strychowa w budynkach mieszkalnych ma być pokryta cegłą lub polepą glinianą 8 cm. grubą, podłogę w piętrowych budynkach mieszkalnych należy w każdym piątrze oddzielać warstwą suchego nasypu od niższej powały.

§. 33.

Pomieszkania na poddaszu.

Pomieszkań w obrębie poddasza czyli strychu urządzać nie wolno. Wyjątek stanowią odosobnione pokoje w domach, których dachy mają strome kształty i tworzą przestronne poddasza jednak tylko wtedy, jeżeli te domy są od najbliższej granicy sąsiedniej najmniej 10 m. oddalone a pokoje te murowanymi lub przynajmniej ryglowanymi i tynkowanymi ścianami oddzielone od strychu i sieni i odpowiadają wymogom sanitarnym.

§. 34.

Latarnie w dachu.

Latarnie czyli klatki okien w dachu do oświetlenia schodów z góry winny być w budynkach murowanych całkowicie z cegły murowane i ogniotrwałe zamknięte od poddasza.

Ramy i prety u okien w takich latarniach należy sporządzać z żelaza.

§. 35.

Kominy.

Budowania domów mieszkalnych bez kominów zabrania się bezwarunkowo.

Kominy winny być murowane; ściany kominów najmniej 15 cm. grube, wewnątrz komina gładko wytynkowane a zewnętrzna część w obrębie strychu wyprawiona.

Kominów na belkach lub pokładach drewnianych zakładać nie wolno. Wszelkie drzewo winno być najmniej o 15 cm. oddalone od we-

wnętrznego obwodu komina. Drzewa w ściany kominowe wpuszczać nie wolno.

§. 36.

Otwory kominów.

Otwór wewnętrzny kominów przełazowych wynosić ma najmniej 48 cm. w kwadrat a otwór kominów wązkich (cylindrowych) najmniej 15 cm. średnicy. Jeżeli zaś do jednego przewodu wchodzi dym z dwóch lub więcej ognisk, średnica kominów wązkich ma wynosić najmniej 20 cm. Każdy komin ma wystawać ponad szczyt dachu, a to, jeżeli dach jest ogniotrwałym, najmniej 50 cm., a jeżeli nie jest ogniotrwałym najmniej 1 m.

§. 37.

Kierunek kominów

Wszystkie kominy, a szczególnie wązkie (cylindrowe) winny być ile możności w pionowym kierunku stawiane. Większe pochylenie do poziomu jak 60 stopni jest zabronione. Jeżeliby z konieczności zezwolono na takie wyjątkowe pochylenie kominów wązkich, należy w miejscach, gdzie kierunek komina się zmienia, urządzić utwory do czyszczenia i mur tak zabezpieczyć, ażeby nie uszkadzały go kule do czyszczenia kominów.

§. 38.

Kominy fabryczne.

Kominy fabryczne i w ogóle kominy dla wielkich ognisk należy tak urządzać, aby dym i sadza nie zanieczyszczały powietrza w sposób dla zdrowia szkodliwy, albo dla sąsiadów dokuczliwy.

§. 39.

Kominy wązkie cylindrowe.

Wązkie cylindrowe kominy winny poczynąć się w piwnicy, a gdzie piwnic nie ma, w parterze.

Nad podłogą, gdzie te kominy się poczynają, również na strychu, winny być zaopatrzone 1.50 m. nad posadzką lub polepą w podwójne żelazne drzwiczki do czyszczenia, dające się szczelnie na klucz zamykać. Materiał drewniany, znajdujący się w pobliżu drzwiczek, powinien być ogniochronnie osłonięty.

§. 40.

Ilość kominów.

W budynkach piętrowych nie powinien dym z ognisk należących do różnych pięter wchodzić do tego samego przewodu kominowego.

Jeżeli każde piętro ma swój własny przewód kominowy, przewód ten może się rozpo-
czynąć na właściwem piętrze.

§. 41.

Piece piekarskie. Wędzarnie.

Piece piekarskie przemysłowe i w ogóle piece dla celów przemysłowych, należy umie-
szczać w lokalu sklepionym. Podłoga przed ogni-
skiem winna być ogniotrwałe urządzoną

Ściany w wędzarniach muszą być sporzą-
dzone z materiału ogniotrwałego i zaopatrzone
w drzwi żelazne lub przynajmniej blachą od
środka obite. Wędliny tylko na hakach lub prę-
tach żelaznych zawieszać wolno.

§. 42.

Stawianie kotłów parowych.

Kotły parowe należy stawiać, jeżeli tylko
można, w odrębnem zabudowaniu. Stanowczo
wzbronionem jest jednak ustawianie kotłów pa-
rowych pod lokalem mieszkalnym lub roboczym,
równie jak urządzenie sklepień lub pował nad
nimi. Tylko w razie udowodnionej konieczności
dopuszczona być może lekka powała.

§. 43.

Piece pokojowe.

Piece pokojowe, stojące bezpośrednio na
podłodze nieogniotrwałej, winny być podmuro-
wane na 30 cm. Przed drzwiczkami pieców, na-
leży podłogę zabezpieczyć od ognia.

Pieców żelaznych nie wolno tam używać,
gdzie się wyrabia lub gromadzi materiał łatwo
zapaleniu podlegający.

Nie wolno także zastępować kominów mu-
rowanych rurami blaszanymi wewnątrz budynku,
ani też przeprowadzać takich rur przez ściany
drewniane lub dachy nieogniotrwałe.

Rury do odprowadzania dymu nie mogą
wychodzić na dziedziniec ani na ulicę

§. 44.

Kuchnie.

Podłoga w kuchni winna być dokoła ogni-
ska kamieniem lub cegłą wyłożona.

Nad ogniskiem otwartem należy tak umie-
ścić kapę murowaną lub blaszaną, by po wszyst-
kich stronach o 30 cm. wystawała poza kra-
wędz ogniska kuchennego. Dym z otwartych
ognisk tylko przelazowymi kominami odprowa-
dzać wolno.

W kuchniach angielskiem zwanych należy
dla odprowadzania pary urządzać otwory wen-
tylacyjne z drzwiczkami żelaznemi.

§. 45.

Stodoły, Szopy i t. p.

Stodoły, szopy i inne budynki, przeznaczone
na przechowywanie łatwo zapalnych materiałów,
jeżeli są zbudowane z materiału nieogniotrwa-
łego lub nieogniotrwałe pokryte, muszą być od
budynku mieszkalnego, równie jak od kuchni,
przestrzenią 10 m. oddzielone. Takie budynki
tylko wówczas przybudować można do domu
mieszkalnego lub do kuchni, jeżeli przyległe izby
mieszkalne, względnie kuchnie od nich oddzielone
zostaną trwałym murem ogniochronnym. Izb mie-
szkalnych zaś ani kuchni do takich budynków
dobudowywać nie wolno.

Izba w głosowania uchwala §§. 7. do wła-
cznie 45. zgodnie z wnioskiem komisji bez roz-
prawy.

Sprawozdawca czyta:

§. 46.

Suszarnie, piece do wypalania wapna lub cegły
i kuźnie.

Suszarnie na owoce, len lub konopie winny
być od innych budynków przynajmniej o 30 m.
oddalone.

Piece do wypalania wapna lub cegły mogą
stać jedynie poza obrębem zabudowanego obszaru
miejskiego.

Kuźnie winny być oddalone od innych bu-
dynków przynajmniej o 30 m. lub urządzone
w budynkach ogniotrwałe zbudowanych.

Przemawia p. Władysław hr. Koziebrodzki
i stawia następujący wniosek:

Paragraf 46. ma brzmieć:

Kuźnie, suszarnie, piece do wypalania wa-
pna lub cegły.

Kuźnie, suszarnie na owoce, len lub na ko-
nokie, winny być od innych budynków przynaj-
mniej o 30 metr. oddalone i nie mogą być po-
kryte słomą. Jeżeli zaś są urządzone w budy-
kach, to budynki te muszą być ogniotrwałe zbu-
dowane.

Piece do wypalania wapna lub cegły mogą
stać jedynie poza obrębem zabudowanego obszaru
miejskiego.

Izba popiera dostatecznie powyższy wniosek.

P. Romanowicz wnosi odesłanie wniosku p. Wł. Koziembrodzkiego oraz §fu 46. do komisji.

P. Wł. Koziembrodzki zgadza się na to.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem p. Romanowicza.

Sprawozdawca czyta §§. 47. do włącznie 82. projektu ustawy.

Marszałek poddaje pod głosowanie §. 47. do włącznie 82. w brzmieniu następującem :

§. 47.

Pokrywanie dachów.

Dachy na takich budynkach, które według przepisów §. 24. z materiału ogniotrwałego budowane być muszą, winny być pokrywane łupkiem, dachówką, blachą lub innym materiałem ogniotrwałym.

W gminach zamieszkałych przez ludność niezamożną, gdzie pokrywanie dachów ogniotrwałym materiałem spotkałoby się na razie z przeszkodami trudnemi do zwalczenia, może Rada gminna postanowić. iż dachy, nawet w takich budynkach, które z materiału ogniotrwałego budowane być muszą, nieogniotrwałym materiałem pokrywane być mogą. Taka uchwała Rady gminnej wymaga do ważności swej zatwierdzenia przez Radę powiatową i nie może obowiązywać na dłuższy przeciąg czasu, jak lat dziesięć od zatwierdzenia jej przez Radę powiatową. Po upływie tego czasu może jednak, w razie dalszego trwania stosunków, które spowodowały taką uchwałę, odnośne postanowienie być ponowionem nową uchwałą Rady gminnej, zatwierdzoną przez Radę powiatową.

§. 48.

Pokrywanie dachów słomą.

Słomą dachów pokrywać nie wolno. Tylko na przedmieściach zupełnie oddzielonych może Zwierzchność gminna zezwalać słomą pokrywać dachy, jeżeli odległość budynku od sąsiednich wynosi przynajmniej 12 m., albo jeżeli budynek, słomą pokryty być mający, oddzielonym jest szeregiem drzew od budynków bliżej położonych.

Przepis ten odnosi się także do pokrywania dachów trzeciną lub szuwarem.

§. 49.

Mur ogniochronny.

W budynku murowanym, długości przynaj-

mniej 25 m. przedzielać należy strych murem ogniochronnym.

Mur ogniochronny winien także oddzielać dachy budynków łączących się ze sobą, lub oddzielonych przestrzenią nie przewyższającą 10 m.

Mur ogniochronny winien o 35 cm. sięgać nad dach. Przejścia umieszczone w murze ogniochronnym w obrębie strychu, należy opatrzyć żelazniami, ogniotrwałe osadzonemi drzwiami, któreby się same zamykały.

§. 50.

Wiązanie dachu.

Wiązanie dachu należy oddzielnie budować od pował strychowej i od muru ogniochronnego. Ani w powałę, ani też w mur nie wolno wpuszczać żadnej drewnianej treści konstrukcyi dachu.

Przy zastosowaniu potrzebnych środków bezpieczeństwa można wówczas od tego przepisu odstąpić, jeżeli według §. 24. ustawy może być użytym do budowy domu materiał nieogniotrwały, lub tam, gdzie dozwolone są izby pod dachem (poddasze).

§. 51.

R y n w y.

Dachy budynków od ulic i placów publicznych mają być zaopatrzone w rynwy odpowiednich rozmiarów, z kruszczu lub innego nieprzemakalnego materiału. Rury spustowe winny być jak najbliżej muru nrządzone i wedle możności wprost do kanału wprowadzone. Gdyby to połączone było z trudnościami, zasługującymi na uwzględnienie, należy wylot najwyżej 30 cm. nad chodnikiem umieścić.

§. 52.

Wychodki i zbiorniki kloaczne.

W każdym domu mieszkalnym mają być urządzone wychodki.

W domach piętrowych wychodki umieszczone być muszą w bezpośrednim połączeniu z budynkiem. W parterowych można urządzić je obok w bliskości budynku, tak jednak, ażeby nie były widoczne od ulicy lub placu publicznego. Wychodki należy budować według prawideł higienicznych i takiej objętości, ażeby na każde dwa mieszkania przynajmniej jedna komórka przypadała.

Zbiorniki dla nieczystości z wychodków winny mieć urządzony łatwy i ciągły odpływ do

jam kloacznych, kanałów lub przyrządów beczkowych, stosownie do systemu odpływu nieczystości w gminie zaprowadzonego.

Rada gminna wyda przepisy obowiązujące co do tego systemu.

Oddalenie zbiorników ma wynosić najmniej 2 m. od granicy sąsiedniej, a najmniej 8 m. od najbliższej studni. W częściach miasta gęsto zabudowanych zbiorniki te winny być murowane na cemencie z dnem nieprzepuszczalnem i zaopatrzone w odpowiednie nakrycie z otworem do czyszczenia.

Przy systemie kanałowym odpływu nieczystości obowiązany jest budujący urządzić w swojej realności kanały poboczne murowane i kryte, których wymiary wewnętrzne wynosić mają najmniej 60 cm. szerokości a najmniej 80 cm. wysokości.

§. 53.

Odpływ nieczystości z budynków.

Nawet przy starych budynkach jest bezwarunkowo wzbronione odprowadzanie wszelkich nieczystości z budynków na ulice lub place publiczne.

§. 54.

Balkony i ganki.

Przy budowie balkonów i ganków winna Zwierzchność gminna czuwać nad tem, by przez to nie ucierpiały ani komunikacya publiczna ani regularność kierunku ulicy.

§. 55.

Przedmioty sięgające na linię frontową ulicy.

Schody przed domami, kraty i poręcze, jakoteż inne tego rodzaju przedmioty nie powinny wystawać po za linię frontową ulicy.

Okna lub okiennice wychodzące na ulicę, a nieumieszczone w wysokości przynajmniej 2 do 3 m. nad chodnikiem należy urządzić tak, aby się otwierały na wewnątrz, lub aby w stanie otwartym zupełnie przylegały do muru i nie sterczały nad ulicą. Tak samo mają być urządzone drzwi od ulicy na zewnątrz otwierane.

§. 56.

Budynki przy ulicach i placach publicznych.

Przy głównych ulicach i placach publicznych wolno na froncie stawiać tylko budynki główne. Inne budynki służące na gospodarcze lub podobne cele, jako to: stajnie, wozownie i t. d. mają być w podwórzu umieszczone.

Gdyby ze względu na położenie miejscowe budynki takie tylko przy froncie ulicy postawionymi być mogły, a względy publiczne nie przemawiały przeciw temu, można na to wyjątkowo zezwolić. W takim wypadku jednak budynki te winny posiadać odpowiednią fasadę.

Budynki frontowe muszą przypierać bezpośrednio do siebie lub do granicy sąsiedniej. W przeciwnym razie odległość ich powinna wynosić najmniej 6 metr. a fasada przyczółka domu ma być zastosowaną do fasady frontowej.

§. 57.

Domy parterowe przy głównych ulicach.

Rada gminna może oznaczyć okręg gminy, w którym tylko piętrowe domy stawiać wolno. W takim razie może Rada gminna wyjątkowo dozwolić budowy domu parterowego w tym okręgu jednak tylko pod warunkiem wyprowadzenia murów w takiej grubości, ażeby w danym razie wybudowanie piętra było możliwem.

Przepis ten nie odnosi się jednak do domów w ogrodzie położonych.

§. 58.

Cofnięcie budynków głównych od frontu.

Budynki główne przy ulicach głównych (§. 57.) należy stawiać bezpośrednio w linii frontowej tych ulic.

Jeżeli przed takimi budynkami ma być urządzonym ogród lub zajazd, cofnięcie od frontu może być dozwolone pod następującymi warunkami:

a) budynek cofnięty tak winien być budowany, jak to przepisano dla domów frontowych,

b) odstęp budynku od ulicy nie może wynosić mniej jak 3 mtr., a placu tego nie wolno użyć na budynki podrzędne, magazyny, składy lub w inny sposób szpecący;

c) budynek należy od ulicy odgraniczyć sztachetami.

§. 59.

Chodniki.

Jeżeli w części miasta lub miasteczka, w której staje budynek, są urządzone chodniki, budujący jest obowiązany urządzić chodnik przed domem swoim. Późniejsze jednak utrzymanie chodnika w dobrym stanie należy do gminy.

Chodnik ma być ułożonym z takiego materiału, jaki Rada gminna dla danej ulicy lub części miasta oznaczy.

§. 60.

Grunta niezabudowane.

Przy ulicach i placach głównych winny być wszystkie grunta niezabudowane parkanem lub w inny stosowny sposób zamknięte.

Zwierzchność gminna może rozporządzić, ażeby niezabudowane grunta także przy innych ulicach i placach zostały oparkanione i ogrodzone.

§. 61.

Ogrodzenia, płoty i t. p.

Jaki materiał dozwolany być może do urządzenia odgrodzeń zastosować się należy do zwyczajów miejscowych.

Odległość odgrodzeń od dróg krajowych, powiatowych i gminnych ma wynosić najmniej 30 centymetrów.

Na odgrodzeniach wzdłuż dróg publicznych, jakoteż na odgrodzeniach takich, które dotyczą zabudowań lub ogrodzeń sąsiednich, nie wolno urządzać ostrzeszków ze słomy, trzciny, szuwaru, peżu, odpadku łądyg konopnych i t. p. łatwo zapalnych przedmiotów.

§. 62.

Fasady domów.

Fasady domów frontowych winny być ile możności zgodne z zasadami dobrego smaku. Wzbronionem jest używanie takich kolorów, które jaskrawością szpecą widok lub rażą oczy.

§. 63.

Studnie.

Gdzie miejscowe stosunki tego wymagają, a nie zachodzą nadzwyczajne trudności, budujący jest obowiązany urządzić na gruncie budowlanym studnię, jeżeli można ją urządzić w odległości od jam kloacznych, kanałów i gnojowisk, przepisanej w §. 52. Studnia taka powinna być ocembrowaną, a ocembrowanie to wznosić się o 80 cm. ponad poziom terenu.

§. 64.

Sadzenie drzew między budynkami.

Przy stawianiu budynku, słomą, trzezną lub szuwarem pokryć się mającego, cięży na budującym obowiązek oddzielenia go szeregiem drzew od budynków sąsiednich.

§. 65.

Plantacje.

Zwierzchność gminna jest obowiązana piełgnować starannie istniejące plantacje i urzą-

dzać ile możności nowe na pustych placach należących do gminy.

Gdzie na to stosunki miejscowe zezwalają, obowiązana jest Zwierzchność gminna sadzić i utrzymywać drzewa na placach publicznych budynkami otoczonych i przy ulicach obok chodników.

Rozdział III.

Zamieszkanie nowych budynków i utrzymanie istniejących.

§. 66.

Pozwolenie na zamieszkanie.

Budynki nowo wystawione lub przekształcone nie mogą być ani zamieszkane ani na inny cel nżyte przed uzyskaniem pozwolenia Zwierzchności gminnej.

Przed daniem takiego pozwolenia musi odbyć się na miejscu komisyjne zbadanie stanu budynku pod względem sanitarnym i bezpieczeństwa publicznego.

Komisya badająca stan budynku składa się z naczelnika gminy lub jego zastępcy i znawcy technicznego. Komisya zbada, czy budowa wykonana jest zgodna z planem zatwierdzonym, czy odpowiada wymaganiom sanitarnym i warunkom bezpieczeństwa publicznego. Według wyniku tych oględzin załatwi Zwierzchność gminna odnośną prośbę budującego.

§. 67.

Termin zamieszkania

Budynek murowany, podczas wiosny pod dach doprowadzony, a w jesieni narzucony, może być dopiero w następnej wiosnie zamieszkanym. Budynek zaś w jesieni pod dach doprowadzony, a w następnej wiosnie narzucony, może dopiero w jesieni do zamieszkania być oddanym. Gdyby w powyższych okresach czasu tylko niektóre części domu zostały wykończonemi, może Zwierzchność gminna dać pozwolenie na częściowe zamieszkanie budynku, jeżeli zachodzą warunki określone w ostatnim ustępie §. 66.

§. 68.

Taksy za oględziny.

Oględziny nowo wybudowanych domów odbywa Zwierzchność gminna bezpłatnie. Tylko dla znawców, nie będących urzędnikami gminnymi, uiścić ma budujący do rąk Zwierzchności gminnej taksę, której wysokość ustanowi Rada gminna.

§. 69.

Oczyszczenie placu budowy.

Właściciel budynku jest obowiązany w własnym koszcie po wykonaniu budowy usunąć gruz, ziemię wykopaną i wszystkie inne przedmioty tamujące komunikację, albo zanieczyszczające ulicę lub plac publiczny. zasypać doły, chodnik lub bruk nadwierzony naprawić, słowem przywrócić do pierwotnego stanu przyległy plac lub ulicę.

§. 70.

Utrzymanie istniejących budynków.

Każdy właściciel budynku jest obowiązany utrzymać go w dobrym stanie, czysto i porządku. Winien mianowicie zapobiegać wszelkim uszkodzeniom, które mogłyby zagrażać bezpieczeństwu publicznemu, lub zdrowiu mieszkańców, albo szpecić ulicę lub plac publiczny.

§. 71.

Budynki grożące zawaleniem.

Jeżeli budynek grozi niebezpieczeństwem zawalenia, zarządzi Zwierzchność gminna komisyjne zbadanie stanu rzeczy i poleci właścicielowi z wyznaczeniem stosownego terminu i zagrożeniem następstw prawnych (§. 82.) podług stopnia sprawdzonego niebezpieczeństwa, bądź to opróżnienie i zabezpieczenie budynku starego aż do wykonania potrzebnych napraw, bądź też częściowe albo nawet całkowite rozebranie budynku.

§. 72.

Naprawa dachów.

W tych częściach obszaru miejskiego, w których w przyszłości tylko domy z dachem ogniotrwałym mogą być budowane (§. 47.), łatanie istniejących dachów gontowych tylko w takich wypadkach jest dozwolone, jeżeli wiązanie stolea jest zdrowe, a pokrycie w tak dobrym stanie zachowane, że wystarczy jednorazowe wyłatanie w granicach czwartej części dachu na każdej połaci.

Przed rozpoczęciem łatania dachu należy uzyskać pozwolenie Zwierzchności gminnej.

Rozdział IV.

Władze wykonawcze.

§. 73.

Zwierzchność gminna

Zwierzchność gminna czuwa nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy.

Zwierzchność gminna daje pozwolenie na budowę (konsens) i przestrzega ażeby:

a) nie budowano bez uzyskania prawomocnego konsensu;

b) zachowano linię regulacyjną i poziom;

c) ściśle stosowano się do zatwierdzonego planu budowy;

d) do wykonania budowy używano osób upoważnionych w myśl §. 21. i

e) tylko dobrego trwałego materiału.

Przy spostrzeżeniu uchybień winna Zwierzchność gminna w wypadkach pod a), b) i c) wymienionych, wstrzymać dalszą budowę, w wypadku pod d) usunąć nieupoważnionego wykonawcę od dalszej budowy, a w wypadku pod e) zarządzić uprzątnienie z placu budowy materiału za nieodpowiedni uznanego.

Od rozporządzeń Zwierzchności gminnej można na ręce naczelnika gminy wnosić rekurs do Rady gminnej w nieprzekraczalnym terminie dni 14 po doręczeniu lub ogłoszeniu rozporządzenia, z wyjątkiem wypadków przewidzianych w §. 3. niniejszej ustawy.

Rekurs od zarządzenia, wstrzymującego budowę rozpoczętą, nie ma mocy odraczającej.

§. 74.

Rada gminna.

Rada gminna załatwia następujące sprawy:

a) rozstrzyga rekursy wniesione od rozporządzeń Zwierzchności gminnej;

b) zarządza sporządzenie ogólnego planu miasta, zatwierdza go i czuwa nad jego peroryndycznym uzupełnieniem przez Zwierzchność gminną;

c) zatwierdza plany budynków, przeznaczonych na cele gminy lub zakładów gminnych;

d) zatwierdza plany podziału znaczniejszych obszarów na parcele budowlane (§. 18.);

e) uchwała plan regulacyjny przy odbudowaniu zniszczonych części miasta (§. 19.);

f) oznacza części obszaru miejskiego, w których tylko materiał ogniotrwały do budowy użyty być może (§. 24.);

g) w gminach, w których materiał ogniotrwały jest nader kosztowny lub ludność ubogą, postanawia z zatwierdzeniem Rady powiatowej, że w następującym przeciągu lat 10 z wyjątkiem mieszkalnych domów piętrowych, wszystkie inne budynki na całym obszarze miejskim z muru

pruskiego lub drzewa stawiane być mają (§. 24. lit. c.);

h) uchwała w sprawie wyjątkowego uwolnienia gminy miejskiej od obowiązku pokrywania dachów ogniotrwałym materiałem (§. 47.);

i) wydaje obowiązujące przepisy o systemie kanalizacji (§. 52.);

k) oznacza okręg miasta, w którym tylko piętrowe domy stawiać wolno i daje wyjątkowe pozwolenie na stawianie domu parterowego w tym okręgu (§. 57.);

l) oznacza wysokość taksy dla znawców za oględziny nowo wybudowanych domów (§. 68).

Rekurs w sprawach budowniczych wniesiony do Rady gminnej, winna Rada gminna załatwić merytorycznie najdalej do czterech tygodni od dnia podania. Po upływie tego czasu i po bezskutecznym upływie terminu naznaczonego Radzie gminnej przez Wydział powiatowy do rozstrzygnięcia rekursu, ma Zwierzchność gminna przedłożyć akta Wydziałowi powiatowemu, który wyda orzeczenie tak, jak gdyby po przystąpieniu Rady gminnej do orzeczenia Zwierzchności do niego rekurs został wniesiony.

Uchwały Rady gminnej w sprawach tu pod b) c) d) e) f) i) k) określonych winny być w obrebie gminy ogłoszone. Od tych uchwał wolno stronom interesowanym wnieść za pośrednictwem Zwierzchności gminnej rekurs do Wydziału powiatowego w ciągu dni 30 od ich ogłoszenia.

Do rekursu od uchwały Rady gminnej w sprawach tu pod a) wymienionych, służy termin dni 14 od doręczenia tej uchwały; ten rekurs również wnosić należy przez Zwierzchność gminną.

§. 75.

Wydział powiatowy.

Wydział powiatowy załatwia rekursy przeciw uchwałom Rady gminnej.

§. 76.

Wydział krajowy.

Wydział krajowy załatwia jako ostateczna instancja rekursy przeciw orzeczeniom Wydziału powiatowego i Rady powiatowej.

Rekurs ma być wniesiony za pośrednictwem Wydziału powiatowego w nieprzekraczalnym terminie dni 14 od doręczenia orzeczenia.

§. 77.

Władze polityczne.

Prawa zastrzeżone władzom politycznym

postanowieniami §§ 104, 105, 106 i 107 ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 L. 19 Dz. u. kr. pozostają nienaruszone.

Rozdział V.

Postanowienia karne.

§. 78.

Przekroczenia objęte nstawą karłą.

Przekroczenia przepisów budowniczych, objęte ustawą karłą, będą dochodzone i karane przez właściwe Sądy.

§. 79.

Inne przekroczenia.

Co do innych przekroczeń przepisów zawartych w tej ustawie służy prawo karania naczelnikowi gminy z dwoma assessorami. Przekroczenia te karane będą stosownie do stopnia winy i do wynikającego z niej niebezpieczeństwa publicznego grzywną od 5 do 100 zł. w. a., a w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej aresztem od 24 godzin do 20 dni.

§. 80.

Rekursy przeciw orzeczeniom karnym.

Rekursy przeciw orzeczeniom karnym, wydanym w myśl §. 79., mają być w terminie dni 14 po doręczeniu lub ogłoszeniu wnoszone do c. k. Starostwa za pośrednictwem Zwierzchności gminnej.

§. 81.

Budowy wykonane bez konsensu lub wbrew konsensowi.

Jeżeli budowa została całkiem lub częściowo wykonaną bez konsensu lub wbrew zatwierdzonemu planowi, winna Zwierzchność gminna, niezależnie od natychmiastowego wstrzymania budowy (§. 73.), wydać orzeczenie czyli i o ile wykonana budowa może być pozostawioną, czyli też ma być zmienioną, lub zupełnie zniesioną.

Przeciw orzeczeniu Zwierzchności gminnej służy zwykła droga rekursu wszystkim stronom interesowanym.

Niezależnie od tego może nastąpić ukaranie winnego w myśl §§. 78. i 79.

§. 82.

Wykonanie prawomocnych poleceń.

Jeżeli właściciel budynków pomimo nałożenia kary za niedotrzymanie pierwszego terminu, nie dopełni w drugim przez Zwierzchność gminną oznaczonym terminie prawomocnego polecenia władz powołanych do wykonania tej

ustawy, Zwierzchność gminna wykona to polecenie na jego koszt i stratę.

Izba w głosowaniu uchwala §. 47. do właściwie §. 82. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rozdział VI.

Postanowienia co do obszarów dworskich.

§. 83.

Zasadnicze postanowienie

Obszary dworskie w tych miejscowościach, w których niniejsza ustawa obowiązuje, podlegają również postanowieniom niniejszej ustawy.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi następującą poprawkę: §. 83. ma brzmieć:

„Budowle na gruntach obszaru dworskiego położone pośród zabudowań gmin w których niniejsza ustawa obowiązuje, podlegają również postanowieniom tej ustawy.“

Izba popiera poprawkę p. Abrahamowicza

Przemawia p. Chamiec i wnosi odesłanie poprawki p. Abrahamowicza wraz z paragrafem 83. proponowanym przez komisję, do komisji administracyjnej.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Przemawia p. Uderski, przemawia p. Abrahamowicz dla sprostowania faktu.

Przemawia p. Stanisław hr. Badeni.

Przemawia p. Chamiec powtórnie.

Przemawia p. Pilat.

Izba na wniosek p. Kaprego uchwala zamknięcie dyskusji.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Chamca t.j. odesłanie poprawki p. Abrahamowicza wraz z §. 83. do komisji celem ponownego przedstawienia.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem p. Chamca.

Sprawozdawca czyta §§. 84 i 85 projektu ustawy.

Marszałek poddaje pod głosowanie §§. 84 i 85. w brzmieniu następującem:

§. 84.

Zwierzchność gminna i Rada gminna.

Wykonywanie wszystkich czynności policyi budowniczej jak niemniej prawo karania za przekroczenie przepisów tej ustawy na tych częściach

obszaru dworskiego, które leżą pośród zabudowań gminy, należy do zakresu działania gminy.

Toż samo odnosi się do karczem i szynkowni, w których stosownie do postanowienia §. 7. ustawy o obszarach dworskich z dnia 12. Maja r. 1866. L. 20. Dz. u. kr. sprawowanie policyi miejscowej należy do gminy, tudzież co do stajni, szop i tym podobnych zabudowań należących do karczem lub szynkowni tego rodzaju.

Nadto, jeżeli budynek na obszarze dworskim stawiany, mniej aniżeli o 30 m. oddalonym jest od zabudowanego terytorium gminy, a Zwierzchność gminy mniema, że budynek ten stawianym jest wbrew przepisom niniejszej ustawy i ztąd zagraża niebezpieczeństwo, może Zwierzchność gminna o tem donieść Wydziałowi powiatowemu, który winien na tej podstawie zbadać rzecz i wydać orzeczenie, tak, jak gdyby w tej sprawie do niego rekurs wniesionym został przeciw orzeczeniu w pierwszej instancji wydanemu.

§. 85.

Przełożony obszar dworskiego.

Na częściach obszaru dworskiego, nieobjętych postanowieniami ustępu 1. i 2. §. 84., wstępuje przełożony obszar dworskiego w zakres działania Zwierzchności gminnej i Rady gminnej z wyjątkiem prawa karania w §. 79. określonego, które przysługiwać ma c. k. Starostwu.

Izba uchwala §. 84. i §. 85. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta tytuł ustawy w brzmieniu następującem: „Ustawa budownicza dla znaczniejszych miejscowości“.

Izba uchwala powyższy tytuł bez rozprawy.

Marszałek wzywa sprawozdawcę do odczytania Art. I. ustawy wprowadzającej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Przepisom niniejszej ustawy podlegają następujące miejscowości (miasta i miasteczka): Belz, Biecz, Bircza, Bóbrka, Bohorodeczany, Bolechów, Borszczów, Brzesko, Brzozów, Budzanów, Bursztyn, Busk, Chodorów, Chrzanów, Chyrów, Cieszanów, Czortków, Dąbrowa, Delatyn, Dębica, Dobczyce, Dobromil, Dolina, Dubiecko, Dukla, Dynów, Gliniany, Głogów, Grybów, Grzymałów, Halicz, Horodenka, Husiatyn, Jaworów, Jazłowiec, Jezierzany, Kałusz, Kamionka strumiłowa,

Kańczuga, Kęty, Kolbuszowa, Komarno, Kopenyńce, Kosów, Kozowa, Krystynopol, Kulików, Kutry, Leżajsk, Limanowa, Lisko, Lubaczów, Łańcut, Łysiec, Maków, Mielec, Mielnica, Mikołajów, Mikulińce, Monasterzyska, Mościska, Muszyna, Myślenice, Nadwórna, Niepołomice, Niżniów, Niżankowice, Nowy Targ, Obertyn, Olesko, Oświęcim, Otynia, Peczeniżyn, Pilzno, Pistryń, Piwniczna, Podhajce, Podkamień, Podwoleczyska, Pomorzany, Potok złoty, Przemyślany, Przeworsk, Radomyśl (w pow. Mieleckim), Radymno, Radziechów, Rawa ruska, Rohatyn, Ropezyce, Rozdół, Rudki, Rudnik, Rymanów, Sassów, Sieniawa, Skala, Skalat, Skole, Sokołów, Sołotwina, Staremiasto, Stara-Sól, Stary Sącz, Stansów, Strzyżów, Sucha, Szezerzec, Tarnobrzeg, Tłumacz, Toporów, Trembowla, Tuchów, Turka, Tyczyn, Tyśmienica, Uhnów, Ulanów, Ustrzyki dolne, Wiśnicz Nowy, Wisznia Sądowa, Wojnicz, Zabłotów, Załosce, Zator, Zbaraż, Zborów, Żmigród, Żurawno, Żydaczów, Żywiec.

Przemawia p. Szczęsny Koziebrodzki i stawia wniosek, ażeby do rzędu miejscowości, które podlegać mają przepisom niniejszej ustawy, zaliczyć Chorostków.

Przemawia sprawozdawca dwukrotnie.

Izba w głosowaniu uchwala wniosek posła Szczęsnego Koziebrodzkiego; a następnie uchwala Art. I. projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji i z dodatkiem posła Szczęsnego Koziebrodzkiego.

Sprawozdawca czyta Art. II. ustawy wprowadzającej w brzmieniu następującem:

Art. II.

Postanowienia §§. 2. do 15. ustawy ogłoszonej dla miast i miasteczek, wydanej na mocy cesarskiego patentu z dnia 28. Lipca 1786. zostają uchylone dla miejscowości w Art. I. wymienionych.

Przemawia p. Chamiec i wnosi odesłanie artykułu II. do komisji administracyjnej.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Chameca.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem posła Chameca.

Sprawozdawca czyta Art. III.:

Art. III.

Ustawa niniejsza zacznie obowiązywać w dni dziesięćdziesiąt po jej ogłoszeniu.

Izba uchwala Art. III. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta Art. IV. tytuł i wstęp projektu ustawy wprowadzającej:

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

U s t a w a

z dnia . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wydaję załączoną ustawę, zawierającą przepisy budownicze dla znaczniejszych miejscowości w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i rozporządzam co następuje:

Izba uchwala Art. IV. tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sekretarz poseł Stanisław hr. Badeni czyta następującą interpelacyę:

Interpelacya

do Jego Ekscelencyi p. Namiestnika jako c. k. Komisarza rządowego.

Na mocy ustawy państwowej z dnia 20. Czerwca 1888. gorzelnie rolnicze mają prawo do t. z. praecipium 30% z całego kontyngentu, czyli do 299.237 hektolitrow, przeznaczonych wyłącznie na rzecz gorzelni rolniczych. Zaś z reszty ogólnego kontyngentu w ilości 698.221 hektolitru przypada w myśl ustawy 457.004 hektl. łącznie więc kontyngent gorzelni rolniczych wynosi 756.241 hektl. Gdy zaś produkeya faktyczna gorzelni rolniczych wypośredkowana w myśl ustawy wynosiła 897.848 hektl., to okazuje się, że na każde 100 hektl. faktycznej produkeyi gorzelnie rolnicze otrzymać winny 84.2 hektolitru. Gdy jednak do udziału w kontyngencie dopuszczone są także inne gorzelnie, prócz tych, które w kampaniach 1884/5.—1886/7. opłacały podatek ryczałtowy, mianowicie gorzelnie określone §. 2. L. 2. lit. a) i b) to przyjmując produkeyę tych gorzelni w Monarchii na 20 do 24.000 hektolitru, okaże się konieczność obniżenia kwoty na hektolitru produkeyi faktycznej przypadającej do 82 hektol. lub nieco niżej za 100.

Wyższe jednak obniżenie kontyngentu gorzelń rolniczych na podstawie faktycznych stosunków — wydaje się niedopuszczalnym.

Obecnie Dyrekcye skarbowe powiatowe przyznają właścicielom gorzelń rolniczych ilości kontyngentu niższe o co najmniej 12% niżeli im się to należy w moc ustawy państwowej z dnia 20. Czerwca 1888.

Właściciele ci ponieśli i ciągle jeszcze ponoszą nieobliczone szkody spowodowane niezwykłym przewlekaniem wydania i ogłoszenia instrukcyi wprowadzającej w życie państwową ustawę spirytusową, bo gdy ustawa ogłoszona została 20. Czerwca br. i obowiązującą jest ona już z dniem 1. Września br., wspomniany regulamin objaśniający ustawę i podający normy dla urzędzenia gorzelń wydany został w drugiej połowie Sierpnia, a dopiero w pierwszych dniach Września b. r. otrzymały go organa straży skarbowej.

Przerabianie tedy gorzelni mogło rozpocząć się we Wrześniu, gdy nasze stosunki rolnicze wymagają pnszczenia w ruch gorzelni najpóźniej 1. Października.

Niepodobna jest nawet opisać, z jakimi trudnościami przyszło walczyć właścicielom gorzelń, aby w tak krótkim czasie dokonać przeróbki tak aparatów jako i lokalności gorzelnianych i trudno też obliczyć, jak wysokie a bezpotrzebne ponieśli oni stąd koszta.

Gdy w końcu wszystkie trudności usunięte i gorzelnie przerobiono odpowiednio do kontyngentu ustawą nam przyznanego i gdy każdy właściciel gospodarstwa z gorzelnią połączonego zastosował do tego kontyngentu ilość opasowego bydła i cały system wyżywienia inwentarza, c. k. Dyrekcye finansowe powiatowe niespodziewanie, zniżyły ilość kontyngentową wódki o 12%. Mamy przekonanie, że prawnie należąca się ilość kontyngentu, zwróconą nam zostanie, ale fabrykacya spirytusu i połączonych z nią wyprawów nie mogą znosić niepewności, ani też raz już urządzanego rozmiaru naczyń zaciernych — niepodobna jest teraz zmieniać, aby je potem już w środku rozpoczęcia kampanii znowu powiększać — czego nawet wzbraniają postanowienia ustawy.

1) Niżej podpisani mają zaszczyt zapytać Jego Ekscelecycję, czyli jest Mu wiadomem, z jakich powodów nie wymierzono dotychczas poszczególnym gorzelniom kontyngentu w myśl ustawy z dnia 20. Czerwca 1888. im należnego?

2) Czem da się usprawiedliwić ta zwłoka, która producentów spirytusu na wielkie naraża straty?

3) Co Wys. c. k. Rząd uczynić zamierza, aby położyć tamę temu nieprawidłowemu z ustawą niezgodnemu stanowi rzeczy, a mianowicie, aby nieprawnie gorzelniom rolniczym wstrzymana ilość kontyngentu w wysokości 12% jak najprędzej przyznaną im została.

Lwów d. 6. Października 1888.

Mieczysław Rey.

Lasocki, Czartoryski, G. Romer, W. Koziebrodzki. Stan. Stadnicki, Tadeusz Langie, Wasilewski. A. Czaykowski, Feliks Pławicki, Seweryn Henzel. Wierzbicki. J. Męciński, Zamoyski, A. Łabomirski, Sanguszko, Mazaraki, Stan. Jędrzejowicz, Lanekoroński, Małecki, Żarski, W. Struszkiewicz, Jaworski, Wład. Wolański, Ks. Sawa, Tyszkowski, Korytowski, Brykczyński, L. Sapieha, W. Siemiginowski, Łubieński, T. Rozwadowski, Russocki, K. Badeni. Fruchtman, S. Koziebrodzki, Z. Dembowski, J. Stadnicki, Kapri, W. Rogoyski, Mycielski, Płaziński, Piętak, W. Żuk-Skarszewski. Simon, Zborowski, Goldman, Szeptycki, T. Merunowicz, Lenartowicz, Chrzanowski, Moysa, Romanowicz, Skrzyński, Borkowski, Z. Słonecki, Bartoszewski, S. Tarnowski jun., Skalkowski.

Marszałek oświadcza, iż interpelację powyższą zakomunikuje J. E. p. Komisarzowi rządowemu.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 8. Października b. r. o godz. 11. przed południem.

Porządek dzienny tego posiedzenia zostanie pp. posłom rozesłanym.

Marszałek wyraża w końcu oczekiwanie, że w ciągu dnia wejdą jeszcze prace komisyi, dostarczające przedmiotu do obrad.

Koniec posiedzenia o godz. 2. po południu

Marszałek krajowy :

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze :

Stanisław Badeni w. r.

Ks. Michał Siczyński w. r.

Protokół

13. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 8. Października 1888.

Początek o godzinie 11. minut 40.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: p. p. Stanisław hr. Badeni, ks. Siczynski.

Obecnych posłów 103.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik JE. Filip Zaleski i c. k. Rada Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół 12. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Marszałek oznajmia, iż p. Michałowski usprawiedliwił swą nieobecność na dzisiejszem posiedzeniu.

P. Brykczynskiemu zaś udzielił Marszałek urlopu na dwa dni.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni czyta spis petycyj wniesionych po dzień 8. Października b. r. od Nr. 416. do Nr. 457 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji podatkowej l. 416.

Komisji gminnej l. 417, 418.

Komisji budżetowej l. 419, 420, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 436, 437, 438, 440 do włącznie l. 447, 449, 451, 454.

Komisji szkolnej l. 421, 422, 423, 424, 425, 452.

Komisji petycyjnej l. 426, 435, 453, 456.

Komisji prawniczej l. 427.

Komisji przemysłowej l. 434.

Komisji drogowej l. 439.

Komisji gospodarstwa krajowego l. 457.

P. ks. Kopyciński wnosi odesłanie petycyi L. s. 554. p. 448 gminy Żabno o darowanie reszty pożyczki udzielonej z funduszów krajowych w kwocie 557 zł. 50 ct. w r. 1873 lub rozdzielenie takowej na raty, do komisji budżetowej z poleceniem zdania sprawy w ciągu sesyi bieżącej.

Izba uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

P. Augustynowicz wnosi odesłanie petycyi L. s. 556. pet. 450. gminy miasta Glinian o zapomogę dla pogorzelców, do komisji budżetowej z poleceniem zdania sprawy na jednym z najbliższych posiedzeń bieżącej sesyi sejmowej bez drukowania sprawozdania.

Izba uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Wreszcie na wniosek p. Henzla uchwala Izba odesłanie petycyi L. s. 562, pet. 455 gminy Kołomyi o zapomogę na budowę szkoły, przez biuro sejmowe pierwotnie do komisji budżetowej przeznaczonej, do komisji szkolnej.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni czyta następujący wniosek:

Zważywszy, że zniesienie nocnego pociągu pospiesznego na kolei Karola Ludwika, przedłuży dla południowo-wschodniej części Galicyi komunikacyę z Krakowem i Wiedniem o więcej niż dwie godziny;

Zważywszy, iż podróżni przybywający koleją Lwowsko-Czerniowiecką do Stanisławowa, czekać muszą 5 do 6 godzin na odejście pociągu w kierunku do Husiatyna;

Zważywszy, że ten rozkład jazdy czyni dla powiatów leżących nad koleją Stanisławowsko-Husiatyńską, korzystanie z tej kolei, do której znacznymi datkami się przyczyniły, prawie niemożliwym;

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, ażeby Dyrekcya kolei Karola Ludwika, Lwowsko Czerniowieckiej i Transwersalnej spowodował do zmiany rozkładu jazdy w sposób odpowiedni potrzebom południowo-wschodniej części kraju, a w szczególności okolicy przez kolej Stanisławowsko-Husiatyńską przeciętej“.

Władysław Wolański, wnioskodawca, Leon Sapieha, Rosenstock, Abrahamowicz, Leon Biliński, A. Czaykowski, Gniewosz, Z. Dembowski, Włodzimierz Siemiginowski, Jaworski, K. Scipio, Szeptycki, Klucki, Gross. Tom. Rozwadowski, Popiel, W. Struszkiewicz, Edward Jędrzejowicz, A. Lubomirski, Kuzkowski, Borkowski, Mazaraki, Chamiec, Gnoiński, Koziebrodzki, ks. Kopyeński, M. Rey, ks. Mich. Sieczyński, A. Potocki, Waygart, Ochrymowicz, Chrzanowski, S. Mandyczewski, Mycielski, S. Koziebrodzki, Gorecki, Augustynowicz, W. Rogoyski, A. Golejewski, Zoll, Wrotnowski, Roman Potocki, Bobezyski, ks. Sawa, Henzel, Moechnacki, Antoniewicz, Łubieński, Bartoszewski, Romanowicz, Żuk Skarszewski, Moysa, Cz. Łoziński, Wasilewski, Dr. Majer, Kapri, Bol. Rozwadowski, Mieroszowski, S. Tarnowski jun.

Marszałek oświadcza, iż z wnioskiem tym postąpi podług przepisów regulaminu.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. Radzie powiatowej w Przemyślanach na drodze powiatowej Przemyślańsko-Świrskiej;

2. Radzie powiatowej w Wieliczce na drodze powiatowej Dobczycko-Szczyrzyckiej;

3. Radzie powiatowej w Limanowie na drodze powiatowej Dobrsko-Szczyrzyckiej;

4. Radzie powiatowej w Kołomyi na drodze powiatowej Kołomyja-Peczeniżyn.

Sprawozdawca poseł Romer czyta sprawozdanie powyższe, z następującym projektem uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1) Radzie powiatowej w Przemyślanach na drodze powiatowej Przemyślańsko-Świrskiej;

2) Radzie powiatowej w Wieliczce na drodze powiatowej Dobczycko-Szczyrzyckiej;

3) Radzie powiatowej w Limanowie na drodze powiatowej Dobrsko-Szczyrzyckiej;

4) Radzie powiatowej w Kołomyi na drodze powiatowej Kołomyja-Peczeniżyn.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, rozporządzam jak następuje:

Art. I. Radom powiatowym w Przemyślanach, Wieliczce, Limanowie i w Kołomyi, nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie, kosztem właściwych funduszy powiatowych — a mianowicie:

1. Radzie powiatowej w Przemyślanach prawo do pobierania myta drogowego na drodze powiatowej Przemyślańsko-Świrskiej, podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) et.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) et.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) et.

2. Radzie powiatowej w Wieliczce prawo do pobierania myta drogowego i mostowego na drodze powiatowej Dobczycko-Szczyrzyckiej przy jednej rogatce, podług następującej taryfy:

1. Myto drogowe:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) et.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1/2 (pół) et.

2. Myto mostowe:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) et.

- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzechowych 1 (jeden) ct.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

3. Radzie powiatowej w Limanowy prawo do pobierania myta drogowego i mostowego na drodze powiatowej Dobrsko-Szczyrzyckiej, przy jednej rogatce, podług następującej taryfy:

1. Myto drogowe:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzechowych 1 (jeden) ct.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

2. Myto mostowe.

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzechowych 1 (jeden) ct.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

4. Radzie powiatowej w Kołomyi prawo do pobierania myta drogowego na drodze powiatowej Kołomyja-Peczeniżyn, podług następującej taryfy:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzechowych 1 (jeden) ct.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Art. II. Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III. Od opłaty myta, ustanowionego na drodze powiatowej Kołomyja-Peczeniżyn, wolni są mieszkańcy gminy Sopowa w obrębie tylko swojej miejscowości.

Art. IV. Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu uchwały.

Izba w głosowaniu przyjmuje „en bloc“ cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. gminie wspólnie z obszarem dworskim w Zarwanicy od mostu na rzece Strypie;

2. gminie wspólnie z obszarem dworskim w Głuchowie od mostów na rzece Sołokiji;

3. gminie wspólnie z obszarem dworskim w Sokołowie od mostu na rzece Strypie;

4. gminie w Horyłdach od przewozu przez rzekę Dniestr.

Sprawozdawca poseł Romer czyta sprawozdanie powyższe, z następującym projektem uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. gminie wspólnie z obszarem dworskim w Zarwanicy od mostu na rzece Strypie;

2. gminie wspólnie z obszarem dworskim w Głuchowie od mostów na rzece Sołokiji;

3. gminie wspólnie z obszarem dworskim w Sokołowie od mostu na rzece Strypie;

4. gminie w Horyłdach od przewozu przez rzekę Dniestr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam jak następuje:

Art. I. Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem:

1. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Zarwanicy, powiatu Podhajckiego od mostu na rzece Strypie w Zarwanicy.

2. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Głuchowie powiatu Sokalskiego od mostów na dwóch ramionach rzeki Sołokiji w Głuchowie.

Od każdego z tych dwóch myt (pod poz 1 i 2 poszczególnionych) pobierać należy opłaty, przy jednej rogatee, podług następującej taryfy:

1. Przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzęzonego 1 (jeden) ct.

2. Od bydłał przepędzanych:

a) od każdego konia, dorosłego bydłęcia rogatego, osła, muła 1 (jeden) ct.

b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) ct.;

c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

3. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Sokołowie powiatu Podhajeckiego od mostu na rzece Strypie w Sokołowie, podług następującej taryfy:

1. Przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzęzonego 2 (dwa) ct.

2. Od bydłał przepędzanych:

a) od każdego konia, dorosłego bydłęcia rogatego, osła, muła 1 (jeden) ct.;

b) od pięciu świń lub cieląt 1 (jeden) ct.;

c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

4. Gminie w Horyhladach powiatu Tlumackiego od przewozu przez rzekę Dniestr w Horyhladach, podług następującej taryfy:

a) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woznicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) ct.;

b) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego albo zaprzęzonego 3 (trzy) ct.;

c) od jednego źrebięcia do dwóch lat 1 (jeden) ct.;

d) od jednego wołu na rzeź albo w jarzmie, krowy, jałowika, bukala i trzylatki 3 (trzy) ct.;

e) od jednego cielęcia, nie mającego jeszcze dwóch lat, świni karmnej, owcy, kozy, kozła i małych świń 1 (jeden) ct.

Art. II. Wszysey mieszkańcy gminy Głuchowa wolni są zupełnie od opłaty myta mostowego, tamtejszej gminie wspólnie z obszarem dworskim przysługującego.

Art. III. Gminy Sokolniki i Chatki, tudzież obszar dworski w Sokołowie, opłaty myta od mostu na rzece Strypie w Sokołowie ponosić nie będą.

Art. IV. Przy poborze myta mają być zachowane przepisy względem uwolnienia od opłaty mytniczej i względemniżenia teje.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu uchwały.

Izba w głosowaniu przyjmuje „en bloc“ cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. Obszarowi dworskiemu w Rogach od mostu na rzece Lubatówce;

2. Probstwu w Leżajsku od przewozu przez rzekę San.

Sprawozdawca poseł Romer czyta sprawozdanie powyższe, z następującym projektem uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. Obszarowi dworskiemu w Rogach od mostu na rzece Lubatówce;

2. Probstwu w Leżajsku od przewozu przez rzekę San.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

Art. I. Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania opłat mytniczych pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem.

1. Obszarowi dworskiemu w Rogach powiatu Krośnieńskiego, od mostu na rzece Lubatówce pod warunkiem utrzymania tego mostu oraz 13 innych mostów i kanałów w obrębie gminy w Rogach istniejących, podług następującej taryfy:

a) od jednej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;

b) od jednej sztuki bydła pociągowego wolnego, od wierzhowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego jakoteż od koni, wołów, bujaków, krów i jałówek, byków, mułów i osłów jakoteż od każdej

pędzonej sztuki młodego bydła tego rodzaju 1 (jeden) et.;

- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny oraz od każdej sztuki pędzonej młodego bydła tegoż rodzaju $\frac{1}{2}$ (pół) et.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od opłaty mytniczej.

2) Probstwu w Leżajsku powiatu Łańcuckiego od przewozu przez rzekę San w Rzuchowie, podług następującej taryfy:

- a) od jednej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźcę na koniu 1 (jeden) et.
b) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego albo zaprzężonego 3 (trzy) et.;
c) od jednego zrebienia do dwóch lat 1 (jeden) et.;
d) od jednego wolu na rzeź albo w jarzmie, krowy, jałownika, bukała i trzylatki 3 (trzy) et.;
e) od jednego cielęcia niemającego jeszcze dwóch lat, świni karmnej, owcy; kozła, kozy i małych świń 1 (jeden) et.

Art. II. Przy poborze tych myt mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie „en bloc” całego projektu uchwały.

Izba w głosowaniu przyjmuje „en bloc” cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwala Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji L. s. 291. pet. 232. Zarządu Towarzystwa Kółek rolniczych o przyznanie zasiłku z funduszy krajowych w kwocie 4.000 zł.

Sprawozdawca poseł Henzel uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Towarzystwu Kółek rolniczych wyznacza się na rok 1889. subwencję z funduszy krajo-

wych w kwocie 3.000 zł. do dyspozycji Zarządu głównego.

Przemawia p. Kozłowski.

Przemawia p. Augustynowicz i wnosi udzielenie dodatkowo jeszcze 500 zł., a t. j. podwyższenie kwoty we wniosku proponowanej do sumy 3.500 zł.

Przemawia p. Struszkiewicz.

Przemawia p. Kozłowski (powtórnie).

Przemawia sprawozdawca i zgadza się na wniosek p. Augustynowicza.

Marszałek poddaje pod głosowanie najpierw wniosek p. Augustynowicza.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek posła Augustynowicza a uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje sprawozdanie komisji drogowej z petycji L. s. 211. pet. 161. Meilecha Spiegła i innych mieszkańców miasta Jarosławia o powstrzymanie zamierzonego zasypania wierzchu wiaduktu przy drodze Bełzecko-Jarosławskiej.

Sprawozdawca p. Dembowski czyta sprawozdanie komisji w powyższym przedmiocie, z następującym wnioskiem:

Petycję Meilecha Spiegła i towarzyszy, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i stosownego załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji drogowej z petycji L. s. 230. pet. 176. Wydziału Rady powiatowej Rzeszowskiej względem przyjęcia części drogi powiatowej Rzeszowsko-Głogowskiej na fundusz dróg krajowych.

Sprawozdawca p. Władysław Koziebrodzki czyta sprawozdanie komisji w powyższym przedmiocie, z następującym wnioskiem:

„Petycję Wydziału Rady powiatowej Rzeszowskiej odstępuje się Wydziałowi krajowemu do dokładnego zbadania i zdania sprawy na następnej sesji sejmowej.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji L. s. 280, pet. 226. wdowy Emilii z Męcińskich 1-mo voto Rodkiewicz 2-do voto Kislinger o udzielenie jej pomocy i rady w sprawie jej pretensji do spadkobierców jednego z byłych adwokatów we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Lubomirski czyta sprawozdanie komisji w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad prośbą wdowy Emilii z Męcińskich 1-mo voto Rodkiewicz 2-do voto Kislinger przechodzi się do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek oświadcza, iż punkt ostatni t. j. dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji administracyjnej z projektem ustawy budo-

wnieżej dla znaczniejszych miejscowości w Galicyi na prośbę przewodniczącego komisji administracyjnej cofa z dzisiejszego porządku obrad.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 9. Października b. r. o godzinie 12-tej w południe z powodu uroczystości inauguracyjnej przy otwarciu kursów w tutejszym uniwersytecie.

Porządek dzienny tego posiedzenia odczytał w Izbie Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni.

Koniec posiedzenia o godz. 12. min. 40. po południu.

Marszałek krajowy :

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze.

Stanisław Badeni w. r.
Ks. Michał Siczynski w. r

Protokół

14. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 9. Października 1888.

Początek o godzinie 12 minut 20.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, ks. Siczynski, Władysław książę Sapieha, Adam Jędrzejowicz.

Obecnych posłów 120.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski i c. k. Radca Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów, zagaja posiedzenie, i oznajmia, że protokół 13. posiedzenia wyłożonym został do przejrzenia w biurze sejmowym.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 9. Października br. od nru 458 do nru 495 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji drogowej l. 458, 460, 462, 472, 491.

Komisji gospodarstwa krajowego l. 459, 492.

Komisji propinacyjnej l. 461.

Komisji budżetowej l. 463, 464, 465, 469, 470, 473, 474, 481 do 490 włącznie i l. 494.

Komisji petycyjnej l. 466, 467, 468, 476.

Komisji szkolnej l. 471, 475, 477, 478, 479, 480, 493, 495.

Komisji przemysłowej l. 490.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie wniosku p. Władysława Wolańskiego w przed-

miocie przywrócenia pociągu pospiesznego na linii głównej c. k. uprzyw. kolei Karola Ludwika.

P. Władysław hr. Wolański uzasadnia swój wniosek, pod względem formalnym zaś wnosi przekazanie takowego komisji administracyjnej.

Izba uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzach wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, zachodnio-galicyjskiego i krakowskiego na rok 1889.

Sprawozdawca poseł Chrzanowski zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Budżet wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego na r. 1889.

Wydatki.

1. Wydatki na zarząd . . .	16.200 zł.
2. Spłata kapitału przez losowanie obligacyj . . .	2,292.915 „
3. Kwoty wyrównawcze:	
a) w kapitale . . .	— „
b) w rentach . . .	— „
4. Renty dla uprawnionych . . .	1,304.868 „
5. Zaliczki zwrotne . . .	1.200 „
6. Różne wydatki . . .	135 „
Ogół wydatków . . .	3,615.318 zł.

Izba uchwala pozycje 1. do włącznie 6. z sumą wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio galicyjskiego w kwocie 3,615.318 zł. w. a. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następującą rezolucję:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby polecił dyrekcji funduszków indemnizacyjnych, iżby zapasy kasowe tych funduszków umieszczala na procent w kasie państwa albo też na rachunek bieżący w bankach, i aby dochód z tego oprocentowania zapasów kasowych zapisywano w rubryce dochodów odnośnego funduszu indemnizacyjnego“.

Przemawia JE. p. Namiestnik jako Komisarz rządowy.

Przemawia sprawozdawca i cofa imieniem komisji budżetowej powyższą rezolucję.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

I. Od obowiązanych.

1. Wpłata kapitałów	3.500 zł.
2. Wpłata rent	503 „
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	9.648 „

II. Dochody własne.

4. Odsetki od obligacji będących własnością funduszu	40.010 „
5. Dochód za sprzedane własne obligacje	29.100 „
6. Dochód za wylosowane własne obligacje	61.443 „

III. Dochód ze zwrotu zaliczek.

7. Zwrócone zaliczki	2 800 „
--------------------------------	---------

IV. Od kraju.

8. Dodatek indemnizacyjny do podatków	2,038.857 „
---	-------------

V. Z skarbu państwa.

9. Subwencja z skarbu państwa	1.430.108 „
-------------------------------	-------------

Ogół dochodów . 3.615 969 zł.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 1. do włącznie 9. dochodów z sumą dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego w kwocie 3,615.969 zł. w. a. zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Budżet wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego na r. 1889.

Wydatki.

1. Wydatki na zarząd	7.681 zł.
2. Spłata kapitału przez losowanie obligacji	1,285.200 „
3. Kwoty wyrównawcze:	
a) w kapitale	— „
b) w rentach	— „
4. Renty dla uprawnionych	774.263 „
5. Zaliczki zwrotne	350 „
6. Wydatki rozmaite	100 „

Ogół wydatków . 2,067.594 zł.

Izba w głosowaniu uchwala pozycje 1. do włącznie 6. wydatków funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego z sumą wydatków 2,067.594 zł. w. a. zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

I. Od obowiązanych.

1. Wpłata kapitałów	927 zł.
2. Wpłata rent	172 „
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	4.387 „

II. Własne dochody.

4. Odsetki od obligacji będących własnością funduszu	29.313 „
5. Dochód z wylosowania obligacji indemnizacyjnych	34.278 „
6. Dochód ze sprzedaży obligacji będących własnością funduszu	55.000 „

III. Dochód ze zwrotu zaliczek.

7. Zaliczki zwrócone	447 „
--------------------------------	-------

IV. Od kraju.

8. Dodatek indemnizacyjny do podatków	748.541 „
---	-----------

V. Z skarbu państwa.

9. Subwencja z skarbu państwa	1,194.892 „
-------------------------------	-------------

Ogół dochodów . 2,067.957 zł.

Izba w głosowaniu uchwala pozycje 1. do włącznie 9. dochodów funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego z sumą dochodów w kwocie 2,067.957 zł. w. a. zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Uchwała finansowa.

Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodniej części Galicyi i funduszu indemnizacyjnego zachodniej części Galicyi w 1889 roku, Sejm ustanawia w tych obu częściach kraju, dodatek do wszystkich podatków bezpośrednich, po 27 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

Izba w głosowaniu uchwala powyższą uchwałę finansową zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Jednak komisja budżetowa zważywszy, że Wysoki Sejm zastrzegłszy swoje dotychczasowe stanowisko prawne w sprawie indemnizacyjnej, upoważnił Wydział krajowy uchwałą z dnia 29. Października 1882. r. do zawarcia ugody z zastrzeżeniem konstytucyjnego jej zatwierdzenia, z c. k. administracją państwa, w celu usunięcia sporu co do stosunków państwa do funduszy indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej części Galicyi; po 2gie zważywszy, że jeżeli ta ugoda na warunkach uchwalonych zawartą zostanie, do chód ze skarbu państwa dla funduszy indemnizacyjnych wschodnio- i zachodnio-galicyjskich będzie w 1889. roku o 200.000 zł. mniejszy niż w powyższym na r. 1889. budżecie oznaczono, a przeto, aby pokryć ogół wydatków funduszy indemnizacyjnych zachodnio- i wschodnio-galicyjskich, musi być dochód od kraju, to jest dochód z dodatku indemnizacyjnego do podatków bezpośrednich w 1889 r. o 200.000 zł. większy niż w budżecie wykazano, i dodatek indemnizacyjny ustanowiony powyższą uchwałą finansową, należy w razie przyjęcia do skutku wzmiankowanej ugody, podwyższyć o dwa centy — wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy następującą uchwałę finansową:

Dodatkowa uchwała finansowa na r. 1889.

„W razie zawarcia ugody pomiędzy c. k. administracją państwa a Wydziałem krajowym Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskim, w imieniu Reprezentacji kraju, w celu usunięcia sporu o stosunki państwa do funduszy indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi, i po konstytucyjnym zatwierdzeniu tej ugody, należy pobierać w rok 1889. w powiatach wschodnio- i zachodnio-ga-

licyjskich, oprócz ustanowionego uchwałą z dnia dzisiejszego zwyczajnego dodatku indemnizacyjnego, dodatek indemnizacyjny nadzwyczajny po dwa centy do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich“.

Izba w głosowaniu uchwala powyższą dodatkową uchwałę finansową zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Budżet funduszu indemnizacyjnego krakowskiego na rok 1889.

Wydatki.

1. Wydatki na zarząd	575 zł.
2. Spłata kapitału przez losowanie obligacyj	128.100 „
3. Renty dla uprawnionych	54.008 „
4. Zaliczki zwrotne	50 „
5. Wydatki rozmaite	50 „

Ogół wydatków 182.783 zł.

Izba w głosowaniu uchwala pozycje 1. do włącznie 5. wydatków z sumą wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w kwocie 182.783 zł. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

I. Od obowiązanych.

1. Wpłata kapitałów	— zł.
2. Wpłata rent	— „
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	374 „

II. Dochody własne.

4. Odsetki od obligacyj będących własnością funduszu	7.900 „
5. Dochód ze sprzedaży części obligacyj będących własnością funduszu	35.000 „
6. Dochód z wylosowania obligacyj indemnizac. własnych	1.100 „
7. Z gotówki leżącej w zapasie kasowym	12.694 „

III. Dochód ze zwrotu zaliczek.

8. Zaliczki zwrócone	35 „
--------------------------------	------

IV. Od kraju.

9. Dodatek indemnizacyjny do podatków	125.756 „
---	-----------

Ogół dochodów 182.859 zł.

Izba w głosowaniu uchwala pozycyę 1. do włącznie 9. dochodów z sumą dochodów funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w kwocie 182.859 zł. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Uchwała finansowa.

Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w 1889 roku, Sejm ustanawia w Krakowskim dodatek do wszystkich podatków bezpośrednich po 16 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

Izba w głosowaniu uchwala powyższą uchwałę finansową zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej bez rozprawy.

Uchwalwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwala Izba cały budżet funduszy indemnizacyjnych, a następnie uchwałę finansową co do pokrycia wydatków funduszy indemnizacyjnych wschodnio galicyjskiego i zachodnio galicyjskiego w r. 1889, dodatkową uchwałę finansową i uchwałę finansową co do pokrycia wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w r. 1889 w trzecim czytaniu.

Następnie sprawozdanie komisji drogowej z petycji L. s. 119 pet. 81 Rady powiatowej w Limanowej o zwolnienie powiatu od wpłacania 1% dodatku do podatków na rzecz wykupna gruntów pod kolej transversalną.

Sprawozdawca poseł Jaworski czyta sprawozdanie w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Petycyę Rady powiatowej w Limanowej ndziela się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, by po zbadaniu istoty rzeczy tak pod względem prawniezym jakoteż i co do sił finansowych powiatu Limanowa na przyszłej sesji sejmowej przedłożył sprawozdanie i odpowiednie wnioski.”

Przemawia p. Struszkiewicz.

Po zrzeczeniu się przemawiania sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje sprawozdanie komisji drogowej z petycji L. s. 233. pet. 179 Rady gminnej wsi Plaza powiatu Chrzanowskiego o subwencyę na drogę gminną.

Sprawozdawca poseł Władysław Koziebrodzki czyta sprawozdanie z petycji powyżej wymienionej, z następującym wnioskiem komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycyę gminy Plazy odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Izba uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji drogowej :

a) z petycji L. s. 208 pet. 158 Wydziału powiatowego w Kolbuszowej o subwencyę na drogę Kolbuszowa-Sokołów ;

b) z petycji L. s. 184 pet. 134 gminy Szyk o udzielenie zapomogi na przebudowanie drogi Lasocko-Lososinińskiej.

Sprawozdawca poseł Brykezyński czyta sprawozdanie komisji z petycji powyżej ad a) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji :

Komisya drogowa wnosi : Petycyę Wydziału powiatowego Kolbuszowskiego o subwencyą na drogę Kolbuszowa-Sokołów, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i dalszego urzędowania w myśl okólnika z 23. Grudnia 1882 roku.

Izba uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Brykezyński czyta sprawozdanie o petycji pod b) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji :

Komisya drogowa wnosi : Petycyę gminy Szyk do l. s. 184 przekazuje się Wydziałowi do możliwego uwzględnienia.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji administracyjnej z projektem ustawy budowniczej dla znaczniejszych miejscowości w Galicyi.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz, uwolniony od czytania sprawozdania, przedstawia wnioski komisji, mianowicie proponuje komisya przyjęcie §fu 6. projektu ustawy w myśl pierwotnego wniosku komisji administracyjnej bez zmiany.

Sprawozdawca odczytuje ten paragraf w brzmieniu następującem :

§. 6.

Wywłaszczenie.

Jeżeli wskutek oznaczenia linii regulacyjnej okaże się potrzeba cofnięcia budowy po za dotychczasową linię frontową, albo wysunięcia jej naprzód, wówczas w pierwszym przypadku właściciel gruntu budowlanego obowiązany jest odstąpić za wynagrodzeniem gminie na własność część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, w drugim przypadku zaś tak długo nie będzie miał prawa przystąpić do wykonania projektowanej budowy, pokąd nie nabędzie na własność od dotychczasowego właściciela za wynagrodzeniem część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, którą to część gruntu właściciel jemu odstąpić winien. Orzeczenie o wywłaszczeniu (§. 365. ust. cyw.) należy do władzy politycznej.

Gdyby w tych przypadkach co do wysokości wynagrodzenia ugodą do skutku nie przysła, oznaczy ją orzeczenie sądowe. Niedejsie ugody nie wstrzymuje ostatecznego ustanowienia linii regulacyjnej i dalszej rozprawy budowniczej.

Wrazie zajęcia obcego gruntu pod budowę, konsens budującemu tylko wówczas udzielonym być może, jeżeli budujący wykaże, że otrzymał zezwolenie właściciela tego gruntu albo że dał zabezpieczenie dostateczne wypłaty wynagrodzenia, które sąd oznaczy. Co do kwestyi, jak należy oznaczyć linię regulacyjną i jaką przestrzeń odstąpić lub zająć pod budowę, wykluczona jest droga sądowa.

Izba w głosowaniu uchwala §. 6. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi dalej, iż komisja postanowiła również pozostawić §. 46. projektu ustawy do którego p. Władysław hr. Koziebrodzki wniósł był poprawkę również bez zmiany. Komisja wnosi jednak dodatek jako 4ty ustęp tegoż paragrafu następującej treści: „Prawo zezwalania na pokrywanie dachów słomą (§. 48.) nie odnosi się do określonych w niniejszym (46tym) paragrafie przedmiotów budowlanych.“

Przemawia p. Władysław hr. Koziebrodzki i wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę do §. 46:

„Suszarnie na owoce, len lub konopie winny być od innych budynków przynajmniej o 30 m.

oddalone lub urządzone w budynkach ogniotrwale zbudowanych “

Przemawia sprawozdawca.

Izba przystępuje do głosowania. Marszałek objaśnia, iż z uwagi na zgłoszone poprawki do §. 46. projektu ustawy zarządzi głosowanie nad takowym pojedynczymi ustępami.

Sprawozdawca czyta:

§. 46.

Suszarnie, piece do wypalania wapna lub cegły i kuźnie.

Suszarnie na owoce, len lub konopie winny być od innych budynków przynajmniej o 30 m. oddalone.

Izba uchwala ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy

Marszałek poddaje pod głosowanie powyżej wymienioną poprawkę względnie dodatek p. Wł. Koziebrodzkiego.

Izba odrzuca tę poprawkę.

Sprawozdawca czyta:

Piece do wypalania wapna lub cegły mogą stać jedynie poza obrębem zabudowanego obszaru miejskiego.

Kuźnie winny być oddalone od innych budynków przynajmniej o 30 m. lub urządzone w budynkach ogniotrwale zbudowanych.

Izba uchwala alinę 2-gą i 3-cią §-fu 46. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Wreszcie czyta sprawozdawca dodatek przez komisję powyżej proponowany jako ustęp 4. §. 46. w brzmieniu następującem:

„Prawo zezwalania na pokrywanie dachów słomą (§. 48.) nie odnosi się do określonych w niniejszym (46-tym) paragrafie przedmiotów budowlanych.“

Izba uchwala ten ustęp dodatkowy do §. 46. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż odesłany do komisji §. 83. projektu ustawy postanowiła komisja przedstawić do uchwały bez zmiany i odczytuje ten §. w brzmieniu następującem:

ROZDZIAŁ VI.

Postanowienia co do obszarów dworskich.

§. 83.

Zasadnicze postanowienie.

Obszary dworskie w tych miejscowościach,

w których niniejsza ustawa obowiązuje, podlegają również postanowieniom niniejszej ustawy.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Przemawia p. Chamiec.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba uchwala §. 83. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca podnosi, iż komisja postanowiła przedstawić do uchwały Wysokiej Izbie jeszcze §. 86. do projektu ustawy w brzmieniu następującem:

DOZDZIAŁ VII.

Postanowienia dodatkowe.

§. 86.

Nadzwyczajne ulgi dla budowli w znaczniejszem oddaleniu.

Dla budowli stawianych na obszarze dworskim lub na terytorium gminy a położonych w takiej odległości, że ich stan budowlany na bezpieczeństwo zabudowaanej części miejscowości żadnego wpływu mieć nie może, w każdym razie zaś w odległości nie mniejszej jak 30 m. od zabudowanego terytorium gminy, służyć będzie Zwierzchności gminnej, względnie przełożonemu obszarowi dworskiego, o ile nie chodzi o budowle na cele publiczne i przemysłowe, prawo dozwalania następujących dalszych ulg od przepisów niniejszej ustawy:

a) władza udzielająca konsensu może, o ile chodzi o budowle wspomniane w §. 21. ustęp 2. nie wymagać ustanowienia prawnie upoważnionego kierownika budowy, jeżeli budowle te mają być wykonane przez samego budującego z pomocą jego domowników lub sąsiadów nie trudniących się budowaniem w sposobie zarobkowania;

b) wymiar okien (§. 27.) może być umniejszony do 60 cm. wysokości a 40 cm. szerokości;

c) rury do odprowadzania dymu (§. 43.) będą mogły wychodzić na dziedziniec;

d) można nie wymagać podzielenia strychu murem ogniochronnym w budynkach murowanych 25 m. długich. również nie wymagać oddzielania murem ogniochronnym dachów budynków łączących się ze sobą lub odległych od siebie nie dalej jak 10 m. (§. 49.);

e) pokrywanie dachu słomą (§. 48.) może być przyzwolone, choćby odległość budynku od budynków tego samego właściciela wynosiła tylko 4 m., jeżeli budynek, o który chodzi, od budynków innych właścicieli oddalonym jest przynajmniej o 12 m. lub oddzielonym od nich szeregiem drzew;

f) wychodki (§. 52) będą mogły być urządzone tak, aby jeden wychodek służył dla kilku domów mieszkalnych parterowych;

g) do zbadania planów (§. 8) i do zbadania stanu budynku przed udzieleniem pozwolenia w §. 66. wzmiankowanego, nie jest koniecznem przyzwanie znawcy technicznego.

Izba w głosowaniu uchwala §. 86. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż odesłanego do komisji Artykułu II. ustawy wprowadzającej komisja nie zmieniła i odczytuje takowy w brzmieniu następującem:

Art. II.

Postanowienia §§. 2. do 15. ustawy ogniowej dla miast i miasteczek, wydanej na mocy ces. patentu z dnia 28. Lipca 1786 zostają uchylone dla miejscowości w art. I. wymienionych.

Izba w głosowaniu uchwala Art. II. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, że komisja na podstawie ostatniego wstępu §. 45. regulaminu sejmowego, wnosi w trzecim czytaniu przyjęcie do §. 48. dodatku, a mianowicie po wyrazie: „dachy“ w alinie pierwszej zamieścić należy słowa: „z wyjątkiem przedmiotów budowlanych, wymienionych w §. 46.“

Nadto podnosi sprawozdawca omyłkę druku w pierwszym ustępie §. 50. a mianowicie słowo: „treści“ zmienić należy na słowo: „części“.

Marszałek otwiera rozprawę nad powyższymi wnioskami komisji.

Izba zgadza się na propozycję sprawozdawcy.

Na wniosek sprawozdawcy uchwala Izba przystąpić do trzeciego czytania projektu ustawy, upoważniając sprawozdawcę do odczytania tylko tych paragrafów, które albo zmianie uległy albo co do których zmiana była zamierzona.

Sprawozdawca odczytuje §§. 6, 46, 48, 50, 83 i 86. ustawy budowniczej tudzież Art. II ustawy wprowadzającej w brzmieniu następującem:

§. 6.

Wywłaszczenie.

Jeżeli wskutek oznaczenia linii regulacyjnej okaże się potrzeba cofnięcia budowy po za dotychczasową linię frontową, albo wysunięcia jej naprzód, wówczas w pierwszym przypadku właściciel gruntu budowlanego obowiązany jest odstąpić za wynagrodzeniem gminie na własność część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, w drugim przypadku zaś tak długo nie będzie miał prawa przystąpić do wykonania projektowanej budowy, póki nie nabędzie na własność od dotychczasowego właściciela za wynagrodzeniem część gruntu między dawniejszą linią frontową a nową linią regulacyjną, którą to część gruntu właściciel jemu odstąpić winien. Orzeczenie o wywłaszczeniu (§. 365. ust. cyw.) należy do władzy politycznej.

Gdyby w tych przypadkach co do wysokości wynagrodzenia ugodą do skutku nie przyszła, oznaczy ją orzeczenie sądowe. Niedojście ugody nie wstrzymuje ostatecznego ustanowienia linii regulacyjnej i dalszej rozprawy budowniczej.

W razie zajęcia obcego gruntu pod budowę, konsens budującemu tylko wówczas udzielonym być może, jeżeli budujący wykaże, że otrzymał zezwolenie właściciela tego gruntu, albo że dał zabezpieczenie dostateczne wypłaty wynagrodzenia, które sąd oznaczy. Co do kwestyi jak należy oznaczyć linię regulacyjną i jaką przestrzeń odstąpić lub zająć pod budowę, wykluczoną jest droga sądowa.

§. 46.

Suszarnie, piece do wypalania wapna lub cegły i kuźnie.

Suszarnie na owoce, len lub konopie winny być od innych budynków przynajmniej o 30 m. oddalone.

Piece do wypalania wapna lub cegły mogą stać jedynie poza obrębem zabudowanego obszaru miejskiego.

Kuźnie winny być oddalone od innych budynków przynajmniej o 30 m. lub urządzone w budynkach ogniotrwałe zbudowanych.

Prawo zezwalania na pokrywanie dachów słomą (§. 48.) nie odnosi się do określonych w ni-

niejszym (46-tym) paragrafie przedmiotów budowlanych.

§. 48.

Pokrywanie dachów słomą.

Słomą dachów pokrywać nie wolno. Tylko na przedmieściach zupełnie oddzielonych może Zwierzchność gminna zezwalać słomą pokrywać dachy, z wyjątkiem przedmiotów budowlanych wymienionych w §. 46., jeżeli odległość budynku od sąsiednich wynosi przynajmniej 12 m., albo jeżeli budynek. słomą pokrytym być mający, oddzielonym jest szeregiem drzew od budynków bliżej położonych.

Przepis ten odnosi się także do pokrywania dachów trzeciną lub szuwarem.

§. 50.

Wiązanie dachu.

Wiązanie dachu należy oddzielnie budować od powały strychowej i od muru ogniochronnego. Ani w powałę, ani też w mur nie wolno wpuszczać żadnej drewnianej części konstrukcyi dachu.

Przy zastosowaniu potrzebnych środków bezpieczeństwa można wówczas od tego przepisu odstąpić, jeżeli według §. 24. ustawy może być użytym do budowy domu materiał nieogniotrwały, lub tam, gdzie dozwolone są izby pod dachem (poddasze).

ROZDZIAŁ VI.

Postanowienia co do obszarów dworskich.

§. 83.

Zasadnicze postanowienie.

Obszary dworskie w tych miejscowościach, w których niniejsza ustawa obowiązuje, podlegają również postanowieniom niniejszej ustawy.

ROZDZIAŁ VII.

Postanowienia dodatkowe.

§. 86.

Nadzwyczajne ulgi dla budowl w znaczniejszem oddaleniu.

Dla budowl stawianych na obszarze dworskim lub na terytorium gminy a położonych w takiej odległości, że ich stan budowlany na bezpieczeństwo zabudowanej części miejscowości

żadnego wpływu mieć nie może, w każdym razie zaś w odległości nie mniejszej jak 30 m. od zabudowanego terytorium gminy, służyć będzie Zwierzchności gminnej, względnie przełożonemu obszarowi dworskiego, o ile nie chodzi o budowlę na cele publiczne i przemysłowe, prawo dozwalania następujących dalszych ulg od przepisów niniejszej ustawy:

a) władza udzielająca konsensu może, o ile chodzi o budowlę wspomnianą w §. 21. ustęp 2. nie wymagać ustanowienia prawnie upoważnionego kierownika budowy, jeżeli budowlę tę mają być wykonane przez samego budującego z pomocą jego domowników lub sąsiadów nie trudniących się budowaniem w sposobie zarobkowania;

b) wymiar okien (§. 27) może być umniejszony do 60 cm. wysokości a 40 cm. szerokości;

c) rury do odprowadzania dymu (§. 43) będą mogły wychodzić na dziedziniec;

d) można nie wymagać podzielenia strychu murem ogniochronnym w budynkach murowanych 25 m. długich, również nie wymagać oddzielania murem ogniochronnym dachów budynków łączących się ze sobą lub odległych od siebie nie dalej jak 10 m. (§. 49);

e) pokrywanie dachu słomą (§. 48) może być przyzwolone, choćby odległość budynku od budynków tego samego właściciela wynosiła tylko 4 m., jeżeli budynek, o który chodzi, od budynków innych właścicieli oddalonym jest przynajmniej o 12 m. lub oddzielnym od nich szeregiem drzew;

f) wychodki (§. 52) będą mogły być urządzone tak, aby jeden wychodek służył dla kilku domów mieszkalnych parterowych;

g) do zbadania planów (§. 8) i do zbadania stanu budynku przed udzieleniem pozwolenia w §. 66. wzmiankowanego, nie jest koniecznem przyzwanie znawcy technicznego.

Art. II.

Postanowienia §§. 2. do 15. ustawy ogłosej dla miast i miasteczek, wydanej na mocy cesarskiego patentu z dnia 28. Lipca 1786. zostają uchylone dla miejscowości w Art. I. wymienionych.

Następnie na wniosek sprawozdawcy Izba uchwała cały projekt ustawy budowniczej i ustawy wprowadzającej w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji prawnej z petycji L. s. 496 pet. 398 członków gminy Machlinia względem wydzielenia tej gminy z okręgu c. k. Starostwa w Żydaczowie i c. k. Sądu powiatowego w Żurawnie a przydzielenia jej do c. k. Starostwa i c. k. Sądu powiatowego w Stryju.

Sprawozdawca poseł Fruchtman czyta sprawozdanie w powyższym przedmiocie, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Powołując się na uchwałę swoją z dnia 25. Września 1882. Sejm odstępuje petycję członków gminy Machliniec o wydzielenie tej gminy z okręgu c. k. Starostwa w Żydaczowie z c. k. sądu powiatowego w Żurawnie i przydzielenia jej do c. k. Starostwa i c. k. sądu powiatowego w Stryju, odstępuje się c. k. Rządowi do rychłego uwzględnienia.“

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej:

a) z wniosku posła Strassera w przedmiocie udzielenia zapomogi pogorzelcom miasta Sołotwiny;

b) z wniosku posła Męcińskiego w przedmiocie udzielenia zapomogi pogorzelcom wsi Bobrowniki;

c) z petycji komitetu ratunkowego w Glinianach o zapomogę dla pogorzelców.

Sprawozdawca poseł Wrotnowski czyta sprawozdanie z wniosku pod a) wymienionego z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Pogorzelcom m. Sołotwiny w powiecie Bobrodezańskim, udziela się z funduszu krajowego na ręce Wydziału powiatowego jednorazowa bezzwrotna zapomoga, w sumie 600 zł.“

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Wrotnowski czyta sprawozdanie z wniosku pod b) wymienionego, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Mieszkańcom gminy Bobrowniki w powiecie Tarnowskim dotkniętym pożarem, udziela się na

ręce Wydziału powiatowego z funduszków krajowych, jednorazowa bezzwrotna zapomoga w sumie 200 zł.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Wrotnowski czyta sprawozdanie z wniosku pod c) wymienionego, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Komitetowi ratunkowemu w Glinianach udziela się z funduszu krajowego jednorazowa bezzwrotna zapomoga w sumie 400 zł.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 10. Października b. r. o godz. 12tej w południe a to z powodu uroczystości otwarcia wystawy archeologicznej w zabudowaniu Instytutu Stauropigiańskiego, na którą to uroczystość wpłynęło zaproszenie do biura Marszałkowskiego.

Porządek dzienny jutrzejszego posiedzenia został przez Sekretarza p. Stanisława hr. Badeniego Izbie odczytanym.

Koniec posiedzenia o godz. 1. m. 30 po południu.

Marszałek krajowy:

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze:

Stanisław Badeni w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

15. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 10. Października roku 1888.

Początek o godz. 12 min. 25.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze pp: Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapieha, Adam Jędrzejowicz i ks. Siczynski.

Obecnych posłów 124.

Ze strony c. k. Rządu c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski i c. k. Radca Namiestnictwa Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z 13. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów, — protokół zaś z 14. posiedzenia złożonym został do przejrzenia w biurze sejmowym.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 10. Października b. r. od nr. 496. do nr. 515. włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji budżetowej l. 496, 503 do włącznie 509 i 513.

- „ gminnej l. 497 i 511.
- „ propinacyjnej l. 498, 499 i 500.
- „ drogowej l. 501.
- „ szkolnej l. 502, 510, 512 i 515.

Na wniosek zaś p. Władysława hr. Wolańskiego uchwała Izba przekazanie petycji do l. 514 Wydziałowi krajowemu jako komisji.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta następujący wniosek:

Zważywszy, że obowiązująca ustawa drogowa nie zawiera szczegółowych postanowień co do wywłaszczenia własności nieruchomości, na rzecz drogi publicznej potrzebnej i odnosi się w tym względzie do obowiązujących ustaw i przepisów;

Zważywszy, że według obowiązujących ustaw i przepisów inne władze orzekają o potrzebie budowy i utrzymania dróg publicznych, a inne o potrzebie wywłaszczenia na rzecz tych dróg, co tylko z uciążliwą zwłoką w rozwoju komunikacji jest połączonem;

Zważywszy, że przy coraz bardziej ożywionym ruchu w budowie dróg powiatowych i gminnych powyższe niedogodności odczuwać się dadzą;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył projekt do ustawy o wywłaszczeniu na rzecz dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

Wnioskodawca: *Wincenty Gnoński*.

E. Uderski, Waygart, Wład. Struszkiewicz, A. Lubomirski, ks. Sawa, Tadeusz Langie, Wasi-

lewski, Wierzbicki, Jaworski, Czaykowski, Łoziński, M. Rey, Feliks Pławicki, Mazaraki, Stan. Stadnicki, Kapri, W. Sapieha.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowany będzie regulaminowo.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o powodzi zatopionej w powiatach zachodniej części kraju.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o projekcie Wydziału krajowego dla uzupełnienia obwałowania Wisły i Sanu.

Sprawozdawca p. Popiel, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje (załączony %) projekt ustawy o uzupełnieniu obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim.

2. Sejm przyzwala tytułem pierwszej raty zasiłku krajowego na uzupełnienie obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim dotacją na rok 1889. w kwocie 45.373 zł.

Przemawia p. Kozłowski i wnosi następujący dodatek do ustępu 2. wniosków komisji:

Po słowach „w kwocie 45.373 zł.“ należy dodać:

„która to kwota wypłaconą zostanie dopiero po zlikwidowaniu rat przez fundusz państwowy melioracyjny i powiat Tarnobrzeski przypadających“.

Izba popiera dostatecznie wniosek p. Kozłowskiego.

Przemawia p. Wereszczyński.

Przemawia p. Uderski.

Podczas przemawiania p. Uderskiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. Kozłowski powtórnie i modyfikuje swój wniosek pierwotnie postawiony, a mianowicie ma on brzmieć:

Po słowach: „w kwocie 45.373 zł.“ należy dodać:

„która to kwota wypłaconą zostanie dopiero po sankcjonowaniu ustawy i po przyznaniu raty przez fundusz państwowy melioracyjny wpłacić się mającej i po zlikwidowaniu raty na powiat Tarnobrzeski przypadającej“.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca prostuje pomyłkę w brzmieniu §. 1. projektu ustawy o uzupełnieniu obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim, a mianowicie w trzecim wierszu §. 1. należy zastąpić wyraz: „powiatowe“ wyrazami: „wymienionego powiatu“ i czyta projekt ustawy w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia
o uzupełnieniu obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim.

Za zgodą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim, rozporządzam co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim ma być wykonane w ciągu lat sześciu po wejściu w życie tej ustawy, jako przedsiębiorstwo wymienionego powiatu, subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracji służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1888 preliminarzujący kosztą budowy na 680.600 zł.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją Państwa, w obrębie granic powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów tej melioracji mają się przyczynić:

- a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminarzowanych kosztów;
- b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ust. 2. i §. 4. ustępu 2. a) ustawy z dnia 30. Czerwca 1884. Dz. u. p. Nr. 116

takim samym bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów;

c) wreszcie powiat Tarnobrzeski resztą prelinowanych kosztów budowy.

§. 4.

Zasiłki krajowe i państwowe zarówno jak i datki powiatu Tarnobrzeskiego mają być uiszczone w czasie budowy w sześciu równych ratach rocznych z góry.

§. 5.

Wykonanie robót oraz zarząd funduszu budowy prowadzić ma Wydział powiatowy Tarnobrzeski.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu też podobnie jak i Wydziałowi krajowemu przyznany zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania krajowych i rządowych organów technicznych, określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją Państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzonym oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych;
2. z corocznych datków kraju i powiatu Tarnobrzeskiego o ile koszt konserwacji nie zostaną pokryte dochodem z wałów.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków krajowych i powiatowych na konserwację, administracji funduszu konserwacyjnego, organizacji obrony grobel i innych zarządzeń, potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli, wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego po skończeniu budowy.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz wnosi głosowanie „en bloc“ nad całym projektem ustawy.

Izba w głosowaniu uchwala „en bloc“ cały projekt ustawy w brzmieniu powyżej przytoczonym bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp 2. wniosków komisji w brzmieniu następującem:

2) Sejm przyzwala tytułem pierwszej raty zasiłku krajowego na uzupełnienie obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim dotacją na rok 1889. w kwocie 45.373 złr.

Izba uchwala ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Zastępca Marszałka poddaje pod głosowanie wniosek p. Kozłowskiego.

Izba odrzuca ten wniosek, a uchwalwszy na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwala Izba cały projekt ustawy i wniosek komisji pod 2) wymieniony w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie popierania kultury krajowej na polu budowli wodnych.

Sprawozdawca poseł Sanguszko uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 17. Września 1888. L. 39.943 o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych;

II. Sejm przyzwala na regulację rzek niespławnych w myśl uchwały swej z dnia 6. Października 1882. Rubr. XIII. poz. 155 na r. 1889. następne zasiłki:

- a) na regulację Dunajca od mostu krajowego pod Gołkowicami do mostu krajowego pod Nowym Sączem II. rata 2.000 zł.
- b) na regulację Raby pod Stadnikami II. rata (ostatnia) 813 „
- c) na regulację Sanu pod Składem solnym II. rata (ostatnia) 4.150 „
- d) na regulację Dunajca pod Rożnowem i Wielką wsią 2.000 „
- e) na regulację Dunajca pod Janowicami 1.338 „

f) na regulację Dunajca pod Chorzewicami	1.869 zł.
g) na regulację Dunajca pod Wiegłowami i Kurowem, uzupełn. I. rata	610 „
h) na regulację Dunajca od mostu pod Melsztynem do Wróblowie I. rata	2.333 „
i) na regulację Dunajca pod Olszynami	2.000 „
k) na regulację Dunajca pod Gierową janowicką	1.615 „
l) na regulację Sanu pod Krzywcą	2.300 „
m) na regulację Sanu pod Jabłonicą ruską	2.000 „
n) na regulację Sanu pod Iskaniem	2.667 „
o) do dyspozycji Wydziału krajowego	10.000 „

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot prelininowanych w rubryce XIII. na rok 1889. aż do końca Marca 1891, a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego.

IV. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w drodze konstytucyjnej wyjednał podwyższenie i przedłużenie czasu trwania państwowego funduszu melioracyjnego na dalsze dziesięciolecie do roku 1904.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp I. wniosków komisji.

Izba uchwała ustęp I. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp II. z podziałami a) do o).

Izba w głosowaniu uchwała ustęp II. z podziałami a) do o) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp III. wniosku komisji.

Izba uchwała ustęp III. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp IV. wniosku komisji.

Izba uchwała ustęp IV. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji szkolnej z petycji l. s. 128 pet. 90 nauczycieli szkoły XI. pospolitej ludowej w Krakowie o przyznanie im dodatków służbowych.

Sprawozdawca poseł Zoll nwołniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nauczycielom starszym szkoły XI. pospolitej ludowej na Dajworze w Krakowie przyznaje się dodatek służbowy, który nie będzie wliczony do emerytury, a to nauczycielowi kierującemu i jednemu starszemu nauczycielowi w rocznej kwocie 200 zł., dwóm innym nauczycielom w rocznej kwocie 100 zł.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji L. s. 316 pet. 254 gminy miasta Kałusza, wniesionej celem uzyskania prawa do wolnego poboru surowicy dla bydła.

Sprawozdawca poseł Gross czyta sprawozdanie komisji w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem:

„Petycję gminy miasta Kałusza, o dozwole nie poboru surowicy dla bydła, odstępuje się c. k. Namiestnictwu do uwzględnienia w myśl reskryptu c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 18. Listopada 1887 l. 30.596.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej z petycji l. s. 90 pet. 67 gminy Kańczugi o ustanowienie tamże c. k. Sądu powiatowego lub c. k. Urzędu podatkowego.

Sprawozdawca poseł Kaszewko czyta sprawozdanie w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycję gminy Kańczugi o ustanowienie c. k. Urzędu podatkowego, udziela się c. k. Rządowi do odpowiedniego załatwienia“.

Izba uchwała zgodnie z powyższym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej:

- a) z petycji l. s. 313 pet. 251 p. Ksawery ze Strzałkowskich Kowalskiej o udzielenie wsparcia dla poratowania zdrowia z zasobów fundacji ś. p. Stanisława Strzałkowskiego;
- b) z petycji l. s. 405 pet. 329 p. Hirscha Kossa, dzierżawcy myta na drodze krajowej Dębica-Nadbrzezie, mianowicie na stacji mytniczej w Brzeźnicy, o przyznanie opustu z czynszu dzierżawnego z powodu nieprzewidzianych klęsk i poniesionych strat;
- c) z petycji l. s. 470 pet. 380 p. Gittli Bergstein, dzierżawnymi stacyi mytniczych na drodze Dębicko-Nadbrzeziańskiej o opust z czynszu dzierżawnego;
- d) z petycji l. s. 465 pet. 376 p. Sime Schreierowej, dzierżawczyni myta krajowego w Haliczu i Jezupolu o opust z czynszu dzierżawnego.

Sprawozdawca poseł Pławicki czyta sprawozdanie z petycji pod a) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję pani Ksawery z Strzałkowskich Kowalskiej o wsparcie z funduszków pozostałych po ś. p. bracie Stanisławie Strzałkowskim, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do odpowiedniego załatwienia.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Pławicki czyta sprawozdanie z petycji pod b) wymienionej, z następującym wnioskiem

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Nad petycją pana Hirscha Kossy dzierżawcy myta na drodze krajowej Dębica-Nadbrzezie w stacji Brzeźnica o opust z czynszu dzierżawnego z powodu poniesionych strat, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Ten sam sprawozdawca czyta sprawozdanie komisji o petycji pod c) wymienionej z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją p. Gittli Bergstein dzierżawczyni stacyi mytniczych na drodze Dębicko-Nadbrzeziańskiej o opuszczenie pewnej kwoty z czynszu aż do końca trwania kontraktu dzierżawnego, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z powyższym wnioskiem bez rozprawy.

Ten sam sprawozdawca czyta sprawozdanie komisji o petycji pod d) wymienionej z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję p. Simy Schreier dzierżawczyni myta na drodze krajowej w Jezupolu i Haliczu o opust z czynszu dzierżawnego wskutek w r. 1886 nowo powstałego przewozu promem na Dniestrze pod Dubowcami, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania ewentualnie uwzględnienia.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej:

- a) z petycji l. s. 395 pet. 319 gminy Koniuszki, w powiecie Rohatyńskim, w sprawie zwrotu nadpłaty konkurencyjnej na budowę drogi Lwowsko-Rohatyńskiej;
- b) z petycji l. s. 394 pet. 318 gminy Krówniki w powiecie Przemyśkim w przedmiocie użycia dochodu z czynszu dzierżawnego za wynajem pastwiska gminnego.

Sprawozdawca poseł Merunowicz czyta sprawozdanie komisji o petycji pod a) wymienionej, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję l. s. 395 pet. 319 odstępuje się c. k. Rządowi do spiesznego o ile możliwości załatwienia, zaś co się tyczy prośby tej gminy o zaliczkę z funduszu krajowego, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z powyższym wnioskiem bez rozprawy.

Ten sam sprawozdawca czyta sprawozdanie z petycji pod b) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycyę l. s. 394 p. 318 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do ścisłego zbadania objętego nią zażalenia gminy Krówniki i odpowiedniego załatwienia.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej :

- a) z petycyi l. s. 319 pet. 257 Ludwika Jakubowskiego o polecenie wydania mu 100 zł. w. a. rzekomo uchwalonych w Sejmie dnia 21. Października 1881;
- b) z petycyi l. s. 361 pet. 289 Rady szkolnej miejscowej w Dolczy Wielkiej, w powiecie Mieleckim, proszącej o zarządzenie odcięcia 2 morgów pola z błonia gminnego dla miejscowej szkoły.

Sprawozdawca poseł ks. Kopyciński czyta sprawozdanie o petycyi pod a) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Nad petycyą Ludwika Jakubowskiego przechodzi się do porządku dziennego.“

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł ks. Kopyciński czyta sprawozdanie z petycyi pod b), wymienionej, z następującym wnioskiem komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Petycyę rady szkolnej miejscowej w Dolczy wielkiej odstępuje się c. k. Rządowi do załatwienia.“

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 11. Października b. r. o godz. 12 w południe z porządkiem dziennym, odczytanym w Izbie przez sekretarza p. Adama Jędrzejowicza.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. min. 30 po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze :

Stanisław hr. Badeni w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

16. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 11. Października roku 1888.

Początek o godzinie 12. min. 25.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Wł. książę Sapieha, Adam Jędrzejowicz.

Obecných posłów 132.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik JE. Filip Zaleski i c. k. radca Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół 14. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów, protokół zaś z 15. posiedzenia, złożonym został do przejrzenia w biurze sejmowym.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 11. Października b. r. od Nr. 516 do Nr. 538 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji budżetowej l. 516, 518, 525, 526, 528, 529, 531, 532, 533, 534, 536, 537.

„ gospodarstwa krajowego l. 517.

„ szkolnej l. 519, 520, 521, 522, 538.

„ propinacyjnej l. 523, 524, 527, 535.

Komisji podatkowej l. 530.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Tarnobrzegu na pobór 42⁰/₀ dodatku do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie w powyższym przedmiocie, z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacji powiatowej w Tarnobrzegu zezwala się pobierać w latach 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893 i 1894 po 42⁰/₀ dodatku do podatków bezpośrednich w powiecie Tarnobrzeskim opłacanych przeznaczając ten dochód przedewszystkiem na opłacenie rocznych udziałów powiatu Tarnobrzeskiego w przedsiębiorstwie powiatowem melioracyjnem obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim, które to udziały corocznie poczynawszy od r. 1889. przez lat 6 t. j. do końca 1894. wynosić będą po 22.686²/₃ zł.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego bez rozprawy i uchwala na dalszy wniosek sprawozdawcy cały powyższy wniosek w trzeciem czytaniu.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Wincentego Gnoińskiego w przedmiocie uchwa-

lenia ustawy o wywłaszczeniu na rzecz dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

Posel Gnoiński uzasadnia swój wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji drogowej.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji górniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Sprawozdawca poseł Skrzyński uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału kraj. w przedmiocie spraw górniczych przyjmuje się do wiadomości.

2. Wstawia się w budżet na rok 1889:

a) na subwencje praktycznym szkołom wiercenia i górnictwa naftowego	1.500 zł.
b) na wydanie atlasu geologicznego kraju wraz z tekstem	1.000 „
c) na badanie kraju celem zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	1.000 „
d) na chemiczno-technologiczne studia przeróbki nafty i wosku ziemnego	500 „
e) na stację doświadczalną produktów naftowych	900 „
f) na stypendya dla górników i uczniów szkół praktycznych kanadyjskiego wiercenia	2.000 „

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta ustęp 1. wniosku komisji.

Izba uchwała ustęp 1. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp 2. lit. a, b, c, d, e, f.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie lit. a, b, c, d, e i f, ustępu 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji prawnej o wniosku Wydziału krajowego co do petycji gmin Rybotyce i innych piętnastu gmin powiatu Dobromilskiego względem ustanowienia w Rybotyczach nowego c. k. Sądu powiatowego.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem nad petycjami gminy Rybotyce i innych piętnastu z powiatu Dobromilskiego, proszących o ustanowienie nowego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Rybotyczach, przechodzi do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji prawnej:

- a) z petycji L. s. 26 i 27 pet. 6 i 7 gmin Żalipie i Podlipie o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żabnie i przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dąbrowej.
- b) z petycji L. s. 52 pet. 32 reprezentacji gminnej Krakowiec i obszaru dworskiego o pozostawienie c. k. Sądu powiatowego w Krakowcu;
- c) z petycji L. s. 330 pet. 262 gminy i obszaru dworskiego w Pstrągowej o wyłączenie tej miejscowości z okręgu c. k. Starostwa i c. k. Sądu powiatowego w Ropczycach i c. k. Sądu obwodowego w Tarnowie, a przyłączenie jej do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Strzyżowie, c. k. Starostwa i c. k. Sądu obwodowego w Rzeszowie;
- d) z petycji L. s. 183 pet. 133 obszaru dworskiego i gminy Laszki Zawiazane o wydzielenie ich z powiatu sądowego i politycznego Rudki, a przydzielenie do powiatu sądowego i politycznego w Meściskach.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz czyta sprawozdawca z petycji pod a) wymienionej z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję gmin Żalipie i Podlipie o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Ża-

bnie, a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dąbrowej, udziela się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia sprawozdania na najbliższej sesji sejmowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Ten sam sprawozdawca czyta sprawozdanie o petycji pod b) wymienionej z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

petycję gminy i obszaru dworskiego w Krakowcu o pozostawienie c. k. Sądu powiatowego w Krakowcu, udziela się Wydziałowi krajowemu do użycia przy zbadaniu sprawy, sejmową uchwałą z 10. Września 1888. do l. s. 1.339 przekazanej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Ten sam sprawozdawca czyta sprawozdanie z petycji pod c) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

petycję gminy i obszaru dworskiego Pstrągowej o wyłączenie tej miejscowości z okręgu c. k. Starostwa, c. k. Sądu powiatowego w Ropczycach i c. k. Sądu obwodowego w Tarnowie,

a przyłączenie jej do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Strzyżowie, c. k. Starostwa i c. k. Sądu obwodowego w Rzeszowie, udziela się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia sprawozdania na najbliższej sesji sejmowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Ten sam sprawozdawca czyta sprawozdanie z petycji pod d) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję obszaru dworskiego i gminy Laszki Zawiazane o wydzielenie ich z powiatu sądowego i politycznego Rudki, a przydzielenie do powiatu sądowego i politycznego Mościska, udziela się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia sprawozdania na najbliższej sesji sejmowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i назнача następne na dzień 12. Października b. r. o godzinie 11. przed południem z porządkiem dziennym, odczytanym przez sekretarza p. Stanisława hr. Badeniego.

Koniec posiedzenia o godz. 1. po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

Władysław Sapięha w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

17. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 12. Października 1888

Początek o godzinie 11 minut 40.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. hr. Stanisław Badeni, Władysław książę Sapieha, ks. Sieczyński, Adam Jędrzejowicz.

Obecných posłów 132

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik JE. Filip Zaleski i c. k. Rada Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół 15. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów; protokół zaś z 16. posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze sejmowym.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 12. Października b. r. od nru 539 do nru 559 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji drogowej l. 539, 540.

Komisji budżetowej l. 543, 544, 549, 550, 551, 553, 554, 556, 557, 559.

Komisji petycyjnej l. 541.

Komisji szkolnej l. 542, 546, 547, 548, 555.

Komisji przemysłowej l. 545.

Komisji gospodarstwa kraj. l. 552, 558.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia

rządowego w przedmiocie zmiany w ustawie krajowej z 8. Grudnia 1881 o używaniu ogierów prywatną własnością będących.

Sprawozdawca p. Zamoyski uwolniony od czytania sprawozdania przedstawia imieniem komisji następujący projekt ustawy:

U s t a w a

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zaprowadzająca zmiany w ustawie z dnia 8. Grudnia 1881. Dz. ust. kr. Nr. 71. o używaniu do stanowienia ogierów, będących prywatną własnością.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Paragraf 2. i paragraf 4. ustawy z dnia 8. Grudnia 1881. Dz. ust. kraj. Nr. 71, mają w przyszłości brzmieć jak następuje:

§. 2.

Ktokolwiek życzy sobie uzyskać dla ogiera licencyę na nadchodzący okres stanowienia, obowiązany jest zgłosić się z tem żądaniem ustnie lub pisemnie w terminie drogą rozporządzenia wykonawczego ustanowionym, do politycznej władzy powiatu, w którym zamieszkuje.

Na podstawie wniesionych zgłoszeń ustanawia c. k. Namiestnictwo odpowiadającą ilość

komisji, do licencyonowania ogierów i w stosownym czasie poda do publicznej wiadomości za pośrednictwem powiatowych władz politycznych i zwierzchności gminnych (obszarów dworskich) miejsce urzędowania każdej komisji, równie jak termin publicznie odbyć się mającego licencyonowania.

§. 4.

Komisja uznać może jedynie te z pomiędzy przedstawionych jej ogierów za zdadne do stanowienia, względem których okaże się przy rewizji, że są zdrowe, nie mają żadnej wady dziedzicznej, że się kwalifikują do rozplodu i odpowiadają rasom i typom krajowym.

Komisja ma wyraźnie wymienić w karcie licencyjnej, do jakiego rodzaju kładzie lub dla jakiej rasy uznaje ogiera za odpowiedniego.

Do licencyonowania, a w szczególności do powzięcia uchwały o zdadności przedstawionego ogiera potrzeba — z wyjątkami w dalszych ustępach przewidzianymi — obecności przynajmniej trzech członków komisji. Uchwała zapada większością głosów; przy równości głosów staje się uchwałą to zdanie, za którym głosuje przewodniczący.

Jeżeli jest tylko dwóch członków obecnych, natenczas mogą oni także dokonać licencyonowania, jednak ważną uchwałę tylko wtedy powziąć, gdy się co do zdadności lub niezdadności do rozplodu dotyczącego ogiera zgadzają. W razie niezgodności rozstrzyga ostatecznie Namiestnictwo, względnie udziela lub odmawia licencji w imieniu komisji licencyjnej dla dotyczącego ogiera.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca odczytuje Art. I. i §. 2.

Izba w głosowaniu uchwała Art. I. i §. 2. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 4.

Przemawia JE. p. Namiestnik jako komisarz rządowy.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia JE. p. Namiestnik powtórnie.

Przemawia p. Stanisław Jędrzejowicz i podnosząc ustęp 5ty z projektu rządowego, wnosi zamieszczenie takowego jako ustępu 5go §. 4go w brzmieniu następującem:

Licencyonowania może w końcu także sam zastępca komendy stadników rządowych dokonać, jeżeli brak innych, udział biorących członków komisji, jednak konował w myśl §. 3. jest współczynnym. W tym wypadku należy także ostateczna decyzja, czy licencya ma być udzieloną czy też odmówioną, do Namiestnictwa w imieniu komisji licencyonalnej.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie §. 4. według brzmienia przez komisję proponowanego.

Izba uchwała cały §. 4 zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Stanisława Jędrzejowicza jako dodatek do §. 4, mający stanowić piąty ustęp §. 4.

Izba w głosowaniu uchwała 50 głosami przeciw 39 zgodnie z wnioskiem p. St. Jędrzejowicza.

Sprawozdawca czyta Art. II. i wstęp projektu ustawy.

Izba uchwała Art. II. i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek objaśnia, iż z powodu uchwalonej poprawki, trzecie czytanie projektu ustawy nastąpić będzie mogło dopiero na jednym z najbliższych posiedzeń.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie regulacji dolnej sekcji rzeki Gnilej Lipy.

Sprawozdawca p. Sanguszek uwolniony od czytania sprawozdania, przedstawia imieniem komisji następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia.....o regulacji dolnej sekcji rzeki Gnilej Lipy.

Za zgodą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

§. 1.

Regulacya rzeki Gnilej Lipy na przestrzeni od mostu na drodze gminnej w Bursztynie do

ujścia do Dniestru, w powiecie Rohatyńskim i Stanisławowskim, ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma zatwierdzony przez Ministerstwo rolnictwa projekt Wydziału krajowego z r. 1886., preliminujący kosztą robót na 255.000 zł.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie, w porozumieniu z administracją Państwa, w obrębie granie powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Kosztą regulacji włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu, pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczyniać:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 1. i §. 4. ustępu 1. ustawy z dnia 30. Czerwca 1884. Dz. u. p. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym, przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. Marca 1875. Dz. u. i roz. kraj. Nr. 38. według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Dla rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych w §. 3. c) wymienionych, zawiązaną będzie przez administrację Państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki określi statut, przez władzę polityczną ułożyć się mający.

§. 5.

Czas trwania budowy ustanawia się na lat sześć. Termin rozpoczęcia budowy oznaczy Wydział krajowy w porozumieniu z administracją Państwa.

§. 6.

Zasiłki krajowe i państwowe, oraz prestacje konkurencyjne, mają być uiszczone w czasie budowy w sześciu równych ratach rocznych z górą

§. 7.

Dla utrzymania wykonanych robót regulacyjnych po skończeniu budowy ma być utworzony osobny fundusz

Fundusz ten składać się będzie:

1. z kwoty osiągniętej ze sprzedaży uzyskanych przez regulację gruntów;
2. z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy.

Dalsze postanowienia co do rozkładu reszty kosztów utrzymania na kraj i strony interesowane, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej spółek wodnych i innych zarządzeń, potrzebnych dla konserwacji budowli, wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 8.

Wykonanie robót regulacyjnych i konserwacyjnych zarówno jak i administrację funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, któremu też, podobnie jak i stronom interesowanym, przyznany zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania rządowych organów technicznych, określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z administracją Państwa.

§. 9.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Abrahamowicz i stawia następujący wniosek:

A. Sejm odracza rozprawę nad sprawozdaniem komisji gospodarstwa krajowego w przedmiocie regulacji dolnej sekcji rzeki Gnilej Lipy.

B. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by wszedł w ponowne rokowania z c. k. Ministerstwem rolnictwa co do udziału państwowego funduszu melioracyjnego w regulacji średniej części (sekcji) Gnilej Lipy względnie osuszenia podmokłych gruntów w gminach nad tą częścią tej rzeki położonych.

Izba popiera dostatecznie powyższy wniosek.

Przemawia p. Romańczuk i popiera wniosek p. Abrahamowicza.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Wereszezyński.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Wereszezyński powtórnie.

Przemawia p. Kozłowski i oświadcza się za wnioskiem p. Abrahamowicza.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Onyszkiewicz dla faktycznego sprostowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Abrahamowicza powyżej zamieszczony.

Izba w głosowaniu 49 głosami przeciw 42 uchwała zgodnie z wnioskiem p. Abrahamowicza.

Marszałek oświadcza tedy, iż tem samem odpada dyskusja szczegółowa nad wnioskiem komisji.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej z petycji mieszkańców osady Berezowa średniego w powiecie kołomyjskim w przedmiocie wyłączenia tej osady z gminy Berezowa wyższego i utworzenia samostnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca p. Henzel uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję mieszkańców osady Berezowa średniego w powiecie kołomyjskim odstępuje się Wydziałowi krajowemu do dalszego urzędowego traktowania.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej z petycji ośmiu inżynierów dróg krajowych o uregulowanie ich poborów służbowych.

Sprawozdawca p. Chamiec uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Upoważnia się Wydział krajowy do wymierzania inżynierom pełniącym obowiązki inżynierów okręgowych, jako też zatrudnionym przy budowie dróg krajowych, począwszy od 1. Stycznia 1889. pięcioleci służbowych na równi z inżynierami objętymi uchwałą sejmową z 23. Października 1881.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji prawnej z petycji gminy miasteczka Muszyny względem przeniesienia siedziby c. k. Sądu powiatowego z Krynicy do Muszyny.

Sprawozdawca p. Żywicki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ze względu na petycję gminy miasta Muszyny o wykonanie uchwały sejmowej z dnia 24. Sierpnia 1877. względem przeniesienia siedziby c. k. Sądu powiatowego z Krynicy do Muszyny, wzywa się Wysoki Rząd o wykonanie powyższej uchwały sejmowej.

Przemawia p. Romańczuk i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Nad petycją gminy mieszkańców Muszyny, względem przeniesienia siedziby sądu powiatowego z Krynicy do Muszyny, przechodzi się do porządku dziennego.

2) Sejm cofa swoją uchwałę z 24. Sierpnia 1877. o przeniesieniu siedziby Sądu powiatowego z Krynicy do Muszyny.

Przemawia p. Męciński i stawia następujący wniosek ewentualny, gdyby się wniosek p. Romańczuka nie utrzymał:

Sejm odracza uchwałę nad petycją Muszyny w sprawie przeniesienia Sądu powiatowego z Krynicy do Muszyny i poleca Wydziałowi krajowemu ponownie zbadać tę sprawę i przedłożyć odnośne sprawozdanie Sejmowi.

Przemawia p. Żuk-Skarszewski i popiera wniosek komisji.

Przemawia p. Rybicki.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

Marszałek oświadcza, iż zapisani są do głosu pp.: Zborowski, ks. Kopyciński, Męciński, Weigel, Romer.

P. Kozłowski wnosi wybór mowców jeneralnych.

Przemawia poseł JE. Ludwik hr. Wodzicki w kwestyi formalnej.

Marszałek wzywa posłów: Zborowskiego, ks. Kopycińskiego, Weigla i Romera, którzy się oświadczyli za wnioskiem komisji, do wyboru mowy jenerального.

Przemawia p. Męciński przeciw wnioskowi komisji.

Przemawia p. Weigel jako mowca jeneralny za wnioskiem komisji.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Romańczuka powyżej zamieszczony.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek posła Romańczuka.

Następnie poddaje Marszałek pod głosowanie ewentualny wniosek p. Męcińskiego.

Izba w głosowaniu odrzuca również wniosek p. Męcińskiego i uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Po wyczerpaniu porządku dziennego odczytuje sekretarz p. Stanisław hr. Badeni pismo grecko-katolickiego Metropolitalnego Konsystorza z 10. b. m. l. 690 zapraszające Marszałka krajowego i członków Sejmu na uroczyste nabożeństwo, które odprawionem zostanie d. 13. b. m. w archikatedralnej cerkwi św. Jerzego z powodu 900-letniego jubileuszu wielkiej religijnej i historycznej pamiątki przyjęcia wiary św. chrześcijańsko-katolickiej albo chrztu Rusi za panowania św. Wielkiego Księcia Włodzimierza.

Marszałek oświadcza, iż ze względu na powyższe zaproszenie naznacza następne posiedzenie na dzień 15. Października b. r. o godzinie 11 przed południem.

Porządek dzienny tego posiedzenia będzie pp. posłom rozesłany.

Marszałek krajowy przemówił następnie:

„Zanim zamknę posiedzenie pozwoli Wysoka Izba, że wspomnę o niezwyklej uroczystości, jaką wkrótce, bo jeszcze przed najbliższem posiedzeniem Sejmu, jeden z naszych kolegów obchodzić będzie.

„Pojutrze, d. 14. b. m. upływa lat 40 od chwili, kiedy ówczesny poseł lubaczowski, obecnie poseł lwowski, JE. dr. Franciszek Smolka, zasiadł po raz pierwszy na krześle prezydyalnem ówczesnego parlamentu, pierwszego w Austrii konstytucyjnej ciała prawodawczego.

„Dziś po latach 40 zajmuje on znowu krzesło prezydyalne w Radzie państwa, a jak wówczas na wstępie swego publicznego zawodu odznaczał się spokojem, bezstronnością i poszanowaniem prawa, równą dla wszystkich sprawiedliwością, tak też i dzisiaj tymiż samymi przymiotami, których długoletnia praca osłabić w nim nie zdołała, zjednał sobie u swoich i obcych zaufanie i szacunek powszechny.

„Sądzę, że odpowiem uczuciom wszystkich członków tej Wysokiej Izby, jeżeli w ich imieniu złożę Waszej Ekscelencyi, obok wyrazów czci, także najserdeczniejsze życzenia, żeby Ci danem było długo jeszcze w czerstwym zdrowiu spełniać te ważne zadania, jakie Ci przypadły w udziale.

„Wysoka Izba okazała przez powstanie, że łączy się ze mną w tych życzeniach, wnosząc też, by pozwolić raczyła aby ten objaw zapisany został w protokole dzisiejszego posiedzenia“.

JE. p. Smolka, poprosiwszy o głos, odpowiedział:

„Wysoka Izbo! Jeżeli danem mi było doczekać się dzisiaj czterdziestoletniej rocznicy wyboru na prezydenta pierwszego austriackiego Sejmu konstytuującego, zawdzięczam to łasce Wszechmogącego, a lubo może i sam przyczyniłem się do tego moim zawsze skromnem i umiarkowanem zachowaniem się, — to mi to przecież za zasługę poczytanem być nie może.

„Jeżeli zaś jako prezydent ówczesnego pierwszego Sejmu austriackiego sprawowałem mój urząd tak — jak przynajmniej powszechnie twierdzą — jak się należało, to było to moim obowiązkiem i nie więcej, — a zasłużyłbym sobie na potępienie, gdybym był sprawował go inaczej.

„Sądziłem, że moje ówczesne urzędowanie mogło być przyjaźnie i przychylnie ocenione,

lecz nie przypuszczałem nigdy, ażeby moje ówczesne urzędowanie było podniesione i tak uczczone, w sposób rzekłbym uroczysty, i w sposób w tak wysokim stopniu zaszczytny.

„Wiadomo mi, że Panowie łaskawi zamierzają jeszcze ten już sam przez się tak nroczysty i dla mnie zaszczytny akt, jeszcze uświęcić uczynkiem wspaniałomyślnym, dobro pospolite na oku mającym. Owóż tak nadzwyczajne odszcze-

gólnienie mnie za niezawodnie skromne tylko moje zasługi, pozostanie mi jedną z największych pamiątek aż do końca mego żywota, i niech mi wolno będzie Wysokiej Izbie na własnie mi okazany życzliwy objaw i JE. p. Marszałkowi za jego łaskawe i zaszczycające przemówienie, moje najserdeczniejsze złożyć podziękowanie“.

Koniec posiedzenia o g. 2 m. 5 z południa.

Marszałek krajowy ;

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze :

Władysław Sapięha w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

18. posiedzenia, 6 sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 15. Października 1888.

Początek o godzinie 11. minut 40.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Adam Jędrzejowicz, Władysław książę Sapieha, ks. Siciński.

Obecných posłów 121.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. radca Namiesztnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokoły z 16 i 17 posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie wniesiono zarzutów.

Marszałek oznajmia, iż udzielił 8-dniowych urlopów pp. Leonowi ks. Sapieżu i p. Chamcowi tudzież, że przedłużył p. Janowi Gnoińskiemu urlop do 16. b. m.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 15. Października b. r. od l. 560 do l. 607 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji propinacyjnej l. 560, 561, 562, 599, 600, 601, 602.

„ gospodarstwa krajowego l. 563, 564, 565, 566, 595.

„ budżetowej l. 567, 568, 570, 578, 579, 580, 581, 582, 584, 585, 587, 590, 596, 597, 605, 606, 607.

Komisji szkolnej l. 569, 571, 572, 573, 574, 576, 577, 583, 586, 588, 589, 591, 594, 603.

„ administracyjnej l. 575.

„ przemysłowej l. 592.

„ gminnej l. 593.

„ drogowej l. 598.

„ petycyjnej l. 604.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył projekt do ustawy krajowej, podług której Wydziały Rad powiatowych, Magistraty i Zwierzchności gminne byłyby obowiązane, ilekroć się dowiedzą o zamiarze restauracyi, przebudowania lub sprzedania na ich terytoryum znajdujących się budowli i pomników historycznych albo starożytnych zabytków sztuki, niemniej gdy się dowiedzą o odkryciu przedhistorycznych lub archeologicznych przedmiotów, o wypadkach powyższych odnośnemu konserwatowi z dokładnem ile możności opisaniem przedmiotu bezzwłocznie donieść.

Ludwik Wierzbicki, wnioskodawca.

Płaziński, Czartoryski, Jan Szeptycki, L. Sapieha, Sanguszek, Dr. Majer, Onyszkiewicz, Romanowicz, Tadeusz Langie, W. Koziebrodzki,

Fruchtman, Łubieński, Max, Romańczuk, Moysa, Scipio, Struszkiewicz, Leniński, Zoll, Mazaraki, Klucki, Pilat, Gnoiński, Zborowski, Popiel, Kapri, Weigel, Roman Potocki.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta następującą interpelację:

Interpelacya do Pana Komisarza rządowego.

Niżej podpisani mają zaszczyt zapytać Pana Komisarza rządowego:

1. Co wiadomem jest c. k. Rządowi o szkołach zrzadzonych w ciągu r. b. przez San w obrębie gmin Kępa rzeczyska i Żabno powiatu Tarnobrzieskiego przez ciągłe podmywanie brzegu?

2. Jeśli szkody są, jakie środki przedsięwziął c. k. Rząd w celu ochronienia mieszkańców tychże gmin od dalszych szkód?

Popiel.

Sew. Henzel, Tadeusz Langie, Klucki, Zamoyski, S. Badeni, Starowieyski, Płaziński, S. Koziebrodzki, Mycielski, Piotr Gross, W. Struszkiewicz, Skrzyński, Edward Jędrzejowicz, Wodziecki, Łoziński.

Marszałek oznajmia, że interpelację powyższą udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Przemawia p. hr. Artur Potocki i podnosi, iż w obec wydrukowania i przedstawienia już Wysokiej Izbie preliminarza budżetu na r. 1889. żadna z petycyj budżet obciążających nie może być w komisji budżetowej załatwiona.

Na wniosek posła hr. Artura Potockiego uchwala Izba przeniesienie petycji do L. s. 548 pet. 446 z komisji budżetowej do komisji szkolnej.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Trzecie czytanie ustawy zaprowadzającej zmiany w ustawie krajowej z 8. Grudnia 1881. Dz. ust. kraj. Nr. 71 o używaniu do stanowienia ogierów prywatną własnością będących.

Sprawozdawca poseł Zamoyski odczytuje §. 4. projektu, który uległ zmianie, wskutek przyjęcia wniosku postawionego przez p. St. Ję-

drzejowicza, i wnosi uchwalenie całego projektu ustawy w trzecim czytaniu.

Izba w głosowaniu uchwala projekt ustawy w trzecim czytaniu w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia
dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zaprowadzająca zmiany w ustawie z dnia 8. Grudnia 1881. Dz. ust. kraj. Nr. 71. o używaniu do stanowienia ogierów, będących prywatną własnością.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Paragraf 2. i paragraf 4. ustawy z dnia 8. Grudnia 1881. Dz. ust. kraj. Nr. 71. mają w przyszłości brzmieć jak następuje:

§. 2.

Ktokolwiek życzy sobie uzyskać dla ogiera licencyę na nadchodzący okres stauowienia, obowiązany jest zgłosić się z tem żądaniem ustnie lub pisemnie w terminie drogą rozporządzenia wykonawczego ustanowionym, do politycznej władzy powiatu, w którym zamieszkuje.

Na podstawie wniesionych zgłoszeń ustanawia c. k. Namiestnictwo odpowiadającą ilość komisyj do licencyonowania ogierów i w stosownym czasie poda do publicznej wiadomości za pośrednictwem powiatowych władz politycznych i zwierzchności gminnych (obszarów dworskich) miejsce urzędowania każdej komisji, równie jak termin publicznie odbyć się mającego licencyonowania.

§. 4.

Komisya uznać może jedynie te z pomiędzy przedstawionych jej ogierów za zdadne do stanowienia, względem których okaże się przy rewizyi, że są zdrowe, nie mają żadnej wady dziedzicznej, że się kwalifikują do rozplodu i odpowiadają rasom i typom krajowym.

Komisya ma wyraźnie wymienić w karcie licencyjnej, do jakiego rodzaju kłaczy lub dla jakiej rasy uznaje ogiera za odpowiedniego.

Do licencyonowania, a w szczególności do powzięcia uchwały o zdatości przedstawionego ogiera potrzeba — z wyjątkami w dalszych ustępach przewidzianymi — obecności przynajmniej trzech członków komisji. Uchwała zapada większością głosów; przy równości głosów staje się uchwałą to zdanie, za którym głosuje przewodniczący.

Jeżeli jest tylko dwóch członków obecnych, natenczas mogą oni także dokonać licencyonowania, jednak ważną uchwałę tylko wtedy powziąć, gdy się co do zdatości lub niezdatności do rozplodu dotyczącego ogiera zgadzają. W razie niezgodności rozstrzyga ostatecznie Namiestnictwo, względnie udziela lub odmawia licencji w imieniu komisji licencyjnej dla dotyczącego ogiera.

Licencyonowania może w końcu także sam zastępca komendy stadników rządowych dokonać, jeżeli brak innych udział biorących członków komisji, jednak konował w myśl §. 3. jest współczynnym. W tym wypadku należy także ostateczna decyzya, czy licencya ma być udzieloną czy też odmówioną, do Namiestnictwa w imieniu komisji licencyonalnej.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Władysława Koziebrodzkiego w przedmiocie uchwalenia ustawy o przymusowym tępieniu myszy polnych.

Sprawozdawca poseł Mycielski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

1. Wzywa się c. k. Namiestnictwo, aby za pośrednictwem organów swoich, to jest Starostw, starało się nakłonić i pouczyć gminy i obszary dworskie do wspólnego niszczenia myszy.

2. Wzywa się c. k. Rząd, aby na najbliższej sesji sejmowej wniósł projekt o ustawodawczem uregulowaniu sprawy tępienia myszy.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje dalszy wniosek komisji:

Tem samem załatwia się petycyę L. s. 339 pet. 271 i L. s. 567 pet. 459.

Następuje sprawozdanie komisji drogowej:

- a) z petycyi L. s. 393 pet. 317 gmin Markowce i Ładzkie powiatu Tłumackiego o subwencję na utrzymanie drogi Markowce-Kamienna, łączącej powiat Tłumacki z Nadwórniańskim;
- b) z petycyi L. s. 541 pet. 439 gminy Słupie powiatu Limanowskiego o udzielenie wsparcia mieszkańcom gminy Słupia w formie subwencji na rekonstrukcję drogi gminnej;
- c) z petycyi L. s. 568 pet. 460 Wydziału Rady powiatowej w Żydaczowie o subwencję na budowę mostu na rzece Stryju pod Żydaczowem;
- d) z petycyi L. s. 570 pet. 462 Rady gminnej w Mizuniu o udzielenie dalszej koncesji mytniczej na lat pięć od dwóch mostów na rzece Mizuniu.

Sprawozdawca poseł Dembowski czyta sprawozdanie o petycyi pod c) wymienionej z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przekazuje się prośbę Wydziału Rady powiatowej w Żydaczowie Wydziałowi krajowemu do załatwienia w ten sposób, aby 1) o ile fundusze na cele subwencji drogowych preliminarzem objętych, wyczerpane nie zostały na rok 1889, kwotą subwencyjną bezzwłocznie według możliwości stosowną do kosztów budowy mostu się przyczynił; 2) z funduszy pożyczkowych bezprocentowych na cele drogowe przeznaczonych, Wydziałowi Rady powiatowej w Żydaczowie, możliwą pożyczkę udzielił.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta sprawozdanie z petycyi pod b) wymienionej z następującym wnioskiem komisji:

Komisja drogowa wnosi:

Prośbę gminy Słupia odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta sprawozdanie z petycyi pod a) wymienionej z następującym wnioskiem komisji:

Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm przechodzi nad prośbą gminy Markowce i Ladzkie do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta sprawozdanie z petycji pod d) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Rady gminnej w Mizuniu, przekazuje się Wydziałowi krajowego do zbadania i dalszego urzędowania.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej z petycji L. s. 377 Dyrekcji niemieckiej izraelskiej szkoły wyznaniowej we Lwowie o uwolnienie od opłacania dodatku indemnizacyjnego i krajowego.

Sprawozdawca poseł Chrzanowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm nie może uwzględnić petycji Dyrekcji szkoły wyznaniowej izraelskiej we Lwowie i przechodzi nad nią do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej z petycji Ll. s. 296, 337, 23, 220, 57, 356, 59, 58, 46, 48 i 499 Wydziałów powiatowych Myślenice, Wieliczka i Chrzanów i kilkunastu gmin z tychże powiatów o zasiłek z powodu klęski gradobicia i wylewu.

Sprawozdawca poseł Wrotnowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Otwiera się Wydziałowi krajowego na rok 1889 kredyt do wysokości sumy 9.000 zł., z którego będzie on władnym udzielić Reprezentacyom powiatów:

Myślenickiego,	pożyczkę do wysokości 3.000 zł.
Wielickiego,	" " 3.000 "
Chrzanowskiego	" " 3.000 "

spłacalną funduszowi krajowemu bez procentu,

ratami nie sięgającymi po za dzień ostatni Grudnia 1899 r.

2. Petycje gmin: Bystra, Wiśniowa i Siedzina z powiatu Myślenickiego; gmin Kobielnik, Wierzbanowa, Poznachowice górne i dolne, Gruszowa, Zegartowie, Krzesławie i Węglówka z powiatu Wielickiego; wreszcie gminy Lgota z powiatu Chrzanowskiego, poczytuje się za załatwione.

Izba uchwała zgodnie z powyższymi wnioskami komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego z powodu powodzi zatorowej w powiatach zachodniej części kraju.

Sprawozdawca poseł Jan Stadnicki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o powodzi zatorowej w powiatach zachodniej części kraju.

2. Sejm udziela Wydziałowi krajowemu dodatkowy kredyt na rok 1888. w kwocie 13.700 zł.

Izba uchwała zgodnie z powyższymi wnioskami komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu folwarku Dublańskiego na rok 1889.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Wydatki.

Rubr. I. Wydatki na gospodarstwo.

poz. 1.	Płace i zasługi wraz z wynagrodzeniem administratora i częścią płacy kasyera . . .	1.600 zł.
" 2.	Najem robotnika. . .	2.400 "
" 3.	Dokupno i zmiana nasienia . . .	250 "
" 4.	" nawozów dopełniających . . .	300 "
" 5.	Dokupno karmy, owsa, kielków i makuchów . . .	2.000 "

poz. 6. Zastąpienie zużytych koni i uprzęży	300 zł.
„ 7. Utrzymanie budynków i ogrodzeń (zwycz.) 150 zł. i (nadzw.)	600 „
„ 8. Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni .	260 „
„ 9. Utrzymanie rowów i dróg .	50 „
„ 10. Wywóz stawarki i urządzenie stawów . . . (nadzw.)	300 „
„ 11. Melioracye łąk	720 „
„ 12. Drenowanie pól	800 „
„ 13. Zabezpieczenie od pożaru i zarazy	300 „
„ 14. Kuchnia folwarczna	200 „
„ 15. Koszta kancelaryjne	25 „
„ 16. Światło i smarowidło	50 „
„ 17. Kultura lasu	100 „
„ 18. Rogatki, posyłki i jazdy w interesach folwarku	100 „

Suma rubryki I. 10.505 zł.

Izba uchwała Rubr. I. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. II. poz. 19. Cegielnia . 1.800 zł.

Izba uchwała Rubr. II. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. III. Podatki i opłaty.

poz. 20. Podatek gruntowy i domowy	550 zł.
„ 21. „ dochodowy z propinacyi	60 „
„ 22. Należytość od przeniesienia własności folwarku, piąta rata (nadzw.)	268 „
„ 23. Na naprawę kościoła i budynków plebańskich	— „
„ 24. Należytość konkurencyjna na budowę cerkwi w Malechowie (nadzw.)	1.566 „

Suma rubryki III. 2.444 zł.

Rubr. IV Spłata kapitałów i odsetków dłużnych.

poz. 25. Bankowi krajowemu we Lwowie: umorzenie pożyczki 16.500 zł.

1. i 2. rata kapitału wraz z odsetkami	825 zł.
poz. 26. Renta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu	1.600 „

Suma rubryki IV. 2.425 zł.

Rubr. V. poz. 27. Rozmaite nieprzewidziane	50 „
--	------

Suma wydatków . 17.224 zł.

Izba uchwała oddzielnie Rubryki III, IV i V oraz sumę ogólną wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Dochody.

Rubr. I. Dochody z gospodarstwa.

poz. 1. a) Ze sprzedaży ziemio- płodów	5.500 zł.
b) Za owies i siano dostarczone szko- łom	680 „ 6.180 zł.
„ 2. Z wynajętych ról, łąk i pastwisk	900 „
„ 3. Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:	

a) krowiarnia:

α) mleko	4.000 zł.
β) przychówek	400 „
γ) braki i opasy	400 „ 4.800 zł.

b) Nierogaczna 120 „

c) Owce 40 „

d) Ryczałt od szkół rolniczych za straty, wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb szkół 1.000 zł. 5.960 zł.

poz. 4. Z lasu i stawów 280 „

Suma rubryki I. 13.320 zł.

Rubr. II. poz. 5. Z cegielni . 2.000 „

Rubr. III. Dochody z propinacyi i polowania.

poz. 6. Z propinacyi	420 zł.
„ 7. Z polowania	25 „

Suma rubryki III. 445 zł.

Rubr. IV. poz. 8. Rozmaite nieprzewidziane	50 „
--	------

Suma dochodów . 15.815 zł.

W porównaniu z wydatkami 17.224 „
okazuje się niedobór na rok 1889. 1.409 zł.

Izba uchwala Rubr. I. do włącznie Rubr. IV. i sumę ogólną dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu Wydziału krajowego dla szkoły ogrodniczej w Tarnowie na rok 1889.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz odczytał sprawozdanie komisji.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

poz. 1.	Nauczyciel kierownik,		
	płaca	1.200 zł.	
	dodatek aktywalny	140 „	1.340 zł.
„ 2.	Nauczyciel fachowy		
	pomoeniczny	720 zł.	
	dodatek aktywalny	60 „	780 „
„ 3.	Kapelan i katecheta		100 „
„ 4.	Nauczyciele pomoeniczcy (do		
	nauk ogólnie kształcących,		
	a po części i zasadniczych)	300 „	
„ 5.	Ochmistrz	100 „	
	Suma rubryki I.		2.620 zł.

Rubr. II. Koszta administracji.

poz. 6.	Zarząd:		
	a) koszta kancelaryj-		
	ne, inseraty, druki		
	i portorya	100 zł.	
	b) sługa szkolny	180 „	280 zł.
„ 7.	Opał		120 „
„ 8.	Oświetlenie		50 „
„ 9.	Utrzymanie budynków	}	100 „
„ 10.	Ubezpieczenie „		
„ 11.	Płaca kominiarza		
„ 12.	Sprzęty i ruchomości		50 „
„ 13.	Najem pomieszkania dla kie-		
	rownika	200 „	
„ 14.	Lekarz, apteka i różne inne	60 „	
	Suma rubryki II.		860 zł.

Rubr. III. Utrzymanie uczniów.

poz. 15. i poz. 16.	Stołowanie, odzież,		
	pościel i pranie dla 20 u-		
	czniów po 150 zł.		3.000 zł.

Rubr. IV. Potrzeby naukowe.

poz. 17.	Przybory do pisania i nauki		
	uczniów		100 zł.
„ 18.	Przykupno środków nauko-		
	wych	200 „	
	Suma rubryki IV.		300 zł.
	Suma wydatków		6.780 zł.

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I. do włącznie Rubr. IV. i sumę ogólną „wydatków“ zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. Subwencje.

poz. 1.	Z c. k. Skarbu Państwa	2.300 zł.
„ 2.	Od gminy miasta Tarnowa	250 „
„ 3.	Od Rady powiatowej w Tar-	
	nowie	300 „
	Suma rubryki I.	2.850 zł.

Rubr. II. poz. 4.	Opłaty na utrzy-	
manie		250 zł.

Rubr. III. poz. 5.	Zarobek 20	
uczniów po 12 zł.		240 zł.
	Suma dochodów	3.340 zł.

W porównaniu z wydatkami 6.780 „

okazuje się niedobór 3.440 zł.

Izba uchwala Rubr. I., II. i III., i sumę ogólną „dochodów“ zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu krajowych niższych szkół rolniczych w Horodence, Jagielnicy i Kobiernicach na rok 1889.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Struszkiewicz.

Po zrzeczeniu się przemawiania sprawozdawcy, przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

poz. 1. Nauczyciel kierownik,		
płaca	1.200 zł.	
dodatek aktywalny	140 „	1.340 zł.
„ 2. Nauczyciel fachowy		
pomocniczy, płaca	720 zł.	
dodatek aktywalny	60 „	780 „
„ 3. Instruktor, płaca	480 zł.	
dodatek na wikt	120 „	600 „
„ 4. Nauczyciel do nauk e-		
lementarnych, płaca	350 zł.	
dodatek na wikt	35 „	385 „
„ 5. Kapelan i katecheta		150 „
„ 6. Nauczyciel weterynaryi		150 „
		3.405 zł.

Rubr. II. Koszta administracji.

poz. 7. Zarząd:		
a) koszta kancelaryj-		
ne, inseraty, druki		
i portorya	100 zł.	
b) sługa szkolny	240 „	
c) utrzymanie jednej		
pary koni	200 „	540 „
„ 8. Opał		500 „
„ 9. Oświetlenie		100 „
„ 10. Utrzymanie budynków	(zwyecz.)	
„ 11. Ubezpieczenie „	200 zł. i	
„ 12. Płaca kominiarza	(nadm.)	150 „
„ 13. Sprzęty i ruchomości		100 „
„ 14. Zakupno i utrzymanie narzę-		
dzi rolniczych		30 „
„ 15. Dopłata przy zamianie ko-		
nia (nadm.)		120 „
„ 16. Należytość rządowa od prze-		
niesienia własności gruntów		
szkolnych, z wymierzonych		
463 zł. 75 ct. spłacalnych		
w 10 latach, czwarta roczna		
rata		46 „
„ 17. Lekarz, apteka i inne		100 „
		1.886 zł.

Rubr. III. Utrzymanie uczniów.

poz. 18. i poz. 19. Stołowanie, odzież,		
pościel i pranie dla 30 u-		
czniów po 150 zł.		4.500 zł.

Rubr. IV. Potrzeby naukowe.

poz. 20. Przybory do pisania i nauki		
uczniów	120 „	
„ 21. Przykupno środków nauko-		
wych	200 „	
		320 zł.

Rubr. V. poz. 22. Kurs ćwiczeń		
dla szkolnej straży pożarnej	40 „	

Suma wydatków 10.151 z .

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie Rubr. I., II., III., IV. i V. i sumę ogólną wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. poz. 1. Subwencya z c. k.		
Skarbu Państwa		2.000 zł.

Rubr. II. poz. 2. Opłaty na utrzymanie uczniów:

a) Oddział horodeński c. k.		
Towarzystwa gospodar-		
czego galic., 3 stypendya		
po 150 zł.	450 zł.	
b) Rada powiatowa horodeńska:		
3 styp. po 100 zł. 300 zł.		
1 styp. na	150 „	450 zł.
c) Rada powiatowa tłuma-		
eka, 1 stypendyum	150 „	
d) Gmina miasta Horoden-		
ki	100 „	
e) Rada powiatowa w Ka-		
mionce strumiłowej	100 „	1.250 „

Rubr. III. poz. 3. Czysty dochód		
z gruntów szkolnych (6 morgów)	60 „	

Rubr. IV. poz. 4. Zarobek 30		
uczniów po 12 zł.	360 „	

Suma dochodów 3.670 zł.

w porównaniu z wydatkami 10.151 „

okazuje się niedobór 6.481 zł.

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie Rubr. I., II., III. i IV. i sumę ogólną „dochodów“ zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

poz. 1. Nauczyciel kierownik,		
płaca	1.200 zł.	
dodatek aktywalny	140 „	1.340 zł.
„ 2. Nauczyciel fachowy		
pomocniczy, płaca	720 zł.	
dodatek aktywalny	60 „	780 zł.
„ 3. Instruktor, płaca	480 zł.	
wikt	85 „	565 „
„ 4. Nauczyciel do nauk		
elementarnych, płaca	300 zł.	
wikt	85 „	385 „
„ 5. Kapelan i katecheta	150 „	
„ 6. Nauczyciel weterynaryi	150 „	
		3.370 zł.

Rubr. II. Koszta administracji.

poz. 7. Zarząd:		
a) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i porta	100 zł.	
b) sługa szkolny	240 „	
c) zakupno narzędzi ręcznych rolniczych 30 „		370 zł.
„ 8. Opał	400 „	
„ 9. Oświetlenie	100 „	
„ 10. Utrzymanie budynków	}	250 „
„ 11. Ubezpieczenie „		
„ 12. Płaca kominiarza		
„ 13. Ruchomości i sprzęty	100 „	
„ 14. Lekarz, apteka i różne inne	100 „	
		1.320 zł.

Rubr. III. Utrzymanie uczniów.

poz. 15. i poz. 16. Stołowanie, odzież, pościel i pranie dla 20 uczniów po 150 zł.	3.000 „
--	---------

Rubr. IV. Potrzeby naukowe.

poz. 17. Potrzeby do pisanja i nauki uczniów	120 zł.
„ 18. Przykupno środków naukowych	200 „

Rubr. V. poz. 19. Czynsz dzierżawny za grunta używane przez szkołę	50 „
--	------

Rubr. VI. poz. 20. Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	40 „
--	------

Suma wydatków 8.100 zł.

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie Rubr. I. do włącznie Rubr. VI. i sumę ogólną „wydatków“ zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. poz. 1. Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	2.000 zł.
---	-----------

Rubr. II. poz. 2. Opłaty na utrzymanie uczniów:	
---	--

a) Rada powiatowa Czortkowska 300 „

b) „ „ Borszczowska 300 „

Rubr. III. poz. 3. Czysty dochód z 24 morgów pola ornego	120 „
--	-------

Rubr. IV. poz. 4. Zarobek 20 uczniów po 12 zł.	240 „
--	-------

Suma dochodów 2.960 zł.

W porównaniu z wydatkami 8.100 „

okazuje się niedobór 5.140 zł.

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I. do włącznie Rubr. IV. i sumę ogólną „dochodów“ zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

poz. 1. Nauczyciel fachowy, zarazem kierownik, płaca	1.300 zł.
dodatek aktywalny	240 „
	1.540 zł.

„ 2. Nauczyciel fachowy pomocniczy, płaca	720 zł.
dodatek aktywalny	60 „
	780 „

„ 3. Instruktor	480 „
---------------------------	-------

poz. 4. Nauczyciel do nauk elemen-	
tarnych	350 zł.
" 5. Katecheta	100 "
" 6. Nauczyciel weterynaryi	250 "
	3.500 zł.

Rubr. II. Koszta administracyi.

poz. 7. Zarząd:	
a) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya	100 zł.
b) sługa szkolny	240 "
c) utrzymanie jednej pary koni szkoln.	400 "
d) zakupno i utrzymanie narzędzi ręcznych rolniczych	30 " 770 zł.
" 8. Opał	400 "
" 9. Oświetlenie	100 "
" 10. Utrzymanie budynków	} . 200 "
" 11. Ubezpieczenie "	
" 12. Płaca kominiarza	
" 13. Sprzęty i ruchomości	100 "
" 14. Lekarz, apteka i różne inne	100 "
	1.670 zł.

Rubr. III. Utrzymanie uczniów.

poz. 15. i poz. 16. Stołowanie, odzież, pościel i pranie dla 30 uczniów po 150 zł.	4.500 zł.
--	-----------

Rubr. IV. Potrzeby naukowe.

poz. 17. Przybory do pisania i nauki uczniów	150 zł.
" 18. Przykupno środków naukowych	200 "

Rubr. V. poz. 19. Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	40 "
---	------

Suma wydatków 10.060 "

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I. do włącznie Rubr. V. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. poz. 1 Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	3.000 zł.
--	-----------

Rubr. II. poz. 2. Opłaty na utrzymanie uczniów:

a) Rada powiatowa Bialska	420 zł.
b) " " " w Wadowicach	140 "
c) Gmina miasta Kęty	50 "
d) p. Gabryela Wrotnowska	140 " 750 zł.

Rubr. III. poz. 3. Czysty dochód z pola szkolnego (2 morgi)	20 "
---	------

Rubr. IV. poz. 4. Zarobek uczniów po 8 zł.	240 "
--	-------

Suma dochodów 4.010 zł.

W porównaniu z wydatkami 10.060 "

okazuje się niedobór 6.050 zł.

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie Rubr. I., II., III. i IV. i sumę ogólną „dochodów“ zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu krajowej średniej szkoły rolniczej, tudzież folwarku w Czernichowie na rok 1889.

Sprawozdawca poseł Abrahamowicz zostaje uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje omyłkę druku zawartą w sprawozdaniu, mianowicie: w ustępie przedostatnim na stronie 1. wierszu drugim ma być cyfra 665 zamiast 155.

W rozprawie ogólnej przemawia p. hr. Władysław Koziebrodzki i wnosi następującą rezolucję:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przedkładając przyszły preliminarz wydatków i dochodów folwarku w Czernichowie, podawał ściślejsze podstawy do ułożenia tego budżetu.“

Przemawia p. Wereszezyński.

Izba popiera wniosek p. hr. Wł. Koziebrodzkiego.

Przemawia p. hr. Wł. Koziebrodzki po wtórnie.

Po zrzeczeniu się przemawiania sprawozdawcy, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Wydatki.

Rubr. I. Płace nauczycieli.

poz. 1. Nauczyciel fachowy, zarazem dyrektor	2.060 zł.
--	-----------

	Z przeniesienia	2.060 zł.
poz. 2. 3 nauczycieli fachowych do nauk zawodowych, po 1.440 zł.	4.320	"
" 3. 2 nauczycieli fachowych do nauk zasadniczych, po 1.240 zł. i dodatek pięcioletni dla jednego 200 zł.	2.680	"
" 4. Kapelan i katecheta	800	"
" 5. 3 nauczycieli pomocniczych z płacą adjunktów, po 800 zł.	2.400	"
" 6. Docent leśnictwa	300	"
" 7. Instruktor do robót praktycznych	600	"
" 8. Opał dla kapelana i nauczycieli pomocniczych	260	"
Suma rubryki I.	13.420	zł.

Rubr. II. Inne płace i zasługi.

poz. 9. Kasyer, zarazem magazynier	800	zł.
" 10. Pisarz dyrekcyi	500	"
" 11. Służba zakładowa:		
a) sługa szkolny (płaca 100 zł., wikt. 100 zł.)	200	zł.
b) sługa przy laboratorium (płaca 60 zł., wikt 100 zł.)	160	"
c) chłopak do usługi w laboratoriach i muzeach (płaca 30 zł., wikt 90 zł.)	120	"
d) stróż domowy (płaca 60 zł., wikt 100 zł.)	160	"
e) stróż nocny i podwórzowy (płaca 60 zł., wikt 100 zł.)	160	"
	800	zł.
Suma rubryki II.	2.100	zł.

Rubr. III. Koszta administracyjne.

poz. 12. Zarząd:		
a) pomoc kancelaryjna dla Kuratoryi szkoły i dla Delegata	400	zł.
b) potrzeby kancelaryjne szkoły	100	"
c) druki i inseraty	100	"
d) portorya i przesyłki	50	"
e) koszt podróży w interesach zakładu	300	"
f) koszt przewozu docentów zamiejscowych (weterynaryi i leśnictwa)	200	"
	1.150	zł.
Do przeniesienia	1.150	"

	Z przeniesienia	1.150 zł.
poz. 13. Opał	500	"
" 14. Oświetlenie	250	"
" 15. Utrzymanie budynków i ogrodzeń	700	"
" 16. Utrzymanie i uporządkowanie dziedzińca	100	"
" 17. Zabezpieczenie budynków	150	"
" 18. Najem pomieszkania dla docenta i kasyera	240	"
" 19. Płaca kominiarza	50	"
" 20. Sprzęty i ruchomości (zwyczaj. 100 zł. i (nadm.) 150 zł. =)	250	"
" 21. Koszta lustracyi zakładu	200	"
" 22. Koszta nabożeństwa (zwyczaj. 70 zł. i (nadm.) 100 zł. =)	170	"
" 23. Lekarz i apteka	100	"
" 24. Rozmaite nieprzewidziane	100	"
Suma rubryki III.	3.960	zł.

Rubr. IV. Utrzymanie uczniów.

poz. 25. Żywność (50 uczniów po 180 zł.)	9.000	zł.
" 26. Opał do kuchni	475	"
" 27. Służba:		
a) 2 chłopców do usługi uczniów (płaca 50 zł., wikt 180 zł.)	230	zł.
b) służba kuchenna (płaca i wikt)	655	zł.
	885	"
poz. 28 Sprzęty:		
a) do sal sypialnych, infimeryi i jadalni (zwyczaj.) 100 zł. i (nadm.) 200 zł. =	300	"
b) do kuchni i naczynia stołowe	60	"
poz. 29. Odzież (50 uczniów po 40 zł.)	2.000	"
" 30. Pościel	160	"
" 31. Pranie bielizny i pościeli	250	"
" 31a. Rozmaite nieprzewidziane	—	"
Suma rubryki IV.	13.130	zł.

Rubr. V. Potrzeby naukowe.

poz. 32. Eksperymenta przy wykładach:		
a) dla nauczyciela rolnictwa	25	zł.
b) dla nauczyciela hodowli zwierząt	10	"
c) dla nauczyciela zoologii	20	"
d) dla nauczyciela weterynaryi	25	"
Do przeniesienia	80	zł.

Z przeniesienia	80 zł.	
e) dla nauczyciela botaniki	20 "	
f) " " fizyki	25 "	
g) " " miernictwa	15 "	140 zł.

poz. 33. Zbiory i muzea:

	zwycz.	nadzw.
a) zbiór rolniczy	100 zł.	250 zł.
b) " hodowlany	100 "	— "
c) " fizyczny	100 "	150 "
d) " geograficzny	50 "	— "
e) " botaniczny	50 "	— "
f) " zoologiczny	50 "	50 "
g) " mechaniczny	50 "	80 "
h) " mineralogiczny	20 "	— "
i) " technologiczny	50 "	— "
k) " okazów leśnych	10 "	20 "
l) " " wetery-		
naryjnych	30 "	— "
m) zbiór narzędzi rol-		
niczych	100 "	300 "
n) zbiór przyrządów		
matematycznych,		
oraz rolniczych i		
niwelacyjnych	20 "	— "
o) zbiór modeli do bu-		
downictwa	10 "	90 "
p) stacya meteorolo-		
giczna	20 "	— "
razem	760 zł.	i 940 zł. = 1.700 zł.

poz. 34. Laboratoria:

a) laboratorium che-	zwycz.	nadzw.
miczne	350 zł.	— zł.
b) laboratorium roślin-		
no-fizjologiczne	100 "	250 "
c) laboratorium zoolo-		
giczne	100 "	— "
razem	550 zł.	i 250 zł. = 800 zł.

poz. 35. Biblioteka i czytelnia:

a) przykupno dzieł	300 zł.	
b) oprawa książek	50 "	
c) czasopisma	100 "	450 zł.

poz. 36. Ogród:

a) płaca ogrodnika	500 zł.	
b) na utrzymanie i uzupeł-		
nienie ogrodów	400 zł.	900 zł.

poz. 37. utrzymanie pola doświadczal-		
nego	100 zł.	

Do przeniesienia 4.090 zł.

Z przeniesienia	4.090 zł.
poz. 38. Wycieczki naukowe uczniów	
z nauczycielami	300 zł.
Suma rubryki V.	4.390 zł.
Suma wydatków	37.000 zł.

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie Rub. I, II, III, IV i V. tudzież sumę ogólną wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. poz. 1. Subwencya z c. k.

Skarbu Państwa	5.000 zł.
----------------	-----------

Rubr. II. Opłaty od uczniów.

poz. 2. Opłaty na utrzymanie	od 50
uczniów po 260 zł.	13.000 zł.
" 3. Czesne od 50 uczniów po 50 zł.	2.500 "
Suma rubryki II.	15.500 zł.

Rubr. III. poz. 4. Dochód z go-	
spodarstwa i spiżarni	50 zł.

Rubr. IV. poz. 5. Sprzedaż płodów	
z ogrodu i z pola doświadczalnego	650 zł.

Suma dochodów 21.200 zł.

W porównaniu z wydatkami 37.000 "

okazuje się niedobór 15.800 zł.

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I, II, III i IV. i sumę ogólną dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Folwark w Czernichowie.

Wydatki.

Rubr. I. Wydatki na gospodarstwo.

poz. 1. Płace i zasługi:		
a) ekonom (płaca, opał i		
światło)	240 zł.	
b) służba folwarczna (płaca		
i wikt)	900 zł.	1.140 zł.

poz. 2. Najem robotnika:		
a) do gospodarstwa fol-		
warcznego	700 zł.	
b) do chmielarni	100 "	800 zł.

poz. 3. Dokupno i zmiana nasienia	250 "
" 4. Dokupno nawozów dopełnia-	
jących	100 "
" 5. Dokupno słomy i karmy	800 "
" 6. Inwentarz roboczy, uprząż i	
kucie koni	100 "
" 7. Inwentarz użytkowy	50 "

Do przeniesienia 3.240 zł.

	Z przeniesienia	3.240 zł.
poz. 8. Utrzymanie budynków folwarcznych	150	"
" 9. Utrzymanie i dokupno maszyn i narzędzi rolniczych:		
a) naprawa narzędzi i sprzętów	210	"
b) dokupno maszyn i narzędzi	50	"
poz. 10. Utrzymanie rowów	100	"
" 11. Zabezpieczenie od pożaru i gradobicia	65	"
" 12. Kuchnia folwarczna (opał i sprzęty)	50	"
" 13. Koszta kancelaryjne	20	"
" 14. Światło i smarowidło	30	"
Suma rubryki I.	3.915	zł.

Rubr. II. Las i plantacya wikła.

poz. 15. Las:		
a) służba leśna	300	zł.
b) roboty przy eksploatacyi lasu	50	"
c) zalesienie	150	"
poz. 16. Utrzymanie i uzupełnienie plantacyi wikła (zwyczaj.) 100 zł. i (nadm.) 500 zł. = ...	600	zł.
Suma rubryki II.	1.100	zł.

Rub. III. poz. 17. Wydatki na piec wapienny	50	zł.
---	----	-----

Rub. IV. poz. 18. Wydatki na cegielnię	30	"
--	----	---

Rubr. V. Propinacya i przewóz.

poz. 19. Utrzymanie budynków propinacyjnych	100	"
" 20. Sprawienie łodzi i naprawa krypy	—	"
Suma rubryki V.	100	zł.

Rub. VI. poz. 21. Wydatki na utrzymanie brzegów Wisły:		
--	--	--

a) utrzymanie i odnowienie opasek	120	zł.
b) naprawa ostrogów i tam	50	"
	170	"

Rubr. VII. Podatki i opłaty.

poz. 22. Podatek gruntowy i domowy	275	zł.
" 23. " dochodowy z propinacyi i promu	312	"
" 24. Podatek dochodowy i zarobkowy od palenia wapna	86	"
Do przeniesienia	673	"

	Z przeniesienia	673 zł.
poz. 25. Podatek dochodowy i zarobkowy od wyrobu cegły	11	"
" 26. Opłata na utrzymanie dróg powiatowych i gminnych	75	"
" 27. Składka na szkołę ludową	50	"
" 28. Składka na reparacyę kościoła (nadm.)	20	"
" 29. Opłata od przeniesienia własności ($\frac{1}{10}$ część — dziewiąta rata (nadm.)	183	"
Suma rubryki VII.	1.012	zł.

Rubr. VIII. Spłata kapitałów i odsetek dłużnych.

poz. 30. Kasie oszczędności w Krakowie: umorzenie pożyczki 7.000 zł. — 28. (ostatnia) rata kapitału wraz z odsetkami	250	zł.
poz. 31. Spłata wraz z odsetkami długu hipotecznego w kwocie 12.000 zł.	600	zł.
Suma rubryki VIII.	850	zł.

Rubr. IX. poz. 32. Rozmaite nieprzewidziane	50	zł.
Suma wydatków	7.277	zł.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie Rubr. I. do włącznie Rubr. IX. i sumę ogólną wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. Dochody z gospodarstwa.		
poz. 1. Ze sprzedaży produktów rolnych i chmielarni	1.400	zł.
" 2. Ze sprzedaży produktów zwierzęcych:		
a) krowiarnia	1.400	zł.
b) nierogaczna	400	"
poz. 3. Z wynajętych ról i pastwisk	315	"
" 4. Czynsz z domu i ogrodu, wynajętego szkoły rolniczej	100	"
" 5. Czynsz z kuźni	40	"
" 6. Za wynajęte konie	450	"
" 7. Za nawóz stajenny do ogrodu szkoły rolniczej	60	"
Suma rubryki I.	4.165	zł.

Rubr. II. Z lasu i wikła.

poz. 8. Ze sprzedaży drzewa opałowego	670	zł.
" 9. Z wikła i trawy wśród wikła	1.570	"
Suma rubryki II.	2.240	zł.

Rubr. III. poz. 10. Z rybołówstwa	100 zł.
Rubr. IV. poz. 11. Z pieca wa- piennego	850 zł.
Rubr. V. poz. 12. Z cegielni	— zł.

Rubr. VI. Z propinacyi i przewozu.	
poz. 13. Z wydzierżawionej propinacyi:	
a) propinacya	1.650 zł.
b) budy jarmarczne	50 „ 1.700 zł.
poz. 14. Z dzierżawy promu do prze- wozu	100 „

Suma rubryki VI. 1.800 zł.

Rubr. VII. Łądowe i olborne.	
poz. 15. Z łądowego	30 zł.
„ 16. Olborne za łamanie kamienia	300 „

Suma rubryki VII. 330 zł.

Rubr. VIII. poz. 17. Rozmaite nie- przewidziane	25 zł.
--	--------

Suma dochodów 9.510 zł.

W porównaniu z wydatkami 7.277 zł.

okazuje się nadwyżka dochodów 2.233 zł.

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I. do włącznie VIII i ogólną sumę dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. hr. Wł. Koziebrodzkiego powyżej zamieszczony.

Izba uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu dochodów i wydatków krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na rok 1889.

Sprawozdawca poseł Skałkowski zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Wydatki.

I. Płace nauczycieli:

Poz. 1. Płaca profesora fachowego, za- razem dyrektora, z doda- tkiem aktywnym i oso- bistym, tudzież z doda- tkami pięcioletnimi	3.019 zł.
„ 2. „ drugiego profesora facho- wego z dodatkiem akty- walnym i dodatkami pię- cioletnimi	1.999 „
Do przeniesienia	5.018 zł.

	Z przeniesienia	5.018 zł.
poz. 3. Płaca trzeciego profesora fa- chowego z dodatkiem a- ktywnym	1.240 „	
„ 4. „ adjunkta	800 „	
„ 5. „ docenta matematyki i fi- zyki	800 „	
„ 6. „ „ rysunków	400 „	
„ 7. „ „ chemii	300 „	
„ 8. „ „ stylistyki	300 „	
„ 9. „ „ ekonomii polity- cznej i admini- stracyi	200 „	

II. Zasługi:

poz. 10. Dozorca	300 zł.
„ 11. Pomocnik	240 „ 540 „

III. Koszta administracyi:

poz. 12. Podatki	20 zł.
„ 13. Asekuracya	45 „
„ 14. Opał i oświetlenie	400 „
„ 15. Potrzeby kancelaryjne	200 „
„ 16. Rozmaite wydatki ad- ministracyjne	195 „ 860 „

IV. Potrzeby naukowe:

poz. 17. Środki naukowe	720 zł.
„ 18. Wycieczki naukowe	600 „
„ 19. Utrzymanie ogrodu	100 „ 1.420 „

V. Spłata pożyczki:

poz. 20. Dwie raty od długu hipot.	400 zł.
--	---------

Suma wydatków 12.278 „

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie Rubryki I. do włącznie V. i ogólną sumę wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Docho dy:

I. poz. 1. Subwencya ze Skarbu państwa	5.000 zł.
II. „ 2. Opłaty od uczniów	300 „
III. „ 3. Czynsz dzierżawny z ogrodu	100 „

Suma dochodów 5.400 zł.

Niedobór do pokrycia z funduszu kraj. 6.878 „

Izba w głosowaniu uchwala oddzielnie Rubr. I., II. i III. i ogólną sumę dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji szkolnej z petycji L. s. 234 pet. 180 reprezentacyi mia-

sta Rzeszowa o zarządzenie przeprowadzania reorganizacji tamtejszej wydziałowej szkoły żeńskiej.

Sprawozdawca poseł Zoll uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Reprezentacji miasta Rzeszowa względem reorganizacji tamtejszej szkoły wydziałowej żeńskiej odstępować się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia odpowiednich wniosków na najbliższej sesji sejmowej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji szkolnej z petycji L. s. 217 pet. 166 i L. s. 630 pet. 515 gminy miasta Buczacza i Wydziału Rady powiatowej w Buczaczu o przeistoczenie tamtejszego niższego gimnazjum na państwowe 8-klasowe.

Sprawozdawca poseł Romanowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby niższe gimnazjum w Buczaczu co rychlej na gimnazjum państwowe zamienił i wyższymi czterema klasami uzupełnił.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji petycyjnej:

a) z petycji L. s. 574 pet. 466 Zwierzchności gminnej w Nowych dworach z Owsianką o przyjęcie na wydatek kraju kosztów leczenia w szpitalu św. Łazarza w Krakowie Jana Gonciarskiego vel Gonciarczyka w kwocie 54 zł.;

b) z petycji L. s. 563 pet. 456 Rady oddziału Towarzystwa gospodarskiego Sanocko-Liskiej w przedmiocie przyspieszenia sprawy odszkodowania za ubite konie u p. Feliksa Gniewosza w Nowosielskach z powodu pojawienia się nosaczyny u jego koni.

Sprawozdawca poseł Moysa czyta sprawozdanie z petycji pod a) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Zwierzchności gminnej w Nowych dworach z Owsianką powiatu Wadowickiego o

przyjęcie kosztów leczenia Jana Gonciarskiego vel Gonciarczyka w szpitalu św. Łazarza w Krakowie w kwocie 54 zł. na fundusz krajowy, odstępować się Wydziałowi krajowemu do zbadania ewentualnie do uwzględnienia.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Ten sam sprawozdawca czyta sprawozdawca z petycji pod b) wymienionej z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Rady Oddziału Towarzystwa gospodarskiego Sanok-Lisieckiego względem przyspieszenia załatwienia sprawy odszkodowania za ubite konie u p. Feliksa Gniewosza w Nowosielskach z powodu pojawienia się nosaczyny u jego koni, odstępować się Wysokiemu c. k. Rządowi do spiesznego załatwienia.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji L. s. 559 pet. 453 zwierzchności gminy Jaworki powiatu Nowotarskiego o zapłacenie kosztów utrzymania Michała Burczaka, w kwocie 17 zł. 20 ct. w drodze łaski, z funduszków krajowych.

Sprawozdawca poseł Pławicki czyta sprawozdanie komisji w powyższym przedmiocie, prostuje wskutek pomyłki drukarskiej we wniosku komisji kwotę 17 zł. 20 ct. na kwotę 21 zł. 70 ct. i czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Należność w kwocie 21 zł. 70 ct. w. a. przez gminę Jaworki powiatu Nowotarskiego za utrzymanie biednego wyrobnika Michała Burczaka, na rzecz Magistratu w Budapeszcie uiścić się mającą, przyjmuje się na fundusz krajowy.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta następujący dostatecznie poparty wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Załączony zarys projektu wykupu prawa propinacji przekazuje się komisji propinacyjnej — ewentualnie Wydziałowi krajowemu — do sprawozdania.

Teofil Merunowicz wnioskodawca.

Gross, Czerkawski, E. Uderski, F. Pławicki, Skałkowski, Goldman, Kowalski, Bobczyński,

Małecki, Kapri, A. Majer, Romanowicz, Kasparek, Sembratowicz, Waygart, Hoszard, Feliks Biliński, Kopyciński, Kaszewko.

I.

Prawo propinacyi wraz z szynkiem wieczystym, zastrzeżonym w myśl §. 4. ustawy z dnia 30. Grudnia 1875 l. 55 Dz. ust. kraj. z roku 1877, mają być bezzwłocznie umorzone w drodze zeskontowania przez właścicieli tegoż prawa propinacyjnego czynszu dzierżawnego za pewien dłuższy szereg lat z góry — a to za pośrednictwem kraju.

Mianowicie mają otrzymać uprawnieni w gotówce lub w $4\frac{1}{2}\%$ obligacjach natychmiast wynagrodzenie, które równałoby się 16-krotnemu dochodowi przeciętnemu z prawa propinacyi wedle fasyj z lat 1869—1874, a 4-krotnemu dochodowi za szynk realny.

Gdzie zaś na podstawie wyniku fasyj z lat 1885 do 1887 okazuje się podwyższenie dochodu z propinacyi, tam może przyjąć zarząd funduszu propinacyjnego za podstawę do wymiaru wynagrodzenia mianownik wyższy od przeciętnej kwoty dochodu z lat 1869 do 1874, a to aż do granic 10% tejże kwoty.

II.

Prawo wyszynku i sprzedaży napojów propinacyjnych pozostaje w całej swej wyłączności i w całej rozciągłości w posiadaniu uprawnionych do końca roku 1890.

Po upływie tego terminu szynkarstwo staje się przedmiotem wolnego zarobkowania — o ile ustawy i przepisy państwowe nie nakładają mu pewnych ograniczeń, i z zastrzeżeniem zobowiązań na rzecz krajowego funduszu propinacyjnego.

III.

Kapitał indemnizacyjny, potrzebny na wypłatę wynagrodzenia uprawnionym, ma być uzyskany w drodze pożyczki, którą zaciągnie w potrzebnej wysokości Wydział krajowy imieniem „galicyjskiego funduszu propinacyjnego“.

IV.

Zasób, potrzebny corocznie na oprocentowanie i umorzenie pożyczki, w poprzednim ustępie wymienionej, ma być zbierany z opłat szynkarskich, oznaczanych corocznie przez Sejm w potrzebnej wysokości, na podstawie

przedkładanych przez Wydział krajowy preliminarzy.

Wymiar owych opłat i ich ściąganie ma odbywać się wedle modły, przyjętej w ustawie z dnia 30. Grudnia 1875 l. 55 Dz. ust. kraj. z roku 1877 t. j., że wysokość ich ma być zastosowywaną do cyfry zaludnienia tej miejscowości, gdzie szynk znajduje się. W ogóle mają być w tym względzie zastosowane odpowiednio zasady objęte §§. 20, 21 i 31 do 35 ustawy z roku 1875.

Od zakładania nowych gorzelń, browarów i miodosytni (§. 23. ust. z roku 1875.) nie będą pobierane żadne opłaty.

Nie będą również pobierane żadne opłaty na rzecz propinacyjnego funduszu indemnizacyjnego od konsensów na wykonywanie procedury szynkarskiego. Szynkarstwo staje się od razu przedmiotem wolnego zarobkowania — naturalnie z zachowaniem warunków, określonych w państwowych przepisach i ustawach.

Roczne zwyczajki dochodu z opłat szynkarskich, o ile nie będą potrzebne na kupon i raty umorzenia pożyczki propinacyjnej, wpływają do funduszu krajowego.

V.

Należyte dopełnienie zobowiązań funduszu propinacyjnego w obec posiadaczy obligacyj tego funduszu poręcza kapitał gwarancyjny, który tworzy się z następujących wpływów:

- a) z sumy funduszu propinacyjnego utworzonego na zasadzie ustawy z dnia 30. Grudnia 1875 l. 55 Dz. ust. kraj. z roku 1877, jaka okaże się w chwili zniesienia prawa propinacyi;
- b) z opłaty rocznej po 1,000.000 zł., do której uiszczania obowiązany jest skarb państwa na mocy §. 2. lit. b. ustawy państwowej z dnia 20. Czerwca 1888 l. 95 Dz. ust. p.;
- c) z nakładanych za przekroczenia szynkarskie grzywien.

VI.

Kapitał gwarancyjny stanowi zbiorową własność dotychczasowych właścicieli prawa propinacyi, lecz na tak długo, dokąd pożyczka zaciągnięta na indemnizację za zniesienie tegoż prawa nie zostanie umorzona, krajowi przysługują prawo użytkowania z odsetek kapitału gwaran-

cyjnego — jednakże wyłącznie tylko na cele oświaty lub podźwignienie produkcji ekonomicznej kraju.

Kapitał ten ma być w regule lokowany w papierach, posiadających pupilarne bezpieczeństwo, lecz może być także użytym w formie oprocentowanych pożyczek na pożyteczne dla dobra ogólnego inwestycje — a to w każdym poszczególnym wypadku wedle uznania Sejmu. W takim jednak razie, t. j. jeżeli i o ile propinacyjny kapitał gwarancyjny nie byłby ulokowany w sposób, ułatwiający bezzwłoczne zrealizowanie, i jeżeli zaszłaby potrzeba zaczerpnięcia z tegoż kapitału z tytułu ciążącej na nim w myśl ustępu IV. poręki, to fundusz krajowy odpowiada za to, ażeby zarząd funduszu propinacyjnego w należytych terminach miał potrzebny na kupon i amortyzację obligów zapas gotówki.

Lecz zaliczki, jakich z tego powodu fundusz krajowy udzieliłby funduszowi propinacyjnemu, miałyby być zwracane z najbliższych wpływów kapitału gwarancyjnego.

VII.

Po całkowitem umorzeniu pożyczki, o której mowa w ustępie II, połowa propinacyjnego kapitału gwarancyjnego będzie wydana dotychczasowym posiadaczom prawa propinacyjnego, a to w tym stosunku, jaki w chwili zniesienia tegoż prawa będzie zachodził pomiędzy sumami dochodów właścicieli i użytkowników dóbr niegdyś dominikalnych, tudzież miast, którym przysługuje prawo własności lub współwłasności prawa propinacji.

Druga połowa przelaną zostanie do funduszu krajowego.

Udział miast w tymże kapitale będzie pomiędzy poszczególne gminy rozdzielony, wedle wartości ich dochodu propinacyjnego, przyjętej za podstawę do wymiaru wynagrodzenia w chwili zniesienia propinacji.

Udział właścicieli dóbr niegdyś dominikalnych będzie im wydany nie indywidualnie, ale zbiorowo, i miałby być użytym na cele ekonomicznego podniesienia tej kategorii własności ziemskiej. O sposobie użytkowania tych sum postanowi albo gremium posłów sejmowych, wybranych z kurii wielkiej własności ziemskiej,

albo gdyby wówczas Sejm nie istniał, lub uchyloną została reprezentacja kuryalna — uchwali o tem zgromadzenie delegatów galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

VIII.

Gminom i powiatom wolno nakładać na pokrycie potrzeb swoich dodatki do ustanawianych w myśl ustępu III. opłat szynkarskich, lecz w taki sposób, ażeby przez to dochody funduszu propinacyjnego nie były narażone na uszczerbek. Dlatego też każda podobna uchwała reprezentacji gminnej i powiatowej wymaga do swej prawomocności ustawy krajowej.

IX.

Orzeczenia, przyznające dotychczasowym właścicielom prawa propinacji wynagrodzenie, wydaje krajowa komisja propinacyjna, która służy zarazem Wydziałowi krajowemu jako organ doradczy we wszystkich sprawach, dotyczących wykupna propinacji.

W wypadkach, gdyby strony nie czuły się zadowolone orzeczeniami krajowej komisji propinacyjnej, wolno im żądać oddania ich sprawy pod sąd polubowny, z wykluczeniem dalszej drogi prawa. W takim razie strona interesowana mianuje jednego arbitra, krajowa komisja propinacyjna drugiego, a ci dwaj dobierają sobie trzeciego superarbitra.

Krajowa komisja propinacyjna składa się:

- a) z c. k. Namiestnika, jako przewodniczącego;
- b) z czterech członków, mianowanych przez Sejm, na przedstawienie Wydziału krajowego;
- c) dwóch radców c. k. Namiestnictwa, powołanych przez c. k. Namiestnika;
- d) z dwóch radców, których wyznaczają c. k. wyższe sądy krajowe we Lwowie i w Krakowie — każdy po jednemu.

W ten sam sposób mają być mianowani zastępcy dla ośmiu członków rzeczywistych, wymienionych w ustępach b, c, d.

Z grona członków, mianowanych przez Sejm, wybiera komisja zastępcę przewodniczącego.

X.

Funduszem propinacyjnym zarządza Bank krajowy — pod kontrolą Wydziału krajowego,

wedle instrukcyi, którą ułoży Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Rządem. Instrukcyja ta wymaga zatwierdzenia Sejmu.

Sejm wykonuje najwyższy nadzór nad ściśłem dopełnieniem zobowiązań funduszu propinacyjnego wobec stron interesowanych.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowanym będzie regulaminowo.

Sekretarz p. hr. Stanisław Badeni czyta interpelacyą pp. Goldmana i towarzyszy do p. komisarza rządowego następującej treści:

Dnia 14 b. m. odbyło się we Lwowie zgromadzenie wyborców miasta Lwowa celem wysłuchania wyznania wiary kandydatów.

Dziennik polski z d. 15. Października b. r. umieścił w szpaltach swoich relacyę z przebiegu tego zgromadzenia.

Gdy relacya ta przez c. k. Prokuratoroyę skonfiskowaną została, podpisani zapytują c. k. komisarza rządowego:

na jakiej podstawie ta konfiskata nastąpiła i jak takie postępowanie Prokuratoroyi da się pogodzić z konstytucyjnie zagwarantowaną wolnością wyborów?

Goldman, Uderski, Łubieński, Gross, Waygart, Simon, Bobczyński, Onyszkiewicz, ks. Sawa, Moysa, T. Merunowicz, Hoszard, Fruchtman, W. Struszkiewicz, Wasilewski, Czartoryski, Feliks Pławicki, Kapri, Hausner, Romanowicz, Dr. Weigel, Lenartowicz.

Podezas przerwy w odczytywaniu tej interpelacyi Marszałek zapytuje Izbę, czy komunikat zawarty w interpelacyi ma być również odczytanym.

Przemawia p. Goldman.

Po powtórnem objaśnieniu Marszałka, Izba uchwala odczytanie całej osnowy interpelacyi.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni odczytuje tedy interpelacyę tę w całości.

Marszałek oświadcza, iż interpelacyę powyższą udzieli p. komisarzowi rządowemu.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie, i naznacza następne na dzień 16. Października b. r. o godzinie 11. przed południem z porządkiem dziennym, który sekretarz p. St. hr. Badeni odczytał.

Marszałek wzywa Izbę do punktualnego zgromadzenia się na jutrzejsze posiedzenie z powodu zamieszczenia na porządku dziennym preliminarza budżetu krajowego na r. 1889.

P. Romanowicz przemawia i wnosi odłożenie rozpraw nad budżetem do środy t. j. 17. b. m., a to z powodu, iż uchwała finansowa nie jest jeszcze pp. posłom rozdana.

Marszałek daje objaśnienie, że rozprawy nad budżetem przypadną na wieczorne posiedzenie.

P. Romanowicz cofa swój wniosek.

Koniec posiedzenia o godz. 1. m. 15. po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

Adam Jędrzejowicz w. r.

Stanisław hr. Badeni w. r.

Protokół

19. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 16. Października 1888.

Początek o godzinie 12.

Przewodniczący Marszałek krajowy JE. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. hr. Stanisław Badeni, ksiązę Władysław Sapieha, Adam Jędrzejewicz, ks. Siczynski.

Obechnych posłów 126.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. radca Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów, zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół z 18. posiedzenia złożonym jest do przejrzenia w biurze sejmowem.

Sekretarz p. Adam Jędrzejewicz czyta spis petycyj, wniesionych po dzień 16. Października b. r. od Nr. 608 do Nr. 616, które przydzielono następującym komisji:

Komisji gospodarstwa krajowego l. 608.

Komisji budżetowej l. 609, 610, 611, 615.

Komisji szkolnej l. 613.

Komisji petycyjnej l. 612 i 614.

Komisji podatkowej l. 616.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni czyta pismo c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 15. Października b. r. l. 2.286 z przedłożeniem rządowem zamknięcia rachunków funduszów indemnizacyjnych Galicyi wschodniej i zachodniej, tudzież Wielkiego Księstwa Krakowskiego za rok budżetowy 1887.

Marszałek oświadcza, iż przedłożenie to zamieści na porządku jednego z najbliższych posiedzeń Sejmu.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni czyta następujące pismo:

Do Jego Ekscelencyi Jaśnie Wielmożnego pana Jana hrabiego Tarnowskiego, c. k. rzeczywistego Tajnego Radcy, Marszałka krajowego i t. d. w miejsu.

Ekscelencyo!

Jego Cesarska i Królewska-Apostolska Mość raczył najlaskawiej Najwyższem postanowieniem z d. 11. Października b. r. mianować mię Swoim Ministrem.

Opuszczając stanowisko Namiestnika Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, poczytuję sobie za obowiązek wyrazić Waszej Ekscelencyi najserdeczniejsze podziękowanie za tyle łaskawą i uprzejmą życzliwość, jakiej przy każdej sposobności tak ujmujące otrzymywałem dowody zarówno ze strony Waszej Eksceleucyi jak i Wysokiego Wydziału krajowego, któremu Wasza Ekscelencyja przewodniczy.

Racz Wasza Esceleneyo być łaskawym pośrednikiem w wyrażeniu mojej gorącej wdzięczności wobec Wysokiego Sejmu. w którego pracach tak długi szereg lat udział brałem, a który życzliwie oceniając moje najszczerze chęci przyczynienia się w miarę moich sił osobistych i środków mego stanowiska do dobra tego kraju, użyzczał mi zawsze swojej życzliwej sympaty i ufności, która zawsze była dla mnie zaszczytnym bodźcem w mojej działalności publicznej, a którą w całej pełni zachować, będzie

najusilniejszym mojem dążeniem na nowem stanowisku.

Zegnając Wysoki Sejm i Waszą Ekscelencyą, raz jeszcze wyrażam uczucie gorącej wdzięczności, a wynosząc najmiłsze i najdroższe wspomnienia z długoletnich stosunków, które na stanowisku mojem łączyły mię z Reprezentacyą kraju na wspólnem polu prac publicznych, upraszam o łaskawe zachowanie dla mnie życzliwej pamięci, którą i nadal sobie zachować, będzie drogim mi obowiązkiem.

Racz Wasza Ekscelencyo przyjąć zapewnie nie o mojem wysokiem poważaniu.

Lwów dnia 16. Października 1888.

Zaleski w. r.

Marszałek przemawia:

Odpowiem zapewne intencji i uczuciom wszystkich posłów i członków tej Wysokiej Izby, gdy wyrażę w imieniu Sejmu J.E. Panu Filipowi Zaleskiemu, byłemu Namiestnikowi, a dziś Ministrowi dla Galicji, nie tylko zupełne i najgorętsze uznanie, ale nadto żywą i szczerą wdzięczność za Jego długoletnią działalność w stosunku do Reprezentacji kraju.

Od lat dziesięcin, początkowo jako Wiceprezydent Namiestnictwa, później jako Namiestnik, pełnił zawsze sam obowiązki komisarza rządowego w czasie sesyj sejmowych. Jak się z tego zadania wywiązywał, to cała Wysoka Izba ma w świeżej pamięci: Uprzejmość dla wszystkich, umiarkowanie i pojednawczość, takt w obejściu i co najważniejsze dobra wola, poczucie prawdziwie obywatelskie, oraz szczerze pragnienie dobra kraju, oto wybitne cechy i wielkie zalety byłego Namiestnika.

A te wszystkie zalety starał się przez cały ciąg swego urzędowania przelewać na władze, których był naczelnikiem i dlatego niewątpliwie jemu w bardzo znacznej części zawdzięcza kraj harmonię i dobry stosunek między władzami rządowymi i autonomicznymi. Najlepszy to środek na złagodzenie słabych stron ustroju opartego na dualizmie władz. Ducha obywatelskiego odziedziczył po ojcu; syn Wacława Zaleskiego wziął jako świętą spuściznę gorącą miłość kraju a zarazem powołanie i tradycję urzędnika zarówno wiernego Monarsze jak krajowi. Obok imienia ojca, stanie imię syna w wdzięcznej tego kraju pamięci.

Nowy dowód łaski i zaufania Monarchy powołanie Go na stanowisko Ministra, jest chlubnym i naturalnem uwieńczeniem tego zawodu.

W gabinecie zasiadzie były Namiestnik jako Minister dla Galicji. Ten Sejm pamięta, choć w większej części z nowych członków złożony, jaką wagę przywiązywano do tego stanowiska, jak się kraj o nie usilnie starał. Zajęcie tego stanowiska przez Filipa Zaleskiego — możemy liczyć na pewno — że wyjdzie na pożytek państwa i kraju, że ważnemu temu zadaniu odpowie w całej pełni.

Nie możemy bez żalu rozstawać się z byłym Namiestnikiem, ale z radością witamy go w hierarchii urzędowej na wyższe posuniętym miejscu, z dobrą nadzieją i otuchą widzimy go na stanowisku opiekuna tego kraju i patrona jego spraw w rządzie centralnym.

To też z całą ufnością i pewnością polecamy ten kraj doświadczonej zdolności politycznej, niemniej doświadczonej serdecznej pieczołowitości pana Ministra o sprawy krajowe i dobro kraju, a kończymy życzeniem, żeby mu Bóg szczęścił na tem nowem polu pracy.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielienia kolonii Unterbergen ze związku gminy Podbereżce powiatu Lwowskiego a przydzielenia jej do sąsiedniej gminy Weinbergen.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Wierzbickiego w przedmiocie uchwalenia ustawy, któraby obowiązywała Wydziały powiatowe, Magistraty i Zwierzchności gminne do donoszenia konserwatorom, ilekroć się dowiedzą o zamiarze restauracyi, przebudowania, rozbierania lub sprzedania budowli i pomników historycznych, jakoteż do donoszenia konserwatorom, gdy się dowiedzą o odkryciu przedhistorycznych lub archeologicznych przedmiotów.

P. Wierzbicki uzasadnia swój wniosek.

Podczas przemawiania wnioskodawcy przewodnictwo obejmuje zastępca Marszałka krajowego.

P. Wierzbicki wnosi pod względem formal-

nym odesłanie swojego wniosku do Wydziału krajowego, jako komisji.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego w sprawie projektu założenia domów skladowych we Lwowie i w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Struszkiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm uchylając uchwałę swą z dnia 20. Stycznia 1888., tyczącą się domów skladowych w celu założenia krajowych wolnych skladow (Freilager) na zboże i spirytus w Krakowie i we Lwowie,

a) przyjmuje na kraj wszelkie zobowiązania potrzebne do uzyskania koncesji na wolne sklady według rozporządzeń c. k. Ministerstw handlu, stanu, sprawiedliwości, skarbu i wojny z d. 19. Czerwca 1866 (Dz. ust. państw. Nr. 86) w szczególności także gwarancję tak w obec stron składających towary, jak w obec zarządu państwa i skarbu państwowego;

b) otwiera Wydziałowi krajowemu na założenie wolnych skladow na zboże i spirytus w Krakowie i we Lwowie kredyt do wysokości 400.000 zł. w. a. na rok 1888;

c) poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na pokrycie kredytu ad b) zaciągnął na rzecz kraju pożyczkę w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie w kwocie 400.000 zł. w. a. na 4½% z obowiązkiem spłacenia tej pożyczki w ciągu lat 25, począwszy od 1. Stycznia 1889. w ratach półrocznych, albo na żądanie Towarzystwa po upływie trzech pierwszych lat stosunku pożyczkowego za jednorocznem wypowiedzeniem;

d) poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na podstawie postanowień ad a) b) i c) postarał się jak najspieszniej o koncesje dla kraju na wolne sklady na zboże i spirytus w Krakowie i we Lwowie, tak, aby przedsiębiorstwa te mogły rozpocząć czynność swą z początkiem roku 1889.;

e) na wypadek wejścia w życie ustawy o domach skladowych, upoważnia Wydział krajowy do postarania się dla kraju o koncesje na też same wolne sklady na podstawie pomienionej ustawy.

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zarządu krajowego wolnego skladu w Krakowie przez pełnomocnika.

3) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zrzeczenia się koncesji uzyskanej dla kraju na wolny sklad we Lwowie, do odstąpienia gminie miasta Lwowa na własność gruntu wraz z budynkami i urządzeniem, przysposobionego na powyższy sklad za zwrotem wydatków, poniesionych przez fundusz krajowy na to przysposobienie, tudzież do udzielenia tejże gminie na założenie wolnego skladu we Lwowie pożyczki do wysokości 200.000 złr. w. a. pod warunkami, jakie Wydział krajowy uzna za stosowne, i jeżeli gmina zobowiąże się postarać o koncesję na taki sklad, dopełnić wszelkich zobowiązań z tej koncesji wynikających i utrzymywać stale sklad pod kontrolą Wydziału krajowego.

4) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na właściwej drodze postarał się u zarządów kolei żelaznych o uzyskanie prawa reekspedycji dla krajowych wolnych skladow.

5) Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze ustawodawczej wyjednał prawo reekspedycji na kolejach żelaznych dla publicznych domów skladowych (öffentlicher Lagerhäuser).

W rozprawie ogólnej przemawia p. Polanowski.

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta punkt 1. lit. a).

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Izba uchwała ustęp 1. lit. a) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustępy b) c) d) i e) wniosku komisji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielenie ustępy b) c) d) i e) punktu 1. wniosku komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta punkty 2, 3, 4 i 5ty.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie punkt 2, 3, 4 i 5 wniosku komisji bez rozprawy.

Uchwalwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały powyższy wniosek komisji w trzecim czytaniu.

Następuje z kolei sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z wniosku posła Anto-

niewicza w przedmiocie podjęcia starań, aby tak w seminariach nauczycielskich, jak i w szkołach ludowych nauka gospodarstwa była skuteczniej pielęgnowana.

Sprawozdawca poseł Langie czyta sprawozdanie w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem komisji:

1) Wzywa się c. k. Rząd, ażeby wspólnie z Radą szkolną krajową przystąpił jak najrychlej do utworzenia posad profesorów gospodarstwa wiejskiego przy seminariach nauczycielskich.

Posady te winny być stałe i dotowane na równi z innymi posadami profesorów przy tych zakładach.

2) Wzywa się c. k. Rząd, aby wspólnie z Radą szkolną krajową postarał się o wydanie podręcznika do wykładów gospodarstwa wiejskiego w seminariach nauczycielskich, a zarazem elementarza gospodarstwa dla szkół ludowych.

Przemawia p. Antoniewicz.

Po zrzeczeniu się przemówienia sprawozdawcy, który odczytuje powtórnie powyższy wniosek komisji, Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie oba ustępy wniosku w brzmieniu przez komisję proponowanym.

Marszałek oświadcza, iż z powodu, że od chwili rozdania w Izbie sprawozdania komisji budżetowej o budżecie funduszu krajowego na rok 1889 nie upłynęło jeszcze 24 godzin, nie mniej z powodu, iż wielu posłów pragnie pożegnać odjeżdżającego dziś do Wiednia JE. Ministra Zaleskiego, zamknie dzisiejsze posiedzenie poranne. Przed tem jednak wzywa jeszcze sekretarza p. Stanisława hr. Badeniego do odczytania wniesionej interpelacji.

Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni czyta:

Interpelacja do c. k. Komisarza rządowego.

Na podstawie §. 28 ustęp 4 ustawy prasowej

z dnia 17. Grudnia 1862 (Dz. u. p. Nr. 6) nie może nikt być pociągniętym do odpowiedzialności za wierne oddanie publicznych rozpraw Rady państwa i Sejmów krajowych.

„Dziennik Polski“ z dnia 16. Października b. r. umieścił w swoich szpaltach dosłowne brzmienie interpelacji do c. k. komisarza rządowego, wniesionej przez posła Goldmana i towarzyszy, a pomimo, że interpelacja ta w skutek uchwały Sejmu w całości przez sekretarza Sejmu na publicznem posiedzeniu odczytaną została, a więc bezsprzecznie stanowiła przedmiot rozprawy sejmowej, c. k. Prokurator państwa skonfiskowała ten numer Dziennika. Postępowanie to c. k. Prokuratorji Państwa niezgodne z wyraźnem brzmieniem ustawy, daje prawo podpisanym do wystosowania następującej interpelacji do c. k. komisarza rządowego:

1) Czy c. k. Rządowi wiadomo, że c. k. Prokurator państwa działa wbrew wyraźnym przepisom ustawy.

2) Czy c. k. Rząd zamierza polecić c. k. Prokuratorji Państwa, aby w urzędowaniu swoim ściśle przestrzegała przepisów ustawy prasowej.

Goldman, Uderski, R. Łubieński, Romanowicz, Czartoryski, Fruchtman, T. Merunowicz, Gross, Hoszard, Moysa, Hausner, Kapri, Waygart, Bartoszewski, W. Struszkiewicz, M. Onyszkiewicz.

Marszałek oświadcza, iż interpelację powyższą zakomunikuje p. komisarzowi rządowemu.

Marszałek zamyka posiedzenie i nazywa następne na dziś, godzinę 7-mą wieczorem.

Na porządku dziennym tego posiedzenia będzie sprawozdanie komisji budżetowej z preliminarzem budżetu krajowego na rok 1889.

Koniec posiedzenia o godz. 12 m. 50 z południa.

Marszałek krajowy :

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze :

Stanisław Badeni w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

20. posiedzenia, 6. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 16. Października roku 1888.

Początek o godzinie 7. minut 20. wieczór.

Przewodniczący: Marszałek krajowy: J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Adam Jędrzejowicz, ksiązę Władysław Sapięha, ks. Sięczyński.

Obeenyeh posłówh 126.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radca Namiestnictwa Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłówh i zagaja posiedzenie.

Radca c. k. Namiestnictwa p. Laskowski odpowiada na interpelację p. Popiela i towarzyszy w sprawie szkóh zrzadzonych przez San w obrębie gmin Kępa rzeczycka i Żabno powiatu Tarnobrzieskiego.

Przystąpiono do porządku dziennego, którym jest sprawozdanie komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1889.

Sprawozdawca poseł Chrzanowski.

Sprawozdawcy pojedynczych działówh: Pp. Potocki Artur, Hausner, Goldman, Stadnicki Stanisław, Sapięha Władysław, Badeni Stanisław, Badeni Kazimierz, Jędrzejowicz Stanisław, Stadnicki Jan, Skałkowski, Abrahamowicz, Wrotnowski.

Marszałek wzywa sprawozdawcę jeneralnego p. Chrzanowskiego do zajęcia miejsca sprawozdawcy.

Izba uwalnia sprawozdawcę od czytania sprawozdania, tenże odczytuje następującą uchwałę finansową:

Uchwała.

1. Dla pokrycia niedoboru w budżecie krajowym na rok 1889, ma być pobierany dodatek do wszystkich podatkówh bezpośrednich po 35 ct. do każdego złotego całej należytości podatkówh bezpośrednich.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności w jednej rubryce wydatkówh zwyczajnych dla pokrycia wydatkówh zwyczajnych w innych rubrykach, jednak z tem zastrzeżeniem, że Wydział krajowy usprawiedliwi każde zboczenie od uchwalonego budżetu.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad budżetem krajowym na rok 1889.

Przemawiają pp. Romanowicz i Jan hr. Stadnicki.

Przemawia p. Antoniewicz i stawia następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby niezwłocznie zarządził próby z materyałami

ogniotrwałymi w myśl wniosków p. Żuka-Skarszewskiego i zakomunikował rezultat na następnej sesji sejmowej;

2. Upoważnia się Wydział krajowy do przeprowadzenia rokowań z c. k. Towarzystwem gospodarczem, w celu objęcia folwarku dublańskiego na własność kraju i skłonienia Towarzystwa do zrezygnowania z rocznej renty w kwocie 1.600 zł.

3. Wzywa się c. k. Rząd, aby zechciał ściślej przestrzegać wykonywania dekretów c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 21. Stycznia 1849, c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 25. Stycznia 1849 i c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 1. Lutego 1849.

Przemawia p. ks. Kowalski.

Podczas przemówienia p. ks. Kowalskiego przewodnictwo obejmuje zastępca Marszałka krajowego.

Przemawiają pp. Kozłowski, ks. Sieczyński, Artur hr. Potocki, Romanowicz powtórnie.

Przemawia sprawozdawca.

Podczas przemówienia sprawozdawcy Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Na zapytanie Marszałka Izba uchwała zamknięcie posiedzenia dla pory spóźnionej.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 17. Października b. r. o godzinie 11. przed południem z porządkiem dziennym odczytanym przez sekretarza p. hr. Stanisława Badeniego.

Koniec posiedzenia o godz. 9. m. 45 wieczór.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. hr. Badeni w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

21. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 17. Października roku 1888.

Początek o godzinie 11 minut 45.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Adam Jędrzejowicz, ks. Władysław Sapieha, Stanisław hr. Badeni, ks. Siczynski.

Obecnych posłów 126.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. radca Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zajął posiedzenie.

Protokół 18. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów. — Protokoły zaś z 19. i 20. posiedzenia złożone zostały do przejżenia w biurze sejmowem.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 17. Października b. r. od l. 617 do l. 631 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji administracyjnej l. 617, 618.

„ szkolnej l. 619, 620, 622, 623, 627, 628, 629.

„ budżetowej l. 621, 624, 625, 631

„ petycyjnej l. 626.

Na wniosek zaś p. Weigla uchwala Izba przekazanie petycji l. 630 Wiceu miejskiego o założenie domu pracy, Wydziałowi krajowemu

jako komisji, z poleceniem zdania sprawy na najbliższem posiedzeniu po ponownem zebraniu się Sejmu.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza z zarysem projektu wykupna prawa propinacyi.

P. Merunowicz wnosi odesłanie wniosku swojego do komisji propinacyjnej, ewentualnie do Wydziału krajowego.

Izba uchwala zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego:

a) o udzieleniu Radzie powiatowej w Chrzanowie prawa do pobierania opłat mytniczych na drogach powiatowych Chrzanowsko-Oświęcimskiej, Trzebińsko-Lgockiej, z Chrzanowa do Alwerni i z Jaworzna do Wysokiego brzegu;

b) o udzieleniu prawa do pobierania opłaty mytniczej obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Nadolanach od dwóch mostów na drodze gminnej w Nadolanach.

Sprawozdawca poseł Romer czyta sprawozdanie pod a) wymienione.

Podczas odczytywania tego sprawozdania przewodnictwo obejmuje zastępca Marszałka krajowego.

Sprawozdawca czyta następujący projekt uchwały:

Uchwała

o udzieleniu Radzie powiatowej w Chrzanowie prawa do pobierania opłat mytniczych na drogach powiatowych Chrzanowsko-Oświęcimskiej, Trzebińsko-Łgockiej, z Chrzanowa do Alwerni i z Jaworzna do Wysokiego brzegu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Radzie powiatowej w Chrzanowie nadaje się na lat pięć, od wejścia w wykonanie tej uchwały, prawo do pobierania opłat mytniczych pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych własnym kosztem i w dobrym stanie, a to:

1. Na drodze powiatowej Chrzanowsko-Oświęcimskiej, przy dwóch stacyach myta drogowego;
 - a) w Libiążu małym około Leśniczówki;
 - b) w Bóbrku na Budzowach.
2. Na drodze powiatowej Trzebińsko-Łgockiej przy jednej stacyi myta drogowego w Myślachowicach;
3. Na drodze powiatowej z Chrzanowa do Alwerni przy dwóch stacyach myta drogowego:
 - a) w Kościelcu;
 - b) w Oblaskach.
4. Na drodze powiatowej z Jaworzna do Wysokiego brzegu, będącej przedłużeniem drogi powiatowej Wrocławskiej przy dwóch stacyach:
 - a) myta drogowego w Pechinku;
 - b) myta mostowego w Łączkach na Wysokim brzegu.

Art. II.

Od każdego z sześciu myt drogowych i jednego myta mostowego w art. I. poszczególnionych pod 1, 2, 3 i 4 pobierać należy opłatę według następującej taryfy:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $\frac{1}{2}$ (pół) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, żrebięta, owce, kozy, i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej i o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu uchwały. Izba przyjmuje w głosowaniu „en bloc“ cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzeciem czytaniu.

Sprawozdawca czyta sprawozdanie pod b) wymienione, z następującym projektem uchwały:

Uchwała

o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Nadolanach od dwóch mostów położonych przy drodze gminnej w Nadolanach.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Nadolanach powiatu Sanockiego nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały, prawo do pobierania myta od dwóch mostów na drodze gminnej w Nadolanach w kierunku gościńca Rymanowskiego położonych, pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem.

Art. II.

Pobór myta odbywać się ma przy moście krótszym od strony Nowotańca podług następującej taryfy:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego wolnego, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek byków, mułów i osłów, oraz od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tegoż rodzaju 1 (jeden) ct.
- c) od pięciu sztuk bydła pędzonego, jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, jak również pędzonej sztuki młodego bydła tego rodzaju 1 (jeden) ct.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości. Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Członkowie gminy i obszaru dworskiego w Nadolanach, wolni są od opłaty myta.

Art. IV.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu uchwały. Izba przyjmuje w głosowaniu „en bloc“ cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzecim czytaniu.

Następuje dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1889. Sprawozdawca poseł Chrzanowski.

Sprawozdawcy pojedynczych działów: Pp. Potocki Artur, Hausner, Goldman, Stadnicki Stanisław, Sapieha Władysław, Badeni Stanisław, Badeni Kazimierz, Jędrzejowicz Stanisław,

Stadnicki Jan, Skalkowski, Abrahamowicz, Wrotnowski.

Sprawozdawca rubryki I. wydatków p. hr. Artur Potocki zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

Sprawozdawca czyta:

Wydatki.

Rubr. I. Koszta reprezentacji kraju.

a) Sejm krajowy.

Poz.	1. Koszta podróży pp. Posłów .	4.486 zł.
"	2. Dyety pp. Posłów .	36.000 "
"	3. Koszta druków .	18.000 "
"	4. Spisywanie sprawozdań .	4.600 "
"	5. Pisarze dzienni .	650 "
"	6. Remuneracye urzędników Wydziału krajowego, za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	1.200 "
"	7. Służba .	1.200 "
"	8. Opał .	1.300 "
"	9. Oświetlenie .	950 "
"	10. Zapuszczanie i mycie podłóg	120 "
"	11. Potrzeby kancelaryjne .	160 "
"	12. Rozmaite drobne wydatki .	260 "

b) Wydział krajowy.

Poz.	13. Marszałek krajowy	6.000 zł.
	i dodatek na reprezentacyę .	4.000 " 10.000 "
"	14. Sześciu Członków Wydziału po 4.000 zł. .	24.000 "
"	15. Zastępcy .	2.000 "
"	16. Dodatek dla Członka Wydziału mianowanego przez Marszałka Zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym .	1.000 "
	Suma rubryki I.	105.926 "

Przemawia p. Golejewski.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Pietruski.

Przemawia p. Golejewski powtórnie.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwała całą Rubrykę I. wydatków z poddziałami a) i b) zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca p. Artur hr. Potocki czyta:

Rubr. II. Koszta zarządu.

Poz. 17. Płace urzędników oddziału konceptowego	35.500 zł.
„ 18. Płace urzędników oddziału rachunkowego	47.350 „
„ 19. Płace urzędników oddziału kasowego	10.670 „
„ 20. Płace urzędników oddziału technicznego	10.960 „
„ 21. Płace urzędników oddziału sanitarnego	2.300 „
„ 22. Płace urzędników oddziału statystycznego	3.540 „
„ 23. Płace urzędników oddziału manipulacyjnego	17.860 „
„ 24. a) Dyurniści dla oddziału konceptowego	8.432 „
b) Dyurniści dla oddziału rachunkowego	13.833 „
c) Dyurniści dla oddziału technicznego	4.869 „
d) Dyurniści dla oddziału statystycznego	1.934 „
e) Dyurniści dla oddziału manipulacyjnego	10.640 „
f) Dyurniści na zastępstwo urzędników	1.120 „
„ 25. Zaslugi 13 stróżów	3.900 „
„ 26. Emolumenta i pięciolecia	14.757 „
„ 27. Remuneracye	2.900 „
„ 28. Koszta podróży i diety	6.000 „
„ 29. Pensye i zaopatrzenia	11.453 „
„ 30. Dary z łaski	1.850 „
„ 31. Potrzeby kancelaryjne	17.600 „
„ 32. Gmach krajowy i jego utrzymanie	7.689 „
„ 33. a) zaliczki na płace urzędników	6.000 „
b) zaliczka dla Teofila Tarnawskiego, dyrektora oddziału rachunkowego Wydziału krajowego, zwrotna w 120 miesięcznych ratach.	4.000 „

Do przeniesienia

Z przeniesienia

c) zaliczka dla Klemensa Jasińskiego, asystenta oddziału manipul. Wydziału kraj., zwrotna w 120 miesięcznych ratach 800 „

Suma rubryki II. 245.957 zł.

W sumie ogólnej pod poz. 30. „Dary z łaski“, preliminaruje Komisya budżetowa w załatwieniu petycyi L. s. 50 pet. 30 dla Rozalii Piotrowskiej, wdowy po dyetaryuszu, jednorazowo 200 zł.; w załatwieniu petycyi L. s. 201. pet. 151 dla Dziubińskiej Wandy, wdowy po urzędniku Wydziału krajowego, jednorazowo 200 zł.; w załatwieniu petycyi L. s. 94. pet. 71. dla Sternalowej Emilii, wdowy po adjunckie rachunkowym Wydziału krajowego, jednorazowo 150 zł.; w załatwieniu petycyi L. s. 155. pet. 117 dla Zakrzewskiej Marcyanny, wdowy po b. sekretarzu Wydziału krajowego, jednorazowo 100 zł.

Przemawia p. Tomisław Rozwadowski.

Przemawia sprawozdawca, przemawia p. Tomisław Rozwadowski powtórnie.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 17. do włącznie 33. c) Rubr. II. wydatków zgodnie z wnioskiem komisyi, oraz przyjmuje dalszy wniosek komisyi w następującem brzmieniu:

„Nad petycyami L. s. 81 pet. 61 Antoniny Ożwadowej, L. s. 157 pet. 119 Joanny i Leontyny Sapałaczyńskich, L. s. 425 pet. 345 Jana Łagodzica i L. s. 464 pet. 375 Józefy Orzechowskiej przechodzi Sejm do porządku dziennego, petycę zaś L. s. 351 pet. 283 Ludwika Jarosiewiczowej odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia“.

Następuje:

Rubr. III. Koszta leczenia ubogich chorych w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych.

Sprawozdawca poseł Hausner uwolniony od czytania sprawozdania czyta:

Wysoki Sejm raczy w rubr. III. wydatków: „Koszta leczenia ubogich chorych“ wstawić 690.000 zł.

Izba w głosowaniu uchwala sumę Rubr. III. wydatków zgodnie z wnioskiem komisyi bez rozprawy.

Przewodnictwo odbiera Marszałek krajowy napowrót.

Sprawozdawca p. Hausner czyta następujące wnioski komisji w załatwieniu petycji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją Zwierzchności gminy miasta Zaleszczyk L. s. 185 pet. 135 o udzielenie bezprocentowej pożyczki na odbudowanie szpitala, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

W załatwieniu petycji L. s. 142 pet. 104, przez dr. Orłowskiego i dr. Muszkietę imieniem lekarzy szpitali prowincjonalnych podanej, komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby Rady gminne miast, w których się szpitale powszechne znajdują, skłonił do wyznaczenia z funduszów gminnych lekarzom szpitalnym płacy stosowniejszej, odpowiedniej liczbie leczonych chorych i aby o wyniku swych rokowań doniósł Sejmowi na najbliższej sesji.

Izba w głosowaniu uchwała oddzielnie powyższe wnioski komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Otton Hausner czyta dalszy wniosek komisji w załatwieniu petycji gminy miasta Brzeżan L. s. 571 pet. 463 o udzielenie jej pożyczki na budowę szpitala powszechnego.

Komisja budżetowa wnosi przejść nad tą petycją do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubr. IV. Koszta szczepienia.

Sprawozdawca poseł Dr. Goldman uwolniony od czytania sprawozdania czyta:

Poz. 35. Utrzymanie i odświeżanie krowianki	1.600 zł.
„ 36. Koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia ospy	55.000 „
„ 37. Premie dla lekarzy odszczepniających się przy szczepieniu ospy	300 „

Suma rubryki IV. 56.900 zł.

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. IV. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Ten sam sprawozdawca czyta:

Rubr. V. Wydatki sanitarne.

Poz. 38. $\frac{1}{3}$ część za lekarstwa dla epidemiecznie chorych 7.000 zł.

Izba w głosowaniu uchwała Rubr. V. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubr. VI. Zasiłki dla zakładów dobroczynności.

Sprawozdawca poseł Stanisław Stadnicki czyta sprawozdanie komisji z następującym wnioskiem:

Poz. 39. Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Ozerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	900 zł.
„ 40. Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiólkach	300 „
„ 41. Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424 „
„ 42. Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	1.000 „
„ 43. Komitet Ochronek w Krakowie	550 „
„ 44. Towarzystwo Ochronek chrześcijańskich we Lwowie	500 „
„ 45. Zarząd zakładu osieroconych dziewcząt im. księdza Józefa Ziemiańskiego w Przemyśle	500 „
„ 46. Zarząd Towarz. opieki weteranów z r. 1831 w Krakowie	2.000 „
„ 47. Komitet wykonawczy opieki weteranów z r. 1831 we Lwowie	1.500 „
„ 48. Zakład dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie, pod nazwą: „Przytulisko św. Józefa“	1.000 „
„ 49. Towarzystwo lecznicy lwowskiej, do rozporządzalności Wydziału krajowego	1.000 „
Razem . 14.674 zł	

Izba w głosowaniu uchwała rubr. VI. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje dalszy wniosek komisji:

„Tem samem załatwiono petycje do L. s. 363 pet. 291 i L. s. 161 pet. 123.“

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją L. s. 144 pet. 106 Wydziału I. korpusu c. k. weteranów wojskowych o subwencję, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba przyjmuje powyższy wniosek komisji bez rozprawy.

Następuje:

Rubryka VII: Wydatki na cele wykształcenia i oświaty.

Sprawozdawca poseł Władysław Sapieha czyta:

Poz. 50. Akademia Umiejętności w Krakowie . . . 25.000 zł.

„ 51. Niedobór funduszu szkol. kraj. (uchwała Sejmu z d. 25. Września 1888) . . 654.528 „

„ 52. Sześciu członków Rady szkolnej kraj. po 1.200 zł. . . 7.200 „

„ 53. Szkoła żeńska w Jaworowie pp. Bazylianek:

a) Subwencja stała . . . 500 „

b) jednorazowy zasiłek na częściowe pokrycie kosztów przybudowania skrzydła do zabudowania konwiktu utrzymywanego przez klasztor w myśl wniosku Wydziału krajowego przedstawionego sprawozdaniem z dnia 21. Sierpnia 1888 l. 33.227/88 . . . 1.000 „

Marszałek podnosi iż poz. 51. jako już uchwalona nie wymaga wotowania.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 50., 52. i 53 z podziałami a) i b) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 54. Szkoła żeńska w Krakowie . . . 2.000 zł.

„ 55. „ „ „ „ „ 500 „

„ 56. Szkoła żeńska w Krakowie pp. Augustyanek . . . 500 „

„ 57. Szkoła żeńska we Lwowie pp. Benedyktynek ormiańskich . . . 1.000 „

Poz. 58. Szkoła żeńska w Starym Sączu pp. Klarysek l. 74/54 . . . 750 „

„ 59. Szkoła żeńska w Stryju:

a) subwencja dotychczasowa . . . 500 „

b) datek jednorazowy . . . 300 „

Izba w głosowaniu uchwała poz. 54. do włącznie poz. 59. a) i b) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż poz. 60. odpada i czyta:

Poz. 61. Szkoła żeńska w Jaśle (l. 303/241) . . . 300 zł.

Sprawozdawca podnosi, iż poz. 62. odpada z powodu zwinięcia szkoły ludowej OO. Dominikanów i czyta:

Poz. 63. Szkoła wyznaniowa izraelska w Brodach. . . 6.000 „

Izba w głosowaniu uchwała poz. 61. i 63. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 64. Zakład głuchoniemych we Lwowie l. 49/29:

a) na stypendya dla 50 głuchoniemych wychowanków . . . 6.000 zł.

b) na utrzymanie zakładu . . . 500 „

Poz. 65. Szkoła głuchoniem. Izaaka Bardacha we Lwowie . . . 300 „

„ 66. Zakład ciemnych we Lwowie . . . 2.000 „

„ 67. Szkoła gimnastyczna we Lwowie „Sokół“ . . . 750 „

Poz. 68. Szkoła sztuk pięknych w Krakowie, XI. rata umorzenia pożyczki 100.000 zł. na budowę gmachu . . . 7.000 „

Izba w głosowaniu uchwała poz. 64 z podziałami a, b, poz. 65., 66., 67. i 68 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Stanisław hr. Badeni czyta:

Poz. 69. Teatr polski w Krakowie . . . 8.000 zł.

„ 70. Teatr polski we Lwowie, zasiłek stały . . . 4.200 „

„ 71. Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzałości Wydziału kraj.:

- a) dramat i komedia . . . 10.000 zł.
b) opera 10.000 „

z zastrzeżeniem, iż zostanie przez rzeczoznawców stwierdzone, że wykonanie oper podczas 30 wieczorów, odpowiadało wymaganiom artystycznym.

Poz. 72. Teatr ruski pod zarządem „Ruskiej Besidy“ 6.000 zł.

„ 73. Towarzystwo muzyczne w Krakowie 800 „

„ 74a) Konserwatorium Towarzystwa muzycznego w Krakowie 2.000 „

z zastrzeżeniem, że w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 10. października 1882. wypłata tej kwoty nastąpi tylko w takim razie, jeżeli c. k. Rząd najpóźniej w r. 1889. przyzna temu Konserwatorium stałą roczną subwencję ze Skarbu państwa 2.000 zł.

Poz. 74b) Towarzystwo muzyczne we Lwowie 3.000 zł.

„ 75. Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ 300 zł.

Nad petycją L. s. 96 pet. 73. Zarządu Towarzystwa „Harmonia“, o udzielenie stałej subwencji w kwocie 1.000 zł., przechodzi się do porządku dziennego.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 69. do włącznie poz. 75. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje wniosek komisji w załatwieniu petycji l. 96.

Sprawozdawca prostuje omyłkę druku w cyfrze poz. 76a), która wynosić ma nie 300 zł. jak wydrukowano, lecz 400 zł. i czyta:

Poz. 76a) Towarzystwo śpiewackie „Lutnia“, na utrzymanie szkoły śpiewu choralnego i solowego 400 zł.

Izba uchwala poz. 76a) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Nad petycjami L. s. 378 pet. 305 i L. s. 379 pet. 306 Towarzystwa „Lutnia“, o udzielenie stałej subwencji w kwocie 400 zł. i o udzielenie oddzielnej subwencji na szkołę śpiewu

w kwocie 600 zł., przechodzi się do porządku dziennego.

Nad petycją L. s. 203. pet. 153. Barbary Linkowskiej, dyrektorki teatru prowincjonalnego o subwencję, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwala zgodnie z powyższymi wnioskami komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Petycje o subwencje lub stypendya na kształcenie się w śpiewie i muzyce a mianowicie L. s. 276. pet. 222. Karoliny Eberbach, L. s. 438. pet. 356. Anastazyi Izakówny, L. s. 275. pet. 221. Felicji Romanowskiej, L. s. 380. pet. 307. Teresy Patkiewicz, L. s. 80. pet. 60. Maryi Zapałowicz, L. s. 150. pet. 112. Olgi Łozińskiej, L. s. 148. pet. 110. Maryi Prendkiej, L. s. 533. pet. 432. Herminy Assing, L. s. 538. pet. 437. Eleonory Elektorowiczówny, L. s. 462. pet. 373. Rozalii Schwabl, L. s. 546. pet. 444. Jadwigi Kamilowej, L. s. 463. pet. 374. Michaliny Wajdowskiej, L. s. 532. pet. 431. Kazimierzy Hellewicz, L. s. 531. pet. 430. Gerardy Grabowskiej, L. s. 381. pet. 308. Amalii Węzałewicz, L. s. 200. pet. 150. Maryi Frenkel-Niwińskiej, L. s. 149. pet. 111. Maryi Sidorowicz, L. s. 534. pet. 433. Heleny Mateckiej, L. s. 416. pet. 340. Aleksandra Niżankowskiego, L. s. 345. pet. 277. Władysława Jamińskiego, L. s. 480. pet. 385. Filipa Schlaffenberga i L. s. 43. pet. 23. Wincentego Askenasy odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia odnośnie do poz. 90. rubr. VII. polecając w szczególności petycje Heleny Mateckiej, Amalii Węzałewicz, Maryi Sidorowicz i Maryi Frenkel-Niwińskiej.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 76b): P. Józefowi Abendroth dla córki Ireny na wykończenie nauki w śpiewie, zaliczka bezprocentowa zwrotna w 5. rocznych równych ratach (L. s. 173. pet. 128.) . . . 2.000 zł.

z zastrzeżeniem, iż zaliczka zabezpieczoną będzie przez akt notaryalny z prawem egzekucji na pensję emerytalną p. Józefa Abendroth i policę

asekuracyjną życiową na kwotę przynajmniej 2.000 zł., tudzież że p. Józef Abendroth i p. Irena Abendroth podpiszą rewers, którym przyjmuje obowiązek śpiewania przynajmniej przez lat trzy na scenach polskich.

Przemawiają pp. Romanowicz, Hausner, hr. Stanisław Tarnowski (starszy).

Izba uchwała zamknięcie dyskusji.

Marszałek oznajmia, iż do głosu zapisani są pp. Kozłowski, Kopyciński, Romańczuk przeciw wnioskowi, zaś p. Abrahamowicz za wnioskiem komisji.

Izba uchwała wybór mowców generalnych.

Przemawia p. Kozłowski jako mowca generalny przeciw wnioskowi komisji.

Przemawia p. Abrahamowicz za wnioskiem komisji.

Przemawia sprawozdawca. Przemawia jeszcze p. Kozłowski dla faktycznego sprostowania.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu odrzuca wniosek komisji.

Sprawozdawca p. Władysław ks. Sapieha czyta:

Poz. 77. Stypendya dla uczniów i uczennic Seminarjów nauczycielskich i kursów przygotowawczych . . . 30.000 zł.

„ 78. Dla uczniów internatu przy Seminarjum nauczyciel. w Krakowie . . . 3.000 „

Izba w głosowaniu uchwała poz. 77. i 78. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 79. Internatowi św. Józafata we Lwowie: na utrzymanie 15 uczniów Seminarjum nauczycielskiego w bursie . . . 2.250 zł.

Przemawia p. Rektor Piętaś i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 79. b) Internatowi im. Józafata we Lwowie, przynajmniej się jednorazowy zasiłek w kwocie 2.000 zł. na częściowe pokrycie kosztów rozszerzenia budynku, w którym internat się mieści.

Przemawia p. Popiel.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwała najpierw poz. 79. zgodnie z wnioskiem komisji — następnie zaś uchwała Izba wniosek p. Rektora Piętaś.

Sprawozdawca p. Władysław ks. Sapieha czyta następujący wniosek komisji:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową zbadał, czy i jaką część z 30.000 zł. przeznaczonych na stypendya dla uczniów i uczennic Seminarjów nauczycielskich w rubryce VII. pozycyi 77., możnaby przeznaczać co roku na stypendya dla uczniów przez Internat św. Józafata utrzymywanych, tak aby te stypendya nie były kandydatom ale Zarządowi Internatu na koszt utrzymania seminarzystów wypłacane.

Z wyniku tych badań przedłoży Wydział krajowy sprawozdanie Sejmowi na najbliższej sesji.

Tym sposobem załatwioną jest petycja l. 253/199 wniesiona przez komitet Internatu św. Józafata.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Bobrzyński czyta:

Poz. 80. Internatowi ruskiemu ks. Zmartwychwstańców we Lwowie . . . 4.500 zł.

Przemawia poseł Romańczuk.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwała poz. 80. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca p. Władysław ks. Sapieha czyta:

Poz. 81. Jedno stypendyum im. Matejki dla uczniów szkoły sztuk pięknych w Krakowie 1.000 zł.

„ 82. Wydawnictwu ruskich książek szkolnych . . . 2.000 „

Komisja budżetowa wyraża życzenie, aby Wydział krajowy na podstawie relacji, której domagać się należy od dotyczących władz, w rocznem sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego przedstawił Wysokiemu Sejmowi ró-

wniez sprawozdanie z użycia kwoty na wydawnictwo ruskich książek szkolnych uchwalonej.

- Poz. 83. Wydawnictwu nowych podręczników dla szkół średnich, do rozporządzalności c. k. Rady szkolnej krajowej, a względnie komisji książek szkolnych przez tę Radę ustanowionej. . . 1.000 zł.
- Poz. 84. Zasiłek dla czasopisma „Szkola“ l. 328/260 . . . 500 „
- „ 85. Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“ l. 343/275 . . . 500 „
- „ 86. Zasiłek dla czasopisma „Kosmos“ l. 300/238 . . . 400 „
- „ 87. Zasiłek dla ruskiej gazety szkolnej, do rozporządzalności Wydziału krajowego l. 198/148 . . . 500 „
- „ 88. Zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej, pracującej w archiwum Watykańskim pod kierownictwem profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego dr. Stanisł. Smolki, ostatnia rata z tego tytułu w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 20. Stycznia 1887 . . . 1.500 „
- „ 89. Witowski Hipolit, były dyrektor szkoły żeńskiej w Bełzie zaopatrzenie dożywotnie . . . 300 „
- „ 90. Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, do dyspozycji Wydziału krajowego . . . 3.000 „

Zwracając szczególną uwagę Wydziału krajowego na petycję Maryi Młodnickiej l. 163/125 odstępuje się inne do tej pozycji należące petycje Wydziałowi krajowemu do załatwienia a mianowicie:

Alfreda Beera l. 347/279, Gużkowskiego Marcina l. 417/341, Fabiańskiego Stanisława l. 312/250, Janowskiego Stanisława l. 77/57, Witkowskiego Stanisława l. 415/339, Tepy Brunona l. 346/278, Wawrosza Karola l. 42/22,

Ustyjanowicza Kornela l. 598/489, Zakrzewskiej Leopoldyny l. 156/118.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 81. do włącznie poz. 90. zgodnie z wnioskiem komisji, i przyjmuje dalszy wniosek komisji w załatwieniu wniesionych petycji, bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

- Poz. 91. Dla fundacji „Macierz polska“ na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludowych . . . 3.000 zł.
- „ 92. Dla Tow. „Proświta“, na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludow. . . 1.000 „
- „ 93. Na stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studjom w szkole operacyjnej . . . 500 „
- „ 93a) Dla wydawnictwa dzieł ludowych we Lwowie l. 342/274, jednorazowo . . . 1.000 „
- „ 93b) Tow. „Przymierze braci“ we Lwowie „Agudas Achim“ l. 344/276, jednorazowo . . . 300 „

Izba w głosowaniu uchwala poz. 91. do włącznie poz. 93b) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

- Poz. 93c) Towarzystwu oświaty ludowej we Lwowie l. 223/171 jednorazowo . . . 100 zł.

Przemawia p. Chrzanowski i wnosi równocześnie głosowanie nad poz. 93c). i 96b). która brzmi:

- Poz. 96b). Tow. oświaty ludowej w Krakowie l. 190/140 jednorazowo . . . 100 zł.

Zarazem wnosi p. Chrzanowski udzielenie obu tym Towarzystwom jednorazowo po 300 zł.

Przemawia sprawozdawca.

Po przemówieniu p. Chrzanowskiego dla sprostowania faktu, Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem p. Chrzanowskiego.

Sprawozdawca czyta:

- Poz. 93d.) Wydziałowi Towarzystwa gal. leśnego na wydawnictwo „Sylwana“ l. 435/353, jednorazowo . . . 100 zł.

Poz. 94. Kruczkowski Leopold nauczyciel, dodatek pięcioletni	30 zł.
„ 95. Gromadka Jan, nauczyciel, dodatek pięcioletni	40 „
„ 96. Lisiewicz Jan, były nauczyciel, staże zaopatrzenie roczne	125 „
96a). Boguszowi Zygmuntowi Stęczyńskiemu, literatowi, dar z łaski jednorazowo l. 44/24	100 „
Izba w głosowaniu uchwala poz. 93d), 94, 95., 96., 96a). zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.	
Sprawozdawca czyta:	
Poz. 96e). Towarzystwu historycznemu we Lwowie na wydawnictwo „Kwartalnika historycznego“ jednorazowa subwencya L. 32/12	200 zł.
Przemawia p. Małecki i wnosi podwyższenie pozycyi 96e) do kwoty	400 „
Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwala poz. 96e) zgodnie z wnioskiem p. Małeckiego.	
Sprawozdawca czyta:	
Poz. 96d) Wydziałowi Towarzystwa „Szkolna pomoc“ we Lwowie L. 145/107 jednorazowo	150 zł.
„ 96e). Wydziałowi Towarzystwa ruskiej Bursy w Stryju L. 225/173 jednorazowo	100 „
„ 96f) Wydziałowi Towarzystwa ruskiej Bursy w Tarnopolu L. 258/204 jednorazowo	100 „
„ 96 g). Wydziałowi Towarzystwa bursy bractwa św. Mikołaja w Stanisławowie L. 259/205 jednorazowo	300 „
„ 96h). Aleksandrowi Barwińskiemu, c. k. profesorowi Seminarjum nauczycielskiego w Tarnopolu, na dalsze wydawnictwo ruskiej historycznej Biblioteki L. 262/208 jednorazowo	500 „

Izba w głosowaniu uchwala poz. 96d) do włącznie poz. 96h) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 96i). Wydziałowi Bursy św. Mikołaja w Przemyśle L. 364/292 jednorazowo 100 zł.

Przemawia p. Antoniewicz i wnosi podwyższenie poz. 96i) do kwoty 200 „

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Antoniewicza, a uchwala poz. 96i) zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 96k). Wydziałowi ruskiego Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie na ręce księdza Czapelskiego L. 403/327 jednorazowo 150 zł.

„ 96l). Towarzystwu „Akademickie Bractwo“ dawniej „Drużnyj Łychwiar“ we Lwowie L. 481/386 jednorazowo 200 „

„ 96m). Wydziałowi Bursy św. Jana Chrzciciela w Drohobyczu L. 505/407 jednorazowo 100 „

„ 96n). Wydziałowi Towarzystwa bratniej pomocy słuchaczy wszechney lwowskiej L. 467/377 jednorazowo 200 „

„ 96o). Zygmuntowi Sarneckiemu, redaktorowi i wydawcy dwutygodnika ilustrowanego „Świat“ L. 75/55 jednorazowo 400 „

„ 96p). Towarzystwu imienia Adama Mickiewicza na wydawnictwo pamiątnika L. 441/358 jednorazowo 200 „

„ 96r). Wydziałowi bursy gimn. w Rzeszowie L. 620/506 jednorazowo 100 „

„ 96s). Zofii Iwanickiej, kierującej prywatną ośmioklasową szkołą wydziałową żeńską w Przemyśle L. 437/355 jednorazowo 200 „

„ 96t) Towarzystwu bursy imienia Stefana Batorego w Wadowicach L. 681/559 jednorazowo	100 „
„ 96u). Zarządowi Towarzystwa bursy nauczycielskiej w Tarnopolu L. 673/551 jednorazowo	100 „
„ 97. Klimkiewiczowi Konstantemu, nauczycielowi szkół ludowych zaopatrzenie stałe	125 „

Izba w głosowaniu uchwala poz. 96k) do włącznie poz. 97. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 97a). Nauczycielom na Dajworze w Krakowie, dodatki służbowe nie wliczalne do emerytury, a to: nauczycielowi kierującemu i jednemu starszemu nauczycielowi po 200 zł. 400 zł.
dwom innym nauczycielom po 100 zł. . 200 „ 600 zł.

(Uchwała Sejmu z 10. października 1888).

Marszałek objaśnia, iż pozycja ta, jako już uchwalona nie wymaga wotowania.

Sprawozdawca czyta:

Petycję Seweryna Władysława Widta asystenta c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie L. 485/390 o udzielenie zasiłku na odbycie podróży naukowej, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem komisji.

Następnie wnosi komisja przejście do porządku dziennego nad petycjami:

L. 304/242, L. 224/172, L. 436/354, L. 257/203, L. 266/212, L. 175/130, L. 71/51, L. 468/378, L. 212/162, L. 434/352, L. 560/454, L. 310/248, L. 621/507, L. 628/513, L. 657/537, L. 645/526, L. 644/525.

Przemawia p. Ochrymowicz i wnosi udzielenie Towarzystwu Bursy im. Kraszewskiego w Drohobyczu kwoty 100 zł. w załatwieniu petycji L. 560/454.

Przemawia p. hr. Artur Potocki i daje cyfrowe objaśnienie co do ostatecznego wyniku obliczenia dochodów i wydatków budżetu na rok 1889.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Ochrymowicza.

Przemawia p. Antoniewicz i wnosi udzielenie Towarzystwu im. Michała Kaczkowskiego we Lwowie kwoty 500 zł. w załatwieniu petycji l. 257/203.

P. Adam Jędrzejowicz wnosi zamknięcie dyskusji.

Marszałek objaśnia iż do głosu zapisani są pp. Skałkowski, Chrzanowski, ks. Kowalski, Merunowicz i hr. Golejewski.

Przemawiają pp. Skałkowski, Chrzanowski, ks. Kowalski.

Izba uchwala zamknięcie rozprawy.

Marszałek objaśnia, iż do głosu zapisani są: poseł Merunowicz za wnioskiem komisji, posłowie zaś: Antoniewicz i Golejewski przeciw wnioskowi komisji.

Przemawia p. Chrzanowski w kwestyi formalnej.

Marszałek daje objaśnienie pod względem formalnym.

Przemawia J. E. p. Grocholski co do formalnego traktowania.

Przemawia Marszałek pod względem formalnym.

Przemawia p. Golejewski.

Przemawia p. Merunowicz.

Przemawia p. Romanowicz.

Przemawia p. Romańczuk.

Marszałek objaśnia p. Romańczuka co do jego przemówienia.

Przemawia p. Romańczuk dla sprostowania faktu.

Izba uchwala wysłuchanie mowców p. Antoniewicza i hr. Golejewskiego.

P. Golewski zrzeka się głosu.

Przemawia p. Antoniewicz.

Przemawia sprawozdawca.

Izba przystępuje do głosowania i odrzuca w takowem wniosek p. Antoniewicza, a uchwala

zgodnie z wnioskiem komisji przejście do porządku dziennego nad petycją L. 257/203.

Przemawia p. Brykezyński i wnosi udzielenie Stowarzyszeniu ochronki dziewcząt w Stanisławowie kwoty 150 zł. w załatwieniu petycji L. 657/537.

Po zrzeczeniu się głosu sprawozdawcy, Izba uchwala zgodnie z wnioskiem p. Brykezyńskiego.

Przemawia p. Waygart i wnosi udzielenie Towarzystwu Bursy przemyskiej w Przemyśle kwoty 100 zł. w załatwieniu petycji L. 645/526.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem p. Waygarta.

Przemawia p. Bobczyński i wnosi przekazanie petycji L. 644/525 Towarzystwa pomocy naukowej we Lwowie o subwencję, Wydziałowi

krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Po zrzeczeniu się głosu sprawozdawcy, Izba uchwala zgodnie z wnioskiem p. Bobczyńskiego.

Następnie uchwala Izba zgodnie z wnioskiem komisji przejście do porządku dziennego nad następującymi petycjami:

L. 304/242, L. 224/172, L. 257/203, L. 266/212, L. 175/130, L. 71/51, L. 468/378, L. 212/162, L. 434/352, L. 560/454, L. 310/248, L. 621/507, L. 628/513, L. 657/537.

Dla pory spóźnionej Marszałek zamyka posiedzenie poranne i naznacza wieczorne na dziś, godzinę 7. którego porządek dzienny zawiera dalszy ciąg rozprawy szczegółowej nad budżetem na rok 1889.

Koniec posiedzenia o godzinie 3. po południu.

Marszałek krajowy

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze :

Stanisław hr. Badeni w. r.

Władysław ks. Sapieha w. r.

Protokół

22. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 17. Października roku 1888.

Początek o godz. 7. minut 30. wieczór.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Adam Jędrzejowicz, Władysław książę Sapieha, ks. Siczynski.

Obecnych posłów 126.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. radca Namiesnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Przemawia do sprostowania faktu p. Merunowicz.

Izba przystępuje do dalszej rozprawy szczegółowej nad budżetem na rok 1889.

Następuje Rubryka VIII.: *Utrzymanie pomników historycznych.*

Sprawozdawca p. Stanisław Stadnicki, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta:

Poz. 98. Restauracya pomników w ogóle, sporządzanie i publikacya naukowych i urzędowych spisów pomników znajdujących się w naszym kraju 1.500 zł.

„ 99. Stały datek roczny do renty dożywotniej dla p. Schmida-Ciążyńskiego, w skutek zakupu jego zbiorów gem i

kamei na rzecz Muzeum narodowego w Sukiennicach w Krakowie 1.000 zł.

Poz. 100. Badanie i ocalsanie zabytków historycznych, pisemnych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie 500 „

„ 101. Stała subwencya roczna dla Muzeum narodowego w Krakowie 500 „

„ 102. Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:

a) Dyrektor we Lwowie 1.200 „

b) Dyrektor w Krakowie 1.000 „

c) Adjunkt we Lwowie: płaca 1.200 zł., dodatek aktywalny 200 zł. i dwa dodatki pięcioletnie po 80 zł. rocznie 1.560 „

d) Adjunkt w Krakowie: płaca 1.200 zł., dodatek aktywalny 200 zł. i dwa dodatki pięcioletnie po 80 zł. rocznie 1.560 „

e) 4 aplikantów we Lwowie, adjutum po 300 zł. 1.200 „

f) 2 aplikantów w Krakowie, adjutum po 300 zł. 600 „

Poz. 102. g) Czynsz za najem lokalu	
we Lwowie	600 zł.
h) Stróże	840 „
i) Opał, potrzeby kancelaryjne i różne inne wydatki	500 „
Suma rubryki VIII.	12.560 zł.

Izba w głosowaniu uchwala rubrykę VIII. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Nad petycjami L. s. 143. pet. 105. Konwentu OO. Paulinów w Krakowie o zapomogę na restaurację kościoła, — L. s. 521. pet. 420. Zwierzchności zboru izraelskiego w Żółkwi o subwencję na konserwację synagogi i L. s. 311. pet. 249. Rektora Kollegium Księży Pijarów krakowskich o zapomogę na odnowienie obrazów ołtarzowych, — przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Przemawia p. Goldman i wnosi udzielenie Zwierzchności zboru izraelskiego w Żółkwi (w załatwieniu petycji L. s. 521. pet. 420.) na konserwację synagogi w Żółkwi, fundowanej przez króla Jana III., jednorazowo 300 zł.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Goldmana i uchwala zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta następującą rezolucję:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z obu Dyrekcjami krajowych archiwów aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie, spowodował zaprzysiężenie obu stróżów przy tychże archiwach służbę pełniących.

Po przemówieniu p. Wasilewskiego, Izba uchwala powyższą rezolucję zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje rubryka IX.: *Kwaterunkowe żandarmerji.*

Sprawozdawca p. Kazimierz Badeni.

W zastępstwie sprawozdawcy p. Stanisław Stadnicki, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta :

Poz. 103. Czyszczenie koszar i innych pomieszczeń, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	5.505 zł.
---	-----------

Poz. 104. Oświetlenie koszar	2.004 zł.
„ 105. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla oficerów i służących	600 „
„ 106. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla niższych stopni	20 „
„ 107. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla żołnierzy	1.916 „
„ 108. Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	652 „
„ 109. Pranie bielizny pościelnej dla żołnierzy, furyerów i woźnych	2.177 „
„ 110. Naprawa bielizny pościelnej	190 „
„ 111. Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosiennych i słomianych	507 „
„ 112. Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych	1.187 „
„ 113. Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	4.677 „
„ 114. Opał i oświetlenie kancelaryj oddziałowych	654 „
„ 115. Opał i oświetlenie pomieszczeń oficerów rachmistrzów, furyerów i woźnych	906 „
„ 116. Rozmaite inne wydatki	500 „
„ 117. Najem pomieszczeń i koszar	63.103 „
„ 118. Na urządzenie nowych koszar otworzyć się mających	650 „
„ 119. Na podwyższenie czynszów najmu i na pomnożenie ilości posterunków	1.500 „
Suma rubryki IX.	86.748 zł.

Izba w głosowaniu uchwala rubr. IX. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji.

Przemawia p. Antoniewicz i wnosi rezolucję do rubr. IX. Izba jednak rezolucji tej nie poparła, w skutek czego zapisany do głosu p. Abrahamowicz zrzekł się przemawiania.

Następuje Rubryka X.: *Drogi krajowe.*

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej przemawiają: p. hr. Męciński, zastępca członka Wydziału krajowego p. Romer, p. Abrahamowicz, p. Męciński powtórnie, p. St. hr. Badeni i p. Abrahamowicz powtórnie.

Podczas przemawiania p. Abrahamowicza przewodnictwo obejmuje zastępca Marszałka krajowego.

Przemawia p. hr. Męciński dla sprostowania faktu.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia zastępca członka Wydziału krajowego p. Romer dla sprostowania faktu.

Przemawia sprawozdawca.

Marszałek obejmuje przewodnictwo napowrót.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

A. Koszta zarządu.

Poz. 120. Płace urzędników i służ	89.870 zł.
" 121. Pięciolécia	3.958 "
" 122, 123 i 124. Ryczałty i koszt kancelaryjne	11 776 "
" 125. Remuneracye i zapomogi	5.337 "
" 126. Na sprawienie wzorów i naczyń	1.500 "
" 127. Koszta podróży inżynierów Wydziału krajowego i komisji nadzwyczajnych	4.500 "
Razem	116.941 zł.

Izba uchwala pozycye 120 do włącznie 127 działu A. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

B. Budowa dróg krajowych.

Poz. 128. Na ukończenie drogi Borszczów-Kolędziany 20.000 zł. i na ukończenie drogi Nisko-Nadbrzezie 58.000 zł. razem w wydatkach nadzwyczajnych	78.000 zł.
--	------------

Przemawia p. Henzel i stawia następujący dostatecznie poparty wniosek:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie rokowań z c. k. Rządem co do bu-

dowy drogi Kańczuga-Dynów, a w razie pomyślnego wyniku rokowań, upoważnia się Wydział krajowy, aby z możliwych oszczędności na budowie innych dróg, rozpoczął budowę drogi Kańczuga-Dynów już w r. 1889.

Przemawiają zastępca członka Wydziału krajowego p. Romer, p. Chrzanowski, p. Henzel powtórnie i p. Chrzanowski powtórnie.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu uchwala dział B. wydatków, poz. 128 zgodnie z wnioskiem komisji a odrzuca wniosek p. Henzla.

Sprawozdawca czyta:

C. Utrzymanie dróg krajowych,

poz. 129 472.220 zł.

D. Zasiłki, poz. 130, 131 i 132

w wydatkach zwyczajnych 175.000 zł. i w wydatkach nadzwyczajnych 20.000 zł. razem 195.000 "

E. Wydatki na myta, poz. 133,

134 i 135 w wydatkach zwyczajnych 2.200 zł. i w wydatkach nadzwyczajnych 3.000 zł. razem 5.200 "

F. Zaopatrzenia, poz. 136—145

razem 2.759 "

Izba w głosowaniu uchwala dział C, D, E i F wydatków rubryki X. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz czyta:

W rubr. X., w dziale: F. „Zaopatrzenia.“ komisja budżetowa wnosi dodatkowo:

Poz. 145. b) L. s. 350. pet. 282. Łuniewska Natalia, wdowa po inżynierze asystencie, jednorazowo 150 zł.

Poz. 145. c) L. s. 595. pet. 486. Rondewald Eleonora, wdowa po konduktorze, jednorazowo 50 zł.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 145 b) i c) zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje w powyższy sposób sumę wydatków rubryki X. w kwocie 870.320 zł.

Sprawozdawca czyta:

Petycję L. s. 449 pet. 360 Reprezentacyi powiatowej w Nisku, odstępuje się Wydziałowi

krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia z funduszków subwencyjnych na r. 1889. przyznanych.

Petycyę L. s. 111 pet. 79 konduktorów dróg krajowych o polepszenie ich bytu materyalnego odstępuje się Wydziałowi krajowemu do urzędowego załatwienia.

Izba przyjmuje powyższe wnioski zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubryka III. „Dochody z dróg krajowych.“

Poz. 3. Myta z dróg krajowych .	206.000 zł.
„ 4. Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne	840 „
„ 5. Grzywny za przestępstwa drogowe	240 „
„ 6. Datki dobrowolne od stron prywatnych	10.000 „
Suma dochodów z dróg krajowych	217.080 zł.

Izba przyjmuje Rubr. III. dochodów w kwocie 217.080 zł. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje Lit. C. „Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Fundusz chorych i położnic.“

Sprawozdawca poseł Hausner, uwolniony od czytania sprawozdania czyta:

A. Poszczególnienie wydatków.

Rubr. I. poz. 1—14. Płace i emolumenta etatowe, w funduszu chorych 31.362 zł., w funduszu położnic 2.713 zł. razem 34.075 zł.

Rubr. II. poz. 15—21. Koszta utrzymania osób nieetatowych, w funduszu chorych 24.223 zł., w funduszu położnic 2.117 zł. razem 26.340 „

Rubr. III. poz. 22—30. Pensye i emerytury; w funduszu chorych 3.552 zł., w funduszu położnic 205 zł. razem 3.757 „

Rubr. IV. poz. 31—34. Zaopatrzenia i dary z łaski, w funduszu chorych 176 zł., w funduszu położnic 63 zł. razem 239 „

Rubr. V. poz. 35. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych, w fundu-

szu chorych 90 zł., w funduszu położnic 10 zł. razem 100 zł.

Rubr. VI. poz. 36—37. Remuneracye i zapomogi, w funduszu chorych 841 zł., w funduszu położnic 89 zł. razem 930 „

Izba w głosowaniu uchwala rubryki I, II, III, IV, V i VI. działu wydatków zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje dalsze wnioski komisji w załatwieniu petycji do L. s. 314 i 202 w brzmieniu następującem:

„Nad petycyą Albiny Śliwińskiej 2. voto Cwiklińskiej L. s. 314 pet. 252 o udzielenie remuneracyi za zarząd szpitala powszechnego przez ś. p. jej pierwszego męża Leona Śliwińskiego za lata 1864—1867 przechodzi się do porządku dziennego.“

„Petycyę L. s. 202 pet. 152 Kornelii Neuhauser po prymaryuszu szpitala powszechnego o podwyższenie pensyi wdowiej, przekazuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem udzielenia petentce na r. 1889 dodatku 250 zł. tytułem daru z łaski.“

Sprawozdawca czyta:

Rubr. VII. poz. 38—47. Koszta gospodarcze, w funduszu chorych 72.457 zł., w funduszu położnic 5.235 zł. razem 77.692 zł.

Rubr. VIII. poz. 48—54. Koszta sanitarne, w funduszu chorych 14.825 zł., w funduszu położnic 825 zł. razem . 15.650 „

Rubr. IX. poz. 55. Koszta kancelaryj, w funduszu chorych 794 zł., w funduszu położnic 56 zł. razem . 850 „

Rubr. X. poz. 56. Koszta kapliczne, w funduszu położnic . . . 240 „

Rubr. XI. poz. 57—59. Utrzymanie budynków, w funduszu chorych 7.357 zł., w funduszu położnic 823 zł. razem 8.180 „

Rubr. XII. Odsetki od kapitałów dłużnych, w funduszu chorych 1.408 zł., w funduszu położnic 352 zł. razem . 1.760 „

Rubr. XIII. Podatki i daniny, w funduszu chorych 15 zł., w funduszu położnic 5 zł. razem . . . 20 „

Rubr. XIV. Wydatki rozmaite, w funduszu chorych 270 zł., w funduszu położnic 30 zł. razem . . . 300 zł.

Rubr. XV. Zapomogi dla położnic 3.200 „

Rubr. XVI. Koszta utrzymania dzieci na oddziale położnic zrodzonych 30 „

Rubr. XVII. Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii . . . 12.000 „
Suma wydatków 185.363 zł.

Izba w głosowaniu uchwala rubryki VII do włącznie XVII działu wydatków i przyjmuje sumę wydatków w kwocie 185.363 zł. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

B. Poszczególnienie dochodów.

Rubr. I. poz. 1. Od c. k. Skarbu za drzewo opałowe, w funduszu chorych 1.207 zł., w funduszu położnic 93 zł. razem . . . 1.300 zł.

Rubr. I. poz. 2. Z kasy miejskiej $\frac{1}{5}$ część dochodu z rogatek i na utrzymanie trupiarni, w funduszu chorych 23.075 zł., w funduszu położnic 9 zł. razem . . . 23.084 „

Rubr. II. poz. 3. Opłaty pośmiertne w funduszu chorych . . . 5.300 „

Rubr. III. poz. 4, 5 i 6. Zwrot kosztów leczenia, w funduszu chorych 142.250 zł., w funduszu położnic 12.750 zł. razem . . . 155.000 „

Rubr. IV. poz. 7. Dochody rozmaite, w funduszu chorych 1.519 zł., w funduszu położnic 181 zł. razem 1.700 „
Suma dochodów 186.384 zł.

Izba uchwała Rubryki I., II., III. i IV. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje sumę dochodów w kwocie 186.384 zł. bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Bilans funduszu chorych zatem przedstawia się następująco:

Wydatki . . . 169.370 „
Dochody . . . 173.351 „
Zatem nadwyżka 3.981 zł.

zaś bilans funduszu położnic następujący:

Wydatki . . . 15.993 zł.
Dochody . . . 13.033 „
Zatem niedobór 2.960 zł.

Bilans całego krajowego szpitala powszechnego we Lwowie wykazuje:

Wydatki . . . 185.363 zł.
Dochody . . . 186.384 „
Zatem nadwyżka 1.021 zł.

Wysoki Sejm raczy wstawić wykazaną nadwyżkę 1.021 zł. w rubr. IV. dochodów budżetu krajowego.

Izba uchwała powyższy wniosek zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje następujący dalszy wniosek komisji budżetowej w załatwieniu petycji do L. s. 472.:

„Nad petycją L. s. 472 pet. 382 Katarzyny Starowieckiej, wdowy po lampiarzu i stolarzu szpitalnym, o pensję — przechodzi się do porządku dziennego.“

Następuje dodatkowe sprawozdanie komisji budżetowej do preliminarza szpitala lwowskiego.

Sprawozdawca poseł Hausner uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Uchwałę z dnia 26. Kwietnia 1876. co do nieobsadzania jednej posady sekundaryusza, uznaje Sejm za nie obowiązującą i upoważnia Wydział krajowy do bezzwłocznego uzupełnienia liczby sekundaryuszów przy szpitalu lwowskim, zgodnie z etatem w roku 1875. uchwalonym.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje lit. D. „Fundusz podrzutków we Lwowie.“

Sprawozdawca poseł Hausner czyta:

Rubr. I. Koszta kancelaryjne . . . 10 zł.
„ II. Remuneracye i zapomogi . . . 120 „
„ III. Koszta utrzymania dzieci 293 „
„ IV. Koszta leczenia dzieci . . . 10 „
„ V. Rozmaite wydatki . . . 60 „
Razem 493 zł.

Dochodów ten fundusz nie ma żadnych, przeto Wysoki Sejm raczy całą sumę wydatków

funduszu podrzutków we Lwowie — 493 zł., pokryć z funduszu krajowego w rubr. XI.

Izba w głosowaniu uchwala Rubr. I. do włącznie V. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje dalszy wniosek komisji co do pokrycia wydatków funduszu podrzutków we Lwowie z funduszu krajowego.

Następuje lit. E. „Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Sprawozdawca poseł Hausner zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Popiel i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić Rubrykę I. wydatków zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego jak następuje:

Rubr. I. Płace i emolumenta etatowe.

Poz. 1. Dyrektor:

a) Płaca	2.200 zł.
b) Dodatek osobisty	800 „
c) Dodatek pięcioletni	300 „

„ 2. 2ch Prymaryuszów:

a) Płaca po	1.500 zł.	3.000 „
b) Wikt „	408 „	816 „
c) Dodatki pięcioletnie	200 „	„

„ 3. 2ch Sekundaryuszów:

a) Płaca po	1.000 zł.	2.000 „
b) Wikt „	408 „	816 „
c) Dodatki pięcioletnie	300 „	„

„ 4. Akuszerka, płaca 400 „ |

„ 5. 2ch Kapelanów:

a) Płaca po	400 zł.	800 „
b) Wikt „	300 „	600 „
c) Dodatki pięcioletnie	150 „	„

„ 6. Rządca: a) Płaca 1.200 „ |

b) Wikt	408 „
c) Dodatki pięcioletnie	400 „

„ 7. 2ch Oficyałów:

a) Płaca po	700 zł.	1.400 „
b) Wikt „	360 „	720 „
c) Dodatki pięcioletnie	325 „	„

„ 8. I. Pisarz: a) Płaca 600 „ |

b) Wikt	360 „
c) Dodatki pięcioletnie	160 „

Poz. 9. II. Pisarz: a) Płaca	400 zł.
b) Wikt	360 „
c) Dodatki pięcioletnie	94 „
„ 10. Woźny: a) Płaca	150 „
b) Wikt	250 „
c) Dodatek na ubiór	50 „
„ 11. Odźwierny:	
a) Płaca	150 „
b) Wikt	250 „
c) Dodatek na ubiór	50 „
d) Dodatki pięcioletnie	90 „
Suma rubryki I.	19.799 zł.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Hoszard.

Przemawia sprawozdawca. P. Popiel żąda i zrzeka się głosu.

Marszałek objaśnia.

Przemawia p. J. E. hr. Ludwik Wodzicki w kwestyi formalnej.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

A. Wydatki.

Rubr. I. poz. 1—11. Płace i emolumenta etatowe . . . 19.689 zł.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Popiela podnoszący kwotę Rubr. I. do sumy . . . 19.799 zł.

Przemawiają pp. Romanowicz, Golejewski po dwakroć i Stanisław hr. Badeni.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym.

Przemawia p. Brykezyński.

Marszałek konstatuje wymaganą do uchwały liczbę posłów i oświadcza że w głosowaniu nad Rubr. I. wydatków większość oświadczyła się za wnioskiem p. Popiela, że zatem uchwalono tę rubrykę w sumie . . . 19.799 zł.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Od 1 Stycznia 1889. roku wyznacza się dwom oficyałom zakładu kulparkowskiego (L. s. 162 pet. 124) zamiast dotychczasowej płacy 700 zł. i dodatku na wikt 360 zł. stałą płacę 1.060 zł.

Nad petycją L. s. 139 pet. 101 kapelana rz. kat. księdza Leonarda Piotrowskiego o po-

bieraniu podwyższonego relutum za wikt, Komisya budżetowa wnosi przejść do porządku dziennego.

Izba uchwala powyższe wnioski komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. II. poz. 12—16. Koszta utrzymania osób nieetatowych . . 33.767 zł.

Przemawia p. Hoszard.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwala Rubr. II. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. III. Pensye i emerytury . . 857 zł.

„ IV. Zaopatrzenia i dary z łaski 14 „

Izba uchwala Rubryki III i IV. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Na wniosek J. E. hr. Wodzickiego Izba zgadza się na głosowanie nad resztą rubryk sumarycznie.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. V. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych . . 40 zł.

„ VI. Remuneraeye i zapomogi . 640 „

„ VII. Koszta gospodarcze . 82.260 „

„ VIII. Koszta sanitarne . 4.960 „

„ IX. Koszta kancelaryjne . 450 „

„ X. Koszta kapliczne . 200 „

„ XI. Koszta utrzymania budynków, dróg i urzędzeń . 9.550 „

„ XII. Podatki i daniny . 250 „

„ XIII. Wydatki rozmaite . 2.200 „

„ XIV. Wydatki patronatu i konkurencyi . 50 „

Izba uchwala Rubryki V. do włącznie XIV. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Maszynista Józef Krzyżanowski prosi w petycji L. S. 140 pet. 102 o zmianę posady swej przy zakładzie kulparkowskim z nieetatowej na etatową. Jakkolwiek petent służy od lat 8miu gorliwie i nienagannie, przeto na pewne uwzględnienie zasługuje, jednak komisya budżetowa w roku o tak znacznem podwyższeniu wydatków

zakładu nie śmie bez inicjatywy Wydziału krajowego wnosić podobną zmianę etatu, lecz nie przechodząc nad petycją do porządku dziennego, wyraża życzenie, ażeby Wydział krajowy potrzeby stabilizacyi tej posady zbadał i w razie uznania tej potrzeby, z odnośnym wnioskiem na przyszłą sesyę sejmową wystąpił.

B. Dochody.

Rubr. I. Dodatki z c. k. Skarbu i kasy

miejskiej . . . 660 zł.

Rubr. II. Dochody z dóbr . . 4.700 „

Rubr. III. Zwroty kosztów leczenia . 151.000 „

Rubr. IV. Rozmaite dochody . 600 „

Suma dochodów . 156.960 zł.

Izba uchwala rubryki I., II., III. i IV. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wydział krajowy w sprawozdaniu z d. 16. Września r. b. L. 40.381 wnosi w uzupełnieniu swej uchwały co do premiowania służby oddziałowej, ażeby Wysoki Sejm wstawił do rubr. II wydatków budżetu Zakładu Kulparkowskiego kwotę 174 zł. jako premię 10 dukatów dla dozorców Jana Balickiego i Antoniego Krzyżaka, starszego i dla dozoreczyni Anny Południak za przeszło 11-letnią służbę nienaganną.

Komisya wnosi wstawić dodatkowo kwotę 174 zł. na premiowanie wymienionych osób w rubr. II poz. 15., przez co wydatki rubr. II. wzniosą się do kwoty 33.941 zł., a suma wydatków Zakładu Kulparkowskiego wyniesie 155.211 zł.

Izba uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Potrąciwszy od dochodów w kwocie 156.960 zł.

Wydatki . . . 155.211 „

Nadwyżka wynosi . 1.749 zł.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy wykazaną nadwyżkę 1.749 zł. umieścić w rubr. IV. dochodów preliminarza funduszu krajowego.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje lit. F.: „Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie“.

Sprawozdawca p. Stanisław hr. Badeni zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1—16. Płace i emulumenta etatowe . . . 28.790 zł.

Rubr. II. poz. 17—22. Koszta utrzymania osób nieetatowych . 21.346 „

Rubr. III. Pensye i emerytury . . . 250 „

Rubr. IV. Zaopatrzenia i dary z łaski . 223 „

Izba uchwala rubryki I., II., III. i IV. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje dalszy wniosek komisji w załatwieniu petycji do L. s. 82 w następującem brzmieniu:

Nad petycją L. s. 82. pet. 62. Feliksy Flasińskiej wdowy po etatowym pisarzu krajowego szpitala św. Łazarza o podwyższenie stałego zaopatrzenia, przechodzi się do porządku dziennego.

Sprawozdawca czyta:

Rubr. V. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych . . . 50 zł.

Rubr. VI. Remuneracye i zapomogi . 900 „

Rubr. VII. poz. 1—38. Koszta gospodarcze:

w wydatkach zwyczajnych 79.657 „

w wydatkach nadzwyczajnych . . . 1.700 „

Rubr. VIII. Koszta sanitarne . . . 8.411 „

Rubr. IX. Koszta kancelaryjne . . . 870 „

Rubr. X. Koszta kapliczne . . . 250 „

Rubr. XI. Utrzymanie budynków:

w wydatkach zwyczajnych 5.660 „

w wydatkach nadzwyczajnych . . . 3.480 „

Rubr. XII. Odsetki od kapitałów dłużnych . . . 20 „

Rubr. XIII. Podatki i daniny . . . 1.186 „

Rubr. XIV. Rozmaite . . . 600 „

Rubr. XV. Zapomogi dla położnic . 2.200 „

Rubr. XVI. Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic . 400 „

Rubr. XVII. Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika w Krakowie . . . 12.000 „

Rubr. XVIII. Zapisy . . . 105 zł.

Rubr. XIX. Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe 150 „

Rubr. XX. Dyety i koszta podróży . 150 „

Suma wydatków . 168.398 zł.

Izba uchwala rubryki V. do włączenie XX. i sumę wydatków w kwocie 168.398 zł. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. Odsetki od kapitałów . . 19.278 zł.

Rubr. II. Dochody z realności i dóbr 10.943 „

Rubr. III. Zwroty kosztów leczenia . 140.400 „

Rubr. IV. Dochody rozmaite . . 1 000 „

Suma dochodów . 171.621 zł.

Izba w głosowaniu uchwala rubryki I., II., III. i IV. dochodów i przyjmuje sumę dochodów w kwocie 171.621 zł. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Odrzuciwszy od sumy dochodów

w kwocie . . . 171.621 zł.

sumę wydatków w kwocie . 168.398 „

okazuje się nadwyżka dochodów . 3.223 zł.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie na r. 1889. i wstawić wykazaną nadwyżkę w kwocie 3.223 zł. jako dochód ogólnego funduszu krajowego.

Izba uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem komisji.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego L. W. kr. 39.960/88 w przedmiocie nadzwyczajnego wydatku na osuszenie części gruntów Tropiszowa.

Sprawozdawca Jan Stadnicki, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia na osuszenie dóbr Tropiszowa z funduszu melioracyjnego pożyczki w kwocie 6.000 zł. w. a.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu zawarcie umowy z dzierżawcą dóbr Tropiszowa,

mocą której pożyczka ta zamortyzowaną zostanie z 5% oprocentowaniem w przeciągu lat 25.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje lit. G.: „Fundusz policyi krajowej“.

Sprawozdawca p. Goldman czyta:

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1. Utrzymanie więźniów w domach przymusowej pracy i poprawy . . . 300 zł.

Rubr. II. poz. 2. Rozmaite . . . 5 „

Razem . . . 305 zł.

Dochody.

Rubr. I. poz. 1—6. Odsetki od kapitału hipotekowanego i od papierów wartościowych . . . 6.119 zł.

a nadwyżka dochodów w kwocie 5.814 zł. wpłynęła do funduszu krajowego, jak to preliminowano w rubryce VI. poz. 7. dochodów funduszu krajowego.

Izba uchwala rubr. I. i II. wydatków, oraz rubr. I. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następują: Fundusze samoistne.

Sprawozdawca p. Goldman czyta:

Lit. H. Fundusz domestykalny.

Komisja budżetowa wnosi:

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1. Rozmaite przypadkowe . . . 5 zł.

Dochody.

Rubr. I. poz. 1—6. Odsetki . . . 5.050 zł.

Rubr. II. poz. 7. Sprzedaż dzieła „Poczet szlachty“ . . . 2 „

Razem . . . 5.052 zł.

a nadwyżka dochodów w kwocie 5.047 zł. użyta zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje lit. J.: „Fundusz kultury krajowej“.

Sprawozdawca p. Goldman czyta:

Komisja budżetowa wnosi:

Dochody.

Rubr. I. Poz. 1—3. Odsetki od papierów wartościowych . . . 1.951 zł.

„ II. poz. 4. Kary za przestępstwa lasowe i wodne . . . 1.500 „

Razem . . . 3.451 zł.

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1. Zwroty kar . . . 20 zł.

„ II. „ 2. Zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach . . . 3.431 „

Razem . . . 3.451 zł.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje lit. K.: „Fundusz stanowy sierociński“.

Sprawozdawca p. Goldman wnosi:

Dochody . . . 1.740 zł.

Wydatki . . . 1.672 „

Nadwyżka dochodów w kwocie . . . 48 zł.

użyta zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje lit. L.: „Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego“.

Sprawozdawca p. Goldman czyta:

Zgodnie z preliminarem Wydziału krajowego komisja budżetowa wnosi:

Wydatki . . . 1.995 zł.

Dochody.

Sprzedaż aktów grodzkich . . . 300 zł.

Odsetki od papierów wartościowych . . . 1.004 „ 1.304 zł.

Niedobór w kwocie . . . 691 zł.

pokryty zostanie z zaoszczędzeń, jakie fundacya posiada z lat dawniejszych, a będących własnością majątku obrotowego.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje lit. M.: „Fundusz pożyczki krajowej z r. 1873“.

Sprawozdawca p. Goldman czyta:

Komisja budżetowa wnosi:

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1. Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj . . . 24.500 zł.

Rubr. II. poz. 2. Wypłata kuponów .	24.573 „
„ III. poz. 3. i 4. Koszta administracyjne	2.658 „
„ IV. poz. 5. Potrzeby kancelaryjne	100 „
Razem	51.831 zł.

Izba uchwała rubr. I. do włącznie rubr. IV. wydatków zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Dochody.

Rubr. I. poz. 1. Zwrot kapitałów	} 5.000 zł.
„ II. „ 2. i 3. Odsetki .	
„ III. „ 4. Zwrot zaliczek danych bankom na wypłatę kuponów i zwrot za brakujące kupony	
Razem	5.200 zł.

Z porównania wydatków z dochodami okazuje się niedobór w kwocie 46.631 zł., który pokryty zostanie w rubr. XVI. wydatków funduszu krajowego.

Izba uchwała rubr. I, II. i III. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

W załatwieniu petycji L. s. 554. pet. 448. gminy miasteczka Żabno, powiatu Dąbrowskiego, o darowanie kwoty 557 zł. 50 ct. pożyczki z funduszy krajowych z r. 1873, lub przynajmniej o rozdzielenie takowej na mniejsze raty z opuszczeniem procentów, komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją miasteczka Żabno przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

W załatwieniu petycji L. s. 21. pet. 1. Wydziału powiatowego grybowskiego w sprawie pożyczki głodowej z r. 1873 o opust procentów zwłoki i zezwolenie spłaty resztującej należności w 10 latach bez procentu, komisja budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przyznany przez Wydział krajowy opust zaległych procentów i prowizji w kwocie 5.317 zł. utrzymuje się pod warunkiem, jeżeli Wydział po-

wiatowy spłaci zaległość w kapitale w kwocie 9.919 zł. najdalej do dnia 30. Czerwca 1889.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

P. Golejewski wnosi zamknięcie posiedzenia.

Marszałek uprasza Izbę o uchwalenie jeszcze działu lit. N.

Izba zgadza się na to życzenie.

Następuje lit. N.: „Fundusz podrzuteków w Krakowie“.

Sprawozdawca p. Stanisław hr. Badeni czyta:

Wydatki.

Rubr. I. Płace urzędników i służ	50 zł.
„ II. Potrzeby kancelaryjne	30 „
„ III. Remuneracye i zapomogi	30 „
„ IV. Koszta utrzymania podrzuteków	1.645 „
„ V. Koszta leczenia dzieci	10 „
„ VI. Podatki i daniny	155 „
„ VII. Rozmaite	30 „
Suma wydatków	1.950 zł.

Dochody.

Rubr. I. Odsetki od kapitałów	1.221 zł.
„ II. Dochody z realności i dóbr	910 „
„ III. Rozmaite	5 „
Suma dochodów	2.136 zł.

W porównaniu z wydatkami 1.950 zł. okazuje się nadwyżka w kwocie 186 zł., która do funduszu zarodowego przeniesioną być ma.

Izba w głosowaniu uchwała budżet funduszu podrzuteków w Krakowie zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Golejewskiego zamknięcia posiedzenia.

Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Sekretarz p. Adam Jędrzejewicz czyta następującą interpelację do c. k. komisarza rządowego.

Interpelacja do J. W. p. komisarza W. Rządu.

Przeprowadzenie reformy podatkowej tak daleko sięgającej w dotychczasowe stosunki jak ustawa o opodatkowaniu spirytusu, nie może obejść się bez wielorakich trudności. Doszły jednak do wiadomości naszej fakta świadczące o pojmowaniu interpretowania ustaw powyższych przez odnośne władze w sposób z ustawami temi niezgodny, a zdolny w najwyższym stopniu od-

działać szkodliwie na tę gałąź przemysłu rolniczego.

Bardzo znaczny część gorzelni bywa rocznie wydzierżawiana, a bywają lata, że dzierżaw takich bywało przeszło 200. Doszło do naszej wiadomości, że obecnie władze skarbowe czynią trudności dzierżawcom gorzelni, nie pozwalające na prowadzenie gorzelni i korzystanie z kontyngentu, jeżeli kontygent przyznany został właścicielowi gorzelni, a nie dzierżawcy.

Interpretacja taka ustaw jest niezgodną z brzmieniem i duchem tychże ustaw, polegać może tylko na błędnym ich pojmowaniu, a mogłaby wielką szkodę przynieść gorzelnictwu krajowemu, które bez wydzierżawiania gorzelni w znacznej części majątków ziemskich nie da się pojąć.

Przeciwnie, różnorodne wymogi nowej ustawy pomnożą raczej wypadki wydzierżawiania.

Nadto zna ustawa tylko przedsiębiorcę gorzelni (Brennereiunternehmer) nie zaś właściciela gorzelni, jak o tem świadczą prócz wielu innych §§. 15 i 79, określające osobistą odpowiedzialność za podatek i wykonywanie ustawy, a które cieżą na przedsiębiorcy gorzelni, a nie na właścicielu. Korzystanie więc z przyznanego gorzelni kontyngentu przez właściciela lub dzierżawcę — jeżeli przedsiębiorcą gorzelni jest dzierżawca, nie może ulegać wątpliwości.

Gdy jednak z kilku stron kraju wiadomość o takiej błędnej interpretacji ustaw do naszej doszła wiadomości, przeto zapytujemy c. k. komisarza rządowego, czy mu jest wiadomem, że c. k. władze skarbowe interpretują ustawę z 20. Czerwca 1888 w ten sposób, że wydzierżawienie gorzelni stałoby się niemożliwym, co jest niezgodne z brzmieniem i duchem tychże ustaw, a gorzelnictwu krajowemu przyniosłoby wielką szkodę.

Tadeusz Wasilewski, S. Koziobrodzki, Tyszkiewicz, Szeptycki, Borkowski, Skrzyński, W. Struszkiewicz, Sanguszko, Łubieński, A. Lubomirski, Moysa, Tadeusz Langie, Onyszkiewicz, Korytowski, Cz. Lasocki, A. Czaykowski, Czartoryski, Polanowski, Siemigonowski, Żarski, Stądnicki, F. Żurowski, Abrahamowicz, Kapri, Gniewosz, Bartoszewski, Gnoinski, Henzel, Pilat, Waygart, Hoszard, Rey, Rusocki S. Badeni.

Marszałek oświadcza, iż interpelację powyższą zakomunikuje p. komisarzowi rządowemu.

Marszałek zamyka posiedzenie i назнача następne na dzień 18. Października b. r., godzinę 11. przed południem z porządkiem dziennym odczytanym w Izbie przez sekretarza p. hr. Stanisława Badeniego.

Koniec posiedzenia o godzinie 10. m. 40. w nocy.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. hr. Badeni w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

23. posiedzenia, 6 sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 18. Października 1888.

Początek o godzinie 11. minut 40.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Władysław książę Sapieha Adam Jędrzejowicz, St. Badeni, ks. Siczynski.

Obecnych posłów 127.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radea Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokoły z 19. i 20. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie wniesiono zarzutów. — Protokoły zaś z 21. i 22. posiedzenia złożone są do przejrzenia w biurze sejmowym.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 18. Października b. r. od L. 632 do L. 637 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji drogowej L. 632.

„ budżetowej l. 633, 634.

„ szkolnej l. 635.

„ propinacyjnej l. 636 i 637.

Marszałek przedstawia Izbie Radcę dworu p. Franciszka Karasińskiego jako komisarza rządowego do sprawy propinacyjnej.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest sprawozdanie ko-

misji propinacyjnej w przedmiocie projektowanej w przedłożeniu rządowym z dnia 18. Września 1888 zmiany ustawy krajowej z dnia 30. Grudnia 1875 o zniesieniu prawa propinacyi.

Sprawozdawca poseł Skalkowski zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

Sprawozdawca podnosi, iż skutkiem pomyłki opuszczonym został w druku jeden ustęp (III) rezolucyi i czyta projekt ustawy oraz uzupełnioną opuszczonym ustępem rezolucyę, w brzmieniu następującem:

Projekt ustawy.

Ustawa

dla Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zawierająca postanowienia o użyciu bonifikacyi państwowej, przyznanej §. 2. b. ustawy państwowej z dnia 20. Czerwca 1888. Nr. 95. Dz. pr. p. na wynagrodzenie ubytku w dochodach propinacyjnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Kwota jednego miliona złotych rocznie, przyznana postanowieniem §. 2. b. ustawy z dnia 20. Czerwca 1888. Nr. 95. Dz. pr. p. uprawnionym do propinacyi, jako odszkodowanie za nie-

przewidziany ubytek w dochodach propinacyjnych, przypadająca do wypłaty ze Skarbu państwa za czas od 1. Września 1888. do 31. Sierpnia 1889. — ma być wypłacona przez Skarb państwa Wydziałowi krajowemu Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, jako Dyrekcyi funduszu propinacyjnego, ustanowionej §. 24. ustawy krajowej z dnia 30. Grudnia 1875. Nr. 55. Dz. ust. i rozp. kraj. — i będzie fruktyfikowaną tak długo, dopóki w drodze ustawodawstwa krajowego nie będą wydane stanowcze postanowienia co do użycia tej sumy w myśl §. 2. b. ustawy z 20. Czerwca 1888. Nr. 95. Dz. pr. p.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi Skarbu.

Re z o l u c y a.

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi Wielkiem Księstwem Krakowskiem, mając sobie przekazany wniosek rządowy o wykupnie propinacyi, wyraża przekonanie, że wykupno propinacyi, uwzględniające słuszne żądania uprawnionych, a nienarażające kraju na straty, byłoby pożądane.

Przedłożenie rządowe, zmieniające postanowienia ustawy krajowej z 30. Grudnia 1875 o zniesieniu prawa propinacyi, udziela Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem:

I. porozumienia się z c. k. Rządem co do samej podstawy zniesienia prawa propinacyi, a mianowicie przez zaprowadzenie na rzecz propinacyjnego funduszu opłat licencyjnych od wyszynku, i dodatków do rządowego podatku spirytusowego;

II. zbadania projektu rządowego, jak też wniosków komisji przedłożonych, pod względem:

a) planu finansowania i tegoż oddziaływania na fundusz krajowy,

b) sprawiedliwego, a nabytym prawom odpowiedniego, odszkodowania uprawnionych,

c) zarządu funduszem propinacyjnym, ewentualnie propinacyą przez kraj nabytą.

III. aby przed ponownem zebraniem Sejmu sprosił członków komisji propinacyjnej jako ankietę i wynik rukowań, i badań ad I. i II. wymienionych jej przedłożył.

Sprawozdanie odnośne przedłoży Wydział krajowy Sejmowi na jednym z najbliższych posiedzeń.

Następnie odczytuje sprawozdawca dalszy wniosek komisji:

Wszystkie w tej sprawie do Wys. Sejmu wniesione petycje, oraz wniesione wprost do komisji projekta i wnioski, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższymi wnioskami komisji i oznajmia że do głosu w tym przedmiocie zapisani są posłowie: Abrahamowicz, Merunowicz i J. E. p. Grocholski.

Z powodu nieobecności w Izbie pp. Abrahamowicza i Merunowicza Marszałek udziela głosu J. E. p. Grocholskiemu, który przemawia.

J. E. p. Grocholski wnosi następującą poprawkę do projektu komisyjnego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Artykuł I. przedłożonej ustawy ma brzmieć:

W myśl §. 2. b. ustawy państwowej z 20. Czerwca 1888. Nr. 95. Dz. pr. p. upoważnia się Wydział krajowy do podniesienia ze Skarbu państwa przyznanej postanowieniem tej ustawy uprawnionym w Galicyi do propinacyi, jako odszkodowanie za przewidziany ubytek w dochodach propinacyjnych, przypadającej do wypłaty za czas od 1. Września 1888. do 31. Sierpnia 1889. sumy jednego miliona złotych wal. austr. i poleca mu się, aby sumę tę fruktyfikował na rzecz uprawnionych do propinacyi tak długo, dopóki w drodze ustawodawstwa krajowego nie będzie wydane odmienne postanowienie.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Podczas przemówienia p. Abrahamowicza przewodnictwo obejmuje zastępca Marszałka krajowego.

Posel Abrahamowicz stawia następujące wnioski:

„Ustęp I. rezolucyi proponowanej przez komisję ma brzmieć:

„I. porozumienia się z c. k. Rządem, co do samej podstawy zniesienia prawa propinacyi, a mianowicie przez zaprowadzenie na rzecz propinacyjnego funduszu opłat licencyjnych od wyszynku i opłat od napojów gorących (Geistige Getränke.)“

„Po ustępie I. rezolucyi zamieścić należy jako punkt II. następujący ustęp:

„II. porozumienia się z c. k. Rządem, czy i o ile c. k. Rząd byłby skłonny w razie wykupu prawa propinacyi przeprowadzić w drodze konstytucyjnej uwolnienie od wszelkich podatków dochodowych istniejących, lub zaprowadzić się mogących, tudzież należitości skarbowych. całej tej operacyi finansowej.“

„Jako ustęp III. zamieścić należy ustęp II. komisyjny dosłownie“.

Przemawia p. Antoniewicz.

Przemawia p. Merunowicz.

Podczas przemówienia posła Merunowicza Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Przemawia J. E. p. Grocholski.

Przemawia Rada dworu p. Karasiński jako komisarz rządowy.

Przemawia p. Lasocki i stawia następujący wniosek:

We wstępie rezolucyi po słowach: „a nie narażające kraju na straty“ zamieścić należy wyrazy: „ogółu zaś społeczeństwa w kraju na upadek moralny i wyzyskiwanie.“

Przemawia p. Adam Jędrzejowicz.

Przemawia p. Lasocki powtórnie.

Przemawia p. Merunowicz dla faktycznego sprostowania.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje imieniem komisyi poprawkę J. E. p. Grocholskiego jako artykuł I. proponowanej przez komisję ustawy, tudzież pierwszą poprawkę p. Abrahamowicza, ażeby punkt I. proponowanej przez komisję rezolucyi, brzmiał:

I. porozumienia się z c. k. rządem co do samej podstawy zniesienia prawa propinacyi, a mianowicie przez zaprowadzenie na rzecz propinacyjnego funduszu opłat licencyjnych od wyszynku i opłat od napojów gorących (Geistige Getränke).

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Marszałek poddaje do poparcia zgłoszone poprawki a to pp. J. E. Grocholskiego, Abrahamowicza i Lasockiego.

Izba popiera dostatecznie poprawki p. J. E. p. Grocholskiego i p. Abrahamowicza — nie popiera zaś poprawki p. Lasockiego.

Sprawozdawca czyta Art. I. ustawy w brzmieniu następującem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Art. I.

W myśl §. 2. b. ustawy państwowej z 20. Czerwca 1888. Nr. 95. Dz. pr. p. upoważnia się Wydział krajowy do podniesienia ze Skarbu państwa przyznanej postanowieniem tej ustawy uprawnionym w Galicyi do propinacyi, jako odškodowanie za przewidziany ubytek w dochodach propinacyjnych, przypadającej do wypłaty, za czas od 1. Września 1888. do 31. Sierpnia 1889. sumy jednego miliona złotych wal. austr. i poleca mu się, aby sumę tę fruktyfikował na rzecz uprawnionych do propinacyi tak długo, dopóki w drodze ustawodawstwa krajowego niebędzie wydane odmienne postanowienie.

Izba uchwała art. I. zgodnie z wnioskiem J. E. p. Grocholskiego przyjętym przez komisję.

Sprawozdawca czyta art. II. tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba uchwała art. II. tytuł i wstęp ustawy, zgodnie w brzmieniu przez komisję proponowanem, powyżej na wstępie zamieszczonem.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu w brzmieniu następującem:

U s t a w a

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zawierająca postanowienia o użyciu bonifikacyi państwowej, przyznanej §. 2. b) ustawy państwowej z dnia 20. Czerwca 1888. Nr. 95. Dz. pr. p. na wynagrodzenie ubytku w dochodach propinacyjnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam, co następuje:

Art. I.

W myśl §. 2. b. ustawy państwowej z d. 20. Czerwca 1888 Nr. 95. Dz. pr. p. upoważnia się Wydział krajowy do podniesienia ze Skarbu państwa przyznanej postanowieniem tej ustawy uprawnionym w Galicyi do propinacyi, jako odškodowanie za przewidziany ubytek w dochodach propinacyjnych, przypadającej do wypłaty za czas od 1. Września 1888 do 31. Sierpnia 1889 sumy jednego miliona złotych wal. austr. i poleca mu się, aby sumę tę fruktyfikował na rzecz uprawnionych do propinacyi tak długo

dopóki w drodze ustawodawstwa krajowego nie będzie wydane odmienne postanowienie.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi Skarbu.

Sprawozdawca czyta:

Re z o l u c y a.

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, mając sobie przekazany wniosek rządowy o wykupnie propinacyi, wyraża przekonanie, że wykupno propinacyi, uwzględniające słuszne żądania uprawnionych, a nienarażające kraju na straty, byłoby pożądanę.

Przedłożenie rządowe, zmieniające postanowienie ustawy krajowej z d. 30. grudnia 1875 o zniesieniu prawa propinacyi, udziela Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem:

I. porozumienia się z c. k. Rządem co do samej podstawy zniesienia prawa propinacyi, a mianowicie przez zaprowadzenie na rzecz propinacyjnego funduszu opłat licencyjnych od wyszynku i od napojów gorących (Geistige Getränke).

Przemawia p. Popiel i stawia następującą poprawkę do wstępu proponowanej rezolucyi:

We wstępie rezolucyi słowa: „uwzględniające słuszne żądania uprawnionych, a narażające kraj na straty“, mają być zastąpione następującymi wyrazami:

„za sprawiedliwem wynagrodzeniem uprawnionych, a bez narażenia kraju na straty“.

Izba popiera dostatecznie powyższą poprawkę.

Przemawia p. Artur hr. Potocki.

Przemawia p. Popiel.

Przemawia JE. p. Grocholski.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje poprawkę p. Popiela.

Marszałek poddaje pod głosowanie wstęp do rezolucyi z przyjętą przez sprawozdawcę poprawką p. Popiela.

Izba uchwała wstęp (względnie alinę pierwszą) rezolucyi zgodnie z wnioskiem komisji i poprawką p. Popiela.

Marszałek poddaje pod głosowanie alinę drugą, punkt I. rezolucyi z poprawką p. Abraha-

mowicza, przyjętą przez sprawozdawcę imieniem komisji.

Izba uchwała ustęp 2. punkt I. rezolucyi zgodnie z wnioskiem komisji i z przyjętą poprawką p. Abrahamowicza.

Po otwarciu dyskusji nad punktem II. rezolucyi proponowanym przez komisję, Marszałek objaśnia, iż do tej rezolucyi odnosi się druga część wniosków p. Abrahamowicza, nad którą głosować należy przed wotowaniem II. punktu rezolucyi, proponowanego przez komisję.

Sprawozdawca oświadcza się przeciw drugiej części wniosków p. Abrahamowicza.

Marszałek przemawia pod względem formalnym i poddaje pod głosowanie wniosek p. Abrahamowicza w następującym brzmieniu:

III. porozumienia się z c. k. Rządem, czy i o ile c. k. Rząd byłby skłonny w razie wykupu prawa propinacyi przeprowadzić w drodze konstytucyjnej uwolnienie od wszelkich podatków dochodowych istniejących, lub zaprowadzić się mogących, tudzież należitości skarbowych, całej tej operacji finansowej.

Izba uchwała punkt II. rezolucyi zgodnie z wnioskiem p. Abrahamowicza.

Sprawozdawca czyta punkt II. rezolucyi w brzmieniu przez komisję proponowanem, który w skutek przyjęcia wniosku p. Abrahamowicza, będzie ustępem III.:

III. zbadania projektu rządowego, jak też wniosków komisji przedłożonych, pod względem:

- a) planu finansowania i tegoż oddziaływania na fundusz krajowy,
- b) sprawiedliwego, a nabytym prawom odpowiedniego, odszkodowania uprawnionych,
- c) zarządu funduszem propinacyjnym, ewentualnie propinacją przez kraj nabytą.

Przemawia p. Kozłowski i wnosi, ażeby słowa: „zbadania projektu rządowego“ poddać osobno pod głosowanie, a osobno dalszą część tego wiersza.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym.

Przemawia p. Kozłowski ponownie.

Przemawiają pp. Stanisław Badeni, Adam Jędrzejowicz i Męciński.

Przemawia Marszałek i poddaje pod głosowanie dawny II., obecnie III. ustęp rezolucyi.

Izba uchwala ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

IV. aby przed ponownem zebraniem Sejmu sprosił członków komisji propinacyjnej jako ankietę i wynik rokowań i badań ad I., II. i III. wymienionych, jej przedłożył.

Sprawozdanie odnośne przedłoży Wydział krajowy Sejmowi na jednym z najbliższych posiedzeń.

Izba uchwala ten ustęp zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta dalszy wniosek komisji:

„Wszystkie w tej sprawie do Sejmu wniesione petycje, oraz wniesione wprost do komisji projekta i wnioski, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania.“

Izba uchwala zgodnie z powyższym wnioskiem bez rozprawy.

Przemawia p. Chrzanowski i wnosi przystąpienie do trzeciego czytania uchwalonej rezolucji.

Przemawiają pp. Henzel i Romanowicz pod względem formalnym.

Izba w głosowaniu uchwala przystąpienie do trzeciego czytania uchwalonej rezolucji i uchwala takową w trzecim czytaniu w brzmieniu następującem:

Re z o l u c y a.

Sejm Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, mając sobie przekazany wniosek rządowy o wykupnie propinacyi, wyraża przekonanie, że wykupno propinacyi, za sprawiedliwem wynagrodzeniem uprawnionych, a bez narażenia kraju na straty, byłoby pożądanem.

Przedłożenie rządowe, zmieniające postanowienia ustawy krajowej z 30. Grudnia 1875 o zniesieniu prawa propinacyi, udziela Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem:

I. porozumienia się z c. k. Rządem co do samej podstawy zniesienia prawa propinacyi, a mianowicie przez zaprowadzenie na rzecz propinacyjnego funduszu opłat licencyjnych od wyszynku i opłat od napojów gorących (Geistige Getränke).

II. porozumienia się z c. k. Rządem, czy i o ile c. k. Rząd byłby skłonny, w razie wykupu prawa propinacyi przeprowadzić w drodze konstytucyjnej, uwolnienie od wszelkich podatków dochodowych istniejących, lub zaprowadzić się mogących, tudzież należytości skarbowych całej tej operacyi finansowej.

III. zbadania projektu rządowego, jak też wniosków komisji przedłożonych, pod względem:

- a) planu finansowania i tegoż oddziaływania fundusz krajowy,
- b) sprawiedliwego, a nabytym prawom odpowiedniego, odszkodowania uprawnionych,
- c) zarządu funduszem propinacyjnym, ewentualnie propinacyą przez kraj nabytą.

IV. aby przed ponownem zebraniem Sejmu sprosił członków komisji propinacyjnej jako ankietę i wynik rokowań i badań ad I. II., i III. wymienionych, jej przedłożył.

Sprawozdanie odnośne przedłoży Wydział krajowy Sejmowi na jednym z najbliższych posiedzeń.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dziś, godzinę 7. wieczorem z dalszym porządkiem dziennym.

Koniec posiedzenia o godz. 3 min. 10 po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

Stanisław Badeni w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.

Protokół

24. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 18. Października roku 1888.

Początek o godzinie 7. minut 35.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław książę Sapieha, ks. Siczynski i Adam Jędrzejowicz.

Obecnych posłów 127.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Rada Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1889. Sprawozdawca poseł Chrzanowski.

Sprawozdawcy pojedynczych działów: Pp. Potocki Artur, Hausner, Goldman, Stadnicki Stanisław, Sapieha Władysław, Badeni Stanisław, Badeni Kazimierz, Jędrzejowicz Stanisław, Stadnicki Jan, Skalkowski, Abrahamowicz, Wrotnowski.

Następuje Rubryka XII.: „Wydatki na szupasnictwo“. Sprawozdawca poseł Kazimierz Badeni.

W zastępstwie sprawozdawcy p. Skalkowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W rub. XII. budżetu krajowego wstawia się na pokrycie kosztów szupasowania 20.000 zł.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje Rubryka XIII.: „Budowy wodne i melioracje.“

Sprawozdawca poseł Stadnicki Jan uwolniony od czytania sprawozdania, czyta:

A. Biuro melioracyjne.

Komisja budżetowa wnosi pod pozycyą 151. a) b) c) d) e) łączną kwotę 21.573 zł.

Pozycyę 152 500 „
i pozycyę 153. a) i b) na dozorców drenarskich w łącznej kwocie . . . 480 „

Poz. 154. na utrzymanie stacyj ombrometrycznych i wodoskazowych.

Komisja budżetowa przyjmując z zadowoleniem do wiadomości, że stacje ombrometryczne zostały skompletowane, tak że zakładanie nowych stało się zbytecznem, wnosi w pozycji 154. żadaną na rok 1889 przez Wydział krajowy kwotę 2.500 zł.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 151. a, b, c, d, e, poz. 152. poz. 153, a, b, i poz. 154 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by przedłożył Wysokiemu Sejmowi na przyszłej sesji sprawozdanie o wyniku spostrzeżeń osiągniętych i badań przeprowadzonych do końca r. 1888 za pomocą założonych stacyj ombrometrycznych i wodoskazowych.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

B. Wykonanie budowli wodnych.

Pod poz. 155. „Zasilki 33 $\frac{1}{3}$ % na regulację rzek niespławnych“, komisya budżetowa wstawia w budżet na r. 1889. następujące kwoty uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 10. Października 1888.:

a) Na regulację Dunajca od mostu kolejowego pod Gołkowicami do mostu kolejowego pod Nowym Sączem II. rata	2.000 zł.
b) Na regulację Raby pod Stadnikami II. rata (ostatnia)	813 „
c) Na regulację Sanu pod Składem solnym II. rata (ostatnia)	4.150 „
d) Na regulację Dunajca pod Rożnowem i Wielką-wsią	2.000 „
e) Na regulację Dunajca pod Janowicami	1.338 „
f) Na regulację Dunajca pod Chorzewicami	1.869 „
g) Na regulację Dunajca pod Wieległowami i Kurowem I. rata	610 „
h) Na regulację Dunajca od mostu pod Melsztynem do Wróblowie I. rata	2.333 „
i) Na regulację Dunajca pod Olszynami	2.000 „
k) Na regulację Dunajca pod Gierową Janowicką	1.615 „
l) Na regulację Sanu pod Krzywcą	2.300 „
m) Na regulację Sanu pod Jabłonicą ruską	2.000 „
n) Na regulację Sanu pod Iskaniem	2.667 „
o) Do dyspozycji Wydziału krajowego	10.000 „
Ogółem w poz. 155	35.695 zł.

W pozycyi 156. na popieranie przedsięwzięcia melioracyjnych na zasadzie ustawy państwowej z dnia 30. Czerwca 1884 Dz. ust. p. Nr. 116 wstawia się następujące kwoty w myśl obowiązujących krajowych ustaw melioracyjnych:

1. Na regulację Nowego Brnia, V. rata	18.235 zł.
2. na regulację Łęgu, IV. rata	14.000 „
3. „ „ Kiesieliny, IV. rata	11.666 „
4. „ „ Wisłoka, IV. rata	7.740 „
5. „ „ Gnilej Lipy, górnej sekcji, IV. rata (ostatnia)	13.500 „
6. na regulację Trześniówki, III. rata	17.700 „
7. na regulację Krzemienicy, II. rata	12.400 „
8. osuszenie bagien Oleskich, II. rata (ostatnia)	4.000 „
9. osuszenie bagien Niskich reszta niepodniesionej subwencji krajowej	3.044 „
10. na obwałowanie Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim, w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 10. Października 1888 I. rata	45.373 „
Ogółem w poz. 156	147.658 zł.

Poz. 157. Komisya budżetowa wnosi na przeprowadzenie zdjęć niwelacyjnych i studyów dla powiatów, spółek wodnych i gmin w myśl uchwały sejmowej z dnia 27. Września 1882. roku 3 000 zł.
Suma Rubr. XIII. 211.406 zł.

Marszałek podnosi, iż pozycja 155. z zawartymi w niej poddziałami nie wymaga osobnego wotowania.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 156 i 157 zgodnie z wnioskiem komisji i przyjmuje sumę Rubr. XIII. bez rozprawy.

Następuje Rubryka XIV.: „Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże“.

Sprawozdawca poseł Skałkowski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujące pozycje wydatków w rubryce XIV. budżetu:

Poz. 158. umorzenie pożyczki 27.000 zł. z funduszu domostykalnego

	na budowę kulparkowską —III. rata kapitału i $4\frac{1}{2}\%$ odsetki	1.485 zł.		skim z 5% odsetkami i podatkiem dochodowym	2.185 zł.
Poz. 159.	raty amortyzacyjne od pożyczki 40.400 zł. zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności na budowę kulparkowską z 5% odsetkami i podatkiem	2.785 „	Poz. 167.	raty amortyzacyjne od pożyczki 70.000 zł. z Banku krajowego na budowę prawego skrzydła w szpitalu lwowskim z $4\frac{1}{2}\%$ odsetkami i dodatkiem na administrację	7.148 „
„ 160.	raty amortyzacyjne od pożyczki 10.000 zł. zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia z 5% odsetkami i podatkiem	669 „	„ 168.	umorzenie i oprocentowanie $4\frac{1}{2}\%$ pożyczki krajowej z roku 1885. w sumie 354.800 zł. z podatkiem i kosztami	21.338 „
„ 161.	raty amortyzacyjne od pożyczki 600.000 zł. z Banku dla krajów koronnych z $4\cdot9\%$ i podatkiem	46.259 „	„ 169.	na pokrycie niedoboru funduszu pożyczki krajowej z r. 1873.	46.631 „
„ 162.	raty amortyzacyjne od pożyczki 5.000 zł. zaciągniętej przez Zbiór izraelicki w Krakowie w tamtejszej Kasie oszczędności z $5\frac{1}{2}\%$ odsetkami i kosztami stemplowymi	381 „	„ 170.	umorzenie i oprocentowanie $4\frac{1}{2}\%$ pożyczki krajowej z roku 1888. w sumie 1,144.300 zł. z kosztami	69.312 „
„ 163.	umorzenie i oprocentowanie $4\frac{1}{2}\%$ pożyczki krajowej z roku 1883. w sumie 3,800.000 zł. z podatkiem i kosztami	226.100 „	„ 171.	umorzenie połowy kapitału 27.500 zł. z zaciągniętego w Banku krajowym na budowę szpitala w Tarnowie	1.412 „
„ 164.	spłata i oprocentowanie kapitałów dłużnych szpitalowi św. Łazarza w Krakowie w sumie 346.746 zł. 34 ct.	20.808 „		Suma rubryki XIV.	506.266 zł.
„ 165.	umorzenie i oprocentowanie $4\frac{1}{2}\%$ pożyczki krajowej z roku 1884. w sumie 1,000.000 zł. z podatkiem i kosztami	59.753 „		Izba w głosowaniu uchwala poz. 158 do włącznie poz. 171 i sumę Rubr. XIV. zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej bez rozprawy.	
„ 166.	raty amortyzacyjne od pożyczki 22.500 zł. zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności na budowę pralni w szpitalu lwow-			Następuje Rubryka XV.: „Na cele rolnictwa i górnictwa“.	
				Sprawozdawca poseł Abrahamowicz czyta:	
			Poz. 172.	Inżynier górnik przy Wydziale krajowym	2.760 zł.
			„ 177.	Torfiarnia w Dublanach:	
			a)	na wyrób torfu przez 100 dni po 50 zł.	5.000 „
			poz. b)	wstawioną w preliminarzu Wydziału krajowego, a to na urządzenie pomostu do wyciągania torfu z łodzi 1.000 zł. a. w. i na 10 wózków na łodzie z transmisją od lokomobili, szynami i liną w kwocie 500 zł. w. a., razem zatem 1.500 zł. w. a. skreśla się z uwagi, iż odnosi się ona do wyda-	

tków już dokonanych w roku 1888., który to wydatek winien Wydział krajowy usprawiedliwić.

Poz. 185. Szkoła weterynaryi we Lwowie:

- a) subwencya c. k. Rządowi 2.000 zł.
- b) asekuracya budynków Szumanówka 41 „
- c) spłata Bankowi krajowemu $4\frac{1}{2}\%$ pożyczki 12.400 zł. z pierwotnej 5% 16.000 zł. zaciągniętej swego czasu w gal. Kasie oszczędności 744 „ 2.785 zł.

Poz. 186. a) Na 5 stypendyów dla uczniów szkoły kucia koni 250 „

„ 186. b) dla ucznia szkoły weterynaryi Kazimierza Rutkowskiego 50 „

„ 196. Stypendya dla dwóch uczniów, którzy ukończyli wyższą szkołę rolniczą w Dublanach, na kształcenie się na nauczycieli szkół średnich 1.600 „

„ 197. Na zasiłki dla ubogich uczniów wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, do dyspozycji Wydziału kraj. 200 „

„ 198. Stypendya dla uczniów szkoły leśnictwa we Lwowie 1.500 „

Izba uchwała poz. 172, 177, 185, a, b, c, 186 a, 186 b, 196, 197 i 198, zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż jako poz. 199. wejdzie uchwalona już kwota 2.000 zł. na stypendya dla górników i uczniów szkół praktycznych kanadyjskiego wierceń.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 200. Dla Kółek rolniczych, w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 8. Października 1888. 3.000 zł.

Pozycja ta jako uchwalona nie wymaga ponownego wotowania.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 201. Na koszt strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi 1.000 zł.

„ 202. Na składy zbożowe we Lwowie i Krakowie wstawia się zamiast preliminarzowych 21.000 zł. kwotę 15.000 „

a to z uwagi na nieużyty na ten cel kredyt w kwocie również 21.000 zł., uchwalonej na rok 1888.

Izba uchwała poz. 201. i 202. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydział krajowy jest upoważniony do wydatkowania z kwoty 21.000 zł. uchwalonej w budżecie na rok 1888. na składy zbożowe we Lwowie i w Krakowie, do końca roku 1889.

Przemawia p. Lasocki i stawia następujący dostatecznie poparty wniosek:

Rezolucya.

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by nie przystępował do budowy nowych magazynów w lwowskich składach zbożowych, dopóki by stały napływ zboża, nie wskazywał koniecznej potrzeby poniesienia tak znacznego wydatku.

Przemawiają pp. Wereszczyński, Gross, Stanisław hr. Badeni, Uderski, Lasocki powtórnie, Goldman, Męciński, wreszcie jeszcze p. Lasocki pod względem formalnym.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Lasockiego i uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 202 a) W załatwieniu petycji krakowskiego Towarzystwa gospodarskiego o subwencję dla „Tygodnika rolniczego“, wstawia się:

pod poz. 202 a) dla „Tygodnika rolniczego“ jednorazowy zasiłek w kwocie 300 zł.

Poz. 202 b) Na zaprowadzenie nauczycieli

wędrownych rolnictwa dla włościan (na lat 6. do roku 1894 włącznie) po . . . 2.000 zł.
i na przedmioty demonstracyjne, jednorazowo . . . 250 „ 2.250 zł.

(Uchwała Wys. Sejmu z 5. Października 1888.)

Izba w głosowaniu uchwała poz. 202 a) zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek podnosi iż poz. 202 b) jako już uchwalona nie wymaga głosowania.

Sprawozdawca czyta następujące wnioski komisji w załatwieniu wniesionych petycji:

1. Nad petycją l. s. 487 pet. 392 Stanisława Jaworskiego słuchacza szkoły weterynaryi o zapomogę, przechodzi się do porządku dziennego.

2) W załatwieniu petycji l. s. 502 pet. 404 Towarzystwa agronomiczno-sadowniczego we Lwowie, udziela się jednorazowy datek w kwocie 200 zł. szkole ogrodniczej we Lwowie.

3) Nad petycją l. s. 282 pet. 228 Wiktorji Mudryk wdowy po słudze w szkole Dublańskiej o zapomogę, przechodzi się do porządku dziennego.

4) W załatwieniu petycji l. s. 503 pet. 405 Towarzystwu gal. pszczelniczo-ogrodniczemu we Lwowie udziela się jednorazowy datek w kwocie 100 zł.

5) Petycję l. s. 76 pet. 56 Juliana Fabiańskiego, akademika górniczego o stypendyum, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

6) Nad petycją l. s. 227 pet. 175 p. Berty Au wdowy po profesorze wyższej szkoły rolniczej w Dublanach o przyznanie jej emerytury, przechodzi się do porządku dziennego. Natomiast przyznaje się p. Bercie Au, prócz należącej jej z mocy ustawy służbowej jednorazowej odprawy, w drodze łaski jednorazowy datek w kwocie 300 zł.

7) W załatwieniu petycji l. s. 318 pet. 256 udziela się p. Eugenii Kruszyńskiej, wdowie po profesorze szkoły rolniczej w Czernichowie, w drodze łaski datek jednorazowy w kwocie 100 zł.

8) Petycję l. s. 138 pet. 100. D-ra Adama Prażmowskiego profesora szkoły niższej rolniczej w Czernichowie, o zaliczenie mu lat służby prowizorycznej do lat służby stałej, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zaopiniowania wraz z przedstawieniem odnośnej opinii kuratorji szkoły Czernichowskiej.

Izba uchwała oddzielnie wszystkie powyższe wnioski w załatwieniu wymienionych ośm petycji zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Abrahamowicz czyta:

Poz. 173. Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie . . .	12.278 zł.
„ 174. Szkoła wyższa rolnicza w Dublanach (Uchwała Wys. Sejmu z d. 28. Września 1888)	39.309 „
„ 175. Szkoła parobków w Dublanach (Uchwała Wys. Sejmu z 28. Września 1888)	12.719 „
„ 176. Folwark w Dublanach . . .	17.224 „
„ 178. Kurs gorzelnictwa w Dublanach (uchwała Wys. Sejmu z 28. Września 1888.)	1.960 „
„ 179. Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie . . .	37.000 „
„ 180. Folwark w Czernichowie . . .	7.277 „
„ 181. Szkoła niższa rolnicza w Horodence . . .	10.151 „
„ 182. Szkoła niższa rolnicza w Jagielnicy . . .	8.100 „
„ 183. Szkoła niższa rolnicza w Kobiernicach . . .	10.060 „
„ 184. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . .	6.780 „

Marszałek podnosi, iż pozycje powyższe 173 do włącznie 184, nie potrzebują osobnego wotowania, jako uchwalone już na poprzednich posiedzeniach.

Następują dalsze pozycje rubryki XV.

Sprawozdawca p. Stanisław Stadnicki.

W zastępstwie sprawozdawcy p. książę Władysław Sapieha czyta:

Poz. 187. Na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem . . .	1.000 zł.
--	-----------

Poz. 188. Towarzystwo rolnicze we Lwowie	3.000 zł.
" 189. Towarzystwo rolnicze w Krakowie	3.000 "
" 190. Towarzystwo tatrzańskie	400 "
Nad petycją L. s. 375 pet. 302 Towarzystwa tatrzańskiego o zapomogę 4.000 zł. na wybudowanie drugiego domu gościnnego przy Mor skim Oku i naprawę drogi, przechodzi się do porządku dziennego.	
Poz. 191. Na badanie kraju celem zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	1.000 zł.
" 192. Na chemiczno-technologiczne studia przeróbki nafty i wosku ziemnego	500 "
" 193. Subwencye praktycznym szkołom wiercenia i górnictwa naftowego	1.500 "
" 194. Na stacyę doświadczalną produktów naftowych	900 "
" 195. Na zalesienie wydym piaszczystych:	
a) W okręgu roboczym Ni skim	700 "
b) W okręgu roboczym Jarosławsko-Cieszanowskim	450 "
c) W okręgu wyborczym Jaworowsko-Mościskim	820 "
d) W okręgu roboczym Tarnobrzeskim	650 "

Izba w głosowaniu uchwała poz. 187. do poz. 195 d) włącznie zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy i przyjmuje załatwienie petycji do l. s. 375 również zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje Rubr. XIV.: „Na cele przemysłu“.

Sprawozdawca p. Wrotnowski zostaje uwolniony od czytania sprawozdania.

U rozprawie ogólnej przemawia p. Wierzbicki i zapowiada wnioski przy rozprawie szczegółowej.

Po zrzeczeniu się przemawiania sprawozdawcy, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

(wieczorne dla terminatorów):

Poz. 203. W Brzeżanach	385 zł.
" 204. W Drohobyczu	435 "
" 205. W Jarosławiu	632 "
" 206. W Kołomyi	682 "
" 207. W Krakowie	1.500 "
" 208. We Lwowie (izraelska, im. Marka Bernsteina)	395 "
" 209. W Nowym Sączu	595 "
" 210. W Przemyśle	594 "
" 211. W Rzeszowie	595 "
" 212. W Stanisławowie	682 "
" 213. W Tarnowie	818 "

Izba w głosowaniu uchwała poz. 203. do włącznie poz. 213. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 214. Na szkoły przemysłowe uzupełniające mające wejść w życie w r. 1889.	1.500 zł.
---	-----------

P. Wierzbicki wnosi zgodnie z preliminarem Wydziału krajowego i komisji przemysłowej podniesienie tej pozycji do sumy 2.500 zł.

Sprawozdawca zgadza się na wniosek p. Wierzbickiego.

P. Romanowicz żąda i zrzeka się głosu.

Izba w głosowaniu uchwała poz. 214 zgodnie z wnioskiem p. Wierzbickiego w kwocie 2.500 zł.

Sprawozdawca czyta:

II. Szkoły fachowe połączone z warsztatami.

A) Dla wyrobów z drzewa i z łożyny.

Poz. 215. Krajowa szkoła koszykarska w Jarosławiu w wydatkach zwyczajnych	1.000 "
---	---------

P. Wierzbicki wnosi wstawienie do poz. 215. jako wydatku nadzwyczajnego, kwoty 600 zł.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwała poz. 215. w dziale wydatków zwyczajnych zgodnie z wnioskiem komisji w kwocie 1.000 zł., w dziale zaś wydatków nadzwyczajnych zgodnie z wnioskiem p. Wierzbickiego w kwocie 600 zł., razem 1.600 zł.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 216. Krajowa szkoła koszykarska
w Jaśle 350 zł.

Izba uchwala poz. 216. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 217. Krajowa szkoła kołodziejstwa i bednarstwa w połączeniu z kuźnią do kucia wozów w Kamionce Strumilowej, w wydatkach zwyczajnych 3.322 zł., w wydatkach nadzwyczajnych 70 zł., razem 3.392 zł.

Posel Wierzbicki wnosi podwyższenie kwoty w wydatkach nadzwyczajnych o 400 zł., tj. wstawienie pod poz. 217. w wydatkach zwyczajnych kwoty 3.322 zł., w wydatkach nadzwyczajnych kwoty 470 zł., razem 3.792 zł.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwala poz. 217. wydatek zwyczajny zgodnie z wnioskiem komisji, wydatek zaś nadzwyczajny zgodnie z wnioskiem p. Wierzbickiego, razem w kwocie 3.792 zł.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 218. Na naukę biegłości ręcznej w szkołach ludowych, mianowicie na kurs wakacyjny tejże nauki dla nauczycieli ludowych w Sokalu 800 zł.

„ 219. Szkoła i warsztat wzorowy dla stolarstwa i tokarstwa w Stanisławowie 800 „

„ 220. Warsztat wzorowy kołodziejski, połączony z kuźnią do kucia koni w Toustem 1.320 „

„ 221. Krajowy warsztat wzorowy dla stolarstwa i wyrobu zabawek drewnianych w Żywcu, w wydatkach zwyczajnych 1.150 zł., i w wydatkach nadzwyczajnych 300 zł., razem 1.450 „

B) Dla wyrobów garncarskich.

Poz. 222. Krajowa szkoła i warsztat wzorowy w Kołomyi 2.550 „

Poz. 223. Krajowa szkoła i warsztat wzorowy w Porębie, w wydatkach zwyczajnych 1.900 zł., w wydatkach nadzwyczajnych 500 zł., razem 2.400 „

„ 224. Krajowa szkoła i warsztat wzorowy w Toustem 900 „

Izba w głosowaniu uchwala poz. 218. do włącznie poz. 224. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

C. Dla wyrobów tkackich.

Poz. 225. Krajowy warsztat wzorowy w Białowej 1.220 zł.

Izba uchwala poz. 225. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 227. Krajowy warsztat wzorowy w Korezynie 970 zł.

Przemawia p. Lenartowicz i wnosi wstawienie pod poz. 226. dla wzorowego warsztatu tkackiego w Horodence 500 zł.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 226. zgodnie z wnioskiem p. Lenartowicza, zaś poz. 227. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Poz. 228. Warsztat wzorowy w Kosowie 960 zł.

„ 229. Krajowa fachowa szkoła tkacka w Krośnie 2.672 „

„ 230. Krajowy warsztat wzorowy w Łańcucie, w wydatkach zwyczajnych 425 zł., w wydatkach nadzwyczajnych 500 zł., razem 925 „

„ 231. takież warsztat w Wilamowicach 775 „

„ 232. Na sprawienie zapasu wzorów i patronów, opartych na swojskich motywach do tkanin wzorzystych dla wszystkich szkół tkackich 300 „

E) Dla wyrobów koronkarskich.

Poz. 233. Szkoła i pracownia w Kańczudze 1.163 zł.

Poz. 234. Krajowa szkoła i pracownia w Muszynie, w wydatkach zwyczajnych 700 zł., w wydatkach nadzwyczajnych 400 zł., razem . . . 1.100 zł.

„ 235. Krajowa szkoła i pracownia w Zakopanem . . . 2.200 „

F) Subwencyonowane zakłady pracy kobiet.

Poz. 236. Kursa robót kobiecych przy szkole wydziałowej żeńskiej w Krakowie . . . 500 zł.

„ 237. Szkoła robót, utrzymywana przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie . . . 500 „

„ 238. Szkoła specjalna robót kobiecych w Przemyśle, w wydatkach zwyczajnych 300 zł., w wydatkach nadzwyczajnych 200 zł., razem . . . 500 „

G) Szkoły fachowe rządowe, subwencyonowane z funduszków krajowych.

Poz. 239. C. k. szkoła fachowa dla wyrobów z drzewa w Zakopanem, w wydatkach zwyczajnych 1.200 zł., w wydatkach nadzwyczajnych 300 zł., razem . . . 1.500 zł.

„ 240. C. k. szkoła fachowa ślusarska w Świątnikach górnych w wydatkach zwyczajnych 400 zł., w wydatkach nadzwyczajnych 500 zł., razem 900 „

II. Wydatki ogólne na cele szkolne przemysłowe.

Poz. 241. Krajowa ceramiczna stacya doświadczalna . . . 2.872 zł.

„ 242. Muzeum przemysłowe w Krakowie . . . 2.000 „

„ 243. Muzeum przemysłowe we Lwowie . . . 2.000 „

Izba w głosowaniu uchwala poz. 228. do włącznie poz. 243. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 244. Na wydatki nieprzewidziane 500 zł.

P. Wierzbicki wnosi wstawienie w tej pozycji kwoty 2.500 zł.

Przemawia p. Romanowicz i p. Wierzbicki.

Przemawia p. Chrzanowski i wnosi wstawienie w pozycji 244. „na wydatki nieprzewidziane i wydawnictwa“ kwoty 1.500 zł.

Po przemówieniu sprawozdawcy Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Wierzbickiego, a uchwala zgodnie z wnioskiem p. Chrzanowskiego.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 245. Stypendya przemysłowe . 6.000 zł.

IV. Koszta administracyi.

Poz. 246. Prenumerata czasopism i zakup dzieł fachowych dla użytku komisji krajowej dla spraw przemysłowych . 200 „

„ 247. Biuro tejże komisji:

a) wynagrodzenie sekretarza . . . 1.000

b) diety i koszta podróży członków komisji . . . 1.400 2.400 „

V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.

Poz. 248. Zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe . . . 7.000 zł.

„ 249. Dotacya krajowego funduszu przemysłowego 3. rata . 30.000 „

VI. Szkoły handlowe.

Poz. 250. Szkoła handlowa w Krakowie . . . 1.000 „

„ 250. a) Bezzwrotny jednorazowy zasiłek dla Stow. katolickiej młodzieży rękodzielników lwowskich „Skała“ (L. s. 255. pet. 201.) (nadm.) . . . 300 „

b) takiż zasiłek dla Stow. rzyszenia rękodzielników lwowskich „Gwiazda“ (L. s. 404. pet. 328.) (nadm.) 200 „

c) takiż zasiłek dla Stow. „Gwiazda Jarosławska“ (L. s. 529. pet. 428.) (nadm.) . . . 100 „

d) takiż zasiłek dla Stow. rzyszenia rękodzielników

chrześcijańskich „Gwia- zda Tarnowska“ (L. s.	
256. pet. 202. (nadzw.)	100 zł.
e) takiż zasiłek dla Stow. „Gwiazda“ w Stanisła- wowie (L. s. 70. pet. 50.)	
(nadzw.)	100 „

Ogólna suma wydatków w rubr. XVI. 98.232 zł.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 245. do włączenie poz. 250. e) zgodzie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następujący wniosek komisji:

Petycyę L. s. 511 pet. 413. Justyny Go-
styńskiej, L. s. 226. pet. 174. Jana Obrębskiego,
L. s. 41. pet. 21. Pawła Fröhlicha, L. s. 218. pet.
167. Franciszka Sobek, L. s. 666 pet. 544. Za-
rządu szkoły przemysłowej uzupełniającej w Dro-
hobyczu — odsyła się do Wydziału krajowego, a
względnie do krajowej komisji przemysłowej dla
zbadania i odpowiedniego załatwienia.

Nad petycyą L. s. 537. pet. 436. Ludwika
Walloni Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Izba uchwala zgodnie z powyższymi wnio-
skami bez rozprawy.

Następuje rubr. VII.: „Roz ma ite wy-
dat ki“.

Sprawozdawca p. Wrotnowski uwolniony od
czytania sprawozdania, czyta:

Komisja budżetowa wnosi:

Rozmaite wydatki.

Poz. 251. Do rozporządzalności Wy- działu krajowego	30.000 zł.
„ 253. Dla XX. Unitów Chełmskich	1.500 „
„ 254. Subwencya dla drogi żela- znej Lwów - Żółkiew - Rawa (rata ostatnia)	33.332 „
„ 255. Felicji Korosteńskiej, byłej nauczycielce, stały dar co- rocznie	80 „
„ 256. Córce ś. p. Jana Lama na ukończenie seminarium żeń- skiego we Lwowie	500 „
„ 257. Wieczysta fundacya imienia Jego Cesarzsko - Królewskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I., corocznie	12.000 „

Poz. 258. Zasiłki bezzwrotne, jedno- razowe	
a) gminie Radelicz	200 zł.
b) „ Trzebo- wnisko	400 „
c) klasztorowi OO. Bernardynów w Gwoźdźcu	500 „
d) gminie Posuchów	100 „
e) „ Bielawce.	200 „
f) „ Mołoszko- wice	200 „
g) pogorzelcom wsi Łumna	50 „
h) gminie Ulwówka	400 „
i) „ Żurawno	500 „
k) „ Kamion- ka Strumiłowa	1.000 „
l) gminie Medenice	500 „
ł) „ Sołotwina	600 „
m) „ Bobrow- niki	200 „
n) gminie Gliniany	400 „
o) „ Brześ- ciany	200 „

razem z powodu pożarów 5.450 zł.

„ 259. Do rozporządzalności Wy- działu krajowego, w celu udzielenia bezprocentowych pożyczek, najpóźniej do dnia 31. Grudnia 1899 r. zwro- tnych ratami, reprezenta- cyom powiatów Myślenickie- go, Wielickiego i Chrzanow- skiego	9.000 „
„ 260. Stowarzyszeniu Polaków w Buda-Peszcze, jednorazowy bezzwrotny zasiłek	150 „
„ 261. Komitetowi kolonii leczni- czej w Rymanowie	300 „

Izba w głosowaniu uchwala poz. 251. do włączenie poz. 261. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 262. Krajowemu Związkwowi ochot- nicznych straży pożarnych, do rozporządzalności Wy- działu krajowego jednora- zowy bezzwrotny zasiłek	300 zł.
---	---------

Przemawia p. Polanowski i wnosi wstawienie w tej pozycji kwoty 1000 zł.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba uchwala zgodnie z wnioskiem p. Polanowskiego.

Sprawozdawca czyta:

Poz. 263. Zarządowi oddziału krakowskiego Towarzystwa pedagogicznego	500 zł.
„ 264. Ks. Michałowi Kowszewiczowi, bezzwrotna zapomoga	50 „
„ 265. Ks. Mikołajowi Łukawieckiemu, bezzwrotna zapomoga	50 „
„ 266. Gmina Ciche (powiat Nowy-targ) kosztu utrzymania Józefa Dragosza w komunalnym domu ubogich w Peszcie (Uchwała Wysokiego Sejmu z d. 6. Października 1888.)	252 „
„ 267. Gmina Czajkowa (powiat Mielec) kosztu utrzymania Macieja i Ewy Meilingerów należące się gminie miasta Buda-Pesztu (uchwała j. w)	208 „
Suma rubr. XVII.	94.172 zł.

Izba w głosowaniu uchwala poz. 263. do włącznie poz. 267. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta następujący dalszy wniosek komisji budżetowej:

2. Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycjami: L. s. 277. pet. 223. pogorzelców wsi Kniaże, L. s. 442. pet. 359. gminy Podzwierzyniec, L. s. 581. pet. 473. gminy Urmań, L. s. 398. pet. 322. gminy miasta Tarnobrzega, L. s. 498. pet. 400. gminy Siemiginów, L. s. 623. pet. 509. mieszkańców Jasienicy solnej, L. s. 672. pet. 550. gminy Poznanka Hetmańska, L. s. 360. pet. 288. gminy Kaśna Górna, L. s. 573. pet. 465. gminy Osielec, L. s. 497. pet. 399. gminy Adamówka, L. s. 543. pet. 441. gminy Katyna rustykalna, L. s. 544. pet. 442. gminy Falkenberg, L. s. 545. pet. 443. gminy Hujsko, L. s. 542. pet. 440. gminy Łopuszanka, L. s. 388. nad wnioskiem p. Żuka-Skarszewskiego, L. s. 451. pet. 362. gminy Lipnik, L. s. 115. pet. 80. gminy Ruda, L. s. 130. pet. 92. gminy Jacowiec, L. s. 131. pet. 93. komitetu cerkiewnego

w Żydaczowie, L. s. 199. pet. 149. Jerzego Majki, L. s. 418. pet. 342. Maryi Steskał, L. s. 419. pet. 343. Melanii Hegediis, L. s. 341. pet. 273. Wydziału gospodarczego stacyi klimatycznej w Zakopanem, L. s. 315. pet. 253. Pauliny Barbara, L. s. 260. pet. 206. Philosophen-Unterstützungs-Verein przy c. k. Uniwersytecie w Wiedniu, L. s. 500. pet. 402. Zarządu Stowarzyszenia wzajemnej pomocy urzędników, L. s. 283. pet. 229. Róży Łysakowskiej, L. s. 285. pet. 231. Cypryana Rogoyskiego, L. s. 469. pet. 379. Komitetu wznoszącego pomnik Włodzimierzowi Barwińskiemu, L. s. 596. pet. 487. Maryi Burger, L. s. 306. pet. 244. Komitetu kolonii leczniczej w Rymanawie (o zapomogę na budowę domu), L. s. 539. pet. 438. Julii Iwanowicz, L. s. 471. pet. 381. Antoniego Gorylewicza, L. s. 483. pet. 388. Juli Szaszkieвича, L. s. 530. pet. 429. Komitetu budowy cerkwi w Brzozdowcach, L. s. 484. pet. 389. Jana Darmochwał, L. s. 284. pet. 230. Józefy Zaleskiej, L. s. 279. pet. 225. Tomasza Śliwińskiego, L. s. 510. pet. 412. Joanny Maszkowskiej, L. s. 93. pet. 70. Dominika Zachajkiewicza, L. s. 206. pet. 156. Domiceli Włodzimirskiej, L. s. 154. pet. 116. Emili Grochowskiej, L. s. 164. p. 126. Karola Persil, L. s. 152. pet. 114. Anny Kalinowskiej, L. s. 619. pet. 505. Komitetu ochotniczej straży ogniowej w Dynowie, L. s. 675. pet. 553. Emilii Rodkiewicz, L. s. 671. pet. 549. Maryi Treter, L. s. 652. pet. 533. Zofii Szechowicz, L. s. 655. pet. 536. Joanny Dąbrowskiej, L. s. 650. pet. 531. Jana Flak.

Przemawia p. Ochrymowicz i wnosi w załatwieniu petycji L. s. 623. pet. 509. udzielenie pogorzelcom Jasienicy Solnej kwoty 50 zł.

P. Romanowicz wnosi opuszczenie we wniosku komisji ustępu: „L. s. 388. nad wnioskiem posła Żuka-Skarszewskiego“.

P. Chrzanowski stawia poprawkę, iżby wniosek p. Skarszewskiego 388. odesłać do Wydziału krajowego do zbadania i załatwienia.

Po przemówieniu sprawozdawcy, który sprzeciwia się wnioskowi p. Ochrymowicza, a przystępuje do wniosku p. Romanowicza, względnie p. Chrzanowskiego, Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Ochrymowicza, przyjmuje wniosek p. Chrzanowskiego w przedmiocie odesłania wniosku p. Żuka-Skarszewskiego do Wydziału krajowego.

Co do reszty zaś petycyj wyszczególnionych w powyższym wniosku komisji, uchwała Izba zgodnie z wnioskiem komisji przejście nad takowemi do porządku dziennego.

Na wezwanie Marszałka Izba przystępuje do uchwalenia działu „Dochodów“.

W zastępstwie sprawozdawcy p. Kazimierza Badeniego, p. Chrzanowski czyta:

Rubr. I. Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych . . .	— zł.
„ II. Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych . . .	3.000 „
„ III. Dochody z dróg krajowych	217.080 „
„ IV. Nadwyżki dochodów od zakładów datowanych . . .	11.807 „
„ V. Zwroty zaliczek z lat ubiegłych . . .	35.000 „
„ VI. Zwroty pożyczek . . .	10.662 „
„ VII. Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	5.400 „
„ VIII. Dochody szkół i folwarku w Dublanach . . .	45.629 „
„ IX. Dochody szkół i folwarku w Czernichowie . . .	30.710 „
„ X. Dochody innych szkół krajowych . . .	13.980 „
„ XI. Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich . . .	600 „
„ XII. Dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z fundusza zapomogi z r. 1866.	16.085 „
„ XIII. Rozmaite dochody . . .	52.317 „
Suma dochodów własnych	442.270 zł.

Izba przyjmuje rubr. I. do włącznie XIII. dochodów zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej bez rozprawy.

Marszałek objaśnia, że do uchwalenia uchwały finansowej Izba dopiero na następnej posiedzeniu przystąpić będzie mogła.

Następnie poddaje Marszałek do poparcia wnioski p. Antoniewicza zgłoszone przy rozprawie ogólnej na rok 1889.

Wnioski te brzmią:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby bezzwłocznie zarządził próby z materiałami ogniotrwałymi w myśl wniosków p. Żuka-Skarszewskiego i zakomunikował rezultat na następnej sesji sejmowej. II. Upoważnia się Wydział krajowy do przeprowadzenia rokowań z c. k. Towarzystwem gospodarczem w celu objęcia folwarku Dublańskiego na własność kraju i skłonienia Towarzystwa do zrezygnowania z rocznej renty w kwocie 1.600 zł. III. Wzywa się c. k. Rząd, aby zechciał ściślej przestrzegać wykonywania dekretów c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 21. Stycznia 1849, c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 25. Stycznia 1849 i c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 1. Lutego 1849.

Izba popiera wnioski ad I i III, nie popiera zaś wniosku ad II.

P. Gross żąda i zrzeka się głosu.

Przemawia p. Tomisław Rozwadowski, i wnosi przejście do porządku dziennego nad wnioskiem I.

Przemawia p. Uderski.

Po zrzeczeniu się głosu przez sprawozdawcę Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Tomisława Rozwadowskiego.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek ad III p. Antoniewicza.

Przemawia p. komisarz rządowy Radca Kazimierz Laskowski.

Przemawia sprawozdawca.

Przemawia p. Popiel.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym.

P. ks. Sieczyński żąda, i zrzeka się głosu.

Przemawia p. Romanowicz i wnosi odesłanie wniosku p. Antoniewicza do Wydziału krajowego z poleceniem zdania sprawy na najbliższej sesji sejmowej.

Przemawia sprawozdawca i p. Golejewski.

Izba uchwała zamknięcie dyskusji formalnej.

Przemawia jeszcze zapisany do głosu p. Romanowicz.

Marszałek objaśnia pod względem formalnym i poddaje do poparcia kwestyę nagłości wniosku p. Antoniewicza.

Izba odrzuca nagłość powyższego wniosku.

Marszałek oświadcza, że III. wniosek p. Antoniewicza będzie traktowany regulaminowo.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 19. Października b. r. o godz. 11. przed południem z porządkiem dziennym odczytany przez sekretarza p. Adama Jędrzejowicza.

Koniec posiedzenia o godz. 10. minut 25. wieczór.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski *w. r.*

Sekretarze:

Stanisław Badeni *w. r.*

Adam Jędrzejowicz *w. r.*

Protokół

25. posiedzenia, 6 sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 19. Października 1888.

Początek o godzinie 10. minut 40.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław książę Sapieha, Adam Jędrzejowicz, ks. Siczynski.

Obecných posłów 122.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Prezydent Namiestnictwa J. W. Herman Loeb i Rada Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaia posiedzenie.

Protokoły 11., 21. i 22. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęte, gdyż żadnych przeciw nim nie wniesiono zarzutów. Protokoły zaś z 23. i 24. posiedzenia wyłożone zostały do przejrzenia w biurze sejmowem.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 19. Października b. r. od l. 638. do l. 641. włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji drogowej l. 638.

„ podatkowej l. 639.

„ budżetowej l. 640 i 641.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta następujące interpelacje p. Weigla i towarzyszy do p. komisarza rządowego.

Interpelacya

do Jaśnie Wgo pana Komisarza rządowego na Sejmie.

Posel Weigel i towarzysze wnoszą:

Dnia 13. Maja 1864 r. zmarł w Krakowie obywatel ś. p. Aleksander Brześciński, z pozostawieniem kodycyłu z daty 21. Września 1863. w którym po ustanowieniu różnych legatów resztę pozostałej gotówki 2.386 zł. przeznaczył na stypendyum imienia Aleksandra Brześcińskiego dla uboższego ucznia krakowskiego instytutu technicznego, w razie zaś przeniesienia lub zniesienia tegoż, kwota ta miała wrócić do dyspozycji ówczesnego kuratora lub osoby w tym celu wybrać się mającej z wiedzą i potwierdzeniem Wys. Rządu krajowego.

Kuratorem tym był ś. p. Senator byłej Rzeczypospolitej krakowskiej Dr. Konstanty Horszowski, który wszystkie warunki od niego wymagane dopełnił.

Gdy obecnie 25. rok się zbliża, a fundacya ta nie weszła w życie, zapytuje podpisany poseł krakowski z towarzyszami:

Na czem zawadza wprowadzenie tej fundacyi stypendyalnej w życie i kiedy aktywowania tejże ostatecznie spodziewać się można.

Lwów d. 19. Października 1888.

Weigel, L. Chrzanowski, Romanowicz, Bobczyński, Lubomirski, R. Żubieński, Żuk-Skar-

szewski, Płaziński, Brykczyński, Smolka, Mazarak, Waygart, Klucki, Zborowski, Kowalski, Fruchtman.

Interpelacya

do Jaśnie Wielmożnego pana Komisarza Rządu wogo na Sejmie.

Posel Weigel i towarzysze zapytują:

1. Dlaczego Sądy powiatowe w Jaworzniu, Zakliczynie i Zatorze, których zaprowadzenie Wysoki Sejm uchwałami swemi z dnia 15. Stycznia 1887 r.; 19. Grudnia 1887 r. i 15. Stycznia 1888 r. Rządowi, jako pożądane do utworzenia zalecił, dotąd zaprowadzone nie są?
2. W jakim czasie zaprowadzenia tych sądów, oraz sądu powiatowego w Muszynie przez Wysoki Sejm obecnie 12. Października b. r. ponownie uchwalonego, spodziewać się należy?

Lwów d. 19. Października 1888.

Weigel w. r.

Romanowicz, Żuk - Skarszewski, Smolka, Płaziński, Zborowski, Waygart, Łoziński, Chrzanowski, Klucki, Kowalski, Łubieński, Bobczyński, Brykczyński, Mazarak, Lubomirski, Fruchtman.

Marszałek oświadcza, iż interpelacye powyższe zakomunikuje p. komisarzowi rządowemu.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia zozwolenia gminie miasteczka Peczeniżyn na pobór opłat od napojów spirytusowych.

Sprawozdawca poseł Smolka czyta sprawozdanie Wydziału krajowego w powyższym przedmiocie z następującem projektem ustawy:

Ustawa

z dnia
obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Gminie miasteczka Peczeniżyna w powiecie Kołomyjskim położonego, udziela się prawo po-

bierania przez 6 lat, poczynawszy od wejścia w życie tej ustawy, na opędzenie potrzeb gminnych, następujących opłat:

- a) od litra okowity trzy (3) centy;
- b) od litra szumówki (do 20 stopni) dwa (2) centy;
- c) od litra słodzonych napojów t. j. rumu, araku, śliwowiecy, rosolisu, likieru, ponczowej esencji, wiśniaku, maliniaku dziesięć (10) centów.
- d) od hektolitra miodu jeden (1) zł. 87 centów.

Art. II.

Do uiszczenia tej opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w Art. I. poszczególnione dla konsumcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, bądź to na sprzedaż, bądź na własny użytek.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina miasteczka Peczeniżyn.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumcyi w obrębie gminy, nie można zaś obciążać nią produkcyi ani obrotu handlowego.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przemawia p. Golejewski. Przemawia sprawozdawca.

P. Zoll żąda, a następnie zrzeka się głosu.

Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie powyższego projektu ustawy w drugim czytaniu.

Izba w głosowaniu uchwała projekt ustawy w drugim czytaniu. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania — uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1889.

Sprawozdawca poseł Chrzanowski daje objaśnienia pod względem wyniku finansowego budżetu na rok 1889 i czyta następujący sumaryusz dochodów i wydatków na rok 1889.

S u m a r y u s z

budżetu krajowego na rok 1889.

Wydatki:

Rubr. I.	Koszta reprezentacy kraju	105.926 zł.
" II.	Koszta zarządu	245.957 "
" III.	" leczenia	690.000 "
" IV.	" szczepienia	56.900 "
" V.	Wydatki sanitarne	7.000 "
" VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	14.674 "
" VII.	Wydatki na cele wykształcenia i oświaty	825.448 "
" VIII.	Utrzymanie pomników historycznych	12.560 "
" IX.	Kwaterunkowe żandar.	86.748 "
" X.	Drogi krajowe	870.320 "
" XI.	Dotacje dla zakładów krajowych	493 "
" XII.	Wydatki na szupacznictwo	20.000 "
" XIII.	Budowy wodne i melioracye	211.406 "
" XIV.	Umarzanie pożyczek	506.266 "
" XV.	Na cele rolnictwa i górnictwa	214.573 "
" XVI.	Na cele przemysłu	98.232 "
" XVII.	Rozmaite	94.394 "
	Suma wydatków	4,060.897 zł.

Dochody:

Rubr. I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	— zł.
" II.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	3.000 "
" III.	Dochody z dróg kraj.	217.080 "
" IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	11.807 "
" V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	35.000 "
	Do przeniesienia	266.887 zł.

	Z przeniesienia	266.887 zł.
" VI.	Zwroty pożyczek	10.662 "
" VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	5.400 "
" VIII.	Dochody szkół i folwarku w Dublanach	45.629 "
" IX.	Dochody szkół i folwarku w Czernichowie	30.710 "
" X.	Dochody innych szkół krajowych	13.980 "
" XI.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekar.	600 "
" XII.	Dochody z przelania do Skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z roku 1866	16.085 "
" XIII.	Rozmaite	52.317 "
	Suma dochodów własnych	442.270 zł.

Z porównania dochodów z wydatkami okazuje się *niedobór* 3,618.627 zł.

Na pokrycie tego niedoboru nałożyć potrzeba dodatek krajowy po 35 ct. od 1 zł. podatku (z wydatnością 1 ct. dodatku krajowego 103.500 zł. w kwocie 3,622.500 "

Ogólna suma dochodów wynosi 4,064.770 zł.

Z porównania ze sumą uchwalonych wydatków 4,060.897 "

okaże się nadwyżka dochodów 3.873 zł.

Izba przyjmuje sumę dochodów i sumę wydatków oraz okazujący się niedobór w sumie 3,618.627 zł. zgodnie z wnioskiem komisji w trzeciem czytaniu.

Następnie czyta jeneralny sprawozdawca komisji budżetowej następujący projekt uchwały finansowej:

Uchwała.

1. Dla pokrycia niedoboru w budżecie krajowym na rok 1889, ma być pobierany dodatek do wszystkich podatków bezpośrednich po 35 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia oszczędności w jednej rubryce wydatków zwyczajnych dla pokrycia wydatków zwyczajnych w innych rubrykach, jednak z tem zastrzeżeniem, że Wydział krajowy usprawiedliwi każde zboczenie od uchwalonego budżetu.

Izba w głosowaniu uchwała ustęp 1 i ustęp 2 projektu uchwały zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy, i na dalszy wniosek sprawozdawcy przyjmuje uchwałę powyższą w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji przemysłowej o przedłożeniu Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

Sprawozdawca poseł Goldman uwolniony od czytania sprawozdania, prostuje omyłkę druku zawartą we wniosku, mianowicie w wierszu pierwszym po wyrazie: „krajowego“ należy dodać wyrazy: „i dołączone do niego sprawozdanie krajowej komisji przemysłowej“.

Sprawozdawca czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego i dołączone do niego sprawozdanie krajowej komisji przemysłowej z czynności w zakresie organizacyi krajowej komisji dla spraw przemysłowych, ustalenia jej stosunku do c. k. rządu i udzielania pożyczek i zasiłków dla rozwoju przemysłu krajowego.

2. Sejm wzywa c. k. rząd, ażeby nakazał podwładnym organom, iżby przy wymierzaniu podatku od towarzystw zarobkowych i gospodarczych, posiadających warunki przytoczone w §. 1. ustawy od 14. Kwietnia r. 1885. (Dz. u. p. Nr. 43) i w ogóle przy opodatkowania stowarzyszeń zarobkowych przestrzegały jak najściślej postanowień ustawy z dnia 27. Grudnia r. 1880. (Dz. u. p. Nr. 151) i z dnia 14. Kwietnia r. 1885. (Dz. u. p. Nr. 43).

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji przemysłowej o przedłożeniu Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego. (Część II. Sprawy szkół przemysłowych).

Sprawozdawca poseł Romanowicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego i dołączone do niego sprawozdanie krajowej Komisji przemysłowej z czynności w zakresie szkół przemysłowych.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przekształcenia warsztatu naukowego tkackiego w Krośnie w fachową szkołę tkacką połączoną z zakładem wybijania kartonów do wyrobu tkanin wzorzystych i z pracownią dla wyrobu poprawnej konstrukcyi krosien.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby poczynił kroki odpowiednie ku przekształceniu zakładu dla nauki stolarstwa i tokarstwa w Stanisławowie na zakład samoistny.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie rokowań celem objęcia i zorganizowania warsztatu naukowego dla nauki garncarstwa w Toustem na podstawie wniosków krajowej komisji dla spraw przemysłowych, jako zakładu krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji przemysłowej z petycyi gminy Grzymałów i gmin sąsiednich, tudzież gminy miasta Andrychów, a w końcu miasta Stary Sącz, o utworzenie w tych gminach szkół przemysłowych.

Sprawozdawca poseł Weigel czyta sprawozdanie w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem komisji:

Petycyę gmin Grzymałów, Mazurówka i Podlesie, tudzież gmin miasta Andrychów i gminy miejskiej Stary Sącz, o utworzenie w nich szkół przemysłowych, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do bliższego rozpoznania i załatwienia w porozumieniu z krajową komisją dla spraw przemysłowych.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej co do petycyi Dra Stanisława Smolki, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, o przyznanie dalszej subwencyi na badania historyczne w archiwach watykańskich.

Sprawozdawca poseł Chrzanowski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm wyznacza na trzy lata następne 1889/90, 1890/91, 1891/92, po 1.500 zł. w. a. rocznie na prace naukowe w archiwach watykańskich, a kwotę tę należy zamieszczać w VII. rubryce wydatków.

2. Ten zasilek na prace naukowe w archiwach watykańskich wypłacać ma corocznie z góry Wydział krajowy do rąk profesora Stanisława Smolki, za porozumieniem się z komisją historyczną Akademii umiejętności w Krakowie.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby starał się wyjednać, iżby c. k. rząd udzielił odpowiednią roczną subwencję oddziałowi polskiemu zorganizowanemu przy instytucie historycznym austriackim w archiwum watykańskim.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy. Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały wniosek komisji w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji szkolnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie petycji o wyjątkowe podwyższenie płac nauczycielskich.

Sprawozdawca poseł Zoll uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

1. Kierownikom i nauczycielom rzeczywistym szkół ludowych pospolitych w Jarosławiu, Wadowicach, Peczynie, Zatorze, Białohorszczach i Zboiskach — przyznaje się od dnia 1. Stycznia 1889. w drodze wyjątkowej stałe podwyższenie płacy w kwocie po 50 zł. rocznie.

2. Nauczycielom młodszym w powyższych miejscowościach wymierzoną zostanie płaca w stosunku oznaczonym ustawą według płac pobieranych przez starszych nauczycieli, z tym jednakże wyjątkiem, że nauczyciele młodszy, pobierający minimalną płacę 200 zł. rocznie, otrzymają podwyższenie na 250 zł. rocznie.

3. Upoważnia się Radę szkolną krajową do zaasynowania nauczycielom powyższych płac

z funduszu szkolnego krajowego od dnia 1. Stycznia 1889 roku.

4. Resztę petycji, popartych przez Radę szkolną krajową, odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia przy rozdzielaniu jednorazowych zapomóg tam, gdzieby tego istotnie zachodziła wyjątkowa potrzeba.

Przemawia p. Rybicki i stawia następujący wniosek dostatecznie poparty:

Petycję nauczycieli szkoły ludowej męskiej w Rzeszowie L. 639 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia razem z poprzedzającą petycją, zostającą w opiniowaniu c. k. Rady szkolnej krajowej, z upoważnieniem przyznania podwyższenia płacy, jeżeli się okażą takie same warunki jak w Jarosławiu.

Przemawia sprawozdawca i przyjmuje imieniem komisji w zasadzie powyższy wniosek, atoli z modyfikacją w brzmieniu następującem:

5. Petycję nauczycieli szkoły ludowej męskiej w Rzeszowie L. 639 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania razem z poprzedzającą petycją będącą w opiniowaniu c. k. Rady szkolnej krajowej — i przedłożenia wniosku Sejmowi jeszcze na bieżącej sesji.

Marszałek poddaje pod głosowanie 3 pierwsze ustępy wniosku komisji. Izba uchwała ustęp 1, 2 i 3 zgodnie z wnioskiem komisji. Po przemówieniu sprawozdawcy i objaśnieniu Marszałka, Izba uchwała ustęp 4 zgodnie z wnioskiem komisji. Przemawia p. Rybicki i zgadza się na modyfikację swego wniosku. Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem p. Rybickiego zmodyfikowanym przez sprawozdawcę.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej z wniosku posła Władysława Wolańskiego, w przedmiocie przywrócenia pociągu pospiesznego na linii głównej c. k. uprzyw. kolei Karola Ludwika.

Sprawozdawca poseł Żywicki uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. rząd, aby polecił zarządowi kolei państwowej a oraz spowodował zarząd kolei Czerniowieckiej i Karola Ludwika, aby te w porozumieniu ze sobą zaprowadziły

w swoich rozkładach jazdy bezpośrednią i szybką komunikację dla osób i pocztowej korespondencji na liniach swoich w wschodnio-południowej części kraju z Krakowa przez Lwów, Stanisławów do Husiatyna.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Wieliczce na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 10.000 zł. w. a.

Sprawozdawca poseł Max uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia
dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zezwalająca Reprezentacji powiatowej w Wieliczce na zaciągnięcie pożyczki w sumie 10.000 zł.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Wieliczce zezwala się zaciągnąć imieniem powiatu Wielickiego pożyczkę w wysokości 10.000 zł. na zapłacenie gminie miasta Dobczyce należności za kupiony od niej most na rzece Rabe, na drodze powiatowej Dobczycko-Szczyrzyckiej.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta Art. I. projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta Art. II., tytuł i wstęp projektu.

Izba uchwała Art. II., tytuł i wstęp projektu zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następnie na dalszy wniosek sprawozdawcy uchwała Izba cały projekt ustawy w trzecim czytaniu.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji gminy Maniowy o regulację Dunajca.

Sprawozdawca poseł Sanguszek czyta sprawozdanie w powyższym przedmiocie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję gminy Maniowy w powiecie Nowotarskim o zabezpieczenie lewego brzegu rzeki Dunajca, jako terytorium państwa, odstępuje Sejm Rządowi z wezwaniem do jak najrychlejszego zarządzenia robót ochronnych.

Przemawia p. Pławicki.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego:

- a) z petycji gmin Kępa rzerzycka i Żabno, powiatu Tarnobrzskiego, w sprawie szkód przez San zrzadzonych;
- b) z petycji Wydziału Spółki wodnej do regulacji Łęgu oraz gmin i obszarów dworskich do tejże regulacji konkurujących, o zmianę ustawy o regulacji Łęgu w tym kierunku, by strony interesowane zamiast 30% ogólnych kosztów budowy, tylko 10% takowych ponosiły.

Sprawozdawca poseł Popiel czyta sprawozdanie z petycji pod a) wymienionej z następującym wnioskiem komisji:

Komisja gospodarstwa krajowego wnosi:

I. Petycję gmin Kępa rzerzycka i Żabno odstępuje się c. k. Namiestnictwu do urzędowania.

II. Wzywa się c. k. Rząd, aby zbadawszy stan rzeczy w rzeczonych gminach zarządził jak najrychlejsze odpowiednie nadbrzeżne roboty.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Ten sam sprawozdawca czyta sprawozdanie komisji z petycji pod b) wymienionej, z następującym wnioskiem:

Komisja gospodarstwa krajowego wnosi:

1. Nad petycją Wydziału Spółki wodnej dla regulacji Łęgu l. 323. przechodzi się do porządku dziennego.

2. Petycję l. 303. gmin i obszarów dworskich do regulacji Łęgu konkurujących przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia odpowiednich wniosków w ciągu bieżącej sesyi.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji drogowej:

- a) z petycji gminy miasta Śniatyna o spowodowanie rekonstrukcji drogi krajowej z Potoczka do stacji kolejowej Śniatyn-Załużce;
- b) z petycji gminy Koszlak, powiatu Zbarazkiego, oraz gmin Hnilice małe i Hołotki w sprawie przeniesienia myta drogowego na drodze krajowej między Podwołoczyskami a Wołoczyskami.

Sprawozdawca poseł Borkowski czyta sprawozdanie z petycji pod a) wymienionej z następującym wnioskiem komisji:

Komisja drogowa wnosi:

Nad petycją gminy wolnego miasta królewskiego Śniatyna, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem bez rozprawy.

Ten sam sprawozdawca czyta sprawozdanie z petycji pod b) wymienionej z następującym wnioskiem:

Komisja drogowa wnosi:

Nad petycją gminy Koszlaki powiatu Zbarazkiego, tudzież gminy Hnilice małe i Hołotki, względem przeniesienia myta drogowego, przechodzi się do porządku dziennego.

Tą samą uchwałą Wys. Sejm objęte są petycje l. s. 335, 334 i 336 gminy Skoryki powiatu Zbarazkiego, jakoteż gminy Medynia, Zbaraż i gminy Worobjówka i Pieńkowiec.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji Rady powiatowej w Stryju w przedmiocie zaprowadzenia niższej szkoły rolniczej w powiecie Stryjskim.

Sprawozdawca poseł Zamoyski uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Rady powiatowej Stryjskiej odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania z poleceniem zawiązania rokowań z c. k. Rządem w celu założenia w Stryju (Uhersko) niższej szkoły rolniczej.

Wydział krajowy zda sprawę Wysokiemu Sejmowi w tej mierze, o ile możliwości w jak najkrótszym czasie.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta następującą interpelację do p. komisarza rządowego:

Interpelacya.

Zważywszy, że na interpelację wniesioną do c. k. Rządu z d. 6. i 17. Października b. r. w przedmiocie zarządzeń władz skarbowych co do rozdziału kontyngentu przy wyrobie wódki, tudzież co do czynionych trudności w przyznawaniu tego kontyngentu gorzelniom zadzierżawionym, c. k. Rząd dotąd nieudzielił żadnej odpowiedzi, a natomiast w odmawianiu przyznania kontyngentu dla gorzelni tuż co wspomnianych trwa;

Zważywszy następnie, iż maszyny do wymiaru produkowanego alkoholu, dostarczane przez c. k. Rząd, często zepsuciu ulegają, przez co ruch w fabrykacji wódki przerwany bywa ztąd, a przedsiębiorstwo same na rozliczne dotkliwe szkody narażone jest;

Niżej podpisani zapytują c. k. Rząd, w jaki sposób i kiedy zamierza niedokładności w administracji skarbowej dotyczącej gorzelni usunąć i słuszne skargi interesowanych uwzględnić.

Lwów d. 19. Października 1888 r.

M. Rey, Gross, S. Koziebrodzki, Henzel, Polanowski, Onyszkiewicz, Abrahamowicz, Czaratoryski, J. Mochnacki, Gniewosz, Sapieha, Horszard, Gorayski, Wierzbicki, Tom. Rozwadowski, Skrzyński, Korytowski, Bobrzyński, Romanowicz, Ant. Wrotnowski, Czaykowski, Tadeusz Langie, Klucki, Moysa, Szeptycki, Borkowski, Bryczyński, W. Koziebrodzki, J. Męciński, Zamoyski, G. Romer, Wł. Wolański.

Marszałek oświadcza, iż interpelację powyższą zakomunikuje p. komisarzowi rządowemu.

Przemawia komisarz rządowy, radca dworu p. Herman Loebel i zawiadamia Marszałka krajowego, iż Najwyższem postanowieniem została sesya obecna Sejmu galicyjskiego z dniem dzisiejszym odroczonej.

Marszałek wzywa p. sekretarza St. hr. Badeniego do odczytania protokołu dzisiejszego posiedzenia.

Sekretarz p. St. hr. Badeni odczytuje protokół 25. posiedzenia.

Izba przyjmuje ten protokół bez rozprawy.

Marszałek oznajmia, że protokoły 23 i 24 posiedzenia uważa za przyjęte, albowiem do tej

chwili przeciw nim nie wniesiono żadnych zarzutów.

Przemawia Marszałek w obu językach krajowych i kończy przemówienie okrzykiem na cześć Najjaśniejszego Pana, który Izba trzykrotnie powtarza.

Przemawia p. ks. Kowalski.

Przemawia jeszcze Marszałek i zamykając 25 posiedzenie 6 sesyi V. peryodu Sejmu galicyjskiego uwiadamia pp. posłów, że o dniu ponownego zwołania odroczonej sesyi i porządku dziennym następnego posiedzenia zostaną pp. posłowie uwiadomieni.

Koniec posiedzenia o godz. 12 w południe.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

Adam Jędrzejowicz w. r.

Stanisław hr. Badeni w. r.

Spis petycyj

Wniesiono dnia 15. Września roku 1888.

1. Wydział pow. w Grybowie, przez p. Żuka-Skarszewskiego, o opust procentów zwłoki, i zezwolenie spłaty reszty należyt. pożyczki głodowej z r. 1873.
2. Gminy Jastrzębia i Kaśna górna, powiatu Grybowskiiego, przez p. Żuka-Skarszewskiego, o zapomogę na wykończenie budynku szkolnego.
3. Gmina Wiśniowa, przez p. Weigla, o zapomogę, z powodu klęski elementarnej gradobicia.
4. Gmina Wola ryszkowa, przez p. Wład. Koziebrodzkiego, o odpisanie zaległych podatków gruntowych i domowych z powodu niemożności ściągnięcia.
5. Gmina Dąbrówka breńska, przez p. Kopycińskiego, o uwolnienie od opłat konkurencyjnych na regulacyę rzeki Nowego Brnia.
6. Gmina Zalipie, przez p. Kopycińskiego, o wyłączenie jej z okręgu Sądu powiat. w Żabnie, a przydzielenie do okręgu Sądu powiatowego w Dąbrowie.
7. Gmina Podlipie, przez p. Kopycińskiego, jak wyżej.
8. Rada szkolna miejscowa w Kętach, przez p. Kluckiego, o wyjednanie sankcyi dla noweli do ustawy szkolnej, o polepszeniu bytu stanu nauczycielskiego.
9. Spółka wodna dla regulacyi Wisłoka i Pielnicy, przez posła Gorayskiego, o subwencję.
10. Kolegium lekarzy szpitala św. Łazarza w Krakowie, przez p. Majera, w sprawie rozszerzenia szpitala.
11. Klasztor OO. Bernardynów w Gwóźdźcu, przez p. Golejowskiego, o zapomogę na odbudowanie spalonego kościoła.
12. Towarzystwo historyczne we Lwowie, przez p. Łozińskiego, o subwencję na wydawnictwo Kwartalnika historycznego.
13. Straż pożarna ochotnicza w Grybowie, przez p. Żuka-Skarszewskiego, w sprawie opodatkowania Towarzystw asekuracyjnych na rzecz straży ogniowych i o zapomogę.
14. Grono nauczycielek 3-klasowej szkoły żeńskiej w Buczaczu, przez p. Merunowicza, o zreorganizowanie szkoły na 4-klasową.
15. Nauczyciele 4-klasowej szkoły ludowej męskiej w Sanoku, przez p. Gorayskiego, o podwyższenie płacy.
16. Nauczycielki 4-klasowej szkoły pospolitej żeńskiej w Sanoku, przez p. Gorayskiego, jak wyżej.
17. Stefan Woliński, nauczyciel w Domacynach, przez p. Kopycińskiego, o przyznanie pięciolecia i o zwrot dwóch dokumentów załączonych do zeszłorocznej petycji.

18. Stanisław Drozd, nauczyciel, przez p. Kopycińskiego, o policzenie 5 lat służby wojskowej.
19. Józef Adler, nauczyciel, przez p. Weigla, o stypendya dla swych córek.
20. Jędrzej Bogacz, rolnik z Łęki sanockiej, przez p. Kopycińskiego, o uwolnienie od płacenia datku konkurencyjnego na budowę opaski na Wiśle.
21. Paweł Frölich, producent narzędzi rolniczych w Starym Sączu, przez p. Zuka-Skarszewskiego, o subwencję na fabryczne rozszerzenie pracowni
22. Dyrekcyja szkoły sztuk pięknych w Krakowie, przez p. Weigla, z prośbą Karola Wawrosza o subwencję na kształcenie się za granicą w malarstwie historycznem na szkłe.
23. Wincenty Wincenti-Askenasy, przez p. Romana Potockiego, o subwencję na kształcenie się w śpiewie.
24. Bogusz Zygmunt Stęczyński, przez p. Weigla, o zapomogę.
25. Tekla Kamińska, wdowa po nauczycielu, przez p. Ochrynowicza, o podwyższenie pobieranego zaopatrzenia.
26. Wydział powiatowy w Chrzanowie, przez p. Artura Potockiego, o 3.000 zł. zapomogi dla ludności dotkniętej klęską gradobicia.
27. Gmina Mrozowice, przez p. Bereźnickiego, o zniżenie datku konkurencyjnego na utrzymanie nauczyciela.
28. Gmina Lgota, powiatu Chrzanowskiego, przez p. Artura Potockiego, o zapomogę w skutek gradobicia.
29. Zakład głuchoniemych we Lwowie, przez p. Bereźnickiego, o subwencję na r. 1889.
30. Rozalia Piotrowska, wdowa po dyetaryuszu, przez p. Hoszarda, o dar z łaski.
31. Goście stacyi klimatycznej Zakopane, przez p. Męcińskiego, o zaopiekowanie się Zakopanem. spowodowanie zarządzeń policyjno-sanitarnych, uporządkowanie w gminie dróg komunikacyjnych i powzięcie decyzji co do drogi Nowy Targ-Zakopane i Poronin-Jurgowa.
32. Gmina Krakowiec z obszarem dworskim, przez p. Męcińskiego, o pozostawienie Sądu powiatowego w Krakowcu.

Wniesiono po dzień 19. Września roku 1888.

33. Wydział powiatowy w Dolinie, przez posła Smolkę, o przyznanie prawa egzekucyi politycznej dla kas pożyczkowych gminnych.
34. Wydział powiatowy w Skałacie, przez Wydział krajowy, jak wyżej.
35. Gmina Maniowa, powiatu Nowotarskiego, przez p. Pławickiego, o zabezpieczenie przeciw wylewom Dunajca.
36. Gmina Ciche, przez p. Pławickiego, o przyjęcie kwoty 252 zł. za utrzymanie Józefa Dragosza na fundusz krajowy.
37. Gmina Kobielnik, Wierzbanowa i Poznachowice dolne i górne, przez p. Weigla, o zapomogę z powodu gradobicia.
38. Gmina Gruszów, przez posła Weigla, jak wyżej.
39. Gminy Zegartowice z Bigorzówką i Krzesławice z Kwasowicami, przez p. Płazińskiego, o zapomogę z powodu klęsk elementarnych.
40. Gmina Grzymałów, Mazurówka i Podlesie, przez p. Władysława Koziebrodzkiego, o rozszerzenie w tych gminach przemysłu tkackiego.
41. Osada Berezów średni, przez p. Kuczkowskiego, o oddzielenie jej od gminy Berezowa wyżnego.
42. Bazyli Sulatycki, Dymitr Sulatycki, Stefan Urbanowicz, Dymitr Hnatiuk i inni gospodarze z Berezowa średniego, przez p. Kuczkowskiego w powyższej sprawie.
43. Mieszkańcy osad Trościanki, Pilipów i Wołowej, przez p. Kuczkowskiego, w sprawie odłączenia tych osad od gminy Pererowa i utworzenia z nich jednej gminy administracyjnej.

44. Gmina Krzyszkowice, przez p. Ochrymowicza, o pożyczkę 5.000 zł. na uzupełnienie kongruy dla duszpasterza przy eregować się mającej rz. kat. parafii tamże.
45. Gmina Posuchów, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę dla 18 gospodarzy tej gminy dotkniętych pożarem.
46. Gmina Trzebownik, przez p. Adama Jędrzejowicza, o zapomogę w skutek pożaru.
47. Oddział łańcucko-jarosławski Towarzystwa gospodarskiego, przez p. Władysława Koziebrodzkiego, w sprawie przeglądu koni po powiatach przez władze wojskowe.
48. Mieczysław Treter, były właściciel dóbr Dźwiniacz górny, przez p. Siemiginowskiego, o poparcie prośby wniesionej do Rządu, w sprawie zreasumowania indemnizacji Dźwiniackiej.
49. Adam Uznański, właściciel Cieplicy Jaszczurówka w Poroninie, przez p. Pilata, o udzielenie pomocy przez zabezpieczenie komunikacji do zakładu kąpielowego.
50. Stowarzyszenie rękodzielników „Gwiazda“ w Stanisławowie, przez p. Romanowicza, o subwencję.
51. Stowarzyszenie dla pielęgnowania chorych studentów uniwersytetu w Wiedniu, przez p. Czerkawskiego, o zapomogę.
52. Tomasz Gamski i Eugeniusz Pfeifer, byli przedsiębiorcy budowy domu obłąkanych w Kulparkowie, przez p. Brykezyńskiego o wynagrodzenie za straty poniesione przy tej budowie.
53. Emanuel Kriss i Jakób Halberthal, dzierżawcy myt krajowych, przez p. Czerkawskiego, o odszkodowanie z powodu strat poniesionych.
54. Klasztor pp. Klarysek w Starym Sączu, przez p. Kopycińskiego, o subwencję dla szkoły.
55. Zygmunt Sarnecki, redaktor i wydawca dwutygodnika ilustrowanego „Świat“, przez p. Zolla o subwencję na wydawnictwo.
56. Julian Fabiański, akademik górniczy, przez p. Zolla, o stypendyum lub zapomogę na kończenie studiów.
57. Stanisław Janowski, uczeń akademii sztuk pięknych w Monachium, przez p. Zolla, o zasiłek na dokończenie nauki malarstwa artystycznego.
58. Kazimierz Rutkowski, słuchacz szkoły weterynaryi we Lwowie, przez p. Łozińskiego, o zapomogę.
59. Karolina Zytkiewicz, wdowa po nauczycielu, przez p. Romanowicza, o przyznanie pensyi wdowiej, daru z łaski, lub zapomogi.
60. Michał Zapałowicz, leśniczy, przez p. Reya, o subwencję dla córki Maryi na kształcenie w śpiewie i muzyce.
61. Antonina Oźwadowa, przez p. Weigla, o podwyższenie pensyi sierocińskiej dla pozostałego sieroty po ś. p. Emilu Oźwadzie, konceptście Wydziału krajowego.
62. Feliksa Flasińska, wdowa po etatowym pisarzu szpitala św. Łazarza w Krakowie, przez p. Zolla, o podwyższenie stałego zaopatrzenia i o dar z łaski dla córki Maryi.
63. Wydział powiatowy w Brodach, przez posła Smolkę, o przyznanie prawa egzekucyi politycznej dla kas pożyczkowych gminnych.
64. Towarzystwo rylnicze w Krakowie, przez p. Struszkiewicza, o utworzenie stałego funduszu pożyczkowego melioracyjnego przeznaczonego na drenowanie i nawodnianie.
65. To samo, przez p. Struszkiewicza o subwencję na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“.
66. Gmina Horożanka, powiatu Podhajeckiego, przez p. Romanowicza, o potwierdzenie istniejących jarmarków i o pozwolenie pobierania kopytkowego.
67. Gmina Kańczuga, przez p. Scipiona, o ustanowienie w niej Sądu powiatowego lub Urzędu podatkowego.
68. Rada szkolna miejscowa w Horożance, przez p. Romanowicza, w sprawie konkursu na posadę nauczyciela.
69. Andrzej Lubieniuk, nauczyciel w Horożance, przez p. Romanowicza, o przyznanie jednomiesięcznej płacy, przywiązanej do szkoły w Rozwóranach.
70. Dominik Zahajkiewicz, przez p. Romanowicza o zapomogę.

71. Emila Sternalowa, wdowa po adjunkcie Wydziału krajowego, przez p. Hausnera, o zaopatrzenie lub dar z łaski dla trzech nieletnich córek i o zwrot kwoty 135 zł. straconej przez Wydział krajowy z policy asekuracyjnej.
72. Wydział kraj. odstępuje petycję Wydziału powiatowego w Borszczowie, w sprawie przyznania prawa egzekucyi politycznej dla kas pożyczkowych gminnych.
73. Towarzystwo „Harmonia“ we Lwowie, przez p. Goldmana, o stałą subwencję.
74. Antoni Budziński, nauczyciel, przez ks. Spissą, o dyspensę w drodze łaski, do wymiaru emerytury.
75. Gmina miasta Sambora, przez p. Uderskiego, o bezprocentową pożyczkę 250.000 zł. na budowę koszar i magazynu wojskowego.
76. Członkowie gmin powiatu Kolbuszowskiego, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, o zmianę ustawy drogowej.
77. Członkowie 20stu gmin powiatu Łańcuckiego, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, jak wyżej.
78. Dzierżawcy myta na drodze krajowej Rzeszów-Nadbrzezie, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, o opust czynszu lub rozwiązanie dalszej dzierżawy.
79. Konduktorzy dróg krajowych, przez p. Męcińskiego, o polepszenie ich bytu materialnego.
80. Gmina Ruda w powiecie Kamioneckim, przez p. Stanisława Badeniego o datek na budowę cerkwi.

Wniesiono po dzień 21. Września roku 1888.

81. Rada powiatowa w Limanowej, przez posła Struszkiewicza, o zwolnienie powiatu od wpłacania do funduszu krajowego 10% dodatku do podatków na rzecz wykupna gruntów pod budowę kolei transwersalnej.
82. Wydział powiatowy w Rohatynie, przez p. Onyszkiewicza, o przyznanie prawa egzekucyi politycznej dla kas pożyczkowych gminnych.
83. Wydział powiatowy w Kolbuszowie, przez p. Ochrymowicza, o wyjednanie egzekucyi politycznej dla kas pożyczkowych gminnych.
84. Gmina Muszyna, przez p. Żuka-Skarszewskiego, w sprawie przeniesienia siedziby Sądu powiatowego z Krynicy do Muszyny.
85. Gmina miasta Stryja, przez p. Fruchtmanną, o odpisanie lub zniżenie zaległości na rzecz okręgowego funduszu szkolnego po koniec roku 1886.
86. Gmina Mielnica i inne powiatu Borszczowskiego, przez p. Borkowskiego, o utworzenie Urzędu podatkowego w Mielnicy.
87. Gmina Mielnica i inne okręgu sądowego Mielnickiego, przez p. Borkowskiego, o wyjednanie u Rządu, by komisya asenterunkowa urzędowała w Mielnicy.
88. Gmina Czarniawa, powiatu Mościskiego, przez p. Stanisława Stadnickiego, o przekształcenie szkoły na dwuklasową.
89. Gmina Radelicz, powiatu Drohobyckiego, przez p. Stanisława hr. Taruowskiego jun., o zapomogę dla pogorzalców.
90. Nauczyciele XI. szkoły pospolitej ludowej w Krakowie, przez p. Majera, o przyznanie dodatków służbowych.
91. Parafianie kościoła filialnego w Brzozie królewskiej, przez p. Scipiona, o uwolnienie od konkurencyi do drugiego kościoła w Giedlarowej.
92. Rz. kat. mieszkańcy Jacowiec, pow. Zbarskiego, przez p. Pietruskiego, o datek na budowę kaplicy.
93. Komitet cerkiewny w Żydaczowie, przez ks. Sembratowicza, o zapomogę na odbudowanie cerkwi.
94. Zarząd prowizorycznej 4-klasowej szkoły w Siemianówce, przez p. Merunowicza, o zorganizowanie tej szkoły na 4-klasową.
95. Jan Hoffman kierownik 4-klasowej szkoły w Siemianówce, przez p. Merunowicza, o przyznanie dodatku za kierownictwo.
96. Fryderyk Rzepiński, b. nauczyciel ludowy, przez p. Ochrymowicza, o wymiar dożywo-

- tniego daru z łaski, odprawy lub zapomogi, albo nadanie odpowiedniej posady.
97. Ks. Marceli Krzeczowski, pleban w Miedzybrodziu, przez p. Kluckiego, w sprawie czeladzi gospodarskiej.
 98. Antoni Wejda, właściciel dóbr Niecew, przez p. Pilata, przedkłada memoryał w sprawie wykupna i zniesienia prawa propinacyjnego.
 99. Nauczyciele szkoły ludowej w Złoczowie, przez p. Augustynowicza, o podwyższenie płacy nauczycielskiej.
 100. Dr. Adam Prażmowski, nauczyciel szkoły rolniczej w Czernichowie, przez p. Wereszczyńskiego, o uznanie lat służby i dodatek pięcioletni.
 101. Ks. Leonard Piotrowski, kapelan rz. kat. w Zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie, przez p. Struszkiewicza, o przyznanie podwyższonego relutum za wikt.
 102. Józef Krzyżanowski, maszynista w Zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie, przez p. Weigla, o zmianę posady maszynisty przy tymże Zakładzie z nieetatowej na etatową.
 103. Dr. Stanisław Wnękowicz, kurator księcia St. Jabłonowskiego, przez p. Abrahamowicza, przeciw zamierzonej regulacji rzeki Gnilej Lipy.
 104. Lekarze szpitali prowincjonalnych, przez p. Madeyskiego, o uregulowanie ich stanowiska i stosowny wymiar płacy.
 105. Konwent OO. Paulinów w Krakowie na Skałce, przez p. Pietruskiego o zapomogę na restaurację kościoła na Skałce.
 106. Wydział I. korpusu weteranów wojskowych we Lwowie, przez p. St. Badeniego, o subwencję.
 107. Towarzystwo „Szkołna pomoc“ we Lwowie, przez p. Kowalskiego, o zapomogę.
 108. Alojzy Hlawaty, emerytowany konduktor, przez p. Lenartowicza, o wliczenie lat służby wojskowej do emerytury.
 109. Stefan Zajać, gospodarz z Rołowa powiatu Drohobyckiego, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę z powodu pożaru.
 110. Anna Prendka, przez p. Pietruskiego, o subwencję dla córki Maryi na dalsze kształcenie w śpiewie.
 111. Wład. Sidorowicz, przez p. Merunowicza, o zasiłek na dalsze kształcenie córki Maryi w śpiewie.
 112. Olga Łozińska, przez p. Pietruskiego, o subwencję na kształcenie się w śpiewie.
 113. Barbara Jeż, przez p. Kopycińskiego, o zapomogę dla swej matki lub o przyjęcie jej do zakładu ubogich.
 114. Anna Kalinowska, przez p. Smolkę, o zapomogę.
 115. Marya Dubowa, wdowa po nauczycielu, przez p. St. Tarnowskiego jun., o podwyższenie zaopatrzenia wdowiego.
 116. Emilia Grochowska, przez p. Pietruskiego, o dożywotne wsparcie.
 117. Marcyanna Zakrzewska, wdowa po sekretarzu Wydziału krajowego, przez p. Rybickiego, o wsparcie.
 118. Paulina Zakrzewska, przez p. Pietruskiego, o zasiłek dla córki na kształcenie w rysunkach.
 119. Joanna i Leontyna Sapałaczyńskie, siostry po zmarłym rewidentzie rachunkowym Wydziału krajowego, przez p. Pietruskiego, o stały dar z łaski.
 120. Gmina Skomielna biała, powiatu Myślenickiego, przez p. Lasockiego, o podwyższenie płacy dla nauczyciela tamtejszej szkoły.
 121. Zarząd szkoły w Szczakowej, powiatu Chrzanowskiego, przez p. Romanowicza, o stały datek drożyzniany dla nauczycieli lub podwyższenie ich płacy.
 122. Nauczyciele 4-klasowej szkoły ludowej w Tarnobrzegu, przez p. Stanisława Badeniego, o podwyższenie plac.
 123. Komitet opieki nad weteranami wojsk polskich z r. 1830/31, przez p. Lasockiego, o subwencję.
 124. Karol Kalita i Arkadyusz Bienkowski, oficyałowi zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, przez p. Romanowicza, o zrównanie plac.
 125. Marya Młodnicka, przez p. Stanisława Tarnowskiego jun., o zapomogę na kształcenie się w rysunkach.

126. Karol Persil, przez p. Smolkę, o wsparcie. 127. Rada szkolna miejscowa w Ochotnicy, przez p. Pławickiego, o przekształcenie szkoły na dwuklasową. 128. Józef Abendroth, przez p. Pietruskiego, o subwencję dla córki Ireny na dalsze kształcenie w śpiewie.	129. Gmina m. Żurawna, przez p. Wernickiego, o bezprocentową pożyczkę lub zapomogę w skutek pożaru. 130. Stanisław Przynicznyński, patron kółek włościańskich i stowarzyszeń, redaktor, przez p. Sawę, o subwencję.

Wniesiono po dzień 24. Września roku 1888.

131. Wydział powiatowy w Jasle, przez p. Mycielskiego, o przyznanie prawa egzekucji politycznej dla kas pożyczkowych gminnych. 132. Gmina Brzącowice, przez p. Lasockiego, o subwencję na regulację rzeki Raby. 133. Gmina i obszar dworski Laszki związane, przez p. Skałkowskiego, o wydzielenie ich z okręgu Sądu powiatowego w Rudkach, a przydzielenie do okręgu takiegoż Sądu w Mościskach. 134. Gmina Szyk, przez p. Struszkiewicza o zapomogę na przebudowanie drogi I. kategorii Lasocko-Łososińskiej. 135. Gmina miasta Zaleszczyk, przez p. Chameca, o bezprocentową pożyczkę 10.000 zł. na budowę nowego budynku szpitalnego. 136. Ta sama, przez p. Chameca, o powiększenie ilości łóżek w miejscowym szpitalu na 50. 137. Dr. Herman Czech, Karol Czech & Consortes, przez p. Płazińskiego, w sprawie wykończenia planów regulacyjnych rzeki Drwiny i Serafy. 138. Gmina Perwiatcze, przez p. Kowalskiego, o spowodowanie u Rady szkolnej krajowej zwrotu obligacji jednolitego długu Państwa własność gminną stanowiącej. 139. Oddział krakowskiego Towarzystwa pedagogicznego, przez p. Zolla o subwencję na szkołę nauki zręczności w Krakowie założoną. 140. Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie, przez p. Chrzanowskiego, o subwencję. 141. Komitet dla pogorzalców w Mołoszkowicach, przez p. Szeptyckiego, o wsparcie. 142. Inżynierowie dróg krajowych, przez p. Wł. Koziebrodzkiego, o przyznanie lat służby,	prawa do pięciolecia i emerytury i o podwyższenie płacy. 143. Stowarzyszenie Polaków w Budapeszcie, przez p. Chrzanowskiego o subwencję. 144. Julian Leszczyński, nauczyciel, przez p. Mikołaja Wolańskiego, w sprawie drugiego pięciolecia. 145. Anastazy Brosz, nauczycielka, przez p. Kopycińskiego, o zrównanie płacy z innemi nauczycielkami. 146. Joanna Chodaeka, nauczycielka, przez p. Kopycińskiego, o zrównanie płacy z innemi nauczycielkami. 147. Helena Pachucka, przez p. Kopycińskiego, o przyznanie datku z tytułu wkładek emerytalnych uiszczonych przez zmarłą córkę jako nauczycielkę. 148. Grzegorz Wrzeciona, redaktor „Szkolnej Czasopysy“, przez p. Ochrymowicza o subwencję. 149. Ks. Jędrzej Majka, prezbiter rz. kat. w Kulikowie, przez p. Tomisława Rozwadowskiego, o zapomogę. 150. Marya Frenkel-Niwińska, przez p. Hoszarda, o subwencję dla córki Michaliny na dalsze kształcenie w śpiewie. 151. Wanda Dziubińska, wdowa po praktykancie rachunkowym Wydziału krajowego, przez p. Skałkowskiego, o zapomogę. 152. Kornela Neuhauser, wdowa po prymaryuszu szpitala lwowskiego, o podwyższenie pensyi wdowiej. 153. Barbara Linkowska, dyrektorka teatru w Żółkwi, przez p. Abrahamowicza, o zapomogę. 154. Zofia Mohnhaupt, wdowa po dyrektorze szkoły ludowej, przez p. Romanowicza, o przyspieszenie wypłacenia emerytury.

155. Julia Henzlikiewicz, wdowa po nauczycielu, przez p. Władysława Koziębrodzkiego, o stałe zaopatrzenie.
156. Domicela Włodzimirska, wdowa po malarzu, przez p. Romanowicza, o zapomogę.
157. Wydział krajowy odstępuje petycję Wydziału powiatowego w Tarnopolu o wyjednanie prawa egzekucyi politycznej dla kas pożyczkowych gminnych.
158. Wydział powiatowy w Kolbuszowie, przez p. Władysława Koziębrodzkiego, o subwencję na budowę drogi powiatowej z Kolbuszowej do Sokołowa.
159. Gmina Dąbrówka polska, powiatu Sandomieckiego, przez p. Słoneckiego, o bezprocentową pożyczkę na budowę szkoły.
160. Rada szkoleń miejscowa w Strusowie, przez p. Bolesława Rozwadowskiego, o remunerację dla tymczasowej nauczycielki Maryi Dobrowolskiej.
161. Meilech Spiegel i inni w Jarosławiu, przez p. Bartoszewskiego, o wstrzymanie zasypywania wierzchu nowowyprowadzanego wiaduktu na drodze Bełżecko-Jarosławskiej w Jarosławiu.
162. Jan Czubski, nauczyciel muzyki i śpiewu, przez p. Majera, o subwencję na wydawnictwo śpiewnika do użytku szkolnego.
163. Antonina Hutnikiewicz, wdowa po nauczycielu, przez p. Fruchtmanna, o stały dar z łaski.
164. Antonina Sękowska, wdowa po nauczycielu, przez ks. arcybiskupa Isakowicza o zapomogę.
165. Anastazyja Prohaskowa, właścicielka Roztoki, przez p. Romera, o subwencję na wy-
- konane i zamierzone budowle wodne na Dunajcu pod Roztoką.
166. Gmina miasta Buczacza, przez p. Władysława Wolańskiego, o przeistoczenie gimnazjum niższego na ośmioklasowe państwowe.
167. Franciszek Sebek, fabrykant instrumentów muzycznych we Lwowie, przez p. Romanowicza, o zapomogę lub bezprocentową pożyczkę na powiększenie pracowni.
168. Wydział powiatowy w Wieliczce, przez p. Wereszczyńskiego, o zapomogę dla gmin dotkniętych gradobiciem.
169. Gmina i obszary dworskie Grąziowa. Wojtkowa z Netrepką i Jureczkowa, powiat Dobromil, przez p. Tyszkowskiego, o zasiłek na regulację rzeki Wiary.
170. Gmina Mostki z Malinówką i obszarem dworskim, przez p. Romańczuka, o pozostawienie nadal nauczyciela Dmytra Dmyterki.
171. Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, przez p. Merunowicza, o subwencję na r. 1889.
172. Towarzystwo „Sicz“ we Wiedniu, przez p. Romańczuka, o roczną zapomogę.
173. Wydział „Ruskiej Bursy“ w Stryju, przez p. Romańczuka, o zapomogę 600 zł.
174. Jan Obrębski, nauczyciel w Dylągowie, przez p. Bobczyńskiego, o bezzwrotną zaliczkę na odbycie kursu nauki zręczności w Sokalu.
175. Berta Au, wdowa po profesorze szkoły rolniczej w Dublanach, przez p. Wereszczyńskiego, o pensję wdową.

Wniesiono po dzień 25. Września roku 1888.

176. Wydział powiatowy w Rzeszowie, przez p. Adama Jędrzejowicza, o przyjęcie 709 mtr. drogi powiatowej Rzeszów-Głogów, łączącej się z drogą krajową Rzeszów-Nadbrzezie, na fundusz dróg krajowych.
177. Wydział powiatowy w Buczacz, przez p. Władysława Wolańskiego, w sprawie przymusowej asekuracji budynków włościańskich.
178. Ten sam, przez p. Władysława Wolańskiego, o przyznanie prawa egzekucyi politycznej dla kas pożyczkowych gminnych.

179. Wydział powiatowy w Chrzanowie, przez p. Kazimierza Badeniego, z poparciem petycji gminy Płaza o subwencję drogową.
180. Reprezentacja miasta Rzeszowa, przez p. Rybickiego, w sprawie reorganizacji tamtejszej szkoły wydziałowej żeńskiej.
181. Gmina miasta Andrychowa, przez p. Zolla, o utworzenie w niej szkoły przemysłowej, względnie rękodzielniczej.
182. Gmina Jagielnica, przez p. Mikołaja Wolańskiego, o przeniesienie biura pocztowego i telegraficznego z Nagorzanki do Jagielnicy.
183. Ta sama, przez p. Mikołaja Wolańskiego, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia za Jaska Biłousa vel Landruka, należących się szpitalowi w Serajewie.
184. Gmina Czajkowa, przez p. Reya, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania dzieci Macieja i Ewy Majlingerów, należących się magistratowi w Budapeszcie.
185. Gmina Iskrzynia, przez p. Starowieyskiego, o przyjęcie na fundusz szkolny krajowy nadobowiązkowej prestacji na utrzymanie nauczyciela opłacanej.
186. Gmina Wola Gołego, przez p. Ochrymowicza o zapomogę na budowę szkoły.
187. Gmina Białoboki, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, jak wyżej.
188. Gmina miasta Kałusza z Radą szkolną miejscową, przez posła Smolkę, o pożyczkę 10.000 zł. na wybudowanie szkoły.
189. Gmina Moskalówka, przez p. Siczynskiego, o zmianę noweli do ustawy drogowej z d. 7. Lipca 1885.
190. Gmina Seredne, przez posła Siczynskiego, z poparciem wniosku posła Siczynskiego, w sprawie zmiany ustawy drogowej.
191. Gmina Zastawcze, przez p. Siczynskiego, jak wyżej.
192. Gmina Zawałów, przez p. Siczynskiego, jak wyżej.
193. Gmina Paryszcze, przez p. Siczynskiego, jak wyżej.
194. Gmina Hawryłówka, przez p. Siczynskiego, jak wyżej.
195. Gmina Jabłonówka, przez p. Siczynskiego, jak wyżej.
196. Gmina Staromiejszczyzna, przez p. Siczynskiego, o przeniesienie rogatki położonej między Podwołoczyskami a Wołoczyskami.
197. Gmina Hailice, przez p. Siczynskiego, jak wyżej.
198. Gmina Koziary, przez p. Siczynskiego, jak wyżej.
199. Internat św. Józafata we Lwowie, przez p. Władysława Sapięgę, o subwencję na budowę piątra i na utrzymanie 23 uczniów w zakładzie.
200. Krajowy związek ochotniczych straży pożarnych we Lwowie, przez p. Polanowskiego, o subwencję na r. 1889.
201. Stowarzyszenie młodzieży rękodzielniczej „Skala“ we Lwowie, przez p. Sawę, o subwencję.
202. Stowarzyszenie rękodzielników „Gwiazda tarnowska“ w Tarnowie, przez p. Rogoyskiego, o subwencję.
203. Towarzystwo im. Michała Kaczkowskiego we Lwowie, przez p. Antoniewicza, o subwencję.
204. Towarzystwo „Ruska Bursa“ w Tarnopolu, przez p. Siczynskiego, o zapomogę.
205. Wydział bursy bractwa św. Mikołaja w Stanisławowie, przez p. Mandyczewskiego, o zapomogę.
206. Towarzystwo bratniej pomocy uczniów Wydziału filozoficznego we Wiedniu, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę.
207. Komitet ratunkowy dla pogorzalców w Białawcach, przez p. Stanisława Badeniego, o zapomogę.
208. Aleksander Barwiński, wydawca „Ruskiej historycznej biblioteki“, przez p. Siczynskiego, o zapomogę na dalsze wydawnictwo.
209. Kazimierz hr. Łubieński, właściciel dóbr Krakowca, przez p. Scipiona, o pozostawienie Sądu powiatowego w Krakowcu.

210. Nauczyciele krajowych szkół rolniczych, w Czernichowie i Dublanach, przez p. Kasparka, o przyznanie im w statucie emerytalnym niższego okresu służby wymaganej do osiągnięcia pełnej emerytury.
211. Emanuel Kriss i Jakób Halberthal, dzierżawcy myt krajowych, przez p. Ochrymowicza o przyznanie odszkodowania za straty poniesione na stacyi mytniczej w Podwołyckach.
212. Tomasz Chocholousek, emerytowany nauczyciel zakładu głuchoniemych we Lwowie, przez p. Goldmana; o dodatek osobisty do emerytury.
213. Nauczycielki 6cio-klasowej szkoły żeńskiej w Kołomyi, przez p. Kuczkowskiego, o podwyższenie płacy.
214. Franciszek Lindner, nauczyciel, przez posła Onyszkiewicza, o policzenie lat służby wojskowej.
215. Władysław Goralik, nauczyciel, przez p. Lasockiego, o podwyższenie płacy.
216. Alojzy Kapłoński, nauczyciel, przez p. Mycielskiego, jak wyżej.
217. Zygmunt Wierzechowski, nauczyciel, przez p. Leona Sapiechę, o zapomogę.
218. Jan Kurman, nauczyciel, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę.
219. Stanisław Kulikowki, nauczyciel, przez p. Słoneckiego, o podwyższenie płacy lub udzielenie zapomogi.
220. Rudolf Daś, były nauczyciel, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, o zapomogę.
221. Felicja Romanowska, przez p. Zolla, o subwencję na kształcenie się w śpiewie.
222. Karolina Eberbach, przez p. Goldmana, jak wyżej.
223. Gospodarze gminy Kniáže, przez p. Angustynowicza, o wsparcie z powodu pożaru.
224. Michał Koszewicz, administrator gr. kat. parafii w Ulwówku, przez p. Kowalskiego, o dar z łaski z powodu pożaru.
225. Tomasz Śliwiński, diak w Buczacu, przez p. Władysława Wolańskiego, o zapomogę.
226. Emilia Kislinger, przez p. Kopycińskiego, o pomoc w odzyskaniu majątku utraconego w procesie.
227. Tekla Michalewiczowa, wdowa po nauczycielu, przez p. Borkowskiego, o przyznanie zaopatrzenia wdowiego i kwartału pogrzebowego.
228. Wiktorya Mudryk, żona byłego laboranta w szkole rolniczej w Dublanach, przez p. Wereszczyńskiego, o przyznanie rocznego zaopatrzenia.
229. Róża Łysakowska, wdowa po wychodźcy, przez p. Romanowicza, o zapomogę.
230. Józefa Zaleska, wdowa po majorze wojsk polskich, przez p. Sawę, o wsparcie.
231. Cyprian Rogoyski, przez p. Żurowskiego, o zapomogę.
232. Zarząd główny Towarzystwa „Kółek rolniczych“ we Lwowie, przez p. Augustynowicza, o subwencję w kwocie 4.000 zł.

Wniesiono po dzień 27. Września roku 1888.

233. Wydział powiatowy w Jaworowie, przez p. Szeptyckiego, o przyznanie prawa egzekucyi politycznej dla kas pożyczkowych gminnych.
234. Wydział powiatowy w Myślenicach, przez p. Lasockiego, o zapomogę dla ludności powiatu, dotkniętej gradobiciem.
235. Gmina Niedary z Radą szkolną miejscową, przez p. Hoszarda, o przekształcenie szkoły filialnej na etatową.
236. Wiece delegatów miast i miasteczek, przez p. Weigla w sprawie rozkładu ciężaru kwaterunku stałego na cały kraj i podwyższenia funduszu pożyczkowego na budowy koszar wojskowych.
237. Ten sam, przez p. Weigla, w sprawie nakładania na miasta ciężaru dostarczania magazynów dla pospolitego ruszenia.
238. Towarzystwo przyrodników imienia Kopernika we Lwowie, przez p. Czerkawskiego, o subwencję.
239. Zarząd główny Tow. pedagogicznego we Lwowie, przez p. Romanowicza, z prośbą

- dyrekcji wyższej szkoły żeńskiej w Stryju o subwencję.
240. Ten sam, przez p. Stan. hr. Badeniego, o ponowne uchwalenie w bieżącej sesji ustawy „o stosunkach prawnych nauczycieli szkół ludowych.
241. Ten sam, przez p. Romanowicza, z prośbą dyrekcji wyższej szkoły żeńskiej w Jaśle o subwencję.
242. Towarzystwo „Ruska Bursa“ w Brzeżanach, przez p. Kaszewkę o subwencję.
243. Komitet I. kraj. leczniczej kolonii w Rymanowie, przez p. Wład. Sapięgę, o subwencję na rok przyszedł.
244. Ten sam, przez p. Wład. ks. Sapięgę, o subwencję na budowę własnego budynku.
245. Rafał Gutwirth i spadkobiercy Markusa Gutwirtha, właściciele prawa propinacyi w Radomyślu, przez p. Reya, w sprawie projektu do ustawy o wykupnie prawa propinacyi.
246. Hannytkiewicz i Parszewka, nauczyciele, przez p. Weigla, o zrównanie ich płac z płacami innych rzeczywistych nauczycieli w Krakowie.
247. Tomasz Zieliński, nauczyciel, przez p. Żywickiego, o przyznanie dożywotniej pensyi.
248. Wiktor Legieżyński, ukończony słuchacz medycyny, przez p. Smolkę, o zapomogę na zapłacenie taks rygorozów medycznych.
249. Ks. Tadeusz Chromiecki, rektor kollegium ks. Pijarów w Krakowie, przez p. Weigla, o zapomogę na odnowienie sześciu obrazów ołtarzowych w kościele pijarskim.
250. Stanisław Fabiański, uczeń szkoły sztuk pięknych w Krakowie, przez p. Reya, o zasiłek.
251. Ksawera ze Strzałkowskich Kowalska, przez p. Struszkiewicza, o wsparcie z fundacyi Stan. Strzałkowskiego.
252. Albina Śliwińska, 2-do Ćwiklińska, przez p. Romanowicza, o remuneracyę za zasługi jej męża Leona Śliwińskiego, przy szpitalu powszechnym lwowskim.
253. Paulina Barbaro, przez p. Bilińskiego, o stypendyum lub zapomogę dla córek Maryi i Eugenii na dalsze kształcenie w śpiewie.
254. Gmina miasta Kałusza, przez p. Smolkę, o zezwolenie jej na pobór surowicy solnej dla bydła.
255. Tadeusz Krawiec, nauczyciel, przez p. Scipiona, o przyznanie płacy od dnia 1. Grudnia 1876 do 1. Stycznia 1886.
256. Eugenia Kruszyńska, wdowa po nauczycielu szkoły rolniczej w Czernichowie, przez p. Wereszczyńskiego, o roczne zaopatrzenie.
257. Ludwik Korybut Jakubowski, weteran wojsk polskich, przez p. Majera, o polecenie wydania kwoty 100 zł. uchwalonej przez Wys. Sejm w 1881 r.
258. Gmina Bihale, przez p. Wład. Sapięgę, o pożyczkę na ukończenie budowy szkoły.
259. Gmina Przysietnica, przez p. Bobczyńskiego, o zapomogę na budowę nowego budynku szkolnego.
260. Główny Zarząd Towarzystwa pedagogicznego, przez p. Goldmana, o pozostawienie dotychczasowej subwencyi, względnie o podwyższenie jej do 700 zł. dla wydawnictwa czasopisma „Szkoły.“

Wniesiono po dzień 28. Września 1888.

261. Zarząd miasta Stanisławowa, przez p. Bilińskiego, o odpisanie zaległej prestacyi na płacę nauczycieli i nauczycielek szkół ludowych.
262. Gmina i obszar dworski Pstrągowa, przez p. Bobczyńskiego, o wydzielenie z okręgu sądowego Ropeczyce-Tarnów, a przydzielenie do okręgu Rzeszowa i Strzyżowa.
263. Gmina Izdebki, przez p. Bobczyńskiego, o zapomogę na dokończenie budowy szkoły.
264. Gmina Hoczów, przez p. Żurowskiego, jak wyżej.
265. Gmina Gogołów i 28 innych z okręgu wyborczego małej posiadłości Frysztak-Brzostek przez p. Mycielskiego, o uchylenie uciążliwych postanowień ustawy drogowej,

- procedury cywilnej, ustawy notaryalnej, ustawy o konkurencji kościelnej, w przedmiocie parcelowania dóbr tabularnych, święcenia świąt i niedziel i zaprowadzenia przymusowej asekuracji budynków włościańskich.
266. Gmina Koszlaki, przez p. Sieczyńskiego, o przeniesienie rogatki położonej między Podwołoczyskami a Wołoczyskami.
267. Gmina Skoryki, przez p. Sieczyńskiego, jak wyżej.
268. Gminy Medyn, Worobiówka i Pienkowce, przez p. Sieczyńskiego, jak wyżej.
269. Gmina Bystra, przez p. Sieczyńskiego, o wsparcie z powodu gradobicia.
270. Spadkobiercy Dawida Lindenbauma właściciela dóbr Borysław, przez p. Grossa, w sprawie projektowanego wykupna prawa propinacyi.
271. Komitet c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, przez p. Augustynowicza, w sprawie tępienia myszy.
272. Ten sam, przez p. Augustynowicza, w sprawie tępienia ostów i kaniańki.
273. Wydział gospodarczy stacyi klimatycznej w Zakopanem, przez p. Pilata, o subwencję.
274. Komitet wydawnictwa ludowego we Lwowie, przez p. Dembowskiego, o zasiłek na wydawnictwa polskie i ruskie.
275. Towarzystwo nauczycieli szkół wyższych we Lwowie, przez p. Pilata, o zasiłek na wydawnictwo czasopisma „Muzeum.”
276. Towarzystwo „Przymierze Braci” (Agudas Achim), przez p. Goldmana, o stałą subwencję roczną.
277. Władysław Jamiński, przez p. Smolkę, o subwencję na wyjazd za granicę dla kształcenia się w śpiewie i muzyce.
278. Bruno Tepa, rysownik przez p. Tadeusza Dzieduszyckiego, o subwencję na kształcenie się w malarstwie.
279. Alfred Beer, uczeń szkoły sztuk pięknych w Krakowie, przez p. Onyszkiewicza, o jednorazową zapomogę.
280. Michał Sobolewski, nauczyciel, przez p. Lenartowicza, o zapomogę.
281. Julia Selinger, właścicielka zakładu wychowawczego w Tarnopolu, przez p. Sieczyńskiego, o przyznanie odprawy jako byłej nauczycielce.
282. Natalia Łuniewska, wdowa po inżynierze Wydziału krajowego, przez p. Męcińskiego, o zapomogę.
283. Ludwika Ilnicka-Jarosiewicz, wdowa po stróżu Wydziału krajowego, przez p. Goldmana, o zapomogę.
284. Gmina Węglówka, przez p. Weigla, o zapomogę z powodu gradobicia.

Wniesiono po dzień 1. Października 1888.

285. Wydział powiatowy w Tarnobrzegu, przez p. Adama Jędrzejowicza, o przyznanie prawa egzekucji politycznej dla kas pożyczkowych gminnych.
286. Ten sam, przez p. Adama Jędrzejowicza, o zmianę niektórych postanowień noweli drogowej z dnia 7. Lipca 1885 r.
287. Gmina miasta Niepołomie, przez p. Romanowicza, o zreorganizowanie tamtejszej szkoły na czteroklasową.
288. Gmina Kaśna Górna, przez p. Żuka-Skarzewskiego, o zapomogę i bezprocentową pożyczkę z powodu klęsk elementarnych.
289. Rada szkolna miejscowa w Dólczy wielkiej przez p. Reya, o zarządzenie odcięcia 2ch morgów pola z błonia gminnego dla tamtejszej szkoły.
290. Wyborcy i wyboreczynie m. Stanisławowa, przez p. Weigla, o uchwalenie noweli do ustawy o ordynacji wyborczej, iż niewiastom służy prawo głosowania przy wyborach do Sejmu krajowego.
291. Zakład sierot im. ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyśle, przez p. Popiela, o subwencję.
292. Towarzystwo bursy św. Mikołaja w Przemyśle, przez p. Antoniewicza, o subwencję.

293. Jan Hummel, nauczyciel, przez p. Henzla, o zapomogę na zaprowadzenie wzorowej gospodarki na gruncie należącym do szkoły.
294. Grono nauczycieli szkoły ludowej w Bolechowie, przez p. Mazarakię o podwyższenie płac.
295. Ludwik Wiatr, kierownik szkoły ludowej w Sidzinie, przez p. Pietruskiego, o zapomogę.
296. Jan Wasung, kierownik szkoły ludowej w Błazowej, przez p. Łozińskiego, o zaliczkę lub zapomogę.
297. Ks. Leon Sroczyński, proboszcz w Jaśle, przez p. Mycielskiego, o unormowania płac dla katechetów przy szkołach ludowych i o remuneracyę dla katechetów w Jaśle.
298. Józef Freysinger, lekarz i właściciel zakładu krowiankowego w Łisku, przez p. Żurowskiego, o subwencyę.
299. Teofila Hrycynowa, wdowa po nauczycielu, przez p. Kuczkowskiego, o zapomogę.
300. Wydział krajowy z podaniem Teofila Tarnawskiego, dyrektora oddziału rachunkowego, o zaliczkę na płacę.
301. Gmina Hatowice, przez p. Polanowskiego, o zapomogę na budowę szkoły.
302. Towarzystwo Tatrzańskie w Krakowie, przez p. Kasparka, o zapomogę na wybudowanie drugiego domu gościnnego przy Morskiem Oku i na naprawę drogi wiodącej do tego jeziora.
303. Gminy i obszary dworskie, konkurujące do regulacyi rzeki Łęgu w powiecie tarnobrzskim, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, o zmianę §. 3 ustawy o ponoszeniu kosztów regulacyi tej rzeki.
304. Dyrekeya I. izraelskiej szkoły ludowej we Lwowie, przez p. Goldmana, o uwolnienie od płacenia dodatków indemnizacyjnych na potrzeby kraju i t. d.
305. Towarzystwo śpiewackie „Lutnia“ we Lwowie, przez p. Goldmana, o stałą subwencyę roczną w kwocie 400 zł.
306. To samo, przez p. Goldmana, o subwencyę w kwocie 600 zł., na szkołę śpiewu.
307. Teresa Patkiewicz, przez p. Goldmana, o stypendyum dla córki Herminy, na dalsze kształcenie w śpiewie.
308. Amalia Węzałewicz, przez p. Goldmana, o zasiłek na kształcenie pupilki Maryi Szeleńskiej w śpiewie.
309. Gmina miasta Jarosławia, przez p. Romanowicza, w sprawie ustawy gminnej dla 28 miast.
310. Tadeusz Jankowski, nauczyciel, przez p. Romanowicza, z zażaleniem w sprawie zasuspendowania go na posadzie.
311. Dr. Alfred Łaskiewicz, były lekarz zakładu Kulparkowskiego, przez p. Sawę, o udzielenie emerytury.
312. Gmina miasta Kamionki strumiłowej, przez p. Stanisława Badeniego, o zapomogę dla pogorzelców na odbudowanie się.

Wniesiono po dzień 2. Października 1888.

313. Gmina miasta Rohatyna, przez p. Oayszkiewicza, o zaliczenie jej do rzędu miast objętych nową ustawą gminną.
314. Gmina Kępa rzeczycka, przez p. Wereszczyńskiego, o zarządzenie budowy wału nadbrzeżnego, tam i opasek zniszczonych wylewem Sanu.
315. Gmina Uście zielone, przez p. Władysława Wolańskiego, o zasiłek na regulacyę Dniestru w tej gminie.
316. Gmina Piwniczka, przez p. Majera, o uchwalenie potrzeby budowy drogi z Piwnicznej do Szezawnicy.
317. Gminy Markowce i Ladzkie, przez p. Sawę, o subwencyę na utrzymanie drogi Markowce-Kamienna.
318. Gmina Krówniki, przez p. Waygarta, o darowanie kwoty 1.802 zł. 96 ct. jako gminny dochód nienależycie użyty.

319. Gmina Koniuszki, przez p. Onyszkiewicza, o wyjednanie u Rządu wypłaty przypadającej jej należności z tytułu budowy drogi i o udzielenie tymczasowej pożyczki bezprocentowej.
320. Ta sama, przez p. Onyszkiewicza. o zapomogę.
321. Gmina Przedzielnica, przez p. Ochrymowicza, o odpisanie zapomogi z roku 1866.
322. Wydział powiatowy w Tarnobrzegu, przez p. Adama Jędrzejowicza, z petycją gminy miasta Tarnobrzega, o udzielenie datku na uregulowanie spalonego miasta.
323. Spółka wodna do regulacji rzeki Łęgu, w powiecie Tarnobrzeskim, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, o zmianę §. 3. ustawy o ponoszeniu kosztów regulacji tej rzeki.
324. Rada szkolna miejscowa w Płokach, przez p. Ochrymowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
325. Gmina Mianowice, przez p. Polanowskiego, o wsparcie na budowę szkoły.
326. Zarząd oddziałowy Towarzystwa pedagogicznego w Przemyśle, przez p. Waygarta, z petycją nauczycieli ludowych w Przemyśle, o zrównanie ich płac z płacami nauczycieli Lwowa i Krakowa.
327. Wydział ruskiego Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie, przez p. Kowalskiego, o subwencję na rzecz instytutu pod wezwaniem św. Mikołaja.
328. Stowarzyszenie rękodzielników lwowskich „Gwiazda“ przez p. Romanowicza, o pomoc na cele stowarzyszenia.
329. Hirsch Koss, dzierżawca myt na drodze krajowej Dębica-Nadbrzezie, przez p. Tyszkiewicza, o przyznanie opustu z czynszu dzierżawnego.
330. Wizytatorka Sióstr Miłosierdzia, przez p. Weigla, o subwencję na r. 1889 dla zakładów w Czerwonogrodzie, Rozdole i Burzynie.
331. Greno nauczycieli czteroklasowej szkoły męskiej w Drohobyczu, przez p. Ochrymowicza, o systemizowanie czwartej posady starszego nauczyciela.
332. Nauczyciele szkoły ludowej w Bóbrece, przez p. Henzla, o podwyższenie płacy.
333. Józef Babiarz, nauczyciel w Raniżowie, przez p. Tyszkiewicza, o podwyższenie płacy.
334. Franciszek Rachwał, emeryt. nauczyciel przez p. Merunowicza, o zapomogę.
335. Jakób Wawrzaszek, nauczyciel, przez p. Tyszkiewicza, o zapomogę.
336. Jan Kratzer, nauczyciel, przez p. Kluckiego, o zapomogę.
337. Piotr Murzyn, emeryt. nauczyciel, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę.
338. Teofila Bieniedzka, nauczycielka, przez p. Kopycińskiego, o podwyższenie płacy i przyznanie pięcioleci.
339. Dyrekcja szkoły sztuk pięknych w Krakowie, przez p. Weigla, z petycją ucznia Stan. Witkowskiego, o zapomogę.
340. Aleksander Niżankowski, przez p. Sawę, o subwencję na kształcenie się w śpiewie i muzyce.
341. Marcin Gużkowski, przez p. Mikołaja Wołańskiego, o subwencję na kształcenie syna Konstantego w szkole sztuk pięknych w Krakowie.
342. Marya Steskał, wdowa po lekarzu, przez p. Weigla, o zapomogę.
343. Melania Hegedüs, wdowa po drukarzu, przez p. Goldmana, o zapomogę.
344. Wydział krajowy odstępuje 37 petycjom Wydziałów powiatowych, w sprawie przyznania kasom pożyczkowym gminnym prawa egzekucyi politycznej.
345. Jan Łagodzie, b. dyetaryusz Wydziału krajowego, przez p. Romańczuka, o datkę tytułem odprawy.
346. Rada szkolna miejscowa w Hłosku wielkiem, przez p. Merunowicza, o polepszenie bytu nauczyciela.
347. Gmina miasta Sanoka, przez p. Waygarta, w sprawie projektu do ustawy gminnej dla 28 miast.
348. Gmina miasta Przemyśla, przez p. Waygarta, jak wyżej.

Wniesiono po dzień 3. Października 1888.

349. Gmina Stary Sącz, przez p. Zborowskiego, o założenie szkoły przemysłowej. 350. Gmina Cmolas, przez p. Kopycińskiego, o wyjednanie wydania kapitału serwitutowego i o pozwolenie użycia go na budowę szkoły. 351. Rada szkolna miejscowa w Bóbrce, przez p. Henzla, o podwyższenie płac tamtejszym nauczycielom. 352. Towarzystwo pedagogiczne w Stanisławowie, przez p. Bilińskiego, o subwencję na wydanie mapy powiatu Stanisławów-Tłumacz. 353. Galicyjskie Towarzystwo leśne we Lwowie, przez p. Romana Potockiego, o subwencję na wydawnictwo organu Towarzystwa „Sylwan“.	354. Stowarzyszenie ochronki dziewcząt w Stanisławowie, przez p. Brykezyńskiego, o zapomogę. 355. Zofia Iwanicka, nauczycielka, przez p. Gniewosza, o dalszą subwencję na rok szkolny 1888/9 na utrzymanie prywatnej szkoły. 356. Anastazyja Iżakówna, przez p. Adama Jędrzejowicza, o subwencję na kształcenie się w śpiewie. 357. Bernard Jarosiewicz, uczeń szkoły sztuk pięknych w Krakowie, przez p. Merunowicza, o subwencję na kształcenie się w malarstwie. 358. Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, przez p. Chrzanowskiego, o zasiłek na wydawnictwo „Pamiętnika“. 359. Gmina Podzwierzyniec, przez p. Lanckorońskiego, o wsparcie dla pogorzalców.

Wniesiono dnia 5. Października roku 1888.

360. Reprezentacya powiatowa w Nisku, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, o subwencję bezzwrotną na budowę dróg w r. 1889. 361. Gmina Pakoszówka, przez p. Tyszkowskiego, o subwencję na wykończenie budynku szkolnego. 362. Gmina Lipnik, przez p. Weigla, o zapomogę z powodu gradobicia. 363. Gmina Jastrzębka stara, przez p. Lenińskiego, o uwolnienie jej od katastru bydła. 364. Gmina Jazwiny, przez p. Lenińskiego, jak wyżej. 365. Gmina Borowa, przez p. Lenińskiego, jak wyżej. 366. Gmina Czarna, przez p. Lenińskiego, jak wyżej. 367. Grono nauczycieli i nauczycielek w Wieliczce, przez p. Ochrymowicza, o podwyższenie płac. 368. Zarząd szkoły ludowej w Jeleniu, przez p. Artura Potockiego, o podwyższenie płacy nauczycielom. 369. Jan Jarosz, nauczyciel w Jeleniu, przez p. Artura Potockiego, o zapomogę. 370. Łukasz Czabak, nauczyciel, przez p. Ochry-	mowicza, o podwyższenie płacy, lub przyznanie remuneracyi. 371. Ten sam, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę. 372. Daniela Pezdańska, nauczycielka, przez p. Artura Potockiego, o zapomogę. 373. Rozalia Schwabl, przez p. Pietruskiego, o subwencję na kształcenie się w śpiewie. 374. Michalina Wajdowska, przez p. Romana Potockiego, o subwencję dla córki Stanisławy na kształcenie w śpiewie. 375. Józefa Orzechowska, wdowa po rewidencie rachunkowym Wydziału krajowego, przez p. Pietruskiego, o podwyższenie pensyi wdowiej, dodatku na wychowanie dzieci i wyznaczenie osobnego dodatku dla nieletniej córki Heleny. 376. Sima Schreier, dzierżawczyni myta w Haliżu, przez p. Brykezyńskiego, o opust czynszu dzierżawnego. 377. Towarzystwo „Bratnia pomoc słuchaczów wszechnicy lwowskiej, przez p. Pilata, o subwencję. 378. Towarzystwo „Czytelnia akademicka we Lwowie“, przez p. Pilata o subwencję.

379. Komitet dla pobudowania pomnika dla Włodzimierza Barwińskiego, przez p. Kowalskiego, o datek.
380. Gittla Bergstein, dzierżawczyni myta na drodze Dębicko-Nadbrzeżańskiej, przez p. Reya, o opust czynszu dzierżawnego.
381. Antoni Gorylewicz, emerytowany nauczyciel, przez p. Bobczyńskiego, o zapomogę.
382. Katarzyna Starowiecka, wdowa po lampiarzu i stolarzu szpitalnym, przez p. Romanowicza, o stałą pensję wdową.
383. Bazyli Dąbrowski, nauczyciel, przez p. Kaszewkę, o policzenie lat służby spędzonych na prowizorycznej posadzie.
384. Izydora Wianicka, przez p. Goldmana, o odpisanie zaliczki udzielonej przez Wydział, krajowy na pogłębienie szybu naftowego.
385. Filip Schlaffenberg, przez p. Goldmana, o zapomogę na kształcenie się w muzyce.
386. Towarzystwo „Akademickie Bractwo“ we Lwowie, przez p. Romańczuka o zapomogę.
387. Walerya Stelmachiewicz, nauczycielka, przez p. Romańczuka, o przyznanie wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe.
388. Julia Szaszkiewiczowa, wdowa po gr. kat. księdzu, przez p. Romańczuka, o zapomogę.
389. Jan Darmochwał, diak w Siemiginowie, przez p. Romańczuka, o zapomogę na odbudowanie spalonej chaty.
390. Seweryn Władysław Widt, asystent szkoły politechnicznej we Lwowie, przez p. Stanisława Badeniego, o zasiłek na podróż naukową do Francji i Anglii.
391. Adam Tabaczyński, przez p. Władysława Koziebrodzkiego, o wypłacenie reszty należności 2.000 zł. za budowy przedsiębrane własnym kosztem na Dunajcu pod Wróblowicami.
392. Jaworski Stanisław, słuchacz szkoły weterynaryi, przez p. Adama Jędrzejowicza, o zapomogę.

Wniesiono po dzień 6. Października roku 1888.

393. Rada powiatowa w Bohorodczanach, przez p. Strassera, o przyznanie prawa egzekucyi politycznej dla kas pożyczkowych gminnych.
394. Wiece miast, przez p. Weigla, o uwzględnienie interesów miast w sprawie zniesienia prawa propinacyi.
395. Gmina miasta Tarnopola, przez p. Maxa, w sprawie projektu ustawy dla większych miast co do wybieralności burmistrza.
396. Gmina miasta Rzeszowa przez p. Hausnera, jak wyżej.
397. Gmina miasta Nowego Sącza, przez p. Romanowicza, jak wyżej.
398. Gmina Machliniec, przez p. Fruchtmanna, o wyłączenie jej z okręgu Starostwa w Żydaczowie i Sądu powiat. w Żurawnie, a przyłączenie do okręgu Starostwa i Sądu powiatowego w Stryju.
399. Gmina Adamówka, przez p. Czartoryskiego, o zapomogę dla pogorzalców.
400. Gmina Siemiginów, przez p. Fruchtmanna o zapomogę dla 28 pogorzalców tej gminy.
401. Gmina Sidzina, przez Wydział krajowy, o zapomogę dla dotkniętych gradobiciem.
402. Stowarzyszenie wzajemnej pomocy dyetaryuszów i urzędników galicyjskich i W. Ks. Krakowskiego we Lwowie, przez p. Merunowicza, o zasilenie funduszu pensyjnego.
403. Zakład św. Józefa dla nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie, przez p. Stan. Jędrzejowicza, o zasiłek na budowę zakładu i utrzymanie nieuleczalnych.
404. Towarzystwo ogrodniczo-sadownicze we Lwowie, przez p. Stan. Stadnickiego, o subwencję dla szkoły ogrodniczej.
405. Galicyjskie towarzystwo pszczelniczo-ogrodnicze we Lwowie, przez p. Langiego, o subwencję na r. 1889.
406. Towarzystwo ochronek chrześcijańskich we Lwowie, przez p. Romanowicza, o subwencję na r. 1889.
407. Wydział bursy św. Jana Chrzciciela w Drohobyczu, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę.

408. Dr. Stanisław Smolka, przez p. Chrzanowskiego, o dalszą subwencję na cele badań historycznych w archiwum watykańskim.
409. Garnearze miasteczka Kopyczyńce, przez p. Sieczyńskiego, przeciw wprowadzaniu zagranicznych wyrobów garnearskich.
410. Grono nauczycieli ludowych w Kętach, przez p. Kluckiego, o przyznanie im dodatku drożyznianego lub zapomogi.
411. Stanisław Winiarski, nauczyciel, przez p. Golejewskiego, o zapomogę.
412. Joanna Maszkowska, sierota po nauczycielu przez p. Merunowicza, o stały dar z łaski.
413. Justyna Gostyńska, przez p. Madeyskiego, o subwencję na założenie szkoły kroju.
414. Anna Zabiegłowa, wdowa po malarzu, przez p. Bartoszewskiego, o remunerację za udzielaną przez jej męża naukę malarstwa w szkole Jarosławskiej.
415. Gmina Szczawnica wyżna, Jaworek i Białowoda, przez p. Majera, o budowę drogi krajowej ze Szczawnicy wyżnej do kolei w Piwnicznej.

Wniesiono po dzień 8. Października roku 1888.

416. Wydział powiatowy w Horodence, przez p. Lenartowicza, o wyjednanie u Rządu uwzględnienia przy ściąganiu podatków w roku bieżącym z powodu nieurodzaju.
417. Gmina miasta Bóbrki, przez p. Henzla, o wliczenie jej do rzędu miast objętych nową ustawą gminną.
418. Gmina miasta Rudek, przez p. Skalkowskiego, o przyznanie jej prawa samoistnego wybierania jednego członka do Rady powiatowej.
419. Gmina Klimkówka, przez p. Słoneckiego, o darowanie jej dwóch rat z zaciągniętej pożyczki na budowę szkoły.
420. Zwierzchność zboru izraelskiego w Żółkwi, przez p. Tomisława Rozwadowskiego o subwencję na konserwację synagogi tamtejszej.
421. Rada szkolna miejscowa w Łuczycach, przez p. Kowalskiego, o przeistoczenie szkoły filialnej w Bobiatynie na etatową.
422. Nauczyciele 4-klasowej szkoły w Komarnie, przez p. Lanckorońskiego, o dodatek drożyzniany.
423. Bazyli Lewicki, nauczyciel, przez p. Stanisława Badeniego, o przyznanie dwóch pięcioleci.
424. Jan Jaracz, nauczyciel, przez p. Kopycińskiego, o podwyższenie płacy.
425. Ernestyna Bartkowska i Julia Steinberg, nauczycielki, przez p. Wasilewskiego, o podwyższenie płac.
426. Franciszek Gedel, sądowy administrator zakładu kąpielowego Żegiestów, przez p. Żuka-Skarszewskiego, z propozycją zakupna Żegiestowa na rzecz kraju.
427. Mikołaj Blicharski, Marya Franczak i Agnieszka Prażyniewicz, przez p. Władysława Wolańskiego, w sprawie zasekwestrowanej przez Wydział krajowy kwoty 252 zł.
428. Stowarzyszenie „Gwiazda jarosławska“, przez p. Bartoszewskiego, o zapomogę.
429. Komitet budowy cerkwi w Brzozdowcach, przez p. Henzla, o zapomogę na dalszą budowę.
430. Marya Grabowska, przez p. Wrotnowskiego, o zasiłek dla córki na dalsze kształcenie w muzyce.
431. Kazimira Hellerówna, przez p. Smolkę, o zasiłek na kształcenie się w śpiewie i na sprawienie kostiumów do występów operowych.
432. Marya Assing, przez p. Łozińskiego Władysława, o subwencję dla córki na kształcenie w śpiewie.
433. Helena Matecka, przez p. Stanisława Badeniego, o subwencję na kształcenie się w śpiewie.
434. Kazimierz Chodziński, rzeźbiarz, przez p. Weigla, o zapomogę lub pożyczkę na rozszerzenie zakładu rzeźby artystycznej, kościelnej.
435. Antoni Boroń i Szymon Janosik, gospodarze w Jozierzanach, przez p. Mieroszowskiego,

- o koncesję na pobór opłaty za przewóz osób przez Wisłę w Jezioranach.
436. Ludwik Walloni, akademik, przez p. Mycielskiego, o zapomogę.
437. Eleonora Elektorowiczówna, przez p. Wład. Łozińskiego, o stypendyum na kształcenie się w spiewie.
438. Julia Iwanowicz, wdowa po gr. kat. administratorze, przez p. Bilińskiego, o wsparcie.
439. Gmina Słupie, przez p. Struszkiewicza, o wsparcie na rekonstrukcyę drogi gminnej.
440. Gmina Łopuszanka, przez p. Tyszkowskiego, o zapomogę z powodu gradobicia.
441. Gmina Katyna rustykalna, przez p. Tyszkowskiego, o zapomogę z powodu gradobicia.
442. Gmina Falkenberg, przez p. Tyszkowskiego jak wyżej.
443. Gmina Hujsko, przez p. Tyszkowskiego, jak wyżej.
444. Jadwiga Camilowa, przez p. Smolkę, o subwencję na kształcenie się w spiewie.
445. Paulina Sawicka, wdowa po nauczycielu, przez p. Merunowicza, o wsparcie.
446. Przełożęństwo zboru izraelskiego we Lwowie, przez p. Goldmana, w sprawie ustawy o wynagrodzeniu nauczycieli w szkołach ludowych.
447. Wydział krajowy z petycją Klemensa Jasińskiego, asystenta manipulacyjnego, o zaliczkę na płacę.
448. Gmina Żabno przez p. Kopycińskiego, o darowanie pożyczki udzielonej z funduszków krajowych w kwocie 557 zł. 50 ct. w r. 1873 lub rozdzielenie takowej na mniejsze bezprocentowe raty.
449. Antoni Zborowski, nauczyciel przez p. Zolla o zapomogę.
450. Komitet ratunkowy w Glinianach przez p. Augustynowicza, o zapomogę dla pogrzelców.
451. Gmina Stoki przez p. Henzla, o zapomogę na dokończenie budynku szkolnego.
452. Nauczyciele szkoły ludowej filialnej w Strju, przez p. Fruchtmanna, o podwyższenie płac.
453. Gmina Jaworki przez p. Pławickiego, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Michała Burczaka w kwocie 17 zł. 20 ct.
454. Bursa imienia Kraszewskiego w Drohobyczu przez p. Ochrymowicza, o zasiłek.
455. Gmina Szolomyja przez p. Henzla, o zapomogę na budowę szkoły.
456. Oddział towarzystwa gospodarskiego Sanoeko-Liskiego w Sanoku pp. Gorayskiego, o przyspieszenie sprawy odszkodowania za ubite konie u p. Feliksa Gniewosza w Nowosielecach.
457. Ten sam p. Gorayskiego, o wyjednanie ustawy w sprawie licencyonowania buhajów włościańskich.

Wniesiono po dzień 9. Października roku 1888.

458. Wydział powiatowy w Żywcu, przez posła Kluckiego, o przyznanie rocznej subweneyi na utrzymanie dróg gminnych w tamtejszym powiecie.
459. Wydział powiatowy w Gródku, przez posła Rusockiego, o wydanie ustawy o tępieniu myszy.
460. Wydział powiatowy w Żydaczowie, przez p. Pietruskiego, o subwencję na budowę mostu na rzece Strj pod Żydaczowem.
461. Wydział powiatowy w Mielcu, przez p. Wł. Koziebrodzkiego, w sprawie projektu zmian
- ny ustawy krajowej z r. 1875 o zniesieniu prawa propinacyi.
462. Gmina Mizuń, przez p. Mazarakię, o koncesję na pobór myta mostowego, na następnych lat 5.
463. Gmina miasta Brzeżan, przez p. Romana Potockiego, o pożyczkę na budowę szpitala powszechnego.
464. Gmina Łętownia, przez posła Lasockiego, o subwencję dla mieszkańców gminy dotkniętych gradobiciem.
465. Gmina Osielec, przez p. Lasockiego, jak wyżej.

466. Gmina Nowedwory z Owsianką, przez p. Zolla, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia Jana Gonciarskiego vel Gonciarczyka w szpitalu św. Łazarza.
467. Gmina Janowice, przez p. Kopycińskiego, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania dziecka Gitli z Wanderów należących się gminie miasta Tarnowa.
468. Gmina Dunajów, przez p. Ochrymowicza, o pożyczkę 2.000 zł. na budowę szkoły.
469. Gminy Kleparów i Hołosko małe przez p. Romanowicza, o zapomogę na wykończenie budynku szkolnego i sprawienie sprzętów szkolnych.
470. Gmina Żary, przez p. Artura Potockiego, o zapomogę na przebudowanie szkoły.
471. Gmina miasta Rohatyna, przez p. Onyszkiewicza, o ustanowienie osobnych katechetów przy tamtejszej szkole męskiej i żeńskiej.
472. Gmina miasta Sniatyna, przez p. Kaprego, w sprawie rekonstrukcyi drogi krajowej z Potoczka do stacyi kolejowej Śniatyn-Zalucze.
473. Pogorzelcy gminy Urmania, przez p. Romana Potockiego, o zapomogę.
474. Rada szkolna miejscowa w Kleparowie, przez p. Romanowicza, o podwyższenie płacy nauczycielom.
775. Rada szkolna miejscowa w Woli Mieleckiej, przez p. Reya, o wyjednanie gruntu z dóbr imienia Ossolińskich na rzecz szkoły.
476. Rada szkolna miejscowa w Byczynie, przez p. Artura Potockiego, o przeistoczenie szkół w Byczynie i Jeleniu na dwuklasowe.
477. Rada szkolna miejscowa w Tartakowie, przez p. Kowalskiego, o podwyższenie płac tamtejszym nauczycielom.
478. Grono nauczycieli w Głogowie, przez p. Tyszkiewicza, w sprawie podwyższenia płac.
479. Nauczyciele z Liszni, Bolechowiec, Hubiec i Popiel w okręgu szkolnym Drohobyckim, przez p. Ochrymowicza, o podwyższenie płac.
480. Jakób Gronek nauczyciel, przez p. Tyszkiewicza, o przyznanie płacy i remuneracyi za udzielanie nauki nadobowiązkowej.
481. Walenty Kański nauczyciel, przez p. Kopycińskiego, o zapomogę lub zaliczkę na płacę.
482. Klementyna Porębańska nauczycielka, przez p. Pietruskiego, o zapomogę.
483. Franciszka Oleńska, przez p. Uderskiego, o zapomogę względnie o zwrot wkładek uiszczonej do funduszu szkolnego emerytalnego przez zmarłą córkę jako nauczycielkę.
484. Włodzimierz, Eleonora, Marja i Jarosław Lachowicze, sieroty po nauczycielu, przez p. Kaszewkę, o zapomogę.
485. Olimpia Rubacha wdowa po nauczycielu, przez p. Siemiginowskiego, o dożywotni dar z łaski lub zapomogę.
486. Eleonora Rondewald wdowa po konduktorze, przez p. Wł. Koziebrodzkiego, o wsparcie.
487. Marja Burger, sierota po rewizorze policyi w Przemyśle, przez p. Goreckiego, o zapomogę.
488. Bolesław Godlewicz, przez p. Ochrymowicza, o subwencję na kształcenie się w śpiewie.
489. Kornel Ustyanowicz artysta malarz, przez p. Romańczuka, o zapomogę na dalsze kształcenie się za granicą.
490. Ludwik Veltzé, właściciel i kierownik prywatnej szkoły handlowej w Tarnopolu, przez p. Romanowicza, o zasiłek na utrzymanie szkoły.
491. Spółka koncesyonaryuszów dla projektowanej kolei z Rzeszowa do Tarnowca, przez p. Struszkiewicza, o przyznanie takich samych ułatwień nowej linii z Rzeszowa do Tarnowca jak takowe pierwotnie w projektowanej linii z Dembicy do Jasła już przyznane zostały.
492. Spółka wodna Jasielska, przez p. Mycielskiego, o odpisanie reszty należności z pożyczki krajowej na budowę wodne zaciągniętej.
493. Nauczycielki szkoły ludowej żeńskiej w Jasle przez p. Mycielskiego, o zrównanie ich płac z płacami nauczycieli szkoły ludowej męskiej.

494. Marya Pawlewicz, wdowa po nauczycielu, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę.	495. Nauczyciele 4 klasowej szkoły im. Sobieskiego w Mościskach, przez p. Stanisława Stadnickiego, o podwyższenie płac.

Wniesiono po dzień 10. Października 1888.

496. Gmina Wołków, przez p. Merunowicza, o zapomogę na budowę szkoły. 497. Wydział powiatowy w Wieliczce, przez p. Wereszczyńskiego, o przyznanie prawa egzekucyi politycznej dla kas pożyczkowych gminnych. 498. Wydział powiatowy w Drohobyczu, przez p. Hausnera, w sprawie projektu zmiany ustawy krajowej z 1875 o zniesieniu prawa propinacyi. 499. Komitet c. k. galicyjskiego towarzystwa gospodarskiego, przez p. Grossa, jak wyżej. 500. Eugeniusz Stojowski, właściciel dóbr Dąbrowa i Bagienica I., przez p. Męcińskiego, jak wyżej. 501. Tadeusz baron Horoch, Zbigniew Horodyński, Franciszek Konopka, właściciele dóbr, i gminy Zbydniów i Zaleszany w powiecie Tarnobrzesckim, przez p. Stan. Jędrzejowicza o uwolnienie ich od uiszczania dobrowolnych datków na rzecz budowy drogi kraj. Nadbrzezie-Rozwadów. 502. Jan Tataara, nauczyciel przez p. Mieroszowskiego, o dodatek za kierownictwo lub o przekształcenie szkoły w Liskach na więcej klasową. 503. Teofil Łastowiecki, nauczyciel, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę. 504. Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia w Nowosiólkach, przez p. Hausnera, o subwencję dla szpitala. 505. Straż ogniowa ochotnicza w Dynowie, przez p. Gorayskiego, o wsparcie.	506. Bursa gimnazjalna imienia ks. Feliksa Dymnickiego w Rzeszowie, przez p. Adama Jędrzejowicza o zapomogę. 507. Jan Lewicki, literat, przez p. Ochrymowicza, o subwencję na wydawnictwa „Galiruskiej bibliografii“. 508. Józefa Rzepecka, przez p. Smolkę, o zapomogę dla córki Pauliny, na kształcenie w muzyce. 509. Stefan, Leon, Józef i Jan Dydyńscy, przez p. Ochrymowicza, o wsparcie z powodu pożaru. 510. Rada szkolna miejscowa w Niepołomicach, przez p. Struszkiewicza, o podwyższenie płac nauczycielom. 511. Obywatele i mieszkańcy miasta Żółkwi, przez p. Kazimierza hr. Badeniego, o zarządzenie ustanowienia komisarza rządowego do zarządu miasta lub załatwienia sprawy wyborów do nowej Rady gminnej. 512. Hersch Ehrlich, nauczyciel religii izraelskiej w Żółkwi, przez p. Goldmana, o remunerację. 513. Artur Marie, nauczyciel szkoły szermierki we Lwowie, przez p. Gnoińskiego, o subwencję dla szkoły. 514. Wydział powiatowy w Buczaczu, przez p. Władysława hr. Wolańskiego, z petycją gminy w sprawie poboru opłaty od psów. 515. Wydział powiatowy w Buczaczu, przez p. Władysława hr. Wolańskiego, z poparciem petycji gminy, o przeistoczenie tamtejszego gimnazjum na 8 klasowe państwowe.

Wniesiono po dzień 11. Października 1888.

516. Wydział powiatowy w Samborze przez p. Skałkowskiego, o zapomogę dla pogorzelców wsi Brześciany. 517. Gmina Żabno, przez p. Wereszczyńskiego, w sprawie budowy tam na rzece Sanie pod Żabnem.	518. Gmina Winnki koło Lwowa, przez p. Merunowicza, o zwolnienie od zapłacenia kwoty 1.200 zł. jako reszty bezprocentowej zaliczki na cele szkolne. 519. Rada szkolna miejscowa w Mikłaszowie, przez p. Merunowicza, o podwyższenie płac

- nauczycielom i przekształcenie szkoły na 3-klasową.
520. Szkoła 6-klasowa żeńska w Wadowicach, przez p. Zolla, o podwyższenie płac nauczycielskich.
521. Nauczyciele 4-klasowej szkoły męskiej w Rzeszowie, przez p. Rybickiego, o podwyższenie płac.
522. Nauczyciele 8-klasowej szkoły żeńskiej w Rzeszowie, przez p. Rybickiego, jak wyżej.
523. Oddział Przemysko-Mościsko-Jaworowsko-Dobromilskiego Towarzystwa gospodarskiego w Przemyśle, przez p. Czartoryskiego, w sprawie projektu zmiany ustawy krajowej z r. 1875 o zniesieniu prawa propinacyi.
524. Zgromadzenie właścicieli propinacyi powiatów Przemyskiego, Jaworowskiego, Mościskiego, i Dobromilskiego, przez p. Czartoryskiego, jak wyżej.
525. Towarzystwo pomocy naukowej we Lwowie, przez p. Pławickiego o subwencję.
526. Towarzystwo „Bursa Przemyska“ w Przemyśle, przez p. Waygarta, o subwencję.
527. Rafał Gutwirth, właściciel dóbr Radomyśl, przez p. Reya, dodatkowo do wniesionej petycyi w sprawie wykupna prawa propinacyi.
528. Wincenty Bieroński, nauczyciel w Poroninie, przez p. Pławickiego, o zaliczkę na płacę.
529. Władysław Paszkowski, przez p. Płazińskiego, o subwencję na kształcenie się w śpiewie.
530. Maciej Wyszatycki, mieszczanin z Starejsoli, przez p. Bereźnickiego, z zażaleniem przeciw opodatkowaniu stodoły.
531. Jan Falk z Ubieszyna, przez p. Scipiona, o zapomogę z powodu pożaru.
532. Ks. Mikołaj Łukawiecki, gr. kat. paroch w Żydaczowie, przez p. Wernickiego, o zapomogę z powodu pożaru.
533. Zofia Szechowiczowa, wdowa po dziennikarzu i literacie, przez p. Kowalskiego, o dar z łaski.
534. Leon Misiak, nauczyciel, przez p. Stanisława Badeniego, o zapomogę.
535. Zbór izraelski w Tłustem, przez p. Chamca, w sprawie wykupna propinacyi.
536. Joanna Dąbrowska, przez p. Smolkę, o wsparcie.
537. Polskie Stowarzyszenie akademickie we Wiedniu, przez p. Czartoryskiego, o subwencję.
538. Zbór izraelski w Kołomyi, przez p. Goldmana, w sprawie ustawy o wynagrodzeniu nauczycieli religii w szkołach ludowych.

Wniesiono po dzień 12. Października 1888.

539. Wydział powiatowy w Nadwornie, przez p. Mandyczewskiego, o odbudowanie funduszem krajowym mostu na rzece Prucie.
540. Ten sam, przez p. Mandyczewskiego, o uwolnienie od zwrotu kwoty 800. zł. jako reszty niespłaconej pożyczki, udzielonej z funduszu krajowego na budowę mostu na rzece Prucie.
541. Gmina Czudec, przez p. Łubieńskiego, o uwolnienie od płacenia zaległych odsetek od obligacyj szkolnych lub o rozłożenie spłaty na dziesięć rocznych rat.
542. Gmina Przedzielnica, przez p. Ochrymowicza, o sprostowanie prestacyi na utrzymanie nauczyciela.
543. Gmina Kobyle, przez p. Kopycińskiego, o zapomogę na dokończenie restauracyi budynku szkolnego.
544. Zarząd szkoły przemysłowej uzupełniającej w Drohobyczu, przez p. Merunowicza, o subwencję dla tejże szkoły na rok 1889.
545. Stowarzyszenie przemysłowe wyrobów skórnych w Przemyśle, przez p. Waygarta, o wyjednanie u Rządu zakazu wzbraniającego założenia w mieście bazaru obuwia wyrobu fabrykanta z Moedling.
546. Nauczyciele 4-klasowej szkoły w Ropeczycach, przez p. Tyszkiewicza, o podwyższenie płac.
547. Nauczyciele szkoły ludowej w Wiśniczu Nowym, przez p. Hoszarda, o podwyższenie płac.

548. Franciszek i Anna Gandorowie, przez p. Ochrymowicza, o zwrot z funduszków szkolnych wydatków utrzymania Jana Daroszewskiego byłego katechety przy szkole w Chrzanowie.
549. Marya Treter prywatna nauczycielka przedmiotów ręcznych, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę.
550. Gmina Poznanka Hetmańska, przez pośła Szczęsnego Koziebrodzkiego, o zapomogę dla pogorzalców.
551. Towarzystwo Bursy nauczycielskiej w Tarnopolu, przez p. Maxa, o zasiłek.
552. Gminy i obszary dworskie: Bachórzec, Bachórz, Pawłokoma, Bartkówka, Nozdrzec i Wara, przez p. Gorayskiego, o subwencję na wykonanie robót regulacyjnych na Sanie.
553. Emilia Rodkiewicz, przez p. Smolkę, o zapomogę.
554. Ludwik Mucha nauczyciel, przez p. Pławickiego, o dodatek drożyźniany.
555. Zbór izraelski w Drohobyczu, przez p. Goldmana, w sprawie przedłożenia rządowego o wynagrodzeniu katechetów i nauczycieli religii.
556. Gr. kat. komitet parafilny w Nadwórnio, przez p. Mandyczewskiego, o zapomogę na odnowienie obrazów.
557. Pogorzalcy gminy Łomna w powiecie Turczańskim, przez p. Władysława Łozińskiego, o zapomogę.
558. Rada gminna w Lachowicach zarzecznych, przez p. ks. Siczynskiego, w sprawie cofniętej przez Wydział krajowy asygnaty na 1000. zł. przyznanej na roboty ochronne na prawym brzegu rzeki Świcy.
559. Towarzystwo bursy imienia Stefana Batorego w Wadowicach, przez p. Artura Potockiego, o zapomogę.

Wniesiono po dzień 15. Października 1888.

560. Wydział powiatowy w Mościskach, przez p. Stan. Stadnickiego, w sprawie zaprojektowanej przez Rząd zmiany ustawy krajowej z dn. 30. Grudnia 1875 o zniesieniu prawa propinacyi.
561. Wydział powiatowy w Rawie, przez p. Kowalskiego, jak wyżej.
562. Oddział towarzystwa gospodarskiego Sanocko-Liskiego w Sanoku, przez p. Gniewosza, jak wyżej.
563. Gmina Bursztyn, przez p. Romańczuka, o zaniechanie przeprowadzenia regulacji rzeki Gniłej Lipy.
564. Gmina Kunieze, przez p. Romańczuka, jak wyżej.
565. Gmina Kuropatniki, przez p. Romańczuka, jak wyżej.
566. Gmina Nastaszczyn, przez p. Romańczuka, jak wyżej.
567. Gmina Małoszkowice, przez p. Szeptyckiego, o zapomogę dla 50 pogorzalców tej gminy.
568. Gmina Stararopa, przez p. Bereźnickiego, o zapomogę dla mieszkańców gminy dotkniętych gradobiciem i powodzią.
569. Gmina Rogóźno, przez p. Ochrymowicza o przeistoczenie szkoły filialnej na etatową.
570. Gminy Mikołajów i Podsosnów, p. Romańczuka, o zapomogę na ukończenie wspólnej szkoły.
571. Zbór izraelski w Brodach, przez p. Hausnera, w sprawie przedłożenia rządowego o wynagrodzeniu katechetów i nauczycieli religii.
572. Izraelska gmina wyznaniowa w Przemyśle, przez p. Waygarta, jak wyżej.
573. Zbór izraelski w Tarnowie, przez p. Rogoyskiego, jak wyżej.
574. Rada szkolna miejscowa w Lesienicach, przez p. Romańczuka, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
575. Galicyjskie towarzystwo leśne we Lwowie, przez p. Pławickiego, z projektem ustawy o noszeniu odznaki przez służbę leśną.
576. Ks. Sylwester Piórek, wikary w Krystynopolu, przez p. Kopycińskiego, o remunerację za udzielanie nauki religii.
577. Cyprian Leszczyj, nauczyciel, przez p. Romańczuka, o przyznanie drugiego pięcioletnia.

578. Ks. Franciszek Zajaczek, gwardyan OO. Reformatów w Sądowej Wiszni, przez p. Szeptyckiego, o zapomogę na restauracyę kościoła.
579. Piotr Wieliczkowski, ukończony uczeń szkoły garncarskiej w Kołomyi, przez p. Bryczyńskiego, o pomoc na wyjazd za granicę dla dalszego kształcenia się.
580. Stanisław Lewandowski, artysta rzeźbiarz, przez p. Lanckorońskiego, o zapomogę na dokończenie studyów artystycznych.
581. Julian Hawel, uczeń akademi sztuk pięknych w Wiedniu, przez p. Pilata, o zapomogę.
582. Kamilla Des Loges, przez p. Merunowicza, o subwencyę na dalsze kształcenie się w rysunkach.
583. Rada szkolna miejscowa w Bilezu, przez p. Leona Sapiehę, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
584. Gospodarze wsi Suszna, przez p. Stan. Badeniego, o zapomogę na odbudowanie się po pożarze.
585. Stowarzyszenie młodzieży izraelickiej handlowej w Brodach, przez p. Hausnera, o zapomogę.
586. Jerzy Michałowski, nauczyciel przez p. Mazarakiego, o pierwszy dodatek pięcioletni.
587. Ten sam przez p. Mazarakiego, o zapomogę.
588. Antoni Klebowicz, emerytowany nauczyciel przez p. Mazarakiego, o udzielenie 2. pięciolecia lub odprawy.
589. Karolina Szczepanowiczowa, wdowa po nauczycielu, przez p. Scipiona, o roczny zasiłek.
590. Marya Starzewska, wdowa, przez p. Smolkę, o wsparcie.
591. Rada szkolna miejscowa w Świątnikach górnych, przez p. Romanowicza, o podwyższenie płac tamtejszym nauczycielom.
592. Bolesław Mikuliński, prezes komisji dostaw dla c. k. armii, przez p. Romanowicza, w sprawie docentralizacyi rozdawnictwa robót.
593. Gminy powiatu Łańcuckiego, przez p. Scipiona, w sprawie projektu do ustawy o piarszach gminnych.
594. Gmina Kozielniki, przez p. Merunowicza, o zniżenie prestacyi na utrzymanie nauczyciela.
595. Gmina Zboiska, przez p. Merunowicza, o zasiłek na regulacyę szkodliwego potoku.
596. Gmina Malinówka, przez p. Bobczyńskiego, o zapomogę na dokończenie budynku szkolnego.
597. Gmina Milatycze, przez p. Merunowicza, jak wyżej.
598. Członkowie gmin powiatu Łańcuckiego, przez p. Scipiona, o zmianę ustawy drogowej.
599. Gmina i obszar dworski Niewistka, przez p. Bobczyńskiego, w sprawie rządowego projektu o wykupnie prawa propinacyi.
600. Edmund hr. Krasicki, właściciel Liska, przez p. Gniewosza, jak wyżej.
601. Feliks Gniewosz, właściciel dóbr, przez p. Stanisława Gniewosza, jak wyżej.
602. Józef Jordan, właściciel Olszanicy, przez p. Gniewosza, jak wyżej.
603. Rada szkolna miejscowa w Winnikach, przez p. Merunowicza, o podwyższenie płacy nauczycielom.
604. Antoni Gacek, właściciel domu i sklepu w Radawie, przez p. Merunowicza, w sprawie ukarania przemytnika.
605. Marya Karpuszek, wdowa po inżynierze Wydziału krajowego, przez p. Hoszarda, o podwyższenie pensyi wdowiej i wyznaczenie dodatku dla dzieci.
606. Stanisław Sebastyn Będzikiewicz, przez p. Wereszeceńskiego, o subwencyę na naukę sztucznej hodwli ryb.
607. Jakób Nabak, nauczyciel w Wietlinie, przez p. Zamoyskiego, o zapomogę.

Wniesiono po dzień 16. Października 1888.

608. Rada powiatowa w Stryju, przez p. Pietruskiego, o zaprowadzenie w powiecie tamtejszym niższej szkoły rolniczej.
609. Franciszek Sielecki, nauczyciel, przez p. Uderskiego, o podwyższenie płacy lub o zapomogę.

610. Józef Klar, uczeń akademii sztuk pięknych w Wiedniu, przez p. Bartoszewskiego, o stypendyum lub zapomogę. 611. Rudolf Bernhardt, przez p. Smolkę, o subwencyę na kształcenie się w śpiewie. 612. Gabryel Figiel, były burmistrz w Pruchniku, przez p. Antoniewicza, w sprawie zwrotu 28 zł. ściągniętych tytułem kary za wycięcie drzew na cmentarzu.	613. Gmina Grzymałów, przez p. Szczęsnego Koziebrodzkiego, o zaprowadzenie 4-klasowej szkoły. 614. Tekla Tarańska, przez p. Hausnera, w sprawie spadkowej. 615. Antonina Przygodzka, wdowa po inżynierze, przez p. Sawę o zapomogę. 616. Gmina Hołowiecko przez p. Ochrymowicza, o darowanie podatków dochodowych od młyna gminnego za lata 1879 do r. 1888.

Wniesiono po dzień 17. Października 1888.

617. Gmina Prądnik czerwony wraz z Olszą przez p. Mieroszowskiego, o uwolnienie od kwaterowania wojsk w tej gminie podczas ćwiczeń wojskowych. 618. Gmina Dobromil, przez p. Gniewosza o wyjednanie u Rządu stałego ulokowania wojska w tej gminie. 619. Rada szkolna miejscowa w Klimkowie, przez p. Czerkawskiego, o podwyższenie płacy nauczycielowi. 620. Rada szkolna miejscowa w Nizankowicach, przez p. Ochrymowicza, o podwyższenie płac nauczycielom miejscowej szkoły. 621. Rada szkolna miejscowa w Złotnikach, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, o zapomogę dla nauczyciela. 622. Nauczyciele 4-klasowej szkoły w Mielen, przez p. Bobrzyńskiego, o podwyższenie płac. 623. Stanisław Dymek, emer. nauczyciel, przez p. Ochrymowicza, o przyznanie pięciolecia.	624. Anna Czejkowa, właścicielka Kąsny górnej, przez p. Żuka — Skarszewskiego, o zapomogę lub bezprocentową pożyczkę z powodu klęsk elementarnych. 625. Parascewa Czerepaszyńska, wdowa po nauczycielu, przez p. Strassera o zapomogę. 626. Aniela Skopeczyńska, przez p. Borkowskiego, o uwolnienie od placenia kosztów szpitalnych. 627. Zbór izraelski w Brzeżanach, przez p. Goldmana, w sprawie rządowego projektu ustawy o nauczycielach religii w szkołach ludowych. 628. Zbór izraelski w Tarnopolu, przez p. Goldmana, jak wyżej. 629. Zbór izraelski w Czortkowie, przez p. Goldmana, jak wyżej. 630. Wiec miejski, przez p. Weigla, o założenie domu przymusowej pracy. 631. Przyszlisko sierot św. Józefa we Lwowie, przez p. Grossa, o zapomogę.

Wniesiono po dzień 18. Października 1888.

632. Gminy i obszary dworskie położone przy linii budować się mającej kolei żelaznej z Tarnowca do Rzeszowa, przez p. Struszkiewicza, w sprawie budowy tej kolei. 633. Gmina Laszki przez p. Ochrymowicza, o zapomogę z powodu pożaru. 634. Maciej Staszek, nauczyciel, przez p. Mieroszowskiego, o zapomogę.	635. Tow. im. Michała Kaczkowskiego we Lwowie, przez p. Antoniewicza, w sprawie założenia w Tarnopolu 4-klasowej szkoły ludowej z językiem wykładowym ruskim. 636. Obszar dworski w Snowidowie, przez p. Gniewosza, w sprawie projektu rządowego o zniesieniu prawa propinacyi. 637. Krzysztof Wartanowicz, właściciel Hubina, przez p. Gniewosza, jak wyżej.

Wniesiono po dzień 19. Października 1888.

638. Gmina Żerosławice, przez p. Płazińskiego, o zapomogę na budowę drogi Kepanowsko-Lasockiej.	640. Józefa Schaeftlerówna, uczennica seminarjum nauczycielskiego w Przemyśle, przez p. Waygarta, o zapomogę.
639. Gmina Dąbrowice, przez p. Bartoszewskiego, o wyjednanie odpisania podatków z powodu nieściągalności i defraudacyi kolektantów.	641. Józefa Wojcikiewiczówna, uczennica seminarjum nauczycielskiego w Przemyśle, przez p. Waygarta, o zapomogę.

